

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

DEPARTMENT OF BYZANTINE
AND MODERN GREEK IN THE
UNIVERSITY OF OXFORD

~~PA1310.1815.K8/10~~

Vet.

PA 1310.E4.K8 (10)

6

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ.

ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ
ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΑ ΕΠΤΑΚΑΙΔΕΚΑ,

ΕΚΔΙΔΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΔΙΟΡΘΟΥΝΤΟΣ Α. ΚΟΡΑΗ,

Φιλοτίμῳ δαπάνῃ τῶν ὁμογενῶν Χίων, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἑλλάδος.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ Ι. Μ. ΕΒΕΡΑΡΤΟΥ.

SE TROUVE,

CHEZ THÉOPHILE BARROIS, PÈRE, LIBRAIRE, RUE HAUTEFEUILLE, N° 28.

ΑΩΙΖ.

G. 4. 1.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΝ.

ΠΡΟΒΑΪΝΕΙ εἰς τὸ μέσον ὁ δεύτερος οὗτος τόμος τοῦ Στράβωνος περιέχων, ἀπὸ τοῦ ἐβδόμου ἕως τοῦ δεκάτου τρίτου, ἑπτὰ βιβλία τῆς Γεωγραφίας. Ὅστις τυπόμεται κατὰ τὸ παρὸν, τρίτος καὶ τελευταῖος, θέλει ἔχειν τὰ λοιπὰ τέσσαρα, τὸν Πίνακα, καὶ, ἂν ἡ δύναμίς μου συγχωρήσῃ, ὀλίγας τινὰς σημειώσεις, κριτικὰς πλέον παρὰ γεωγραφικὰς, ἢ ἱστορικὰς.

Ὅταν ἡ τύπωσις τοῦ δευτέρου ἐπλησίαζε τὸ τέλος, ἔλαβα ἀπὸ τὸν ἐξαίρετόν μου φίλον, Ἀλέξανδρον Βασιλείου, μικρὰν σημείωσιν διαφόρων γραφῶν τοῦ ἐνάτου βιβλίου τῆς Γεωγραφίας, τὰς ὁποίας ἀντέγραψεν ὁ λογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης Γαζῆς ἀπὸ τὰς εὕρισκομένας εἰς τὴν Αὐτοκρατορικὴν τῆς Βιέννης βιβλιοθήκην Παρεκβολὰς τοῦ Γεμιστοῦ Πλήθωνος. Τὸ ἀντίγραφον, ὃθεν τὰς ἔλαβεν, εἶναι τὸ αὐτὸ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐπαράβαλε διὰ τὸν Γερμανὸν ἐκδότην τοῦ Στράβωνος ὁ ἰατρός Οὐϊγέλης (Weigel). Ἄλλ' ἐπειδὴ εἶναι τις διαφορὰ τῆς παραβολῆς τοῦ Ἀρχιμανδρίτου ἀπὸ τὴν παραβολὴν τοῦ ἱατροῦ, εὐλογον ἔκρινα νὰ ἐκθέσω ἐξῆς καὶ τὰς δύο. Τὸ προηγούμενον ἐκάστης γραφῆς **K** σοιχεῖον σημαίνει τὸ κείμενον τοῦ Γερμανοῦ ἐκδότου, τὸ **W** τὴν παραβολὴν τοῦ ἱατροῦ, καὶ τὸ **Γ** τὴν παραβολὴν τοῦ Γαζῆ. Ἡ ἐνωσις τοῦ **W** μετὰ τοῦ **Γ** σημαίνει ὅτι συμφωνοῦσι καὶ οἱ δύο εἰς τὴν σημείωσιν τῆς διαφορῆς γραφῆς· ὅπου λείπει τὸ **W**, φαίνεται ὅτι μόνος

β' ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΝ.

ὁ Γαζής τὴν ἐσημείωσεν. Ἡ λειψίς αὕτη (διὰ τὴν ὁποίαν δίκαιον δὲν εἶναι νὰ κατακριθῇ ὁ ἰατρός, ὅστις δὲν ἐχρεώσῃ νὰ δώσῃ εἰς παραβολὴν ἀντιγράφων τὴν ἀναγκαίαν εἰς τὸ ἐπάγγελμά του προσοχὴν) βεβαιώνει μάλισα ὅτι ἔλεγα εἰς τὰ Προλεγόμενα τοῦ Στράβωνος (1) περὶ τοῦ ὁποίου τρέχουσιν οἱ ἐκδόται κινδύνου, ὅταν, μὴν ἔχοντες αὐτοὶ τὰντίγραφα, ἀναγκάζονται νὰ λαμβάνωσι τὰς διαφόρους γραφὰς ἀπὸ παραβολὴν ἄλλων.

ΣΕΛΙΔΙ 600 τοῦ τρίτου τόμου τῆς Γερμανικῆς ἐκδόσεως, στ. 5, Κ, Μεταξὺ αὐτῆς καὶ Λαμίας. W, Μεταξὺ αὐτῶν καὶ Λαμίας (2). Γ, Μεταξὺ αὐτῶν τε καὶ Λαμίας.

— 602, στ. 8, Κ, Τῷ Πηλεΐ. Ἀχαιοί (3). W, Τῷ πατρὶ Πηλεΐ, τῶν Αἰγινητῶν πρότερον Μυρμιδόνων κεκλημένων. Ἀχαιοί. Γ, Τῷ πατρὶ Πηλεΐ, τῶν Αἰγινητῶν ἔτι πρότερον Μυρμιδόνων κεκλημένων. Ἀχαιοί.

— 603, στ. 2, Κ, Μαλιέων ἀρξάμενοι. Γ, Ἀπὸ Μαλιέων ἀρξάμενοι (4).

ΣΕΛΙΔΙ 604, στ. 2, Κ, Καὶ τούτους ὁμωνύμους τοῖς Αἰτωλικοῖς. Γ, Ὀμωνύμους καὶ τούτους τοῖς Αἰτωλικοῖς.

— 610, στ. 6, Κ, Ἡ δ' αὕτη μὲν Πελασγία λεγομένη

(1) Μέρ. Α, σελ. ὁ -οά.

(2) Ταύτην τὴν γραφὴν ἔβαλα εἰς τὴν ἐκδόσίν μου (σελ. 214 τοῦ παρόντ. τόμ.) ἤθελα προκρίνειν τὴν ἀκόλουθον, ἂν τὴν ἐγνώριζα.

(3) Ἠκολούθησα (σελ. 214) τὰς πρὸ ἐμοῦ ἐκδόσεις.

(4) Οὕτως εἶχα διωρθωμένον (σελ. 214) χωρὶς ἀντιγράφων βοήθειαν.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΝ. γ'

καὶ Λάρισσα. W, Ἡ δ' αὐτὴ μὲν Πελασγία λεγομένη Λάρισσα.
Γ, Ἡ δ' αὐτὴ καὶ Πελασγία λεγομένη Λάρισσα (1).

— 623, στ. 9, K, Τὰς πλησίον ἑαυτῶ (2). Γ, Τὰς
πλησίον ἑαυτοῦ.

— 624, στ. 4, K, Τὴν Μακεδονίαν ἐποίησε. Γ, Μακε-
δονίαν ἐποίησε (3).

— 635, στ. 1, K, Καὶ ρεῖ δι' αὐτῶν ὁ Πηνεῖος καὶ ὁ Κου-
ράλιος (4). Γ, Ρεῖ δὲ δι' αὐτῶν ὁ Πηνεῖος καὶ ὁ Κουάριος (5).

— 637, στ. 6, K, Τὸ μὲν οὖν Ὀρμένιον κλεῖται νῦν
Ὀρμίμιον· ἔστι δὲ ὑπὸ τῷ Πηλίῳ κώμη κατὰ τὸν Παγασητικὸν
κόλπον (6). WG, Τὸ μὲν οὖν Ὀρμένιον ἐστὶν ὑπὸ τῷ Πηλίῳ
κώμη κατὰ τὸν Παγασητικὸν κόλπον.

— 638, στ. 8, K, Σταδίους... τοὺς λοιποὺς εἴκοσι
σταδίους. WG, Σταδίοις... τοῖς λοιποῖς εἴκοσι.

— 644, στ. 6, K, Εἶτα ταπεινώσαντες ἐκείνους. WG,
Εἶτα ὠσάμενοι ἐκείνους (7). — K, Εἰς τὴν ἐν τὴν μεσογαίᾳ
ποταμίαν. Γ, Εἰς τὴν μεσογαίαν ποταμίαν.

(1) Οὕτως εἶχα διωρθωμένον (σελ. 216) ἀπὸ τὸ ἀντίγραφόν μου,
ἀριθμ. 1393.

(2) Ὡς τὸ κείμενόν μου, σελ. 219.

(3) Οὕτως εἶχα διωρθωμένον (σελ. 219) ἀπ' ἄλλα ἀντίγραφα.

(4) Ὡς τὸ κείμενόν μου, σελ. 220.

(5) Σημειώνει τὸ, Κουάριος, καὶ ὁ Γερμανὸς ἐκδότης, ἀπ' ἄλλο
ὄμως τοῦ Γερμιστοῦ ἀντίγραφον, ὅχι τὸ ἀπὸ τὸν W παραβαλμένον.

(6) Ὡς τὸ κείμενόν μου, σελ. 221.

(7) Ἡ διόρθωσίς μου (σελ. 222), Εἶτα ἀπώσαντες ἐκεί-
νους, εἶναι πλησιεστέρα τῆς κακῆς γραφῆς, Εἶτα ταπεινώσαντες
ἐκείνους.

δ' ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΝ.

ΣΕΛΙΔΙ 661, στ. 7, Κ, Ἀπορίαν παρείχε. WΓ, Απορίαν παρέχειν (1).

— 664, στ. 1, Κ, πλησίον οἰκοῦντας ἀλλήλων. Γ, Πλησίον ἀλλήλων οἰκοῦντας (2).

— 668, στ. 1, Κ, Ἀποδοτέον αὐτοῖς· εἴρηται δ' ἐν τοῖς Μακεδονικοῖς, ὅτι ἐςὶ πρὸς τῇ Ὄσση (3). WΓ, Ἀποδοτέον αὐτοῖς· ἔσι δὲ πρὸς τῇ Ὄσση. — Στ. 2, Κ, Κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ Πηνειοῦ διὰ τῆς τῶν Τεμπῶν διεκβολῆς. Γ, Κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς τοῦ Πηνειοῦ διὰ τῶν τεμπῶν διεκβολῆς (4). — Στ. 7, Κ, Καὶ τῇ ὑπὸ Εὐμήλω. Γ, Καὶ τὰ ὑπὸ Εὐμήλω (5).

— 669, στ. 5, Κ, Ὁ δ' εἰς Ἴπνοῦντα τόπον τραχύν. WΓ, Ὁ δὲ εἰς τινα τόπον τραχύν.

— 670, στ. 1, Τῶν περὶ Πήλιον. Γ, Περὶ Πήλιον.

672, στ. 1, Κ, Ἐν ᾧ Λάρισσα, καὶ Γυρτώνη, καὶ Φεραὶ, καὶ Μόψιον (6). WΓ, Ἐν Λαρίσση καὶ Γυρτωνικαῖς Φεραῖς. Τῆς δὲ [Γ, Τῆς τε] Πελασγιώτιδος ἐςὶ καὶ Μόψιον.

— 675, στ. 1, Κ, Ἀπὸ Ἄμιμονος. Γ, Ἀπὸ τοῦ Ἄμιωνος υἱοῦ.

(1) Οὕτως εἶχα διωρθωμένον (σελ. 226) ἐξ εἰκασίας.

(2) Τὴν ἐσημείωσε καὶ ὁ Γερμανὸς ἐκδότης, ἀπ' ἄλλο ὅμως ἀντίγραφον.

(3) Ὡς τὸ κείμενόν μου, σελ. 227.

(4) Αὕτη μόνη εἶναι ἡ ὀρθὴ γραφή, τὴν ὁποῖαν ἔπρεπε νὰ νοήσω (σελ. 227), καὶ χωρὶς ἀντιγράφων βοήθειαν.

(5) Ὄρθῃ φαίνεται καὶ αὕτη.

(6) Ὡς τὸ κείμενόν μου, σελ. 228.

ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Ἐν τῷ ἑβδόμῳ λέγει τῆς Εὐρώπης τὰ λειπόμενα μέρη. Ἐστὶ δὲ τὰ πρὸς τὴν ἑω πέραν τοῦ Ῥήνου μέχρι τοῦ Τανάϊδος καὶ τοῦ σώματος τῆς Μαιώτιδος λίμνης, καὶ ὅσα, μεταξύ τοῦ Ἀδρίου καὶ τῶν ἀριστερῶν τῆς Ποντικῆς θαλάσσης μερῶν, ἀπολαμβάνει πρὸς νότον μέχρι τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Προποντίδος ὁ Ἴσρος· ἐν οἷς καὶ Μακεδονία πάσα.

ΚΕΦ. Α.

§. 1.

Εἰρηκόσι δ' ἡμῖν περὶ τῆς Ἰβηρίας, καὶ τῶν Κελτικῶν 289.
ἔθνων, καὶ τῶν Ἰταλικῶν, σὺν ταῖς πλησίον νήσοις, ἐφεξῆς ἀν
εἶη λέγειν τὰ λειπόμενα τῆς Εὐρώπης μέρη, διελούσι τὸν ἐνδε-
χόμενον τρόπον. Λείπεται δὲ τὰ πρὸς ἑω τείνοντα πέραν τοῦ
Ῥήνου μέχρι τοῦ Τανάϊδος, καὶ τοῦ σώματος τῆς Μαιώτιδος
λίμνης· καὶ ὅσα μεταξύ τοῦ Ἀδρίου καὶ τῶν ἀριστερῶν τῆς
Ποντικῆς θαλάττης μερῶν ἀπολαμβάνει πρὸς νότον, μέχρι τῆς
Ἑλλάδος καὶ τῆς Προποντίδος, ὁ Ἴσρος. Διαιρεῖ γὰρ οὗτος ἅπα-
σαν ὡς ἐγγυτάτῳ δίχα τὴν λεχθεῖσαν γῆν, μέγιστος τῶν κατὰ

289. τὴν Εὐρώπην ποταμῶν, ῥέων πρὸς νότον καταρχάς, εἴτ' ἐπιστρέφων αὐθις ἀπὸ τῆς δύσεως ἐπὶ τὴν ἀνατολήν καὶ τὸν Πόντον. Ἄρχεται μὲν οὖν ἀπὸ τῶν Γερμανικῶν ἄκρων τῶν ἐσπερίων, πλησίον *δὲ καὶ* τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀδριατικοῦ, διέχων αὐτοῦ περί χιλίους [διακοσίους] σταδίους· τελευτᾷ δ' εἰς τὸν Πόντον, οὐ πολὺ ἄπωθεν τῶν τοῦ Τύρα καὶ τῶν τοῦ Βορυσθένου ἐκβολῶν, ἐκκλίνων πρὸς ἄρκτους. Προσάρκτια μὲν οὖν ἐστὶ τῷ Ἰσρῷ τὰ πέραν τοῦ Ῥήνου, καὶ τῆς Κελτικῆς· ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ τε Γαλατικά ἔθνη, καὶ τὰ Γερμανικά μέχρι Βασαρνῶν, καὶ Τυριγετῶν, καὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Βορυσθένου, καὶ ὅσα μεταξὺ τούτου, καὶ Ταναΐδος, καὶ τοῦ Σόματος τῆς Μαιώτιδος, εἰς τε τὴν μεσογαίαν ἀνατείνει μέχρι τοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ τῇ Ποντικῇ κλύζεται θαλάττη. Μεσημβρινὰ δὲ τὰ τε Ἰλλυρικά, καὶ τὰ Θράκια, καὶ ὅσα τούτοις ἀναμέμικται τῶν Κελτικῶν, ἢ τινῶν ἄλλων, μέχρι τῆς Ἑλλάδος. Λέγωμεν δὲ πρῶτον περὶ τῶν ἐκτὸς τοῦ Ἰσρου· πολὺ γὰρ ἀπλούστερα τῶν ἐπὶ θάτερα μερῶν ἐστίν.

§. 2.

290. Εὐθὺς τοίνυν τὰ πέραν τοῦ Ῥήνου μετὰ τοὺς Κελτοὺς πρὸς τὴν ἔω κεκλιμένα Γερμανοὶ νέμονται, μικρὸν ἐξαλλάττοντες τοῦ Κελτικοῦ φύλου, τῷ τε πλεονασμῷ τῆς ἀγριότητος, καὶ τοῦ μεγέθους, καὶ τῆς ξανθότητος· τάλλα δὲ παραπλήσιοι καὶ μορφαῖς, καὶ ἥθεσι, καὶ βίοις ὄντες, οἷους εἰρήκαμεν τοὺς Κελτοὺς. Διὸ δίκαιά μοι δοκοῦσι Ῥωμαῖοι τοῦτο αὐτοῖς θέσθαι τοῦνομα, ὡς ἂν γνησίους Γαλάτας φράζεν βωλόμενοι· γνήσιοι γὰρ οἱ Γερμανοὶ κατὰ τὴν Ῥωμαίων διάλεκτον.

§. 3.

Ἐστὶ δὲ τὰ μὲν πρῶτα μέρη τῆς χώρας ταύτης τὰ πρὸς τῷ Ῥήνῳ μέχρι τῶν ἐκβολῶν ἀπὸ τῆς πηγῆς ἀρξαμένοις· σχεδὸν

δέ τι και τοῦτό ἐσι τὸ ἐσπέριον τῆς χώρας πλάτος, ἡ ποταμία 290. πᾶσα. Ταύτης δὲ τὰ μὲν εἰς τὴν Κελτικὴν μετήγαγον Ῥωμαῖοι, τὰ δ' ἔφθη μετανασάνατα εἰς τὴν ἐν βάθει χώραν, καθάπερ Μαρσοί· λοιποὶ δ' εἰσὶν ὀλίγοι, καὶ τῶν Σουγάμβρων μέρος. Μετὰ δὲ τοὺς παραποταμίους, τᾶλλα ἐσὶν ἔθνη τὰ μεταξύ τοῦ Ῥήνου καὶ τοῦ Ἄλβιος ποταμοῦ· ὅς παραλληλός πως ἐκείνω ρεῖ πρὸς τὸν Ὠκεανόν, οὐκ ἐλάττω χώραν διεξιῶν, ἤπερ ἐκείνος. Εἰσὶ δὲ μεταξύ καὶ ἄλλοι ποταμοὶ πλωτοὶ (ῶν ἐν τῷ Ἀμασίᾳ Δροῦσος Βρουκτέρους κατεναυμάχησε), ῥέοντες ὡσαύτως ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν καὶ τὸν Ὠκεανόν. Ἐξήρται γὰρ ἡ χώρα πρὸς νότον, καὶ συνεχῆ ταῖς Ἄλπεσι ποιεῖ ῥάχιν τινα, πρὸς ἑω τεταμένην, ὡς ἂν μέρος οὔσαν τῶν Ἄλπεων· καὶ δὴ καὶ ἀπεφῆναντό τινες οὕτως, διὰ τε τὴν λεχθεῖσαν θέσιν, καὶ διὰ τὸ τὴν αὐτὴν ὕλην ἐκφέρειν· οὐ μὴν ἐπὶ τοσοῦτόν γε ὕψος ἀνίσχει τὰ ταύτη μέρη. Ἐνταῦθα δ' ἐσὶ καὶ ὁ Ἑρκύμιος ὄρυμος, καὶ τὰ τῶν Σοθήων ἔθνη, τὰ μὲν οἰκοῦντα ἐντὸς τοῦ ὄρυμου, καθάπερ τὰ τῶν Κολδοῦων· ἐν οἷς ἐσὶ καὶ τὸ Βουταίμον, τὸ τοῦ Μαροβούδου βασιλείον, εἰς ὃν ἐκείνος τόπον, ἄλλους τε μετανήσησε πλείους, καὶ δὴ καὶ τοὺς ὁμοεθνεῖς ἑαυτῷ Μαρχομάνους. Ἐπέση γὰρ τοῖς πράγμασι οὗτος ἐξ ἰδιώτου, μετὰ τὴν ἐκ Ῥώμης ἐπάνοδον· νέος γὰρ ἦν ἐνθάδε, καὶ εὐεργετεῖτο ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ· ἐπανελθὼν δὲ ἐδυνάστευσε, καὶ κατεκτήσατο, πρὸς οἷς εἶπον, Λουίους τε, μέγα ἔθνος, καὶ Ζούμους, καὶ Βούτωνα, καὶ Μουγίλωνας, καὶ Σιβινοὺς, καὶ τῶν Σοθήων αὐτῶν μέγα ἔθνος Σέμνωνας. Πλὴν τὰ γε τῶν Σοθήων, ὡς ἔφην, ἔθνη, τὰ μὲν ἐντὸς οἰκεῖ, τὰ δὲ ἐκτὸς τοῦ ὄρυμου, ὁμορα τοῖς Γέταις. Μέγιστον μὲν οὖν τὸ τῶν Σοθήων ἔθνος· διήκει γὰρ ἀπὸ τοῦ Ῥήνου μέχρι τοῦ Ἄλβιος· μέρος δὲ τι αὐτῶν, καὶ πέραν τοῦ Ἄλβιος νέμεται, καθάπερ Ἑρμόνδοροι καὶ Λαγκόσαργοι· νυνὶ δὲ καὶ τελείως εἰς τὴν περαιῶν οὔτοί γε ἐκπεπτώκασι φεύ- 291.

291. γοντες. Κοινὸν δ' ἐστὶν ἅπασιν τοῖς ταύτη, τὸ περὶ τὰς μετανα-
 σάσεις εὐμαρὲς, διὰ τὴν λιτότητα τοῦ βίου, καὶ διὰ τὸ μὴ
 γεωργεῖν, μηδὲ θησαυρίζειν, ἀλλ' ἐν καλυβίοις οἰκεῖν ἐφήμερον
 ἔχουσι παρασκευὴν τροφῆ δ' ἀπὸ τῶν θρεμμάτων ἢ πλείσθη,
 καθάπερ τοῖς Νομάσιν ὡς' ἐκείνους μιμούμενοι, τὰ οἰκία ταῖς
 ἀρμαμάξαις ἐπάραντες, ὅποι ἂν δόξη, τρέπονται μετὰ τῶν
 βοσκημάτων. Ἄλλα δ' ἐνδεέστερά ἐστιν ἔθνη Γερμανικά, Χη-
 ρουσκοὶ τε καὶ Χάττοι, καὶ Γαμαβριούιοι, καὶ Χατπουάριοι·
 πρὸς δὲ τῷ Ὠκεανῷ Σούγαμβροὶ τε, καὶ Χαῦβοι, καὶ Βρου-
 κτεροι, καὶ Κίμβροι, Καῦκοὶ τε καὶ Καοῦλκοι, καὶ Καμφσιανοί,
 καὶ ἄλλοι πλείους. Ἐπὶ ταῦτά δὲ τῷ Ἀμασίᾳ φέρονται Βίσουρ-
 γίς τε, καὶ Λουπίας ποταμὸς, διέχων Ῥήνου περὶ ἑξακοσίους
 σταδίους, ῥέων διὰ Βρουκτέρων τῶν ἐλαττόνων. Ἔστι δὲ καὶ Σά-
 λας ποταμὸς, οὗ μετὰξὺ καὶ τοῦ Ῥήνου, πολεμῶν καὶ κατορ-
 θῶν, Δροῦσος ἐτελεύτησεν ὁ Γερμανικός. Ἐχειρώσατο δ' οὐ
 μόνον τῶν ἐθνῶν τὰ πλείστα, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐν τῷ παράπλω
 νήσους, ὧν ἐστὶ καὶ ἡ Βουρχανίς, ἣν ἐκ πολιορκίας εἴλε.

§. 4.

Γνώριμα δὲ ταῦτα κατέστη τὰ ἔθνη, παλεμοῦντα πρὸς Ῥω-
 μαίους, εἴτ' ἐνδιδόντα, καὶ πάλιν ἀφιστάμενα, ἢ καὶ καταλεί-
 ποντα τὰς κατοικίας· καὶ πλείω δὲ γνώριμα ὑπῆρξεν, εἰ ἐπέτρεπε
 τοῖς στρατηγοῖς ὁ Σεβασὸς διαβαίνειν τὸν Ἄλβιν, μετιοῦσι τοὺς
 ἐκεῖσε ἀπανισαμένους. Νυνὶ δ' εὐπορώτερον ὑπέλαβε στρατηγεῖν
 τὸν ἐν χερσὶ πόλεμον, εἰ τῶν ἔξω τοῦ Ἄλβιος καθ' ἡσυχίαν
 ὄντων ἀπέχοιτο, καὶ μὴ παροξύνει πρὸς τὴν κοινωνίαν τῆς
 ἔχθρας. Ἦρξαντο δὲ τοῦ πολέμου Σούγαμβροὶ, πλησίον οἰκοῦντες
 τοῦ Ῥήνου, Μέλωνα ἔχοντες ἡγεμόνα· κάκειθεν ἤδη διεδέχοντο
 ἄλλοτ' ἄλλοι, δυναστεύοντες καὶ καταλυόμενοι, πάλιν δ' ἀφιστά-
 μενοι, προδιδόντες καὶ τὰ ὄμηρα καὶ τὰς πίσεις. Πρὸς οὓς ἢ

μὲν ἀπιστία, μέγα ὄφελος· οἱ δὲ πισευθέντες, τὰ μέγιστα κατ- 291.
 ἔβλαψαν, καθάπερ οἱ Χηρούσκοι, καὶ οἱ τούτοις ὑπήκοοι· παρ'
 οἷς τρία τάγματα Ῥωμαίων μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Οὐάρου Κοϊν-
 τίλιου παρασπονδήθέντα, ἀπώλετο ἐξ ἐνέδρας. Ἔτισαν δὲ δίκας
 ἅπαντες, καὶ παρέσχον τῷ νεωτέρῳ Γερμανικῷ λαμπρότα-
 τον Θρίαμβον, ἐν ᾧ ἐθριαμβεύθη τῶν ἐπιφανεστάτων ἀνδρῶν
 σώματα καὶ γυναικῶν, Σεμιγοῦντός τε ὁ Σεγέσου υἱός, Χηρού-
 σκων ἡγεμῶν, καὶ ἀδελφῆ αὐτοῦ, γυνὴ δ' Ἀρμενίου τοῦ πολε-
 μαρχήσαντος ἐν τοῖς Χηρούσκοις ἐν τῇ πρὸς Οὐάρου Κοϊντίλιου
 παρασπονδήσει, καὶ νῦν ἔτι συνέχοντος τὸν πόλεμον, ὄνομα 292.
 Θουσνέλδα, καὶ υἱὸς τριετῆς Θουμελικός· ἔτι δὲ Σεσίθακος
 Σιγμῆρου υἱὸς τοῦ Χηρούσκων ἡγεμόνος, καὶ γυνὴ τούτου
 Ῥαμῖς, Οὐκρομίρου θυγάτηρ, ἡγεμόνος Βαττῶν, καὶ Δευδόριξ
 Βαιτόριγος τοῦ Μέλωνος ἀδελφοῦ υἱὸς Σούγαμβρος. Σεγέσης
 δὲ ὁ πενθερὸς τοῦ Ἀρμενίου καὶ ἐξ ἀρχῆς διέση πρὸς τὴν γνώ-
 μην αὐτοῦ, καὶ λαθῶν καιρὸν ἠτομόλησε, καὶ τῷ Θρίαμβῳ
 παρῆν τῶν φιλάτων, ἐν τιμῇ ἀγόμενος· ἐπομπευσεν δὲ καὶ Λίβης
 τῶν Χάττων ἱερεὺς, καὶ ἄλλα δὲ σώματα ἐπομπεύθη ἐκ τῶν
 πεπορθημένων ἔθνων, Καθύλκων καὶ Ἀμψάνων, Βρουκτέρων,
 Νουσίπων, Χηρούσκων, * Χάττων*, Χαττουαρίων, Λανδῶν,
 Σουβαττίων. Διέχει δὲ τοῦ Ἄλβιος ὁ Ῥήνος περὶ τρισχιλίους
 σταδίους, εἴ τις εὐθυπορούσας ἔχει τὰς ὁδοὺς· νυνὶ δὲ διὰ σκο-
 λιάς καὶ ἐλώδους, καὶ δρυμῶν, κυκλοπορεῖν ἀνάγκη.

§. 5.

Ὁ δὲ Ἐρκύνιος δρυμὸς πυκνότερός τε ἐστὶ καὶ μεγαλόδενδρος,
 ἐν χωρίοις ἐρυμνοῖς, κύκλον περιλαμβάνων μέγαν· ἐν μέσῳ δὲ
 ἴδρυται χώρα καλῶς οἰκεῖσθαι δυναμένη, περὶ ἧς εἰρήκαμεν.
 Ἔστι δὲ πλησίον αὐτῆς ἢ τε τοῦ Ἴσρου πηγὴ, καὶ ἢ τοῦ Ῥήνου,
 καὶ ἢ μεταξὺ ἀμφοῖν λίμνη, καὶ τὰ ἔλη τὰ ἐκ τοῦ Ῥήνου δια-

292. χεόμενα. Ἔστι δ' ἡ λίμνη τὴν μὲν περίμετρον σαδίων πλειόνων ἢ τριακοσίων· διάγραμμα δὲ, ἐγγύς διακοσίων. ἔχει δὲ καὶ νῆσον, ἣ ἐχρήσατο ὀρμητηρίῳ Τιβέριος ναυμαχῶν πρὸς Οὐίνδελικούς. Νοτιωτέρα δ' ἐστὶ τῶν τοῦ Ἰζρου πηγῶν καὶ αὕτη, καὶ ὁ Ἐρκύνιος δρυμὸς, ὡς' ἀνάγκη τῷ ἐκ τῆς Κελτικῆς ἐπὶ τὸν Ἐρκύνιον δρυμὸν ἰόντι, πρῶτον μὲν διαπεράσαι τὴν λίμνην, ἔπειτα τὸν Ἰζρον, εἴτ' ἤδη δι' εὐπετεσέρων χωρίων ἐπὶ τὸν δρυμὸν τὰς προβάσεις ποιῆσθαι δι' ὄροπεδίων. Ἡμερήσιον δὲ ἀπὸ τῆς λίμνης προελθὼν ὁδὸν Τιβέριος, εἶδε τὰς τοῦ Ἰζρου πηγάς. Προσάπτονται δὲ τῆς λίμνης ἐπ' ὀλίγον μὲν οἱ Ράιτοί, τὸ δὲ πλεον Ἐλουήτιοι καὶ Οὐίνδελικοί, καὶ ἡ Βοίων ἐρημία. Μέχρι Παννουίων πάντες, τὸ πλεον δ' Ἐλουήτιοι καὶ Οὐίνδελικοί, οἰκοῦσιν ὄροπέδια. Ράιτοί δὲ καὶ Νωρικοὶ μέχρι τῶν Ἀλπειῶν ὑπερβολῶν ἀνίσχουσι, καὶ πρὸς τὴν Ἰταλίαν περινεύουσιν, οἱ μὲν Ἰνσουβροῖς συνάπτοντες, οἱ δὲ Κάρνοις, καὶ τοῖς περὶ τὴν Ἀκυληίαν χωρίοις. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλη ὕλη μεγάλη Γάβρητα ἐπὶ τάδε τῶν Σοήβων, ἐπέκεινα δ' ὁ Ἐρκύνιος δρυμὸς· ἔχεται δὲ κάκεινος ὑπ' αὐτῶν.

Κ Ε Φ. Β.

§. 1.

ΠΕΡΙ δὲ Κίμβρων τὰ μὲν οὐκ εὖ λέγεται, τὰ δ' ἔχει πιθανότητος μετρία. Οὐδὲ γὰρ τὴν τοιαύτην αἰτίαν τοῦ πλάνητας γενέσθαι καὶ ληστρικούς ἀποδέξαιτ' ἂν τις, ὅτι, χερρόνησον οἰκοῦντες, μεγάλη πλημμυρίδι ἐξελαθεῖεν ἐκ τῶν τόπων· καὶ
293. γὰρ νῦν ἔχουσι τὴν χώραν, ἣν εἶχον πρότερον, καὶ ἔπεμψαν τῷ Σεβαστῷ δῶρον, τὸν ἱερώτατον παρ' αὐτοῖς λέβητα, αἰτούμενοι φιλίαν, καὶ ἀμνησίαν τῶν ὑπηργμένων· τυχόντες δὲ ὧν ἠξίου, ἀπῆραν. Γελοῖον δὲ τῷ φυσικῷ καὶ αἰωνίῳ πάθει, δις ἐκάστης

ἡμέρας συμβαίνοντι, παρορμηθέντας ἀπελθεῖν ἐκ τοῦ τόπου. 295.
 Ἔοικε δὲ [καί] πλάσματι, τὸ συμβῆναί ποτε πλημμυρίδα ὑπερ-
 βάλλουσαν· ἐπιτάσεις μὲν γὰρ καὶ ἀνέσεις δέχεται, τεταγμένας δὲ
 καὶ περιοδιζούσας ὁ Ὠκεανὸς ἐν τοῖς τοιούτοις πάθεσιν. Οὐκ
 εὖ δ' οὐδ' ὁ φήσας ὄπλα αἶρεσθαι πρὸς τὰς πλημμυρίδας τοὺς
 Κίμβρους, δὴδ' ὅτι ἀφοβίαν οἱ Κελτοὶ ἀσκοῦντες, κατακλύ-
 ζεσθαι τὰς οἰκίας ὑπομένουσιν, εἴτ' ἀνοικοδομοῦσι, καὶ ὅτι
 πλείων αὐτοῖς συμβαίνει φθόρος ἐξ ὕδατος, ἢ πολέμου, ὅπερ
 Ἐφορὸς φησιν. Ἡ γὰρ τάξις ἢ τῶν πλημμυρίδων, καὶ τὸ τὴν
 ἐπικλυζομένην χώραν εἶναι γνώριμον, οὐκ ἔμελλε τοιαύτας
 ἀτοπίας παρέξειν. Δίς γὰρ ἐκάστης ἡμέρας τούτου συμβαίνοντος,
 τὸ μῆδ' ἄπαξ αἰσθῆσθαι φυσικὴν οὖσαν τὴν παλίρροϊαν καὶ
 ἀβλαβῆ, καὶ οὐ μόνοις τούτοις συμβαίνουσαν, ἀλλὰ τοῖς παρ-
 ωκεανίταις πᾶσι, πῶς οὐκ ἀπίθανον; Οὐδὲ Κλείταρχος εὖ-
 φησὶ γὰρ τοὺς ἰππέας ἰδόντας τὴν ἔφοδον τοῦ πελάγους ἀφιπ-
 πάσασθαι, καὶ φεύγοντας ἐγγὺς γενέσθαι τοῦ περικαταληφθῆναι.
 Οὔτε δὲ τοσοῦτω τάχει τὴν ἐπίβασιν ὀρμωμένην ἰσοροῦμεν,
 ἀλλὰ λεληθότως προσιοῦσαν τὴν θάλατταν· οὔτε τὸ καθ' ἡμέραν
 γιγνόμενον καὶ πᾶσιν ἔναυλον ἤδη ὄν τοῖς πλησιάζειν μέλλουσι,
 πρὶν ἢ θεάσασθαι, τοσοῦτον ἔμελλε παρέξεσθαι φόβον, ὥστε
 φεύγειν, ὡς ἂν εἰ ἐξ ἀδοκῆτου προσέπεσε.

§. 2.

Ταῦτα δὲ δικαίως ἐπιτιμᾷ τοῖς συγγραφεῦσι Ποσειδώνιος,
 καὶ οὐ κακῶς εἰκάζει, ὅτι ληστρικοὶ ὄντες καὶ πλάνητες οἱ Κίμ-
 βροὶ, καὶ μέχρι τῶν περὶ τὴν Μαιῶτιν ποιήσαιντο στρατείας·
 ἀπ' ἐκείνων δὲ καὶ ὁ Κιμμέριος κληθεῖν Βόσπορος, οἷον Κιμ-
 βρικός, Κιμμερίουσ τοὺς Κίμβρους ὀνομασάντων τῶν Ἑλλήνων.
 Φησὶ δὲ καὶ Βοῖους τὸν Ἐρκύνιον ὄρυμὸν οἰκεῖν πρότερον· τοὺς
 δὲ Κίμβρους ὀρμήσαντας ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον, ἀποκρουσθέντας

293. ὑπὸ τῶν Βοίων, ἐπὶ τὸν Ἰστρον καὶ τοὺς Σκορδίσκους Γαλάτας καταβῆναι· εἴτ' ἐπὶ Ταυρίσας καὶ Ταυρίσκους, καὶ τούτους Γαλάτας· εἴτ' ἐπὶ Ἐλουητίους, πολυχρύσους μὲν ἄνδρας, εἰρηναίους δέ· ὀρώντας δὲ τὸν ἐκ τῶν λησηρίων πλοῦτον, ὑπερβάλλοντα τοῦ παρ' ἑαυτοῖς, τοὺς Ἐλουητίους ἐπαρθῆναι, μάλιστα δ' αὐτῶν Τιγυρηνοὺς τε καὶ Τωϋγενοὺς, ὥς τε καὶ συν-
294. ἐξορμῆσαι. Πάντες μέντοι κατελύθησαν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, αὐτοὶ τε οἱ Κίμβροι, καὶ οἱ συναράμενοι τούτοις, οἱ μὲν ὑπερβαλόντες τὰς Ἄλπεις εἰς τὴν Ἰταλίαν, οἱ δ' ἔξω τῶν Ἄλπεων.

§. 3.

Ἔθος δὲ τι τῶν Κίμβρων διηγοῦνται τοιοῦτον, ὅτι ταῖς γυναῖξιν αὐτῶν συστρατευούσαις παρηκολούθουν προμάντιες ἰέρειαι πολιότριχες, λευχίμονες, καρπασίνας ἐφαπτίδας ἐπιπεπορημένοι, ζῶσμα χαλκοῦν ἔχουσαι, γυμνόποδες· τοῖς οὖν αἰχμηλώτοις διὰ τοῦ στρατοπέδου συνήντων ξιφήρεις· κατασέψασαι δ' αὐτοὺς ἤγον ἐπὶ κρατῆρα χαλκοῦν, ὅσον ἀμφορέων εἴκοσι· εἶχον δὲ ἀναβάθραν, ἣν ἀναβάσαι ὑπερπετεῖς τοῦ λέβητος ἐλαίμοτόμου ἕκασον μετεωρισθέντα· ἐκ δὲ τοῦ προχεομένου αἵματος εἰς τὸν κρατῆρα μαντείαν τινὰ ἐποιοῦντο· ἄλλαι δὲ διασχίσασαι ἐσπλάγγνενον, ἀναφθεγγόμεναι νίκην τοῖς οἰκείοις. Ἐν δὲ τοῖς ἀγῶσιν ἔτυπτον τὰς βύρσας τὰς περιτεταμένας τοῖς γέρροις τῶν ἀρμαμαξῶν, ὥς ἀποτελεῖσθαι ψόφον ἐξαίσιον.

§. 4.

Τῶν δὲ Γερμανῶν, ὡς εἶπον, οἱ μὲν προσάρκτιοι παρήκουσι τῷ Ὠκεανῷ. Γνωρίζονται δ' ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ῥήνου λαβόντες τὴν ἀρχὴν, μέχρι τοῦ Ἄλβιος. Τούτων δ' εἰσὶ γνωριμώτατοι, Σούγαμβροὶ τε καὶ Κίμβροι. Τὰ δὲ πέραν τοῦ Ἄλβιος,

τὰ πρὸς τῷ Ὠκεανῷ, παντάπασι ἀγνωστα ἡμῖν ἔσιν. Οὔτε γὰρ 294.
 τῶν προτέρων οὐδένας ἴσμεν τὸν παράπλου τοῦτον πεποιημέ-
 νους πρὸς τὰ ἐωθινὰ μέρη, μέχρι τοῦ σώματος τῆς Κασπίας
 θαλάττης, οὔθ' οἱ Ῥωμαῖοι προηλθόν πω εἰς τὰ περαιτέρω τοῦ
 Ἄλβιος· ὡς δ' αὐτως οὐδὲ πεζῇ παρωθεύκασιν οὐδένας. Ἄλλ'
 ὅτι μὲν κατὰ μῆκος ἰοῦσιν ἐπὶ τὴν ἔω, τὰ κατὰ τὸν Βορυσθένη
 καὶ τὰ πρὸς βορρᾶν τοῦ Πόντου χωρία ἀπαντᾶ, δῆλον ἐκ
 τῶν κλιμάτων καὶ τῶν παραλλήλων διασημάτων. Τί δ' ἐστὶ
 πέραν τῆς Γερμανίας, καὶ τί τῶν ἄλλων τῶν ἐξῆς, εἴτε Βασάρ-
 νας χρὴ λέγειν, ὡς οἱ πλείους ὑπονοοῦσιν, εἴτ' ἄλλους μεταξὺ,
 ἢ Ἰάζυγας, ἢ Ῥωξολάνους, ἢ τινὰς ἄλλους τῶν ἀμαξοίκων,
 οὐ ράδιον εἰπεῖν· οὐδ' εἰ μέχρι τοῦ Ὠκεανοῦ παρήκουσι παρ'
 ἅπαν τὸ μῆκος, ἢ ἐστὶ τι ἀοίκητον ὑπὸ φύχους, ἢ ἄλλης αἰτίας,
 ἢ καὶ γένος ἀνθρώπων ἄλλο διαδέχεται μεταξὺ τῆς θαλάτ-
 της καὶ τῶν ἐσίων Γερμανῶν ἰδρυμένον. Τοῦτο δὲ τὸ αὐτὸ ἀγνό-
 ημα καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐφεξῆς προσαρκτίων, [ῶν] ἔλεγον.
 Οὔτε γὰρ τοὺς Βασάρνας, οὔτε τοὺς Σαυρομάτας, καὶ ἀπλῶς
 τοὺς ὑπὲρ τὸν Πόντον οἰκοῦντας ἴσμεν, οὔθ' ὀπίσσω ἀπέχουσι
 τῆς Ἀτλαντικῆς θαλάττης, οὔτ' εἰ συνάπτουσι αὐτῇ.

Κ Ε Φ. Γ.

§. 1.

Τὸ δὲ νότιον μέρος τῆς Γερμανίας, τὸ πέραν τοῦ Ἄλβιος,
 τὸ μὲν συνεχὲς ἀκμὴν ὑπὸ τῶν Σοήθων κατέχεται. Εἴτ' εὐθὺς
 ἢ τῶν Γετῶν συνάπτει γῆν, κατ' ἀρχὰς μὲν σενή, παρατετα- 295.
 μένη τῷ Ἰσρῶ κατὰ τὸ νότιον μέρος, κατὰ δὲ τὸν ἀνατολικόν, τῇ
 παρωρείᾳ τοῦ Ἐρκυνίου ὄρου, μέρος τι τῶν ὄρων καὶ αὐτὴ
 κατέχουσα· εἶτα πλατύνεται πρὸς τὰς ἄρκτους μέχρι Τυριγετῶν.

295. Τοὺς δὲ ἀκριβεῖς ὄρους οὐκ ἔχομεν φράζειν. Διὰ δὲ τὴν ἄγνοιαν τῶν τόπων τούτων, οἱ τὰ Ῥιπαῖα ὄρη καὶ τοὺς Ὑπερβορείους μυθοποιούντες, λόγου ἠξίωται· καὶ ἡ Πυθίας, ὁ Μασσαλιώτης, κατεψεύσατο πάντα τῆς παρωκεανίτιδος, προσχήμετι χρώμενος τῇ περὶ τὰ οὐράνια καὶ τὰ μαθηματικὰ ἱστορίᾳ. Ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἐάσθωσαν. Οὐδὲ γάρ, εἴ τινα Σοφοκλῆς τραγωδεῖ περὶ τῆς Ὀρειδυίας λέγων, ὡς ἀναρπαγεῖσα ὑπὸ Βορέου κομισθεῖη

Ἵπέρ τε πόντον πάντ' ἐπ' ἔσχατα χθονός,
 Νυκτός τε πηγὰς οὐρανοῦ τ' ἀναπτυχὰς,
 Φοίβου τε παλαιὸν κῆπον·

οὐδὲν ἂν εἶη πρὸς τὰ νῦν, ἀλλ' ἐατέον· ὥσπερ καὶ ἐν τῷ Φαίδρω ὁ Σωκράτης. Ἄ δὲ ἐκ τῆς παλαιᾶς ἱστορίας καὶ τῆς νῦν παρειλήφαμεν, ταῦτα λέγωμεν.

§ 2.

Οἱ τοίνυν Ἕλληες, τοὺς Γέτας, Θράκας ὑπελάμβανον ἕκουν δ' ἐφ' ἐκάτερα τοῦ Ἰσρου καὶ οὗτοι, καὶ οἱ Μυσοί, Θράκες ὄντες καὶ αὐτοί, καὶ οὖς νῦν Μοισοὺς καλοῦσιν ἀφ' ὧν ὠρμήθησαν καὶ οἱ νῦν μεταξὺ Λυθῶν καὶ Φρυγῶν καὶ Τρώων οἰκοῦντες Μυσοί. Καὶ αὐτοί δ' οἱ Φρύγες Βρίγες εἰσι, Θράκιόν τι ἔθνος, καθάπερ καὶ οἱ Μύγδονες, καὶ Βέβρυκες, καὶ Μαιδοβιδυνοί, καὶ Βιδυνοί, καὶ Θῦνοι· δοκῶ δὲ καὶ τοὺς Μαριανδυνούς. Οὗτοι μὲν οὖν τελέως ἐκλελοίπασι πάντες τὴν Εὐρώπην, οἱ δὲ Μυσοὶ συνέμειναν. Καὶ Ὅμηρον δὲ ὀρθῶς εἰκάσειν μοι δοκεῖ Ποσειδῶνιος τοὺς ἐν τῇ Εὐρώπῃ Μυσοὺς κατονομάζειν (λέγω δὲ τοὺς ἐν τῇ Θράκῃ), ὅταν φῆ·

— αὐτὸς δὲ πάλιν τρέπεν ὅσσε φαεινῶ,
 Νόσφιν ἐφ' ἵπποπόλων Θρηκῶν καθορώμενος αἴαν,
 Μυσῶν τ' ἀγχεμάχων.

Ἐπεὶ, εἴ γε τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν Μυσοὺς δέχοιτό τις, ἀπλη-

τημένος ἂν εἶη ὁ λόγος. Τὸ γὰρ ἀπὸ τῶν Τρώων τρέψαντα 295.
 τὴν ὄρασιν ἐπὶ τὴν Θρακῶν γῆν, συγκαταλέγειν ταύτῃ τὴν τῶν
 Μυσῶν, τῶν οὐ νόσφιν ὄντων, ἀλλ' ὁμόρων τῇ Τρωάδι, καὶ
 ὄπισθεν αὐτῆς ἰδρυμένων καὶ ἐκατέρωθεν, διειργομένων δ'
 ἀπὸ τῆς Θράκης πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ, συγχέοντος ἂν εἶη τὰς
 ἠπειρούς, καὶ ἅμα τῆς φράσεως οὐκ ἀκούοντος. Τὸ γὰρ, Πάλιν
 τρέπεν, μάλισα μὲν ἐστὶν εἰς τοῦπίσω· ὁ δ' ἀπὸ τῶν Τρώων
 μεταφέρων τὴν ὄψιν, ἐπὶ τοὺς μὴ ὄπισθεν αὐτῶν, ἢ ἐκ πλα-
 γίων ὄντας, προσωτέρω μὲν μεταφέρει, εἰς τοῦπίσω δ' οὐ πάνυ.
 Καὶ τὸ ἐπιφερόμενον δὲ τούτου μαρτύριον, ὅτι τοὺς Ἴππη- 296.
 μολγούς, καὶ Γαλακτοφάγους, καὶ Ἀβίους, συνῆψεν αὐτοῖς·
 οἵπερ εἰσὶν οἱ ἀμάξιοι Σκύθαι, καὶ Σαρμάται. Καὶ γὰρ νῦν
 ἀναμέμικται ταῦτα τὰ ἔθνη τοῖς Θραξί, καὶ τὰ Βασαρνικά,
 μᾶλλον μὲν τοῖς ἐκτὸς Ἰσρου, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐντός. Τούτοις δὲ
 καὶ τὰ Κελτικά, οἳ τε Βόιοι, καὶ Σκορδίσκοι, καὶ Ταυρίσκοι.
 Τοὺς δὲ Σκορδίσκους ἔνιοι Σκορδίσκας καλοῦσι· καὶ τοὺς Ταυ-
 ρίσκους δὲ Τυρίσκους καὶ Ταυρίσας φασί.

§. 3.

Λέγει δὲ τοὺς Μυσοὺς ὁ Ποσειδώνιος, καὶ ἐμψύχων ἀπέχε-
 σθαι κατ' εὐσέβειαν, διὰ δὲ τοῦτο καὶ θρεμμάτων. μέλιτι δὲ
 χρῆσθαι, καὶ γάλακτι, καὶ τυρῶ, ζῶντας κατ' ἡσυχίαν· διὰ δὲ
 τοῦτο καλεῖσθαι θεοσέβεις τε καὶ Καπνοβάτας· εἶναι δὲ τινὰς
 τῶν Θρακῶν, οἳ χωρὶς γυναικὸς ζῶσιν, οὓς Κτίσας καλεῖ-
 σθαι, ἀνιερώσθαι τε διὰ τιμὴν, καὶ μετὰ ἀδείας ζῆν· τούτους
 δὴ συλλήβδην ἅπαντας τὸν Ποιητὴν εἰπεῖν, Ἀγαυοὺς ἱππη-
 μολγούς, γλακτοφάγους, ἀβίους τε, δικαιοτάτους
 ἀνθρώπους. Ἀβίους δὲ προσαγορεύειν μάλισα, ὅτι χωρὶς
 γυναικῶν, ἡγούμενον ἡμιτελῆ τινὰ βίον τὸν χῆρον, καθάπερ
 καὶ τὸν οἶκον ἡμιτελῆ τὸν Πρωτεσιλάου, διότι χῆρος· ἀγχε-

296. μάχους δὲ τοὺς Μυσοὺς, ὅτι ἀπόρθητοι, καθὸ καὶ ἀγαθοὶ πολεμισαί· δεῖν δὲ ἐν τῷ τρισκαιδεκάτῳ ἐγγράφειν, [Μοισῶν τ' ἀγχεμάχων], ἀντὶ τοῦ, Μυσῶν τ' ἀγχεμάχων.

§. 4.

Τὸ μὲν οὖν τὴν γραφὴν κινεῖν ἐκ τοσούτων ἐτῶν εὐδοκιμήσασαν, περιττὸν ἴσως. Πολὺ γὰρ πιθανώτερον ὠνομάσθαι μὲν ἐξ ἀρχῆς Μυσοὺς, μετωνομάσθαι δὲ Μοισοὺς νῦν. Τοὺς Ἀβίους δὲ τοὺς χήρους οὐ μάλλον, ἢ τοὺς ἀνεσίους καὶ τοὺς ἀμαξοίκους δέξαιτ' ἂν τις· μάλισα γὰρ περὶ τὰ συμβόλαια, καὶ τὴν τῶν χρημάτων ἔγκτησιν συνισαμένων τῶν ἀδικημάτων, τοὺς οὕτως ἀπ' ὀλίγων εὐτελῶς ζῶντας, δικαιοτάτους εὐλογον κληθῆναι. Ἐπεὶ καὶ οἱ φιλόσοφοι τῇ σωφροσύνῃ τὴν δικαιοσύνην ἐγγυτάτω τιθέντες, τὸ αὐταρκες καὶ τὸ λιτὸν ἐν τοῖς πρώτοις ἐξήλωσαν· ἀφ' οὗ καὶ κατὰ προέκπτωσιν τινὲς αὐτῶν παρεώσθησαν ἐπὶ τὸν κυνισμόν. Τὸ δὲ χήρους γυναικῶν οἰκεῖν, οὐδεμίαν τοιαύτην ἔμφασιν ὑπογράφει, καὶ μάλισα παρὰ τοῖς Θραξί, καὶ τούτων τοῖς Γέταις. Ὅρα δ' ἂν λέγει Μένανδρος περὶ αὐτῶν, οὐ πλάσας, ὡς εἰκὸς, ἀλλ' ἐξ ἰσορίας λαβῶν·

297. Πάντες μὲν οἱ Θραῖκες, μάλισα δ' οἱ Γέται
 Ἡμεῖς ἀπάντων (καὶ γὰρ αὐτὸς εὐχομαι
 Ἐκεῖθεν εἶναι τὸ γένος), οὐ σφόδρ' ἐγκρατεῖς
 Ἔσμέν.

Καὶ ὑποβάς μικρὸν, τῆς περὶ τὰς γυναῖκας ἀκρασίας τίθησι παραδείγματα·

Γαμεῖ γὰρ ἡμῶν οὐδὲ εἷς, εἰ μὴ δέκ', ἢ
 Ἐνδεκα γυναῖκας, δώδεκά τε πλείους τινές.
 Ἄν τέτταρας δ', ἢ πέντε, γεγαμηκῶς τύχη
 Κατασροφῆς τις, ἀνυμέναιος, ἄθλιος,
 Ἄνυμφος, οὗτος ἐπικαλεῖτ' ἐν τοῖς ἐκεῖ.

Ταῦτα γὰρ ὁμολογεῖται μὲν καὶ παρὰ τῶν ἄλλων. Οὐκ εἰκὸς δὲ 297.
 τοὺς αὐτοὺς, ἅμα μὲν ἄθλιον νομίζειν βίον τὸν μὴ μετὰ πολ-
 λῶν γυναικῶν, ἅμα δὲ σπουδαῖον καὶ δίκαιον τὸν τῶν γυναικῶν
 χῆρον. Τὸ δὲ δὴ καὶ Θεοσεβεῖς νομίζειν, καὶ Καπνοβάτας, τοὺς
 ἐρήμους γυναικῶν, σφόδρα ἐναντιοῦται ταῖς κοιναῖς ὑπολήψεσιν.
 Ἄπαντες γὰρ τῆς δεισιδαιμονίας ἀρχηγούς οἴονται τὰς γυναῖκας·
 αὐταὶ δὲ καὶ τοὺς ἄνδρας προκαλοῦνται, πρὸς τὰς ἐπὶ πλεον
 Θεραπείας τῶν Θεῶν, καὶ ἐορτάς, καὶ ποτνιασμούς· σπάνιον
 δ' εἴ τις ἀνὴρ καθ' αὐτὸν ζῶν εὐρίσκεται τοιοῦτος. Ὅρα δὲ
 πάλιν τὸν αὐτὸν ποιητὴν, ἃ λέγει, εἰσάγων τὸν ἀχθόμενον ταῖς
 περὶ τὰς Θεσίας τῶν γυναικῶν δαπάναις, καὶ λέγοντα·

Ἐπιτίθεισιν δ' ἡμᾶς οἱ Θεοὶ

Μάλισα τοὺς γήμαντας· αἰεὶ γὰρ τινα

Ἄγειν ἐορτὴν ἐς' ἀνάγκη.

Τὸν δὲ μισογύνην, αὐτὰ ταῦτα αἰτιώμενον·

Ἐθύομεν δὲ πεντάκις τῆς ἡμέρας,

Ἐκνυβάλιζον δ' ἑπτὰ Θεράπαινοι κύκλω,

Κάνωλόλυζον.

Τὸ μὲν οὖν ἰδίως τοὺς ἀγύνοους τῶν Γετῶν εὐσεβεῖς νομίζεσθαι,
 παράλογόν τι ἐμφαίνει· τὰ δ' ἰσχύειν ἐν τῷ ἔθνει τούτῳ τὴν
 περὶ τὸ Θεῖον σπουδὴν, ὥσε καὶ ἐμφύχων ἀπέχεσθαι δι' εὐ-
 σέβειαν, ἐκ θ' ὧν εἶπε Ποσειδῶνιος, οὐκ ἀπισητέον, καὶ ἐκ τῆς
 ἄλλης ἰστορίας.

§. 5.

Λέγεται γὰρ τινα τῶν Γετῶν, ὄνομα Ζάμολξιν, δουλεῦσαι
 Πυθαγόρα· καὶ τινα τῶν οὐρανίων παρ' ἐκείνου μαθεῖν, τὰ
 δὲ καὶ παρ' Αἰγυπτίων, πλανηθέντα καὶ μέχρι δεῦρο ἐπανελ-
 θόντα δ' εἰς τὴν οἰκίαν, σπουδασθῆναι παρὰ τοῖς ἡγεμόσι,
 καὶ τῷ ἔθνει, προλέγοντα τὰς ἐπισημασίας· τελευτῶντα δὲ,
 πεῖσαι τὸν βασιλέα κοινωνὸν τῆς ἀρχῆς λαβεῖν αὐτὸν, ὡς τὰ

297. παρά τῶν θεῶν ἐξαγγέλλειν ἰκανόν· καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἱερέα κατα-
 σταθεῖναι τοῦ μάλισα τιμωμένου παρ' αὐτοῖς θεοῦ· μετὰ ταῦτα
 298. δὲ καὶ θεὸν προσαγορευθῆναι, καὶ καταλαβόντα ἀνθρώδες τι-
 χωρίον ἄβατον τοῖς ἄλλοις, ἐνταῦθα διαιτᾶσθαι, σπάνιον ἐν-
 τυγχάνοντα τοῖς ἐκτός, πλὴν τοῦ βασιλέως, καὶ τῶν θερα-
 πόντων· συμπράττειν δὲ τὸν βασιλέα, ὀρώντα τοὺς ἀνθρώ-
 πους προσέχοντας ἑαυτῷ πολὺ πλεον, ἢ πρότερον, ὡς ἐκφέρουσι
 τὰ προσάγματα κατὰ συμβουλήν θεῶν. Τοῦτι δὲ τὸ ἔθος διέτει-
 νεν ἄχρι καὶ εἰς ἡμᾶς, αἰεὶ τινος εὕρισκόμενου τοιοῦτου τὸ
 ἦθος, ὃς τῷ μὲν βασιλεῖ σύμβουλος ὑπῆρχε, παρά δὲ τοῖς
 Γέταις ὠνομάζετο Θεός. Καὶ τὸ ἕρος ὑπελήφθη ἱερόν, καὶ
 προσαγορεύουσιν οὕτως· ὄνομα δ' αὐτῷ Κωγαίωνον, ὁμώνυ-
 μον τῷ παραρρέοντι ποταμῷ. Καὶ δὴ, ὅτε Βοιρεβίσις ἦρχε τῶν
 Γετῶν, ἐφ' ὃν ἤδη παρεσκευάσατο Καῖσαρ ὁ θεὸς στρατεύειν,
 Δεκαίνεος εἶχε ταύτην τὴν τιμὴν· καὶ πως τὸ τῶν ἐμψύχων
 ἀπέχεσθαι Πυθαγόρειον ὑπὸ τοῦ Ζαμόλξιος ἔμεινε παραδοθέν.

§. 6.

Ταῦτα μὲν οὖν οὐ κακῶς ἂν τις διαποροίη περὶ τῶν κειμένων
 παρὰ τῷ Ποιητῇ, περὶ τε Μυσῶν καὶ ἀγαυῶν Ἰππημαλγῶν. Ἄ
 δ' Ἀπολλόθωρος ἐν τῷ δευτέρῳ Περί νεῶν προοιμιαζόμενος εἴ-
 ρηκεν, ἥκις αὖ λέγοιτ' ἄν. Ἐπαινεῖ γὰρ Ἐρατοσθένους ἀπόφασιν·
 ὅτι φησὶν ἐκεῖνος καὶ Ὀμηρον, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς παλαιούς, τὰ
 μὲν Ἑλληνικὰ εἰδέναι, τῶν δὲ πόρρω πολλὴν ἔχειν ἀπειρίαν, ἀπεί-
 ρους μὲν μακρῶν ἠδῶν ὄντας, ἀπείρους δὲ ταῦ ναυτίλλεσθαι.
 Συνηγορῶν δὲ τούτοις, Ὀμηρόν φησι τὴν μὲν Αὐλίδα καλεῖν
 Πετρήεσσαν, ὡσπερ καὶ ἐστὶ Πολύκνημον δὲ τὸν Ἐτεωνόν, Πολυ-
 τρήωνα δὲ τὴν Θίσβην, Πουήεντα δὲ τὸν Ἀλίαρτον· τὰ δ'
 ἄπωθεν οὐτ' αὐτὸν εἰδέναι, οὔτε τοὺς ἄλλους. Ποταμῶν γοῦν
 περὶ τετραράκοντα ρέοντων εἰς τὸν Πόντον, μηδὲ τῶν ἐνδοξο-

τάτων μηδενὸς μεμνησθαι, οἶον Ἴσρου, Ταυαΐδος, Βορυσθένους, 298. Ἰπάνιος, Φάσιδος, Θερμώδοντος, Ἄλυος· ἔτι δὲ Σκυθῶν μὲν μὴ μεμνησθαι, πλάττειν δ' Ἄγαυούς τινας Ἰππημολγούς, καὶ Γαλακτοφάγους, Ἀβίους τε. Παφλαγόνας τε τοὺς [μὲν] ἐν τῇ μεσογαίᾳ ἰσορηκέναι παρὰ τῶν πεζῆ τοῖς τόποις πλησιασάντων· τὴν παραλίαν δὲ ἀγνοεῖν· καὶ εἰκότως γε. Ἄπλουν γὰρ εἶναι τότε τὴν Θαλάτταν ταύτην, καὶ καλεῖσθαι Ἄξενον, διὰ τὸ δυσχεῖ-μερον καὶ τὴν ἀγριότητα τῶν περιουκούντων ἐθνῶν, καὶ μάλιστα τῶν Σκυθικῶν, ξενοφυτούντων, καὶ σαρκοφαγούντων, καὶ τοῖς κρανίοις ἐκπώμασι χρωμένων· ὕστερον δ' Εὐξείνου κεκλήσθαι, τῶν Ἰώνων ἐν τῇ παραλίᾳ πόλεις κτισάντων. Ὁμοίως δ' ἀγνοεῖν 299. καὶ τὰ περὶ Αἴγυπτον καὶ Λιβύην, οἶον τὰς ἀναβάσεις τοῦ Νείλου, καὶ προσχώσεις τοῦ πελάγους· ὧν οὐδαμοῦ μεμνησθαι, οὐδὲ τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ μεταξὺ τῆς Ἐρυθρᾶς καὶ τῆς Αἴγυπτίας Θαλάττης, οὐδὲ τῶν κατὰ τὴν Ἀραβίαν καὶ Αἰθιοπίαν, καὶ τὸν Ὠκεανόν· εἰ μὴ Ζήνωνι τῷ φιλοσόφῳ προσεκτέον γράφοντι·

Αἰθιοπίας δ' ἰκόμεν, καὶ Σιδονίους, Ἀραβίας τε.

Οὐ Θαυμασόν δ' εἶναι περὶ Ὀμήρου· καὶ γὰρ τοὺς ἔτι νεωτέ-ρους ἐκείνου πολλὰ ἀγνοεῖν καὶ τερατολογεῖν. Ἡσίοδον μὲν Ἡμίκυνας λέγοντα, καὶ Μεγαλοκεφάλους, καὶ Πυγμαίους· Ἀλκμᾶνα δὲ Στεγανόποδας· Αἰσχύλον δὲ Κυνοκεφάλους, καὶ Στερνοφθαλμούς, καὶ Μονομμάτους, καὶ ἄλλα μυρία. Ἀπὸ δὲ τούτων ἐπὶ τοὺς συγγραφῆας βαδίζει, Ῥιπαῖα ὄρη λέγον-τας, καὶ τὸ Ὠγύγιον ὄρος, καὶ τὴν τῶν Γοργόνων καὶ Ἐσπε-ρίδων κατοικίαν, καὶ τὴν παρὰ Θεοπόμπῳ Μεροπίδα γῆν, παρ' Ἐκαταίῳ δὲ Κιμμερίδα πόλιν, παρ' Εὐημέρῳ δὲ τὴν Παγ-χαίαν γῆν, παρ' Ἀριστοτέλει δὲ ποταμίους λίθους ἐξ ἄμμου, ἐκ δὲ τῶν ὄμβρων τήκεσθαι· ἐν δὲ τῇ Λιβύῃ Διονύσου πόλιν εἶναι, ταύτην δ' οὐκ ἐνδέχεσθαι δις τὸν αὐτὸν ἐξευρεῖν. Ἐπι-τιμᾶ δὲ καὶ τοῖς περὶ Σικελίαν τὴν πλάνην λέγουσι καθ' Ὀμηρον

299. τὴν Ὀδυσσέως· εἰ γὰρ, ἂν χρῆναι τὴν μὲν πλάνην ἐκεῖ γεγενῆσθαι φάσκουσιν· τὸν δὲ Ποιητὴν ἐξωκεανικῆναι μυθολογίας χάριν· καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις συγγνώμην εἶναι, Καλλιμάχῳ δὲ μὴ πάνυ, μεταποιουμένῳ γέ γραμματικῆς· ὅς τὴν μὲν Γαῦθον, Καλυψοῦς νῆσόν φησι· τὴν δὲ Κόρκυραν, Σχερίαν· ἄλλους δ' αἰτιάται ψεύσασθαι περὶ Γερήνων, καὶ τοῦ Ἀκακησίου, καὶ Δήμου ἐν Ἰθάκῃ, Πελεθρονίου δ' ἐν Πηλῳ, Γλαυκωπίου δ' ἐν Ἀθήναις. Τούτοις δὲ μικρὰ τινα προσθεῖς τοιαῦτα, παύεται, τὰ πλεῖστα μετενέγκας παρὰ τοῦ Ἐρατοσθένους, ὡς καὶ πρότερον ἐμνήσθημεν, οὐκ εὖ εἰρημένα. Τὸ μὲν γὰρ τοὺς ὕστερον ἐμπειροτέρους· γεγενῆσθαι τῶν παλαιῶν περὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ Ἐρατοσθένης καὶ τούτῳ δοτέον· τὸ δ' οὕτω πέραν τοῦ μετρίου προάγειν, καὶ μάλιστα ἐφ' Ὀμήρου, δοκεῖ μοι κἂν ἐπιπληξῆσθαι τις δικαίως, καὶ τοῦμαντίον εἰπεῖν, ὡς περὶ ὧν ἀγνοοῦσιν αὐτοὶ,
300. περὶ τούτων τῷ Ποιητῇ προφέρουσι. Τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα οἰκείας μνήμης τυγχάνει, τὰ δ' ἐν τοῖς καθόλου.

§. 7.

Νυνὶ δὲ περὶ Θρακῶν ἐλέγομεν,

Μυσῶν τ' ἀγχεμάχων καὶ ἀγαυῶν ἰππημολγῶν,
Γλακτοφάγων, Ἀβίων τε, δικαιοτάτων ἀνθρώπων,

βουλόμενοι συγκρίναι τὰ τε ὑφ' ἡμῶν, καὶ τὰ ὑπὸ Ποσειδωνίου λεχθέντα, καὶ τὰ ὑπὸ τούτων· πρότερον δ' ὅτι τὴν ἐπιχείρησιν ὑπεναντίαν τοῖς προτεθεῖσι πεποιήνται. Προὔθεντο μὲν γὰρ διδάξαι, ὅτι τῶν πόρρω τῆς Ἑλλάδος πλείων ἦν ἀγνοία τοῖς πρεσβυτέροις, ἢ τοῖς νεωτέροις· ἔδειξαν δὲ τὰναντία· καὶ οὐ τὰ πόρρω μόνου, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ τῇ Ἑλλάδι. Ἀλλ', ὡς ἔφην, τὰ ἄλλα μὲν ὑπερκείσθω, τὰ δὲ νῦν σκοπῶμεν. Σκυθῶν μὲν γὰρ μὴ μεμνησθαι κατ' ἀγνοίαν φασί, μηδὲ τῆς περὶ τοὺς ξένους ὁμότητος αὐτῶν, καταδυόντων, καὶ σαρκοφαγούντων,

καὶ

καὶ τοῖς κρανίοις ἐκπώμασι χρωμένων, δι' οὓς Ἄξενος ὠνομά- 300.
 ζετο ὁ πόντος· πλάττειν δ' ἀγαυούς τινας ἵππημολγούς, γαλακ-
 τοφάγους, ἀβίους τε, δικαιοτάτους ἀνθρώπους, τοὺς οὐδαμοῦ
 γῆς ὄντας. Πῶς οὖν Ἄξενον ὠνόμαζον, εἰ μὴ ἤδεισαν τὴν
 ἀγριότητα, μὴδ' αὐτοὺς τοὺς μάλισα τοιούτους; οὔτοι δ' εἰσὶ
 δήπου οἱ Σκυθαὶ πρότερον δ' οὐδ' ἵππημολγοὶ ἦσαν οἱ ἐπέκει-
 να τῶν Μυσῶν, καὶ Θρακῶν, καὶ Γετῶν, οὐδὲ γαλακτοφάγοι
 καὶ ἄβιοι; Ἀλλὰ καὶ νῦν εἰσιν ἀμάξιοι, καὶ Νομάδες κα-
 λούμενοι, ζῶντες ἀπὸ θρεμμάτων, καὶ γάλακτος, καὶ τυροῦ,
 καὶ μάλισα ἵππείου· θησαυρισμὸν δ' οὐκ εἰδότες, οὐδὲ καπη-
 λείαν, πλὴν ἢ φόρτον ἀντὶ φόρτου. Πῶς οὖν ἠγνόει τοὺς Σκυ-
 θας ὁ Ποιητῆς, ἵππημολγούς καὶ γαλακτοφάγους τινὰς προσ-
 αγορεύων; Ὅτι γὰρ οἱ τότε τούτους ἵππημολγούς ἐκάλουν,
 καὶ Ἡσίοδος μάρτυς ἐν τοῖς ὑπ' Ἐρατοσθένους παρατεθειῖσιν
 ἔπεσιν·

Αἰθίοπας, Αἰθυάς τ', ἠδὲ Σκυθας ἵππημολγούς.

Τί δὲ θαυμασὸν, εἰ διὰ τὸ πλεονάζειν παρ' ἡμῖν τὰ συμβό-
 λαια καὶ τὴν περὶ αὐτὰ ἀδικίαν, δικαιοτάτους εἶπε καὶ ἀγαυούς,
 τοὺς ἦκισα ἐν τοῖς συμβολαίοις καὶ τῷ ἀργυρισμῷ ζῶντας,
 ἀλλὰ *καὶ* κοινὰ κεκτημένους πάντα πλὴν ξίφους, καὶ ποτηρίου·
 ἐν δὲ τοῖς πρῶτον καὶ τὰς γυναῖκας Πλατωνικῶς ἔχοντας κοι-
 νὰς, καὶ τὰ τέκνα. Καὶ Αἰσχύλος δ' ἐμφαίνει συνηγορῶν τῷ
 Ποιητῇ, φήσας περὶ τῶν Σκυθῶν,

Ἄλλ' ἵππάκης βρωτῆρες εὐνομοὶ Σκυθαί.

301

Αὕτη δ' ἡ ὑπόληψις καὶ νῦν ἔτι συμμένει παρὰ τοῖς Ἕλλησιν.
 Ἀπλουσάτους τε γὰρ αὐτοὺς νομίζομεν, καὶ ἦκισα κακεντρε-
 χεῖς, ευελεσερέρους τε πολὺ ἡμῶν, καὶ αὐταρκεςέρους· καίτοι
 ὁ γε κατ' ἡμᾶς βίος, εἰς πάντας σχεδόν τι διατέτακε τὴν πρὸς
 τὸ χεῖρον μεταβολήν, τρυφήν, καὶ ἡδονὰς, καὶ κακοτεχνίας εἰς
 πλεονεξίας μυρίας *πρὸς ταῦτ'* εἰσάγων. Πολὺ οὖν τῆς τοιαύτης

301. κακίας καὶ εἰς τοὺς βαρβάρους ἐμπέπτωκε, τοὺς τε ἄλλους, καὶ τοὺς Νομάδας. Καὶ γὰρ Θαλάττης ἀψάμενοι, χεῖρους γεγόνασι, λησεύοντες καὶ ξενοκτονοῦντες· καὶ ἐπιπλεκόμενοι πολλοῖς, μεταλαμβάνουσι τῆς ἐκείνων πολυτελείας, καὶ καπηλείας· ἃ δοκεῖ μὲν εἰς ἡμερότητα συντείνειν, διαφθερίζει δὲ τὰ ἥθη, καὶ ποιικίλιαν ἀντὶ τῆς ἀπλότητος τῆς ἄρτι λεχθεύσης εἰσάγει.

§. 8.

Οἱ μέντοι πρὸ ἡμῶν, καὶ μάλιστα οἱ ἐγγὺς τοῖς Ὀμήρου χρόνοις, τοιοῦτοί τινες ἦσαν, καὶ ὑπελαμβάνοντο παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, οἰοῦντες Ὀμηρὸς φησιν. Ὅρα δὲ ἃ λέγει Ἡρόδοτος περὶ τοῦ τῶν Σκυθῶν βασιλέως, ἐφ' ὃν ἐσράτευσε Δαρεῖος, καὶ τὰ ἐπεσαλμένα παρ' αὐτοῦ. Ὅρα δὲ καὶ ἃ λέγει Χρύσιππος περὶ τῶν τοῦ Βοσπόρου βασιλέων, τῶν περὶ [Σάτυρον καὶ] Λεύκωνα. Πλήρεις δὲ καὶ αἱ Περσικαὶ ἐπιστολαὶ τῆς ἀπλότητος, ἧς λέγω, καὶ τὰ ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων καὶ Βαβυλωνίων καὶ Ἰνδῶν ἀπομνημονευόμενα. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ Ἀνάχαρσις, καὶ Ἄβαρις, καὶ τινες ἄλλοι τοιοῦτοι παρὰ τοῖς Ἕλλησιν εὐδοκίμουν· ὅτι ἐθνικόν τινα χαρᾶ κτῆρα ἐπέφαινον εὐκολίας, καὶ λιτότητος, καὶ δικαιοσύνης. Καὶ τί δεῖ τοὺς παλαιοὺς λέγειν; Ἀλέξανδρος γὰρ ὁ Φιλίππου, κατὰ τὴν ἐπὶ Θρακίας τοὺς ὑπὲρ τοῦ Αἴμου στρατείαν, ἐμβαλὼν εἰς Τριβαλλοὺς, ὁρῶν μέχρι τοῦ Ἰσρου καθήκοντας, καὶ τῆς ἐν αὐτῷ νήσου Πεύκης, τὰ πέραν δὲ Γέτας ἔχοντας, ἀφίχθαι λέγεται μέχρι δεῦρο· καὶ εἰς μὲν τὴν νῆσον ἀποβῆναι μὴ δύνασθαι σπᾶνει πλοίων· ἐκεῖσε γὰρ καταφυγόντα τὸν τῶν Τριβαλλῶν βασιλέα Σύρμον, ἀντισχεῖν πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν· εἰς δὲ τοὺς Γέτας διαβάντα, ἐλείν τὴν αὐτῶν πόλιν, καὶ ἀνασρέψαι διὰ ταχέων εἰς τὴν οἰκίαν, λαβόντα δῶρα [παρὰ] τῶν ἐθνῶν, καὶ παρὰ τοῦ Σύρμου. Φησὶ δὲ Πτολεμαῖος ὁ Λάγου, κατὰ ταύτην τὴν

στρατείαν συμμίξαι τῷ Ἀλεξάνδρῳ Κελτοὺς τοὺς περὶ τὸν Ἄδριαν, 301. φιλίας καὶ ξενίας χάριν· δεξάμενον δὲ αὐτοὺς φιλοφρόνως τὸν 302. βασιλέα, ἐρέσθαι παρὰ πότον, τί μάλιστα εἶη, ὃ φοβοῖντο, νομίζοντα αὐτὸν ἐρεῖν· αὐτοὺς δ' ἀποκρίνασθαι, ὅτι οὐδένα, πλὴν εἰ ἄρα μὴ ὁ οὐρανὸς αὐτοῖς ἐπιπέσοι· φιλίαν γε μὴν ἀνδρὸς τοιούτου περὶ παντὸς τίθεσθαι. Ταῦτα δὲ ἀπλότητος τῆς τῶν βαρβάρων ἐς ἡμεῖς σημεῖα· τοῦ τε μὴ συγχωρήσαντος μὲν τὴν ἀπόθασιν τὴν εἰς τὴν νῆσον, δῶρα δὲ πέμψαντος, καὶ συνθεμένου φιλίαν, καὶ τῶν φοβεῖσθαι μὲν οὐδένα φραμένων, φιλίαν δὲ περὶ παντὸς τίθεσθαι μεγάλων ἀνδρῶν. Ὁ τε Δρομιχαίτης κατὰ τοὺς διαδόχους ἦν τοῦ Ἀλεξάνδρου Γετῶν βασιλεύς· ἐκεῖνος τοίνυν λαβὼν ζωγρίαν Λυσίμαχον, ἐπιστρατεύσαντα αὐτῷ, δείξας τὴν πενίαν τὴν τε ἑαυτοῦ, καὶ τοῦ ἔθνους, ὁμοίως δὲ καὶ τὴν αὐτάρκειαν, ἐκέλευσε τοῖς τοιούτοις μὴ πολεμεῖν, ἀλλὰ φίλοις χρῆσθαι· ταῦτα δ' εἰπὼν, ξενίσας, καὶ συνθεμένος φιλίαν, ἀπέλυσε αὐτόν. Καὶ Πλάτων δ' ἐν τῇ πολιτείᾳ τὴν θάλατταν, ὡς πονηροδιδάσκαλον, φεύγειν οἶεται δεῖν ὅτι πορρώτάτῳ τοὺς εὖ πολιτευσομένους, καὶ μὴ οἰκεῖν ἐπ' αὐτῇ.

§. 9.

Ἐφορος δ', ἐν τῇ τετάρτῃ μὲν τῆς ἰστορίας, Εὐρώπῃ δ' ἐπιγραφομένη, βίβλῳ, περιοδεύσας τὴν Εὐρώπην μέχρι Σκυθῶν, ἐπὶ τέλει φησὶν, εἶναι τῶν τε ἄλλων Σκυθῶν καὶ τῶν Σαυροματῶν τοὺς βίους ἀνομοίους· τοὺς μὲν γὰρ εἶναι χαλεποὺς, ὥστε καὶ ἀνθρωποφαγεῖν· τοὺς δὲ καὶ τῶν ἄλλων ζώων ἀπέχεσθαι. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι, φησὶ, τὰ περὶ τῆς ὠμότητος αὐτῶν λέγουσιν, εἰδότες τὸ δεινὸν καὶ τὸ θαυμαστὸν, ἐκπληκτικὸν ὄν· δεῖν δὲ τάναντία καὶ λέγειν καὶ παραδείγματα ποιεῖσθαι. Καὶ αὐτὸς οὖν περὶ τῶν δικαιοτάτοις ἤθεσι χρωμένων ποιήσεσθαι τοὺς λόγους· εἶναι γὰρ τινὰς τῶν Νομάδων Σκυθῶν γάλακτι

302. τρεφομένους ἵππων, τῇ τε δικαιοσύνη πάντων διαφέρειν. Μεμνησθαι δ' αὐτῶν τοὺς ποιητάς· Ὅμηρον μὲν,

Γλακτοφάγων, Ἀβίων τε, δικαιοτάτων ἀνθρώπων

φήσαντα τὴν γῆν καθορᾶν, τὸν Ἡσίοδον δὲ, ἐν τῇ καλουμένῃ
Γῆς περιόδῳ, τὸν Φινέα ὑπὸ τῶν Ἀρπυιῶν ἄγεσθαι

Γλακτοφάγων εἰς αἶαν, ἀπῆναις οἰκί' ἐχόντων.

Εἶτα αἰτιολογεῖ, διότι ταῖς διαίταις εὐτελεῖς ὄντες, καὶ οὐ χρηματισαί, πρὸς τε ἀλλήλους εὐνομοῦνται, κοινὰ πάντα ἔχοντες
τά τε ἄλλα, καὶ γυναῖκας, καὶ τέκνα, καὶ τὴν ὅλην συγγέ-

303. νειαν· πρὸς τε τοὺς ἐκτὸς ἄμαχοί εἰσι, καὶ ἀνίκητοι, οὐδὲν ἔχοντες, ὑπὲρ οὗ δουλεύσουσι. Καλεῖ δὲ καὶ Χοιρίλον, εἰπόντα ἐν τῇ διαβάσει τῆς σχεδίας, ἣν ἔξευξε Δαρσεῖος,

Μηλονόμοι τε Σάκκι, γενεᾷ Σκύθαι· αὐτὰρ ἔναιον

Ἀσίδα πυροφόρον· Νομάδων γε μὲν ἦσαν ἄποικοι,

Ἀνθρώπων νομίμων.

Καὶ τὸν Ἀνάχαρσιν δὲ σοφὸν καλῶν ὁ Ἐφορος, τούτου φησιν εἶναι τοῦ γένους· νομισθῆναι δὲ καὶ [τῶν] ἑπτὰ σοφῶν ἓνα, ἐπ' εὐτελείᾳ, σωφροσύνῃ, καὶ συνέσει· εὐρήματα τε αὐτοῦ λέγει τά τε ζώπυρα, καὶ τὴν ἀμφίβολον ἄγκυραν, καὶ τὸν κεραμεικὸν τροχόν. Ταῦτα δὲ λέγω, σαφῶς μὲν εἰδῶς, ὅτι καὶ οὗτος αὐτὸς οὐ τᾶλθθέςατα λέγει περὶ πάντων, καὶ δὴ καὶ τὸ τοῦ Ἀναχάρσιδος. Πῶς γὰρ ὁ τροχὸς εὐρημα αὐτοῦ, ὃν οἶδεν Ὅμηρος, πρεσβύτερος ὢν;

Ὡς δ' ὅτε τις κεραμεὺς τροχὸν ἄρμενον ἐν παλάμῃσι,

καὶ τὰ ἐξῆς. Ἄλλ' ἐκεῖνα διασημῆναι βουλόμενος, ὅτι κοινῇ τινι φήμῃ καὶ ὑπὸ τῶν παλαιῶν, καὶ ὑπὸ τῶν ὕστερον, πεπιστεῦσθαι συνέβαινε τὸ τῶν Νομάδων τοὺς μάλιστα ἀπωκισμένους ἀπὸ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, γαλακτοφάγους τε εἶναι καὶ ἀβίους καὶ δικαιοτάτους, ἀλλ' οὐχ ὑπὸ Ὁμήρου πεπλάσθαι.

§. 10.

Περὶ τε τῶν Μυσῶν, δίκαιός ἐστιν ὑποσχεῖν λόγον τῶν ἐν 302. τοῖς ἔπεσι λεγομένων Ἀπολλόδωρος, πότερ' ἠγεῖται, καὶ τούτους εἶναι πλάσματα, ὅταν φῆ ὁ Ποιητής,

Μυσῶν τ' ἀγχεμάχων καὶ ἀγαυῶν ἱππημολγῶν,
ἢ τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ δέχεται; Τοὺς μὲν οὖν ἐν τῇ Ἀσίᾳ δε-
χόμενος, παρερμηνεύσει τὸν Ποιητὴν, ὡς προεῖρηται· πλάσμα
[δὲ] λέγων, ὡς μὴ ὄντων ἐν τῇ Θράκῃ Μυσῶν, παρὰ τὰ
ὄντα [ἐρεῖ]. Ἔτι γὰρ ἐφ' ἡμῶν Αἴλιος Κάτος μετόκισεν ἐκ τῆς
περαίας τοῦ Ἰσρου πέντε μυριάδας σωμαίων παρὰ τῶν Γετῶν,
ὁμογλώττου τοῖς Θραξίν ἔθνοισι, εἰς τὴν Θράκην. Καὶ νῦν
οἰκοῦσιν αὐτόθι, Μοισοὶ καλούμενοι ἦτοι καὶ τῶν πρότερον
οὕτω καλουμένων, ἐν δὲ τῇ Ἀσίᾳ Μυσῶν μετονομασθέντων, ἢ
(ὅπερ οἰκειότερόν ἐστι τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Ποιητοῦ καὶ τῇ ἀποφάσει)
τῶν ἐν τῇ Θράκῃ Μυσῶν καλουμένων πρότερον. Περὶ μὲν δὴ
τούτων ἄλλοις ἐπάνημεν δὲ ἐπὶ τὴν ἐξῆς περιήγησιν.

§. 11.

Τῶν δὲ Γετῶν τὰ μὲν παλαιὰ ἀφείσθω, τὰ δ' εἰς ἡμᾶς
ἤδη τοιαῦτα ὑπῆρξε. Βοιρεβίσας, ἀνὴρ Γέτης, ἐπιστὰς ἐπὶ τὴν
τοῦ ἔθνους ἐπιστάσιαν, ἀνέλαβε κεκακωμένους τοὺς ἀνθρώπους
ὑπὸ συχνῶν πολέμων, καὶ τοσοῦτον ἐπῆρεν ἀσκήσει καὶ νήψει,
καὶ τῷ προσέχειν τοῖς πράγμασι, ὥς' ὀλίγων ἐτῶν μεγάλην 304.
ἀρχὴν κατεστήσατο, καὶ τῶν ὁμόρων τοὺς πλείους ὑπέταξε
τοῖς Γέταις· ἤδη δὲ καὶ Ῥωμαίοις φοβερός ἦν, διαβαίνων ἀδεῶς
τὸν Ἰσρον, καὶ τὴν Θράκην λεηλατῶν μέχρι Μακεδονίας καὶ
τῆς Ἰλλυρίδος. Τοὺς τε Κελτοὺς τοὺς ἀναμεμιγμένους τοῖς τε
Θραξίν καὶ τοῖς Ἰλλυριοῖς ἐξεπάρθησε, Βοῖτους δὲ καὶ ἄρδην ἠφά-

304. νισε τοὺς ὑπὸ Κριτασίρω, καὶ Ταυρίσκους. Πρὸς δὲ τὴν εὐπειθεῖαν τοῦ ἔθνους συναγωνιστὴν ἔσχε Δεκαίνεον, ἄνδρα γόητα, *καὶ* πεπλανημένον κατὰ τὴν Αἴγυπτον, καὶ προσημασίας ἐκμεμαθηκότα τινὰς, δι' ὧν ὑπεκρίνετο τὰ θεῖα· καὶ δι' ὀλίγου καθίστατο θεὸς, καθάπερ ἔφαμεν περὶ τοῦ Ζαμόλξιου διηγούμενοι. Τῆς δ' εὐπειθείας σημεῖον· ἐπείσθησαν γὰρ ἐκκόψαι τὴν ἄμπελον, καὶ ζῆν οἴνου χωρὶς. Ὁ μὲν οὖν Βοιρεβίστας ἔφθη καταλυθεὶς, ἐπανασάντων αὐτῷ τινων, πρὶν ἢ Ῥωμαίους σείλαι στρατιάν ἐπ' αὐτόν. Οἱ δὲ διαδεξάμενοι τὴν ἀρχὴν εἰς πλείω μέρη διέσθησαν· καὶ δὴ καὶ νῦν, ἡνίκα ἔπεμψεν ἐπ' αὐτοὺς στρατιάν ὁ Σεβαστὸς Καῖσαρ, εἰς πέντε μερίδας, τότε δὲ εἰς τέταρτας, διεσῶτες ἐτύγχανον. οἱ μὲν οὖν τοιοῦτοι μερισμοὶ πρόσκαιροι, καὶ ἄλλοτ' ἄλλοι.

§. 12.

Γέγονε δὲ καὶ ἄλλος τῆς χώρας μερισμὸς συμμένων ἐκ παλαιού· τοὺς μὲν γὰρ Δάκους προσαγορεύουσι, τοὺς δὲ Γέτας. Γέτας μὲν, τοὺς πρὸς τὸν Πόντον κεκλιμένους καὶ πρὸς τὴν ἑω, Δάκους δὲ τοὺς εἰς τὰναντία πρὸς Γερμανίαν καὶ τὰς τοῦ Ἰσρου πηγὰς, οὓς οἶμαι Δάους καλεῖσθαι τὸ παλαιόν· ἀφ' οὗ καὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἐπεπόλασε τὰ τῶν οἰκετῶν ὀνόματα Γέται καὶ Δάοι. Τοῦτο γὰρ πιθανώτερον, ἢ ἀπὸ τῶν Σκυθῶν, οὓς καλοῦσι Δάας· πόρρω γὰρ ἐκεῖνοι περὶ τὴν Ὑρκανίαν· καὶ οὐκ εἰκὸς ἐκεῖθεν κομίζεσθαι ἀνδράποδα εἰς τὴν Ἀττικὴν. Ἐξ ὧν γὰρ ἐκομίζετο, ἢ τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις ὁμωνύμους ἐκάλουν τοὺς οἰκέτας, ὡς Λυθὸν, καὶ Σύρον, ἢ τοῖς ἐπιπολάζουσιν ἐκεῖ ὀνόμασι προσηγόρευον, ὡς Μάνην, ἢ Μίδα, τὸν Φρύγα, Τίβιον δὲ, τὸν Παφλαγόνα. Ἐπὶ τοσοῦτον δ' ὑπὸ τοῦ Βοιρεβίστα τὸ ἔθνος ἐξαρθὲν, ἐταπεινώθη τελῶς ὑπὸ τε τῶν σάσεων,

καὶ τῶν Ῥωμαίων· ἱκανοὶ δ' ὅμως εἰσὶν ἔτι καὶ νῦν σέλλειν τέτ- 304.
 ταρας μυριάδας.

§. 13.

Ῥεῖ δὲ δι' αὐτῶν Μάρισος ποταμὸς εἰς τὸν Δανούβιον, ᾧ
 τὰς παρασκευὰς ἀνεκόμενον οἱ Ῥωμαῖοι τὰς πρὸς τὸν πόλεμον.
 Καὶ γὰρ τοῦ ποταμοῦ τὰ μὲν ἄνω καὶ πρὸς ταῖς πηγαῖς μέρη,
 μέχρι τῶν καταρράκτων, Δανούβιον προσηγόρευον, ἃ μάλιστα
 διὰ τῶν Δάκων φέρεται· τὰ δὲ κάτω μέχρι τοῦ Πόντου τὰ περὶ 305.
 τοὺς Γέτας, καλοῦσιν Ἰσρον. Ὁμόγλωττοι δ' εἰσὶν οἱ Δάκοι τοῖς
 Γέταις. Παρὰ μὲν οὖν τοῖς Ἕλλησιν οἱ Γέται γνωρίζονται μάλ-
 λον, διὰ τὸ συνεχεῖς τὰς μετανασάσεις ἐφ' ἑκάτερα τοῦ Ἰσρου
 ποιεῖσθαι, καὶ τοῖς Θραξί καὶ τοῖς Μυσοῖς ἀναμεμίχθαι. Καὶ
 τὸ τῶν Τριβαλλῶν δ' ἔθνος, Θρακικὸν ὄν, τὸ αὐτὸ πέπονθε τοῦτο.
 Μετανασάσεις γὰρ δέδεκται, τῶν πλησιοχώρων εἰς τοὺς ἀσθε-
 νεσέρους ἐξανασάντων, τῶν μὲν ἐκ τῆς περαιίας, Σκυθῶν καὶ
 Βασαρνῶν, καὶ Σαυροματῶν ἐπικρατούντων πολλάκις, ὥστε
 καὶ ἐπιδιαθαίνειν τοῖς ἐξελαθεῖσι, καὶ καταμένειν τινὰς αὐτῶν
 ἢ ἐν ταῖς νήσοις, ἢ ἐν τῇ Θράκῃ· τῶν δ' ἐκ θατέρου μέρους
 ὑπ' Ἰλλυριῶν μάλιστα κατισχυομένων. Αὐξηθέντες οὖν ἐπι-
 πλεῖσον οἱ τε Γέται, οἱ τε Δάκοι, ὥστε καὶ εἴκοσι μυριάδας
 ἐκπέμπειν στρατιᾶς, νῦν ὅσον εἰς τέτταρας μυριάδας συνεσαλ-
 μένοι τυγχάνουσι. Καὶ ἐγγὺς μὲν ἤκουσι τοῦ ὑπακούειν Ῥωμαίων·
 οὐπω δ' εἰσὶν ὑποχείριοι τελείως, διὰ τὰς ἐκ τῶν Γερμανῶν
 ἐλπίδας, πολεμίων ὄντων τοῖς Ῥωμαίοις.

§. 14.

Μεταξὺ δὲ τῆς Ποντικῆς θαλάττης τῆς ἀπὸ τοῦ Ἰσρου ἐπὶ
 Τύραν καὶ ἡ τῶν Γετῶν ἐρημία πρόκειται, πεδιάς πάσα καὶ
 ἄνυδρος· ἐν ἧ Δαρεῖος ἀποληφθεὶς ὁ Ἰσάσπεω, καθ' ὃν καιρὸν

305. διέβη τὸν Ἴσρον ἐπὶ τοὺς Σκύθας, ἐκινδύνευσε πανστρατιᾷ δίψει διαλυθῆναι· συνῆκε δ' ὀψέ, καὶ ἀνέσρεψε. Λυσίμαχος δ' ὕστερον στρατεύσας ἐπὶ Γέτας, καὶ τὸν βασιλέα Δρομιχαίτην, οὐκ ἐκινδύνευσε μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐάλω ζωγρία· πάλιν δ' ἐσώθη, τυχῶν εὐγνώμονος τοῦ βαρβάρου, καθάπερ εἶπον πρότερον.

§. 15.

Πρὸς δὲ ταῖς ἐκβολαῖς μεγάλη νησὸς ἐστὶν ἡ Πεύκη· κατασχόντες δ' αὐτὴν Βασάρναι, Πευκινοὶ προσηγορεύθησαν. Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι νῆσοι πολὺ ἐλάττους, αἱ μὲν ἀνωτέρω ταύτης, αἱ δὲ πρὸς τῇ θαλάττῃ. Ἐπτάσομος γάρ ἐστι μέγιστον δὲ τὸ ἱερὸν σόμα καλούμενον, δι' οὗ σαδίων ἀνάπλους ἐπὶ τὴν Πεύκην, ἑκατὸν εἴκοσι ἦς κατὰ τὸ κάτω μέρος ἐποίησε τὸ ζεῦγμα Δαρειῶς· δύναται δ' ἂν ζευχθῆναι καὶ κατὰ τὸ ἄνω. Τοῦτο δὲ καὶ πρῶτόν ἐστι σόμα ἐν ἀρισερᾷ εἰσπλέοντι εἰς τὸν Πόντον· τὰ δ' ἐξῆς ἐν παράπλῳ τῷ ἐπὶ τὸν Τύραν· διέχει δ' ἀπ' αὐτοῦ τὸ ἑβδομον σόμα περὶ τριακοσίους σαδίους. Γίνονται οὖν μεταξὺ τῶν σομάτων νησίδες. Τὰ μὲν δὴ τρία σόματα, τὰ ἐφεξῆς τῷ ἱερῷ σόματι, ἐστὶ μικρά· τὰ δὲ λοιπὰ τοῦ μὲν πολὺ ἐλάττονα, τῶν δὲ μείζονα. Ἐφορος δὲ πεντάσομον εἶρηκε τὸν Ἴσρον. Ἐντεῦθεν δ' ἐπὶ Τύραν, ποταμὸν πλωτὸν, ἐννακόσιοι

306. σαδιοὶ. Ἐν δὲ τῷ μεταξύ δύο λίμναι μεγάλαι, ἡ μὲν, ἀνεωγμένη πρὸς τὴν θαλάτταν, ὥσε καὶ λιμένι χρῆσθαι· ἡ δ', ἄσομος.

§. 16.

Ἐπὶ δὲ τῷ σόματι τοῦ Τύρα πύργος ἐστὶ Νεοπτολέμου καλούμενος, καὶ κώμη Ἑρμώννακτος λεγομένη. Ἀναπλεύσαντι δὲ ἑκατὸν τεσσαράκοντα σαδίους, ἐφ' ἑκάτερα πόλεις, ἡ μὲν, Νικωνία, ἡ δ' ἐν ἀρισερᾷ, Ὀφιοῦσσα· οἱ δὲ προσοικοῦντες τῷ ποταμῷ πόλιν φασίν, ἀνιόντι ἑκατὸν καὶ εἴκοσι σαδίους. Διέχει

δὲ τοῦ σώματος ἢ νῆσος ἢ Λευκὴ, διάγραμμα πεντακοσίων 5α- 3ο6.
δίων, ἱερὰ τοῦ Ἀχιλλέως, πελαγία.

§. 17.

Εἶτα Βορυσθένης, ποταμὸς πλωτὸς ἐφ' ἑξακοσίους σταδίους· καὶ πλησίον ἄλλος ποταμὸς Ὑπανις· καὶ νῆσος πρὸ τοῦ σώματος τοῦ Βορυσθένου ἔχουσα λιμένα. Πλεύσαντι δὲ τὸν Βορυσθένη σταδίους διακοσίους, ὁμώνυμος τῷ ποταμῷ πόλις· ἢ δ' αὐτὴ καὶ Ὀλβία καλεῖται, μέγα ἐμπορεῖον, κτίσμα Μιλησίων. Ἡ δ' ὑπερκειμένη πᾶσα χώρα τοῦ λεχθέντος μεταξὺ Βορυσθένου καὶ Ἰσρου, πρώτη μὲν ἐστὶν ἢ τῶν Γετῶν ἐρημία· ἔπειτα οἱ Τυριγέται, μεθ' οὓς οἱ Ἰάζυγες Σαρμάται, καὶ οἱ Βασιλῆιοι λεγόμενοι, καὶ Οὐργοί, τὸ μὲν πλεόν νομάδες, ὀλίγοι δὲ καὶ γεωργίας ἐπιμελούμενοι· τούτους φασὶ καὶ παρὰ τὸν Ἰσρον οἰκεῖν ἐφ' ἑκάτερα πολλάκις. Ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ Βασάρναι μὲν τοῖς Τυριγέταις ὁμοροὶ καὶ Γερμανοῖς, σχεδὸν τι καὶ αὐτοὶ τοῦ Γερμανικοῦ γένους ὄντες, εἰς πλείω φύλα διηρημένοι. Καὶ γὰρ Ἄτμονοι λέγονται τινες, καὶ Σιδόνες· οἱ δὲ τὴν Πεύκην κατασχόντες, τὴν ἐν τῷ Ἰσρῷ νῆσον, Πευκινοί· Ῥωξολάνοι δ', ἀρκτικώτατοι, τὰ μεταξὺ τοῦ Ταναΐδος καὶ τοῦ Βορυσθένου νεμόμενοι πεδία. Ἡ γὰρ προσάρκτιος πᾶσα ἀπὸ Γερμανίας μέχρι τῆς Κασπίας πεδιάς ἐστὶν, ἣν ἴσμεν· ὑπὲρ δὲ τῶν Ῥωξολάνων εἴ τινες οἰκοῦσιν, οὐκ ἴσμεν. Οἱ δὲ Ῥωξολάνοι, καὶ πρὸς τοὺς Μιθριδάτου τοῦ Εὐπάτορος στρατηγούς ἐπολέμουν, ἔχοντες ἡγεμόνα Τάσιον· ἦκον δ' ἐπὶ Παλάκιον συμμαχήσαντες τῷ Σκιλούρω. Καὶ ἐδόκουν μὲν εἶναι μάχιμοι· πρὸς μέντοι συντεταγμένην φάλαγγα, καὶ ὠπλισμένην καλῶς, τὸ βάρβαρον φύλον ἀσθενὲς πᾶν ἐστὶ καὶ τὸ γυμνητικόν. Ἐκεῖνοι γοῦν περὶ πέντε μυριάδας πρὸς ἑξακισχιλίους τοὺς Διοφάντῳ, τῷ τοῦ Μιθριδάτου στρατηγῷ, συμπαραταξαμένους, οὐκ ἀντέσχον, ἀλλ' οἱ πλεῖστοι διεφθάρησαν.

306. Χρῶνται δὲ ὠμοβοίνοις κρᾶνεσι, καὶ θώραξι, γερρόφοροι, ἀμυντήρια ἔχοντες λόγχας, καὶ ξίφος, καὶ τόξον· τοιοῦτοι δὲ καὶ
 307. τῶν ἄλλων οἱ πλείους. Τῶν δὲ Νομάδων αἱ σκηναί, πιλῶνται πεπήγασιν ἐπὶ ταῖς ἀμάξιαις, ἐν αἷς διαιτῶνται· περὶ δὲ τὰς σκηνας τὰ βοσκήματα, ἀφ' ὧν τρέφονται καὶ γάλακτι καὶ τυρῶ, καὶ κρέασιν· ἀκολουθοῦσι δὲ ταῖς νομαῖς μεταλαμβάνοντες τόπους αἰεὶ τοὺς ἔχοντας πόαν, χειμῶνος μὲν, ἐν τοῖς ἔλεσι τοῖς περὶ τὴν Μαιώτιν, θέρους δὲ, ἐν τοῖς πεδίοις.

§. 18.

Ἄπασα δ' ἡ χώρα δυσχείμερός ἐστι μέχρι τῶν ἐπὶ Θαλάττη τόπων τῶν μεταξὺ Βορυσθένου καὶ τοῦ στόματος τῆς Μαιώτιδος· αὐτῶν δὲ τῶν ἐπὶ Θαλάττη τὰ ἀρκτικώτατα τό τε στόμα τῆς Μαιώτιδος, καὶ ἔτι μᾶλλον τὸ τοῦ Βορυσθένου, καὶ ὁ μυχὸς τοῦ Ταμυράκου κόλπου, [τοῦ] καὶ Καρκινίτου, καθ' ὃν ὁ ἰσθμὸς τῆς μεγάλης Χερρόνησου. Δηλοῖ δὲ τὰ ψύχη, καίπερ ἐν πεδίοις οἰκούντων. ὄνους τε γὰρ οὐ τρέφουσι· δύσριγον γὰρ τὸ ζῶον· οἱ τε βόες, οἱ μὲν ἄκρω γεννῶνται, τῶν δ' ἀπορινῶσι τὰ κέρατα· καὶ γὰρ τοῦτο δύσριγον τὸ μέρος· οἱ τε ἵπποι μικροί, τὰ δὲ πρόβατα μεγάλα· ῥήττονται δὲ χαλκαῖ ὑδρίαί, τὰ δ' ἐνόητα συμπήττεται. Τῶν δὲ πάγων ἡ σφοδρότης μάλιστα ἐκ τῶν συμβαινόντων περὶ τὸ στόμα τῆς Μαιώτιδος δῆλός ἐστιν· ἀμαξεύεται γὰρ ὁ διάπλους ὁ εἰς Φαναγορίαν ἐκ τοῦ Παντικαπαίου, ὥστε καὶ πλοῦν εἶναι καὶ ὀδόν· ὀρυκτοὶ τέ εἰσιν ἰχθύες, οἱ ἀποληφθέντες ἐν τῷ κρυσάλλῳ, τῇ προσαγορευομένῃ γαγγάμη, καὶ μάλιστα οἱ ἀντακαῖοι, δελφῖσι πάρισοι τὸ μέγεθος. Νεοπτόλεμον δὲ φασί, τὸν τοῦ Μιθριδάτου στρατηγόν, ἐν τῷ αὐτῷ πόρῳ, θέρους μὲν ναυμαχίᾳ περιγενέσθαι τῶν βαρβάρων, χειμῶνος δ' ἵππομαχίᾳ. Φασὶ δὲ καὶ τὴν ἄμπελον ἐν τῷ Βοσπόρῳ κατορύττεσθαι χειμῶνος, ἐπαμῶντων πολλὴν τῆς γῆς.

Λέγεται δὲ καὶ τὰ καύματα σφοδρὰ γίνεσθαι, τάχα μὲν τῶν 307. σωματίων ἀηθίζομένων, τάχα δὲ τῶν πεδίων νηνεμούντων τότε, ἢ καὶ τοῦ πάχους τοῦ ἀέρος ἐκθερμαινομένου πλέον, καθάπερ ἐν τοῖς νέφεσιν οἱ παρήλιοι ποιοῦσιν. Ἀτέας δὲ δοκεῖ τῶν πλείστων ἄρξαι τῶν ταύτη βαρβάρων, ὁ πρὸς Φίλιππον πολεμήσας τὸν Ἀμύντου.

§. 19.

Μετὰ δὲ τὴν πρὸ τοῦ Βορυσθένους νῆσον, ἐξῆς πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον, ὁ πλοῦς ἐσιν ἐπὶ ἄκραν τὴν τοῦ Ἀχιλλείου Δρόμου, ψιλὸν μὲν χωρίον, καλούμενον δ' ἄλσος, ἱερὸν Ἀχιλλέως. Εἴτ' ὁ Ἀχιλλεῖος δρόμος, ἀλιτενῆς χερρόνησος. Ἐσιν γὰρ ταινίαι τις, ὅσον χιλίων σαδίων μῆκος ἐπὶ τὴν ἑω' πλάτος δὲ τὸ μέγιστον, δυεῖν σαδίων ἐλάχιστον τεσσάρων πλέθρων· διέχουσα τῆς ἑκατέρωθεν τοῦ ἀνχένος ἠπείρου σαδίους ἐξήκοντα· ἀμμώδης, ὕδωρ ἔχουσα ὀρυκτόν· κατὰ μέσσην δ' ὁ τοῦ ἰσθμοῦ ἀνχίν, ὅσον τετ- 308. τάρακοντα σαδίων· τελευτᾶ δὲ πρὸς ἄκραν, ἣν Ταμυράκην καλοῦσιν, ἔχουσαν ὕφορμον, βλέποντα πρὸς τὴν ἠπειρον. Μεθ' ἣν ὁ Καρκινίτης κόλπος, εὐμεγέθης, ἀνέχων πρὸς τὰς ἄρκτους ὅσον ἐπὶ χιλίους σαδίους, οἱ δὲ καὶ τριπλασίους φασί, μέχρι τοῦ μυχοῦ. . . καλοῦνται δὲ Τάφριοι. Τὸν δὲ κόλπον, καὶ Ταμυράκην καλοῦσιν, ὁμωνύμως τῇ ἄκρᾳ.

Κ Ε Φ. Δ.

§. 1.

ἘΝΤΑΪΘΑ δ' ἐσιν ὁ ἰσθμὸς, ὁ διείργων τὴν Σαπρὰν λεγομένην λίμνην ἀπὸ τῆς Θαλάττης, σαδίων τετταράκοντα, καὶ ποιῶν τὴν Ταυρικὴν καὶ Σκυθικὴν λεγομένην χερρόνησον· οἱ

308. δὲ τριακοσίων ἐξήκοντα, τὸ πλάτος τοῦ ἰσθμοῦ φασιν. Ἡ δὲ Σαπρὰ λίμνη, σαδίων μὲν καὶ τετρακισχιλίων λέγεται μέρος δ' ἐσὶ τῆς Μαιώτιδος τὸ πρὸς δύσιν. συνεσόμενται γὰρ αὐτῇ, σόματι μεγάλῳ. Ἐλώδης δ' ἐσὶ σφόδρα, καὶ ραπτοῖς πλοίοις μόγις πλώϊμος· οἱ γὰρ ἄνεμοι τὰ τενάγη ῥαδίως ἀνακαλύπτουσιν, εἶτα πάλιν πληροῦσιν, ὥστε τὰ ἔλη τοῖς μείζοσι σκάφεσιν οὐ περάσιμά ἐστιν. ἔχει δ' ὁ κόλπος νησίδια τρία, καὶ προσβραχῆ τινα καὶ χοιραδῶδη ὀλίγα, κατὰ τὸν παράπλου.

§. 2.

Ἐκπλέοντι δ', ἐν ἀρισερᾷ πολίχνη, καὶ Καλὸς λιμὴν Χερρόνησιτῶν. ἔκκειται γὰρ ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν ἄκρα μεγάλη κατὰ τὸν παράπλου ἐφεξῆς, μέρος οὔσα τῆς ὅλης Χερρόνησου· ἐφ' ἣ ἰδρυται πόλις, Ἡρακλεωτῶν ἀποικος τῶν ἐν τῷ Πόντῳ, αὐτὸ τοῦτο καλουμένη Χερρόνησος, διέχουσα τοῦ Τύρα παράπλου σαδίων τετρακισχιλίων τετρακοσίων· ἐν ἣ τὸ τῆς Παρθένου ἱερὸν, δαίμονός τινος, ἧς ἐπώνυμος καὶ ἡ ἄκρα ἢ πρὸ τῆς πόλεως ἐσιν ἐν σαδίοις ἑκατὸν, καλουμένη Παρθένιον, ἔχον νεῶν τῆς δαίμονος καὶ ξόανον. Μεταξὺ δὲ τῆς πόλεως καὶ τῆς ἄκρας λιμένες τρεῖς· εἶδ' ἡ παλαιὰ Χερρόνησος κατεσκαμμένη, καὶ μετ' αὐτὴν, λιμὴν σενόσομος· κατ' ὃν μάλιστα οἱ Ταῦροι, Σκυθικὸν ἔθνος, τὰ ληστήρια συνίσαντο, τοῖς καταφεύγουσιν ἐπ' αὐτὸν ἐπιχειροῦντες· καλεῖται δὲ Συμβόλων λιμὴν. Οὗτος δὲ ποιεῖ πρὸς ἄλλον λιμένα, Κτενοῦντα καλούμενον, τετταράκοντα σαδίων ἰσθμόν· οὗτος δ' ἐσὶν ὁ ἰσθμὸς ὁ κλείων τὴν μικρὰν Χερρόνησον, ἣν ἔφαμεν τῆς μεγάλης Χερρόνησου μέρος, ἔχουσαν ἐν αὐτῇ τὴν ὁμωνύμως λεγομένην πόλιν Χερρόνησον.

§. 3.

Αὕτη δ' ἦν πρότερον αὐτόνομος· πορθομένη δὲ ὑπὸ τῶν

βαρβάρων ἠναγκάσθη προσάτην ἐλέσθαι Μιθριδάτην τὸν Εὐ- 308.
 πάτορα, στρατηγιῶντα ἐπὶ τοὺς ὑπὲρ τοῦ ἰσθμοῦ μέχρι Βορυ- 309.
 σθένους βαρβάρους, καὶ τοῦ Ἀδρίου· ταῦτα δ' ἦν ἐπὶ Ῥωμαίους
 παρασκευή. Ἐκεῖνος μὲν οὖν κατὰ ταύτας τὰς ἐλπίδας, ἄσμενος
 πέμψας εἰς τὴν Χερρόνησον στρατιάν, ἅμα πρὸς τε τοὺς Σκύθας
 ἐπολέμει, Σκιλουρόν τε, καὶ τοὺς Σκιλούρου παῖδας τοὺς περὶ
 Παλάκιον· οὓς Ποσειδώνιος μὲν πεντήκοντά φησιν, Ἀπολλω-
 νίδης δὲ ὀγδοήκοντα· ἅμα δὲ τούτους τε ἐχειρώσατο βία, καὶ
 Βοσπόρου κατέστη κύριος παρ' ἐκόντος λαβῶν Παιρισάδου τοῦ
 κατέχοντος. Ἐξ ἐκείνου δὴ τοῦ χρόνου τοῖς τοῦ Βοσπόρου δυνά-
 σαις ἢ τῶν Χερρόνησιτῶν πόλις ὑπήκοος μέχρι νῦν ἐστὶ. Τὸ
 δ' ἴσον ὁ Κτενοῦς διέχει τῆς τε τῶν Χερρόνησιτῶν πόλεως,
 καὶ τοῦ Συμβόλων λιμένος. Μετὰ δὲ τὸν τῶν Συμβόλων λιμένα
 τοῦτον μέχρι Θεοδοσίας πόλεως ἢ Ταυρικῆ παραλία, χιλίων
 πού σαδίων τὸ μῆκος, τραχεῖα καὶ ὄρεινῆ καὶ καταγιζουσα
 τοῖς βορείαις, ἴδρυται. Πρόκειται δ' αὐτῆς ἄκρα πολὺ πρὸς τὸ
 πέλαγος καὶ τὴν μεσημβρίαν ἐκκειμένη κατὰ Παφλαγονίαν, καὶ
 Ἄμασριν πόλιν· καλεῖται δὲ Κριοῦ μέτωπον. Ἀντίκειται δ' αὐτῇ
 τὸ τῶν Παφλαγόνων ἀκρωτήριον, ἢ Κάραμβις, τὸ διαιροῦν εἰς
 πελάγη δύο τὸν Εὐξείνιον πόντον, τῷ ἐκατέρωθεν σφιγγόμενον
 πορθμῷ. Διέσθηκε δ' ἡ Κάραμβις τῆς μὲν τῶν Χερρόνησιτῶν
 πόλεως σαδίους δισχιλίους καὶ πεντακοσίους· τοῦ δὲ Κριοῦ
 μετώπου, πολὺ ἐλάττους τὸν ἀριθμόν· συχνοὶ γοῦν τῶν δια-
 πλευσάντων τὸν πορθμὸν ἅμα φασὶν ἀμφοτέρας ἰδεῖν τὰς ἄκρας
 ἐκατέρωθεν. Ἐν δὲ τῇ ὄρεινῇ τῶν Ταύρων καὶ τὸ ὄρος ἐστὶν ὁ
 Τραπεζοῦς, ὁμώνυμον τῇ πόλει, τῇ περὶ τὴν Τιβαρηνίαν, καὶ τὴν
 Κολχίδα· καὶ ἄλλο δ' ἐστὶν ὄρος Κιμμέριον κατὰ τὴν αὐτὴν
 ὄρεινὴν, δυναστευσάντων ποτὲ τῶν Κιμμερίων ἐν τῷ Βοσπόρῳ·
 καθὸ καὶ Κιμμερικὸς κόλπος καλεῖται τοῦ πορθμοῦ πᾶν, ὃ
 ἐπέχει τὸ σῶμα τῆς Μαιώτιδος.

§. 4.

309. Μετά δὲ τὴν ὄρεινὴν τὴν λεχθεῖσαν, ἡ Θεοδοσία κεῖται πόλις, πεδίου εὐγαιον ἔχουσα, καὶ λιμένα ναυσὶ καὶ ἑκατὸν ἐπιτήδειον. Οὗτος δὲ ὄρος ἦν πρότερον τῆς τῶν Βοσπορανῶν καὶ Ταύρων γῆς. Καὶ ἡ ἐξῆς δ' ἐστὶν εὐγαιος χώρα μέχρι Παντικαπαίου τῆς μητροπόλεως τῶν Βοσπορανῶν, ἰδρυμένης ἐπὶ τῷ σώματι τῆς λίμνης τῆς Μαιώτιδος. Ἔστι δὲ τὸ μεταξὺ τῆς Θεοδοσίας καὶ τοῦ Παντικαπαίου σταδίοι περιπέντακοσίους καὶ τριάκοντα· χώρα πᾶσα σιτοφόρος, κώμας ἔχουσα, καὶ πῆλιν εὐλίμενον, τὸ Νυμφαῖον καλούμενον. Τὸ δὲ Παντικάπαιον λόφος ἐστὶ πάντῃ περιουκούμενος ἐν κύκλῳ σταδίων εἴκοσι· πρὸς ἑω δ' ἔχει λιμένα, καὶ νεώρια, ὅσον τριάκοντα νεῶν· ἔχει δὲ
310. καὶ ἀκρόπολιν. Κτίσμα δ' ἐστὶ Μιλησίων. Ἐμοναρχεῖτο δὲ πολὺν χρόνον ὑπὸ δυναστῶν τῶν περὶ Λεύκωνα, καὶ Σάτυρον, καὶ Παιρισάδην, αὕτη τε καὶ αἱ πλησιόχωροι κατοικίαι πᾶσαι, αἱ περὶ τὸ σῶμα τῆς Μαιώτιδος ἐκατέρωθεν, μέχρι Παιρισάδου, τοῦ Μιθριδάτη παραδόντος τὴν ἀρχήν. Ἐκαλοῦντο δὲ τύραννοι, καίπερ οἱ πλείους ἐπιεικεῖς γεγονότες, ἀρξάμενοι ἀπὸ Παιρισάδου καὶ Λεύκωνος. Παιρισάδης δὲ καὶ θεὸς νενομίσαι· τούτῳ δ' ὁμώνυμος καὶ ὁ ὕσατος, ὃς οὐχ οἷός τε ὦν ἀντέχειν πρὸς τοὺς βαρβάρους, φόρον πραττομένους μείζω τοῦ πρότερον, Μιθριδάτῃ τῷ Εὐπάτορι παρέδωκε τὴν ἀρχήν· ἐξ ἐκείνου δ' ἡ βασιλεία γεγένηται Ῥωμαίοις ὑπήκοος. Τὸ μὲν οὖν πλεόν αὐτῆς μέρος ἐστὶν ἐπὶ τῆς Εὐρώπης, μέρος δὲ τι καὶ ἐπὶ τῆς Ἀσίας.

§. 5.

Τὸ δὲ σῶμα τῆς Μαιώτιδος καλεῖται μὲν Κιμμερικὸς Βόσπορος, ἀρχεται δὲ ἀπὸ μείζονος πλάτους, ἀπὸ ἑβδομήκοντά που σταδίων· καὶ ὁ διαίρουσιν ἐκ τῶν περὶ Παντικάπαιον τόπων,

εἰς τὴν ἐγγυτάτω πόλιν τῆς Ἀσίας, τὴν Φαναγορίαν· τελευτᾷ 310.
 δ' εἰς πολὺ σενώτερον πορθμόν. Διαιρεῖ δ' ὁ σενωπὸς οὗτος
 τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τῆς Ἀσίας, καὶ ὁ Τάναϊς ποταμὸς, κατ-
 αντικρὺν ῥέων ἀπὸ τῶν ἄρκτων εἰς τε τὴν λίμνην, καὶ τὸ σόμα
 αὐτῆς. Δύο δ' ἔχει τὰς εἰς τὴν λίμνην ἐκβολὰς διεχούσας ἀλ-
 λήλων ὅσον σαθίους ἐξήκοντα. Ἔστι δὲ καὶ πόλις ὁμώνυμος τῷ
 ποταμῷ, μέγιστον τῶν βαρβάρων ἐμπορεῖον, μετὰ τὸ Παντι-
 κάπαιον. Ἐν ἀρισερᾷ δ' εἰσπλέοντι τὸν Κιμμερικὸν Βόσπορον,
 πολίχμιον ἐστὶ Μυρμηκίον ἐν εἴκοσι σαθίοις ἀπὸ τοῦ Παντικα-
 παίου. Τοῦ δὲ Μυρμηκίου διπλάσιον διέχει κώμη Παρθένιον·
 κατ' ἣν σενώτατος ὁ εἰσπλους ἐστίν, ὅσον εἴκοσι σαθίων, ἔχων
 ἀντικειμένην ἐν τῇ Ἀσίᾳ κώμην, Ἀχιλλεῖον καλουμένην. Ἐντεῦ-
 θεν δ' εὐθυπλοῖα μὲν ἐπὶ τὸν Τάναϊν, καὶ τὴν κατὰ τὰς ἐκβο-
 λὰς νῆσον, σαθιοὶ δισχιλίοι διακόσιοι, μικρὸν δ' ὑπερβάλλει
 τοῦ ἀριθμοῦ τούτου πλέοντι παρά τὴν Ἀσίαν· πλεον δ' ἡ-τρι-
 πλάσιον, ἐν ἀρισερᾷ πλέοντι μέχρι τοῦ Ταναΐδος, ἐν ᾧ παρά-
 πλω καὶ ὁ ἰσθμὸς ἰδρυταί. Οὗτος μὲν οὖν ὁ παράπλους ἔρημος
 πᾶς ὁ παρά τὴν Εὐρώπην· ὁ δ' ἐν δεξιᾷ οὐκ ἔρημος. Ὁ δὲ
 σύμπας τῆς λίμνης κύκλος ἐννακισχιλίων ἰσορεῖται σαθίων. Ἡ
 δὲ μεγάλη Χερρόνησος τῇ Πελοποννήσῳ προσέεικε καὶ τὸ σχῆμα
 καὶ τὸ μέγεθος. ἔχουσι δ' αὐτὴν οἱ τοῦ Βοσπόρου δυνάσαι
 κεκακωμένην πᾶσαν ὑπὸ τῶν συνεχῶν πολέμων. Πρότερον δ'
 εἶχον ὀλίγην μὲν τὴν πρὸς τῷ σόματι τῆς Μαιώτιδος, καὶ τῷ
 Παντικαπαίῳ μέχρι Θεοδοσίας τῶν Βοσπορίων τύραννοι· τὴν 311.
 δὲ πλείστην μέχρι τοῦ ἰσθμοῦ καὶ τοῦ κόλπου τοῦ Καρκινίτου,
 Σκυθικὸν ἔθνος, Ταῦροι. Καὶ ἐκαλεῖτο ἡ χώρα αὕτη πᾶσα,
 σχεδὸν δέ τι καὶ ἡ ἔξω τοῦ ἰσθμοῦ μέχρι Βορυσθένους, μικρὰ
 Σκυθία· διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν ἐνθένδε περαιουμένων τὸν τε
 Τύραν, καὶ τὸν Ἴσρον, καὶ ἐποικούντων τὴν γῆν, καὶ ταύτης
 οὐκ ὀλίγη μικρὰ προσηγορεύθη Σκυθία, τῶν Θρακῶν τὰ μὲν

311. τῇ βίᾳ συγχωρούντων, τὰ δὲ τῇ κακίᾳ τῆς χώρας· ἐλώδης γάρ ἐστιν ἢ πολλὴ αὐτῆς.

§. 6.

Τῆς δὲ χερρόνησου, πλὴν τῆς ὀρεινῆς τῆς ἐπὶ Θαλάττῃ μέχρι Θεοδοσίας, ἢ γε ἄλλη πεδιάς καὶ εὐγαιὸς ἐστὶ πᾶσα, σίτω δὲ καὶ σφόδρα εὐτυχής· τριάκοντα γοῦν ἀποδίδωσι, διὰ τοῦ τυχόντος ὀρύκτου σχιζομένη. Φόρον τε ἐτέλουν, ὀκτωκαίδεκα μυριάδας μεδίμνων Μιθριδάτῃ· τάλαντα δ' ἀργυρίου διακόσια, σὺν τοῖς Ἀσιανοῖς χωρίοις τοῖς περὶ τὴν Σινδικήν. Κἂν τοῖς πρόσθεν χρόνοις ἐντεῦθεν ἦν τὰ σιτοπομπεῖα τοῖς Ἕλλησι, καθάπερ ἐκ τῆς λίμνης αἱ ταριχεῖαι. Λεύκωνα δὲ φασιν ἐκ τῆς Θεοδοσίας Ἀθηναίοις πέμψαι μυριάδας μεδίμνων διακοσίας καὶ δέκα. Οἱ δ' αὐτοὶ οὗτοι καὶ Γεωργοὶ ἐκαλοῦντο ἰδίως, διὰ τὸ τοὺς ὑπερκειμένους Νομάδας εἶναι, τρεφομένους κρέασι, ἄλλοις τε καὶ ἰππέοις, ἰππεῖω δὲ καὶ τυρῶ, καὶ γάλακτι, καὶ ὄξυγάλακτι (τοῦτο δὲ καὶ ὄψημά ἐστιν αὐτοῖς κατασκευασθέν πως)· διόπερ ὁ Ποιητὴς ἅπαντας εἶρηκε τοὺς ταύτῃ Γαλακτοφάγους. Οἱ μὲν οὖν Νομάδες πολεμισαὶ μᾶλλον εἰσιν, ἢ ληστρικοί· πολεμοῦσι δὲ ὑπὲρ τῶν φόρων. Ἐπιτρέψαντες γὰρ ἔχειν τὴν γῆν τοῖς ἐθέλουσι γεωργεῖν, ἀντὶ ταύτης ἀγαπῶσι φόρους λαμβάνοντες τοὺς συντεταγμένους, μετρίους τινάς, οὐκ εἰς περισυσίαν, ἀλλ' εἰς τὰ ἐφήμερα καὶ τὰ ἀναγκαῖα τοῦ βίου· μὴ δίδόντων δὲ, αὐτοῖς πολεμοῦσιν. Οὕτω δὲ καὶ δικαίους ἄμα, καὶ ἀβίους ὁ Ποιητὴς εἶρηκε τοὺς αὐτοὺς τούτους ἄνδρας· ἐπεὶ, τῶν γε φόρων ἀπευτακτουμένων, οὐδ' ἂν καθίσαντο εἰς πόλεμον. Οὐκ ἀπευτακτοῦσι δὲ, δυνάμει πεποιοῦτες, ὥστε ἢ ἀμύνασθαι ῥαδίως ἐπιόντας, ἢ κωλύσαι τὴν ἔφοδον· καθάπερ Ἄσανδρον ποιῆσαι φησὶν Ὑψικράτης, ἀποτειχίσαντα τὸν ἰσθμὸν τῆς Χερρόνησου, τὸν πρὸς τῇ Μαιώτιδι, τριακοσίων ὄντα καὶ ἐξήκοντα σαδίων,

σαδίων, ἐπισήσαντα πύργους καθ' ἕκαστον σαδίον δέκα. Οἱ δὲ 311. Γεωργοὶ ταύτη μὲν, ἡμερώτεροί τε ἅμα καὶ πολιτικώτεροι νομίζονται εἶναι· χρηματισταὶ δ' ὄντες καὶ θαλάττης ἀπτόμενοι, λησθηρίων οὐκ ἀπέχονται, οὐδὲ τῶν τοιούτων ἀδικιῶν καὶ 312. πλεονεξιῶν.

§. 7.

Πρὸς δὲ τοῖς καταριθμηθεῖσι τόποις ἐν τῇ Χερρρόνησῳ καὶ τὰ φρούρια ὑπῆρξεν, ἃ κατεσκεύασε Σκίλουρος καὶ οἱ παῖδες, οἷσπερ καὶ ὀρμητηρίοις ἐχρῶντο πρὸς τοὺς Μιθριδάτου στρατηγοὺς, Παλάκιόν τε, καὶ Χαῦνον, καὶ Νεάπολις· ἦν δὲ καὶ Εὐπατόριόν τι, κτίσαντος Διοφάντου, Μιθριδάτῃ στρατηγοῦντος. Ἔστι δ' ἄκρα διέχουσα τοῦ τῶν Χερρρόνησιτῶν τείχους, ὅσον πεντεκαίδεκα σαδίους, κόλπον ποιοῦσα εὐμεγέθη, νεύοντα πρὸς τὴν πόλιν· τούτου δ' ὑπέρκειται λιμνοθάλαττα, ἀλοπήγιον ἔχουσα· ἐνταῦθα δὲ καὶ ὁ Κτενοῦς ἦν. Ἰν' οὖν ἀντέχοιεν οἱ βασιλικοὶ πολιορκούμενοι, τῇ τε ἄκρᾳ τῇ λεχθεΐσῃ φρουρὰν ἐγκατέστησαν, τειχίσαντες τὸν τόπον, καὶ τὸ σῶμα τοῦ κόλπου τὸ μέχρι τῆς πόλεως διέχωσαν, ὥστε πεζεύεσθαι ῥαδίως, καὶ τρόπον τινὰ μίαν εἶναι πόλιν ἐξ ἀμφοῖν· ἐκ δὲ τούτου ῥᾶον ἀπεκρούοντο τοὺς Σκύθας. Ἐπεὶ δὲ καὶ τῷ διατειχίσματι τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ πρὸς τῷ Κτενοῦντι προσέβαλον, καὶ τὴν τάφρον ἐνέχουν καλάμῳ, τὸ μεθ' ἡμέραν γεφυρωθὲν μέρος, νύκτωρ ἐνεπίμπρασαν οἱ βασιλικοὶ, καὶ ἀντειχόν τέως, ἕως ἐπεκράτησαν. Καὶ νῦν ὑπὸ τοῖς τῶν Βοσπορανῶν βασιλεῦσιν, οὓς ἂν Ῥωμαῖοι κατασῆσωσιν, ἅπαντά ἐστιν.

§. 8.

Ἴδιον δὲ τοῦ Σκυθικοῦ καὶ τοῦ Σαρματικοῦ παντὸς ἔθνους τὸ τοὺς ἵππους ἐκτέμνειν, εὐπειθείας χάριν· μικροὶ μὲν γὰρ εἰσιν,

312. ὄξεις δὲ σφόδρα καὶ δυσπείθεις. Θῆραι δ' εἰσὶν ἐν μὲν τοῖς ὄρεσιν ἐλάφων καὶ συάγρων· ἐν δὲ τοῖς πεδίοις, ὀνάγρων καὶ δορκάδων. Ἴδιον δέ τι καὶ τὸ ἀετὸν μὴ γίνεσθαι ἐν τοῖς τόποις τούτοις. Ἔστι δὲ τῶν τετραπόδων ὁ καλούμενος κόλος μεταξὺ ἐλάφου καὶ κριοῦ τὸ μέγεθος, λευκός, ὀξύτερος τούτων τῷ δρόμῳ, πίνων τοῖς ῥώθωσιν εἰς τὴν κεφαλὴν, εἴτ' ἐντεῦθεν εἰς ἡμέρας ταμιεύων πλείους, ὥς' ἐν τῇ ἀνύδρῳ νέμεσθαι ῥαδίως. Τοιαύτη μὲν ἢ ἐκτὸς Ἰσρου πᾶσα, ἢ μεταξὺ τοῦ Ῥήνου καὶ τοῦ Τανάϊδος ποταμοῦ, μέχρι τῆς Ποντικῆς θαλάττης καὶ τῆς Μαιώτιδος.

Κ Ε Φ. Ε.

§. 1.

Λοιπὴ δ' ἐστὶ τῆς Εὐρώπης ἢ ἐντὸς τοῦ Ἰσρου καὶ τῆς κύκλω θαλάττης, ἀρξαμένη ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀδριατικοῦ, μέχρι τοῦ ἱεροῦ σώματος τοῦ Ἰσρου, ἐν ἧ ἔστιν ἢ τε Ἑλλάς καὶ τὰ τῶν Μακεδόνων, καὶ τῶν Ἡπειρωτῶν ἔθνη, καὶ τὰ ὑπὲρ
313. τούτων πρὸς τὸν Ἰσρον καθήκοντα, καὶ πρὸς τὴν ἐφ' ἑκάτερα θαλάτταν, τὴν τε Ἀδριατικὴν καὶ τὴν Ποντικὴν· πρὸς μὲν τὴν Ἀδριατικὴν, τὰ Ἰλλυρικὰ· πρὸς δὲ τὴν ἑτέραν μέχρι Προποντίδος καὶ Ἑλλησπόντου, τὰ Θράκια, καὶ εἴ τινα τούτοις ἀναμέμικται Σκυθικὰ, ἢ Κελτικὰ. Δεῖ δ' ἀπὸ τοῦ Ἰσρου τὴν ἀρχὴν ποιήσασθαι, τὰ ἐφεξῆς λέγοντας τοῖς περιοδευθεῖσι τόποις· ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ συνεχῆ τῇ Ἰταλίᾳ τε καὶ ταῖς Ἄλπεσι, καὶ Γερμανοῖς, καὶ Δάκοις, καὶ Γέταις. Δίχα δ' ἂν τις καὶ ταῦτα διέλοι. Τρόπον γάρ τινα τῷ Ἰσρῷ παράλληλά ἐστι τὰ τε Ἰλλυρικὰ καὶ τὰ Παιονικὰ καὶ τὰ Θράκια ὄρη, μίαν πῶς γραμμὴν ἀποτελοῦντα, διήκουσαν ἀπὸ τοῦ Ἀδρίου μέχρι πρὸς τὸν Πόντον· ἧς προσάρκτια μὲν ἐστὶ μέρη τὰ μεταξὺ τοῦ Ἰσρου καὶ τῶν

ὄρων' πρὸς νότον δ' ἢ τε Ἑλλάς καὶ ἡ συνεχῆς βάρβαρος μέχρι 313. τῆς ὀρεινῆς. Πρὸς μὲν οὖν τῷ Πόντῳ τὸ Αἰμόν ἐστι ὄρος, μέγιστον τῶν ταύτη καὶ ὑψηλότατον, μέσην πῶς διαιροῦν τὴν Θράκην, ἀφ' οὗ φησὶν ὁ Πολύβιος, ἀμφοτέρας καθορᾶσθαι τὰς θαλάσσας, οὐκ ἀληθῆ λέγων· καὶ γὰρ τὸ διάστημα μέγα τὸ πρὸς τὸν Ἀδρίαν, καὶ τὰ ἐπισκοτοῦντα πολλά. Πρὸς δὲ τῷ Ἀδρία πᾶσα ἡ Ἀρδιά σχεδόν τι, μέση δ' ἡ Παιονία, καὶ αὐτὴ πᾶσα ὑψηλή. Ἐφ' ἑκάτερα δ' αὐτῆς ἐπὶ μὲν τὰ Θράκια ἢ Ρόδοπη, ὁμορον ὑψηλὸν ὄρος μετὰ τὸν Αἰμόν, ἐπὶ δὲ θάτερα πρὸς ἄρκτον τὰ Ἰλλυρικά, ἢ τε τῶν Αὐταριατῶν χώρα, καὶ ἡ Δαρδανική. Λέγωμεν δὴ τὰ Ἰλλυρικά πρῶτα, συνάπτοντα τῷ τῆς Ἰσρῶ, καὶ ταῖς Ἄλπεσιν, ἃ κεῖται μετὰ τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Γερμανίας, ἀρξάμενα ἀπὸ τῆς λίμνης τῆς κατὰ τοὺς Οὐίνδελικούς καὶ Ραιτοὺς καὶ Ἐλουητίους.

§. 2.

Μέρος μὲν δὴ τι τῆς χώρας ταύτης ἠρήμωσαν οἱ Δάκοι, καταπολεμήσαντες Βοῖους καὶ Ταυρίσκους ἔθνη Κελτικά, τὰ ὑπὸ Κριτασίρῳ, φάσκοντες εἶναι τὴν χώραν σφετέραν, καίπερ ποταμοῦ διεύγοντος τοῦ Μαρίσου, ῥέοντος ἀπὸ τῶν ὄρων ἐπὶ τὸν Ἰσρον κατὰ τοὺς Σκορδίσκους καλουμένους Γαλάτας· καὶ γὰρ οὗτοι τοῖς Ἰλλυρικοῖς ἔθνεσι καὶ τοῖς Θρακίοις ὤκησαν ἀναμίξ. Ἄλλ' ἐκείνους μὲν οἱ Δάκοι κατέλυσαν, τούτοις δὲ καὶ συμμάχοις ἐχρήσαντο πολλάκις. Τὸ δὲ λοιπὸν ἔχουσι Παννονιοὶ μέχρι Σεγεσικῆς καὶ Ἰσρου πρὸς ἄρκτον καὶ ἔω· πρὸς δὲ τὰλλα μέρη ἐπὶ πλεον διατείνουσι. Ἡ δὲ Σεγεσικὴ πόλις ἐστὶ Παννονίων ἐν συμβολῇ ποταμῶν πλειόνων, ἀπάντων πλωτῶν, εὐφυῆς ὀρμητήριον τῷ πρὸς Δάκους πολέμῳ· ὑποπέπτωκε γὰρ ταῖς Ἄλπεσιν· αἱ διατείνουσι μέχρι τῶν Ἰαπόδων, Κελτικοῦ τε ἅμα καὶ Ἰλλυρικοῦ ἔθνους. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ ποταμοὶ ῥέουσι πολλοί, 314.

314. καταφέροντες εἰς αὐτὴν τὸν τε ἄλλον καὶ τὸν ἐκ τῆς Ἰταλίας φόρτον. Εἰς γὰρ Ναύπορτον ἐξ Ἀκυληίας ὑπερθεῖσι τὴν Ὀκραν εἰσὶ σαδίοι τριακόσιοι πεντήκοντα, εἰς ἣν αἱ ἀρμάμαξαι καταγονται, τῶν Ταυρίσκων οὕσαν κατοικίαν· ἔνιοι δὲ φασὶ πεντακοσίους. Ἡ δ' Ὀκρα ταπεινότατον μέρος τῶν Ἄλπεων ἐστὶ τῶν διατεινουσῶν ἀπὸ τῆς Ραιτικῆς μέχρι Ἰαπόδων· ἐντεῦθεν δ' ἐξαίρεται τὰ ὄρη πάλιν ἐν τοῖς Ἰάποσι, καὶ καλεῖται Ἄλβια. Ὁμοίως δὲ καὶ ἐκ Τεργεσῶν, κώμης Καρνικῆς, ὑπέρθεσίς ἐστι διὰ τῆς Ὀκρας εἰς ἔλος Λούγεον καλούμενον. Πλησίον δὲ τοῦ Ναυπόρτου ποταμός ἐστι Καρκόρας, ὃ δεχόμενος τὰ φορτία. Οὗτος μὲν οὖν εἰς τὸν Σάον ἐμβάλλει, ἐκεῖνος δ' εἰς τὸν Δράβον· ὃ δὲ εἰς τὸν Νόαρον, κατὰ τὴν Σεγεσικὴν. Ἐντεῦθεν δ' ἤδη ὁ Νόαρος πλωτὸς προσλαβὼν τὸν διὰ τῶν Ἰαπόδων ρέοντα ἐκ τοῦ Ἀλβίου ὄρους Κόλαπιν, συμβάλλει τῷ Δανουβίῳ κατὰ τοὺς Σκορδίσκους. Ὁ δὲ πλοῦς τὰ πολλὰ τοῖς ποταμοῖς ἐπὶ τὰς ἀρκτους ἐστίν· ὁδὸς [δ'] ἀπὸ Τεργεσῶν ἐπὶ τὸν Δανουβίον σαδίων ὄσον χιλίων καὶ διακοσίων. Ἐγγὺς δὲ τῆς Σεγεσικῆς ἐστὶ καὶ ἡ Σισκία φρούριον, καὶ Σίρμιον, ἐν ὁδῷ κείμενα τῇ εἰς Ἰταλίαν.

§. 3.

Ἐθνη δ' ἐστὶ τῶν Παννονίων Βρεῦκοι, καὶ Ἀνδιζήτιοι, καὶ Διτίωνες, καὶ Πειροῦσαι, καὶ Μαζαῖοι, καὶ Δαισιτιᾶται, ὧν Βάτων ἡγεμῶν ἦν, καὶ ἄλλα ἀσημότερα συστήματα μικρὰ, ἃ διατείνει μέχρι καὶ Δαλματίας, σχεδὸν δὲ τι καὶ Ἀρδιαίων, ἰόντι πρὸς νότον. Ἄπασα [δ'] ἢ ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀδρίου παρήκουσα, ὄρεινῃ, μέχρι τοῦ Ρίζονικοῦ κόλπου καὶ τῆς Ἀρδιαίων γῆς, μεταξὺ πίπτουσα τῆς τε Θαλάττης καὶ τῶν Παννονίων ἐθνῶν. Σχεδὸν δὲ τι καὶ ἐντεῦθεν ποιητέον τὴν ἀρχὴν τῆς συνεχοῦς περιουσίας, ἀναλαβοῦσι μικρὰ τῶν λεχθέντων πρότερον. Ἐφαμεν θὲ ἐν τῇ περιουσίᾳ τῆς Ἰταλίας Ἰστρους εἶναι πρώτους τῆς

Ἰλλυρικῆς παραλίας, συνεχεῖς τῇ Ἰταλίᾳ, καὶ τοῖς Κάρνοις· 314.
καὶ διότι μέχρι Πόλας, Ἰσρικῆς πόλεως, προήγαγον οἱ νῦν
ἡγεμόνες τοὺς τῆς Ἰταλίας ὄρους. Οὗτοι μὲν οὖν περὶ ἀτακο-
σίους σαδίους εἰσὶν ἀπὸ τοῦ μυχοῦ. Τοσοῦτοι δ' εἰσὶ καὶ ἀπὸ
τῆς ἄκρας τῶν πρὸ τῆς Πόλας ἐπὶ Ἀγκῶνα ἐν δεξιᾷ ἔχοντι τὴν
Ἐνετικὴν. Ὁ δὲ πᾶς Ἰσρικὸς παράπλους χιλίων τριακοσίων.

§. 4.

Ἐξῆς δ' ἐστὶν ὁ Ἰαποδικὸς παράπλους χιλίων σαδίων· ἴδρυν-
ται γὰρ οἱ Ἰάποδες ἐπὶ τῷ Ἀλβίῳ ὄρει, τελευταίῳ τῶν Ἄλπεων
ὄντι, ὑψηλῷ σφόδρα, τῇ μὲν ἐπὶ τοὺς Παννονίους καὶ τὸν
Ἰσρον καθήκοντες, τῇ δ' ἐπὶ τὸν Ἀδρία, ἀρειμάνιοι μὲν, ἐκ-
πεπονημένοι δὲ ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ Καίσαρος τελέως. Πόλεις
δ' αὐτῶν Μέτουλον, Ἀρούπεινον, Μονήτιον, Οὐένδων· λυπρὰ
δὲ τὰ χωρία, *καὶ* ξειᾷ καὶ κέγχρω τὰ πολλὰ τρεφομένων. 315.
Ὁ δ' ὀπλισμὸς Κελτικὸς· κατάσικτοι δ' ὁμοίως τοῖς ἄλλοις
Ἰλλυριοῖς καὶ Θραξί. Μετὰ δὲ τὸν τῶν Ἰαπόδων ὁ Λιβυρικὸς
παράπλους ἐστὶ, μείζων τοῦ προτέρου σαδίους πεντακοσίοις...
Ἐν δὲ τῷ παράπλῳ ποταμὸς, φορτίοις ἀνάπλου ἔχων μέχρι
Δαλματέων, καὶ Σκάρδων Λιβυρνή πόλις.

§. 5.

Παρ' ὅλην δ' ἦν εἶπον παραλίαν, νῆσοι μὲν αἱ Ἀψύρτιδες,
περὶ ἃς ἡ Μήθεια λέγεται διαφθεῖραι τὸν ἀδελφὸν Ἀψυρτον
διώκοντα αὐτήν. Ἐπειτα ἡ Κυρακτικὴ κατὰ τοὺς Ἰάποδας· εἶθ' αἱ
Λιβυρνίδες περὶ τετταράκοντα τὸν ἀριθμὸν· εἶτ' ἄλλαι νῆ-
σοι, γνωριμώταται δ' Ἰσσα, Τραγούριον, Ἰσσέων κτίσμα, Φά-
ρος, ἡ πρότερον Πάρος, Παρίων κτίσμα· ἐξ ἧς Δημήτριος ὁ
Φάριος.

§. 6.

315. Ἐπειτα ἡ τῶν Δαλματέων παραλία, καὶ τὸ ἐπίνειον αὐτῶν Σάλων. Ἔστι δὲ τῶν πολὺν χρόνον πολεμησάντων πρὸς Ῥωμαίους τὸ ἔθνος τοῦτο· κατοικίας δ' ἔσχεν ἀξιολόγους εἰς πεντήκοντα, ὧν τινὰς καὶ πόλεις, Σάλωνά τε καὶ Πριάμωνα καὶ Νινίαν καὶ Σινώτιον, τὸ τε νέον καὶ τὸ παλαιόν, ἃς ἐνέπρησεν ὁ Σεβασός. Ἔστι δὲ καὶ Ἀνδήτριον ἐρυμνὸν χωρίον. Δάλμιον δὲ, μεγάλη πόλις, ἧς ἐπώνυμον τὸ ἔθνος· μικρὰν δ' ἐποίησε Νασικᾶς, καὶ τὸ πεδῖον μηλόβοτον, διὰ τὴν πλεονεξίαν τῶν ἀνθρώπων. Ἴδιον δὲ τῶν Δαλματέων τὸ διὰ ὀκταετηρίδος χώρας ἀναδασμὸν ποιείσθαι· τὸ δὲ μὴ χρῆσθαι νομίσματι, πρὸς μὲν τοὺς ἐν τῇ παραλίᾳ ταύτῃ ἴδιον· πρὸς ἄλλους δὲ τῶν βαρβάρων πολλοὺς κοινόν. Ἄρδιον δὲ ὄρος ἐστὶ, μέσσην τέμνον τὴν Δαλματικὴν, τὴν μὲν ἐπιθαλάττιον, τὴν δ' ἐπὶ θάτερα. Εἶθ' ὁ Νάρων ποταμὸς, καὶ οἱ περὶ αὐτὸν Δαόριζοι, καὶ Ἀρδιαῖοι, καὶ Πληραῖοι, ὧν τοῖς μὲν πλησιάζει νῆσος ἡ Μέλαινα Κόρκυρα καλουμένη, καὶ πόλις, Κνιδίων κτίσμα· τοῖς δὲ Ἀρδιαίοις ἡ Φάρος, Πάρος λεγομένη πρότερον. Παρίων γάρ ἐστι κτίσμα.

§. 7.

Οὐαρδαίους δ' οἱ ὕστερον ἐκάλεσαν τοὺς Ἀρδιαίους· ἀπέωσαν δ' αὐτοὺς εἰς τὴν μεσογαίαν ἀπὸ τῆς θαλάττης Ῥωμαῖοι, λυμαινομένους αὐτὴν διὰ τῶν λησθηρίων, καὶ ἠνάγκασαν γεωργεῖν. Τραχεῖα δ' ἡ χώρα καὶ λυπρά, καὶ οὐ γεωργῶν ἀνθρώπων· ὥς· ἐξέφθαρται τελέως, μικροῦ δὲ καὶ ἐκλέλοιπε. Τοῦτο δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι τοῖς ταύτῃ συνέβη· οἱ γὰρ πλείστον δυνάμενοι πρότερον τελέως ἐταπεινώθησαν καὶ ἐξέλιπον, Γαλατῶν μὲν Βόιοι καὶ Σκορδίσκοι, Ἰλλυριῶν δὲ Αὐταριαῖται καὶ Ἀρδιαῖοι καὶ

316. Δαρδαῖοι, Θρακῶν δὲ Τριβαλλοί, ὑπ' ἀλλήλων μὲν ἐξ ἀρχῆς,

ὑστερον δὲ ὑπὸ Μακεδόνων καὶ Ῥωμαίων ἐκπολεμούμενοι. 316.

§. 8.

Μετὰ δ' οὖν τὴν τῶν Ἀρδιαίων καὶ Πληραίων παραλίαν, ὁ Ῥιζαίων κόλπος ἐςί, καὶ Ῥίζων πόλις, καὶ ἄλλα πολίχνια, καὶ Δρίλων ποταμὸς, ἀνάπλουον ἔχων πρὸς ἕω μέχρι τῆς Δαρδανικῆς· ἢ συνάπτει τοῖς Μακεδονικαῖς ἔθνεσι καὶ τοῖς Παιονικοῖς πρὸς μεσημβρίαν, καθάπερ καὶ οἱ Αὐταριᾶται καὶ Δασσαρήτιοι, ἄλλοι κατ' ἄλλα μέρη συνεχεῖς ἀλλήλοις ὄντες καὶ τοῖς Δαρδανιαταῖς. Τῶν δὲ Δαρδανιατῶν εἰσι καὶ οἱ Γαλάβριοι, παρ' οἷς πόλις ἀρχαία· καὶ οἱ Θουνάται, Μαιίδοις, ἔθνη Θρακίῳ, πρὸς ἕω συνάπτοντες. Ἄγριοι δ' ὄντες οἱ Δαρδάνιοι τελέως, ὥσθ' ὑπὸ ταῖς κοπρίαις ὀρύξαντες σπήλαια, ἐνταῦθα [τάς] διαίτας ποιεῖσθαι, μουσικῆς δ' ὁμῶς ἐπεμελήθησαν, μουσικοῖς ἀεὶ χρωμένοι καὶ αὐλοῖς καὶ τοῖς ἐντατοῖς ὄργανοις. Οὗτοι μὲν οὖν ἐν τῇ μεσογαίᾳ· μνησθησόμεθα δ' αὐτῶν καὶ ὑστερον.

§. 9.

Μετὰ δὲ τὸν Ῥιζονικὸν κόλπον, Λισσός ἐςί πόλις, καὶ Ἀκρόλισσος, καὶ Ἐπίδαμνος Κορκυραίων κτίσμα, ἢ νῦν Δυρράχιον ὁμωνύμως τῇ χερρόνήσῳ λεγομένη, ἐφ' ἧς ἴδρυται. Εἶθ' ὁ Ἄψος ποταμὸς, καὶ ὁ Ἄωος, ἐφ' ᾧ Ἀπολλωνία πόλις εὐνομοτάτη, κτίσμα Κορινθίων καὶ Κορκυραίων, τοῦ ποταμοῦ μὲν ἀπέχουσα σαδίους δέκα, τῆς θαλάττης δὲ ἐξήκοντα. Τὸν δ' Ἄωον Αἴαντα καλεῖ Ἐκαταῖος, καὶ φησιν, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ τόπου, τοῦ περι Λάκμον, μᾶλλον δὲ τοῦ αὐτοῦ μυχοῦ, τόν τε Ἰναχον ῥεῖν εἰς Ἄργος πρὸς νότον, καὶ τὸν Αἴαντα πρὸς ἐσπέραν εἰς τὸν Ἀδρίαν. Ἐν δὲ τῇ χώρᾳ τῶν Ἀπολλωνιατῶν καλεῖται τι Νυμφαῖον· πέτρα δ' ἐςί πῦρ ἀναδιδούσα· ὑπ' αὐτῇ δὲ κρῆναι ῥέουσι χιλιαροῦ, καὶ ἀσφάλτου, τηγομένης, ὡς εἰκός, τῆς βώ-

316. λου τῆς ἀσφαλτίτιδος· μέταλλον δ' αὐτῆς ἐσι πλησίον ἐπὶ λόφου· τὸ δὲ ἐκτμηθὲν ἐκπληροῦται πάλιν τῷ χρόνῳ, τῆς ἐγγωνυμένης εἰς τὰ ὀρύγματα γῆς μεταβαλλούσης εἰς ἀσφαλτον, ὡς φησι Ποσειδώνιος. Λέγει δ' ἐκεῖνος καὶ τὴν ἀμπελίτιν γῆν ἀσφαλτώδη, τὴν ἐν Σελευκείᾳ τῇ Πιερίᾳ μεταλλευομένην, ἅκος τῆς φθειρώσης ἀμπέλου· χρισθεῖσαν γὰρ μετ' ἐλαίου, φθείρειν τὸ θηρίον, πρὶν ἐπὶ τοὺς βλαστὺς [ἀπὸ] τῆς ῥίζης ἀναδῆναι· τοιαύτην δ' εὐρεθῆναι καὶ ἐν Ῥόδῳ, πρυτανεύοντος αὐτοῦ, πλείονος δ' ἐλαίου δεῖσθαι. Μετὰ δ' Ἀπολλωνίαν Βυλλιακὴ καὶ Ὠρικὸν, καὶ τὸ ἐπίνειον αὐτοῦ ὁ Πάνορμος, καὶ τὰ Κεραύνια ὄρη, ἡ ἀρχὴ τοῦ σώματος τοῦ Ἰονίου κόλπου καὶ τοῦ Ἀδρίου.

§. 10.

317. Τὸ μὲν οὖν σῶμα κοινὸν ἀμφοῖν ἐσι· διαφέρει δὲ ὁ Ἰόνιος, διότι τοῦ πρώτου μέρους τῆς θαλάττης ταύτης ὄνομα τοῦτ' ἐστίν, ὁ δ' Ἀδρίας τῆς ἐντὸς μέχρι τοῦ μυχοῦ, νυνὶ δὲ καὶ τῆς συμπάσης. Φησὶ δὲ ὁ Θεόπομπος τῶν ὀνομάτων τὸ μὲν ἦκειν ἀπὸ ἀνδρὸς ἠγησαμένου τῶν τόπων, ἐξ Ἰσσης τὸ γένος· τὸν Ἀδρίαν δὲ ποταμοῦ ἐπώνυμον γεγενῆσθαι. Στάδιοι δ' ἀπὸ τῶν Λιβυρῶν ἐπὶ τὰ Κεραύνια μικρῶ πλείους, ἢ δισχιλίοι. Θεόπομπος δὲ τὸν πάντα ἀπὸ τοῦ μυχοῦ πλοῦν ἡμερῶν ἐξ εἴρηκε· πεζῆ δὲ τὸ μῆκος τῆς Ἰλλυρίδος καὶ τριάκοντα· πλεονάζειν δὲ μοι δοκεῖ. Καὶ ἄλλα δ' οὐ πρὸς λέγει· τό τε συντετρησθαι τὰ πελάγη, ἀπὸ τοῦ εὐρίσκεσθαι κέραμον [τόν] τε Χῖον καὶ Θάσιον ἐν τῷ Νάρωνι· καὶ τὸ ἄμφω κατοπτεύεσθαι τὰ πελάγη ἀπὸ τινος ὄρους, καὶ τῶν νήσων τῶν Λιβυριδῶν τὴν θέσιν, ὡς κύκλον ἔχειν καὶ πεντακοσίων σταδίων, καὶ τὸ τὸν Ἰσρον ἐνὶ τῶν σώματων εἰς τὸν Ἀδρίαν ἐμβάλλειν. Τοιαῦτα δὲ καὶ τοῦ Ἐρατοσθένους ἔνια παρακρούσματά ἐσι λαοδογματικά, καθάπερ

Πολύβιός φησι, καὶ περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν ἄλλων λέγων συγ- 317.
γραφέων.

§. 11.

Τὸν μὲν οὖν παράπλου ἀπαντα τὸν Ἰλλυρικὸν σφόδρα
εὐλίμενον εἶναι συμβαίνει, καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς συνεχοῦς ἡϊόνος,
καὶ ἐκ τῶν πλησίον νήσων, ὑπεναντίως τῷ Ἰταλικῷ τῷ ἀντι-
κειμένῳ, ἀλιμένῳ ὄντι. Ἀλεινοὶ δὲ καὶ χρυσόκαρποι ὁμοίως·
ἐλαιόφυτοι γὰρ καὶ εὐάμπελοι, πλὴν εἴ ποῦ τι σπάνιον ἐκτετρα-
χυνται τελῶς. Τοιαύτη δ' οὔσα ὠλιγωρεῖτο πρότερον ἢ Ἰλλυ-
ρικῆ παραλία· τάχα μὲν καὶ κατ' ἀγνοίαν τῆς ἀρετῆς, τὸ μέντοι
πλέον διὰ τὴν ἀγριότητα τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ ληστρικὸν ἔθος.
Ἡ δ' ὑπερκειμένη ταύτης πᾶσα ὄρεινὴ καὶ ψυχρὰ καὶ υφο-
βόλος ἐστίν· ἢ δὲ προσάρκτιος καὶ μᾶλλον· ὥσε καὶ τῶν ἀμ-
πέλων σπάνιν εἶναι καὶ ἐν ταῖς ὑψώσεσι, καὶ ἐν τοῖς ἐπιπεδω-
τέροις. Ὀροπέδια δ' ἐστὶ ταῦτα, ἃ κατέχουσιν οἱ Παννόνιοι,
πρὸς νότον μὲν μέχρι Δαλματέων καὶ Ἀρδιαίων διατείνοντα,
πρὸς ἄρκτον δὲ ἐπὶ τὸν Ἰστρον τελευτῶντα, πρὸς ἑὼ δὲ Σκορ-
δίσκοις συνάπτοντα... τῇ δὲ, παρά τὰ ὄρη τῶν Μακεδόνων καὶ
Θρακῶν·

§. 12.

Αὐταριαῖται μὲν οὖν τὸ μέγιστον καὶ ἄριστον τῶν Ἰλλυριῶν
ἔθνος ὑπῆρξεν· ὃ πρότερον μὲν πρὸς Ἀρδιαίους συνεχῶς ἐπο-
λέμει περὶ ἄλῶν, ἐν μεθωρίοις πηγνυμένων ἐξ ὕδατος ῥέοντος
ὑπὸ ἄγκει τινὶ τοῦ ἕαρος· ἀρυσάμενοις γὰρ καὶ ἀποθεῖσιν ἡμέρας
πέντε ἐξεπήγνυντο οἱ ἄλεις. Συνέκειτο δὲ παρά μέρος χρῆσθαι
τῷ ἀλοπηγίῳ· παραβαίνοντες δὲ τὰ συγκείμενα ἐπολέμουν· κατα- 318.
σρεψάμενοι δὲ ποτε οἱ Αὐταριαῖται Τριβαλλοὺς ἀπὸ Ἀγριάων
μέχρι τοῦ Ἰστρον καθήκοντας ἡμερῶν πεντεκαίδεκα ὁδόν, ἐπῆρξαν

318. και τῶν ἄλλων Θρακῶν τε και Ἰλλυριῶν· κατελύθησαν δ' ὑπὸ Σκορδίσκων πρότερον, ὕστερον δ' ὑπὸ Ῥωμαίων, οἱ και τοὺς Σκορδίσκους αὐτοὺς κατεπολέμησαν πολὺν χρόνον ἰσχύσαντας.

§. 13.

Ἦκησαν δ' οὗτοι παρά τὸν Ἰσρον, διηρημένοι δίχα, οἱ μὲν μεγάλοι Σκορδίσκοι καλούμενοι, οἱ δὲ μικροί· οἱ μὲν μεταξύ δυεῖν ποταμῶν οἰκοῦντες, ἐμβαλλόντων εἰς τὸν Ἰσρον, τοῦ τε Νοάρου τοῦ παρά τὴν Σεγεσικὴν ῥέοντος, και τοῦ Μάρτου (τινὲς δὲ Μάργον φασίν)· οἱ δὲ μικροί τούτου πέραν, συνάπτοντες Τριβαλλοῖς και Μυσοῖς. Εἶχον δὲ και τῶν νήσων τινὰς οἱ Σκορδίσκοι· ἐπὶ τοσοῦτον δ' ἠϋξήθησαν, ὥστε και μέχρι τῶν Ἰλλυρικῶν και τῶν Παιονικῶν και τῶν Θρακίῶν προήλθον ὄρων· κατέσχον οὖν και τὰς νήσους τὰς ἐν τῷ Ἰσρῷ τὰς πλείους· ἦσαν δὲ και πόλεις αὐτοῖς Ἐόρτα και Καπέδουνον. Μετά δὲ τὴν τῶν Σκορδίσκων χώραν, παρά μὲν τὸν Ἰσρον ἢ τῶν Τριβαλλῶν και Μυσῶν ἔστιν, ὧν ἐμνήσθημεν πρότερον, και τὰ ἔλη τὰ τῆς μικρᾶς καλουμένης Σκυθίας, τῆς ἐντὸς Ἰσρου· και τούτων ἐμνήσθημεν. Ὑπεροικοῦσι δ' οὗτοί τε και Κρόβυζοι, και οἱ Τρωγλοδύται λεγόμενοι, τῶν περὶ Καλλατιν και Τόμιν και Ἰσρον τόπων. Εἶθ' οἱ περὶ τὸν Αἴμον, και οἱ ὑπ' αὐτῷ οἰκοῦντες μέχρι τοῦ Πόντου, Κόραλλοι και Βέσσοι, και Μαίδων τινὲς και Δανθηλητῶν. Πάντα μὲν οὖν ταῦτα λησρικώτατα ἔθνη. Βέσσοι δὲ ὑπὲρ τὸ πλεόν τοῦ ὄρους νέμονται τοῦ Αἴμου, και ἀπὸ τῶν λησειῶν Λησαί προσαγορεύονται, καλυβίται τινες και λυπρόβιοι, συνάπτοντες τῇ τε Ῥοδόπῃ και τοῖς Παίοσι, και τῶν Ἰλλυριῶν τοῖς τε Αὐταριάταις, και τοῖς Δαρδανίοις. Μεταξὺ δὲ τούτων τε και τῶν Ἀρδιαίων, οἱ Δασσαρήτιοί εἰσι και Ὑβριᾶνες, και ἄλλα ἄσημα ἔθνη, ἃ ἐπόρθουν οἱ Σκορδίσκοι, μέχρις ἠρή-

μωσαν τὴν χώραν, καὶ ὄρυμῶν ἀδάτων ἐφ' ἡμέρας πλείους 318.
ἐποίησαν μεσὴν.

Κ Ε Φ. Ζ.

§. 1.

Λοιπὴ δ' ἐστὶ τῆς μεταξύ Ἰσρου καὶ τῶν ὄρων τῶν ἐφ' ἑκάτερα τῆς Παιονίας, ἢ Ποντικῆ παραλία, ἢ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ σώματος τοῦ Ἰσρου μέχρι τῆς περὶ τὸν Αἴμον ὄρεινῆς, καὶ μέχρι τοῦ σώματος τοῦ κατὰ Βυζάντιον. Καθάπερ δὲ, τὴν Ἰλλυρικὴν παραλίαν ἐπιόντες, μέχρι τῶν Κεραυνίων ὄρων προῦθημεν, ἔξω τῆς Ἰλλυρικῆς πιπτόντων ὄρεινῆς, ἐχόντων δὲ τι οἰκεῖον πέρασ, τὰ μεσόγαια δ' ἔθνη τούτοις ἀφωρίσμεθα, νομίζοντες σημειωδεσέρας ἔσεσθαι τὰς τοιαύτας περιγραφάς, καὶ πρὸς τὰ νῦν καὶ πρὸς τὰ ὑσερον· οὕτω κἀνταῦθα ἢ παραλία, κἀν ὑπερπίπτῃ τὴν ὄρεινὴν γραμμὴν, ὅμως εἰς οἰκεῖον τι πέρασ τελευτήσῃ, τὸ τοῦ Πόντου σώμα, καὶ πρὸς τὰ νῦν καὶ πρὸς τὰ ἐφεξῆς. 319.
Ἔσιν οὖν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ σώματος τοῦ Ἰσρου, ἐν δεξιᾷ ἔχοντι τὴν συνεχῆ παραλίαν, Ἰσρος πολίχμιον ἐν πεντακοσίοις σταδίοις, Μιλησίων κτίσμα· εἶτα Τόμις, ἕτερον πολίχμιον ἐν διακοσίοις πενήκοντα σταδίοις· εἶτα πόλις Καλλάτις ἐν διακοσίοις ὀγδοήκοντα, Ἡρακλεωτῶν ἀποικος· εἶτ' Ἀπόλλωνία, ἐν χιλίοις τριακοσίοις σταδίοις, ἀποικος Μιλησίων, τὸ πλεον τοῦ κτίσματος ἰδρυμένον ἔχουσα ἐν νησίῳ τινί, ὅπου ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος· ἐξ οὗ Μάρκος Λεύκολλος, τὸν κολοσσὸν ἤρε, καὶ ἀνέθηκεν ἐν τῷ Καπετωλίῳ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, Καλάμιδος ἔργον. Ἐν τῷ μεταξύ δὲ διαστήματι τῷ ἀπὸ Καλλάτιδος εἰς Ἀπολλωνίαν, Βιζώνη τέ ἐστίν, ἧς κατεπόθη πολὺ μέρος ὑπὸ σεισμῶν, καὶ Κρουνοί, καὶ Ὀδησσὸς Μιλησίων ἀποικος, καὶ Ναύλοχος Μεσημβριανῶν πολίχμιον. Εἶτα τὸ Αἴμον ὄρος μέχρι τῆς δεῦρο

319. Θαλάττης διῆκον. Εἶτα Μεσημβρία, Μεγαρέων ἄποικος, πρότερον δὲ Μενεβρία, οἶον Μενάπολις, τοῦ κτίσαντος Μένα καλουμένου, τῆς δὲ πόλεως Βρίας καλουμένης Θρακισί· ὡς καὶ ἡ τοῦ Σήλυος πόλις Σηλυβρία προσηγόρευται, ἢ τε Αἶνος Πολτυοβρία ποτὲ ὠνομάζετο. Εἶτ' Ἀγχιάλη, πολίχμιον Ἀπολλωνιατῶν, καὶ αὐτὴ ἡ Ἀπολλωνία. Ἐν δὲ ταύτῃ τῇ παραλίᾳ ἐστὶ καὶ ἡ Τίριζις ἄκρα, χωρίου ἐρυμνόν, ὃ ποτε καὶ Λυσίμαχος ἐχρήσατο γαζοφυλακίῳ. Πάλιν δ' ἀπὸ τῆς Ἀπολλωνίας ἐπὶ Κυανέας σάδιοί εἰσι περὶ χιλίους καὶ πεντακοσίους· ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἢ τε Θυνιάς, τῶν Ἀπολλωνιατῶν χώρα *καὶ Ἀγχιάλη, καὶ αὐτὴ Ἀπολλωνιατῶν*, καὶ Φινόπολις καὶ Ἀνδριάκη, συνάπτουσαι τῷ Σαλμυδησσῷ. Ἔστι δ' οὗτος ἔρημος αἰγιαλὸς καὶ λιθώδης, ἀλίμενος, ἀναπεπταμένος πολὺς πρὸς τοὺς βορέας, σαδίων ὅσον ἑπτακοσίων μέχρι Κυανέων τὸ μῆκος· πρὸς δὲ οἱ ἐκπίπτοντες ὑπὸ τῶν Ἄσων διαρπάζονται τῶν ὑπερκειμένων, Θρακίου ἔθρους. Αἱ δὲ Κυανέαι πρὸς τῷ σόματι τοῦ Πόντου εἰσὶ δύο νησίδια, τὸ μὲν τῇ Εὐρώπῃ προσεχές, τὸ δὲ τῇ Ἀσίᾳ, πορθμῷ διειργόμενα ὅσον εἴκοσι σαδίων. Τοσοῦτον δὲ διέχει καὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Βυζαντίων, καὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Χαλκηδονίων, οὐπὲρ ἐστὶ τοῦ σόματος τοῦ Εὐξείνου· τὸ σενώτατον· προϊόντι γὰρ δέκα σαδίους, ἄκρα ἐστὶ πεντασάδιον ποιούσα τὸν πορθμὸν, εἶτα δίδεται ἐπὶ πλεόν, καὶ ποιεῖν ἄρχεται τὴν Προποντίδα.

§. 2.

Ἀπὸ μὲν οὖν τῆς ἄκρας τῆς τὸ πεντασάδιον ποιούσης, ἐπὶ τὸν ὑπὸ τῇ Συκῇ καλούμενον λιμένα, σάδιοι πέντε καὶ τριάκοντα· ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ τὸ Κέρας τὸ Βυζαντίων πέντε. Ἔστι δὲ τὸ

320. Κέρας, προσεχές τῷ Βυζαντίων τείχει, κόλπος ἀνέχων ὡς πρὸς δύσιν ἐπὶ σαδίους ἐξήκοντα, ἑοικώς ἐλάφου κέρατι· εἰς γὰρ πλείους σχίζεται κόλπους, ὡς ἂν κλάδους τινάς, εἰς οὓς

ἐμπίπτουσα ἢ πηλαμύς, ἀλίσκεται ῥαδίως, διὰ τε τὸ πλῆθος 320. αὐτῆς, καὶ τὴν βίαν τοῦ συναλύνοντος ῥοῦ, καὶ τὴν ζενοότητα τῶν κόλπων, ὥστε καὶ χερσὶν ἀλίσκεσθαι διὰ τὴν ζενοχωρίαν. Γεννᾶται μὲν οὖν τὸ ζῶον ἐν τοῖς ἔλεσι τῆς Μαιώτιδος· ἰσχύσαν δὲ μικρὸν, ἐκπίπτει διὰ τοῦ σώματος ἀγεληθὸν, καὶ φέρεται παρὰ τὴν Ἀσιανὴν ἡϊόνα μέχρι Τραπεζοῦντος καὶ Φαρνακίας. Ἐνταῦθα δὲ πρῶτον συνίσσασθαι συμβαίνει τὴν θήραν· οὐ πολλὴ δ' ἐστίν· οὐ γὰρ πω τὸ προσῆκον ἔχει μέγεθος· εἰς δὲ Σινώπην προϊούσα, ὠραιότερα πρὸς τε τὴν θήραν καὶ τὴν ταριχείαν ἐστίν. Ἐπειδὴν δὲ ἤδη συνάψῃ ταῖς Κυανέαις, καὶ παραλλάξῃ ταύτας, ἐκ τῆς Χαλκηδονιακῆς ἀκτῆς λευκὴ τις πέτρα προπίτουσα φοβεῖ τὸ ζῶον, ὥς' εὐθὺς εἰς τὴν περαιάν τρέπεσθαι· παραλαβὼν δ' ὁ ἐνταῦθα ῥοῦς, ἄμχ καὶ τῶν τόπων εὐφυῶν ὄντων πρὸς τὸν ἐκεῖ ῥοῦν τῆς θαλάττης ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ τὸ πρὸς αὐτῷ Κέρας τετράφθαι φυσικῶς, συναλύνεται δεῦρο, καὶ παρέχει τοῖς Βυζαντίοις καὶ τῷ δήμῳ τῶν Ῥωμαίων πρόσδοτον ἀξιόλογον. Χαλκηδόνιοι δ' ἐπὶ τῆς περαιᾶς ἰδρυμένοι πλησίον, οὐ μετέχουσι τῆς εὐπορίας ταύτης, διὰ τὸ μὴ προσπελάζειν τοῖς λιμέσιν αὐτῶν τὴν πηλαμύδα. Ἡ δὲ καὶ τὸν Ἀπόλλω φασὶ τοῖς κτίσασι τὸ Βυζάντιον ὕσερον, μετὰ τὴν ὑπὸ Μεγαρέων Χαλκηδόνας κτίσιν, χρηστηριαζομένοις προσάξει ποιήσασθαι τὴν ἰδρυσιν ἀπεναντίον τῶν τυφλῶν, τυφλοὺς καλέσαντα τοὺς Χαλκηδονίους, ὅτι πρότεροι πλεύσαντες εἰς τοὺς τόπους, ἀφέντες τὴν περαιάν κατασχεῖν, τοσοῦτον πλοῦτον ἔχουσαν, εἴλοντο τὴν λυπροτέραν. Μέχρι μὲν δὲ Βυζαντίου προήλθομεν, ἐπειδὴ πόλις ἐπιφανῆς, πλησιάζουσα μάλιστα τῷ σώματι, εἰς ἄγνωμιώτερον πέρασ ἀπὸ τοῦ Ἰσρου τὸν παράπλου τελευτῶντα ἀπέφαιεν. Ὑπέρκειται δὲ τοῦ Βυζαντίου τὸ τῶν Ἀσῶν ἔθνος, ἐν ᾧ πόλις Καλύβη, Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου τοὺς πονηροτάτους ἐνταῦθα ἰδρύσαντος.

Κ Ε Φ. Ζ.

§. 1.

320. Τὰ μὲν οὖν ἀφοριζόμενα ἔθνη τῶ τε Ἰσρω καὶ τοῖς Ἰλλυρικοῖς ὄρεσι καὶ Θρακίαις, ταυτ' ἐστὶν, ὧν ἄξιον μνησθῆναι, κατέχοντα τὴν Ἀδριατικὴν παραλίαν πάσαν, ἀπὸ τοῦ μυχοῦ ἀρξάμενα, καὶ τὴν κατὰ τὰ ἀρισερὰ τοῦ Πόντου λεγομένην ἀπὸ Ἰσρου ποταμοῦ μέχρι Βυζαντίου. Λοιπὰ δὲ ἐστὶ τὰ νότια μέρη

321. τῆς λεχθείσης ὀρεινῆς, καὶ ἐξῆς τὰ ὑποπίπτοντα χωρία· ἐν οἷς ἐστὶν ἢ τε Ἑλλάς καὶ ἢ προσεχῆς Βάρβαρος, μέχρι τῶν ὄρων. Ἐκαταῖος μὲν οὖν ὁ Μιλήσιος περὶ τῆς Πελοποννήσου φησὶν, ὅτι πρὸ τῶν Ἑλλήνων ὤκησαν αὐτὴν Βάρβαροι. Σχεδὸν δὲ τι καὶ ἡ σύμπασα Ἑλλάς κατοικία Βαρβάρων ὑπῆρξε τὸ παλαιόν, ἀπ' αὐτῶν λογιζομένοις τῶν μνημονευομένων· Πέλοπος μὲν ἐκ τῆς Φρυγίας ἐπαγαγομένου λαὸν εἰς τὴν ἀπ' αὐτοῦ κληθεῖσαν Πελοπόννησον, Δαναοῦ δὲ ἐξ Αἰγύπτου, Δρυόπων δὲ καὶ Καυκῶνων καὶ Πελασγῶν καὶ Λελέγων, καὶ ἄλλων τοιούτων, κατανειμαμένων τὰ ἐντὸς ἰσθμοῦ, καὶ τὰ ἐκτὸς δέ. Τὴν μὲν γὰρ Ἀττικὴν οἱ μετὰ Εὐμόλπου Θραῖκες ἔσχον, τῆς δὲ Φωκίδος τὴν Δαυλίδα Τηρεῦς, τὴν δὲ Καδμείαν οἱ μετὰ Κάδμου Φοίνικες, αὐτὴν δὲ τὴν Βοιωτίαν Ἄονες καὶ Τέμμικες καὶ Ὑαντες· ὡς καὶ Πίνδαρός φησιν·

Ἦν ὅτε ὕς Βοιώτιον ἔθνος ἔνεπον.

Καὶ ἀπὸ τῶν ὀνομάτων δὲ ἐνίων τὸ βάρβαρον ἐμφαίνεται, Κέκροψ, καὶ Κόδρος, καὶ Αἴκλος, καὶ Κόφος, καὶ Δρύμας, καὶ Κρίνακος. Οἱ δὲ Θραῖκες, καὶ Ἰλλυριοί, καὶ Ἡπειρώται, καὶ μέχρι νῦν ἐν πλευραῖς εἰσιν. Ἔτι μόντοι μᾶλλον πρότερον, ἢ νῦν· ὅπου γε καὶ τῆς ἐν τῶ παρόντι Ἑλλάδος ἀναντιλέκτως οὔσης

τὴν πολλὴν οἱ βάρβαροι κατέχουσι, Μακεδονίαν μὲν Θρᾶκες 321.
καί τινα μέρη τῆς Θετταλίας, Ἀκαρνανίας δὲ καὶ Αἰτωλίας ἄνω,
Θεσπρωτοὶ, καὶ Κασσωπαῖοι, καὶ Ἀμφίλοχοι, καὶ Μολοττοὶ,
καὶ Ἀθαμᾶνες, Ἡπειρωτικὰ ἔθνη.

§. 2.

Περὶ μὲν οὖν Πελασγῶν εἴρηται. Τοὺς δὲ Λέλεγας τινὲς μὲν
τοὺς αὐτοὺς Καρσίην εἰκάζουσιν· οἱ δὲ συνοίκους μόνον καὶ
συστρατιώτας· διόπερ ἐν τῇ Μιλησίᾳ Λελέγων κατοικίας λέγε-
σθαι τινας, πολλαχοῦ δὲ τῆς Καρίας τάφους Λελέγων καὶ ἐρύ-
ματα ἔρημα, Λελέγια καλούμενα. Ἡ τε νῦν Ἰωνία λεγομένη
πᾶσα ὑπὸ Καρῶν ᾤκειτο καὶ Λελέγων· ἐκβαλόντες δὲ τούτους
οἱ Ἴωνες, αὐτοὶ τὴν χώραν κατέσχον· ἔτι δὲ πρότερον οἱ τὴν
Τροίαν ἐλόντες, ἐξήλασαν τοὺς Λέλεγας ἐκ τῶν περὶ τὴν Ἴδην
τόπων τῶν κατὰ Πήδασον καὶ τὸν Σατνιόεντα ποταμόν. Ὅτι
μὲν οὖν βάρβαροι ἦσαν οὗτοι, καὶ αὐτὸ τὸ κοινωνῆσαι τοῖς
Καρσί, νομίζοιτ' ἂν σημειῖον. Ὅτι δὲ πλάνητες, καὶ μετ' ἐκείνων,
καὶ χωρὶς, καὶ ἐκ παλαιοῦ, καὶ αἱ Ἀριστοτέλους πολιτεῖαι δη-
λοῦσιν. Ἐν μὲν γὰρ τῇ Ἀκαρνανίᾳ φησὶ, τὸ μὲν ἔχειν αὐτῆς
Κουρήτας, τὸ δὲ προσεσπέριον Λέλεγας, εἶτα Τηλεβόας· ἐν
δὲ τῇ τῶν Αἰτωλῶν, τοὺς νῦν Λοκροὺς, Λέλεγας καλεῖ· κατα- 322.
σχεῖν δὲ καὶ τὴν Βοιωτίαν αὐτοὺς φησὶν· ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τῇ
Ὀπουντίᾳ καὶ Μεγαρέων· ἐν δὲ τῇ Λευκαδίᾳ καὶ αὐτόχθονά
τινα Λέλεγα ὀνομάζει, τούτου δὲ θυγατρίδου Τηλεβόαν· τοῦ
δὲ παιδᾶς δύο καὶ εἴκοσι Τηλεβόας· ὧν τινας οἰκῆσαι τὴν Λευ-
κάδα. Μάλιστα δ' ἂν τις Ἡσιόδῳ πιστεύσειεν οὕτως περὶ αὐτῶν
εἰπόντι·

Ἦτοι γὰρ Λοκρὸς Λελέγων ἠγήσατο λαῶν,
Τοὺς ῥά ποτε Κρονίδης Ζεὺς, ἄφθιτα μῆδεα εἰδώς,
Λεκτοὺς ἐκ γαίης ἀλέας πόρε Δευκκλίωνι.

322. Τῇ γὰρ ἔτυμολογίᾳ τὸ συλλέκτους γεγονέναι τινὰς ἐκ παλαιοῦ καὶ μιγάδας, αἰνίττεσθαι μοι δοκεῖ καὶ διὰ τοῦτο ἐκλελοιπέναι τὸ γένος· ἄπερ ἂν τις καὶ περὶ Καυκῶνων λέγοι, νῦν οὐδαμοῦ ὄντων, πρότερον δ' ἐν πλείοσι τόποις κατοικισμένων.

§. 3.

Πρότερον μὲν οὖν, καίπερ μικρῶν καὶ πολλῶν καὶ ἀδόξων ὄντων τῶν ἔθνων, ὅμως διὰ τὴν εὐανδρίαν, καὶ τὸ βασιλεύεσθαι κατὰ σφᾶς, οὐ πάνυ ἦν χαλεπὸν διαλαβεῖν τοὺς ὄρους αὐτῶν. Νυνὶ δ', ἐρήμου τῆς πλείους χώρας γεγενημένης, καὶ τῶν κατοικιῶν, καὶ μάλιστ' αὐτῶν πόλεων, ἠφανισμένων, οὐδ' εἰ δύναιτό τις ἀκριβοῦν ταῦτα, οὐδὲν ἂν ποιοίη χρήσιμον, διὰ τὴν ἀδοξίαν καὶ τὸν ἀφανισμόν αὐτῶν· ὅς ἐκ πολλοῦ χρόνου λαβὼν τὴν ἀρχὴν, οὐδὲ νῦν πω πέπαυται κατὰ πολλὰ μέρη διὰ τὰς ἀποστάσεις· ἀλλ' ἐνστρατοπεδεύουσιν αὐτῶν Ῥωμαῖοι τοῖς οἴκοις, κατασφάδεντες ὑπ' αὐτῶν δυνάσαι. Τῶν δ' οὖν Ἡπειρωτῶν ἐβδομήκοντα πόλεις Πολύβιός φησιν ἀνατρέψαι Παῦλον τὸν Αἰμίλιον μετὰ τὴν Μακεδόνων καὶ Περσέως κατάλυσιν (Μολοττῶν δ' ὑπάρξαι τὰς πλείστας), πέντε δὲ καὶ δέκα μυριάδας ἀνθρώπων ἐξάνδραποδίσασθαι. Ὅμως δ' οὖν ἐγχειρήσομεν, ἐφ' ὅσον τῇ γραφῇ τε προσήκει, καὶ ἡμῖν ἐφικτὸν, ἐπελθεῖν τὰ κατ' ἕκαστα, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν Ἰόνιον κόλπον παραλίας· αὕτη δ' ἐστίν, εἰς ἣν ὁ ἔκπλους ὁ ἐκ τοῦ Ἄδρίου τελευτᾷ.

§. 4.

Ταύτης δὴ τὰ πρῶτα μέρη τὰ περὶ Ἐπίδαμνον καὶ Ἀπολλωνίαν ἐστίν. Ἐκ δὲ τῆς Ἀπολλωνίας εἰς Μακεδονίαν ἢ Ἐγνατία ἐστίν ὁδὸς πρὸς ἔω, βεβηματισμένη κατὰ μίλιον, καὶ κατεσηλωμένη μέχρι Κυψέλου καὶ Ἐβρου ποταμοῦ· μιλίων δ' ἐστὶ πεντακοσίων τριάκοντα πέντε. Λογιζομένω δὲ, ὡς μὲν οἱ πολλοί, τὸ

τὸ μίλιον ὀκτασάδιον, τετρακισχίλιοι ἂν εἶεν σάδιοι, καὶ ἐπ' 322. αὐτοῖς διακόσιοι ὀγδοήκοντα· ὡς δὲ Πολύβιος, προστιθεὶς τῷ ὀκτασάδιῳ δίπλεθρον, ὃ ἐστὶ τρίτον σαδίου, προσθετέον ἄλλους σαδίους ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ὀκτῶ, τὸ τρίτον τοῦ τῶν μιλίων ἀριθμοῦ. Συμβαίνει δ' ἀπὸ ἴσου διαστήματος συμπίπτειν εἰς τὴν 323. αὐτὴν ὁδὸν, τοὺς τ' ἐκ τῆς Ἀπολλωνίας ὀρμηθέντας καὶ τοὺς ἐξ Ἐπίδαμνου. Ἡ μὲν οὖν πᾶσα Ἐγνατία καλεῖται· ἡ δὲ πρώτη ἐπὶ Κανδαουίας λέγεται, ὄρους Ἰλλυρικοῦ, διὰ Λυχνιδοῦ πόλεως καὶ Πυλῶνος, τόπου ὀρίζοντος ἐν τῇ ὁδῷ τὴν τε Ἰλλυριδα καὶ τὴν Μακεδονίαν. Ἐκεῖθεν δ' ἐστὶ παρὰ Βαρνοῦντα, διὰ Ἡρακλείας καὶ Λυγκησῶν καὶ Ἐορδῶν, εἰς Ἐδεσσαν καὶ Πέλλαν μέχρι Θεσσαλονικείας· μίλια δ' ἐστὶ, φησὶ Πολύβιος, ταῦτα διακόσια ἐξήκοντα ἑπτὰ. Ταύτην δὴ τὴν ὁδὸν ἐκ τῶν περὶ τὴν Ἐπίδαμνον καὶ τὴν Ἀπολλωνίαν τόπων ἰοῦσιν, ἐν δεξιᾷ μὲν ἐστὶ τὰ Ἡπειρωτικὰ ἔθνη, κλυζόμενα τῷ Σικελικῷ πελάγει, μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου· ἐν ἀριστερᾷ δὲ τὰ ὄρη τὰ τῶν Ἰλλυριῶν, ἃ προδιήλθομεν, καὶ τὰ ἔθνη τὰ παροικοῦντα μέχρι Μακεδονίας καὶ Παιόνων. Εἶτα ἀπὸ μὲν Ἀμβρακικοῦ κόλπου τὰ νεύοντα ἐφεξῆς πρὸς ἔω, τὰ ἀντιπαρήκοντα τῇ Πελοποννήσῳ, τῆς Ἑλλάδος ἐσὶν· εἴτ' ἐκπίπτει εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, ἀπολιπόντα ἐν δεξιᾷ τὴν Πελοπόννησον ὅλην. Ἀπὸ δὲ τῆς ἀρχῆς τῶν Μακεδονικῶν ἔθνων καὶ τῶν Παιονικῶν μέχρι Στρυμόνος ποταμοῦ, Μακεδόνες τε οἰκοῦσι καὶ Παίονες, καὶ τινες τῶν ὄρειων Θρακῶν· τὰ δὲ πέραν Στρυμόνος ἤδη, μέχρι τοῦ Ποντικῆς γῆς καὶ τοῦ Αἴμου, πάντα Θρακῶν ἐστὶ, πλὴν τῆς παραλίας· αὕτη δ' ὑφ' Ἑλλήνων οἰκεῖται, τῶν μὲν ἐπὶ τῇ Προποντιδῇ ἰδρυμένων, τῶν δὲ ἐφ' Ἑλλησπόντῳ καὶ τῷ Μέλανι κόλπῳ, τῶν δὲ ἐπὶ τῷ Αἰγαίῳ. Τὸ δ' Αἰγαῖον πέλαγος δύο κλύζει πλευρὰς τῆς Ἑλλάδος, τὴν μὲν πρὸς ἔω βλέπουσαν, τείνουσαν δὲ ἀπὸ τοῦ Σουνίου πρὸς τὴν ἄρκτον μέχρι τοῦ

323. Θερμαίου κόλπου καὶ Θεσσαλονικείας, Μακεδονικῆς πόλεως, ἢ νῦν μάλιστ' αὐτῶν ἄλλων εὐανδρεῖ τὴν δὲ πρὸς νότον, τὴν Μακεδονικὴν, ἀπὸ Θεσσαλονικείας μέχρι Στρυμόνος. Τινὲς δὲ καὶ τὴν ἀπὸ Στρυμόνος μέχρι Νέσου τῆ Μακεδονία προσέμουσιν· ἐπειδὴ Φίλιππος ἐσπούδασε διαφερόντως περὶ ταῦτα τὰ χωρία, ὥς' ἐξειδίωσασθαι, καὶ συνεστήσατο προσόδους μεγίστας ἐκ τῶν μετάλλων καὶ τῆς ἄλλης εὐφυίας τῶν τόπων. Ἀπὸ δὲ Σουνίου μέχρι Πελοποννήσου τὸ Μυρτώον ἐστὶ καὶ Κρητικὸν πέλαγος καὶ Λιβυκὸν σὺν τοῖς κόλποις μέχρι τοῦ Σικελικοῦ· τοῦτο δὲ καὶ τὸν Ἀμβρακικὸν καὶ Κορινθιακὸν καὶ Κρῖσσαϊὸν ἐκπληροῖ κόλπον.

§. 5.

Τῶν μὲν οὖν Ἠπειρωτῶν ἔθνη φησὶν εἶναι Θεόπομπος τετραρεσκαίδεκα· τούτων δ' ἐνδοξότατα, Χάονες, καὶ Μολοττοί, διὰ τὸ ἀρξαι ποτὲ πάσης τῆς Ἠπειρώτιδος, πρότερον μὲν
324. Χάονας, ὕστερον δὲ Μολοττοὺς, οἳ καὶ διὰ τὴν συγγένειαν τῶν βασιλέων ἐπὶ πλείον ἠύξηθησαν (τῶν γὰρ Αἰακιδῶν ἦσαν), καὶ διὰ τὸ παρὰ τούτοις εἶναι τὸ ἐν Δωδώνῃ μαντεῖον, παλαιὸν τε καὶ ὀνομαστὸν ὄν. Χάονες μὲν οὖν καὶ Θεσπρωτοί, καὶ μετὰ τούτους ἐφεξῆς Κασσωπαῖοι (καὶ οὗτοι δ' εἰσὶ Θεσπρωτοί), τὴν ἀπὸ τῶν Κεραυνίων ὄρων μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου παραλίαν νέμονται, χώραν εὐδαίμονα ἔχοντες· ὁ δὲ πλοῦς ἀπὸ τῶν Χαόνων ἀρξαιμένῳ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον, καὶ πρὸς τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον καὶ τὸν Κορινθιακὸν, ἐν δεξιᾷ ἔχοντι τὸ Αὐσονίον πέλαγος, ἐν ἀριστερᾷ δὲ τὴν Ἠπειρον, εἰσὶ χίλιοι καὶ τριακόσιοι σταδίοι ἀπὸ τῶν Κεραυνίων ἐπὶ τὸ σῶμα τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου. Ἐν τούτῳ δ' ἐστὶ τῷ διαστήματι Πάνορμος τε, λιμὴν μέγας ἐν μέσοις τοῖς Κεραυνίοις ὄρεσι καὶ μετὰ ταῦτα Ὀγγησμος, λιμὴν ἄλλος, καὶ ὄν τὰ δυσμικὰ ἄκρα τῆς

Κορκυραίας ἀντίκειται· καὶ πάλιν ἄλλος, Κασσώπη, ἀφ' οὗ 324.
ἐπὶ Βρεντέσιον χίλιοι ἑπτακόσιοι σταδίοι· οἱ δ' ἴσοι καὶ ἐπὶ Τά-
ραντα ἀπὸ ἄλλου ἀκρωτηρίου νοτιωτέρου τῆς Κασσώπης, ὃ
καλοῦσι Φαλακρόν. Μετὰ δὲ Ὀγγησμον, Ποσειδίον, καὶ Βου-
θρωτόν, ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ καλουμένου Πηλώδους λιμένος,
ἰδρυμένον ἐν τόπῳ χερρόνησίζοντι, ἐποίκους ἔχον Ῥωμαίους,
καὶ τὰ Σύβοτα. Εἰσὶ δὲ νησίδες τὰ Σύβοτα, τῆς μὲν Ἠπείρου
μικρὸν ἀπέχουσαι, κατὰ δὲ τὸ ἑῶσον ἄκρον τῆς Κορκυραίας, τὴν
Λευκίμμην, κείμεναι. Καὶ ἄλλαι δ' ἐν τῷ παράπλῳ νησίδες
εἰσὶν οὐκ ἄξιαί μνήμης. Ἐπεὶτα ἄκρα Χειμέριον, καὶ Γλυκὺς
λιμὴν, εἰς ὃν ἐμβάλλει ὁ Ἀχέρων ποταμὸς, ῥέων ἐκ τῆς Ἀχε-
ρουσίας λίμνης, καὶ δεχόμενος πλείους ποταμοὺς, ὥστε καὶ
γλυκαίνειν τὸν κόλπον· ῥεῖ δὲ καὶ ὁ Θύαμις πλησίον. Ὑπέρκειται
δὲ τούτου μὲν τοῦ κόλπου Κίχυρος, ἢ πρότερον Ἐφυρα, πόλις
Θεσπρωτῶν· τοῦ δὲ κατὰ Βουθρωτόν ἢ Φοινίκη. Ἐγγὺς δὲ
τῆς Κιχύρου πολίχμιον Βουχαίτιον Κασσωπαίων, μικρὸν ὑπὲρ
τῆς Θαλάττης ὄν· καὶ Ἐλατρία, καὶ Πανδοσία, καὶ Βατίαι ἐν
μεσογαίᾳ· καθήκει δ' αὐτῶν ἡ χώρα μέχρι τοῦ κόλπου. Μετὰ
δὲ Γλυκὺν λιμένα ἐφεξῆς εἰσὶ δύο ἄλλοι λιμένες, ὃ μὲν ἐγγυ-
τέρῳ καὶ ἐλάττων Κόμαρος, ἰσθμὸν ποιῶν ἐξήκοντα σταδίων
πρὸς τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον, καὶ τὸ τοῦ Σεβασοῦ Καίσαρος
κτίσμα, τὴν Νικόπολιν· ὃ δὲ ἀπωτέρῳ, καὶ μείζων καὶ ἀμείνων,
πλησίον τοῦ στόματος τοῦ κόλπου, διέχων τῆς Νικοπόλεως ὅσον
θώδεκα σταδίους.

§. 6.

Ἐφεξῆς δὲ τὸ στόμα τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου· τούτου δὲ τοῦ
κόλπου τὸ μὲν στόμα μικρῷ τοῦ τετρασταδίου μείζον, ὃ δὲ κύ- 325.
κλος καὶ τριακοσίων σταδίων· εὐλίμενος δὲ πᾶς. Οἰκοῦσι δὲ τοῖς
μὲν ἐν δεξιᾷ εἰσπλεύουσι τῶν Ἑλλήνων Ἀκαρονᾶνες· καὶ ἱερὸν τοῦ

325. Ἀκτίου Ἀπόλλωνος ἐνταῦθά ἐστι, πλησίον τοῦ σόματος, λόφος τις, ἐφ' ᾧ ὁ νεῶς, καὶ ὑπ' αὐτῷ πεδίον, ἄλσος ἔχον, καὶ νεώρια· ἐν οἷς ἀνέβηκε Καῖσαρ τὴν δεκανέαν ἀκροθίνιον, ἀπὸ μονοκρότου μέχρι δεκῆρους· ὑπὸ πυρὸς δ' ἠφανίσθαι καὶ οἱ νεώσοικοι λέγονται καὶ τὰ πλοῖα. Ἐν ἀρισεραῖ δὲ ἡ Νικόπολις, καὶ τῶν Ἠπειρωτῶν οἱ Κασσωπαῖοι μέχρι τοῦ μυχοῦ τοῦ κατὰ Ἀμβρακίαν· ὑπέρκειται δὲ αὕτη τοῦ μυχοῦ μικρὸν, Γόργου τοῦ Κυψέλου κτίσμα· παραρρεῖ δ' αὐτὴν ὁ Ἄραχθος ποταμὸς, ἀνάπλουν ἔχων ἐκ θαλάττης εἰς αὐτὴν, ὀλίγων σαδίων, ἀρχόμενος ἐκ Τύμφης ὄρους καὶ τῆς Παρωραίας. Εὐτύχει μὲν οὖν καὶ πρότερον ἢ πόλις αὕτη διαφερόντως· τὴν γοῦν ἐπωνυμίαν ἐντεῦθεν ἔσχηκεν ὁ κόλπος· μάλιστα δ' ἐκόσμησεν αὐτὴν Πύρρος, βασιλεῖω χρησάμενος τῷ τόπῳ. Μακεδόνες δ' ὕστερον καὶ Ῥωμαῖοι, καὶ ταύτην, καὶ τὰς ἄλλας κατεπόνησαν τοῖς συνεχέσι πολέμοις, διὰ τὴν ἀπειθείαν· ὥστε τὸ τελευταῖον ὁ Σεβαστὸς ὄρων, ἐκλειμμένας τελέως τὰς πόλεις, εἰς μίαν συνώκισε τὴν ὑπ' αὐτοῦ κληθεῖσαν Νικόπολιν ἐν τῷ κόλπῳ τούτῳ· ἐκάλεσε δ' ἐπώνυμον τῆς νίκης, ἐν ἧ κατεναυμάχησεν Ἀντώνιον πρὸ τοῦ σόματος τοῦ κόλπου, καὶ τὴν Αἰγυπτίων βασιλισσαν Κλεοπάτραν, παροῦσαν ἐν τῷ ἀγῶνι καὶ αὐτήν. Ἡ μὲν οὖν Νικόπολις εὐανδρεῖ, καὶ λαμβάνει κατ' ἡμέραν ἐπίδοσιν, χώραν τε ἔχουσα πολλήν, καὶ τὸν ἐκ τῶν λαφύρων κόσμον· τό τε κατασκευασθὲν τέμενος ἐν τῷ προασείῳ τὸ μὲν εἰς τὸν ἀγῶνα τὸν πεντετηρικὸν ἐν ἄλσει, ἔχοντι γυμνασίον τε καὶ σάδιον, τὸ δ' ἐν τῷ ὑπερκειμένῳ τοῦ ἄλσους ἱερῷ λόφῳ τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἀποδέδεικται δ' ὁ ἀγὼν Ὀλύμπιος, τὰ Ἄκτια, ἱερὸς τοῦ Ἀκτίου Ἀπόλλωνος· τὴν δ' ἐπιμέλειαν ἔχουσιν αὐτοῦ Λακεδαιμόνιοι. Αἱ δ' ἄλλαι κατοικίαι περιπόλιοι τῆς Νικοπόλεως εἰσιν. Ἦγετο δὲ καὶ πρότερον τὰ Ἄκτια τῷ Θεῷ, σεφανίτης ἀγῶν, ὑπὸ τῶν περιούκων· νῦν δ' ἐντιμότερον ἐποίησεν ὁ Καῖσαρ.

§. 7.

Μετά δὲ τὴν Ἀμβρακίαν τὸ Ἄργος ἐστὶ τὸ Ἀμφιλοχικόν, 325.
κτίσμα Ἀλκμαίωνος καὶ τῶν παίδων. Ἐφορος μὲν οὖν φησι τὸν
Ἀλκμαίωνα μετὰ τὴν Ἐπιγόνων ἐπὶ τὰς Θήβας στρατείαν, παρα-
κληθέντα ὑπὸ Διομήδους, συνελθεῖν εἰς Αἰτωλίαν αὐτῷ, καὶ
συγκατακτῆσασθαι ταύτην τε καὶ τὴν Ἀκαρνανίαν· καλοῦντος
δ' αὐτοῦς ἐπὶ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον Ἀγαμέμνωνος, τὸν μὲν
Διομήδην πορευθῆναι τὸν δ' Ἀλκμαίωνα, μείναντα ἐν τῇ Ἀκαρ- 326.
νανίᾳ, τὸ Ἄργος κτίσαι· καλέσαι δ' Ἀμφιλοχικὸν ἐπώνυμον τοῦ
ἀδελφοῦ. Ἰναχον δὲ τὸν διὰ τῆς χώρας ρέοντα ποταμὸν εἰς
τὸν κόλπον, ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν Ἀργείαν προσαγορευῆσαι. Θου-
κυδίδης δὲ φησιν αὐτὸν Ἀμφιλοχον, μετὰ τὴν ἐκ Τροίας ἐπάνο-
δον, δυσαρεσοῦντα τοῖς ἐν Ἄργει, παρελθεῖν εἰς τὴν Ἀκαρνα-
νίαν· διαδεξάμενον δὲ τὴν τοῦ ἀδελφοῦ δυναστείαν, κτίσαι τὴν
πόλιν ἐπώνυμον ἑαυτοῦ.

§. 8.

Ἡπειρώται δ' εἰσὶ καὶ Ἀμφιλοχοὶ, καὶ οἱ ὑπερκείμενοι καὶ
συνάπτοντες τοῖς Ἰλλυρικοῖς ὄρεσι, τραχεῖαν οἰκοῦντες χώραν,
Μολοττοί τε καὶ Ἀθαμᾶνες καὶ Αἰθικες, καὶ Τυμφαῖοι, καὶ
Ὀρέσαι, Παρωραῖοί τε καὶ Ἀτινᾶνες, οἱ μὲν πλησιάζοντες τοῖς
Μακεδόσι μᾶλλον, οἱ δὲ τῷ Ἰονικῷ κόλπῳ. Λέγεται δὲ τὴν
Ὀρεσιάδα κατασχεῖν ποτε Ὀρέσης, φεύγων τὸν τῆς μητρὸς
φόνον, καὶ καταλιπεῖν ἐπώνυμον ἑαυτοῦ τὴν χώραν· κτίσαι δὲ
καὶ πόλιν, καλεῖσθαι δ' αὐτὴν Ἄργος Ὀρεσικόν. Ἀναμέμικται,
δὲ τούτοις τὰ Ἰλλυρικὰ ἔθνη, τὰ πρὸς τῷ νοτίῳ μέρει τῆς ὄρει-
νῆς καὶ τὰ ὑπὲρ τοῦ Ἰονίου κόλπου· τῆς γὰρ Ἐπιδάμνου καὶ
τῆς Ἀπολλωνίας, μέχρι Κεραυνίων, ὑπεροικοῦσι Βυλλιονές τε
καὶ Ταυλάντιοι, καὶ Παρθιοὶ, καὶ Βρύγοι· πλησίον δὲ που

326. και τὰ ἀργυρεῖα τὰ ἐν Δαμασίῳ, [οὔ] Περισάδιες συνεστήσαντο τὴν δυναστείαν, οὗς και Ἐγγελίους και Σεσαρασίους καλοῦσι· πρὸς δὲ τούτοις Λυγκησαί τε και ἡ Δευρίοπος, και ἡ τριπολίτις Πελαγονία, και Ἐορδοί, και Ἐλίμεια, και Ἐράτυρα. Ταῦτα δὲ πρότερον μὲν κατεδυνασεύετο ἕκαστα, ὧν ἐν τοῖς Ἐγγελίοις, οἱ Κάδμου και Ἀρμονίας ἀπόγονοι ἤρχον, και τὰ μυθεύομενα περὶ αὐτῶν ἐκεῖ δεῖκνυται. Οὔτοι μὲν οὖν οὐχ ὑπὸ ἰθαγενῶν ἤρχοντο· οἱ τε Λυγκησαί ὑπ' Ἀρράβαίῳ ἐγένοντο, τοῦ Βακχιαδῶν γένους ὄντι· τούτου δ' ἦν Συγατριδῆ ἡ Φιλίππου μήτηρ [τοῦ] Ἀμώντου, Εὐρυδίκη, Ἰρρα δὲ Συγάτηρ· και τῶν Ἡπειρωτῶν δὲ Μολοττοί, ὑπὸ Πύρρῳ τῷ Νεοπτολέμῳ τοῦ Ἀχιλλέως και τοῖς ἀπογόνοις αὐτοῦ, Θετταλοῖς τῆσι, γεγονότες. Οἱ λοιποὶ δὲ ὑπὸ ἰθαγενῶν ἤρχοντο· εἴτ' ἐπικρατούντων ἀεί τινων κατέσρεψεν ἅπαντα εἰς τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν, πλὴν ὀλίγων τῶν ὑπὲρ τοῦ Ἰονίου κόλπου. Και δὴ και τὰ περὶ Λυγκησῶν, και Πελαγονίαν, και Ὀρεσιάδα, και Ἐλίμειαν, τὴν ἄνω Μακεδονίαν ἐκάλουν· οἱ δ' ὕστερον και ἐλευθέραν. Ἔνιοι δὲ και σύμπασαν τὴν μέχρι Κορκύρας, Μακεδονίαν προσαγορεύουσιν, αἰτιολο-
 327. γοῦντες ἅμα, ὅτι και κουραῖ, και διαλέκτῳ, και χλαμῶδι, και ἄλλοις τοιούτοις χρῶνται παραπλησίως· ἔνιοι δὲ και δόγλωττοί εἰσι. Καταλυθείσης δὲ τῆς Μακεδόνων ἀρχῆς, ὑπὸ Ῥωμαίοις ἔπεσε. Διὰ δὲ τούτων ἐστὶ τῶν ἐθνῶν ἡ Ἐγνατία ὁδὸς, ἐξ Ἐπιδάμνου και Ἀπολλωνιάς· περὶ δὲ τὴν ἐπὶ Καυθαονείας ὁδὸν αἱ τε λίμναι εἰσὶν αἱ περὶ Λυχνιδῶν, ταριχείας ἰχθύων αὐτάρχεις ἔχουσαι· και ποταμοί, οἱ τε εἰς τὸν Ἰόνιον κόλπον ἐκπίπτοντες, και οἱ ἐπὶ τὰ νότια μέρη, ὃ τ' Ἰναχος και ὁ Ρατώος, και ὁ Ἀχελῷος, και ὁ Εὐήνος, ὁ Λυκόρμας πρότερον καλούμενος, ὁ μὲν εἰς τὸν κόλπον τὸν Ἀμβρακικὸν ἐμβάλλον, ὁ δὲ εἰς τὸν Ἀχελῷον· αὐτὸς δὲ ὁ Ἀχελῷος εἰς τὴν θάλατταν και ὁ Εὐήνος, ὁ μὲν τὴν Ἀκαρνανίαν διεξιὼν, ὁ δὲ τὴν Αἰτωλίαν. Ὁ

δὲ Ἐριγῶν πολλά δεξάμενος ρεύματα ἐκ τῶν Ἰλλυρικῶν ὄρων, 327.
καὶ Λυγκησῶν, καὶ Βρυγῶν, καὶ Δευριόπων, καὶ Πελαγόνων,
εἰς τὸν Ἀξιὸν ἐκθίδωσι.

§. 9.

Πρότερον μὲν οὖν καὶ πόλεις ἦσαν ἐν τοῖς ἔθνεσι τούτοις.
Τριπολίτις γοῦν ἢ Πελαγονία ἐλέγετο, ἧς καὶ Ἀζώρος ἦν, καὶ
ἐπὶ τῷ Ἐριγῶνι πᾶσαι αἱ τῶν Δευριόπων πόλεις ὤκητο, ὧν
τὸ Βρυάνιον καὶ Ἀλκομεναί καὶ Στύμβαρα. Κύδραι δὲ Βρυ-
γῶν, Αἰγίνιον δὲ Τυμφαίων, ὁμορὸν Αἰθιαία καὶ Τρέκη· πλη-
σίον δ' ἤδη τῆς τε Μακεδονίας καὶ τῆς Θετταλίας, περὶ τὸ
Ποῖον ὄρος καὶ τὸν Πίνδον, Αἰθιαίκες τε καὶ αἱ τοῦ Πηγείου
πηγαί· ὧν ἀμφισθετοῦσι Τυμφαῖοί τε καὶ οἱ ὑπὸ τῇ Πίνδῳ Θετ-
ταλοί· καὶ πόλις Ὀξύθεια παρὰ τὸν Ἴονα ποταμὸν, ἀπέχουσα
Ἀζώρου τῆς Τριπολίτιδος σαδίοις εἴκοσι καὶ ἑκατόν· πλησίαν
δὲ καὶ αἱ Ἀλκομεναί καὶ Αἰγίνιον, καὶ Εὐρωπὸς, καὶ αἱ τοῦ
Ἴονος εἰς τὸν Πηγεῖον συμβολαί. Τότε μὲν οὖν, ὡς εἶπον, καί-
περ οὔσα τραχεῖα καὶ ὄρων πλήρης, Τομάρου καὶ Πολυάνου
καὶ ἄλλων πλειόνων, ὁμῶς εὐάνδρῃ ἢ τε Ἕπειρος πᾶσα, καὶ ἡ
Ἰλλυρίς· νῦν δὲ τὰ πολλὰ μὲν ἐρημία κατέχει, τὰ δ' οἰκούμενα
κωμηδὸν καὶ ἐν ἐρειπίοις λείπεται. Ἐκλέλοιπε δὲ πῶς καὶ τὸ
μαντεῖον τὸ ἐν Δωδώνῃ, καθάπερ καὶ ἄλλα.

§. 10.

Ἔσι δὲ, ὡς φησιν Ἐφορος, Πελασγῶν ἱδρυμα· οἱ δὲ Πελασ-
γοὶ τῶν περὶ τὴν Ἑλλάδα δυναστευσάντων ἀρχαιότατοι λέγον-
ται· καὶ ὁ Ποιητής φησιν οὕτω·

Ζεῦ ἄνα, Δωδωναῖε, Πελασγικέ.

Ὁ δ' Ἡσίοδος·

Δωδώνην φηγὸν τε Πελασγῶν ἔθρανον ἦεν

328. Περὶ μὲν οὖν τῶν Πελασγῶν, ἐν τοῖς Τυρρῆνικοῖς εἴρηται. Περὶ δὲ Δωδώνης, τοὺς μὲν περιοικοῦντας τὸ ἱερόν, διότι βάρβαροι, διασαφεῖ καὶ Ὅμηρος ἐκ τῆς διαίτης, ἀνιπτόποδας, χαμαιεύνας, λέγων. Πότερον δὲ χρὴ λέγειν Ἐλλοῦς, ὡς Πίνδαρος, ἢ Σελλοῦς, ὡς ὑπονοοῦσι παρ' Ὀμήρῳ κειῖσθαι, ἢ γραφὴ ἀμφίβολος οὔσα οὐκ ἔσθ' ἀσχυρίζεσθαι. Φιλόχορος δὲ φησι καὶ τὸν περὶ Δωδώνην τόπον, ὡσπερ τὴν Εὐβοίαν, Ἐλλοπίαν κληθῆναι· καὶ γὰρ Ἡσίοδον οὕτω λέγειν·

Ἔσι τις Ἐλλοπίη, πολυλήϊος ἢ δ' ἐυλείμων·

Ἐνθάδε Δωδώνη τις ἐπ' ἐσχατιῇ πεπόλισαι.

Οἶονται δὲ, φησὶν ὁ Ἀπολλόδωρος, ἀπὸ τῶν ἐλῶν τῶν περὶ τὸ ἱερόν, οὕτω καλεῖσθαι τὸν μέντοι Ποιητὴν οὐ λέγειν Ἐλλοῦς, ἀλλὰ Σελλοῦς, ὑπολαμβάνει τοὺς περὶ τὸ ἱερόν, προσθεῖς, ὅτι καὶ Σελλήεντά τινα ὀνομάζει ποταμόν. Ὄνομάζει μὲν οὖν, ὅταν φῆ,

Τηλόθεν ἐξ Ἐφύρας, ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος·

οὐ τῆς ἐν Θεσπρωτοῖς δ' Ἐφύρας, ἀλλὰ τῆς ἐν τοῖς Ἡλείοις· ἐκεῖ γὰρ εἶναι τὸν Σελλήεντα· ἐν δὲ Θεσπρωτοῖς οὐδένα, οὐδ' ἐν Μολοττοῖς. Τὰ δὲ μυθεύόμενα περὶ τῆς δρυὸς καὶ τῶν πελειῶν, καὶ εἴ τινα ἄλλα τοιαῦτα, καθάπερ καὶ περὶ Δελφῶν, τὰ μὲν ποιητικωτέρας ἐσὶ διατριβῆς, τὰ δ' οἰκεία τῆς νῦν περιουσίας.

§. 11.

Ἡ Δωδώνη τοίνυν τὸ μὲν παλαιὸν ὑπὸ Θεσπρωτοῖς ἦν, καὶ τὸ ὄρος ὁ Τόμαρος, ἢ Τμάρος (ἀμφοτέρως γὰρ λέγεται), ὑφ' ᾧ κεῖται τὸ ἱερόν· καὶ οἱ τραγικοὶ δὲ, καὶ Πίνδαρος, Θεσπρωτίδα εἰρήκασιν τὴν Δωδώνην· ὕστερον δὲ ὑπὸ Μολοττοῖς ἐγένετο· Ἀπὸ δὲ τοῦ Τομάρου τοὺς ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ λεγομένους ὑποφήτας τοῦ Διὸς οὐς καὶ ἀνιπτόποδας, χαμαιεύνας καλεῖ, Τομούρους φασὶ λεχθῆναι· καὶ ἐν μὲν τῇ Ὀδυσσεΐα, οὕτω γράφουσι

τινες, ἃ φησιν Ἀμφίνομος, συμβουλευόντων τοῖς μνηστῆρσι, μὴ 328.
πρότερον ἐπιτίθεσθαι τῷ Τηλεμάχῳ, πρὶν ἂν τὸν Δία ἔρωνται·

Ἦν μὲν κ' αἰνήσωσι Διὸς μέγαλοιο Τομοῦροι,
Αὐτὸς τε κτενέω, τοὺς τ' ἄλλους πάντας ἀνώξω·
Εἰ δέ κ' ἀποτρῶπῶσι θεοὶ, παύσασθαι ἀνωγα.

Βέλτιον γὰρ εἶναι Τομούρους, ἢ Θέμιστας γράφειν· οὐδαμοῦ γοῦν
τὰ μαντεῖα Θέμιστας λέγασθαι παρὰ τῷ Ποιητῇ, ἀλλὰ τὰς βου-
λάς καὶ τὰ πολιτεύματα καὶ νομοθετήματα· Τομούρους δ' εἰ-
ρήσθαι ἐπιτετημημένως τοὺς Τομαρούρους, οἷον Τομαροφύλακας. 329.
Οἱ μὲν οὖν νεώτεροι λέγουσι Τομούρους· παρ' Ὀμήρῳ δ' ἀπλού-
σερον δεῖ δέχεσθαι Θέμιστας [καὶ] καταχρηστικῶς, [ὡς] καὶ
Βουλὰς, τὰ προσάγματα καὶ τὰ βουλήματα τὰ μαντικά,
καθάπερ καὶ τὰ νόμιμα· τοιοῦτον γὰρ καὶ τὸ,
Ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλήν ἐπακοῦσαι.

§. 12.

Κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν ἄνδρες ἦσαν οἱ προφητεύοντες· καὶ ταῦτ'
ἴσως καὶ ὁ Ποιητὴς ἐμφαίνει· ὑποφήτας γὰρ καλεῖ, ἐν οἷς τάτ-
τοιτ' ἂν καὶ οἱ προφῆται· ὕστερον δ' ἀπεδείχθησαν τρεῖς γραῖαι,
ἐπειδὴ καὶ σύνναος τῷ Διὶ προσαπεδείχθη καὶ ἡ Διώνη. Σουί-
δας δ' ἐν τοῖς Θετταλικοῖς, μυθώδεις λόγους προσχαριζόμενος,
ἐκεῖθεν τέ φησιν εἶναι τὸ ἱερόν μετενηνεγμένον ἐκ τῆς περι Σκο-
τοῦσσαν Πελασγίας· ἔστι δ' ἡ Σκοτοῦσσα τῆς Πελασγιώτιδος
Θετταλίας· συνακολουθῆσαι δὲ γυναῖκας * τὰς * πλείστας, ὧν
ἀπογόνους εἶναι τὰς νῦν προφήτιδας· ἀπὸ δὲ τούτου καὶ Πελασ-
γικὸν Δία κεκλησθαι. Κινέας δ' ἔτι μυθωδέσερον. . . .

ΛΕΙΠΕΙ Τὸ ΤΈΛΟΣ.

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑΙ

ΕΚ ΤΟΥ Ζ. ΒΙΒΛΙΟΥ.

529. 1. **ΌΤΙ** ἡ παροιμία, Τὸ ἐν Δωδώνῃ χαλκεῖον, ἐντεῦθεν ὠνομάσθη· χαλκεῖον ἦν ἐν τῷ ἱερῷ, ἔχον ὑπερκείμενον ἀνδριάντα, κρατοῦντα μάστιγα χαλκῆν, ἀνάθημα Κορκυραίων· ἡ δὲ μάστιξ ἦν τριπλῆ, ἀλυσιδωτῆ, ἀπηρτημένους ἔχουσα ἐξ αὐτῆς ἀστραγάλους· οἱ πλήττοντες τὸ χαλκεῖον συνεχῶς, ὅποτε αἰωροῦντο ὑπὸ τῶν ἀνέμων, μακροὺς ἤχους ἀπειργάζοντο· ἕως ὁ μετρῶν τὸν χρόνον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἤχου μέχρι τέλους, καὶ ἐπὶ τετρακόσια προέλθοι· ὅθεν καὶ ἡ παροιμία ἐλέχθη, Ἡ Κορκυραίων μάστιξ.

2. **ΌΤΙ** ἡ Κόρκυρα τὸ παλαιὸν εὐτυχῆς ἦν, καὶ δύναμιν ναυτικὴν πλείστην εἶχεν, ἀλλ' ὑπὸ πολέμων τινῶν καὶ τυράννων ἐφθάρη· καὶ ὕστερον ὑπὸ Ῥωμαίων ἐλευθερωθεῖσα, οὐκ ἐπηρέστη, ἀλλ' ἐπὶ λαιδορίᾳ παροιμίαν ἔλαβεν·

Ἐλευθέρα Κόρκυρα, χέξ' ὅπου θελεῖς.

3. **ΌΤΙ** ἡ Μακεδονία περιορίζεται, ἐκ μὲν δυσμῶν, τῇ παραλίᾳ τοῦ Ἄδριου· ἐξ ἀνατολῶν δὲ, τῇ παραλλήλῳ ταύτης μεσημβρινῇ γραμμῇ, τῇ διὰ τῶν ἐκβολῶν Ἐβρου ποταμοῦ καὶ Κυψέλων πόλεως· ἐκ βορρᾶ δὲ, τῇ νοουμένη εὐθείᾳ γραμμῇ τῇ διὰ Βερτίσκου ὄρους, καὶ Σκάρδου, καὶ Ὀρβήλου, καὶ Ῥοδόπης, καὶ Αἴμου (τὰ γὰρ ὄρη ταῦτα, ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ Ἄδριου, διήκει κατὰ εὐθεῖαν γραμμὴν ἕως τοῦ Εὐξείνου, ποιοῦντα χερρόνησον μεγάλην πρὸς νότον, τὴν τε Θράκην ὁμοῦ καὶ Μακεδονίαν καὶ Ἕπειρον καὶ Ἀχαΐαν)· ἐκ νότου δὲ, τῇ Ἐγνατία ὁδῷ, ἀπὸ Δυρράχίου πόλεως πρὸς ἀνατολὰς ἰσῦσιν,

ἕως Θεσσαλονικείας· καὶ ἔστι τὸ σχῆμα τοῦτο τῆς Μακεδονίας, 529·
 παραλληλογράμμου ἕγγιστα.

4. ὍΤΙ ὁ Πηνειὸς ποταμὸς, ῥέων διὰ τῶν Τεμπῶν καὶ ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ Πίνδου ὄρους, καὶ διὰ μέσης Θεσσαλίας καὶ τῶν Λαπιθῶν καὶ Πεῤῥαιδῶν, δεχόμενός τε τὸν Εὐρώταν ποταμὸν, ὃν Ὀμηρος Τιταρήσιον ὠνόμασε, διορίζει Μακεδονίαν μὲν πρὸς βορρᾶν· Θεσσαλίαν δὲ πρὸς νότον· αἱ δὲ τοῦ Εὐρώτα ποταμοῦ πηγαὶ ἐκ τοῦ Τιταρίου ὄρους ἀρχονται, ὃ ἔστι συνεχὲς τῷ Ὀλύμπῳ· καὶ ἔστιν ὁ μὲν Ὀλυμπος, τῆς Μακεδονίας· ἡ δὲ Ὄσσα, τῆς Θεσσαλίας, καὶ τὸ Πήλιον.

5. ὍΤΙ ὑπὸ ταῖς ὑπωρείαις τοῦ Ὀλύμπου, παρὰ τὸν Πηνειὸν ποταμὸν, Γυρτῶν ἔστι πόλις Πεῤῥαιδική, καὶ Μαγνητὶς· ἐν ἧ Πειρίθου τε καὶ Ἰξίων ἤρξαν· ἀπέχει δὲ τῆς Γυρτῶνος [σταδίου 550· ἑκατὸν ἢ] πόλις Κραννῶν· καὶ φασιν, ὅταν εἴπη ὁ Ποιητής.

Τὼ μὲν ἄρ' ἐκ Θρήκης.

Ἐφύρους μὲν λέγεσθαι τοὺς Κραννωσίους· Φλεγύας δὲ τοὺς Γυρτωνίους.

6. ὍΤΙ τὸ Δίον ἡ πόλις οὐκ ἐν τῷ αἰγιαλῷ τοῦ Θερμαίου κόλπου ἔστιν, ἐν ταῖς ὑπωρείαις τοῦ Ὀλύμπου, ἀλλ' ὅσον ἑπτὰ ἀπέχει σταδίου· ἔχει δ' ἡ πόλις τὸ Δίον κώμην πλησίον Πίμπλειαν, ἐνθα Ὀρφεὺς διέτριβεν.

7. ὍΤΙ τὸ παλαιὸν οἱ μάντις καὶ μουσικὴν εἰργάζοντο.

8. ὍΤΙ μετὰ τὸ Δίον πόλιν, ὁ Ἀλιάκμων ποταμὸς ἔστιν, ἐκβάλλων εἰς τὸν Θερμαῖον κόλπον· καὶ τὸ ἀπὸ τούτου, ἡ πρὸς βορρᾶν τοῦ κόλπου παραλία Πιερία καλεῖται, ἕως τοῦ Ἀξιοῦ ποταμοῦ· ἐν ἧ καὶ πόλις Πύθνα, ἡ νῦν Κίτρον καλεῖται· εἶτα Μεθώνη καὶ Ἄλωρος πόλις· εἶτα Εἰριγῶν καὶ Λουδίας ποταμοί. Ἀπὸ δὲ Λουδίου εἰς Πέλλαν πόλιν ἀνάπλους, στάδια ἑκατὸν εἴκοσι. Ἀπέχει δ' ἡ Μεθώνη τῆς μὲν Πύθνης, στάδια τετταράκοντα, τῆς Ἀλώρου δὲ, ἐβδομήκοντα στάδια. Ἡ μὲν οὖν Πύθνα, Πιερικὴ

550. ἐσι πόλις· ἡ δὲ Ἄλωρος, Βοτταϊκὴ. Ἐν μὲν οὖν τῷ πρὸ τῆς Πύδνης πεδίῳ, Ῥωμαῖοι Περσέα καταπολεμήσαντες, καθεῖλον τὴν τῶν Μακεδόνων βασιλείαν· ἐν δὲ τῷ πρὸ τῆς Μεθώνης πεδίῳ, γενέσθαι συνέβη τῷ Φιλίππῳ τῷ Ἀμύντου τὴν ἐκκοπὴν τοῦ δεξιοῦ ὀφθαλμοῦ καταπελτικῶ βέλει, κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς πόλεως.

9. ὍΤΙ τὴν Πέλλαν, οὖσαν μικρὰν πρότερον, Φίλιππος εἰς μῆκος ἠΰξησε τραφεῖς ἐν αὐτῇ· ἔχει δὲ λίμνην πρὸ αὐτῆς, ἐξ ἧς ὁ Λουδίας ποταμὸς ῥεῖ· τὴν δὲ λίμνην πληροῖ τοῦ Ἀξιοῦ τι ποταμοῦ ἀπόσπασμα· εἶτα ὁ Ἀξιὸς, διαιρῶν τὴν τε Βοτταϊαίαν καὶ τὴν Ἀμφαξίτιν γῆν· καὶ παραλαβὼν τὸν Ἐριγῶνα ποταμὸν, ἐξίησι μετὰ Χαλάσρας καὶ Θέρμης. Ἐπίκειται δὲ τῷ Ἀξιῷ ποταμῷ χωρίον, ὅπερ Ὅμηρος Ἀμυδῶνα καλεῖ· καὶ φησι τοὺς Παίονας ἐντεῦθεν εἰς Τροίαν ἐπικούρους ἐλθεῖν·

Τηλόθεν ἐξ Ἀμυδῶνος, ἀπ' Ἀξιοῦ εὐρυρέοντος.

Ἄλλ' ἐπεὶ ὁ μὲν Ἀξιὸς θολερός ἐστι, κρήνη δὲ τις ἐξ Ἀμυδῶνος ἀνίσχουσα καὶ ἐπιμιγνυμένη αὐτῷ κάλλιςου ὕδατος, διὰ τοῦτο τὸν ἐξῆς σίχον,

Ἀξιοῦ, οὗ κάλλισον ὕδωρ ἐπικίδναται αἶαν,

μεταγράφουσιν οὕτως·

Ἀξιοῦ, ᾧ κάλλισον ὕδωρ ἐπικίδναται Αἶης·

οὐ γὰρ τὸ τοῦ Ἀξιοῦ ὕδωρ κάλλισον τῆς γῆς τῇ ὄψει ἐπικίδναται, ἀλλὰ [τὸ] τῆς πηγῆς τῷ Ἀξιῷ.

10. ὍΤΙ μετὰ τὸν Ἀξιὸν ποταμὸν ἡ Θεσσαλονίκη ἐστὶ πόλις, ἡ πρότερον Θέρμη ἐκαλεῖτο· κτίσμα δ' ἐστὶ Κασσάνδρου, ὃς ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς, παιδὸς δὲ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου, ὠνόμασε· μετόκισε δὲ τὰ πέριξ πολίχνια εἰς αὐτὴν, οἷον Χαλάσραν, Αἰνεΐαν, Κισσὸν καὶ τινὰ *καὶ* ἄλλα. Ἐκ δὲ τοῦ Κισσοῦ τούτου ὑπονοήσειεν ἂν τις γενέσθαι καὶ τὸν παρ' Ὁμήρῳ Ἴφιδάμαντα, οὗ ὁ πάππος Κισσεὺς ἔθρεψεν αὐτὸν, φησὶν, ἐν Θρήκῃ, ἡ νῦν Μακεδονία καλεῖται.

11. ὍΤΙ ἡ Βέροια πόλις, ἐν ταῖς ὑπωρείαις κεῖται τοῦ Βερ- 330.
μίου ὄρους.

12. ὍΤΙ ἡ Παλλήνη χερρόνησος (ἥς ἐν τῷ ἰσθμῷ κεῖται ἢ πρὶν μὲν Ποτίδαια, νῦν δὲ Κασσάνδρεια), Φλέγρα τὸ πρὶν ἐκαλεῖτο ὠκουν δ' αὐτὴν οἱ μυθευόμενοι γίγαντες, ἔθνος ἀσεδῆς καὶ ἄνομον, οὗς Ἡρακλῆς διέφθειρεν. ἔχει δὲ πόλεις τέτταρας, Ἄφυτιν, Μένδην, Σκιώνην, Σάνην.

13. ὍΤΙ τῆς Ὀλύμπου ἐπίνειόν ἐστι Μηκύβερνα ἐν τῷ Τορωναίῳ κόλπῳ.

14. ὍΤΙ πλησίον Ὀλύμπου χωρίον ἐστὶ κοῖλον, καλούμενον Κανθαρώλεθρον, ἐκ τοῦ συμβεδηκότος· τὸ γὰρ ζῶον ὁ Κανθαρος πέριξ τῆς χώρας γινόμενος, ἠνίκα ψαύσῃ τοῦ χωρίου ἐκείνου, διαφθείρεται.

15. ὍΤΙ ἀντικρὺ Κανάστρου, ἄκρου τῆς Παλλήνης, ἡ Δέρρις ἐστὶν ἄκρα, πλησίον Κωφοῦ λιμένος· καὶ ὁ Τορωναῖος κόλπος ὑπὸ τούτων ἀφορίζεται. Καὶ πρὸς ἀνατολὰς αὐτῆς κεῖται τὸ ἄκρον τοῦ Ἄθωνος, ὃ ἀφορίζει τὸν Σιγγιτικὸν κόλπον· ὡς εἶναι ἐφεξῆς κόλπους τοῦ Αἰγαίου πελάγους πρὸς βορρᾶν, ἀλλήλων ἀπέχοντας οὕτως· Μαλιακὸν, Παγασητικὸν, Θερμαῖον, Τορωναῖον, Σιγγιτικὸν, Στρυμονικόν· τὰ δὲ ἄκρα, Ποσειθῖον μὲν, τὸ μεταξὺ Μαλιακοῦ καὶ Παγασητικοῦ, τὸ δὲ ἐφεξῆς πρὸς βορρᾶν, Σηπιάς, εἶτα τὸ ἐν Παλλήνῃ Κανάστρου, εἶτα, Δέρρις· εἶτα, Νύμφαιον ἐν τῷ Ἄθωνι, πρὸς τῷ Σιγγιτικῷ· τὸ δὲ πρὸς τῷ Στρυμονικῷ, Ἀκράθως ἄκρον· ὧν μεταξὺ, ὁ Ἄθων· οὗ πρὸς ἀνατολὰς, ἡ Λῆμος· πρὸς δὲ βορρᾶν ἀφορίζει τὸν Στρυμονικὸν κόλπον, ἡ Νεάπολις.

16. ὍΤΙ Ἄκανθος πόλις ἐν τῷ Σιγγιτικῷ κόλπῳ ἐστὶ παρά- 331.
λιος, πλησίον τῆς τοῦ Ξέρξου διώρυχος· ἔχει δ' ὁ Ἄθων πέντε πόλεις, Δίον, Κλεωνάς, Θύσσον, Ὀλόφυξον, Ἀκραθώους· αὕτη δὲ, πρὸς τῇ κορυφῇ τοῦ Ἄθωνος κεῖται. ἔστι δ' ὁ Ἄθων

551. ὄρος μαρσιδῆς, ὀξύτατον, ὑψηλότατον· οὗ οἱ τὴν κορυφὴν οἰκοῦντες, ὀρῶσι τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα πρὸ ὤρων τριῶν τῆς ἐν τῇ παραλίᾳ ἀνατολῆς· καὶ ἔστιν ἀπὸ πόλεως τῆς Ἀκάνθου ὁ περίπλους τῆς Χερρόνησου, ἕως Σταγείρου πόλεως τοῦ Ἀριστοτέλους, ζάδια τετρακόσια. Ἐν ἡ λιμὴν ὄνομα Κάπρος, καὶ νησίον ὁμώνυμον τῷ λιμένι· εἶτα αἱ τοῦ Στρυμόνος ἐκβολαί· εἶτα Φάγρης, Γαληψός, Ἀπολλωνία, πᾶσαι πόλεις· εἶτα τὸ Νέσον σόμα, τοῦ διορίζοντος Μακεδονίαν καὶ Θράκην, ὡς Φίλιππος καὶ Ἀλέξανδρος, ὁ τούτου παῖς, διώριζον ἐν τοῖς κατ' αὐτοὺς χρόνοις. Εἰσὶ δὲ περὶ τὸν Στρυμονικὸν κόλπον πόλεις καὶ ἕτεραι, οἷον Μύρκινος, Ἀργίλος, Δραβῆσκος, Δάτον· ὅπερ καὶ ἀρίστην ἔχει χώραν καὶ εὐκαρπον, καὶ ναυπήγια, καὶ χρυσοῦ μέταλλα· ἀφ' οὗ καὶ παροιμία, Δάτον ἀγαθῶν, ὡς καὶ, Ἀγαθῶν ἀγαθίδες.

17. ὍΤΙ πλεῖστα μέταλλά ἐστι χρυσοῦ ἐν ταῖς Κρησίαι, ὅπου νῦν οἱ Φίλιπποι πόλις ἴδρυται, πλησίον τοῦ Παγγαίου ὄρους. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ Παγγαῖον ὄρος, χρύσεια καὶ ἀργύρεια ἔχει μέταλλα, καὶ ἡ πέραν, καὶ ἡ ἐντὸς τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ, μέχρι Παιονίας· φασὶ δὲ καὶ τοὺς τὴν Παιονίαν γῆν ἀροῦντας εὐρίσκειν χρυσοῦ τινα μόρια.

18. ὍΤΙ ὁ Στρυμών ποταμὸς ἀρχεται ἐκ τῶν περὶ τὴν Ρόδον ἄγριάνων.

19. ὍΤΙ ὁ παρ' Ὀμήρῳ Ἀσεροπαῖος, υἱὸς Πηλεγόνος, ἐκ Παιονίας ὢν τῆς ἐν Μακεδονίᾳ ἰσορεῖται· διὸ καὶ Πηλεγόνος υἱός· οἱ γὰρ Παῖονες Πελαγόνες ἐκαλοῦντο.

20. ὍΤΙ οἱ νῦν Φίλιπποι πόλις Κρηνίδες ἐκαλοῦντο τὸ παλαιόν.

21. ὍΤΙ Σιντοὶ ἔθνος Θρακικὸν κατῴκει τὴν Λῆμνον νῆσον· ὅθεν Ὀμηρος Σίντιας αὐτοὺς καλεῖ, λέγων·

Ἐνθα μὲ Σίντιες ἄνδρες.

22. ὍΤΙ μετὰ τὸν Νέσον ποταμὸν πρὸς ἀνατολὰς, Ἀβδῆρα

πόλις ἐπώνυμος Ἀβδήρου, ὃν οἱ τοῦ Διομήδους ἵπποι ἔφαγον· 532.
εἶτα Δίκαια πόλις πλησίον ἧ ὑπέρεκειται λίμνη μεγάλη ἡ Βισο-
νίς· εἶτα πόλις Μαρώνεια.

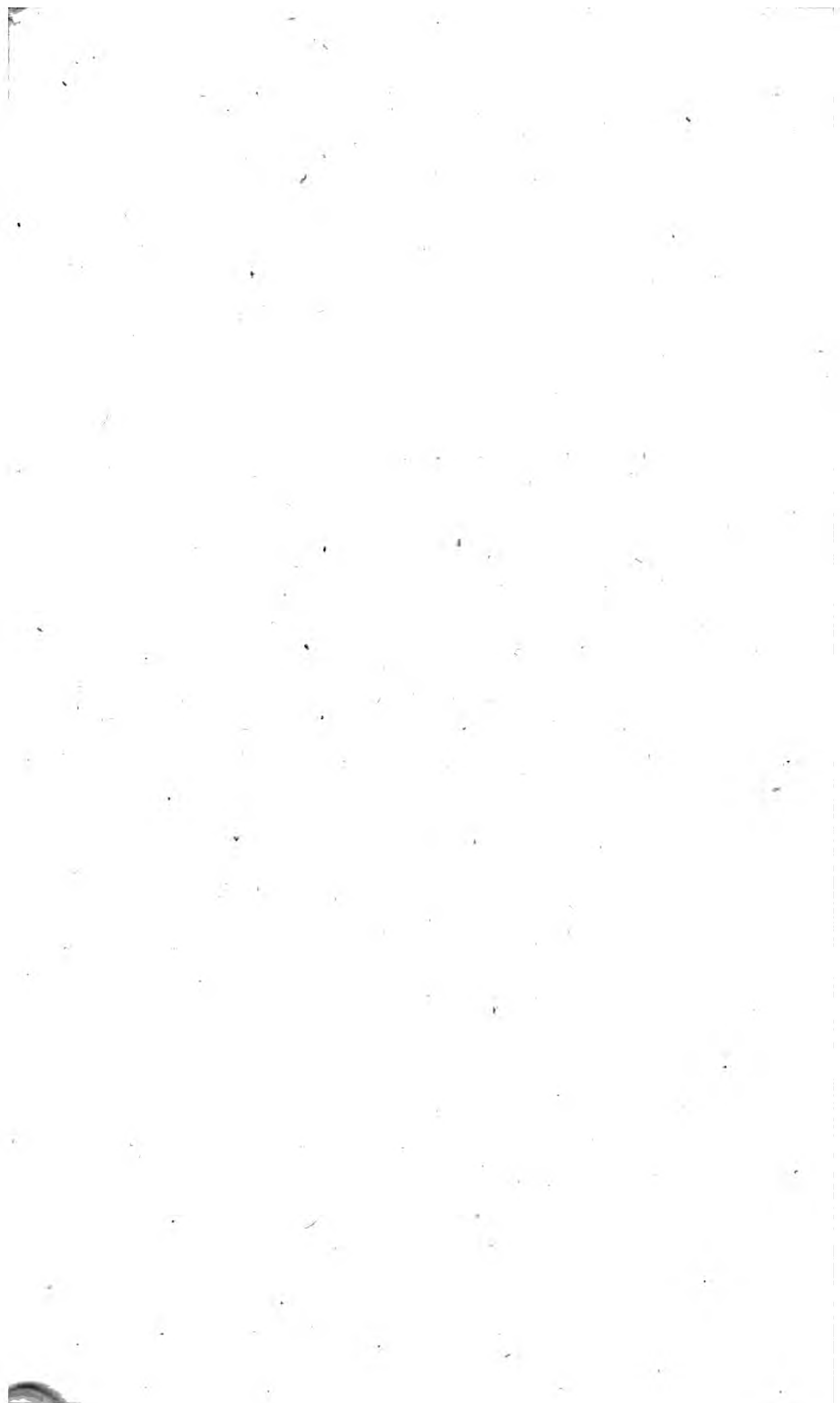
23. ὍΤΙ ὁ νῦν ποταμὸς Ῥηγίνα ἐν Θράκῃ καλούμενος,
Ἐργῖνος ἦν καλούμενος.

24. ὍΤΙ τὴν Σαμοθράκην Ἰασίων καὶ Δάρδανος ἀδελφοὶ
ᾤκουν· κεραυνωθέντος δὲ Ἰασίονος διὰ τὴν εἰς Δήμητρα ἀμαρ-
τίαν, ὁ Δάρδανος, ἀπάρας ἐκ Σαμοθράκης, ἐλθὼν ᾤκισεν ἐν
τῇ ὑπωρείᾳ τῆς Ἰδῆς τὴν πόλιν, Δαρδανίαν καλέσας· καὶ
ἐδίδαξε τοὺς Τρῶας τὰ ἐν Σαμοθράκῃ μυσήρια· ἐκαλεῖτο δὲ
ἡ Σαμοθράκη Σάμος πρῖν.

25. ὍΤΙ ἡ ἐν Θράκῃ χερρόνησος, τρεῖς ποιεῖ θαλάσσας·
Προποντίδα ἐκ βορρᾶ, Ἑλλήσποντον ἐξ ἀνατολῶν, καὶ τὸν Μέ-
λανα κόλπον ἐκ νότου· ὅπου καὶ ὁ Μέλας ποταμὸς εἰσβάλλει,
ὁμώνυμος τῷ κόλπῳ.

26. ὍΤΙ ἐν τῷ ἰσθμῷ τῆς χερσονήσου τρεῖς πόλεις κεῖν-
ται· πρὸς μὲν τῷ Μέλανι κόλπῳ, Καρδία, πρὸς δὲ τῇ Προ-
ποντίδι, Πακτύη, πρὸς δὲ τῇ μεσσογείᾳ, Λυσιμαχία· μῆκος
τοῦ ἰσθμοῦ ἑξάδια τεταράκοντα.

27. ὍΤΙ ἡ πόλις ὁ Ἐλεοῦς, ἀρσενικῶς λέγεται· τάχα δὲ
καὶ ὁ Τραπεζοῦς.

ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Ἐν τῷ ὀγδόῳ τὰ περὶ τῆς Εὐρώπης, Μακεδονίας τὰ λειπόμενα, καὶ Ἑλλάδα πᾶσαν· ἐν ἧ καὶ ἐγγραφίζετο διὰ τὸ πολύγνωστον τῆς χώρας, διακριβῶν καὶ εὐκρινῆ ποιῶν τὰ ἀδιακρίτως καὶ ἀδιορίζως ὑπὸ τῶν ποιητῶν τε καὶ ἱστορικῶν περὶ τῶν ταύτη πόλεων εἰρημένα· καὶ μά-
λισα τὰ ἐν τῷ Καταλόγῳ τε καὶ ἄλλοθι πολλαχοῦ τῆς ποιήσεως.

ΚΕΦ. Α.

§. Ι.

Ἐπεὶ δ' ἐπιόντες ἀπὸ τῶν τῆς Εὐρώπης ἐσπερίων μερῶν, 33α.
ὅσα τῇ Θαλάττῃ περιέχεται τῇ ἐντὸς καὶ τῇ ἐκτὸς, τὰ τε βάρ-
βαρα ἔθνη περιωδεύσαμεν πάντα ἐν αὐτῇ μέχρι τοῦ Ταναΐδος,
καὶ τῆς Ἑλλάδος οὐ πολὺ μέρος τῆς Μακεδονίας, ἀποδώσωμεν
νυνὶ τὰ λοιπὰ τῆς Ἑλλαδικῆς γεωγραφίας. Ἄπερ Ὅμηρος μὲν
πρῶτος, ἔπειτα καὶ ἄλλοι πλείους, ἐπραγματεύσαντο· οἱ μὲν
ἰδίᾳ Λιμένας, ἢ Περίπλους, ἢ Περίοδους γῆς, ἢ τι τοιοῦτον
ἄλλο ἐπιγράψαντες, ἐν οἷς καὶ τὰ Ἑλλαδικὰ περιέχεται· οἱ δ' ἐν
τῇ κοινῇ τῆς ἱστορίας γραφῇ χωρὶς ἀποδείξαντες τὴν τῶν ἡπεί-
ρων τοπογραφίαν, καθάπερ Ἐφορός τε ἐποίησε καὶ Πολύβιος·

532. ἄλλοι δ' εἰς τὸν φυσικὸν τόπον καὶ τὸν μαθηματικὸν προσ-
 ἔλαβόν τινα καὶ τῶν τοιούτων, καθάπερ Προσειδώνιος τε καὶ
 Ἴππαρχος. Τὰ μὲν οὖν τῶν ἄλλων εὐδαιότητά ἐστι· τὰ δ' Ὀμήρου
 σκέψεως δεῖται κριτικῆς ποιητικῶς τε λέγοντος, καὶ οὐ τὰ νῦν,
 ἀλλὰ τὰ ἀρχαῖα, ὧν ὁ χρόνος ἡμαῦρωκε τὰ πολλά. Ὡς δ' οὖν
 δυνατὸν ἐγχειρητέον, ἀρξαμένοις ἀφ' ὧν περ ἀπελίπομεν. Ἐτε-
 λεύτα δ' ἡμῖν ὁ λόγος ἀπὸ μὲν τῆς ἐσπέρας καὶ τῶν ἄρκτων,
 εἰς τὰ Ἑπειρωτικὰ ἔθνη καὶ τὰ τῶν Ἰλλυριῶν· ἀπὸ δὲ τῆς ἕως,
 εἰς τὰ τῶν Μακεδόνων μέχρι Βυζαντίου. Μετὰ μὲν οὖν τοὺς
 Ἑπειρώτας καὶ τοὺς Ἰλλυριοὺς, τῶν Ἑλλήνων Ἀκαρνανεὺς εἰσι,
 καὶ Αἰτωλοὶ, καὶ Λοκροὶ οἱ Ὀζόλαι· πρὸς δὲ τούτοις Φωκεῖς τε
 καὶ Βοιωτοί· τούτοις δ' ἀντίπορθμός ἐστιν ἡ Πελοπόννησος,
 ἀπολαμβάνουσα μεταξὺ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, καὶ σχηματι-
 533. ζουσα τε τοῦτον, καὶ σχηματιζομένη ὑπ' αὐτοῦ. Μετὰ δὲ
 Μακεδονίαν, Θετταλοὶ μέχρι Μαλιέων καὶ τῶν ἄλλων τῶν
 ἐκτὸς ἰσθμοῦ καὶ αὐτῶν τῶν ἐντός.

§. 2.

Ἰδίᾳ μὲν οὖν πολλὰ ἔθνη γεγένηται· τὰ δ' ἀνωτάτω το-
 σαῦτα, ὅσας καὶ διαλέκτους παρειλήφαμεν τὰς Ἑλληνίδας.
 Τούτων δ' αὐτῶν τεττάρων οὐσῶν, τὴν μὲν Ἰάδα τῇ παλαιᾷ
 Ἀττιδί τὴν αὐτὴν φασί· καὶ γὰρ Ἴωνες ἐκαλοῦντο οἱ τότε Ἀτ-
 τικοί, καὶ ἐκείθεν εἰσιν οἱ τὴν Ἀσίαν ἐποικίσαντες Ἴωνες, καὶ
 χρησάμενοι τῇ νῦν λεγομένη γλώττῃ Ἰάδι· τὴν δὲ Δωρίδα τῇ
 Αἰολίδι· πάντες γὰρ οἱ ἐκτὸς ἰσθμοῦ, πλὴν Ἀθηναίων καὶ Με-
 γαρέων, καὶ τῶν περὶ τὸν Παρνασσὸν Δωριέων, καὶ νῦν ἔτι
 Αἰολεῖς καλοῦνται· καὶ τοὺς Δωριέας δὲ ὀλίγους ὄντας, καὶ
 τραχυτάτην οἰκοῦντας χώραν, εἰκός ἐστι τῷ ἀνεπιμίκτῳ παρα-
 τρέψαι τὴν γλῶτταν καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη πρὸς τὸ μὴ ὁμογενεῖς,
 ὁμογενεῖς πρότερον ὄντας. Τὸ δ' αὐτὸ καὶ τοῖς Ἀθηναίοις

συνέβη, λεπτόγεών τε καὶ τραχεῖαν οἰκοῦντας χώραν, ἀπορθή- 333.
 τους μὲν εἶναι, καὶ αὐτόχθονας νομισθῆναι διὰ τοῦτο, φησὶν ὁ
 Θουκυδίδης, κατέχοντας τὴν αὐτὴν αἰεὶ, μηδενὸς ἐξελαύνοντος
 αὐτούς, μηδ' ἐπιθυμοῦντος ἔχειν τὴν ἐκείνων· τοῦτο τοίνυν
 αὐτὸ καὶ τοῦ ἑτερογλώττου καὶ τοῦ ἑτεροεθνοῦς αἴτιον, ὡς
 εἰκὸς, ὑπῆρξε, καίπερ ὀλίγοις οὔσιν. Οὕτω δὲ τοῦ Αἰολικοῦ
 πλήθους ἐπικρατοῦντος ἐν τοῖς ἐκτὸς ἰσθμοῦ, καὶ οἱ ἐντὸς
 Αἰολεῖς πρότερον ἦσαν, εἴτ' ἐμίχθησαν, Ἰώνων μὲν ἐκ τῆς Ἀτ-
 τικῆς τὸν Αἰγιαλὸν κατασχόντων, τῶν δ' Ἡρακλειδῶν τοὺς Δω-
 ριέας καταγαγόντων, ὑφ' ὧν τὰ τε Μέγαρα ὠκίσθη, καὶ πολ-
 λαὶ τῶν ἐν τῇ Πελοποννήσῳ πόλεων. Οἱ μὲν οὖν Ἴωνες ἐξέπε-
 σον πάλιν ταχέως ὑπὸ Ἀχαιῶν Αἰολικοῦ ἔθνους· ἐλείφθη δ' ἐν
 τῇ Πελοποννήσῳ τὰ δύο ἔθνη, τό τε Αἰολικόν, καὶ τὸ Δω-
 ρικόν. Ὅσοι μὲν οὖν ἤττον τοῖς Δωριεῦσιν ἐπεπλέκοντο, καθάπερ
 συνέβη τοῖς τε Ἀρκάσι καὶ τοῖς Ἠλείοις, τοῖς μὲν ὀρεινοῖς
 τελέως οὔσι, καὶ οὐκ ἐμπεπτωκόσιν εἰς τὸν κλῆρον, τοῖς δ'
 ἱεροῖς νομισθεῖσι τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς, καὶ καθ' αὐτούς εἰ-
 ρήνην ἄγουσι πόλιν χρόνον, ἄλλως τε καὶ τοῦ Αἰολικοῦ γέ-
 νους οὔσι, καὶ δεδευμένοις τὴν Ὀξύλω συγκατελθοῦσαν στρατιάν
 περὶ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον, οὗτοι Αἰολιστὶ διελέχθησαν·
 οἱ δ' ἄλλοι μικτῇ τιμῇ ἐχρήσαντο ἐξ ἀμφοῖν, οἱ μὲν μάλλον, οἱ
 δ' ἤττον αἰολίζοντες· σχεδὸν δέ τι καὶ νῦν κατὰ πόλεις, ἄλλοι
 ἄλλως διαλέγονται, δοκοῦσι δὲ δωρίζειν ἅπαντες διὰ τὴν συμ-
 βᾶσαν ἐπικράτειαν. Τοσαῦτα μὲν οὖν τὰ τῶν Ἑλλήνων ἔθνη, 334.
 καὶ οὕτως, ὡς τύπῳ εἶπεῖν, ἀφωρισμένα. Λέγωμεν δὴ ἰδίᾳ
 ἀναλαβόντες, ὃν χρὴ τρόπον, τῇ τάξει περὶ αὐτῶν.

§ 3.

Ἐφορος μὲν οὖν ἀρχὴν εἶναι τῆς Ἑλλάδος τὴν Ἀκαρνανίαν
 φησὶν ἀπὸ τῶν ἐσπερίων μερῶν· ταύτην γὰρ συνάπτειν πρώτην

334. τοῖς Ἡπειρωτικοῖς ἔθνεσιν. Ἄλλ' ὡσπερ οὗτος, τῇ παραλίᾳ χρώμενος μέτρῳ, ἐντεῦθεν ποιεῖται τὴν ἀρχὴν, ἡγεμονικόν τι τὴν θάλατταν κρίνων πρὸς τὰς τοπογραφίας, ἐπεὶ ἄλλως γ' ἐνεχώρει κατ' αὐτὴν τὴν Μακεδόνων καὶ Θετταλῶν γῆν τὴν ἀρχὴν ἀποφαίνεσθαι τῆς Ἑλλάδος· οὕτω καὶ ἡμῖν προσήκει, ἀκολουθοῦσι τῇ φύσει τῶν τόπων, σύμβολον ποιεῖσθαι τὴν θάλατταν. Αὕτη δ' ἐκ τοῦ Σικελικοῦ πελάγους προπεσοῦσα, τῇ μὲν ἀναχεῖται πρὸς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, τῇ δ' ἀποτελεῖ χερρρόνησον μεγάλην τὴν Πελοπόννησον, ἰσθμῷ στενῷ κλειομένην. Ἔστι δὲ ταῦτα δύο μέγιστα συστήματα τῆς Ἑλλάδος, τό τε ἐντὸς ἰσθμοῦ, καὶ τὸ ἐκτὸς *πυλῶν* μέχρι τῆς ἐκβολῆς τοῦ Πηνειοῦ ποταμοῦ· τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ Θετταλικόν· ἔστι δὲ μείζον καὶ ἐπιφανέστερον τὸ ἐντὸς ἰσθμοῦ· σχεδὸν δὲ τι καὶ ἀκρόπολις ἐστὶν ἡ Πελοπόννησος συμπάσης τῆς Ἑλλάδος. Χωρὶς γὰρ τῆς λαμπρότητος καὶ δυνάμεως τῶν ἐνοικησάντων ἔθνῶν, αὕτη ἢ τῶν τόπων θέσις ὑπογράφει τὴν ἡγεμονίαν ταύτην, κόλποις τε καὶ ἄκραις πολλαῖς, καὶ ταῖς σημειωθεσάταις χερρρόνησοις μεγάλαις, διαπεποικιλμένη, [ῶν] ἐκ διαδοχῆς ἑτέρα τὴν ἑτέραν ἔχει. Ἔστι δὲ πρώτη μὲν τῶν χερρρόνήσων ἡ Πελοπόννησος, ἰσθμῷ κλειομένη τετταράκοντα σταδίων. Δευτέρα δὲ ἢ καὶ ταύτην περιέχουσα· ἧς ἰσθμὸς ἐστὶν ὁ ἐκ Παγῶν τῶν Μεγαρικῶν, εἰς Νίσαιαν τὸ Μεγαρέων ἐπίνειον, ὑπερβολῇ σταδίων ἑκατὸν εἴκοσι ἀπὸ θαλάττης ἐπὶ θάλατταν. Τρίτη δ' ἢ καὶ ταύτην περιέχουσα, ἧς ἰσθμὸς ἀπὸ μυχοῦ τοῦ Κρισσαίου κόλπου μέχρι Θερμοπυλῶν· ἢ δ' ἐπινοουμένη εὐθεία γραμμῇ, ὅσον πεντακοσίων ὀκτῶ σταδίων, τὴν μὲν Βοιωτίαν ἅπασαν ἐντὸς ἀπολαμβάνουσα, τὴν δὲ Φωκίδα τέμνουσα λοξὴν καὶ τοὺς Ἐπικνημιδίους· τετάρτη δὲ ἢ ἀπὸ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, διὰ τῆς Οἴτης καὶ τῆς Τραχινίας εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον καθήκοντά ἔχουσα τὸν ἰσθμὸν καὶ τὰς Θερμοπύλας, ὅσον ὀκτακοσίων ὄντα σταδίων.

Πλειόνων δ' ἢ χιλίων ἄλλος ἐστίν, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κόλπου τοῦ 334.
 Ἀμβρακικοῦ διὰ Θετταλῶν καὶ Μακεδόνων, εἰς τὸν Θερμαῖον
 διήκων μυχόν. Ὑπαγορεύει δὴ τινα τάξιν οὐ φαύλην ἢ τῶν
 χερρόνησων διαδοχῇ· δεῖ δ' ἀπὸ τῆς ἐλαχίστης ἄρξασθαι, *καί*
 ὡς ἐπιφανεσάτης.

Κ Ε Φ. Β.

§. 1.

Ἐστὶ τοίνυν ἡ Πελοπόννησος εὐκυῖα φύλλῳ πλατάνου τὸ 335.
 σχῆμα, ἴση σχεδόν τι κατὰ μῆκος καὶ κατὰ πλάτος, ὅσον
 χιλίων καὶ τετρακοσίων σταδίων· τὸ μὲν ἀπὸ τῆς ἐσπέρας ἐπὶ
 τὴν ἔω, τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ ἀπὸ τοῦ Χελωνάτα δι' Ὀλυμπίας καὶ
 τῆς Μεγαλοπολίτιδος ἐπὶ τὸν ἰσθμόν· τὸ δ' ἀπὸ τοῦ νότου
 πρὸς τὴν ἄρκτον, ὃ ἐστὶ τὸ ἀπὸ Μαλεῶν δι' Ἀρκαδίας εἰς
 Αἴγιον. Ἡ δὲ περίμετρος, μὴ κατακολπίζοντι, τετρακισχιλίων
 σταδίων, ὡς Πολύβιος. Ἀρτεμίδωρος δὲ καὶ τετρακοσίους προσί-
 θησι· κατακολπίζοντι δὲ πλείους τῶν ἐξακοσίων ἐπὶ τοῖς πεντακι-
 σχιλίοις. Ὁ δ' ἰσθμὸς (1) εἴρηται, ὅτι τετταράκοντα σταδίων ἐστίν.

§. 2.

Ἐχουσι δὲ τῆς χερρόνησου ταύτης τὸ μὲν ἐσπέριον μέρος
 Ἠλεῖοι καὶ Μεσσήνιοι, κλυζόμενοι τῷ Σικελικῷ πελάγει· προσ-
 λαμβάνουσι δὲ καὶ τῆς ἐκατέρωθεν παραλίας, ἡ μὲν Ἠλεία
 πρὸς ἄρκτον ἐπιστρέφουσα, καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ Κορινθιακοῦ
 κόλπου μέχρις ἄκρας Ἀράξου, καδ' ἦν ἀντίπορθμός ἐστι ἢ τε
 Ἀκαρνανία καὶ αἱ προκείμεναι νῆσοι, Ζάκυνθος καὶ Κεφαλλη-
 νία καὶ Ἰθάκη, καὶ [αἱ] Ἐχινάδες, ὧν ἐστὶ καὶ τὸ Δουλίχιον· τῆς

(1) Τὰ μεταξὺ τοῦ, ἰσθμὸς, καὶ, εἴρηται, ἐν ταῖς ἐκδόσεσι φερό-
 μενα ταῦτα, «κατὰ τὸν δίοικον, δι' οὗ τὰ πορθμεῖα ὑπερνεωλοῦσιν
 » ἀπὸ τῆς ἐτέρας εἰς τὴν ἐτέραν θάλατταν», ἀπεχώρισσα τοῦ κειμένου,
 ὡς μὴ γνήσια τοῦ Στράβωνος ῥήματα, πρὸς δὲ, καὶ ὡς ἐν πολλοῖς
 τῶν ἀντιγράφων παραλειμμένα.

335. δὲ Μεσσηνίας τὸ πλεόν, ἀνεωγμένον πρὸς νότον, καὶ τὸ Λιβυκὸν πέλαγος, μέχρι τῶν καλουμένων Θυρίδων πλησίον Ταινάρου. Ἐξῆς δὲ μετὰ τὴν Ἠλείαν ἐς τὸ τῶν Ἀχαιῶν ἔθνος πρὸς ἄρκτους βλέπον, καὶ τῷ Κορινθιακῷ κόλπῳ παρατεῖνον· τελευτᾶ δ' εἰς τὴν Σικυωνίαν. Ἐντεῦθεν δὲ Σικυῶν καὶ Κόρινθος ἐκδέχεται μέχρι τοῦ ἰσθμοῦ. Μετὰ δὲ τὴν Μεσσηνίαν ἢ Λακωνικὴ καὶ ἢ Ἀργεῖα, μέχρι τοῦ ἰσθμοῦ καὶ αὐτή.

§. 3.

Κόλποι δ' εἰσὶν ἔνταῦθα ὅ,τε Μεσσηνιακός, καὶ ὁ Λακωνικός, καὶ τρίτος ὁ Ἀργολικός· τέταρτος δ' ὁ Ἐρμιονικός, καὶ ὁ Σαρωνικός· οἱ δὲ Σαλαμινιακὸν καλοῦσιν· ὧν τοὺς μὲν ἢ Λιβυκὴ, τοὺς δ' ἢ Κρητικὴ θάλαττα πληροῖ, καὶ τὸ Μυρτώων πέλαγος· τινὲς δὲ καὶ τὸν Σαρωνικὸν πόρον πέλαγος ὀνομάζουσιν. Μέση δ' ἐστὶν ἢ Ἀρκαδία, πᾶσιν ἐπικειμένη, καὶ γεινῶσα τοῖς ἄλλοις ἔθνεσιν. Ὁ δὲ Κορινθιακὸς κόλπος ἄρχεται μὲν ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Εὐήνου (τινὲς δὲ φασὶν Ἀχελῷου τοῦ ὀρίζοντος Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλούς) καὶ Ἀράξου. Ἐνταῦθα γὰρ πρῶτον ἀξιόλογον συναγωγὴν λαμβάνουσι πρὸς ἀλλήλας αἱ ἐκατέρωθεν ἄκται· προϊοῦσαι δὲ πλεόν, τελέως συμπίπτουσι κατὰ τὸ Ῥίον καὶ Ἀντίρριον, ὅσον δὴ πέντε σταδίῳ ἀπολείπουσαι πορθμόν. Ἐστὶ δὲ τὸ μὲν Ῥίον τῶν Ἀχαιῶν ἀλιτενῆς ἄκρα, ὄρεπανοειδῆ τινα ἐπισροφὴν εἰς τὸ ἐντὸς ἔχουσα, καὶ δὴ καλεῖται Δρέπανον· κεῖται δὲ μετὰ Πατρῶν καὶ Αἰγίου,

336. Ποσειδῶνος ἱερόν ἔχουσα. Τὸ δ' Ἀντίρριον ἐν μεθωρίοις τῆς Αἰτωλίας καὶ τῆς Λοκρίδος ἰδρυται· καλοῦσι δὲ Μολύκριον Ῥίον. Εἶτα ἐντεῦθεν διίσταται πάλιν ἢ παραλία μετρίως ἐκατέρωθεν· προϊοῦσα δ' εἰς τὸν Κρῖσσαῖον κόλπον, ἔνταῦθα τελευτᾶ, κλειομένη τοῖς προσεσπερίοις τῆς Βοιωτίας καὶ τῆς Μεγαρικῆς τέρμασιν. ἔχει δὲ τὴν περίμετρον ὁ Κορινθιακὸς κόλπος, ἀπὸ

μὲν τοῦ Εὐήνου μέχρι τοῦ Ἀράξου σαδίων δισχιλίων διακο- 336.
σίων τριάκοντα· εἰ δ' ἀπὸ τοῦ Ἀχελώου, πλεονάζοι ἄν που
ἑκατὸν σαδίους. Ἀπὸ δὲ Ἀχελώου ἐπὶ τὸν Εὐήνον Ἀκαρνᾶνες
εἰσιν· εἰδ' ἐξῆς ἐπὶ τὸ Ἀντίρριον, Αἰτωλοί· τὸ δὲ λοιπὸν μέχρι
ἰσθμοῦ Λοκρῶν ἐσι καὶ Φωκέων, καὶ Βοιωτῶν, καὶ τῆς Με-
γαρίδος, σαδιοὶ χίλιοι ἑκατὸν εἴκοσι, δυοῖν δέοντες. Ἡ δὲ ἀπὸ
τοῦ Ἀντιρρίου μέχρι ἰσθμοῦ Θαλάττα Ἀλκυονίς καλεῖται, μέρος
οὔσα τοῦ Κρυσσαίου κόλπου, διέχουσα ἀπὸ τοῦ ἰσθμοῦ μέχρι τοῦ
Ἀράξου, σαδίους τριάκοντα ἐπὶ τοῖς χιλίοις. Ὡς μὲν οὖν τύπῳ
εἶπειν, τοιαύτη τις καὶ τοσαύτη ἢ τῆς Πελοποννήσου Θέσις ἐστὶ
καὶ τῆς ἀντιπόρθμου γῆς μέχρι τοῦ μυχοῦ· τοιοῦτος δὲ καὶ ὁ
μεταξὺ ἀμφοῖν κόλπος. Μετὰ δὲ ταῦτα τὰ καθ' ἕκαστα ἐροῦμεν,
τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς Ἠλείας ποιησάμενοι.

Κ Ε Φ. Γ.

§. 1.

Ν ὕ ν μὲν δὴ πᾶσαν Ἠλείαν ὀνομάζουσι, τὴν μεταξὺ Ἀχαιῶν
τε καὶ Μεσσηνίων παραλίαν, ἀνέχουσαν εἰς τὴν μεσογαίαν τὴν
πρὸς Ἀρκαδίᾳ τῇ κατὰ Φολόην, καὶ Ἀζᾶνας, καὶ Παρράσιους.
Τὸ δὲ παλαιὸν εἰς πλείους δυνασείας διήρητο· εἶτ' εἰς δύο,
τὴν τε τῶν Ἐπειῶν, καὶ τὴν ὑπὸ Νέσσορι τῷ Νηλέως· καθάπερ
καὶ Ὅμηρος εἶρηκε, τὴν μὲν τῶν Ἐπειῶν ὀνομάζων Ἠλίω·

Ἡ εἰς Ἠλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί·

τὴν δ' ὑπὸ τῷ Νέσσορι Πύλον, δι' ἧς τὸν Ἀλφειὸν ῥεῖν φησιν,
Ἀλφειοῦ, ὅστ' εὐρὺ ῥέει Πυλίων διὰ γαίης.

Πύλον μὲν οὖν καὶ πόλιν οἶδεν ὁ Ποιητής·

Οἱ δὲ Πύλον, Νηλῆος εὐκτίμενον πτολίεθρον,
Ἴξον.

336. Οὐ διὰ τῆς πόλεως δὲ, οὐδὲ παρ' αὐτήν, ρεῖ ὁ Ἄλφειός· ἀλλὰ παρ' αὐτήν μὲν ἕτερος; ὃν οἱ μὲν Πάμισον, οἱ δὲ Ἄμαθον καλοῦσιν· ἀφ' οὗ καὶ ὁ Πύλος Ἡμαθόεις εἰρησθαι οὗτος δοκεῖ· διὰ δὲ τῆς χώρας τῆς Πυλίας ὁ Ἄλφειός.

§. 2.

Ἡλις δὲ ἡ νῦν πόλις οὐπω ἔκτισο· καθ' Ὅμηρον, ἀλλ' ἡ χώρα κωμηθὸν ὠκεῖτό· ἐκαλεῖτο δὲ Κοίλη Ἡλις ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος· τοιαύτη γάρ ἐστιν ἡ πλείστη καὶ ἀρίστη· ὅψε δὲ ποτε συνῆλθον εἰς τὴν νῦν πόλιν τὴν Ἡλιν, μετὰ τὰ Περσικά, ἐκ πολλῶν δήμων. Σχεδὸν δὲ καὶ τοὺς ἄλλοις τόπους τοὺς κατὰ

337. Πελοπόννησον πλὴν ὀλίγων, οὓς κατέλεξεν ὁ Παιητής, οὐ πόλεις, ἀλλὰ χώρας ὀνομάζει, συστήματα δήμων ἔχουσαν ἐκάστην πλείω, ἐξ ὧν ὑσερον αἱ γνωριζόμεναι πόλεις συνωκίσθησαν, οἷον τῆς Ἀρκαδίας Μαντίνεια μὲν ἐκ πέντε δήμων ὑπ' Ἀργείων συνωκίσθη· Τεγέα δ' ἐξ ἑννέα· ἐκ τοσοῦτων δὲ καὶ Ἡραία ὑπὸ Κλεομβρότου, ἢ ὑπὸ Κλεωνύμου· ὡς δ' αὐτως Αἴγιον ἐξ ἑπτὰ ἢ ὀκτῶ δήμων συνεπολίσθη· Πάτραι δὲ ἐξ ἑπτὰ, Δύμη δὲ ἐξ ὀκτῶ· οὕτω δὲ καὶ ἡ Ἡλις ἐκ τῶν περιοικίδων συνεπολίσθη [ὀκτῶ], μία τούτων [οὔσα]. Ρεῖ δὲ διὰ τῆς πόλεως ὁ Πηνειὸς ποταμὸς παρά τὸ γυμνάσιον αὐτῆς· ἔπραξαν δὲ τοῦτο Ἡλεῖοι χρόνοις ὑσερον πολλοῖς τῆς εἰς αὐτοὺς μετασάσεως τῶν χωρίων τῶν ὑπὸ τῇ Νέσορι.

§. 3.

Ἦν δὲ ταῦτα ἢ τε Πισάτις, ἧς ἡ Ὀλυμπία μέρος, καὶ ἡ Τριφυλία, καὶ ἡ τῶν Καυκῶνων. Τριφυλίοι δ' ἐκλήθησαν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος, ἀπὸ ταῦ τρία φύλα συνεληλυθέναι, τό τε τῶν ἀπ' ἀρχῆς Ἐπειῶν, καὶ τὸ τῶν ἐποικησάντων ὑσερον Μιγυῶν, καὶ τὸ τῶν ὑσατα ἐπικρατησάντων Ἡλείων. Οἱ δ' ἀντί

τῶν Μινυῶν Ἀρκάδας φασίν, ἀμφισβητήσαντας τῆς χώρας πολ- 337.
λάκις, ἀφ' οὗ καὶ Ἀρκαδικὸς Πύλος ἐκλήθη ὁ αὐτὸς καὶ Τρι-
φυλιακός. Ὅμηρος δὲ ταύτην ἄπασαν τὴν χώραν μέχρι Μεσ-
σήνης καλεῖ Πύλον, ὁμωνύμως τῇ πόλει. Ὅτι δὲ διώριστο ἡ
Κοίλη Ἥλις ἀπὸ τῶν ὑπὸ τῷ Νέστορι τόπων, ὁ τῶν νεῶν
κατάλογος δηλοῖ τοῖς τῶν ἡγεμόνων καὶ τῶν κατοικιῶν ὀνόμασι.
Λέγω δὲ ταῦτα, συμβάλλων τὰ τε νῦν καὶ τὰ ὑφ' Ὀμήρου
λεγόμενα· ἀνάγκη γὰρ ἀντεξετάζεσθαι ταῦτα ἐκείνοις, διὰ τὴν
τοῦ Ποιητοῦ δόξαν, καὶ συντροφίαν πρὸς ἡμᾶς, τότε ναμίζον-
τος ἐκάστου κατορθοῦσθαι τὴν παροῦσαν πρόθεσιν, ὅταν ἢ
μηδὲν ἀντιπίπτου τοῖς οὕτω σφόδρα πισευθεῖσι περὶ τῶν αὐτῶν
λόγοις. Δεῖ δὴ τὰ τε ὄντα λέγειν, καὶ τὰ τοῦ Ποιητοῦ, παρα-
τιθέντας ἐφ' ὅσον προσήκει προσσκοπεῖν.

§. 4.

Ἐσι δ' ἄκρα τις τῆς Ἠλείας πρόσβορρος ἀπὸ ἐξήκοντα σα-
δίων Δύμης Ἀχαιϊκῆς πόλεως Ἄραξος. Ταύτην μὲν οὖν ἀρχὴν
τίθεμεν τῆς τῶν Ἠλείων παραλίας· μετὰ δὲ ταύτην ἐσὶν ἐπὶ
ἐσπέραν προῖοῦσι, τὸ τῶν Ἠλείων ἐπίνειον ἢ Κυλλήνη, ἀνάβα-
σιν ἔχουσα ἐπὶ τὴν νῦν πόλιν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι σαδίων. Μέμ-
νηται δὲ τῆς Κυλλήνης ταύτης καὶ Ὅμηρος λέγων,

— Ὡτον Κυλλήνιον,

ἀρχὸν Ἐπειῶν.

Οὐ γὰρ ἀπὸ τοῦ Ἀρκαδικοῦ ὄρους ὄντα ἔμελλεν ἡγεμόνα
τῶν Ἐπειῶν ἀποφῆναι. Ἐσὶ δὲ κώμη μετρία, τὸν Ἀσκληπιὸν
ἔχουσα τὸν Κολώτου, Θαυμασὸν ἰδεῖν ξόανον ἐλεφάντινον.
Μετὰ δὲ Κυλλήνην ἀκρωτήριόν ἐστιν ὁ Χελωνάτας, δυσμικῶ- 338.
τατον τῆς Πελοποννήσου σημείον. Πρόκειται δ' αὐτοῦ νησίου
καὶ βράχια, ἐν μεθορίοις τῆς τε Κοίλης Ἥλιδος καὶ τῆς τῶν
Πισατῶν, ὅθεν εἰς Κεφαλληνίαν πλέοντι *ἐκ Κυλλήνης* εἰσι

338. ράδιοι ὀγδοήκοντα. Αὐτοῦ δὲ που καὶ ὁ Ἐλίσιων *ἢ Ἐλίσσα*
 ῥεῖ ποταμὸς ἐν τῇ λεχθεΐσῃ μεθορία.

§. 5.

Μεταξὺ δὲ τοῦ Χελωνάτα καὶ τῆς Κυλλήνης ὁ τε Πηνειὸς
 ἐκδίδωσι ποταμὸς, καὶ ὁ Σελλήεις ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ λεγόμενος,
 ῥέων ἐκ τῆς Φολόης· ἐφ' ᾧ Ἐφουρα πόλις, ἑτέρα τῆς Θεσπρω-
 τικῆς καὶ Θετταλικῆς, καὶ τῆς Κορίνθου, τετάρτη τις ἐπὶ τῇ
 ὁδῷ κειμένη τῇ ἐπὶ Θαλατταν, ἥτοι ἡ αὐτὴ οὔσα τῇ Βοιωτῶα
 (τὴν γὰρ Οἰνόην οὕτω καλεῖν εἰώθασιν), ἢ πλησίον ἐκείνης,
 διέχουσα τῆς Ἠλείων πόλεως ράδιους ἑκατὸν εἴκοσι· ἐξ ἧς ἢ τε
 Τληπολέμου τοῦ Ἡρακλέους δοκεῖ γενέσθαι μήτηρ· ἐκεῖ γὰρ
 μᾶλλον αἰ τοῦ Ἡρακλέους στρατεῖαι·

Τὴν ἄγετ' ἐξ Ἐφύρης, ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος·
 πρὸς ἐκείναις δὲ οὐδεὶς ποταμὸς Σελλήεις. Καὶ ὁ τοῦ Μέγητος
 [Ἐώραξ],

Τὸν ποτε Φυλεὺς

Ἦγαγεν ἐξ Ἐφύρης, ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος.

Ἐξ ἧς καὶ τὰ φάρμακα τὰ ἀνδροφόνα· εἰς Ἐφουραν γὰρ ἀφῆχθαι
 φησι τὸν Ὀδυσσεά,

Φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενον.

Καὶ τὸν Τηλέμαχον οἱ μνηστῆρες,

Ἦε καὶ εἰς Ἐφύρην ἐθέλει πείριαν ἄρουραν

Ἐλθεῖν,

φασίν,

ὄφρ' ἐνθεν θυμοφθόρα φάρμακ' ἐνεῖκη.

Καὶ γὰρ τὴν Αὐγέου θυγατέρα τοῦ τῶν Ἐπειῶν βασιλέως ὁ Νέ-
 σωρ ἐν τῇ διηγήσει τοῦ πρὸς αὐτοὺς πολέμου φαρμακίδα εἰσάγει,

Πρῶτος ἐγὼ ἔλον ἄνδρα,

φήσας,

Μούλιον αἰχμητὴν· γαμβρὸς δ' ἦν Αὐγείας,

Πρεσβυτάτην δὲ θυγατρ' εἶχε ξανθὴν Ἀγαμήδην,
Ἡ τόσα φάρμακα ἤδη, ὅσα τρέφει εὐρεῖα χθών.

338.

Ἔσι δὲ καὶ περὶ Σικυῶνα Σελλήεις ποταμὸς, καὶ Ἐφυρα πλη-
σίον κώμη· καὶ ἐν τῇ Ἀγραίᾳ τῆς Αἰτωλίας Ἐφυρα κώμη· οἱ
δ' ἀπ' αὐτῆς Ἐφυροὶ· καὶ ἄλλοι οἱ Πεῤῥαιβῶν πρὸς Μακεδονίαν·
καὶ οἱ Κραννῶνιοι, καὶ οἱ Θεσπρωτικοὶ, οἱ ἐκ Κιχύρου τῆς
πρότερον Ἐφύρας.

§. 6.

Ἀπολλόδωρος δὲ διδάσκων, ὃν τρόπον ὁ Ποιητὴς εἴωθε δια-
σελλεσθαι τὰς ὁμωνυμίας, οἶον ἐπὶ τοῦ Ὄρχομενοῦ, τὸν μὲν
Ἀρκαδικὸν πολύμηλον καλῶν, τὸν δὲ Βοιωτικὸν Μινύειον, καὶ
Σάμον Θρηϊκίην συντιθεῖς, [ἢ προστιθεῖς],

Μεσσηγύς δὲ Σάμου τε καὶ Ἰμβρου,

339.

ἵνα χωρίσῃ ἀπὸ τῆς Ἰωνικῆς, οὕτω φησὶ καὶ τὴν Θεσπρωτικὴν
Ἐφυραν διασελλεσθαι τῷ τε Τηλόθεν καὶ τῷ,
— ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος.

Ταῦτα δ' οὐχ ὁμολογεῖ τοῖς ὑπὸ τοῦ Σκηψίου Δημητρίου λεγο-
μένοις, παρ' οὗ μεταφέρει τὰ πλεῖστα. Ἐκεῖνος γὰρ οὐ φησιν
εἶναι Σελλήεντα ἐν Θεσπρωτοῖς ποταμόν· ἀλλ' ἐν τῇ Ἠλείᾳ
παρὰ τὴν ἐκεῖ Ἐφυραν, ὡς προείπομεν. Τοῦτό τε οὖν εἴρηκε
σκέψεως δεόμενον, καὶ περὶ τῆς Οἰχαλίας, ὅτι φησὶν, οὐ μιᾶς
οὔσης, μίαν εἶναι πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιῆος. Δῆλον οὖν, ὅτι
τὴν Θετταλικὴν, ἐφ' ἧς φησιν·

Οἱ τ' ἔχον Οἰχαλίην, πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιῆος.

Τίς οὖν ἔστιν, ἐξ ἧς ὀρμηθέντα αἱ Μοῦσαι

Ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θρήϊκα παῦσαν ἀοιδῆς;

φησὶ γάρ,

Οἰχαλίηθεν ἰόντα παρ' Εὐρύτου Οἰχαλιῆος.

Εἰ μὲν γὰρ ἦν [ἡ] Θετταλική, οὐκ εὖ πάλιν ὁ Σκηψίος, Ἀρκα-

339. δικήν τινα λέγων, ἣν νῦν Ἀνθανίαν καλοῦσιν· Εἰ δ' οὗτος εὖ, καὶ ἡ Ἀρκαδικὴ πόλις Εὐρύτου εἴρηται, ὥς' οὐ μίᾳ μόνον· ἐκεῖνος δὲ μίαν μόνην φησί.

§. 7.

Μεταξὺ δὲ τῆς τοῦ Πηνειοῦ καὶ τοῦ Σελλήεντος ἐκβολῆς Πύλος ὠκεῖτο, κατὰ τὸν Σκόλλιν, οὐχ ἡ τοῦ Νέσορος πόλις, ἀλλ' ἑτέρα τις, ἥς τῇ πρὸς τὸν Ἀλφειὸν οὐδὲν ἐστὶ κοινὸν κτήμα, οὐδὲ τῇ πρὸς τὸν Πάμισον, εἴτε Ἀμαθον χρῆ καλεῖν. Βιάζονται δ' ἔνιοι μνησευόμενοι τὴν Νέσορος δόξαν καὶ τὴν εὐγένειαν. Τριῶν γὰρ Πύλων ἰσορουμένων ἐν Πελοποννήσῳ, καθότι καὶ καὶ τὸ ἔπος εἴρηται τοῦτο,

Ἐστὶ Πύλος πρὸ Πύλοιο· Πύλος γε μὲν ἐστὶ καὶ ἄλλος, τούτου τε, καὶ τοῦ Λεπρεατικοῦ τοῦ ἐν Τριφυλίᾳ, τρίτου δὲ τοῦ Μεσσηνιακοῦ τοῦ κατὰ Κορυφάσιον, ἕκαστοι τὸν παρὰ σφίσιν Ἡμαθόεντα πειρῶνται δεικνύναι, καὶ τὴν τοῦ Νέσορος πατρίδα τοῦτον ἀποφαίνουσιν. Οἱ μὲν οὖν πολλοὶ τῶν νεωτέρων συγγραφέων καὶ ποιητῶν Μεσσηνίων φασὶ τὸν Νέσορα, τῷ σωζομένῳ μέχρι εἰς αὐτοὺς προσιεθέμενοι. Οἱ δ' Ὀμηρικώτεροι, τοῖς ἔπεσιν ἀκολουθοῦντες, τοῦτον εἶναι φασὶ τὸν τοῦ Νέσορος Πύλον, οὗ τὴν χώραν διέξεισιν ὁ Ἀλφειός· διέξεισι δὲ τὴν Πισάτιν καὶ τὴν Τριφυλίαν. Οἱ δ' οὖν ἐκ τῆς Κοίλης Ἡλίδος, καὶ τοιαύτην φιλοτιμίαν προσετίθεσαν τῷ παρ' αὐτοῖς Πύλῳ, καὶ γνωρίσματα δεικνύντες, Γέρανον τόπον, καὶ Γέροντα ποταμὸν, καὶ ἄλλον Γερήνιον· εἴτ' ἀπὸ τούτων ἐπιθέτως Γερήνιον εἰρησθαι πιστούμενοι τὸν Νέσορα. Τοῦτο δ' αὐτὸ καὶ οἱ Μεσσηνιοὶ πεποιήκασι, καὶ πιθανώτεροί γε φαίνονται· μάλλον γὰρ γνώριμά φασιν εἶναι τὰ παρ' ἐκείνοις Γέρηνα, συνοικουμένα ποτε εὖ. Τοιαῦτα μὲν τὰ περὶ τὴν Κοίλην Ἡλιν ὑπάρχοντα νυνί.

§. 8.

Ὁ δὲ Ποιητὴς εἰς τέτταρα μέρη διελὼν τήνδε τὴν χώραν, 340.
τέτταρας δὲ καὶ τοὺς ἡγεμόνας εἰπὼν, οὐ σαφῶς εἴρηκεν·

Οἱ δ' ἄρα Βουπράσιόν τε καὶ Ἡλιδα δῖαν ἔναιον,
Ὅσσον ἐφ' Ὑρμίνη καὶ Μύρσινος ἐσχατόωσα,
Πέτρη τ' Ὀλενίη, καὶ Ἀλείσιον ἐντὸς ἐέργει·
Τῶν αὖ τέσσαρες ἀρχοὶ ἔσαν· δέκα δ' ἀνδρὶ ἐκάσῳ
Νῆες ἔποντο θοαί· πολέες δ' ἔμβαινον Ἐπειοί.

Τῷ μὲν γὰρ Ἐπειοὺς ἀμφοτέρους προσαγορεύειν τοὺς τε Βου-
πρασιεῖς καὶ τοὺς Ἡλείους, Ἡλείους δὲ μηκέτι καλεῖν τοὺς
Βουπρασιεῖς, οὐ τὴν Ἡλείαν δόξειεν ἂν εἰς τέτταρα μέρη διαι-
ρεῖν, ἀλλὰ τὴν τῶν Ἐπειῶν, ἣν εἰς δύο μέρη διεῖλε πρότερον·
οὐδ' ἂν μέρος εἶη τῆς Ἡλίδος τὸ Βουπράσιον, ἀλλὰ τῶν Ἐπειῶν
μᾶλλον. Ὅτι γὰρ Ἐπειοὺς καλεῖ τοὺς Βουπρασιεῖς, δῆλον·

Ὡς ὅποτε κρείοντ' Ἀμαρυγκέα θάπτον Ἐπειοί
Βουπρασίῳ.

Τὸ δὲ Βουπράσιον εἶναι τινὰ χώραν τῆς Ἡλείας, κατοικίαν
ἔχουσαν ὁμώνυμον, καὶ νυνὶ φαίνεται τῆς Ἡλίδος ὄν μέρος καὶ
τοῦτο. Πάλιν δὲ τῷ συγκαταριθμῆσθαι, Βουπράσιόν τε καὶ
Ἡλιδα δῖαν, λέγοντα, εἶτ' εἰς τέτταρας διαιρεῖν μερίδας, ὡς
ἂν κοινῶ δοκεῖ, τῷ τε Βουπρασίῳ καὶ τῇ Ἡλίδι, αὐτὰς ὑπο-
τάττειν. Ἦν δ', ὡς ἔοικε, κατοικία τῆς Ἡλείας τὸ Βουπράσιον
ἀξιόλογος, ἢ νῦν οὐκέτ' ἐστίν· ἢ δὲ χώρα καλεῖται μόνον
οὕτως ἢ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἐπὶ Δύμην, ἐξ Ἡλίδος τῆς νῦν πό-
λεως. Ὑπολάβοι δ' ἂν τις καὶ ὑπεροχὴν τινὰ ἔχειν τότε τὸ
Βουπράσιον παρὰ τὴν Ἡλιν, ὡς καὶ οἱ Ἐπειοὶ παρὰ τούτους·
ὑςερον δ' ἀντ' Ἐπειῶν Ἡλεῖοι ἐκλήθησαν. Καὶ τὸ Βουπράσιον
μὲν δὴ μέρος ἦν τῆς Ἡλίδος· ποιητικῶ δὲ τινι σχήματι συγ-
καταλέγειν τὸ μέρος τῷ ὄλω φασὶ τὸν Ὀμηρον, ὡς τὸ,

340.

Ἄν' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος·

καί,

Ἄν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε·

καί,

Κουρήτες τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοί·

καί,

Οἱ δ' ἐκ Δουλιχίου, Ἐχινάων θ' ἱεράων.

Καὶ γὰρ τὸ Δουλίχιον τῶν Ἐχινάδων. Χρῶνται δὲ καὶ οἱ νεώτεροι, Ἴππώναξ μὲν,

Κυπρίων βέκος φαγοῦσι καὶ Ἀμαθουσίων πυρόν·

341. Κύπριοι γὰρ καὶ οἱ Ἀμαθούσιοι. Ἄλκμάν δὲ,

Κύπρον ἱμερτὰν λιποῖσα καὶ Πάφον περιέρύταν·

καὶ Αἰσχύλος·

Κύπρου Πάφου τ' ἔχουσα πάντα κλῆρον.

Εἰ δ' οὐκ εἶρηκεν Ἠλείους τοὺς Βουπρασίους, οὐδ' ἄλλα πολλὰ τῶν ὄντων, φήσομεν· ἀλλὰ τοῦτ' οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις τοῦ μὴ εἶναι, ἀλλὰ τοῦ μὴ εἰπεῖν μόνον.

§. 9.

Ἐκαταῖος δ' ὁ Μιλήσιος ἑτέρους λέγει τῶν Ἠλείων τοὺς Ἐπειούς· τῷ γοῦν Ἡρακλεῖ συστρατεῦσαι τοὺς Ἐπειούς ἐπὶ Αὐγέαν καὶ συνανελεῖν αὐτῷ τὸν τε Αὐγέαν καὶ τὴν Ἥλιν· φησὶ δὲ καὶ τὴν Δύμην, Ἐπειίδα καὶ Ἀχαιίδα. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ μὴ ὄντα λέγουσιν οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς, συντετραμμένοι τῷ ψεύδει διὰ τὰς μυθογραφίας· διὰ δὲ τοῦτο καὶ οὐχ ὁμολογοῦσι πρὸς ἀλλήλους περὶ τῶν αὐτῶν. Οὐ μέντοι ἄπιστον, οὐδ' εἴ ποτε τοῖς Ἠλείοις διάφοροι ὄντες οἱ Ἐπειοὶ, καὶ ἑτεροεθνεῖς, εἰς ταῦτό συνήρχοντο κατ' ἐπικράτειαν, καὶ κοινὴν ἐνέμοντο πολιτείαν· ἐπεκράτουν δὲ καὶ μέχρι Δύμης. Ὁ μὲν γὰρ Ποιητὴς οὐκ ὠνόμακε τὴν Δύμην· οὐκ ἀπεικὸς δ' ἐστὶ τότε μὲν αὐτὴν

ὑπὸ τοῖς Ἐπειοῖς ὑπάρξαι, ὕστερον δὲ τοῖς Ἴωσιν, ἢ μὴδ' ἐκεί- 341.
νοῖς, ἀλλὰ τοῖς τὴν ἐκείνων χώραν κατασχοῦσιν Ἀχαιοῖς. Τῶν
δὲ τεττάρων μερίδων, ὧν ἓν ἐστὶ καὶ τὸ Βουπράσιον, ἢ μὲν
Ἰρμίνη καὶ ἡ Μύρσινος τῆς Ἠλείας ἐστίν· αἱ δὲ λοιπαὶ ἐπὶ τῶν
ὄρων ἤδη τῆς Πισάτιδος, ὡς οἴονταί τινες.

§. 10.

Ἰρμίνη μὲν οὖν πολίχμιον ἦν· νῦν δ' οὐκ ἔστιν· ἀλλ' ἀκρω-
τήριον πλησίον Κυλλήνης ὄρεινόν, καλούμενον Ὀρμινα, ἢ
Ἰρμινα. Μύρσινος δὲ τὸ νῦν Μυρτούντιον, ἐπὶ θαλάτταν καθ-
ήκουσα κατὰ τὴν ἐκ Δύμης εἰς Ἥλιον ὁδὸν κατοικία, σταδία
τῆς Ἠλείων πόλεως διέχουσα ἐβδομήκοντα. Πέτρην δ' Ὠλενίην
εἰκάζουσι τὴν νῦν Σκόλλιν. Ἀνάγκη γὰρ εἰκότα λέγειν, καὶ τῶν
τόπων καὶ τῶν ὀνομάτων μεταβεβλημένων, ἐκείνου τε μὴ σφόδρα
ἐπὶ πολλῶν σαφηνίζοντος. Ἔστι δ' ὄρος πετρῶδες κοινὸν Δυμαίων
τε καὶ Τριταίων καὶ Ἠλείων, ἐχόμενον ἐτέρου τινὸς Ἀρκαδικοῦ
ὄρους Λαμπείας, ὃ τῆς Ἥλιδος μὲν διέσηκεν ἑκατὸν πρὸς τοῖς
τριάκοντα σταδίους, Τριταίας δὲ ἑκατὸν, καὶ ἐκ Δύμης δὲ τοὺς
ἴσους, Ἀχαϊκῶν πόλεων. Τὸ δ' Ἀλείσιόν ἐστι τὸ νῦν Ἀλεσιαῖον,
χώρα παρὰ τὴν Ἀμφιδολίδα, ἔνθα κατὰ μῆνα ἀγορὰν συνάγουσιν
οἱ περίοικοι· κεῖται δὲ ἐπὶ τῆς ὄρεινῆς ὁδοῦ τῆς ἐξ Ἥλιδος εἰς
Ὀλυμπίαν. Πρότερον δ' ἦν πόλις τῆς Πισάτιδος, ἄλλοτε ἄλλως
τῶν ὄρων ἐπαλλαττόντων, διὰ τὰς τῶν ἡγεμόνων μεταβολάς· τὸ δ'
Ἀλείσιον καὶ Ἀλεισίου κολώνην ὁ Ποιητὴς καλεῖ, ὅταν φῆ·

Ὄφρ' ἐπὶ Βουπρασίου πολυπύρου βήσαμεν ἵππους,
Πέτρης τ' Ὠλενίης, καὶ Ἀλεισίου ἔνθα κολώνη
κέκληται —.

342.

Ἵπερβατῶς γὰρ δεῖ δέξασθαι, ἴσον τῷ, Καὶ ἔνθα Ἀλεισίου
κολώνη κέκληται· ἐνιοὶ δὲ καὶ ποταμὸν δεικνύουσιν Ἀλείσιον.

§. 11.

342. Λεγομένων δέ τινων ἐν τῇ Τριφυλίᾳ Καυκίωνων πρὸς τῇ Μεσσηνίᾳ, λεγομένης δὲ καὶ τῆς Δύμης Καυκωνίδος ὑπὸ τινων, ὄντος δὲ καὶ ποταμοῦ ἐν τῇ Δυμαίᾳ μεταξὺ Δύμης καὶ Τριταίας, ὃς καλεῖται Καύκων * Ξηλυκῶς *, ζητοῦσι περὶ τῶν Καυκίωνων, μὴ διττοὶ λέγονται, οἱ μὲν περὶ τὴν Τριφυλίαν, οἱ δὲ περὶ Δύμην καὶ Ἥλιν, καὶ τὸν Καύκωνα· ἐμβάλλει δ' οὗτος εἰς ἕτερον, ὃς Τευθεάς ἀρσενικῶς καλεῖται, ὁμώνυμος πολίχνη τινὶ τῶν εἰς τὴν Δύμην συνωκισμένων· πλὴν ὅτι χωρὶς τοῦ σ' Τευθεά λέγεται Ξηλυκῶς αὕτη, ἐκτεινόντων τὴν ἐσχάτην συλλαβὴν, ὅπου τὸ τῆς Νεμιδίας Ἀρτέμιδος ἱερόν. Ὁ δὲ Τευθεάς εἰς τὸν Ἀχελῶον ἐμβάλλει τὸν κατὰ Δύμην ρέοντα, ὁμώνυμον τῷ κατὰ τὴν Ἀκαρνανίαν, καλούμενον καὶ Πεῖρον. Τοῦ δ' Ἡσιόδου εἰπόντος,

Ὡκεε δ' Ὠλενίην πέτρην ποταμοῖο παρ' ὄχθας
Εὐρῆος Πείροιο,

μεταγράφουσί τινες Πόροιο, οὐκ εὔ. Περί δὲ τῶν Καυκίωνων ζητοῦσι, φησὶν, ὅτι τῆς Ἀθηναῖς τῆς τῷ Μέντορι ὠμοιωμένης, εἰπούσης πρὸς Νέσσορα,

Νῦν· ἀτὰρ ἠῶθεν μετὰ Καύκωνας μεγαθύμους
Εἴμ', ἔνθα χρεῖός μοι ὀφέλλεται,

δοκεῖ σημαίνεσθαι χώρα τις ἐν τῇ τῶν Ἐπειῶν, ἣν οἱ Καύκωνες εἶχον, ἕτεροι ὄντες τῶν ἐν τῇ Τριφυλίᾳ, ἐπεκτείνοντες καὶ μέχρι Δυμαίας τυχόν. Οὔτε δὲ τὴν Δύμην, ὀπόθεν Καυκωνίδα εἰρῆσθαι συμβέβηκε, παραλιπεῖν ἄξιον, οὔτε τὸν ποταμὸν, ὀπόθεν Καύκων εἴρηται, διὰ τὸ τοὺς Καύκωνας παρέχειν ζήτησιν, οἱ τινὲς ποτέ εἰσιν, ὅπου φησὶν ἡ Ἀθηναῖα βαδίζειν, κατὰ τὴν τοῦ χρέους κομιδὴν. Εἰ γὰρ δὴ δεχοίμεθα τοὺς ἐν
τῇ

τῇ Τριφυλίᾳ λέγεσθαι τοὺς περὶ Λέπρεον, οὐκ οἶδ' ὅπως πι- 342.
θανὸς ἔσαι ὁ λόγος· διὸ καὶ χράφουσί τινες·

— ἔνθα χρεῖός μοι ὀφέλλεται Ἡλιδι δῖη,
οὐκ ὀλίγον.

Δῆλον δὲ μᾶλλον τοῦτ' ἔσαι, ἐπειδὴν τὴν Πισάτιν καὶ τὴν ἐξῆς
Τριφυλίαν διεξίωμεν μέχρι τῆς τῶν Μεσσηνίων μεθορίας.

§. 12.

Μετὰ δὲ τὸν Χελωνάταν ὁ τῶν Πισατῶν αἰγιαλὸς πολὺς·
εἶτ' ἄκρα Φειά· ἦν δὲ καὶ πολίχνη·

Φειᾶς παρ' τείχεσσι, Ἰαρδάνου ἀμφὶ ρέεθρα·

ἔστι γὰρ καὶ ποτάμιον πλησίον. Ἔνιοι δ' ἀρχὴν τῆς Πισάτι-
δος τὴν Φειάν φασί· πρόκειται δὲ ταύτης νησίον καὶ λιμὴν, 343.
ἐνθεν εἰς Ὀλυμπίαν τῷ ἐγγυτάτῳ ἐκ Θαλάττης σαδίοι ἑκα-
τὸν εἴκοσι. Εἶτ' ἄλλη ἄκρα αὐθις, ἐπὶ πολὺ προὔχουσα ἐπὶ
τὴν δύσιν, καθάπερ ὁ Χελωνάτας, ἀφ' ἧς ἐπὶ τὴν Κεφαλ-
ληνίαν σαδίοι ἑκατὸν εἴκοσι. Εἶθ' ὁ Ἀλφειὸς ἐκδίδωσι, διέχων
τοῦ Χελωνάτα σαδίους διακοσίους ὀγδοήκοντα, Ἀράξου δὲ πεν-
τακοσίους τετταράκοντα πέντε. Ρεῖ δ' ἐκ τῶν αὐτῶν τόπων, ἐξ
ᾧ καὶ ὁ Εὐρώτας· καλεῖται δὲ Ἀσέα, κώμη τῆς Μεγαλοπο-
λίτιδος, πλησίον ἀλλήλων ἔχουσα δύο πηγὰς, ἐξ ᾧ ρέουσι
οἱ λεχθέντες ποταμοί· δύντες δ' ὑπὸ γῆν ἐπὶ συχνοὺς σαδίους,
ἀνατέλλουσι πάλιν, εἶθ' ὁ μὲν εἰς τὴν Λακωνικὴν, ὁ δ' εἰς
τὴν Πισάτιν κατάγεται. Ὁ μὲν οὖν Εὐρώτας κατὰ τὴν ἀρχὴν
τῆς Βλεμινάτιδος ἀναδείξας τὸ ρεῖθρον, παρ' αὐτὴν τὴν Σπάρτην
ῤυεῖς, καὶ διεξιὼν αὐλῶνά τινα μακρὸν κατὰ τὸ ἔλος, οὗ μέ-
μνηται καὶ ὁ Ποιητής, ἐκδίδωσι μεταξύ Γυθίου τοῦ τῆς Σπάρτης
ἐπινείου, καὶ Ἀκριῶν. Ὁ δ' Ἀλφειὸς, παραλαβὼν τὸν τε Κελά-
δοντα καὶ τὸν Ἐρύμανθον, καὶ ἄλλους ἀσημοτέρους, διὰ τῆς
Φριζῆς καὶ τῆς Πισάτιδος καὶ Τριφυλίας ἐνεχθεῖς, παρ'

343. αὐτὴν τὴν Ὀλυμπίαν, ἐπὶ Θαλάτταν τὴν Σικελικὴν ἐκπίπτει μεταξὺ Φειᾶς τε καὶ Πιτάνης. Πρὸς δὲ τῇ ἐκβολῇ τὸ τῆς Ἀλφειονίας Ἀρτέμιδος, ἢ Ἀλφειούσης, ἄλσος ἐστὶ (λέγεται γὰρ ἀμφοτέρως), ἀπέχον τῆς Ὀλυμπίας εἰς ὀγδοήκοντα σταδίους. Ταύτῃ δὲ τῇ Θεῶ καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ κατ' ἔτος συντελεῖται πανήγυρις, καθάπερ καὶ τῇ Ἐλαφίᾳ καὶ τῇ Δαφνίᾳ. Μεσῆ δ' ἐστὶν ἡ γῆ πᾶσα Ἀρτεμισίων τε καὶ Ἀφροδισίων, καὶ Νυμφαίων, ἐν ἄλσεσιν ἀνθέων ὡς τὸ πολὺ, διὰ τὴν εὐϋδρίαν· συχνὰ δὲ καὶ Ἑρμεία ἐν ταῖς ὁδοῖς, Ποσειδία δ' ἐπὶ ταῖς ἀκταῖς. Ἐν δὲ τῷ τῆς Ἀλφειονίας ἱερῷ γραφαὶ Κλεάνθους τε καὶ Ἀρήγοντος, ἀνδρῶν Κορινθίων, τοῦ μὲν Τροίας ἄλωσις, καὶ Ἀθηνᾶς γοναί, τοῦ δ' Ἄρτεμις ἀναφερομένη ἐπὶ γρυπὸς, σφόδρα εὐδόκιμοι.

§. 13.

Εἶτα τὸ διεῖργον ὄρος τῆς Τριφυλίας τὴν Μακισίαν ἀπὸ τῆς Πισάτιδος· εἴτ' ἄλλος ποταμὸς Χαλκίς, καὶ κρήνη Κρουνοί, καὶ κατοικία Χαλκίς, καὶ τὸ Σαμικὸν μετὰ ταῦτα, ὅπου τὸ μάλισα τιμώμενον τοῦ Σαμίου Ποσειδῶνος ἱερόν· ἔστι δ' ἄλσος ἀγριελαίων πλέων. Ἐπεμελοῦντο δ' αὐτοῦ Μακίσιοι· οὗτοι δὲ καὶ τὴν ἐκεχειρίαν ἐπήγγελλον, ἣν καλοῦσι Σάμιον· συντελοῦσι δ' εἰς τὸ ἱερόν πάντες Τριφύλιοι.

§. 14.

Κατὰ ταῦτα δὲ πως τὰ ἱερά ὑπέγκειται τῆς Θαλάττης, ἐν τριάκοντα ἢ μικρῷ πλείοσι σταδίοις, ὁ Τριφυλιακὸς Πύλος καὶ
344. Λεπρεατικὸς, ὃν καλεῖ ὁ Ποιητὴς Ἡμαθόεντα, καὶ παραδίδωσι τοῦ Νέσορος πατρίδα, ὡς ἂν τις ἐκ τῶν ἐπῶν τῶν Ὀμήρου τεκμαίροιτο· εἴτε τοῦ παραρρέοντος ποταμοῦ πρὸς ἄρκτον Ἀμάθου καλουμένου πρότερον, ὃς νῦν Μάμαος καὶ Ἀρκαδιακὸς καλεῖται, ὡς' ἐντεῦθεν Ἡμαθόεντα κεκλησθαι· εἴτε τούτου μὲν

Παμίσου καλουμένου ὁμωνύμως τοῖς ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ δυσί, τῆς 344. δὲ πόλεως ἄδηλον ἐχούσης τὴν ἐτυμολογίαν τοῦ ἐπιθέτου· καὶ γὰρ τὸ ἀμαθώδη τὸν ποταμὸν, ἢ τὴν χώραν εἶναι, ψευδὸς φασι. Καὶ τὸ τῆς Σκιλλουντίας δὲ Ἀθηναῖς ἱερὸν τὸ περὶ Σκιλλοῦντα τῶν ἐπιφανῶν ἐστίν, Ὀλυμπίας πλησίον κατὰ τὸν Φέλλωνα. Πρὸς ἑω δ' ἐστίν ὄρος, τοῦ Πύλου πλησίον, ἐπώνυμον Μίνθης, ἣν μυθεύουσι παλλακὴν τοῦ Ἄδου γενομένην, πατηθεῖσαν ὑπὸ τῆς Κόρης, εἰς τὴν κηπαίαν μίνθην μεταβαλεῖν *ἦν τινες ἠδύοσμον καλοῦσι*. Καὶ δὴ καὶ τέμενός ἐστιν Ἄδου πρὸς τῷ ὄρει, τιμώμενον ὑπὸ Μακισίων· καὶ Δήμητρος ἄλλος ὑπερκείμενον τοῦ Πυλιακοῦ πεδίου. Τὸ δὲ πεδῖον εὐγεῶν ἐστὶ τοῦτο· τῇ θαλάττῃ δὲ συνάψαν, παρατείνει παρ' ἅπαν τὸ μεταξὺ τοῦ τε Σαμικοῦ καὶ ποταμοῦ Νέδας διάστημα. Θινώδης δὲ καὶ ξενός ἐστιν ὁ τῆς θαλάττης αἰγιαλός, ὡς' οὐκ ἂν ἀπογονοίη τις ἐντεῦθεν Ἡμαθόεντα ὠνομάσθαι τὸν Πύλον.

§. 15.

Πρὸς ἄρκτον δ' ὄμορα ἦν τῷ Πύλῳ δύο πολίδια Τριφυλιακά, Ἰπανα καὶ Τυπαναίαι, ὧν τὸ μὲν εἰς Ἡλίον συνωκίσθη, τὸ δὲ διέμεινε. Καὶ ποταμοὶ δύο ἐγγὺς ρέουσιν, ὃ τε Δαλίῳν καὶ ὁ Ἀχέρων, ἐμβάλλοντες εἰς τὸν Ἀλφειόν. Ὁ δὲ Ἀχέρων κατὰ τὴν πρὸς τὸν Ἄδην οἰκειότητα ὠνόμασαι. Ἐκτετίμηται γὰρ *δὴ* σφόδρα τὰ τε τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Κόρης ἱερά ἐνταῦθα, καὶ τὰ τοῦ Ἄδου· τάχα διὰ τὰς ὑπεναντιότητας, ὡς φησὶν ὁ Σκήψιος Δημήτριος. Καὶ γὰρ εὐκαρπός ἐστι, καὶ ἐρυσίβην γεννᾷ καὶ θρύον ἢ Τριφυλία· διόπερ ἀντὶ μεγάλης φορᾶς πυκνὰς ἀφορίας γίνεσθαι συμβαίνει κατὰ τοὺς τόπους.

§. 16.

Τοῦ δὲ Πύλου πρὸς νότον ἐστὶ τὸ Λέπρεον. Ἦν δὲ καὶ αὕτη

344. πόλις ὑπὲρ τῆς Θαλάττης ἐν τετταράκοντα σταδίους· μεταξύ δὲ τοῦ Λεπρέου καὶ τοῦ Ἀνίγρου τὸ ἱερόν τοῦ Σαμίου Ποσειδῶνός ἐστιν, ἑκατὸν σταδίους ἑκατέρου διέχον. Τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ ἱερόν, ἐν ᾧ καταληφθῆναί φησιν ὁ Ποιητῆς ὑπὸ Τηλεμάχου τὴν Θυσίαν συντελοῦντας τοὺς Πυλίουσ·

Οἱ δὲ Πύλον, Νηλῆος εὐκτίμενον πτολίεθρον,
 Ἴξον· τοὶ δ' ἐπὶ θινὶ θαλάσσης ἱερά ρέζον,
 Ταύρους παμμίελας, Ἐνοσίχθονι κυανοχαίτη.

345. Πάρεσι μὲν γὰρ τῷ Ποιητῇ καὶ πλάττειν τὰ μὴ ὄντα· ὅταν δ' ἢ δυνατόν ἐφαρμόττειν τοῖς οὔσι τὰ ἔπη, καὶ σώζειν τὴν διήγησιν, τότε δ' ἀπέχεσθαι προσῆκε μᾶλλον. Χώραν δ' εἶχον εὐδαίμονα οἱ Λεπρεάται· τούτοις δ' ὄμοροι Κυπαρισσιεῖς. Ἄμφω δὲ τὰ χωρία ταῦτα Καύκωνες κατεῖχον, καὶ τὸν Μάκισον δὲ, ὃν τινες Πλατανισοῦντα καλοῦσιν ὁμώνυμον τῇ χώρᾳ δ' ἐστὶ πόλισμα. Φασὶ δ' ἐν τῇ Λεπρεάτιδι καὶ Καύκωνος εἶναι μνῆμα, εἴτ' ἀρχηγέτου τινός, εἴτ' ἄλλως ὁμωνύμου τῷ ἔθνει.

§. 17.

Πλείους δ' εἰσὶ λόγοι περὶ Καυκῶνων. Καὶ γὰρ Ἀρκαδικὸν ἔθνος φασὶ, καθάπερ τὸ Πελασγικόν, καὶ πλανητικὸν ἄλλως, ὡσπερ ἐκεῖνο. Ἴσορει γοῦν ὁ Ποιητῆς καὶ τοῖς Τρωσὶν ἀφιγμένους συμμάχους· πόθεν δ', οὐ λέγει· δοκοῦσι δ' ἐκ Παφλαγονίας. Ἐκεῖ γὰρ ὀνομάζουσι Καυκωνιάτας τινὰς Μαριανδυνοῖς ὁμόρους, οἱ καὶ αὐτοὶ Παφλαγόνες εἰσὶ. Μνησθησόμεθα δ' αὐτῶν ἐπὶ πλείον, ὅταν εἰς ἐκεῖνον περισῆ τὸν τόπον ἢ γραφῆ. Νυνὶ δὲ περὶ τῶν ἐν τῇ Τριφυλίᾳ Καυκῶνων ἔτι καὶ ταῦτα προσηγορητέον. Οἱ μὲν γὰρ καὶ ὅλην τὴν νῦν Ἠλείαν, ἀπὸ τῆς Μεσσηνίας μέχρι Δύμης, Καυκωνίαν λεχθῆναί φησιν· Ἀντίμαχος γοῦν καὶ Ἐπειοὺς καὶ Καύκωνας ἅπαντας προσαγορεύει. Τινὲς δὲ, ὅλην μὲν μὴ κατασχεῖν αὐτούς, δίχα δὲ μεμερισμένους

οἰκεῖν, τοὺς μὲν πρὸς τῇ Μεσσηνίᾳ κατὰ τὴν Τριφυλίαν, τοὺς 345.
 δὲ πρὸς τῇ Δύμῃ κατὰ τὴν Βουπρασίδα καὶ τὴν Κοίλην Ἥλιν.
 Ἀριστοτέλης δ' ἐνταῦθα μάλισα οἶδεν ἰδρυμένους αὐτούς. Καὶ
 δὴ τοῖς ὑφ' Ὀμήρου λεγομένοις ὁμολογεῖ μᾶλλον ἢ ὑστάτη ἀπό-
 φασις· τό τε ζητούμενον πρότερον λαμβάνει λύσιν. Ὁ μὲν γὰρ
 Νέστωρ ὑπόκειται τὸν Τριφυλιακὸν οἰκῶν Πύλον, τὰ τε πρὸς
 νότον καὶ τὰ ἐσωθεν. Ταῦτα δ' ἐς τὰ συγκυροῦντα πρὸς τὴν
 Μεσσηνίαν καὶ τὴν Λακωνικὴν, ἃ ὑπ' ἐκείνῳ ἐστίν, ἔχουσι
 οἱ Καύκωνες, ὥστε τοῖς ἀπὸ Πύλου βαδίζουσιν εἰς Λακε-
 δαίμονα, ἀνάγκη διὰ Καυκῶνων εἶναι τὴν ὁδόν. Τὸ δ' ἱερὸν τοῦ
 Σαμίου Ποσειδῶνος, καὶ ὁ κατ' αὐτὸ ὄρμος, εἰς ὃν κατήχθη
 Τηλέμαχος, πρὸς δύσιν καὶ πρὸς ἄρκτον ἀπονεύει. Εἰ μὲν
 τοίνυν οἱ Καύκωνες ἐνταῦθα μόνον οἰκοῦσιν, οὐ σώζεται τῷ
 Ποιητῇ ὁ λόγος. Κελεύει γὰρ ἢ μὲν Ἀθηναῖα κατὰ τὴν Ὀδύσσειαν
 τῷ Νέστορι, τὸν μὲν Τηλέμαχον εἰς τὴν Λακεδαίμονα πέμψαι
 σὺν δίφρῳ τε καὶ ὑιέϊ, εἰς τὰ πρὸς ἔω μέρη· αὐτὴ δ' ἐπὶ ναῦν
 βαδιεῖσθαι νυκτερεύσουσά φησιν, ἐπὶ τὴν δύσιν καὶ εἰς τοῦπίσω·

— ἀτὰρ ἠῶθεν μετὰ Καύκωνας μεγαθύμους

πορεύσεσθαι ἐπὶ τὸ χρέος, πάλιν εἰς τοῦμπροσθεν. Τίς οὖν ὁ
 τρόπος; παρῆν γὰρ τῷ Νέστορι λέγειν· « Ἄλλ' οἳ γε Καύκωνες 346.
 » ὑπ' ἐμοί εἰσι, καὶ πρὸ ὁδοῦ τοῖς εἰς Λακεδαίμονα βαδίζουσιν·
 » ὥστε τί οὐ συνοδεύεις τοῖς περὶ Τηλέμαχον, ἀλλ' ἀναχωρεῖς
 » εἰς τοῦπίσω » ; Ἄμα δ' οἰκεῖον ἦν τῷ βαδίζοντι ἐπὶ χρέους κο-
 μιθῆν, οὐκ ὀλίγου, ὡς φησι, πρὸς ἀνθρώπους ὑπὸ τῷ Νέστορι
 ὄντας, αἰτήσασθαι τινα παρ' αὐτοῦ βοήθειαν, εἴ τι ἀγνωμονοῖτο
 (ὡσπερ εἶπω) περὶ τὸ συμβόλαιον· οὐ γέγονε δὲ τοῦτο. Εἰ
 μὲν τοίνυν ἐνταῦθα μόνον οἰκοῖεν οἱ Καύκωνες, ταῦτ' ἂν συμ-
 βαίνοι τὰ ἄτοπα· μεμερισμένων δὲ τινων καὶ εἰς τοὺς πρὸς
 Δύμην τόπους τῆς Ἠλείας, ἐκεῖσε ἂν εἴη λέγουσα τὴν ἔφοδον
 ἢ Ἀθηναῖα, καὶ οὐκ ἂν ἔτι οὔθ' ἢ εἰς τὴν ναῦν κατάβασις

346. ἔχοι τι ἀπεμφαῖνον, οὐθ' ὁ τῆς συνοδίας ἀποσπασμὸς, εἰς τάναντία τῆς ὁδοῦ οὔσης. Παραπλησίως δ' ἂν καὶ τὰ περὶ τοῦ Πύλου διαπορούμενα τύχοι τῆς προσηκούσης διαίτης, ἐπέλθουσι μικρὸν ἔτι τῆς χωρογραφίας μέχρι τοῦ Πύλου τοῦ Μεσσηνιακοῦ.

§. 18.

Ἐλέγοντο δὲ [καὶ] Παρωρεύεται τινὲς τῶν ἐν τῇ Τριφυλίᾳ κατέχοντες ὄρη, περὶ τὸ Λέπρεον καὶ τὸ Μάκιζον, καθήκοντα ἐπὶ θάλατταν πλησίον τοῦ Σαμικοῦ Ποσειδίου.

§. 19.

ὑπὸ τούτοις ἐσὶν ἐν τῇ παραλίᾳ δύο ἄντρα, τὸ μὲν νυμφῶν Ἀνιγριάδων, τὸ δὲ, ἐν ᾧ τὰ περὶ τὰς Ἀτλαντίδας καὶ τὴν Δαρδάνου γένεσιν. Ἐνταῦθα δὲ καὶ τὰ ἄλλα, τό τε Ἐνδυμιωναῖον καὶ τὸ Εὐρυκύδιον. Τὸ μὲν οὖν Σαμικόν ἐστὶν ἔρυμα· πρότερον δὲ καὶ πόλις, Σάμος προσαγορευαμένη, διὰ τὸ ὕψος ἴσως, ἐπειδὴ σάμους ἐκάλουσιν τὰ ὕψη· τάχα δὲ καὶ τῆς Ἀρήνης ἀκρόπολις ἦν τοῦτο, ἧς ἐν τῷ Καταλόγῳ μέμνηται ὁ Ποιητής·

Οἱ δὲ Πύλον τ' ἐνέμοντο καὶ Ἀρήνην ἐρατεινήν.

Οὐδαμοῦ γὰρ σαφῶς εὐρίσκοντες, ἐνταῦθα μάλιστα εἰκάζουσι τὴν Ἀρήνην, ὅπου καὶ ὁ παρακείμενος Ἄνιγρος ποταμὸς, καλούμενος πρότερον Μινύειος, ἐκδίδωσιν· οὐ μικρὸν σημεῖον· λέγει γὰρ ὁ Ποιητής·

Ἐστὶ δὲ τις ποταμὸς Μινυήϊος εἰς ἄλλα βάλλον,
Ἐγγύθεν Ἀρήνης.

Πρὸς γὰρ δὴ τῷ ἄντρῳ τῶν Ἀνιγριάδων νυμφῶν ἐστὶ πηγὴ, ὑφ' ἧς ἔλειον καὶ τιφῶδες τὸ ὑποπίπτον γίνεται χωρίον· ὑποδέχεται δὲ τὸ πλεῖστον τοῦ ὕδατος ὁ Ἄνιγρος, βαθὺς καὶ ὑπτίος ὢν, ὥστε λιμνάζειν· θρυώδης δ' ὢν ὁ τόπος ἐξ εἴκοσι

σαδίων βαρείαν ὄσμην παρέχεται, καὶ τοὺς ἰχθύας ἀβρώτους 346.
 ποιεῖ. Μυθεύουσι δ', οἱ μὲν ἀπὸ τοῦ τῶν τετρωμένων Κεν-
 ταύρων τινὰς ἐνταῦθ' ἀπονίψασθαι τὸν ἐκ τῆς ὕδρας ἰόν,
 οἱ δ' ἀπὸ τοῦ Μελάμποδα τοῖς ὕδασι τούτοις καθαρσίους
 χρήσασθαι πρὸς τὸν τῶν Προϊτίδων καθαρμόν· ἀλφούς δὲ καὶ
 λεύκας καὶ λειχήνας ἰᾶται τὸ ἐντεῦθεν λουτρόν. Φασὶ δὲ καὶ 347.
 τὸν Ἀλφειὸν ἀπὸ τῆς τῶν ἀλφῶν θεραπείας οὕτως ὠνομάσθαι.
 Ἐπεὶ οὖν ἢ τε ὑπιτιότης τοῦ Ἀνίγρου καὶ αἱ ἀνακοπαὶ τῆς
 Θαλάττης μονὴν μᾶλλον, ἢ ῥύσιν παρέχουσι τοῖς ὕδασι, Μι-
 μυνηϊὸν φασὶν εἰρησθαι πρότερον· παρατρέψαι δὲ τινὰς τοῦνομα,
 καὶ αὐτ' αὐτοῦ ποιῆσαι Μινυηϊόν. ἔχει δ' ἡ ἐτυμότης καὶ ἄλλας
 ἀφορμάς· εἴτ' ἀπὸ τῶν μετὰ Χλωρίδος τῆς Νέσσορος μητρὸς
 ἐξ Ὀρχομενοῦ τοῦ Μινυεῖου ἐλθόντων, εἴτ' ἀπὸ τῶν Μινυῶν,
 οἱ, τῶν Ἀργοναυτῶν ἀπόγονοι ὄντες, ἐκ Λήμνου μὲν εἰς Λακε-
 δαίμονα ἐξέπεσον, ἐντεῦθεν δ' εἰς Τριφυλίαν, καὶ ὤκησαν περὶ
 τὴν Ἀρήνην ἐν τῇ χώρᾳ τῇ νῦν Ὑπαισίᾳ καλουμένη, οὐκ ἐχούση
 οὐκέτι τὰ τῶν Μινυῶν κτίσματα· ὧν τινες, μετὰ Θήρα τοῦ
 Αὐτεσιώνος (ἦν δ' οὗτος Πολυνείκουσ ἀπόγονος) πλεύσαντες
 εἰς τὴν μεταξύ Κυρηναίας καὶ Κρήτης νῆσον,

Καλλίσην τὸ πάροιθε, τὸ δ' ὕστερον οὖνομα Θήρην,

ὡς φησι Καλλίμαχος, ἔκτισαν τὴν μητρόπολιν τῆς Κυρήνης
 Θήραν, ὁμώνυμον δ' ἀπέδειξαν τῇ πόλει καὶ τῇ νῆσον.

§. 20.

Μεταξὺ δὲ τοῦ Ἀνίγρου καὶ τοῦ ὄρους, ἐξ οὗ ῥεῖ ὁ Ἰαρδάνης,
 λειμῶν δεικνυται, καὶ ἠρίον ἐπιφανές, καὶ [αἰ] Ἀχαιαί· εἰσὶ δὲ
 πέτραι ἀπότομοι τοῦ αὐτοῦ ὄρους, ὑπὲρ ὧν ἡ Σάμος, ὡς ἔφαμεν,
 γέγονε πόλις, ἢ δὴ οὐ πάνυ ὑπὸ τῶν τοῦσ Περιπλοῦς γραψάντων
 μνημονεύεται· τάχα μὲν διὰ τὸ πάλαι κατεσπᾶσθαι, τάχα δὲ καὶ
 διὰ τὴν θέσιν, ὅτι ἐν ἀφανεῖ κεῖται. Τὸ μὲν γὰρ Ποσειδῖον, ἄλσος

347. ἐσὶν, ὡς εἴρηται, πρὸς τῇ Θαλάττῃ· ὑπέρεκται δ' αὐτοῦ λόφος ὑψηλός, ἐπίπροσθεν ὧν τοῦ νῦν Σαμικοῦ, ἐφ' οὗ ἦν ἡ Σάμος, ὥστε ἐκ Θαλάττης μὴ ὁραῖσθαι. Καὶ πεδίον δ' αὐτόθι καλεῖται Σαμικόν· ἐξ οὗ δὴ καὶ μάλιστ' ἂν τις τεκμαίροιο πόλιν ὑπάρξαι ποτὲ τὴν Σάμον. Καὶ ἡ Ραδινὴ δὲ, ἣν Στησίχορος ποιῆσαι δοκεῖ, ἦς ἀρχή,

Ἄγε, Μῶσα λιγεῖα, ἄρξον αἰοιδᾶς, ἐρατῶν

ὕμνους Σαμίων περὶ παίδων

Ἐρατᾶ φθεγγομένα λύρα,

ἐντεῦθεν λέγει τοὺς παῖδας. Ἐκδοθεῖσαν γὰρ τὴν Ραδινὴν εἰς Κόρινθον τυράννω (φησὶν) ἐκ τῆς Σάμου πλεῦσαι, πνέοντος ζεφύρου, οὐ δῆπουθεν τῆς Ἴωνικῆς Σάμου· τῷ δ' αὐτῷ ἀνέμῳ καὶ ἀρχιθέωρον εἰς Δελφούς, ὅντα ἀδελφὸν αὐτῆς, ἐλθεῖν· καὶ τὸν ἀνεψιὸν ἐρῶντα αὐτῆς ἄρματι εἰς Κόρινθον ἐξορμησάμενος παρ' αὐτήν· ὃ τε τύραννος, κτείνας ἀμφοτέρους, ἄρματι ἀποπέμπει τὰ σώματα, μεταγνοὺς δ' ἀνακαλεῖ καὶ θάπτει.

§. 21.

348. Ἀπὸ δὲ τοῦ Πύλου τούτου καὶ τοῦ Λεπρέου τετρακοσίων πηχέων ἐστὶ διάστημα ἐπὶ τὸν Μεσσηνιακὸν Πύλον, καὶ τὸ Κορυφάσιον, ἐπὶ Θαλάττῃ κείμενα φρούρια, καὶ τὴν παρακειμένην Σφαγίαν νῆσον· ἀπὸ δὲ Ἀλφειοῦ ἑπτακοσίων πεντήκοντα· ἀπὸ δὲ τοῦ Χελωνάτα χιλίων τριάκοντα. Ἐν δὲ τῷ μεταξύ τό τε τοῦ Μακισίου Ἡρακλέους ἱερόν ἐστι καὶ ὁ Ἀκιδῶν ποταμός. Ρεῖ δὲ παρὰ τάφον Ἰαρδάνου καὶ Χάαν, πόλιν ποτὲ ὑπάρξασαν πλησίον Λεπρέου, ὅπου καὶ τὸ πεδίον τὸ Αἰπάσιον. Περὶ ταύτης δὲ τῆς Χάας γενέσθαι φασὶν ἔναι τὸν πόλεμον τοῖς Ἀρκάσι πρὸς τοὺς Πυλίους, ὃν ἔφρασεν Ὅμηρος· καὶ δεῖν οἶοντα γράφειν,

Ἠβῶμ'! ὡς ὅτ' ἐπ' ὠκυρόφ' ἈΚΙΔΩΝΙ μάχοντο

Ἀγρόμενοι Πύλιοί τε καὶ Ἀρκάδες ἐγγεσίμωροι,
ΧΑΑΣ παρ τείχεσσι·

348.

οὐ ΚΕΛΑΔΟΝΤΙ, οὐδὲ ΦΕΙἸΑΣ· τῷ γὰρ τάφῳ τοῦ Ἰαρδάνου
τοῦτον πλησιάζειν καὶ τοῖς Ἀρκάσι τὸν τόπον μάλλον, ἢ ἐκεῖνον.

§. 22.

Κυπαρισσία τέ ἐστιν ἐπὶ τῇ Θαλάττῃ τῇ Τριφυλιακῇ, καὶ
Πύργοι, καὶ ὁ Ἀκίδων ποταμός, καὶ Νέδα. Νυνὶ μὲν οὖν τῇ
Τριφυλίᾳ πρὸς τὴν Μεσσηνίαν ὄριόν ἐστι τὸ τῆς Νέδας ρεῦμα,
λάβρον ἐκ τοῦ Λυκαίου κατιόν, Ἀρκαδικοῦ ὄρους, ἐκ πηγῆς,
ἣν ἀναρρήξαι τεκοῦσαν τὸν Δία μυθεύεται Ῥέαν, νίπτρων χάριν.
Ῥεῖ δὲ παρὰ Φιγαλίαν, καὶ δ' ὁ γειτνιῶσι Πυργίται, Τριφυλίων
ἔσχατοι, Κυπαρισσιεῦσι πρώτοις Μεσσηνίων. Τὸ δὲ παλαιὸν ἄλ-
λως διώριστο, ὡς καὶ τινὰς τῶν πέραν τῆς Νέδας ὑπὸ τῷ Νέ-
σορι εἶναι, τὸν τε Κυπαρισσήεντα καὶ ἄλλα τινὰ ἐπέκεινα· καθ-
άπερ καὶ τὴν Θαλάτταν τὴν Πυλίαν ὁ Ποιητὴς ἐπεκτείνει μέχρι
τῶν ἑπτὰ πόλεων, ἃς ὑπέσχετο Ἀγαμέμνων τῷ Ἀχιλλεῖ·

Πᾶσαι δ' ἐγγὺς ἀλὸς νεάται Πύλου ἡμαθόεντος.

Τοῦτο γὰρ ἴσον τῷ, ἐγγὺς ἀλὸς τῆς Πυλίας.

§. 23.

Ἐφεξῆς δ' οὖν τῷ Κυπαρισσήεντι ἐπὶ τὸν Μεσσηνιακὸν Πύλον
παραπλέοντι τὸ Κορυφάσιον, ἣ τε Ἐραναί ἐστιν, ἣν τινες οὐκ
εὖ Ἀρήνην νομίζουσι κεκλήσθαι πρότερον, ὁμωνύμως τῇ Πυ-
λιακῇ. Ἔστι δὲ καὶ Πλαταμώδης, ἀφ' ἧς ἐπὶ τὸ Κορυφάσιον
καὶ τὴν νῦν καλουμένην Πύλον σάδιαι ἑκατὸν εἴκοσι. Ἔστι δὲ
καὶ κενήριον, καὶ ἐπ' αὐτῷ πολίχνιον τι ὁμωνύμως καλούμενον.
Οὐκ ἂν δ' ἐξητάζομεν ἴσως ἐπὶ τοσοῦτον τὰ παλαιὰ, ἀλλ' ἤρκει
λέγειν, ὡς ἔχει νῦν ἕκαστα, εἰ μὴ τις ἦν ἐκ παίδων ἡμῖν φήμη
παραδεδομένη περὶ τούτων· ἄλλων δ' ἄλλα εἰπόντων, ἀνάγκη

348. διαιτᾶν. Πισεύονται δ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ ἐνδοξότατοί τε καὶ πρεσβύτατοι καὶ κατ' ἐμπειρίαν πρῶτοι. Ὀμήρου δ' εἰς ταῦτα
349. ὑπερβεβλημένου πάντας, ἀνάγκη συνεπισκοπεῖν καὶ τὰ ὑπ' ἐκείνου λεχθέντα, καὶ συγκρίνειν πρὸς τὰ νῦν, καθάπερ καὶ μικρὸν πρόσθεν ἔφαμεν. Περί μὲν οὖν τῆς Κοίλης Ἡλίδος καὶ τοῦ Βουπρασίου τὰ ὑφ' Ὀμήρου λεχθέντα προεπέσκεπται ἡμῖν.

§. 24.

Περί δὲ τῆς ὑπὸ τῷ Νέσορι οὕτω φησίν·

Οἱ δὲ Πύλον τ' ἐνέμοντο καὶ Ἀρήνην ἐρατεινήν,
 Καὶ Θρύον, Ἀλφειοῖο πόρον, καὶ εὐκτιτον Αἶπυ,
 Καὶ Κυπαρισσήεντα καὶ Ἀμφιγένειαν ἔναιον,
 Καὶ Πτελεὸν καὶ Ἐλος καὶ Δώριον· ἔνθα τε Μοῦσαι
 Ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θρήϊκα παῦσαν ἀοιδῆς,
 Οἰχαλίηθεν ἰόντα παρ' Εὐρύτου Οἰχαλιῆος.

Πύλος μὲν οὖν ἐστὶ, περὶ ἧς ἡ ζήτησις· αὐτίκα δ' ἐπισκεψόμεθα περὶ αὐτῆς. Περί δὲ Ἀρήνης εἴρηται. Ἦν δὲ νῦν λέγει Θρύον, ἐν ἄλλοις καλεῖ Θρυόεσσαν·

Ἐστὶ δὲ τις Θρυόεσσα πόλις, αἰπεῖα κολώνη,
 Τηλοῦ ἐπ' Ἀλφειῶ.

Ἀλφειοῦ δὲ πόρον φησίν, ὅτι πεζῇ περατὸς εἶναι δοκεῖ κατὰ τοῦτον τὸν τόπον· καλεῖται δὲ νῦν Ἐπιτάλιον, τῆς Μακισίας χωρίον. Τὸ εὐκτιτον δ' Αἶπυ, ἔνιοι μὲν ζητοῦσι πότερον ποτέρου ἐπίθετον, καὶ τίς ἡ πόλις, καὶ εἰ αἱ νῦν Μαργάλαι τῆς Ἀμφιδολίας· αὐταὶ μὲν οὖν οὐ φυσικὸν ἔρυμα· ἕτερον δὲ δείκνυται φυσικὸν ἐν τῇ Μακισίᾳ. Ὁ μὲν οὖν τοῦθ' ὑπονοῶν φράζεσθαι, ὀνομά φησι τῆς πόλεως τὸ Αἶπυ, ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος φυσικῶς, ὡς Ἐλος, καὶ Αἰγιαλὸν, καὶ ἄλλα πλείω· ὁ δὲ τὴν Μαργάλαν, τοῦμπαλιν ἴσως. Θρύον δὲ καὶ Θρυόεσσαν τὸ Ἐπιτάλιον φασιν, ὅτι πᾶσα μὲν αὕτη ἡ χώρα Θρυώδης, μάλιστα δ' οἱ ποταμοί· ἐπὶ πλέον δὲ διαφαίνεται τοῦτο κατὰ τοὺς περατοὺς

τοῦ ρείθρου τόπους. Τάχα δὲ φασὶ Θρύον μὲν εἰρῆσθαι τὸν 549.
πόρον, εὐκτιτον δ' Αἶπυ, τὸ Ἐπιτάλιον· ἔσι γὰρ ἐρυμνὸν φύσει·
καὶ γὰρ ἐν ἄλλοις αἰπεῖαν κολώνην λέγει·

Ἐσι δὲ τὶς Θρυόεσσα πόλις, αἰπεῖα κολώνη,
Τηλοῦ ἐπ' Ἀλφειῶ νεάτη Πύλου ἡμαθόεντος.

§. 25.

Ὁ δὲ Κυπαρισσῆεις ἐσὶ μὲν περὶ τὴν πρότερον Μακισίαν,
ἡνίκα καὶ πέραν τῆς Νέδας ἔτι ἦν [ἡ] Μακισία· ἀλλ' οὐκ οἰκεῖται,
ὡς οὐδὲ τὸ Μάκισον. Ἄλλη δ' ἐστὶν ἡ Μεσσηνιακὴ Κυπαρισσία·
ὁμωνύμως μὲν οὖν, ὁμοίως δὲ νῦν κάκεινη λέγεται Κυπαρισσία,
ἐνικῶς τε καὶ θηλυκῶς· ὁ δὲ ποταμὸς Κυπαρισσῆεις· καὶ
Ἀμφιγένεια δὲ τῆς Μακισίας ἐσὶ περὶ τὸν Ὑψόεντα, ὅπου τὸ
τῆς Λητοῦς ἱερόν. Τὸ δὲ Πτελεὸν κτίσμα μὲν γέγονε τῶν ἐκ
Πτελεοῦ τοῦ Θετταλικῶ ἐποικησάντων. Λέγεται γὰρ κάκει·

Ἀγχιάλον τ' Ἄντροῶνα ἰδὲ Πτελεὸν λεχεποῖον·

350.

ἔσι δὲ δρυμῶδες χωρίον ἀοίκητον, Πτελεάσιμον καλούμενον.
Ἐλος δ', οἱ μὲν περὶ τὸν Ἀλφειὸν χώραν τινὰ φασιν, οἱ δὲ
καὶ πόλιν, ὡς τὴν Λακωνικὴν·

— Ἐλος τ', ἔφαλον πτολίεθρον·

οἱ δὲ τὸ περὶ τὸ Ἀλώριον ἔλος, οὗ τὸ τῆς Ἐλείας Ἀρτέμιδος
ἱερόν, τῆς ὑπὸ τοῖς Ἀρκάσιν· ἐκεῖνοι γὰρ ἔσχον τὴν ἱερωσύνην.
Δώριον δὲ οἱ μὲν ὄρος, οἱ δὲ πεδίου φασίν· οὐδὲν δὲ νῦν δεί-
κνυται· ὅμως δὲ ἔνιοι τὴν νῦν Ὀλουριν, ἢ Ὀλουρον, ἐν τῷ κα-
λουμένῳ Αὐλῶνι τῆς Μεσσηνίας κειμένην, Δώριον λέγουσιν.
Αὐτοῦ δὲ που καὶ ἡ Οἰχαλία ἐστὶν ἢ τοῦ Εὐρύτου, ἢ νῦν Ἀν-
θανία, πολίχνην Ἀρκαδικὴν, ὁμώνυμον τῷ Θετταλικῷ καὶ τῷ
Εὐβοϊκῷ· ὅθεν φησὶν ὁ Ποιητὴς ἐς τὸ Δώριον ἀφαικόμενον
Θάμυριν τὸν Θραῖκα ὑπὸ Μουσῶν ἀφαιρεθῆναι τὴν μουσικὴν.

§. 26.

350. Ἐκ δὲ τούτων δῆλον, ὡς ἐφ' ἑκάτερα τοῦ Ἀλφειοῦ ἢ ὑπὸ Νέσορι χώρα ἐστίν, ἣν πᾶσαν ὀνομάζει Πυλίων γῆν· οὐδαμοῦ δὲ ὁ Ἀλφειὸς οὔτε τῆς Μεσσηνίας ἐφάπτεται, οὔτε τῆς κοίτης Ἡλίδος. Ἐν ταύτῃ γὰρ τῇ χώρᾳ ἐστίν ἡ πατρίς τοῦ Νέσορος, ἣν φάμεν Τριφυλιακὸν Πύλον, καὶ Ἀρκαδικὸν, καὶ Λεπρεατικόν. Καὶ γὰρ δὴ οἱ μὲν ἄλλοι Πύλοι ἐπὶ Θαλάττῃ δείκνυνται· οὗτος δὲ πλείους ἢ τριάκοντα σταδίους ὑπὲρ αὐτῆς, ὅπερ καὶ ἐκ τῶν ἐπῶν δῆλον. Ἐπί τε γὰρ τοὺς Τηλεμάχου ἐταίρους ἀγγελος πέμπεται πρὸς τὸ πλοῖον, καλῶν ἐπὶ ξενίαν· ὃ τε Τηλέμαχος κατὰ τὴν ἐκ Σπάρτης ἐπάνοδον τὸν Πεισίσρατον οὐκ ἔα πρὸς τὴν πόλιν ἐλαύνειν, ἀλλὰ παρατρέψαντα ἐπὶ τὴν ναῦν σπεύδειν, ὡς οὐ τὴν αὐτὴν οὔσαν ἐπὶ τὴν πόλιν καὶ τὸν ὄρμον [ὀδόν]. Ὅ τε ἀπόπλους τοῦ Τηλεμάχου οὕτως ἂν οἰκείως λέγοιτο·

Βάν δὲ παρὰ Κρουνοὺς καὶ Χαλκίδα καλλιρέεθρον.

Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιδῶντό τε πᾶσαι ἀγυαί·

Ἡ δὲ Φεῖας ἐπέβαλλεν, ἀγαλλομένη Διὸς οὔρω,

Ἡδὲ παρ' Ἡλίδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.

Μέχρι μὲν δὴ δεῦρο πρὸς τὴν ἄρκτον ὁ πλοῦς· ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ τὸ πρὸς ἕω μέρος ἐπιστρέφει. Παρήσει δὲ τὸν εὐθὺν πλοῦν ἡ ναῦς καὶ τὸν ἐξ ἀρχῆς, καὶ τὸν εἰς Ἰθάκην, διὰ τὸ τοὺς μνηστῆρας ἐκεῖ τὴν ἐνέδραν θέσθαι,

Ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε.

Ἐνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπροέηκε θεῆσι.

351. Θεὸς δὲ εἶρηκε τὰς ὀξείας· τῶν Ἐχινάδων δ' εἰσὶν αὗται, πλησιάζουσαι τῇ ἀρχῇ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, καὶ ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Ἀχελώου. Παραλλάξας δὲ τὴν Ἰθάκην, ὥστε κατὰ νότου γενέσθαι, κάμπτει πάλιν πρὸς τὸν οἰκείον δρόμον τὸν μεταξὺ τῆς Ἀκαρνανίας καὶ τῆς Ἰθάκης, καὶ κατὰ θάτερα μέρη τῆς

νήσου ποιεῖται τὴν καταγωγὴν, οὐ κατὰ τὸν πορθμὸν τὸν Κε- 351.
φαλληνιακὸν, ὃν ἐφρούρουν οἱ μνηστῆρες.

§. 27.

Εἴτ' οὖν τὸν Ἠλειακὸν Πύλον εἶναί τις τὸν Νέσορος ἐπι-
νοήσειεν, οὐκ ἂν οἰκείως λέγοιτο ἢ ἐντεῦθεν ἀναχθεῖσα ναῦς
παρὰ Κρουνοὺς ἐνεχθῆναι καὶ Χαλκίδα μέχρι δύσεως, εἶτα
Φεαῖς ἐπιβαλεῖν νύκτωρ, καὶ τότε τὴν Ἠλείαν παραπλεῖν· οὔτοι
γάρ οἱ τόποι πρὸς νότον τῆς Ἠλείας εἰσὶ· πρῶται μὲν αἱ Φεαί,
εἶθ' ἡ Χαλκίς, εἶθ' οἱ Κρουνοί, εἶθ' ὁ Πύλος ὁ Τριφυλιακὸς καὶ
τὸ Σαμικόν. Τῷ μὲν οὖν πρὸς νότον πλέοντι ἐκ τοῦ Ἠλειακοῦ
Πύλου οὔτος ἂν ὁ πλοῦς εἴη· τῷ δὲ πρὸς ἄρκτον, ὅπου ἐστὶν
ἡ Ἰθάκη, ταῦτα μὲν πάντα ὀπίσω λείπεται· αὐτὴ δὲ ἡ Ἠλεία
παραπλευσέα ἦν καὶ πρὸ δύσεώς γε· ὁ δὲ φησι μετὰ δύσιν.
Καὶ μὲν εἰ *καὶ* πάλιν ὑποθεῖτό τις τὸν Μεσσηνιακὸν Πύλον καὶ
τὸ Κορυφάσιον ἀρχὴν τοῦ παρὰ Νέσορος πλοῦ, πολὺ ἂν
εἴη τὸ διάστημα, καὶ πλείονος χρόνου. Αὐτὸ γοῦν τὸ ἐπὶ τὸν
Τριφυλιακὸν Πύλον καὶ τὸ Σαμικὸν Ποσειδίων τετρακοσίων ἐστὶ
σαδίων· καὶ ὁ παράπλους οὐ παρὰ Κρουνοὺς καὶ Χαλκίδα
καὶ Φεαῖν, ἀδόξων [τόπων καὶ] ποταμῶν ὀνόματα, μᾶλλον
δὲ ὀχετῶν· ἀλλὰ παρὰ τὴν Νέδαν πρῶτον, εἴτ' Ἀκιδῶνα, ἔπειτα
Ἀλφειὸν, καὶ τόπους τούτων τοὺς μεταξύ· ὕστερον δ', εἰ ἄρα,
κάκεινων ἐχρῆν μνησθῆναι· καὶ γὰρ παρ' ἐκείνους ὑπῆρχεν ὁ
πλοῦς.

§. 28.

Καὶ μὲν ἢ γε τοῦ Νέσορος διήγησις, ἣν διατίθεται πρὸς
Πάτροκλον περὶ τοῦ γενομένου τοῖς Πυλίους πρὸς Ἠλείους πο-
λέμου, συνηγορεῖ τοῖς ὑφ' ἡμῶν ἐπιχειρουμένοις, εἰάν σκοπῇ
τις τὰ ἔπη. Φησὶ γὰρ ἐν αὐτοῖς, ὅτι πορθήσαντος Ἡρακλέους

351. τὴν Πυλίαν, ὥστε τὴν νεότητά ἐκλειψθῆναι πᾶσαν, δώδεκα δὲ παίδων ὄντων τῷ Νηλεΐ, μόνον αὐτῷ περιγενέσθαι τὸν Νέσωρα, νέον τελέως· καταφρονήσαντες δ' οἱ Ἐπειοὶ τοῦ Νηλέως διὰ γῆρας καὶ ἐρημίαν, ὑπερηφάνως καὶ ὑβριστικῶς ἐχρῶντο τοῖς Πυλίοις. Ἄντι τούτων οὖν ὁ Νέσωρ συναγαγὼν τοὺς οἰκειούς, ὅσους οἴός τε ἦν, ἐπέλθειν φησιν ἐπὶ τὴν Ἠλείαν, καὶ περιελάσαι παμπόλλην λείαν,

Πεντήκοντα βοῶν ἀγέλας, τόσα πάρα οἴων,
Τόσσα συῶν συβόσια,

τοσαῦτα δὲ καὶ αἰπόλια· ἵππους δὲ ξανθὰς πενήκοντα καὶ ἑκατὸν, ὑποπόλους τὰς πλείστας.

352. Καὶ τὰ μὲν ἠλασάμεσθα Πύλον,

φησί,

Νηλήϊον εἴσω,

Ἐννύχιοι προτὶ ἄστυ·

ὡς μεθ' ἡμέραν μὲν τῆς λεηλασίας γενομένης καὶ τῆς τροπῆς τῶν ἐκβοηθησάντων, ὅτε κτανεῖν λέγει τὸν Ἴτυμονέα· νύκτωρ δὲ, τῆς ἀφῶδου *γενομένης*, ὡς' ἐννυχίους πρὸς τὸ ἄστυ γενέσθαι. Περί δὲ τὴν διανομὴν καὶ θυσίαν ὄντων, οἱ Ἐπειοὶ τῇ τρίτῃ τῶν ἡμερῶν, κατὰ πλῆθος ἀθροισθέντες πεζοὶ τε καὶ ἵππεις, ἀντεπεξῆλθον, καὶ τὸ Θρύον ἐπὶ τῷ Ἀλφειῷ κείμενον περιεσρατοπέδευσαν. Αἰσθόμενοι δ' εὐθύς οἱ Πύλιοι βοηθεῖν ὤρμησαν· νυκτερεύσαντες δὲ περὶ τὸν Μινύειον ποταμὸν ἐγγύθεν Ἀρήνης, ἐντεῦθεν ἔνδοι πρὸς τὸν Ἀλφειὸν ἀφικνουῦνται· τοῦτο δ' ἐς ἰκατὰ μεσημβρίαν· θύσαντες δὲ τοῖς θεοῖς, καὶ νυκτερεύσαντες ἐπὶ τῷ ποταμῷ, συμβαλλουσιν εἰς μάχην εὐθύς ἔωθεν· λαμπρᾶς δὲ τῆς τροπῆς γενομένης, οὐκ ἐπαύσαντο διώκοντές τε καὶ κτείνοντες, πρὶν Βουπρασίου ἐπέβησαν,

Πέτρης τ' Ὠλενίης, καὶ Ἀλεισίου ἔνθα κολώνη
Κέκληται· ὅθεν αὐτίς ἀπέτραπε λαὸν Ἀθήνη.

Καὶ ὑποβάς,

352.

Αὐτὰρ Ἀχαιοὶ

Ἄψ ἀπὸ Βουπρασίου Πύλονδ' ἔχον ὠκίας ἵππους.

§. 29.

Ἐκ τούτων δὴ πῶς ἂν ἢ τὸν Ἡλειακὸν Πύλον ὑπολάβοι τις, ἢ τὸν Μεσσηνιακὸν λέγεσθαι; τὸν μὲν Ἡλειακὸν, ὅτι, τούτου πορϑουμένου, συνεπορϑεῖτο καὶ ἡ τῶν Ἐπειῶν ὑφ' Ἡρακλέους· αὕτη δ' ἐστὶν ἡ Ἠλεία· πῶς οὖν ἔμελλον οἱ συμπεπορϑημένοι καὶ ὁμόφυλοι τοιαύτην ὑπερηφάνειαν καὶ ὕβριν κτήσασθαι κατὰ τῶν συναδικηθέντων; πῶς δ' ἂν τὴν οἰκείαν κατέτρεχον καὶ ἐληλάτουν; πῶς δ' ἂν ἅμα καὶ Αὐγέας ἦρχε τῶν αὐτῶν καὶ Νηλεὺς, ἐχϑροὶ ὄντες ἀλλήλων; εἶγε τῷ Νηλεῖ

— χρεῖος μέγ' ὀφείλετ' ἐν Ἡλίδι δῖη,
 Τέσσαρες ἀθλοφόροι ἵπποι αὐτοῖσιν ὄχεσφιν,
 Ἐλθόντες μετ' ἄεθλα. Περὶ τρίποδος γὰρ ἔμελλον
 Θεύσεσθαι· τοὺς δ' αὖθι ἀναξ ἀνδρῶν Αὐγείας
 Κάσχεθε· τὸν δ' ἐλατῆρ' ἀφίει.

Εἰ δ' ἐνταῦθα ὤκει ὁ Νηλεὺς, ἐνταῦθα καὶ ὁ Νέστωρ ἐπῆρχε.

Πῶς οὖν τῶν μὲν Ἠλείων καὶ Βουπρασίων

— τέσσαρες ἀρχοὶ ἔσαν· δέκα δ' ἀνδρὶ ἐκάσῳ
 Νῆες ἔποντο θοαί, πολέες δ' ἔμβρινον Ἐπειοί;

εἰς τέτταρα δὲ καὶ ἡ χώρα διήρητο, ὧν οὐδενὸς ἐπῆρχεν ὁ Νέστωρ;

Οἱ δὲ Πύλον τ' ἐνέμοντο καὶ Ἀρήνην ἐρατεινὴν,
 καὶ τὰ ἐξῆς τὰ μέχρι Μεσσήνης. Οἱ δὲ *δη* ἀντεπεξιώντες Ἐπειοὶ
 τοῖς Πυλίοις, πῶς ἐπὶ τὸν Ἄλφειὸν ἐξορμῶσι, καὶ τὸ Θρύον;
 πῶς δ', ἐκεῖ τῆς μάχης γενομένης, τρεφθέντες ἐπὶ Βουπρασίου
 φεύγουσι; Πάλιν δ' εἰ τὸν Μεσσηνιακὸν Πύλον ἐπόρθησεν ὁ 353.
 Ἡρακλῆς, πῶς οἱ τοσοῦτον ἀφεςῶτες ὕβριζον εἰς αὐτούς,

353. καὶ ἐν συμβολαίοις ἦσαν πολλοῖς, καὶ ταῦτ' ἀπεσέρουον χρεωκοποῦντες, ὥστε διὰ ταῦτα συμβῆναι τὸν πόλεμον; πῶς δ' ἐπὶ τὴν λεηλασίαν ἐξιὼν Νέσωρ, τοσαύτην περιελάσας λείαν συῶν τε καὶ προβάτων, ὧν οὐδὲν ὠκυπορεῖν, οὐδὲ μακροπορεῖν δύναται, πλειόνων ἢ χιλίων σαθίων ὁδὸν διήνυσεν εἰς τὴν πρὸς τῷ Κορυφασίῳ Πύλον; οἱ δὲ τρίτῳ ἡματι πάντες ἐπὶ τὴν Θυρόεσσαν καὶ τὸν ποταμὸν τὸν Ἀλφειὸν ἤκουσι, πολιορκήσαντες τὸ φρούριον; πῶς δὲ ταῦτα τὰ χωρία προσήκοντα ἦν τοῖς ἐν Μεσσηνίᾳ θυνασεύουσιν, ἐχόντων Καυκῶνων καὶ Τριφυλίων καὶ Πισατῶν; Τὰ δὲ Γέρηνα, ἢ τὴν Γερηνίαν (ἀμφοτέρως γὰρ λέγεται) τάχα μὲν ἐπίτηδες ὠνόμασάν τινες· δύναται δὲ καὶ κατὰ τύχην οὕτως ὠνομάσθαι τὸ χωρίον. Τὸ δὲ ὅλον, τῆς Μεσσηνίας ὑπὸ Μενελάῳ τεταγμένης, ὑφ' ᾧ καὶ ἡ Λακωνικὴ ἐτέτακτο (ὡς δῆλον ἔσαι καὶ ἐκ τῶν ὕστερον), καὶ τοῦ μὲν Παμίσου ῥέοντος διὰ ταύτης, καὶ τοῦ Νέδωνος, Ἀλφειοῦ δ' οὐδαμῶς, ὅς τ' εὐρὺ ῥέει Πυλίων διὰ γαίης, ἧς ἐπῆρχεν ὁ Νέσωρ, τίς ἂν γένοιτο πιθανὸς λόγος, εἰς τὴν ἀλλοτρίαν ἀρχὴν ἐκδιβάζων τὸν ἄνδρα, ἀφαιρούμενος δὲ τὰς συγκαταλεγείσας αὐτῷ πόλεις, καὶ πάνθ' ὑπ' ἐκείνῳ ποιῶν;

§. 30.

Λοιπὸν δ' ἐστὶν εἰπεῖν περὶ τῆς Ὀλυμπίας καὶ τῆς εἰς τοὺς Ἡλείους ἀπάντων μεταπτώσεως. Ἐστὶ δ' ἐν τῇ Πισάτιδι τὸ ἱερόν, σαθίους τῆς Ἡλίδος ἐλάττους ἢ τριακοσίους διέχον· πρόκειται δ' ἄλσος ἀγριελαίων, ἐν ᾧ τὸ σαθίον· παραρρεῖ δ' ὁ Ἀλφειὸς ἐκ τῆς Ἀρκαδίας ῥέων εἰς τὴν Τριφυλιακὴν θάλασσαν μεταξὺ δύσεως καὶ μεσημβρίας. Τὴν δ' ἐπιφάνειαν ἔσχεν, ἐξ ἀρχῆς μὲν διὰ τὸ μαντεῖον τοῦ Ὀλυμπίου Διός· ἐκείνου δ' ἐκλειψθέντος, οὐδὲν ἦττον συνέμεινεν ἢ δόξα τοῦ ἱεροῦ, καὶ τὴν αὐξήσιν, ὅσῃν ἴσμεν, ἔλαβε διὰ τε τὴν πανηγυρίαν καὶ τὸν ἀγῶνα
τὸν

τὸν Ὀλυμπιακὸν, σεφανίτην τε καὶ ἱερὸν νομισθέντα, μέγιστον 353.
 τῶν πάντων. Ἐκοσμήθη δ' ἐκ τοῦ πλήθους τῶν ἀναθημάτων,
 ἅπερ ἐκ πάσης ἀνετίθετο τῆς Ἑλλάδος· ὧν ἦν καὶ ὁ χρυσοῦς
 σφυρήλατος Ζεὺς, ἀνάθημα Κυψέλου τοῦ Κορινθίων τυράν-
 νου. Μέγιστον δὲ τούτων ὑπῆρξε τὸ τοῦ Διὸς ξόανον, ὃ ἐποίησε
 Φειδίας Χαρμίδου Ἀθηναῖος ἐλεφάντινον, τηλικούτου τοῦ μέ-
 γεθος, ὡς, καίπερ μεγίστου ὄντος τοῦ νεῶ, δοκεῖν ἀσοχῆσαι τῆς
 συμμετρίας τὸν τεχνίτην, καθήμενον [μὲν] ποιήσαντα, ἀπτόμενον
 δὲ σχεδόν τι τῇ κορυφῇ τῆς ὀροφῆς· ὡς' ἔμφασιν ποιεῖν, ἐὰν
 ὀρθὸς γένηται διανασάς, ἀποσεγάσειν τὸν νεῶν. Ἀνέγραψαν
 δὲ τινες τὰ μέτρα τοῦ ξοάνου, καὶ Καλλίμαχος ἐν ἰάμβῳ τινὶ 354.
 ἐξεῖπε. Πολλὰ δὲ συνέπραξε τῷ Φειδίᾳ Πάναινος ὁ ζωγρά-
 φος, ἀδελφιδοῦς ὧν αὐτοῦ καὶ συνεργολάβος, πρὸς τὴν τοῦ
 ξοάνου διὰ τῶν χρωμάτων κόσμησιν, καὶ μάλιστα τῆς ἐσθῆτος.
 Δείκνυνται δὲ καὶ γραφαὶ πολλαί τε καὶ θαυμασταὶ περὶ τὸ
 ἱερὸν, ἐκείνου ἔργα. Ἀπομνημονεύουσι δὲ καὶ τοῦ Φειδίου, διότι
 πρὸς τὸν Πάναινον εἶπε πυτυθάνομενον, πρὸς τί παράδειγμα
 μέλλοι ποιεῖν τὴν εἰκόνα τοῦ Διὸς, ὅτι πρὸς τὴν Ὀμήρου δι'
 ἐπῶν ἐκτεθεῖσαν τούτων·

Ἡ, καὶ κυανέησιν ἐπ' ὄφρῳσι νεῦσε Κρονίων·
 Ἀμβρόσια δ' ἄρα χαιται ἐπερρώσαντο ἄνακτος
 Κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο· μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὀλυμπόν.

Εἰρήσθαι γὰρ μάλα δοκεῖ καλῶς· ἐκ τε τῶν ἄλλων, καὶ τῶν
 ὄφρῳων· ὅτι προκαλεῖται τὴν διάνοιαν ὁ Ποιητὴς ἀναζωγραφεῖν
 μέγαν τινὰ τύπον, καὶ μεγάλην δύναμιν ἀξίαν τοῦ Διὸς· καθάπερ
 καὶ ἐπὶ τῆς Ἥρας, ἅμα φυλάττων τὸ ἐφ' ἑκατέρῳ πρέπον· φησὶ
 γάρ,

Σείσατο δ' εἰνὶ θρόνῳ, ἐλέλιξε δὲ μακρὸν Ὀλυμπον.

Τὸ δὲ ἐπ' ἐκείνης συμβάν ὅλης κινηθείσης; τοῦτ' ἐπὶ τοῦ Διὸς
 ἀπαντῆσαι ταῖς ὄφρῳσι μόνον νεύσαντος, συμπαθούσης δὴ τι

354. καὶ τῆς κόμης. Κομφῶς δ' εἴρηται καὶ τὸ, « Ὁ τὰς τῶν Θεῶν » εἰκόνας, ἢ μόνος ἰδῶν, ἢ μόνος δεῖξας ». Ἄξιοι δὲ μάλιστα τὴν αἰτίαν ἔχειν τῆς περὶ τὸ Ὀλυμπίασιν ἱερὸν μεγαλοπρεπείας τε καὶ τιμῆς Ἡλείοι. Κατὰ μὲν γὰρ τὰ Τρωϊκὰ, καὶ ἔτι πρὸ τούτων οὐκ ἠτύχουν, ὑπὸ τε τῶν Πυλίων ταπεινωθέντες, καὶ ὑφ' Ἡρακλέους ὕσερον, ἠνίκα Αὐγέας ὁ βασιλεύων αὐτῶν κατελύθη. Σημεῖον δέ· εἰς γὰρ τὴν Τροίαν ἐκεῖνοι μὲν τετραράκοντα ναῦς ἔσειλαν, Πύλιοι δὲ καὶ Νέστωρ ἑννεήκοντα. Ὑσερον δὲ, μετὰ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον, συνέβη τάναντία. Αἰτωλοὶ γὰρ συγκατελθόντες τοῖς Ἡρακλείδαις μετὰ Ὄξύλου, καὶ συνοικήσαντες Ἐπειοῖς κατὰ συγγένειαν παλαιάν, ἠύξησαν τὴν Κοίλην Ἡλίου, καὶ τῆς τε Πισάτιδος ἀφείλοντο πολλήν, καὶ Ὀλυμπία ὑπ' ἐκείνοις ἐγένετο· καὶ δὴ καὶ ὁ ἀγὼν εὐρημά ἐστι ἐκείνων ὁ Ὀλυμπιακός, καὶ τὰς Ὀλυμπιάδας τὰς πρώτας ἐκεῖνοι συνετέλουν. Ἐᾶσαι γὰρ δεῖ τὰ παλαιὰ, καὶ περὶ τῆς κτίσεως
355. τοῦ ἱεροῦ, καὶ περὶ τῆς θέσεως τοῦ ἀγῶνος· τῶν μὲν ἓνα τῶν Ἰθαίων δακτύλων Ἡρακλέα λεγόντων ἀρχηγέτην τούτων· τῶν δὲ τὸν Ἀλκμήνης καὶ Διός, ὃν καὶ ἀγωνίσασθαι πρῶτον καὶ νικῆσαι· τὰ γὰρ τοιαῦτα πολλαχῶς λέγεται, καὶ οὐ πάνυ πισεύεται. Ἐγγυτέρω δὲ πίσεως, ὅτι μέχρι τῆς ἕκτης καὶ εἰκοστῆς Ὀλυμπιάδος ἀπὸ τῆς πρώτης, ἐν ἧ Ἰόροιβος ἐνίκα σάδιον Ἡλείος, τὴν προσασίαν εἶχον τοῦ τε ἱεροῦ καὶ τοῦ ἀγῶνος Ἡλείοι. Κατὰ δὲ τὰ Τρωϊκὰ, ἢ οὐκ ἦν ἀγὼν σεφανίτης, ἢ οὐκ ἔνδοξος, οὔθ' οὔτος, οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς τῶν νῦν ἐνδόξων· οὔτε μέμνηται τούτων Ὅμηρος οὐδενός· ἀλλ' ἐτέρων τινῶν ἐπιταφίων. Καίτοι δοκεῖ τισι τοῦ Ὀλυμπιακοῦ μεμνησθαι, ὅταν φῆ τὸν Αὐγέαν ἀποσερῆσαι τέσσαρας ἀθλοφόρους ἵππους, ἐλθόντας μετ' ἄεθλα· φασὶ τε τοὺς Πισάτας μὴ μετασχεῖν τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, ἱεροὺς νομισθέντας τοῦ Διός. Ἀλλ' οὔθ' ἢ Πισάτις ὑπὸ Αὐγέα τόθ' ὑπῆρχεν, ἐν ἧ ἔστι καὶ ἡ

Όλυμπία, ἀλλ' ἡ Ἡλεία μόνον· οὐτ' ἐν Ἡλείᾳ συνετελέσθη ὁ Όλυμ- 355.
πιακὸς ἀγὼν, οὐδ' ἅπαξ, ἀλλ' αἰεὶ ἐν Όλυμπίᾳ. Ὁ δὲ νῦν παρα-
τεθείς ἐν Ἡλίδι φαίνεται γενόμενος, ἐν ἧ καὶ τὸ χρέος ὠφείλετο·

Καὶ γὰρ τῷ χρεῖος μέγ' ὀφείλετ' ἐν Ἡλίδι δῖη,
Τέσσαρες ἀθλοφόροι ἵπποι.

Καὶ οὗτος μὲν οὐ σεφανίτης· περὶ τρίποδος γὰρ ἔμελλον θεύ-
σεσθαι· ἐκεῖνος δέ. Μετὰ δὲ τὴν ἕκτην καὶ εἰκοστὴν Όλυμπιάδα
οἱ Πισάται τὴν οἰκείαν ἀπολαβόντες, αὐτοὶ συνετέλουν τὸν
ἀγῶνα, ὀρῶντες εὐδοκιμοῦντα· χρόνοις δ' ὕπερον, μεταπεσοῦσης
πάλιν τῆς Πισάτιδος εἰς τοὺς Ἡλείους, μετέπεσε πάλιν εἰς
αὐτοὺς καὶ ἡ ἀγωναθεσία. Συνέπραξαν δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι
μετὰ τὴν ἐσχάτην κατάλυσιν τῶν Μεσσηνίων, συμμαχήσασιν
αὐτοῖς, τάναντία τῶν Νέσσορος ἀπογόνων καὶ τῶν Ἀρκαδῶν,
συμπολεμησάντων τοῖς Μεσσηνίοις· καὶ ἐπὶ τοσοῦτον γε συν-
έπραξαν, ὥστε τὴν χώραν ἅπασαν τὴν μέχρι Μεσσήνης Ἡλείαν
ῥήθῃναι, καὶ διαμεῖναι μέχρι καὶ νῦν· Πισατῶν δὲ καὶ Τρι-
φυλίων καὶ Καυκῶνων μὴδ' ὄνομα λειφθῆναι. Καὶ αὐτὸν δὲ
τὸν Πύλον τὸν ἡμαθόεντα εἰς τὸ Λέπρεον συνώκισαν, χαριζό-
μενοι τοῖς Λεπρεάταις οὐ κοινωνήσασιν τοῦ πολέμου, καὶ ἄλλας
πολλὰς τῶν κατοικιῶν κατέσπασαν, ὅσας γ' ἐώρων αὐτοπρα-
γεῖν ἐθελούσας, καὶ φόρους ἐπράξαντο.

§. 31.

Διωνομάσθη δὲ πλεῖστον ἡ Πισάτις, τὸ μὲν πρῶτον διὰ
τοὺς ἡγεμόνας, δυνηθέντας πλεῖστον, Οἰνόμαόν τε καὶ Πέλοπα, 356.
τὸν ἐκεῖνον διαδεξάμενον, καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ πολλοὺς γε-
νομένους. Καὶ ὁ Σαλμωνεὺς δὲ ἐνταῦθα βασιλεῦσαι λέγεται· εἰς
γούν ὀκτὼ πόλεις μεριζομένης τῆς Πισάτιδος, μία τούτων λέ-
γεται καὶ ἡ Σαλμώνη. Διὰ ταῦτά τε δὴ, καὶ διὰ τὸ ἱερὸν τὸ
Όλυμπίασι, διατεθρύλληται σφόδρα ἡ χώρα. Δεῖ δὲ τῶν παλαιῶν

356. ἱστοριῶν ἀκούειν οὕτως, ὡς μὴ ὁμολογουμένων σφόδρα· οἱ γὰρ νεώτεροι πολλάκις νομίζουσι καὶ τὰναντία λέγειν· οἷον τὸν μὲν Αὐγέα τῆς Πισατίδος ἄρξαι, τὸν δ' Οἰνόμαον καὶ τὸν Σαλμωνέα τῆς Ἡλείας· ἔνιοι δ' εἰς ταῦτό συναγοῦσι τὰ ἔθνη. Δεῖ δὲ τοῖς ὁμολογουμένοις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀκολουθεῖν· ἐπεὶ οὐδὲ τοῦνομα τὴν Πισάτιν ἐτυμολογοῦσιν ὁμοίως· οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ Πίσσης ὁμωνύμου τῇ κρήνῃ πόλεως· τὴν δὲ κρήνην, Πίσσαν εἰρησθαι, οἷον Πίσσαν, ὅπερ ἐσὶ ποτίσσαν· τὴν δὲ πόλιν ἰδρυμένην ἐφ' ὕψους δεικνύουσι μεταξὺ δυεῖν ὄρων, Ὄσσης καὶ Ὀλύμπου, ὁμωνύμων τοῖς ἐν Θετταλίᾳ. Τινὲς δὲ πόλιν μὲν οὐδεμίαν γεγονέναι Πίσσαν φασίν· εἶναι γὰρ ἂν μίαν τῶν ὀκτώ· κρήνην δὲ μόνην, ἣν νῦν καλεῖσθαι Βίσσαν, Κυκησίου πλησίον πόλεως μεγίστης τῶν ὀκτώ. Στησίχορος δὲ καλεῖ πόλιν τὴν χώραν Πίσσαν λεγομένην· ὡς ὁ Ποιητὴς τὴν Λέσβον, Μάκαρος πόλιν. Εὐριπίδης δ' ἐν Ἴωνι,

Εὐβοί' Ἀθήναις ἐσὶ τις γείτων πόλις·

καὶ ἐν Ῥαδαμάνθυϊ,

Οἱ γῆν ἔχουσ' Εὐβοῖδα πρόσχωρον πόλιν·

Σοφοκλῆς δ' ἐν Μυσοῖς,

Ἀσία μὲν ἢ σύμπασα κλήζεται, ξένη,

Πόλις δὲ Μυσῶν Μυσία προσήγορος.

§. 32.

Ἡ δὲ Σαλμώνη πλησίον ἐσὶ τῆς ὁμωνύμου κρήνης, ἐξ ἧς ῥεῖ ὁ Ἐνιπέυς· ἐμβάλλει δ' εἰς τὸν Ἀλφειὸν, καλεῖται δὲ νῦν Βαρνίχιος· τούτου δ' ἐρασθῆναι τὴν Τυρῶ φασιν·

Ἡ ποταμοῦ ἠράσσατ' Ἐνιπήος Δείοιο.

Ἐνταῦθα γὰρ βασιλεῦσαι τὸν πατέρα αὐτῆς Σαλμωνέα, καθάπερ καὶ Εὐριπίδης ἐν Αἰόλῳ φησί. Τὸν δ' ἐν τῇ Θετταλίᾳ Ἐνισέα γράφουσι· ὅς ἀπὸ τῆς Ὄθρυος ῥέων, δέχεται τὸν Ἀπιδανὸν

κατενεχθέντα ἐκ Φαρσαίου. Ἐγγὺς δὲ τῆς Σαλμώνης Ἡράκλεια, 556. καὶ αὕτη μία τῶν ὀκτῶ, διέχουσα περὶ τετταράκοντα σταδίου τῆς Ὀλυμπίας, κειμένη δὲ παρὰ τὸν Κυθήριον ποταμὸν, οὗ τὸ τῶν Ἰωνιάδων νυμφῶν ἱερὸν, τῶν πεπιστευμένων θεραπεύειν νόσους τοῖς ὕδασι. Παρὰ δὲ τὴν Ὀλυμπίαν ἐστὶ καὶ ἡ Ἄρπινα, καὶ αὕτη τῶν ὀκτῶ, δι' ἧς ῥεῖ ποταμὸς Παρθενίας, ὡς εἰς Φηραίαν 357. ἰόντων· ἡ δὲ Φηραία ἐστὶ τῆς Ἀρκαδίας· ὑπέρεκειται δὲ τῆς Δυμαίας, καὶ τοῦ Βουπρασίου καὶ [τῆς] Ἥλιδος, ἅπερ ἐστὶ πρὸς ἄρκτον τῇ Πισάτιδι. Αὐτοῦ δὲ ἐστὶ καὶ τὸ Κυκήσιον τῶν ὀκτῶ· καὶ τὸ Δυσπόντιον κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἐξ Ἥλιδος εἰς Ὀλυμπίαν, ἐν πεδίῳ κείμενον· ἐξηλείφθη δὲ, καὶ ἀπῆραν οἱ πλείους εἰς Ἐπίδαμνον καὶ Ἀπολλωνίαν. Καὶ ἡ Φολὴ δ' ὑπέρεκειται τῆς Ὀλυμπίας ἐγγυτάτω, ὄρος Ἀρκαδικόν, ὥστε τὰς ὑπωρείας τῆς Πισάτιδος εἶναι, καὶ πᾶσα δ' ἡ Πισάτις καὶ τῆς Τριφυλίας τὰ πλείεσσα ὁμορεῖ τῇ Ἀρκαδίᾳ· διὰ τοῦτο δὲ καὶ Ἀρκαδικὰ εἶναι δοκεῖ τὰ πλείεσσα τῶν Πυλιακῶν ἐν Καταλόγῳ φραζομένων χωρίων· οὐ μὲντοι φασὶν οἱ ἔμπειροι. Τὸν γὰρ Ἐρύμανθον εἶναι, τὸν ὀρίζοντα τὴν Ἀρκαδίαν, τῶν εἰς τὸν Ἀλφειὸν ἐπιπιπτόντων ποταμῶν· ἐξω δ' ἐκείνου τὰ χωρία ἰδρῦσθαι ταῦτα.

§. 33.

Ἐφορος δὲ φησιν Αἰτωλὸν, ἐκπεσόντα ὑπὸ Σαλμωνέως, τοῦ βασιλέως Ἐπειῶν τε καὶ Πισατῶν, ἐκ τῆς Ἠλείας εἰς τὴν Αἰτωλίαν, ὀνομάσαι τε ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν χώραν, καὶ συνοικίσαι τὰς αὐτόθι πόλεις· τούτου δ' ἀπόγονον ὑπάρξαντα Ὄξυλον φίλον τοῖς περὶ Τήμενον Ἡρακλείδαις, ἠγήσασθαι τε τῶν ὁδῶν κατιοῦσιν εἰς Πελοπόννησον, καὶ μερίσαι τὴν πολεμίαν αὐτοῖς χώραν, καὶ τᾶλλα ὑποθέσθαι τὰ περὶ τὴν κατάκτησιν τῆς χώρας· ἀντὶ δὲ τούτων λαβεῖν χάριν τὴν εἰς τὴν Ἠλείαν καθόδον, προγονικὴν οὔσαν· κατελθεῖν δὲ ἀφροίσαντα στρατιάν ἐξ

357. Αἰτωλίας ἐπὶ τοὺς κατέχοντας Ἐπειοὺς τὴν Ἥλιον. Ἀπαντησάντων δὲ τῶν Ἐπειῶν μεθ' ὀπλων, ἐπειδὴ ἀντίπαλοι ἦσαν αἱ δυνάμεις, εἰς μονομαχίαν προελθεῖν, κατὰ ἔθος τι παλαιὸν τῶν Ἑλλήνων, Πυραίχμην Αἰτωλῶν, Δέγμενον τ' Ἐπειῶν· τὸν μὲν Δέγμενον μετὰ τόξου ψιλόν, ὡς περισσόμενον ῥαδίως ὀπλίτου διὰ τῆς ἐκβολίας· τὸν δὲ μετὰ σφενδόνης καὶ πήρας λίθων, ἐπειδὴ κατέμαθε τὸν δόλον· τυχεῖν δὲ νεωσιὶ ὑπὸ τῶν Αἰτωλῶν εὐρημένον τὸ τῆς σφενδόνης εἶδος. Μακροβλωτέρας δ' οὐσης τῆς σφενδόνης, πεσεῖν τὸν Δέγμενον, καὶ κατασχεῖν τοὺς Αἰτωλοὺς τὴν γῆν, ἐκβαλόντας τοὺς Ἐπειοὺς· παραλαβεῖν δὲ καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ὀλυμπίασι, ἣν εἶχον οἱ Ἀχαιοί· διὰ τε τὴν Ὀξύλου φιλίαν πρὸς τοὺς Ἡρακλείδας, συνομολογηθῆναι
358. ῥαδίως ἐκ πάντων μεθ' ὄρκου τὴν Ἠλείαν ἱεράν εἶναι τοῦ Διός, τὸν δ' ἐπιόντα ἐπὶ τὴν χώραν ταύτην μεθ' ὀπλων, ἐναγῆ εἶναι ὡς δ' αὐτως ἐναγῆ καὶ τὸν μὴ ἐπαμύνοντα εἰς δύναμιν. Ἐκ δὲ τούτου καὶ τοὺς κτίσαντας τὴν Ἠλείων πόλιν ὕσερον, ἀτείχισον ἐάσαι, καὶ τοὺς δι' αὐτῆς τῆς χώρας ἰόντας στρατοπέδῳ, τὰ ὄπλα παραδόντας, ἀπολαμβάνειν μετὰ τὴν ἐκ τῶν ὄρων ἐκβασιν Ἴφιτόν τε θεῖναι τὸν Ὀλυμπιακὸν ἀγῶνα, ἱερῶν ὄντων τῶν Ἠλείων. Ἐκ δὲ τῶν τοιούτων αὐξήσιν λαβεῖν τοὺς ἀνθρώπους· τῶν γὰρ ἄλλων αἰεὶ πολεμούντων πρὸς ἀλλήλους, μόνοις ὑπάρξαι πολλὴν εἰρήνην, οὐκ αὐτοῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ξένοις· ὥς τε εὐανδρῆσαι μάλιστα πάντων παρὰ τοῦτο. Φειδῶνα δὲ τὸν Ἀργεῖον, δέκατον μὲν ὄντα ἀπὸ Τημένου, δυνάμει δ' ὑπερβεβλημένον τοὺς κατ' αὐτὸν (ἀφ' ἧς τὴν τε λῆξιν ὄλην ἀνέλαβε τὴν Τημένου διεσπασμένην εἰς πλείω μέρη, καὶ μέτρα ἐξεῦρε τὰ Φειδῶνεια καλούμενα, καὶ σαθμοὺς, καὶ νόμισμα κεχαραγμένον, τό τε ἄλλο, καὶ τὸ ἀργυροῦν), πρὸς τούτοις ἐπιθεσθαι καὶ ταῖς ὑφ' Ἡρακλέους αἰρεθείσασιν πόλεσι, καὶ τοὺς ἀγῶνας ἀξιούν τιθέναι αὐτὸν, οὗς ἐκεῖνος ἔθηκε· τούτων

δὲ εἶναι καὶ τὸν Ὀλυμπιακόν. Καὶ δὴ βιασάμενον ἐπελθόντα 558. θείναι αὐτὸν, οὔτε τῶν Ἡλείων ἐχόντων ὄπλα ὥστε κωλύειν, διὰ τὴν εἰρήνην, τῶν τε ἄλλων κρατουμένων τῇ δυναστείᾳ· οὐ μὴν τοὺς γε Ἡλείους ἀναγράψαι τὴν θέσιν ταύτην, ἀλλὰ καὶ ὄπλα κτήσασθαι διὰ τοῦτο, καὶ ἀρξαμένους ἐπικουρεῖν σφίσι αὐτοῖς· συμπράττειν δὲ καὶ Λακεδαιμονίους, εἴτε φθονήσαντας τῇ διὰ τὴν εἰρήνην εὐτυχίᾳ, εἴτε καὶ συνεργοὺς ἔξειν νομίσαντας πρὸς τὸ καταλύσαι τὸν Φεῖδωνα, ἀφηρημένον αὐτοὺς τὴν ἡγεμονίαν τῶν Πελοποννησίων, ἣν ἐκεῖνοι προεκέκτηντο. Καὶ δὴ καὶ συγκαταλύσαι τὸν Φεῖδωνα· τοὺς δὲ συγκατασκευάσαι τοῖς Ἡλείοις τὴν τε Πισᾶτιν, καὶ τὴν Τριφυλίαν. Ὁ δὲ παράπλους ἅπας ὁ τῆς νῦν Ἡλείας, μὴ κατακολπίζοντι, χιλίων ὁμοῦ καὶ διακοσίων ἐς ἑξαδίων. Ταῦτα μὲν περὶ τῆς Ἡλείας.

Κ Ε Φ. Δ.

§. 1.

Ἡ δὲ Μεσσηνία συνεχῆς ἐστὶ τῇ Ἡλείᾳ, περινεύουσα τὸ πλεόν ἐπὶ τὸν νότον καὶ τὸ Λιβυκὸν πέλαγος. Αὕτη δ' ἐπὶ μὲν τῶν Τρωϊκῶν ὑπὸ Μενελάῳ ἐτέτακτο, μέρος οὔσα τῆς Λακωνικῆς· ἐκαλεῖτο δ' ἡ χώρα Μεσσήνη· τὴν δὲ νῦν ὀνομαζομένην πόλιν Μεσσήνην, ἧς ἀκρόπολις ἡ Ἰθώμη ὑπῆρξεν, οὐπω συνέβαινε ἐκτίσθαι· μετὰ δὲ τὴν Μενελάου τελευτὴν, ἐξασθενησάντων 559. τῶν διαδεξαμένων τὴν Λακωνικὴν, οἱ Νηλεῖδαι τῆς Μεσσηνίας ἐπῆρχον. Καὶ δὴ κατὰ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον, καὶ τὸν τότε γενηθέντα μερισμὸν τῆς χώρας, ἦν Μέλανθος βασιλεὺς τῶν Μεσσηνίων, καθ' αὐτοὺς ταττομένων· πρότερον δ' ὑπήκοοι ἦσαν τοῦ Μενελάου. Σημεῖον δέ· ἐκ γὰρ τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου καὶ τοῦ συνεχοῦς Ἀσιναίου λεγομένου ἀπὸ τῆς Μεσ-

359. σηνιακῆς Ἀσίης, αἱ ἑπτὰ ἦσαν πόλεις, ἃς ὑπέσχετο δώσειν ὁ Ἀγαμέμνων τῷ Ἀχιλλεΐ·

Καρδαμύλην, Ἐνόπην τε καὶ Ἰρήν ποιήεσαν,
Φηράς τε ζαθείας ἠδ' Ἄνθειαν βαθυύλεμον,
Καλὴν τ' Αἴπειαν καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν·

οὐκ ἂν τάς γε μὴ προσηκούσας μῆτ' αὐτῷ, μήτε τῷ ἀδελφῷ, ὑποσχόμενος. Ἐκ οὖν τῶν Φηρῶν καὶ συσρατεύσαντας τῷ Μενελάῳ δηλοῖ ὁ Ποιητής, τὸ μὲν, συγκαταλέγων [ἐν] τῷ Λακωνικῷ καταλόγῳ, τὸ δὲ, ἐν τῷ Μεσσηνιακῷ κόλπῳ. Ἔστι δὲ ἡ Μεσσηνία μετὰ Τριφυλίαν· κοινὴ δ' ἐστὶν ἀμφοῖν ἄκρα, μετ' ἣν τὸ Κορυφάσιον καὶ ἡ Κυπαρισσία· ὑπέρεκειται δ' ὄρος ἐν ἑπτὰ σαθείοις τὸ Αἰγαλέον τούτου τε καὶ τῆς Θαλάττης.

§. 2.

Ἡ μὲν οὖν παλαιὰ Πύλος ἡ Μεσσηνιακὴ, ὑπὸ τῷ Αἰγαλέῳ πόλις ἦν· κατεσπασμένης δὲ ταύτης, ἐπὶ τῷ Κορυφασίῳ τινὲς αὐτῶν ὄκησαν· προσέκτισαν δ' αὐτὴν Ἀθηναῖοι, τὸ δεύτερον ἐπὶ Σικελίαν πλέοντες μετ' Εὐρυμέδοντος καὶ Σοφοκλέους, ἐπιτείχιμα τοῖς Λακεδαιμονίοις. Αὐτοῦ δ' ἐστὶ καὶ ἡ Κυπαρισσία ἡ Μεσσηνιακὴ· καὶ ἡ προκειμένη πλησίον τοῦ Πύλου Σφαγία νῆσος, ἡ δ' αὐτὴ καὶ Σφακτηρία λεγομένη, περὶ ἣν ἀπέβαλον ζωγρία Λακεδαιμόνιοι τριακοσίους ἐξ ἑαυτῶν ἄνδρας ὑπ' Ἀθηναίων ἐκπολιορκηθέντας. Κατὰ δὲ τὴν παραλίαν ταύτην *αἱ* τῶν Κυπαρισσίων πελάγαι πρόκεινται δύο νῆσοι, προσαγορευόμεναι Στροφάδες, τετρακοσίους ἀπέχουσαι μάλιστά πως τῆς ἠπείρου σαθείους, ἐν τῷ Λιβυκῷ καὶ μεσημβρινῷ πελάγει. Φησὶ δὲ Θουκυδίδης ναύσταθμον ὑπάρξαι τῶν Μεσσηνίων ταύτην τὴν Πύλον· διέχει δὲ Σπάρτης σαθείους τετρακοσίους.

§. 3.

Ἐξῆς δ' ἐς Ἱ Μεθώνη ταύτην δ' εἶναί φασι τὴν ὑπὸ τοῦ 359. Ποιητοῦ Πήδασον προσαγορευομένην μίαν τῶν ἑπτὰ, ὧν ὑπέσχετο τῷ Ἀχιλλεῖ ὁ Ἀγαμέμνων· ἐνταῦθα Ἀγρίππας τὸν τῶν Μαυρουσίων βασιλέα, τῆς Ἀντωνίου ζάσεως ὄντα, Βόγον, κατὰ τὸν πόλεμον τὸν Ἀκτιακὸν διέφθειρε, λαβὼν ἐξ ἐπίπλου τὸ χωρίον.

§. 4.

Τῇ δὲ Μεθώνη συνεχῆς ἐστὶν ὁ Ἀκρίτας, ἀρχὴ τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου· καλοῦσι δ' αὐτὸν καὶ Ἀσιναῖον, ἀπὸ Ἀσίνης πολίχνης πρώτης ἐν τῷ κόλπῳ, ὁμωνύμου τῇ Ἑρμιονικῇ. Αὕτη 360. μὲν οὖν ἡ ἀρχὴ πρὸς δύσιν τοῦ κόλπου ἐς Ἱ πρὸς ἔω δὲ αἱ καλούμεναι Θυρίδες, ὁμοροὶ τῇ νῦν Λακωνικῇ τῇ κατὰ Κιναΐδιον καὶ Ταίναρον. Μεταξὺ δ' ἀπὸ τῶν Θυρίδων ἀρξαμένοις Οἴτυλος ἐς Ἱ καλεῖται δ' ὑπὸ τινῶν καὶ Τύλος· εἶτα Λευκτρον τῶν ἐν Βοιωτίᾳ Λευκτρῶν ἀποικος· εἶτ' ἐπὶ πέτρας ἐρυμνῆς ἵδρυται Καρδαμύλη· εἶτα Φηραὶ, ὁμορος Θουρία καὶ Γερήνοις, ἀφ' οὗ τόπου Γερήνιον τὸν Νέσορα κληθῆναί φασι, διὰ τὸ ἐνταῦθα σωθῆναι αὐτὸν, ὡς προειρήκαμεν. Δείκνυται δ' ἐν τῇ Γερηνίᾳ Τρικκαίου ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ, ἀφίδρυμα τοῦ ἐν τῇ Θετταλικῇ Τρίκκῃ. Οἰκίσαι δὲ λέγεται Πέλοψ τό τε Λευκτρον, καὶ Χαράδραν, καὶ Θαλάμας, τοὺς νῦν Βοιωτοὺς καλουμένους, τὴν ἀδελφὴν Νιόβην ἐκδοὺς Ἀμφίονι, καὶ ἐκ Βοιωτίας ἀγαγόμενός τινας. Παρὰ δὲ Φηρᾶς Νέδων ἐκβάλλει, ῥέων διὰ τῆς Λακωνικῆς, ἕτερος ὢν τῆς Νέδας· ἔχει δ' ἱερὸν ἐπίσημον Ἀθηναῶς Νεδουσίας. Καὶ ἐν Ποιήσση δ' ἐστὶν Ἀθηναῶς Νεδουσίας ἱερὸν, ἐπώνυμον τόπου τινὸς Νέδοντος· ἐξ οὗ φασιν οἰκίσαι Τήλεκλον Ποιήσσαν, καὶ Ἐχειᾶς, καὶ Τράγιον.

§. 5.

360. Τῶν δὲ προταφεισῶν ἑπτὰ πόλεων τῷ Ἀχιλλεΐ, περὶ μὲν Καρδαμύλης καὶ Φηρῶν εἰρήκαμεν, καὶ Πηδάσου. Ἐνόπην δ' οἱ μὲν τὰ Πέλανά φασιν, οἱ δὲ τόπον τινὰ περὶ Καρδαμύλην, οἱ δὲ τὴν Γερηνίαν. Τὴν δὲ Ἰρήν κατὰ τὸ ὄρος δεικνύουσι τὸ κατὰ τὴν Μεγαλόπολιν τῆς Ἀρκαδίας ὡς ἐπὶ τὴν Ἀνθανίαν ἰόντι, ἣν ἔφαμεν Οἰχαλίαν ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ κεκληῖσθαι· οἱ δὲ τὴν νῦν Μεσσόλαν οὕτω καλεῖσθαι φασιν, καθήκουσαν εἰς τὸν μεταξὺ κόλπον τοῦ Ταυγέτου καὶ τῆς Μεσσηνίας. Ἡ δ' Αἴπεια νῦν Θουρία καλεῖται, ἣν ἔφαμεν ὁμορον Φηραῖς· ἰδρυταὶ δ' ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ, ἀφ' οὗ καὶ τοῦνομα. Ἀπὸ δὲ τῆς Θουρίας, καὶ ὁ Θουριάτης κόλπος· ἐν ᾧ πόλις μία ἦν, τοῦνομα Ρίον, ἀπεναντίον Ταινάρου. Ἄνθειαν δὲ, οἱ μὲν αὐτὴν τὴν Θουρίαν φασιν, Αἴπειαν δὲ τὴν Μεθώνην· οἱ δὲ τὴν μεταξὺ Ἀσίνην, τῶν Μεσσηνίων πόλεων, οἰκειότατα βαθύλειμον λεχθεῖσαν, ἥς πρὸς Θαλάττη πόλις Κορώνη· καὶ ταύτην δὲ τινες Πήδασον λεχθῆναι φασιν ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ.

Πᾶσαι δ' ἐγγὺς ἀλός·

361. Καρδαμύλη μὲν ἐπ' αὐτῇ· Φηραὶ δ' ἀπὸ πέντε σταδίων, ὕφορμον ἔχουσα Φερινόν· αἱ δ' ἄλλαι ἀνωμάλοις κέχρηται τοῖς ἀπὸ Θαλάττης διασήμεσι.

§. 6.

Πλησίον δὲ τῆς Κορώνης, κατὰ μέσον πῶς τὸν κόλπον, ὁ Πάμισος ποταμὸς ἐκβάλλει, ταύτην μὲν ἐν δεξιᾷ ἔχων καὶ τὰς ἐξῆς, ὧν εἰσιν ἔσχαται πρὸς δύσιν Πύλος καὶ Κυπαρισσία· μέση δὲ τούτων Ἐρανα (ἣν οὐκ εὔ τινες Ἀρήνην καλεῖσθαι νενομίκασι πρότερον), Θουρίαν δὲ καὶ Φηράς ἐν ἀριστερᾷ. Μέγιστος δ' ἐστὶ τῶν ἐντὸς ἰσθμοῦ ποταμῶν, καίπερ οὐ πλείους ἢ ἑκατὸν σταδίου ἐκ τῶν πηγῶν ῥυεῖς, τῷ ὕδατι θαψιλῆς,

διὰ τοῦ Μεσσηνιακοῦ πεδίου καὶ τῆς Μακαρίας καλουμένης· 361.
ἀφέξηκέ τε τῆς νῦν Μεσσηνίων πόλεως ὁ ποταμὸς σαδίου
διακοσίους καὶ πενήκοντα. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος Πάμισος χαρα-
δρώδης, μικρὸς, περὶ Λεῦκτρον ῥέων τὸ Λακωνικόν, περὶ οὗ
κρίσιν ἔσχον Μεσσήνιοι πρὸς Λακεδαιμονίους ἐπὶ Φιλίππου· τὸν
δὲ Πάμισον Ἄμαθόν τινες ὠνόμασαν, ὡς προεῖπομεν.

§. 7.

Ἐφορος δὲ τὸν Κρεσφόντην, ἐπειδὴ εἶλε Μεσσήνην, διελεῖν
φησιν, *ὡς προειρήκαμεν*, εἰς πέντε πόλεις αὐτὴν, ὡς
Στενύκλαρον μὲν ἐν τῷ μέσῳ τῆς χώρας ταύτης κειμένην,
ἀποδείξει βασιλείον αὐτῷ *τῆς βασιλείας*· ἐντεῦθεν δὲ Ἰαμίτην
πέμψαι πρεσβευτὴν εἰς Πύλον καὶ Ρίον, τοὺς Μεσσηνίους
ἅπαντας τοῖς Δωριεῦσιν ἰσονόμους ποιήσονται· ἀναξιοπαθούτων
δὲ τῶν Δωριέων, μεταγρόντα μόνον τὸν Στενύκλαρον νομίσαι
πόλιν· εἰς τοῦτον δὲ τοὺς Δωριέας συναγαγεῖν πάντας.

§. 8.

Ἡ δὲ Μεσσηνίων πόλις ἔοικε Κορίνθῳ· ὑπέρεται γὰρ τῆς
πόλεως ἑκατέρας ὄρος ὑψηλὸν καὶ ἀπότομον, τείχει κοινῶ περι-
ειλημμένον, ὡς ἀκροπόλει χρῆσθαι· τὸ μὲν καλούμενον Ἰθώ-
μη, τὸ δὲ Ἀκροκόρινθος· ὡς οἰκείως δοκεῖ Δημήτριος ὁ Φά-
ριος πρὸς Φίλιππον εἰπεῖν τὸν Δημητρίου, παρακλυόμενος
τούτων ἔχουσθαι τῶν πόλεων ἀμφοῖν, ἐπιθυμοῦντα τῆς Πελο-
ποννήσου· « Τῶν κεράτων γὰρ ἀμφοῖν (ἔφη) κρατήσας, καθέξεις
» τὴν βοῦν », κέρατα μὲν λέγων τὴν Ἰθώμην καὶ τὸν Ἀκροκόριν-
θον, βοῦν δὲ τὴν Πελοπόννησον. Καὶ δὴ διὰ τὴν εὐκαιρίαν ταύτην
ἀμφήρισοι γεγόνασιν αἱ πόλεις αὗται. Κόρινθον μὲν οὖν κατ-
έσκαψαν Ῥωμαῖοι, καὶ ἀνέστησαν πάλιν· Μεσσήνην δὲ ἀνείλον
μὲν Λακεδαιμόνιοι, πάλιν δ' ἀνέλαβον Θηβαῖοι, καὶ μετὰ

361. ταῦτα Φίλιππος Ἀμύντου· αἱ δ' ἀκροπόλεις ἀοίκητοι διέμειναν.

§. 9.

362. Τὸ δ' ἐν Λίμναις τῆς Ἀρτέμιδος ἱερόν, ἐφ' ᾧ Μεσσήνιοι περὶ τὰς παρθένους ὑβρίσαι δοκοῦσι τὰς ἀφριγμένας ἐπὶ τὴν Θυσίαν, ἐν μεθωρίοις ἐς τῆς Λακωνικῆς καὶ τῆς Μεσσηνίας, ὅπου κοινὴν συνετέλουν πανήγυριν καὶ Θυσίαν ἀμφοτέροι· μετὰ δὲ τὴν ὑβριν, οὐ διδόντων δίκας τῶν Μεσσηνίων, συστῆναί φασι τὸν πόλεμον. Ἀπὸ δὲ τῶν Λιμνῶν τούτων καὶ τὸ ἐν Σπάρτῃ Λιμναῖον εἶρηται τῆς Ἀρτέμιδος ἱερόν.

§. 10.

Πλεονάκις δ' ἐπολέμησαν διὰ τὰς ἀποσάσεις τῶν Μεσσηνίων. Τὴν μὲν οὖν πρώτην κατάκτησιν αὐτῶν φησι Τυρταῖος ἐν τοῖς ποιήμασι κατὰ τοὺς τῶν πατέρων πατέρας γενέσθαι· τὴν δὲ δευτέραν, καθ' ἣν ἐλόμενοι συμμάχους Ἡλείους [καὶ Ἀρκάδας] καὶ Ἀργείους καὶ Πισάτας ἀπέσθησαν, Ἀρκάδων μὲν Ἀριστοκράτην τὸν Ὀρχομενοῦ βασιλέα παρεχομένων στρατηγόν, Πισατῶν δὲ Πανταλέοντα τὸν Ὀμφαλίωνος· ἠνίκα φησὶν αὐτὸς στρατηγήσαι τὸν πόλεμον τοῖς Λακεδαιμονίοις [ἐλθὼν ἐξ Ἐρινεοῦ]· καὶ γὰρ εἶναί φησιν ἐκεῖθεν ἐν τῇ ἐλεγείᾳ, ἣν ἐπιγράφουσι Εὐνομίαν·

Αὐτὸς γὰρ Κρονίων καλλιζεφάνου πόσις Ἥρης,

Ζεὺς, Ἡρακλείδαις τήνδε δέδωκε πόλιν.

Οἷσιν ἅμα προλιπόντες Ἐρινεὸν ἠνεμόεντα,

Εὐρεῖαν Πέλοπος νῆσον ἀφικόμεθα.

Ὡς ἢ ταῦτα ἠκύρωται τὰ ἐλεγεία, ἢ Φιλοχόρῳ ἀπισητέον, καὶ Καλλισθένει, καὶ ἄλλοις πλείοσιν, εἰποῦσιν ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Ἀφιδνῶν ἀφικέσθαι, δεηθέντων Λακεδαιμονίων κατὰ χρησμόν· ὃς ἐπέταττε παρ' Ἀθηναίων λαβεῖν ἡγεμόνα. Ἐπὶ μὲν οὖν τοῦ Τυρταίου ὁ δεύτερος ὑπῆρξε πόλεμος. Τρίτον δὲ καὶ τέταρτον

συσηναί φασιν, ἐν ᾧ κατελύθησαν οἱ Μεσσήνιοι. Ὁ δὲ πᾶς 362. παράπλους ὁ Μεσσηνιακὸς ἑτάδιοι ὀκτακόσιοι που κατακολλί-
πιζοντι.

§. 11.

Ἄλλὰ γὰρ εἰς πλείω λόγον τοῦ μετρίου προίμεν, ἀκολου-
θοῦντες τῷ πλήθει τῶν ἰσορουμένων περὶ χώρας ἐκλείμμενης
τῆς πλείσσης· ὅπου γε καὶ ἡ Λακωνικὴ λειπανδρεῖ, κρινομένη
πρὸς τὴν παλαιὰν εὐανδρίαν. Ἐξω γὰρ τῆς Σπάρτης, αἱ λοιπαὶ
πολίχαι τινὲς εἰσι περὶ τριάκοντα τὸν ἀριθμόν· τὸ δὲ παλαιὸν
ἐκατόμπολιν φασιν αὐτὴν καλεῖσθαι· καὶ τὰ Ἐκατόμβοια διὰ
τοῦτο θύεσθαι παρ' αὐτοῖς κατ' ἔτος.

Κ Ε Φ. Ε.

§. 1.

ἘΣΤΙ δ' οὖν μετὰ τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον ὁ Λακωνικὸς
μεταξὺ Ταινάρου καὶ Μαλεῶν, ἐκκλίνων μικρὸν ἀπὸ μεσημ-
βρίας πρὸς ἔω. Διέχουσι δὲ ἑταδίους ἑκατὸν τριάκοντα αἱ Θυ-
ρίδες τοῦ Ταινάρου ἐν τῷ Μεσσηνιακῷ οὔσαι κόλπῳ, ῥοώδης
κρημνός. Τούτων δ' ὑπέρκειται τὸ Ταῦγετον· ἔσι δ' ὄρος μικρὸν 363.
ὑπὲρ τῆς Θαλάττης ὑψηλὸν τε καὶ ὄρθιον, συνάπτου κατὰ τὰ
προσάρκτια μέρη ταῖς Ἀρκαδικαῖς ὑπωρεῖαις· ὥστε καταλείπεσθαι
μεταξὺ αὐλῶνα, καθ' ὃν ἡ Μεσσηνία συνεχῆς ἔσι τῇ Λακωνικῇ.
Ἵποπέπτωκε δὲ τῷ Ταῦγέτῳ ἡ Σπάρτη ἐν μεσογαίᾳ, καὶ Ἀμύ-
κλαι, οὗ τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερόν, καὶ ἡ Φάρις. Ἐσι μὲν οὖν
ἐν κοιλοτέρῳ χωρίῳ τὸ τῆς πόλεως ἔδαφος, καίπερ ἀπολαμ-
βάνου ὄρη μεταξύ· ἀλλ' οὐδὲν γε μέρος αὐτοῦ λιμνάζει· τὸ δὲ
παλαιὸν ἐλίμναζε τὸ προάσειον, καὶ ἐκάλουν αὐτὸ Λίμνας.

363. Καὶ τὸ τοῦ Διονύσου ἱερόν ἐν Λίμναις ἐφ' ὑγροῦ βεβηκὸς ἐτύγχανε· νῦν δ' ἐπὶ ξηροῦ τὴν ἰδρυσιν ἔχει. Ἐν δὲ τῷ κόλπῳ τῆς παραλίας τὸ μὲν Ταίναρον ἀκτὴ ἐστὶν ἐκκειμένη, τὸ ἱερόν ἔχουσα τοῦ Ποσειδῶνος, ἐν ἄλσει ἰδρυμένον· πλησίον δ' ἐστὶν ἄντρον, δι' οὗ τὸν Κέρβερον ἀναχθῆναι μυθεύουσιν ὑφ' Ἡρακλέους ἐξ ἄθου. Ἐντεῦθεν δ', εἰς μὲν Φυκοῦντα, ἄκραν τῆς Κυρηναίας πρὸς νότον, διάρμά ἐστι σαθίων τρισχιλίων· εἰς δὲ Πάχυνον πρὸς δύσιν, τὸ τῆς Σικελίας ἀκρωτήριον, τετρακισχιλίων ἑξακοσίων· τινὲς δὲ τετρακισχιλίων φασίν· εἰς δὲ Μαλεάς πρὸς ἑὼ ἑξακοσίων ἑβδομήκοντα κατακολπίζοντι· εἰς δὲ Ὀνου γνάθον, ταπεινὴν χερρόνησον ἐνδοτέρω τῶν Μαλεῶν, πεντακοσίων εἴκοσι.

§. 2.

Πρόκειται δὲ καὶ τούτου Κύθηρα ἐν τετταράκοντα σαθίοις, νῆσος εὐλίμενος, πόλιν ἔχουσα ὁμώνυμον· ἦν ἔσχεν Εὐρυκλῆς ἐν μέρει κτήσεως ἰδίας, ὃ καθ' ἡμᾶς τῶν Λακεδαιμονίων ἡγεμῶν· περὶκεῖται δὲ νησίδια πλείω, τὰ μὲν ἐγγύς, τὰ δὲ μικρὸν ἀπωτέρω. Εἰς δὲ Κώρυκον ἄκραν τῆς Κρήτης ἐγγυτάτῳ πλοῦς ἐστὶ σαθίων διακοσίων καὶ πεντήκοντα. Μετὰ δὲ Ταίναρον, πλέοντι ἐπὶ τὴν Ὀνου γνάθον καὶ Μαλεάς, Ἀμαθούς ἐστι πόλις· εἶτα Ἀσίγη, καὶ Γυθίον τὸ τῆς Σπάρτης ἐπίνειον, ἐν διακοσίοις καὶ τετταράκοντα σαθίοις ἰδρυμένον· ἔχει δ', ὡς φασί, τὸ ναῦσαθμον ὀρυκτόν· εἶθ' ὁ Εὐρώτας ἐκδίδωσι μεταξὺ Γυθίου καὶ Ἀκριῶν. Τέως μὲν οὖν ὁ πλοῦς ἐστὶ παρ' αἰγιαλὸν, ὅσον διακοσίων καὶ τετταράκοντα σαθίων· εἶθ' ἑλώδες ὑπέρεκται χωρίον καὶ κώμη Ἐλος· πρότερον δ' ἦν πόλις, καθάπερ καὶ Ὀμηρός φησιν·

Οἳ τ' ἄρ' Ἀμύκλας εἶχον, Ἐλος τ', ἔφαλον πτολίεθρον·

Κτίσμα δ' Ἐλίου φασὶ τοῦ Περσέως. Ἐστὶ δὲ καὶ πεδίον καλούμενον Λεύκη· εἶτα πόλις ἐπὶ χερρόνησου ἰδρυμένη Κυπαρισσία,

λιμένα ἔχουσα· εἶτα ἡ Ὀνου γνάθος, λιμένα ἔχουσα· εἶτα 364.
 Βοία πόλις, εἶτα Μαλαί· ςάδιοι δ' εἰς αὐτάς ἀπὸ τῆς Ὀνου
 γνάθου πενήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἔσι δὲ καὶ Ἀσωπὸς πόλις ἐν
 τῇ Λακωνικῇ.

§. 3.

Τῶν δ' ὑφ' Ὀμήρου καταλεγόμενων, τὴν μὲν Μέσσην οὐ-
 δαμοῦ δείκνυσθαι φασι· Μεσσόαν δ' οὐ τῆς χώρας εἶναι μέρος,
 ἀλλὰ τῆς Σπάρτης, καθάπερ καὶ τὸ Λιμναῖον. Ἐνιοὶ δὲ κατὰ
 ἀποκοπὴν δέχονται τὴν Μεσσήνην· εἴρηται γάρ, ὅτι καὶ αὕτη
 μέρος ἦν τῆς Λακωνικῆς. Παραδείγμασι δὲ χρῶνται τοῦ μὲν
 Ποιητοῦ, τῷ Κρί, καὶ Δῶ, καὶ Μάψ· καὶ ἔτι,

Ἴππους δ' Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος,

ἀντὶ τοῦ Ἀλκιμέδων· Ἡσιόδου δὲ, ὅτι τὸ βριθῦ, καὶ τὸ βριαρὸν
 Βρί λέγει. Σοφοκλῆς δὲ καὶ Ἴων τὸ ράδιον, Ρά. Ἐπίχαρμος δὲ
 τὸ λίαν, Λί· Συρακῶ δὲ, τὰς Συρακούσας. Παρ' Ἐμπεδο-
 κλεῖ δὲ,

— μία γίνεται ἀμφοτέρων ὄψ,

ἢ ὄψις· καὶ παρ' Ἀντιμάχῳ,

Δήμητρός τοι Ἐλευσινίης ἱερῆ ὄψ·

καὶ τὸ ἄλφιτον, Ἄλφι. Εὐφορίων δὲ καὶ τὸν ἦλον λέγει Ἡλ.

Παρά Φιλητᾶ δὲ,

Δμωίδες εἰς ταλάρους λευκὸν ἄγουσιν ἔρι,

τὸ ἔριον.

Εἰς ἄνεμον δὲ τὰ Πηδᾶ,

τὰ πηδάλια, Ἄρατός φησι· Δωδῶ δὲ, τὴν Δωδώνην Σιμμίας.
 Τῶν δ' ἄλλων τῶν ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ κατωνομασμένων, τὰ μὲν
 ἀνήρηται, τῶν δ' ἴχνη λείπεται, τὰ δὲ μετωνόμασαι, καθάπερ
 αἱ Αὐγειαί, Αἶγαιαί· αἱ γὰρ ἐν τῇ Λοκρίδι οὐδ' ὄλως περίεσι.
 Τὴν δὲ Λᾶν οἱ Διδόσκουροί ποτε ἐκ πολιορκίας ἐλεῖν ἰσοροῦν-

364. ται, ἀφ' οὗ δὴ Λαπέρσαι προσηγορεύθησαν· καὶ Σοφοκλῆς λέγει που·

Νῆ τὴν Λαπέρσα, νῆ τὸν Εὐρώταν τρίτον,
Νῆ τοὺς ἐν Ἄργει καὶ κατὰ Σπάρτην Θεούς.

§. 4.

Φησὶ δ' Ἐφορος τοὺς κατασχόντας τὴν Λακωνικὴν Ἡρακλείδας, Εὐρυσθένη τε καὶ Προκλῆ, διελεῖν εἰς ἕξ μέρη, καὶ πόλεις τὴν χώραν. Μίαν μὲν οὖν τῶν μερίδων, τὰς Ἀμύκλας, ἐξαιρετον δοῦναι τῷ προδόντι αὐτοῖς τὴν Λακωνικὴν, καὶ πείσαντι τὸν κατέχοντα αὐτὴν, ὑπόσπονδον ἀπελθεῖν μετὰ τῶν Ἀχαιῶν εἰς τὴν Ἰωνίαν· τὴν δὲ Σπάρτην βασιλείου ἀποφῆναι σφίσιν αὐτοῖς· εἰς δὲ τὰς ἄλλας πέμψαι βασιλέας, ἐπιτρέψαντας δέχεσθαι συνοίκους τοὺς βουλομένους τῶν ξένων, διὰ τὴν λιπανδρίαν· χρῆσθαι δὲ λαϊμένω.
εὐλίμενον αἰτυῖ δὲ πρὸς τοὺς πολέμους.
γὰρ ὁμορεῖν τοῖς κύκλω Φεραία δὲ.
ἀπὸ τῶν ἐντὸς ἀσφάλειαν ἐχούση. Ὑπακούοντας δ' ἅπαντας

365. τοὺς περιοίκους Σπαρτιατῶν, ὅμως ἰσονόμους εἶναι, μετέχοντας καὶ πολιτείας καὶ ἀρχῶν· καλεῖσθαι δὲ Εἰλωτας· Ἄγιν δὲ τὸν Εὐρυσθένους ἀφελῆσθαι τὴν ἰσοτιμίαν, καὶ συντελεῖν προσάξει τῇ Σπάρτη. Τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ὑπακοῦσαι, τοὺς δ' Ἐλείους, τοὺς ἔχοντας τὸ ἔλος, ποιησαμένους ἀπόσασι, κατὰ κράτος ἀλῶναι πολέμῳ, καὶ κριθῆναι δούλους ἐπὶ τακτοῖς τισιν, ὥστε τὸν ἔχοντα μὴτ' ἐλευθεροῦν ἐξεῖναι, μῆτε πωλεῖν ἔξω τῶν ὄρων τούτους· τοῦτον δὲ λεχθῆναι τὸν πρὸς τοὺς Εἰλωτας πόλεμον. Σχεδὸν δὲ τι καὶ τὴν εἰλωτείαν, τὴν ὕστερον συμμείνασαν, μέχρι τῆς Ῥωμαίων ἐπικρατείας οἱ περὶ Ἄγιν εἰσὶν οἱ καταδείξαντες· τρόπον γὰρ τινα δημοσίους δούλους εἶχον

εἶχον οἱ Λακεδαιμόνιοι τούτους, κατοικίας τινὰς αὐτοῖς ἀπο- 365.
δειξάντες καὶ λειτουργίας ἰδίας.

§. 5.

Περὶ δὲ τῆς Λακωνῶν πολιτείας, καὶ τῶν γενομένων παρ' αὐτοῖς μεταβολῶν, τὰ μὲν πολλὰ παρῖοι τις ἂν διὰ τὸ γνῶριμον· τινῶν δ' ἄξιον ἴσως μνησθῆναι. Ἀχαιοὺς γὰρ τοὺς Φθιώτας φασί, συγκατελθόντας Πέλοπι εἰς τὴν Πελοπόννησον, οἰκῆσαι τὴν Λακωνικὴν· τοσοῦτον δ' ἀρετῇ διενεγκεῖν, ὥστε τὴν Πελοπόννησον, ἐκ πολλῶν ἤδη χρόνων Ἄργος λεγομένην, τότε Ἀχαικὸν Ἄργος λεχθῆναι· καὶ οὐ μόνον γε τὴν Πελοπόννησον, ἀλλὰ καὶ ἰδίως τὴν Λακωνικὴν οὕτω προσαγορευθῆναι· τὸ γοῦν τοῦ Ποιητοῦ,

Ποῦ Μενέλαος ἔην;
Ἢ οὐκ Ἄργεος ἦεν Ἀχαιικοῦ;

δέχονται· τινες οὕτως, Ἢ οὐκ ἦν ἐν τῇ Λακωνικῇ; Κατὰ δὲ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον, Φιλονόμου προδόντος τὴν χώραν τοῖς Δωριεῦσι, μετανέστησαν ἐκ τῆς Λακωνικῆς εἰς τὴν τῶν Ἰώνων, τὴν νῦν Ἀχαιῶν καλουμένην· ἐροῦμεν δὲ περὶ αὐτῶν ἐν τοῖς Ἀχαικοῖς. Οἱ δὲ κατασχόντες τὴν Λακωνικὴν * καὶ * κατ' ἀρχὰς μὲν ἐσωφρόνου· ἐπεὶ δὲ Λυκούργῳ τὴν πολιτείαν ἐπέτρεψαν, τοσοῦτον ὑπερεβάλλοντο τοὺς ἄλλους, ὥστε μόνον τῶν Ἑλλήνων καὶ γῆς καὶ θαλάττης ἐπήρξαν, διετέλεσαν τε ἄρχοντες τῶν Ἑλλήνων, ἕως ἀφείλοντο αὐτοὺς τὴν ἡγεμονίαν Θηβαῖοι, καὶ μετ' ἐκείνους εὐθὺς Μακεδόνες. Οὐ μὴν τελέως γε οὐδὲ τούτοις εἶξαν, ἀλλὰ, φυλάττοντες τὴν αὐτονομίαν, ἔριν εἶχον περὶ πρωτείων αἰεὶ, πρὸς τε τοὺς ἄλλους Ἕλληνας καὶ πρὸς τοὺς τῶν Μακεδόνων βασιλέας· καταλυθέντων δὲ τούτων ὑπὸ Ῥωμαίων, μικρὰ μὲν τινα προσέκρουσαν τοῖς πεμπομένοις ὑπὸ Ῥωμαίων στρατηγοῖς, τυραννοῦμενοι τότε καὶ πολιτευόμενοι μοχθηρῶς· ἀναλαβόντες δὲ σφᾶς, ἐτιμήθησαν διαφερόντως,

365. καὶ ἔμειναν ἐλεύθεροι, πλὴν τῶν φιλικῶν λειτουργιῶν ἄλλα
 366. συντελοῦντες οὐδέν. Νεωσί δ' Εὐρυκλῆς αὐτοὺς ἐτάραξε, δόξας ἀποχρήσασθαι τῇ Καίσαρος φιλίᾳ πέρα τοῦ μετρίου, πρὸς τὴν ἐπισησίαν αὐτῶν· ἐπαύσατο δ' ἡ ταραχὴ ταχέως, ἐκείνου μὲν παραχωρήσαντος εἰς τὸ χρεῶν· τοῦ δ' υἱοῦ τὴν φιλίαν ἀπεσερημένου ταύτην πάσαν. Συνέβη δὲ καὶ τοὺς Ἐλευθερολάκωνας λαβεῖν τινα τάξιν πολιτείας, ἐπειδὴ Ῥωμαίοις προσέθεντο πρῶτοι οἱ περίοικοι, τυραννουμένης τῆς Σπάρτης, οἱ τε ἄλλοι, καὶ οἱ Εἰλωτες. Ἐλλάνικος μὲν οὖν Εὐρυσθένη καὶ Προκλέα φησὶ διατάξαι τὴν πολιτείαν. Ἐφορος δ' ἐπιτιμᾷ, φήσας, Λυκούργου μὲν αὐτὸν μηδαμοῦ μεμνήσθαι, τὰ δ' ἐκείνου ἔργα τοῖς μὴ προσήκουσιν ἀνατιθέναι· μόνῳ γοῦν Λυκούργῳ ἱερὸν ἰδρῦσθαι, καὶ θύεσθαι κατ' ἔτος· ἐκείνοις δὲ, καίπερ οἰκισαῖς γενομένοις, μηδὲ τοῦτο δεδῶσθαι ὥστε τοὺς ἀπ' αὐτῶν, τοὺς μὲν Εὐρυσθενίδας, τοὺς δὲ Προκλείδας καλεῖσθαι· οὐδ' ἀρχηγέτας ναμισθῆναι, ὅπερ πᾶσιν ἀποδέδεται τοῖς οἰκισαῖς· Ἀγιάδας δὲ, ἀπὸ Ἄγιδος τοῦ Εὐρυσθένους, τοὺς δ', [Εὐρυπωντίδας, ἀ]πὸ Εὐρυπῶντος τοῦ Προκλέους. Τοὺς μὲν [γὰρ δυνασεῦ]σαι δικαίως, τοὺς δὲ, δεξαμένους ἐπὶ πλῆθος ἀνθρώπους, δι' ἐκείνων δυνασεῦσαι. [Παυ]σανίαν τε... τῶν Εὐρυπω[ντι]δῶν, ἐκπεσόν[τα τῆς] οἰκειίας, ἐν τῇ φυγῇ συντάξαι λόγον, νόμου ὄντος τῆς ἐκβαλοῦσης....

§. 6.

Περὶ δὲ τῆς φύσεως τῶν τόπων, καὶ τούτων καὶ τῶν Μεσσηνιακῶν, ταῦτα μὲν ἀποδεκτέον λέγοντος Εὐριπίδου· τὴν γὰρ Λακωνικὴν φησιν ἔχειν

Πολλὴν μὲν ἀροτὸν, ἐκπονεῖν δ' οὐ ῥάδιον
 Κοιλὴ γὰρ, ὄρεσι περίδρομος, τραχεῖά τε,
 Δυσεῖσθολός τε πολεμίσι·

τὴν δὲ Μεσσηνιακὴν,

καλλίκαρπον. . .

Κατάρρυτόν τε μυρίοισι νάμασι,

Καὶ βουσὲ καὶ ποιμναισιν εὐδοτωτάτην,
 Οὐτ' ἐν πνοαῖσι χεῖματος δυσχείμερον,
 Οὐτ' αὖ τεθρίπποις ἡλίου θερμὴν ἄγαν.

366.

Καὶ ὑποβάς, τῶν πάλων φησὶν, ὧν οἱ Ἡρακλεῖδαι περὶ τῆς
 χώρας ἐποιήσαντο, τὸν μὲν πρότερον γενέσθαι

Γαίης Λακαίνης κύριον, φαύλου χθονός,

τὸν δὲ δεύτερον Μεσσήνης,

Ἄρετὴν ἐχούσης μείζον', ἢ λόγῳ φράσαι,

οἶαν καὶ ὁ Τυρταῖος φράζει. Τὴν δὲ Λακωνικὴν καὶ τὴν Μεσ-
 σηνίαν ὀρίζειν αὐτοῦ φήσαντος,

Πάμισον εἰς θάλασσαν ἐξορμώμενον,

οὐ συγχωρητέον, ὅς διὰ μέσης ρεῖ τῆς Μεσσηνίας, οὐδαμοῦ
 τῆς νῦν Λακωνικῆς ἀπτόμενος. Οὐκ εὖ δὲ οὐδ' ὅτι, τῆς Μεσ-
 σηνίας ὁμοίως ἐπιθαλαττίας οὔσης τῇ Λακωνικῇ, φησὶν αὐ-
 τὴν πρόσω ναυτιλοῖσιν εἶναι. Ἄλλ' οὐδὲ τὴν Ἥλιον εὖ ὀρίζει,

Πρόσω δὲ βάντι ποταμὸν Ἥλις, ἢ Διὸς

Γείτων, κάθηται·

καὶ ἐπάγει καὶ τὸν ἔλεγχον ἡμῖν οὐκ ἀναγκαῖον ὄντα. Εἴτε
 γὰρ τὴν νῦν Ἠλείαν βούλεται λέγειν, ἥτις ὁμορεῖ τῇ Μεσ- 367.
 σηνίᾳ, ταύτης οὐ προσάπτεται ὁ Πάμισος, ὥσπερ γε οὐδὲ τῆς
 Λακωνικῆς· εἴρηται γὰρ, ὅτι διὰ μέσης ρεῖ τῆς Μεσσηνίας.
 Εἴτε τὴν παλαιὰν τὴν κοίλην καλουμένην, πολὺ μᾶλλον ἐκ-
 πίπτει τῆς ἀληθείας· διαβάσῃ τε τὸν Πάμισον, ἔστι πολλὴ τῆς
 Μεσσηνίας, εἴθ' ἢ τῶν Φηρῶν ἐπαρχία ἅπασα, καὶ Μεσ-
 σαίων, ἣν Τριφυλίαν ἐκάλουν, εἴθ' ἢ Πισάτις, καὶ ἡ Ὀλυμ-
 πία, εἴτα μετὰ τριακοσίους σταδίους ἢ Ἥλις.

§. 7.

Γραφόντων δὲ, τῶν μὲν Λακεδαίμονα κητώεσσαν, πῶν δὲ,
 καιετάεσσαν, ζητοῦσι, τὴν κητώεσσαν τίνα δέχεσθαι χρῆ, εἴτε

367. ἀπὸ τῶν κητῶν, εἴτε μεγάλην, ὅπερ δοκεῖ πιθανότερον εἶναι. Τὴν τε καιετάεσσαν οἱ μὲν καλαμινθώδη δέχονται, οἱ δὲ, ὅτι οἱ ἀπὸ τῶν σεισμῶν ῥωγμοὶ καιετοὶ λέγονται· καὶ ὁ καιέτας τὸ δεσμωτήριον ἐντεῦθεν τὸ παρά Λακεδαιμονίοις, σπήλαιόν τι. Ἔνιοι δὲ κώους μᾶλλον τὰ τοιαῦτα κοιλώματα λέγεσθαι φασιν, ἀφ' οὗ καὶ τὸ,

Φηρσὶν ὄρεσκώοισι.

Εὐσεισος δ' ἡ Λακωνική· καὶ δὴ τοῦ Ταυγέτου κορυφᾶς τινὰς ἀπορράγῃναι τινὲς μνημονεύουσιν. Εἰσὶ δὲ λατομίαι λίθου πολυτελοῦς, τοῦ μὲν Ταιναρίου ἐν Ταινάρῳ παλαιαί· νεωστὶ δὲ καὶ ἐν τῷ Ταυγέτῳ μέταλλον ἀνέωξάν τινες εὐμέγεθες, χορηγὸν ἔχοντες τὴν τῶν Ῥωμαίων πολυτελείαν.

§. 8.

Ὅτι δὲ Λακεδαίμων ὁμωνύμως λέγεται καὶ ἡ χώρα, καὶ ἡ πόλις, δηλοῖ καὶ Ὅμηρος· λέγω δὲ χώραν σὺν τῇ Μεσσηνίᾳ. Περὶ μὲν δὴ τῶν τόξων ὅταν λέγη,

Δῶρα, τὰ οἱ ξεῖνος Λακεδαίμωνι δῶκε τυχήσας,
Ἴφιτος Εὐρυτιδῆς,

εἴτ' ἐπενέγκη,

Τῷ δ' ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλοισιν
Οἴκῳ ἐν Ὀρτιλόχοιο,

τῆς Φηρῆς τὴν χώραν λέγει, ἢ μέρος ἦν τῆς Μεσσηνίας. Οὐ διήνεγκεν οὖν αὐτῷ καὶ οὕτως εἶπειν,

ξεῖνος Λακεδαίμωνι δῶκε τυχήσας,

καί,

Τῷ δ' ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην·

ὅτι γὰρ αἱ Φηραὶ εἰσιν ὁ τοῦ Ὀρτιλόχου οἶκος, δηλον·

Ἐς Φηρᾶς δ' ἴκοντο, Διοκλῆος ποτὶ δῶμα,
Υἱὸς Ὀρτιλόχοιο,

ὅ,τε Τηλέμαχος καὶ ὁ Πεισίσρατος· αἱ δὲ Φηραὶ τῆς Μεσσηνίας 367.
εἰσίν. Ὄταν δ' ἐκ τῶν Φηρῶν ὀρμηθέντας τοὺς περὶ Τηλέμαχον
πανημερίους φῆ σείειν ζυγόν, εἴτ' εἶπη,

Δύσετά τ' ἠέλιος,

Οἱ δ' ἴξον κοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσαν·

Πρὸς δ' ἄρα δώματ' ἔλων Μενελάου,

τὴν πόλιν δεῖ δέχεσθαι· εἰ δὲ μὴ, ἐκ Λακεδαίμονος εἰς Λακε- 368.
δαίμονα φανεῖται λέγων τὴν ἄφιξιν· ἄλλως τε οὐ πιθανόν, μὴ
ἐν Σπάρτῃ τὴν οἴκησιν εἶναι τοῦ Μενελάου, μὴδ' οὔσης ἐκεῖ
τὸν Τηλέμαχον λέγειν,

Εἴμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον.

Δοκεῖ γὰρ συμπίπτειν τοῦτο τοῖς τῆς χώρας ἐπιθέτοις ἄν . . .
εἰ μὴ νῆ Δία ποιητικῇ τις τοῦτο συγχωρήσει ἐξουσία . . .
ἐναντίον γὰρ τὴν Μεσσήνην μετὰ τῆς Λακωνικῆς καὶ Πύλου τῆς
ὑπὸ τῷ Νέσορι, μὴδὲ δὴ καθ' αὐτὴν τάττεσθαι ἐν τῷ κατα-
λόγῳ, μὴδὲ κοινωνοῦσαν τῆς στρατείας.

Κ Ε Φ. ζ.

§. 1.

ΜΕΤÀ δὲ Μαλεᾶς ὁ Ἀργολικὸς ἐκδέχεται κόλπος καὶ ὁ
Ἐρμιονικὸς· ὁ μὲν μέχρι τοῦ Σκυλλαίου πλέοντι ὡς πρὸς ἑω
βλέπων καὶ πρὸς τὰς Κυκλάδας· ὁ δὲ ἑωθινώτερος τούτου μέχρι
πρὸς Αἴγιναν καὶ τὴν Ἐπίδαυρίαν. Τὰ μὲν δὴ πρῶτα τοῦ Ἀργο-
λικοῦ Λακωνες ἔχουσι, τὰ δὲ λοιπὰ Ἀργεῖοι· ἐν οἷς ἐσι τῶν
μὲν Λακωνῶν τὸ Δῆλιον, ἱερὸν Ἀπόλλωνος, ὁμώνυμον τῷ
Βοιωτικῷ· καὶ Μινῶα φρούριον, ὁμώνυμος καὶ αὕτη τῇ Μεγα-
ρικῇ· καὶ ἡ λιμηρὰ Ἐπίδαυρος, ὡς Ἀρτεμίδωρός φησιν. Ἀπολ-

368. λόδωρος δὲ Κυθήρων πλησίον ἰσορεῖ ταύτην· εὐλίμενον δὲ οὖσαν, βραχέως καὶ ἐπιτετμημένως λιμηρὰν εἰρησθαι, ὡς ἂν λιμενηρὰν, μεταβεβληκέναι δὲ τοῦνομα. Ἔστι δὲ τραχὺς ὁ παράπλους εὐθὺς ἀπὸ Μαλεῶν ἀρξάμενος μέχρι πολλοῦ ὁ Λακωνικός· ἔχει δ' ὁμοῦς ὑφόρους καὶ λιμένας. Ἡ λοιπὴ δ' ἐς ἰσθμὸν εὐλίμενος· νησιδία τε πολλὰ πρόκειται αὐτῆς οὐκ ἄξια μνήμης.

§. 2.

Τῶν δ' Ἀργείων αἱ τε Πρασιαὶ καὶ τὸ Τημέσιον, ἐν ᾧ τέθραπται Τήμεσιος· καὶ ἔτι πρότερον τὸ χωρίον, δι' οὗ ῥεῖ ποταμὸς ἡ Λέρνη καλουμένη, ὁμώνυμος τῇ λίμνῃ, ἐν ἣ μεμύθειται τὰ περὶ τὴν Ἰδραν. Τὸ δὲ Τημέσιον ἀπέχει τοῦ Ἄργους ἕξ καὶ εἴκοσι σταδίους ὑπὲρ τῆς θαλάττης, ἀπὸ δὲ τοῦ Ἄργους εἰς τὸ Ἡραῖον τετραράκοντα, ἐνθεν δὲ εἰς Μυκῆνας δέκα. Μετὰ δὲ τὸ Τημέσιον ἡ Ναυπλία τὸ τῶν Ἀργείων ναύσταθμον· τὸ δ' ἔτυμον ἀπὸ τοῦ ταῖς ναυσὶ προσπλεῖσθαι. Ἀπὸ τούτου δὲ πεπλάσθαι φασὶ τὸν Ναυπλίον καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ παρὰ τοῖς νεωτέροις· οὐ γὰρ Ὀμηρον ἀμνημονῆσαι ἂν τούτων, τοῦ μὲν Παλαμήδους τοσαύτην σοφίαν καὶ σύνεσιν ἐπιδειχθέντος, δολοφονηθέντος δὲ ἀδίκως, τοῦ δὲ Ναυπλίου τοσοῦτον ἀπεργασαμένου φθόρον ἀνθρώπων περὶ τὸν Καφηρέα. Ἡ δὲ γενεαλογία πρὸς τῷ μυθῳδῷ καὶ τοῖς χρόνοις διημάρτηται· δεδόσθω γὰρ Ποσειδῶνος εἶναι, Ἀμυμώνης δὲ πῶς, τὸν κατὰ τὰ Τρωϊκὰ
369. ἔτι ζῶντα; Ἐφεξῆς δὲ τῇ Ναυπλίᾳ τὰ σπήλαια καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς οἰκοδομητοὶ λαβύρινθοι, Κυκλώπεια δ' ὀνομάζουσιν.

§ 3.

Εἴτ' ἄλλα χωρία, καὶ ἐφεξῆς ὁ Ἑρμιονικὸς κόλπος· καὶ [γὰρ] τοῦτον τοῦ Ποιητοῦ τάξαντος ὑπὸ τῇ Ἀργείᾳ, καὶ ἡμῖν οὐ παρ-

οπτεύς ἐνέφηεν ὁ μερισμὸς τῆς περιουσίας οὗτος. Ἄρχεται δ' 369. ἀπὸ Ἀσίης πολίχνης· εἶθ' Ἑρμιόνη καὶ Τροϊζίν· ἐν παράπλῳ δὲ πρόκειται καὶ Καλαυρία, νῆσος κύκλον ἔχουσα τριάκοντα σταδίων, πορθμῷ δὲ τετρασταδίῳ διεσῶσα τῆς ἠπείρου.

§. 4.

Εἶθ' ὁ Σαρωνικὸς κόλπος· οἱ δὲ πόντον λέγουσιν, οἱ δὲ πόρον, καθ' ὃ καὶ πέλαγος λέγεται Σαρωνικόν· καλεῖται δὲ πᾶς ὁ συνάπτων πόρος ἀπὸ τῆς Ἑρμιονικῆς καὶ τῆς περὶ τὸν ἰσθμὸν Θαλάττης τῷ τε Μυρτώῳ πελάγει καὶ τῷ Κρητικῷ. Τοῦ δὲ Σαρωνικοῦ Ἐπίδαυρός τε ἔστι καὶ ἡ προκειμένη νῆσος Αἴγινα· εἶτα Κεγχρεαὶ τὸ τῶν Κορινθίων ἐπὶ τὰ πρὸς ἔω μέρη ναύσταθμον· εἶτα λιμὴν Σχοινοῦς πλεύσαντι πέντε καὶ τετταράκοντα σταδίου· ἀπὸ δὲ Μαλεῶν τοὺς πάντας περὶ χιλίους καὶ ὀκτακοσίους. Κατὰ δὲ τὸν Σχοινοῦντα ὁ Διόλκος, τὸ σενώτατον τοῦ ἰσθμοῦ, περὶ δὲ τὸ τοῦ Ἰσθμίου Ποσειδῶνος ἱερόν. Ἀλλὰ νῦν τὰ μὲν ὑπερκείσθω· ἔξω γὰρ ἔστι τῆς Ἀργείας. Ἀναλαβόντες δ' ἐφοδεύσωμεν πάλιν τὰ κατὰ τὴν Ἀργείαν.

§. 5.

Καὶ πρῶτον ποσαχῶς λέγεται παρὰ τῷ Ποιητῇ τὸ Ἄργος, καὶ καθ' αὐτὸ, καὶ μετὰ τοῦ ἐπιθέτου, Ἀχαιϊκὸν Ἄργος καλοῦντος, ἢ Ἴασον, ἢ Ἴππιον, ἢ Ἴππόβοτον, ἢ Πελασγικόν. Καὶ γὰρ ἡ πόλις Ἄργος λέγεται,

Ἄργος τε, Σπάρτη τε,
οἱ δ' Ἄργος τ' εἶχον, Τίρυνθά τε.

Καὶ ἡ Πελοπόννησος,

Ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ, ἐν Ἀργεῖ·

οὐ γὰρ ἡ πόλις γε ἦν οἶκος αὐτοῦ. Καὶ ὅλη ἡ Ἑλλάς· Ἀργεῖους γοῦν πάντας καλεῖ, καθάπερ καὶ Δαναοὺς καὶ Ἀχαιοὺς. Τὴν

369. γοῦν ὁμωνυμίαν τοῖς ἐπιθέτοις διαφέλλεται, τὴν μὲν Θετταλίαν
Πελασγικὸν Ἄργος καλῶν,

Νῦν δ' αὖ τοὺς, ὅσσοι τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἔβαιον·

τὴν δὲ Πελοπόννησον,

Εἰ δέ κεν Ἄργος ἰκοίμεθ' Ἀχαιϊκόν,

Ἢ οὐκ Ἄργεος ἦεν Ἀχαιϊκοῦ;

σημαίνων ἐνταῦθα, ὅτι καὶ Ἀχαιοὶ ἰδίως ὠνομάζοντο οἱ Πελο-
ποννήσιοι κατ' ἄλλην σημασίαν. Ἰασόν τε Ἄργος τὴν Πελοπόν-
νησον λέγει,

Εἰ πάντες σε ἴδοιεν ἀν' Ἰασον Ἄργος Ἀχαιοὶ,

τὴν Πηνελόπην, ὅτι πλείους ἀν' λάβοι μνηστῆρας. Οὐ γὰρ τοὺς

370. ἐξ ὅλης τῆς Ἑλλάδος εἰκός· ἀλλὰ τοὺς ἐγγύς. Ἰππόβοτον δὲ καὶ
Ἴππιον κοινῶς εἴρηκε.

§. 6.

Περὶ δὲ τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἑλλήνων καὶ Πανελλήνων ἀντιλέ-
γεται. Θουκυδίδης μὲν γὰρ τὸν Ποιητὴν μηδαμοῦ βαρβάρους
εἰπεῖν φησι, διὰ τὸ μηδὲ Ἑλληνας πω τὸ ἀντίπαλον εἰς ἓν
ὄνομα ἀποκεκρίσθαι. Καὶ Ἀπολλόδωρος δὲ μόνους τοὺς ἐν τῇ
Θετταλίᾳ καλεῖσθαι φησιν Ἑλληνας·

Μυρμιδόνες δὲ καλεῦντο καὶ Ἕλληνες.

Ἡσίοδον μέντοι καὶ Ἀρχίλοχον ἤδη εἶδέναι καὶ Ἑλληνας λεγο-
μένους τοὺς σύμπαντας καὶ Πανέλληνας· τὸν μὲν, περὶ τῶν
Προϊτίδων λέγοντα, ὡς Πανέλληνες ἐμνήστευον αὐτάς, τὸν δὲ,
ὡς Πανελλήνων οἰζὺς ἐς Θάσον συνέδραμεν. Ἄλλοι δ' ἀντι-
τιθέασιν, ὅτι καὶ βαρβάρους εἴρηκεν, εἰπὼν γε βαρβαροφώνους
τοὺς Κᾶρας· καὶ Ἑλληνας τοὺς πάντας,

Ἀνδρὸς, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.

§. 7.

Ἡ μὲν οὖν πόλις ἢ τῶν Ἀργείων ἐν χωρίοις ἐπιπέδοις ἵδρυται 370.
τὸ πλεόν· ἄκραν δ' ἔχει τὴν καλουμένην Λάρισσαν, λόφον
εὐερκῆ μετρίως, ἔχοντα ἱερὸν Διός. Ρεῖ δ' αὐτῆς πλησίον ὁ
Ἰναχος, χαραδρώδης ποταμὸς, ἔχων τὰς πηγὰς ἐκ Λυρκείου
τοῦ κατὰ τὴν Κυνουρίαν ὄρους τῆς Ἀρκαδίας. Περὶ δὲ τῶν
μυθευομένων πηγῶν εἴρηται, ὅτι πλάσματα ποιητῶν ἐσι.
Πλάσμα δὲ καὶ τὸ, Ἄργος ἄνυδρον·

— Θεοὶ δ' αὖ θέσαν Ἄργος ἄνυδρον,

τῆς τε χώρας κοίλης οὔσης, καὶ ποταμοῖς διαρρέομένης, καὶ
ἔλη καὶ λίμνας παρεχομένης, καὶ τῆς πόλεως εὐπορουμένης
ὑδασι φρεάτων πολλῶν καὶ ἐπιπολαίων. Αἰτιῶνται δὲ τῆς ἀπά-
της τὸ,

Καὶ κεν ἐλέγχισος πολυδίψιον Ἄργος ἰκοίμην.

Τοῦτο δ' ἦτοι ἀντὶ τοῦ πολυπόσητον κεῖται, ἢ χωρὶς τοῦ δ,
ἀντὶ τοῦ πολυδίψιον, ὡς,

Πολύφθορόν τε δῶμα Πελοπιδῶν τόδε,

φησὶ Σοφοκλῆς· τὸ γὰρ Προϊάψαι καὶ τὸ Ἰάψαι καὶ τὸ Ἰψασθαι
φθοράν τινα καὶ βλάβην σημαίνει·

Νῦν μὲν πειρᾶται, τάχα δ' ἴψεται υἷας Ἀχαιῶν·

καὶ τὸ,

Χρόα καλὸν ἰάπτῃ·

καί,

Ἄϊδι προΐαψεν.

Ἄλλως τε οὐ τὴν πόλιν λέγει τὸ Ἄργος· οὐ γὰρ ἐκεῖσε ἔμελλεν
ἀφίξασθαι· ἀλλὰ τὴν Πελοπόννησον, οὐδήπου καὶ ταύτην δι-
ψηρὰν οὔσαν. Καὶ σὺν τῷ δ' δὲ ὑπερβατῶς δέχονται κατὰ συν-
αλοιφὴν μετὰ τοῦ συνδέσμου τοῦ δέ· ἴν' ἢ οὕτως,

Καὶ κεν ἐλέγχισος πολὺδ' ἴψιον Ἄργος ἰκοίμην,

370. ἀντί τοῦ, εἰς Ἄργος.

§. 8.

371. Εἰς μὲν δὴ Ἰναχός ἐστιν ὁ διαρρέων τὴν Ἀργεῖαν· ἄλλος δὲ ποταμὸς Ἐρασῖνος ἐν τῇ Ἀργεῖα ἐστίν. Οὗτος δὲ τὰς ἀρχὰς ἐκ Στυμφαλοῦ τῆς Ἀρκαδίας λαμβάνει, καὶ τῆς ἐκεῖ λίμνης τῆς καλουμένης Στυμφαλίδος, ἐν ἣ τὰς ὄρνεις μυθολογοῦσι τὰς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους τοξεύμασιν ἢ τυμπάνοις ἐξελαθεῖσας, [ἄς] καὶ αὐτὰς καλοῦσι Στυμφαλίδας· δύντα δ' ὑπὸ γῆν φασὶ τοῦτον τὸν ποταμὸν, ἐκπίπτειν εἰς τὴν Ἀργεῖαν, καὶ ποιεῖν ἐπίρρυτον τὸ πεδίον· τὸν δ' Ἐρασῖνον καλοῦσι καὶ Ἀρσῖνον. Ρεῖ δὲ καὶ ἄλλος ὁμώνυμος ἐκ τῆς Ἀρκαδίας εἰς τὸν κατὰ Βοῦραν αἰγιαλόν· ἄλλος δ' ἐστίν ὁ Ἐρετρικὸς, καὶ ὁ ἐν τῇ Ἀττικῇ κατὰ Βραυρῶνα. Δείκνυται δὲ καὶ Ἀμυμώνη τις κρήνη κατὰ Λέρνην. Ἡ δὲ Λέρνη λίμνη τῆς Ἀργεῖας ἐστὶ, καὶ τῆς Μυκηναίας, ἐν ἣ τὴν ὕδραν ἰσοροῦσι· διὰ δὲ τοὺς γενομένους καθαρμούς ἐν αὐτῇ, παροιμία τις ἐξέπεσε, Λέρνη κακῶν. Τὴν μὲν οὖν χώραν συγχωροῦσιν εὐϋδρεῖν· αὐτὴν δὲ τὴν πόλιν ἐν ἀνύδρῳ χωρίῳ κεῖσθαι· φρεάτων δ' εὐπορεῖν, ἃ ταῖς Δαναΐσιν ἀνάπτουσι, ὡς ἐκείνων ἐξευρουσῶν· ἄφ' οὗ καὶ τὸ ἔπος εἶπεῖν τοῦτο·

Ἄργος ἄνυδρον ἔον Δανακὶ θέσαν Ἄργος ἔνυδρον·

τῶν δὲ φρεάτων τέτταρα, καὶ ἱερὰ ἀποδειχθῆναι, καὶ τιμᾶσθαι διαφερόντως, [ὡς] ἐν ἀπορίᾳ ὑδάτων εὐπορίαν εἰσάγοντα.

§. 9.

Τὴν δ' ἀκρόπολιν τῶν Ἀργείων οἰκίσαι λέγεται Δαναός, ὅς τοσοῦτον τοὺς πρὸ αὐτοῦ δυναστεύοντας ἐν τοῖς τόποις ὑπερβαλέσθαι δοκεῖ, ὥς, κατ' Εὐριπίδην,

Πελασγίωτας ὠνομασμένους τὸ πρὶν,
Δαναούς κλεῖσθαι νόμον ἔθνη' ἀν' Ἑλλάδα.

Ἔστι δὲ καὶ τάφος αὐτοῦ κατὰ μέσην τὴν τῶν Ἀργείων ἀγοράν· 371.
καλεῖται δὲ Πάλινθος. Οἶμαι δ' ὅτι καὶ Πελασγιώτας καὶ Δα-
ναοὺς, ὡσπερ καὶ Ἀργεῖους, ἡ δόξα τῆς πόλεως ταύτης ἀπ' αὐτῆς καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας καλεῖσθαι παρεσκεύασεν· οὕτω
δὲ καὶ Ἰασίδας, καὶ Ἰασον Ἄργος, καὶ Ἀπίαν, καὶ Ἀπιδόνας
οἱ νεώτεροί φασι. Ὅμηρος δ' Ἀπιδόνας μὲν οὐ λέγει· ἀπίαν
δὲ τὴν πόρρω μᾶλλον. Ὅτι δ' Ἄργος τὴν Πελοπόννησον λέγει,
προσλαβεῖν ἔστι καὶ τάδε,

Ἀργεῖη Ἐλένη,

καί,

Ἔστι πόλις Ἐφύρη μυχῶ Ἄργεος,

καί,

μέσον Ἄργος,

καί,

Πολλῆσιν νήσοισι καὶ Ἄργεϊ παντὶ ἀνάσσειν.

Ἄργος δὲ καὶ τὸ πεδίον λέγεται παρὰ τοῖς νεωτέροις, παρ' 372.
Ὁμήρῳ δ' οὐδ' ἄπαξ· μάλισα δ' οἶονται Μακεδονικὸν καὶ Θετ-
ταλικὸν εἶναι [τοῦνομα].

§. 10.

Τῶν δ' ἀπογόνων τοῦ Δαναοῦ διαδεξαμένων τὴν ἐν Ἄργει
δυναστείαν, ἐπιμιχθέντων δὲ τούτοις τῶν Ἀμφιαονιδῶν, ὠρμη-
μένων ἐκ τῆς Πισατίας καὶ τῆς Τριφυλίας, οὐκ ἂν θαυμά-
σειέ τις, εἰ, συγγενεῖς ὄντες, οὕτω διείλοντο τὴν χώραν εἰς δύο
βασιλείας τὸ πρῶτον, ὡσεὶ τὰς ἡγεμονίδας οὔσας ἐν αὐταῖς δύο
πόλεις ἀποδειχθῆναι πλησίον ἀλλήλων ἰδρυμένας, ἐν ἐλάττωσιν
ἢ πεντήκοντα σταδίαις, τό τε Ἄργος καὶ τὰς Μυκῆνας, καὶ τὸ
Ἡραῖον εἶναι κοινὸν ἱερόν ἀμφοῖν τὸ πρὸς ταῖς Μυκῆναις· ἐν ᾧ
τὰ Πολυκλείτου ξόανα, τῇ μὲν τέχνῃ κάλλιπα τῶν πάντων,
πολυτελεία δὲ καὶ μεγέθει, τῶν Φειδίου λειπόμικτα. Κατ' ἀρχαῖς

372. μὲν οὖν τὸ Ἄργος ἐπεκράτει μᾶλλον· εἶθ' αἱ Μυκῆναι, μείζονα ἐπίδοσιν λαβοῦσαι διὰ τὴν τῶν Πελοπιδῶν εἰς αὐτάς μεθίδρυσιν. Περισάντων γὰρ εἰς τοὺς Ἀτρέως παῖδας ἀπάντων, Ἀγαμέμνων ὦν πρεσβύτερος, παραλαβὼν τὴν ἐξουσίαν, ἅμα τύχη τε καὶ ἀρετῇ πρὸς τοῖς οὖσι πολλὴν προσεκτίσατο τῆς χώρας· καὶ δὴ καὶ τὴν Ἀργολικὴν τῇ Μυκηναίᾳ προσέδηκε. Μενέλαος μὲν δὴ τὴν Λακωνικὴν ἔσχε· Μυκῆνας δὲ, καὶ τὰ μέχρι Κορίνθου καὶ Σικυδῶνος, καὶ τῆς Ἰώνων μὲν τότε καὶ Αἰγιαλέων καλουμένης, Ἀχαιῶν δ' ὕστερον, Ἀγαμέμνων παρέλαβε. Μετὰ δὲ τὰ Τρωϊκά, τῆς Ἀγαμέμνονος ἀρχῆς καταλυθείσης, ταπεινωθῆναι Μυκῆνας συνέβη, καὶ μάλιστα μετὰ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κἀθοδου. Κατασχόντες γὰρ οὗτοι τὴν Πελοπόννησον, ἐξέβαλον τοὺς πρότερον κρατοῦντας, ὥσθ' οἱ τὸ Ἄργος ἔχοντες, εἶχον καὶ τὰς Μυκῆνας συντελούσας εἰς ἓν· χρόνοις δ' ὕστερον κατεσκάφησαν ὑπ' Ἀργείων, ὥσε νῦν μηδ' ἶχνος εὐρίσκεσθαι τῆς Μυκηναίων πόλεως. Ὅπου δὲ Μυκῆναι τοιαῦτα πεπόνθασιν, οὐ δεῖ θαυμάζειν, οὐδ' εἴ τινες τῶν ὑπὸ τῷ Ἄργει καταλεγομένων ἀφανεῖς νῦν εἰσιν. Ὁ μὲν δὴ κατάλογος ἔχει οὕτως·

Οἱ δ' Ἄργος τ' εἶχον, Τίρυνθ' αἰεὶ τε τειχιόεσσαν,
 Ἐρμιόνην, Ἀσίνην τε, βαθὺν κατὰ κόλπον ἐχούσας,
 Τροιζῆν', Ἠϊόνας τε καὶ ἀμπελόεντ' Ἐπίδαυρον,
 Οἱ τ' ἔχον Αἴγιαν, Μάσητά τε, κοῦροι Ἀχαιῶν.

Τούτων δὲ, περὶ μὲν τοῦ Ἄργους εἴρηται· περὶ δὲ τῶν ἄλλων λεκτέον.

§. 11.

Τῇ μὲν οὖν Τίρυνθι ὀρμητηρίῳ χρῆσασθαι δοκεῖ Προῖτος, καὶ
 373. τειχίσαι διὰ Κυκλώπων· οὗς ἐπτά μὲν εἶναι, καλεῖσθαι δὲ Γασερόχειρας, [ὡς] τρεφομένους ἐκ τῆς τέχνης· ἦκειν δὲ μεταπέμπτους ἐκ Λυκίας· καὶ ἴσως τὰ σπήλαια τὰ περὶ τὴν Ναυπλίαν, καὶ

τὰ ἐν αὐτοῖς ἔργα τούτων ἐπώνυμά ἐστιν. Ἡ δὲ ἀκρόπολις Λι- 373.
 κύμνα ἐπώνυμος Λικυμνίου· διέχει δὲ τῆς Ναυπλίας περί δώ-
 δεκα σάδια· ἔρημος δ' ἐστὶ κάκεινη καὶ ἡ πλησίον Μιδέα, ἑτέρα
 οὕσα τῆς Βοιωτικῆς· ἐκείνη γάρ ἐστι Μίδεια, ὡς πρόνοια· αὕτη
 δὲ Μιδέα, ὡς Τεγέα. Ταύτη δ' ὁμορος Πρόσυμνα, καὶ αὕτη
 ἱερὸν ἔχουσα Ἡρας· ἠρήμωσαν δὲ τὰς πλείστας οἱ Ἀργεῖοι ἀπει-
 θούσας. Οἱ δ' οἰκῆτορες, οἱ μὲν ἐκ Τίρυνθος εἰς Ἐπίδαυρον
 ἀφίκοντο, οἱ δὲ ἐκ τῆς Ἐρμιόνης, εἰς τοὺς Ἀλιεῖς καλουμέ-
 νους, οἱ δ' ἐκ τῆς Ἀσίνης (καὶ αὕτη δὲ κώμη τῆς Ἀργείας πλη-
 σίον Ναυπλίας) εἰς τὴν Μεσσηνίαν μετωκίσθησαν, [ἐν] ἧ ἐστιν
 ὁμώνυμος τῇ Ἀργολικῇ Ἀσίνη πολίχνη. Οἱ γὰρ Λακεδαιμό-
 νιοι, ὡς φησὶν ὁ Θεόπομπος, πολλὴν κατακτησάμενοι τῆς
 ἀλλοτρίας, εἰς ταύτην κατώκιζον οὐς ἂν ὑποδέξιεντο τῶν
 φυγόντων ἐπ' αὐτούς. Καὶ οἱ ἐκ τῆς Ναυπλίας [δὲ] ἐκεῖσε
 ἀνεχώρησαν.

§. 12.

Ἐρμιόνη δ' ἐστὶ τῶν οὐκ ἀσήμεων πόλεων· ἥς τὴν παραλίαν
 ἔχουσιν Ἀλιεῖς λεγόμενοι, θαλαττουργοὶ τινες ἄνδρες. Παρ' Ἐρ-
 μιονεῦσι δὲ τεθρύλληται τὴν εἰς ἄθου κατάβασιν σύντομον
 εἶναι· διόπερ οὐκ ἐντιθέασιν ἐνταῦθα τοῖς νεκροῖς ναῦλον.

§. 13.

Δρυόπων δ' οἰκητήριόν φασι καὶ τὴν Ἀσίνην· εἴτ' ἐκ τῶν περὶ
 Σπερχειὸν τόπων ὄντας αὐτοὺς Δρύοπος τοῦ Ἀρκάδος κατοικί-
 σαντος ἐνταῦθα, ὡς Ἀριστοτέλης φησὶν· ἢ Ἡρακλέους ἐκ τῆς
 περὶ τὸν Παρνασσὸν Δωρίδος ἐξελάσαντος αὐτούς. Τὸ δὲ Σκύλ-
 λαιον, τὸ ἐν τῇ Ἐρμιόνη, ὠνομάσθαι φασὶν ἀπὸ Σκύλλης τῆς
 Νίσου θυγατρὸς, ἣν ἐξ ἔρωτος προδοῦσαν Μίνῳ τὴν Νίσαιαν
 καταποντωθῆναί φασι ὑπ' αὐτοῦ, δεῦρα δ' ἐκκυμανθεῖσαν,

373. ταφῆς τυχεῖν. Ἡϊόνες δὲ κώμη τις ἦν, ἣν ἐρημώσαντες Μυκηναῖοι ναύσαθμον ἐποίησαν· ἀφανισθεῖσα δ' ὕστερον, οὐδὲ ναύσαθμόν ἐστι.

§. 14.

Τροιζῆν δὲ ἱερά ἐστι Ποσειδῶνος, ἀφ' οὗ καὶ Ποσειδωνία ποτὲ ἐλέγετο· ὑπέρκειται δὲ τῆς θαλάττης εἰς πεντεκαίδεκα σταδίους, οὐδ' αὐτὴ ἄσημος πόλις. Πρόκειται δὲ τοῦ λιμένος αὐτῆς, Πώγωνος τοῦνομα, Καλαυρία νησίδιον ὅσον τριάκοντα σταδίων ἔχον τὸν κύκλον· ἐνταῦθα ἦν ἄσυλον Ποσειδῶνος ἱερόν. Καὶ φασὶ τὸν Θεὸν τοῦτον ἀλλάξασθαι πρὸς μὲν Λητῶ τὴν
374 Καλαυρίαν, ἀντιδόντα Δῆλον, πρὸς Απόλλωνα δὲ Ταίναρον, ἀντιδόντα Πυθῶ. Ἐφορος δὲ καὶ τὸν χρησμόν λέγει·

Ἴσον τοι Δῆλόν τε Καλαυρίαν τε νέμεσθαι,
Πυθῶ τ' ἠγαθέην, καὶ Ταίναρον ἠνεμόεντα.

Ἦν δὲ καὶ Ἀμφικτυονία τις περὶ τὸ ἱερόν τοῦτο, ἑπτὰ πόλεων, αἱ μετεῖχον τῆς θυσίας· ἦσαν δὲ Ἐρμιόνη, Ἐπίδαυρος, Αἴγινα, Ἀθήναι, Πρασιεῖς, Ναυπλιεῖς, Ὀρχομευὸς ὁ Μινύειος· ὑπὲρ μὲν οὖν τῶν Ναυπλίων Ἀργεῖοι συνετέλουν, ὑπὲρ Πρασιέων δὲ Λακεδαιμόνιοι. Οὕτω δ' ἐπεκράτησεν ἡ τιμὴ τοῦ Θεοῦ τοῦτου παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ὥστε καὶ Μακεδόνες δυναστεύοντες ἤδη μέχρι δεῦρο ἐφύλαττον ὁμῶς τὴν ἀσυλίαν, καὶ τοὺς ἰκέτας ἀποσπᾶν ἠδοῦντο τοὺς εἰς Καλαυρίαν καταφυγόντας· ὅπου γε οὐδὲ Δημοσθένης ἐθάρρησεν Ἀρχίας βιάσασθαι στρατιώτας ἔχων, ᾧ προσετέτακτο ὑπὸ Ἀντιπάτρου ζῶντα ἀγαγεῖν κάκεινον, καὶ τῶν ἄλλων ῥητόρων ἐν ἂν εὖρη τῶν ἐν αἰτίαις ὄντων παραπλησίαις· ἀλλὰ πείθειν ἐπειράτο· οὐ μὲν ἐπεισέ γε, ἀλλ' ἔφθη φαρμάκῳ παραλύσας ἑαυτὸν τοῦ ζῆν. Τροιζῆν δὲ καὶ Πιτθεὺς, οἱ Πέλοπος, ὀρμηθέντες ἐκ τῆς Πισάτιδος, ὁ μὲν τὴν πόλιν ὀμώνυμον ἑαυτοῦ κατέλιπεν, ὁ δὲ Πιτθεὺς ἐβασίλευσεν, ἐκείνου

διαδεξάμενος. Ἄνθης δ' ὁ προκατέχων πλεύσας Ἄλικαρνασσὸν 374.
ἔκτισεν ἐροῦμεν δ' ἐν τοῖς Καρικοῖς καὶ τοῖς Τρωϊκοῖς.

§. 15.

Ἡ Ἐπίδαυρος δ' ἐκαλεῖτο Ἐπίκαρος. Φησὶ γὰρ Ἀριστοτέλης κατασχεῖν αὐτὴν Κᾶρας, ὡσπερ καὶ Ἑρμιόνην· τῶν δ' Ἡρακλειδῶν κατελθόντων, Ἴωνας αὐτοῖς συνοικῆσαι, τοὺς ἐκ τῆς Ἀττικῆς τετραπόλεως συνεπομένους εἰς Ἄργος. Καὶ αὕτη δ' οὐκ ἄσημος ἡ πόλις, καὶ μάλιστα διὰ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, Θεραπεύειν νόσους παντοδαπὰς πεπιστευμένου, καὶ τὸ ἱερὸν πλήρες ἔχοντος αἰεὶ τῶν τε καμνόντων καὶ τῶν ἀνακειμένων πινάκων, ἐν οἷς ἀναγεγραμμένοι τυγχάνουσιν αἱ Θεραπείαι, καθάπερ ἐν Κῶ τε καὶ Τρίκῃ. Κεῖται δ' ἡ πόλις ἐν μυχῷ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, τὸν παράπλου ἔχουσα σταδίων πεντεκαίδεκα, βλέπουσα πρὸς ἀνατολὰς Θερινάς· περικλείεται δ' ὄρεσιν ὑψηλοῖς μέχρι πρὸς τὴν θάλατταν, ὡς' ἐρυμνὴ κατεσκεύασται φυσικῶς πανταχόθεν. Μεταξὺ δὲ Τροιζῆνος καὶ Ἐπιδάουρου χωρίον ἦν ἐρυμνὸν, Μέθαναι, καὶ χερρόνησος ὁμώνυμος τούτῳ. Παρὰ Θουκυδίδῃ δὲ, ἐν τισιν ἀντιγράφοις, Μεθώνη φέρεται, ὁμώνυμος τῇ Μακεδονικῇ, ἐν ἣ Φίλιππος ἐξεκόπη τὸν ὀφθαλμὸν πολιορκῶν· διόπερ οἶεται τινὰς ἑξαπατηθέντας ὁ 375. Σκήψιος Δημήτριος τὴν ἐν τῇ Τροιζῆνι Μεθώνην ὑπονοεῖν, καθ' ἧς ἀράσασθαι λέγεται τοὺς ὑπὸ Ἀγαμέμνονος πεμφθέντας ναυτολόγους, μηδέποτε παύσασθαι τειχοδομεῖν· οὐ τούτων, ἀλλὰ τῶν Μακεδόνων ἀνανευσάντων, ὡς φησὶ Θεόπομπος· τούτους δ' οὐκ εἰκὸς, ἐγγὺς ὄντας, ἀπειθῆσαι.

§. 16.

Αἴγινα δ', ἔστι μὲν καὶ τόπος τις τῆς Ἐπιδαυρίας· ἔστι δὲ καὶ

375. νῆσος πρὸ τῆς ἠπείρου ταύτης, ἣν ἐν τοῖς ἀρτίως παρατεθεῖσιν ἔπεσι βούλεται φράζειν ὁ Ποιητής· διὸ καὶ γράφουσί τινες,

Νῆσόν τ' Αἴγιαν,

ἀντί τοῦ,

Οἷ τ' ἔχον Αἴγιαν,

διαζελλόμενοι τὴν ὁμωνυμίαν. Ὅτι μὲν οὖν τῶν σφόδρα γνωρίμων ἔσιν ἡ νῆσος, τί δεῖ λέγειν; ἐντεῦθεν γὰρ Αἰακός τε λέγεται καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ. Αὕτη δ' ἔσιν ἡ καὶ Θαλαττοκρατήσασά ποτε, καὶ περὶ πρωτείων ἀμφισθητήσασα πρὸς Ἀθηναίους ἐν τῇ περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχίᾳ κατὰ τὰ Περσικά. Λέγεται δὲ σαδίων ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ὁ κύκλος τῆς νήσου· πόλιν δ' ὁμώνυμον ἔχει τετραμμένην πρὸς Λίβα. Περιέχουσι δ' αὐτὴν ἢ τε Ἀττικὴ, καὶ ἡ Μεγαρίς, καὶ τῆς Πελοποννήσου τὰ μέχρι Ἐπιδαύρου, σχεδόν τι ἑκατὸν σαδίουσ ἐκάστη διέχουσα· τὸ δὲ ἑωθινὸν μέρος καὶ τὸ νότιον πελάγει κλύζεται τῷ τε Μυρτώῳ καὶ τῷ Κρητικῷ. Νησίδια δὲ περικείται πολλά μὲν πρὸς τῇ ἠπείρῳ, Βέλβια δὲ πρὸς τὸ πέλαγος ἀνατείνουσα. Ἡ δὲ χώρα αὐτῆς κατὰ βάρους μὲν γεώδης ἐστὶ, πετρώδης δ' ἐπιπολῆς, καὶ μάλισα ἡ πεδιάς· διόπερ ψιλή πᾶσα ἐστὶ, κριθοφόρος δὲ ἱκανῶς. Μυρμιδόνας δὲ κληθῆναί φασιν, οὐχ' ὡς ὁ μῦθος, τοὺς Αἰγινήτας, ὅτι, λοιμοῦ μεγάλου συμπεσόντος, οἱ μύρμηκες ἀνθρώποι γένοιντο κατ' εὐχὴν Αἰακοῦ· ἀλλ' ὅτι μυρμίκων τρόπον ὀρύττοντες τὴν γῆν, ἐπιφέροιν ἐπὶ τὰς πέτρας, ὥς ἔχειν γεωργεῖν, ἐν δὲ τοῖς ὀρύγμασιν οἰκεῖν, φειδόμενοι πλίνθων. Ὀνομάζετο δ' Οἰνώνη παλαι... ὁμωνύμως δυσὶ δήμοις τῆς Ἀττικῆς, τῷ τε πρὸς Ἐλευθεραῖς,

Οἰνόης

Σύγχορτα ναίειν πεδία ταῖς Ἐλευθεραῖς·

καὶ μιᾷ τῶν ἐκ τετραπόλεως τῆς περὶ Μαραθῶνα, καθ' ἧς ἡ παροιμία, Οἰνὴ τὴν χαράδραν. Ἐπόκησαν δ' αὐτὴν Ἀργεῖοι,
καὶ

καὶ Κρήτες, καὶ Ἐπιδαύριοι, καὶ Δωριεῖς· ὕστερον δὲ κατεκλή- 375.
 ρούχησαν τὴν νῆσον Ἀθηναῖοι· ἀφελόμενοι δὲ Λακεδαιμόνιοι 376.
 τοὺς Ἀθηναίους τὴν νῆσον, ἀπέδωσαν τοῖς ἀρχαίοις οἰκῆτορσιν.
 Ἀποίκους δ' ἔσειλαν Αἰγινηταί, εἰς τε Κυθωνίαν τὴν ἐν Κρήτῃ,
 καὶ εἰς Ὀμβρικούς. Ἐφορος δ' ἐν Αἰγίνῃ ἄργυρον πρῶτον κο-
 πῆναί φησιν ὑπὸ Φεῖδωνος· ἐμπορεῖον γὰρ γενέσθαι διὰ τὴν
 λυπρότητα τῆς χώρας, τῶν ἀνθρώπων θαλαττουργούντων ἐμ-
 πορικῶς· ἀφ' οὗ τὸν ῥῶπον Αἰγιναίαν ἐμπολὴν λέγεσθαι.

§. 17.

Ὁ δὲ Ποιητὴς ἔνια μὲν χωρία λέγει συνεχῶς, ὥσπερ καὶ
 κεῖται·

Οἱ δ' Ἰρίην ἐνέμοντο καὶ Αὐλίδα,
 καί,

Οἱ δ' Ἄργος τ' εἶχον, Τίρυνθά τε τειχιόεσσαν,
 Ἐρμιόνην, Ἀσίην τε, βαθύν κατὰ κόλπον ἐχούσας,
 Τροίζην', Ηἰόνας τε.

Ἄλλοτε δ', οὐχ ὡς ἔστι τῇ τάξει,

Σχοῖνόν τε, Σκῶλόν τε,
 Θέσπειαν, Γραϊάν τε.

Τὰ τ' ἐν ἠπείρῳ ταῖς νήσοις συμφράζει,

Οἱ ῥ' Ἰθάκην εἶχον,
 Καὶ Κροκύλει' ἐνέμοντό·

τὰ γὰρ Κροκύλεια ἐν τοῖς Ἀκαρναῶσιν. Οὕτω δὲ καὶ νῦν τῇ
 Αἰγίνῃ τὸν Μάσητα συνῆψεν, ὄντα τῆς Ἀργολικῆς ἠπείρου.
 Θυρέας δὲ Ὀμηρος μὲν οὐκ ὠνόμασεν, οἱ δ' ἄλλοι Φρυλλοῦσι·
 περὶ ὧν Ἀργεῖοις καὶ Λακεδαιμονίοις συνέστη ἀγὼν, τριακοσίοις
 πρὸς τριακοσίοις· ἐνίκων δὲ Λακεδαιμόνιοι, στρατηγούντος
 Ὀθρυάδα· εἶναι δὲ φησι τὸ χωρίον τοῦτο Θουκυδίδης ἐν τῇ
 Κυνουρία κατὰ τὴν μεθορίαν τῆς Ἀργείας καὶ τῆς Λακωνικῆς.

376. Εἰσὶ δὲ καὶ Ὑσαι, τόπος γνῶριμος τῆς Ἀργολικῆς· καὶ Κεγ-
χραι, αἱ κεῖνται ἐπὶ τῇ ὁδῷ τῇ ἐκ Τεγέας εἰς Ἄργος, διὰ
τοῦ Παρθείου ὄρους καὶ τοῦ Κρεοπώλου. Ὅμηρος δ' αὐτὰς
οὐκ οἶδεν, οὐδὲ τὸ Λυκούργιον, οὐδ' Ὀρνεάς· κῶμαι δ' εἰσὶ
τῆς Ἀργείας, ἡ μὲν ὁμώνυμος τῷ ὄρει τῷ... αἱ δὲ ταῖς Ὀρνεαῖς,
ταῖς μεταξὺ Κορίνθου καὶ Σικυῶνος ἰδρυμέναις.

§. 18.

Τῶν δὲ κατὰ Πελοπόννησον πόλεων ἐνδοξόταται γεγόνασι καὶ
μέχρι νῦν εἰσὶν Ἄργος τε Σπάρτη τε· διὰ δὲ τὸ πολυφύλ-
λητον ἤκιστα δεῖ μακρολογεῖν περὶ αὐτῶν· τὰ γὰρ ὑπὸ πάντων
εἰρημένα λέγειν δόξομεν. Τὸ παλαιὸν μὲν οὖν ἠυδοκίμει τὸ
Ἄργος μᾶλλον· ὕστερον δὲ καὶ μέχρι παντὸς ὑπερεβάλλοντο Λα-
κεδαιμόνιοι, καὶ διετέλεσαν τὴν αὐτονομίαν φυλάττοντες· πλήν
εἴ τι που μικρὸν προσπταίειν αὐτοὺς συνέβαιεν. Ἀργεῖοι δὲ Πύρ-
ρον μὲν οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ τείχους ἔπεσε, γραϊδίου
τινός, ὡς ἔοικε, κεραμίδα ἀφέντος ἄνωθεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν·
377. ὑπ' ἄλλοις δ' ἐγένοντο βασιλεῦσι. Μετασχόντες δὲ τοῦ τῶν
Ἀχαιῶν συσῆματος, σὺν ἐκείνοις εἰς τὴν τῶν Ῥωμαίων ἐξουσίαν
ἦλθον· καὶ νῦν συνέστηκεν ἡ πόλις, δευτερεύουσα τῇ τάξει μετὰ
τὴν Σπάρτην.

§. 19.

Ἐξῆς δὲ λέγωμεν περὶ τῶν ὑπὸ Μυκῆναις καὶ τῷ Ἀγαμέμνονι
τεταγμένων τόπων ἐν τῷ Καταλόγῳ τῶν νεῶν· ἔχει δ' οὕτως
τὰ ἔπη·

Οἱ δὲ Μυκῆνας εἶχον, εὐκτίμενον πτολίεθρον,
Ἄφνειόν τε Κόρινθον, εὐκτιμένας τε Κλεωνάς,
Ὀρνεάς τ' ἐνέμοντο, Ἀραιθυρέην τ' ἑρατεινὴν,
καὶ Σικυῶν', ὅσ' ἄρ' Ἄδρησος πρῶτ' ἐμβασίλευεν,

Οἳ θ' ὕπερῃσιν τε, καὶ αἰπεινὴν Γονόεσσαν,
Πελλήνην τ' εἶχον, ἢ δ' Αἴγιον ἀμφενέμοντο,
Αἰγιαλὸν τ' ἀνά πάντα, καὶ ἀμφ' Ἐλίκην εὐρεῖαν.

377.

Αἱ μὲν οὖν Μυκῆναι νῦν οὐκέτι εἰσίν· ἔκτισε δ' αὐτὰς Περσεὺς, διεδέξατο δὲ Σθένελος, εἴτ' Εὐρυσθεύς· οἳ δ' αὐτοὶ καὶ τοῦ Ἄργους ἤρξαν. Εὐρυσθεύς μὲν οὖν στρατεύσας εἰς Μαραθῶνα ἐπὶ τοὺς Ἡρακλέους παῖδας καὶ Ἰόλαον, βοηθησάντων Ἀθηναίων, ἰσορεῖται πεσεῖν ἐν τῇ μάχῃ· καὶ τὸ μὲν ἄλλο σῶμα Γαργηττοῖ ταφῆναι, τὴν δὲ κεφαλὴν χωρὶς ἐν Τρικορύθῳ, ἀποκόψαντος αὐτὴν Ἰολάου περὶ τὴν κρήνην τὴν Μακαρίαν, ὑπὸ [τὸν] ἀμαξιτόν· καὶ ὁ τόπος καλεῖται Εὐρυσθεύως κεφαλὴ. Αἱ δὲ Μυκῆναι μετέπεσον εἰς τοὺς Πελοπίδας, ὀρμηθέντας ἐκ τῆς Πισατίδος· εἴτ' εἰς τοὺς Ἡρακλείδας, τοὺς καὶ τὸ Ἄργος ἔχοντας. Μετὰ δὲ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν Ἀργεῖοι μετὰ Κλεωναίων καὶ Τεγεατῶν ἐπελθόντες ἄρδην τὰς Μυκῆνας ἀνείλον, καὶ τὴν χώραν διενείμαντο. Διὰ δὲ τὴν ἐγγύτητα, τὰς δύο πόλεις ὡς μίαν οἱ τραγικοὶ συνωνύμως προσαγορεύουσιν· Εὐριπίδης δὲ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ δράματι, τοτὲ μὲν Μυκῆνας καλῶν, τοτὲ δ' Ἄργος τὴν αὐτὴν πόλιν, καθάπερ ἐν Ἰφιγενείᾳ καὶ Ὀρέσῃ. Κλεωναὶ δ' εἰσὶ πόλισμα ἐπὶ τῇ ὁδῷ κείμενον τῇ ἐξ Ἄργους εἰς Κόρινθον ἐπὶ λόφου περιοικουμένου πανταχόθεν, καὶ τετειχισμένου καλῶς· ὡς οἰκείως εἰρησθαί μοι δοκεῖ τὸ, Ἐκτιμένας Κλεωνάς. Ἐνταῦθα δὲ καὶ ἡ Νεμέα μεταξὺ Κλεωνῶν καὶ Φλιοῦντος, καὶ τὸ ἄλσος, ἐν ᾧ καὶ τὰ Νέμεα συντελεῖν ἔθος τοῖς Ἀργείοις, καὶ τὰ περὶ τὸν Νεμεαῖον λέοντα μυθεύόμενα, καὶ ἡ Βέμβρινα κώμη· διέχουσι δ' αἱ Κλεωναὶ τοῦ μὲν Ἄργους σαδέιους εἴκοσι καὶ ἑκατὸν, Κορίνθου δὲ ὀγδοήκοντα. Καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ Ἀκροκορίνθου κατωπτεύσαμεν τὸ κτίσμα.

§. 20.

378. Ὁ δὲ ΚΟΡΙΝΘΟΣ ἀφνειὸς μὲν λέγεται διὰ τὸ ἐμπορεῖον, ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ κείμενος, καὶ θυεῖν λιμένων κύριος, ὧν ὁ μὲν τῆς Ἀσίας, ὁ δὲ τῆς Ἰταλίας ἐγγύς ἐστι· καὶ ῥαθίας ποιεῖ τὰς ἐκατέρωθεν ἀμοιβὰς τῶν φορτίων πρὸς ἀλλήλους τοῖς τοσοῦτον ἀφεςῶσιν. Ἦν δ' ὡσπερ ὁ πορθμὸς οὐκ εὐπλοὺς ὁ κατὰ τὴν Σικελίαν τὸ παλαιὸν, οὕτω καὶ τὰ πελάγη, καὶ μάλιστα τὸ ὑπὲρ τῶν Μαλεῶν, διὰ τὰς ἀντιπνοίας· ἀφ' οὗ καὶ παροιμιάζονται·

Μαλεῶς δὲ κάμψας, ἐπιλάθου τῶν οἰκθε.

Ἀγαπητὸν οὖν ἐκατέροις ἦν, τοῖς τε ἐκ τῆς Ἀσίας καὶ τοῖς ἐκ τῆς Ἰταλίας ἐμπόροις, ἀφείσι τὸν ἐπὶ Μαλεῶν πλοῦν, εἰς Κόρινθον κατάγεσθαι τὸν φόρτον αὐτόθι· [ἴθι] καὶ πεζῇ τῶν ἐκκομιζομένων ἐκ τῆς Πελοποννήσου, καὶ τῶν εἰσαγομένων, ἔπιπτε τὰ τέλη τοῖς τὰ κλειῖθρα ἔχουσι. Διέμεινε δὲ τοῦτο καὶ εἰς ὕστερον μέχρι παντός· τοῖς δ' ὕστερον καὶ πλείω προσεγένετο πλεονεκτήματα. Καὶ γὰρ ὁ Ἰσθμιακὸς ἀγὼν ἐκεῖ συντελούμενος ὄχλους ἐπήγετο· καὶ οἱ Βακχιάδαι τυραννήσαντες, πλούσιοι καὶ πολλοὶ, καὶ γένος λαμπροὶ, διακόσια ἔτη σχεδόν τι κατέσχον τὴν ἀρχὴν, καὶ τὸ ἐμπορεῖον ἀδεῶς ἐκαρπώσαντο. Τούτους δὲ Κύψελος καταλύσας αὐτὸς ἐτυράνησε, καὶ μέχρι τριγονίας ὁ οἶκος αὐτοῦ συνέμεινε. Τοῦ δὲ περὶ τὸν οἶκον τοῦτον πλοῦτου μαρτύριον, τὸ Ὀλυμπίασιν ἀνάθημα Κυψέλου, σφυρήλατος χρυσοῦς ἀνδριάς εὐμεγέθης. Δημάρατός τε εἷς τῶν ἐν Κορίνθῳ δυνασευσάντων, φεύγων τὰς ἐκεῖ σάσεις, τοσοῦτον ἠνέγκατο πλοῦτον οἰκοῦν εἰς τὴν Τυρρήνιαν, ὥστε αὐτὸς μὲν ἤρξε τῆς δεξαμένης αὐτὸν πόλεως· ὁ δ' υἱὸς αὐτοῦ καὶ Ῥωμαίων κατέστη βασιλεύς. Τό τε τῆς Ἀφροδίτης ἱερὸν οὕτω πλούσιον ὑπῆρξεν, ὥστε πλείους ἢ χιλίας ἱεροδούλους ἐκέκτητο ἑταίρας, ἅς ἀνείθεσαν τῇ θεῷ καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Καὶ διὰ ταύτας οὖν

ἐπολυοχλεῖτο ἡ πόλις καὶ ἐπλουτίζετο· οἱ γὰρ ναύκληροι ῥα- 378.
δίως ἐξανηλίσκοντο, καὶ διὰ τοῦτο ἡ παροιμία φησὶν·

Οὐ παντὸς ἀνδρὸς ἐς Κόρινθον ἔσθ' ὁ πλοῦς.

Καὶ δὴ καὶ μνημονεύεται τις ἐταίρα πρὸς τὴν ὀνειδίζουσαν,
ὅτι οὐ φιλεργὸς εἶη, οὐδ' ἐρίων ἄπτοιτο, εἶπεῖν, « Ἐγὼ μέντοι
» ἡ τοιαύτη τρεῖς ἤδη καθεῖλον ἰσοῦς ἐν βραχεῖ χρόνῳ τούτῳ ».

§. 21.

Τὴν δὲ τοποθεσίαν τῆς πόλεως, ἐξ ὧν Ἱερώνυμός τε εἶρηκε
καὶ Εὐδοξὸς καὶ ἄλλοι, καὶ αὐτοὶ δὲ εἶδομεν, νεωστὶ ἀναλη- 379.
φθείσης ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, τοιάνδε εἶναι συμβαίνει. Ὅρος ὑψη-
λὸν ὅσον τριῶν ἡμισυ σαδίων ἔχον τὴν κάθετον, τὴν δ' ἀνάδασιν
καὶ τριάκοντα σαδίων, εἰς ὀξεῖαν τελευτᾶ κορυφὴν· καλεῖται
δὲ Ἀκροκόρινθος, οὗ τὸ μὲν πρὸς ἄρκτον μέρος ἐστὶ τὸ μάλιστα
ὄρθιον· ὑφ' ᾧ κεῖται ἡ πόλις ἐπὶ τραπεζώδους ἐπιπέδου χω-
ρίου πρὸς αὐτῇ τῇ ρίζῃ τοῦ Ἀκροκορίνθου. Αὐτῆς μὲν οὖν
τῆς πόλεως ὁ κύκλος καὶ τετταράκοντα σαδίων ὑπῆρχεν· ἐτε-
τείχισο δ' ὅσον τῆς πόλεως γυμνὸν ἦν τοῦ ὄρους. Συμπεριεί-
ληπτο δὲ τῷ περιβόλῳ τούτῳ καὶ τὸ ὄρος αὐτὸ ὁ Ἀκροκόρινθος,
ἧ δυνατόν ἦν τειχισμὸν δέξασθαι, καὶ ἡμῖν ἀναβαίνουσιν ἦν
δῆλα τὰ ἐρείπια τῆς σχοινίας· ὡςθ' ἡ πᾶσα περίμετρος ἐγίνετο
περὶ πέντε καὶ ὀγδοήκοντα σαδίους. Ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων μερῶν
ἦπτον ὄρθιον ἐστὶ τὸ ὄρος· ἀνατέταται μέντοι καὶ ἐνθένδε ἰκανῶς,
καὶ περίοπτόν ἐστι. Ἡ μὲν οὖν κορυφὴ ναΐδιον ἔχει Ἀφροδίτης·
ὑπὸ δὲ τῇ κορυφῇ τὴν τε Πειρήνην εἶναι συμβαίνει κρήνην,
ἐκρυσιν μὲν οὐκ ἔχουσαν, μεσὴν δ' αἰεὶ διαυγοῦς καὶ ποτίμου
ὑδατος. Φασὶ δὲ καὶ ἐνθένδε καὶ ἐξ ἄλλων ὑπονόμων τινῶν
φλεβίων συνθλίβεσθαι τὴν πρὸς τῇ ρίζῃ τοῦ ὄρους κρήνην,
ἐκρέουσαν εἰς τὴν πόλιν, ὡςθ' ἰκανῶς ἀπ' αὐτῆς ὑδρεύεσθαι.
Ἔστι δὲ καὶ φρεάτων εὐπορία κατὰ τὴν πόλιν· λέγουσι δὲ καὶ

379. κατά τὸν Ἀκροκόρινθον· οὐ μὴν ἡμεῖς γε εἶδομεν. Τοῦ δ' οὖν
Εὐριπίδου φήσαντος οὕτως,

Ἦκω περίκλυσον προλιποῦσ'
Ἄκρον Κόρινθον
Ἱερὸν ὄχθον, πόλιν Ἀφροδίτας,

τὸ περίκλυσον ἦτοι κατὰ βάρους δεκτέον, ἐπεὶ καὶ φρέατα καὶ
ὑπόνομοι λιβάδες διήκουσι δι' αὐτοῦ· ἢ τὸ παλαιὸν ὑπολη-
πτέον τὴν Πειρήνην ἐπιπολάζειν, καὶ κατάρρυτον ποιεῖν τὸ ὄρος.
Ἐνταῦθα δέ φασι πίνοντα τὸν Πήγασον ἀλῶναι ὑπὸ Βελλερο-
φόντου, πτηνὸν ἵππον ἐκ τοῦ τραχήλου τῆς Μεθούσης ἀναπα-
λέντα κατὰ τὴν Γοργομοίαν· τὸν δ' αὐτὸν φασὶ καὶ τὴν Ἴπ-
που κρήνην ἀναβαλεῖν ἐν τῷ Ἐλικῶνι, πλήξαντα τῷ ὄνυχι τὴν
ὑποῦσαν πέτραν. Ὑπὸ δὲ τῇ Πειρήνῃ τὸ Σισύφειόν ἐστιν,
ἱεροῦ τινος ἢ βασιλείου, λευκολίθου πεποιημένου, διασῶζον
ἐρείπια οὐκ ὀλίγα. Ἀπὸ δὲ τῆς κορυφῆς πρὸς ἄρκτον *μὲν* ἀφ-
οράται ὁ τε Παρνασσὸς καὶ ὁ Ἐλικῶν, ὄρη ὑψηλὰ καὶ νιφόβαλα,
καὶ ὁ Κρῖσσαῖος κόλπος ὑποπεπτωκῶς ἀμφοτέροις, περιεχό-
μενος ὑπὸ τῆς Φωκίδος καὶ τῆς Βοιωτίας καὶ τῆς Μεγαρί-
δος, καὶ τῆς ἀντιπόρῃμου τῇ Φωκίδι Κορινθίας, καὶ Σικυωνίας
580. πρὸς ἐσπέραν. Ὑπέρκειται δὲ τούτων ἀπάντων τὰ καλούμενα
Ὄνεια ὄρη, διατείνοντα μέχρι Βοιωτίας καὶ Κιθαιρώνας ἀπὸ
τῶν Σκειρωνίδων πετρῶν, καὶ τῆς παρὰ ταύτας ὁδοῦ πρὸς
τὴν Ἀττικὴν.

§. 22.

Ἀρχὴ δὲ τῆς παραλίας ἐκατέρας, τῆς μὲν τὸ Λέχαιον, τῆς
δὲ Κεγχρεαὶ κώμη καὶ λιμὴν, ἀπέχων τῆς πόλεως ὅσον ἐβδο-
μήκοντα στάδια· τούτῳ μὲν οὖν χρωῶνται πρὸς τοὺς ἐκ τῆς
Ἀσίας· πρὸς δὲ τοὺς ἐκ τῆς Ἰταλίας τῷ Λεχαιῷ. Τὸ δὲ Λέ-
χαιον ὑποπέπτωκε τῇ πόλει κατοικίαν ἔχον οὐ πολλήν· σκέλη

δὲ κατεῖλκυσαι σαδίων περι δώδεκα ἐκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ τῆς 380. παρά τὸ Λέχαιον. Ἐντεῦθεν δὲ παρεκτείνουσα ἢ ἡϊὼν μέχρι Παγῶν τῆς Μεγαρίδος, κλύζεται μὲν ὑπὸ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου· κοίλη δ' ἐστὶ, καὶ ποιεῖ τὸν Διόλκον πρὸς τὴν ἐτέραν ἡϊόνα τὴν κατὰ Σχοινοῦντα πλησίον ὄντα τῶν Κεγχρεῶν. Ἐν δὲ τῷ μεταξύ τοῦ Λεχαιίου καὶ Παγῶν τὸ τῆς Ἀκραιᾶς μαντεῖον Ἡρας ὑπῆρχε τὸ παλαιόν· καὶ αἱ Ὀλμιαὶ τὸ ποιοῦν ἀκρωτήριον τὸν κόλπον, ἐν ᾧ ἢ τε Οἰνὴ καὶ Παγαί, τὸ μὲν τῶν Μεγαρέων φρούριον, ἢ δὲ Οἰνὴ τῶν Κορινθίων. Ἀπὸ δὲ τῶν Κεγχρεῶν ὁ Σχοινοῦς, καθ' ὃν τὸ στενὸν τοῦ Διόλκου· ἔπειθ' ἢ Κρομμυωνία. Πρόκειται δὲ τῆς ἡϊόνος ταύτης ὁ τε Σαρωνικὸς κόλπος καὶ ὁ Ἐλευσινιακὸς, τρόπον τινὰ ὁ αὐτὸς ὢν, συνεχῆς τῷ Ἑρμιονικῷ. Ἐπὶ δὲ τῷ ἰσθμῷ καὶ τὸ τοῦ Ἰσθμίου Ποσειδῶνος ἱερόν, ἄλσει πιτυώδει συνηρεφές, ὅπου τὸν ἀγῶνα τῶν Ἰσθμίων Κορίνθιοι συνετέλουν. Ἡ δὲ Κρομμυῶν ἐστὶ κώμη τῆς Κορινθίας, πρότερον δὲ τῆς Μεγαρίδος· ἐν ἣ μυσθεύουσι τὰ περὶ τὴν Κρομμυωνίαν ὕν, ἣν μητέρα τοῦ Καλυδωνίου κάπρου φασί, καὶ τῶν Θησεῶς ἄθλων ἓνα τοῦτον παραδιδάσκει τὴν τῆς ὕος ταύτης ἐξαίρεσιν. Καὶ ἡ Τενεά δ' ἐστὶ κώμη τῆς Κορινθίας, ἐν ἣ [τὸ] τοῦ Τενεάτου Ἀπόλλωνος ἱερόν. Λέγεται δὲ καὶ Ἀρχία, τῷ σείλαντι τὴν εἰς Συρακούσας ἀποικίαν, τοὺς πλείους τῶν ἐποίκων ἐντεῦθεν συνεπακολουθῆσαι· καὶ μετὰ ταῦτα εὐθνηεῖν μάλιστα τῶν ἄλλων τὴν κατοικίαν ταύτην, τὰ δ' ὕστατα καὶ καθ' αὐτοὺς πολιτεύεσθαι· προσθέσθαι τε τοῖς Ῥωμαίοις ἀποσάντας Κορινθίων, καὶ, κατασκαφείσης τῆς πόλεως, συμμεῖναι. Φέρεται δὲ καὶ χρησμὸς ὁ δοθεὶς τινι τῶν ἐκ τῆς Ἀσίας ἐρωτῶντι, εἰ λωῖον εἴη μετοικεῖν εἰς Κόρινθον·

Εὐδαίμων ὁ Κόρινθος, ἐγὼ δ' εἶην Τενεάτης!

ὅπερ κατ' ἀγνοίαν τινες παρατρέπουσιν, «Ἐγὼ δ' εἶην Τενεάτης!» Λέγεται δ' ἐνταῦθα ἐκθρέψαι Πόλυβος τὸν Οἰδίπουν. Δοκεῖ

380. δὲ καὶ συγγενεῖά τις εἶναι Τενεδίους πρὸς τούτους ἀπὸ Τέννου τοῦ Κύκνου, καθάπερ εἴρηκεν Ἀριστοτέλης· καὶ ἡ τοῦ Ἀπόλλωνος δὲ τιμὴ, παρ' ἀμφοτέροις ὁμοία οὔσα, δίδωσιν οὐ μικρὰ σημεῖα.

§. 23.

381. Κορίνθιοι δὲ ὑπὸ Φιλίππῳ ὄντες ἐκείνῳ τε συνεφιλονείκησαν, καὶ ἰδίᾳ πρὸς Ῥωμαίους ὑπεροπτικῶς εἶχον, ὥστε τινὲς καὶ τῶν πρέσβεων, παριόντων τὴν οἰκίαν αὐτῶν, ἐθάρρησαν καταντλήσαι βόρβορον. Ἀντί τούτων μὲν οὖν καὶ ἄλλων, ὧν ἐξήμαρτον, ἔτισαν δίκας αὐτίκα· πεμφθεῖσης γὰρ ἀξιολόγου στρατιᾶς, αὐτὴ τε κατέσκαπτο ὑπὸ Λευκίου Μομμίου, καὶ τᾶλλα μέχρι Μακεδονίας ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐγένετο, ἐν ἄλλοις ἄλλων πεμπομένων στρατηγῶν. Τὴν δὲ χώραν ἔσχον Σικυώνιοι τὴν πλείσθη τῆς Κορινθίας. Πολύβιος δὲ τὰ συμβάντα περὶ τὴν ἄλωσιν ἐν οἴκτου μέρει λέγων, προσίθησι καὶ τὴν στρατιωτικὴν ὀλιγωρίαν τὴν περὶ τὰ τῶν τεχνῶν ἔργα καὶ τὰ ἀναθήματα. Φησὶ γὰρ ἰδεῖν παρῶν ἐρρίμμένους πίνακας ἐπ' ἐδάφους, πεττεύοντας δὲ τοὺς στρατιώτας ἐπὶ τούτων. Ὀνομάζει δ' αὐτῶν Ἀρισείδου γραφὴν τοῦ Διονύσου, ἐφ' οὗ τινες εἰρήσθαι φασὶ τὸ, Οὐδὲν πρὸς τὸν Διόνυσον· καὶ τὸν Ἡρακλέα τὸν καταπονούμενον τῷ τῆς Δηϊανείρας χιτῶνι. Τοῦτον μὲν οὖν οὐχ ἑωράκαμεν ἡμεῖς, τὸν δὲ Διόνυσον ἀνακείμενον ἐν τῷ Δημητρεῖῳ τῷ ἐν Ῥώμῃ κάλλιξον ἔργον ἑωρῶμεν. Ἐμπρησθέντος δὲ τοῦ νεῶ, συνηφανίσθη καὶ ἡ γραφὴ νεωσί. Σχεδὸν δὲ τι καὶ τῶν ἄλλων ἀναθημάτων τῶν ἐν Ῥώμῃ τὰ πλείστα καὶ ἄριστα ἐντεῦθεν ἀφ' ἴκται· τινὰ δὲ καὶ αἱ κύκλω τῆς Ῥώμης πόλεις ἔσχον. Μεγαλόφρων γὰρ ὧν μᾶλλον ἢ φιλότεχνος ὁ Μόμμιος, ὡς φασὶ, μετεδίδου ραδίως τοῖς δεηθεῖσι. Λεύκολλος δὲ, κατασκευάσας τὸ τῆς Εὐτυχίας ἱερὸν καὶ σοάν τινα, χρῆσιν ἤτήσατο ὧν εἶχεν ἀνδριάντων ὁ Μόμμιος, ὡς κοσμήσων τὸ ἱερὸν μέχρι ἀναδείξεως,

εἴτ' ἀποδώσων· οὐκ ἀπέδωκε δὲ, ἀλλ' ἀνέζηκε, κελύσας αἰ- 381.
 ρειν, εἰ βούλεται· πράως δ' ἤνεγκεν ἐκεῖνος, οὐ φροντίσας οὐ-
 δέν· ὡστ' ἠυδοκίμει τοῦ ἀναθέντος μάλλον. Πολὺν δὲ χρόνον
 ἐρήμη μείνασα ἡ Κόρινθος, ἀνελήφθη πάλιν ὑπὸ Καίσαρος
 τοῦ Σεοῦ διὰ τὴν εὐφυΐαν, ἐποίκουσ πέμψαντος τοῦ ἀπελευ-
 θερικῆς γένους πλείστους· οἱ τὰ ἐρείπια κινούντες, καὶ τοὺς
 τάφους συνανασκάπτοντες, εὕρισκον ὄσρακινα τορεύματα παμ-
 πληθῆ, πολλὰ δὲ καὶ χαλκώματα· θαυμάζοντες δὲ τὴν κατα-
 σκευὴν, οὐδένα τάφον ἀσκευώρητον εἶασαν, ὥστε εὐπορήσαντες
 τῶν τοιούτων, καὶ διατιθέμενοι πολλοῦ, Νεκροκορινθίων ἐπλή- 382.
 ρωσαν τὴν Ῥώμην· οὕτω γὰρ ἐκάλουσ τὰ ἐκ τῶν τάφων λη-
 φθέντα, καὶ μάλιστα τὰ ὄσρακινα. Κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν ἐτιμήθη
 σφόδρα ὁμοίως τοῖς χαλκώμασι τοῖς Κορινθιουργέσι, εἴτ'
 ἐπαύσαντο τῆς σπουδῆς, ἐκλιπόντων τῶν ὄσρακων, καὶ οὐδὲ
 κατωρθωμένων τῶν πλείστων. Ἡ μὲν δὴ πόλις ἡ τῶν Κορινθίων
 μεγάλη τε καὶ πλουσία διὰ παντὸς ὑπῆρξεν, ἀνδρῶν τε ἠυπό-
 ρητεν ἀγαθῶν εἰς τε τὰ πολιτικά καὶ εἰς τὰς τέχνας τὰς δη-
 μιουργικὰς· μάλιστα γὰρ καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν Σικυῶνι ἠυξήθη
 γραφικὴ τε καὶ πλασικὴ, καὶ πᾶσα ἡ τοιαύτη δημιουργία. Χώραν
 δ' ἔσχεν οὐκ εὐγεων σφόδρα, ἀλλὰ σκολιάν τε καὶ τραχεῖαν·
 ἀφ' οὗ πάντες ὄφρυοντα Κόρινθον εἰρήκασι, καὶ παροιμιάζονται,
 Κόρινθος ὄφρυα τε καὶ κοιλαίνεται.

§. 24.

Ὀρνεαὶ δ' εἰσὶν ἐπώνυμοι τῷ παραρρέοντι ποταμῷ· νῦν μὲν
 ἔρημοι, πρότερον δ' οἰκούμεναι καλῶς, ἱερὸν ἔχουσαι Πριάπου
 τιμώμενον· ἀφ' ὧν καὶ ὁ τὰ Πριάπεια ποιήσας Εὐφρόνιος Ὀρ-
 νεάτην καλεῖ τὸν Θεόν· κείνται δ' ὑπὲρ τοῦ πεδίου τοῦ Σικυωνίων·
 τὴν δὲ χώραν ἔσχον Ἀργεῖοι. Ἀραιθυρέα δ' ἐστὶν ἡ νῦν καλου-
 μένη Φλιασία· πόλιν δ' εἶχεν ὁμώνυμον τῇ χώρᾳ πρὸς ὄρει

382. Κηλώσση· οἱ δ' ὕστερον ἀναστάντες ἐκεῖθεν, πρὸς τριάκοντα σταδίων ἔκτισαν πόλιν, ἣν ἐκάλεσαν Φλιοῦντα. Τῆς δὲ Κηλώσσης μέρος ὁ Καρνεάτης, ὃθεν λαμβάνει τὴν ἀρχὴν Ἀσωπὸς ὁ παραρρέων τὴν Σικυωνίαν, καὶ ποιῶν τὴν Ἀσωπίαν χώραν, μέρος οὖσαν τῆς Σικυωνίας. Ἔστι δ' Ἀσωπὸς καὶ ὁ παρά Θήβας ῥέων, καὶ Πλαταιάς, καὶ Τανάγραν· ἄλλος δ' ἐστὶν ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Τραχινίᾳ, παρά κώμην ῥέων, ἣν Παρασωπίους ὀνομάζουσι· τέταρτος δ' ὁ ἐν Πάρῳ. Κεῖται δ' ὁ Φλιοῦς ἐν μέσῳ Σικυωνίας, Ἀργείας, Κλεωνῶν καὶ Στυμφάλου, κύκλῳ περιεχόμενος· τιμᾶται δ' ἐν Φλιοῦντι καὶ Σικυῶνι τὸ τῆς Δίας ἱερόν· καλοῦσι δ' οὕτω τὴν Ἥβην.

§. 25.

Τὴν δὲ Σικυῶνα πρότερον Μηκῶνην ἐκάλου, ἔτι δὲ πρότερον Αἰγιαλούς· ἀνώκισε δ' αὐτὴν ἀπὸ Θαλάττης ὅσον εἴκοσι σταδίους, οἱ δὲ δώδεκά φασι, ἐπὶ λόφον ἐρυμνὸν Δημήτριος· τὸ δὲ παλαιὸν κτίσμα ἐπίνειόν ἐστιν ἔχον λιμένα. Ὅριζει δὲ τὴν Σικυωνίαν καὶ τὴν Κορινθίαν ποταμὸς Νεμέα. Ἐτυραννήθη δὲ πλείστον χρόνον· ἀλλ' αἰεὶ τοὺς τυράννους ἐπιεικεῖς ἄνδρας ἔσχεν. Ἄρατον δ' ἐπιφανέσατον, ὃς καὶ τὴν πόλιν ἠλευθέρωσε, καὶ Ἀχαιῶν ἤρξε, παρ' ἐκόντων λαβὼν τὴν ἐξουσίαν· καὶ τὸ σύστημα ἠύξησε, προσθεῖς αὐτῷ τὴν τε πατρίδα καὶ τὰς ἄλλας πόλεις

383. τὰς ἐγγύς. Ὑπερησίην δὲ καὶ τὰς ἐξῆς πόλεις, ἃς λέγει ὁ Ποιητής, καὶ τὸν Αἰγιαλὸν, τῶν Ἀχαιῶν ἤδη συμβέβηκεν εἶναι μέχρι Δύμης καὶ τῶν ὄρων τῆς Ἠλείας.

Κ Ε Φ. Ζ.

§. 1.

ΤΑΪΤΗΣ δὲ τῆς χώρας τὸ μὲν παλαιὸν Ἴωνες ἐκράτουν, 383.
 ἐξ Ἀθηναίων τὸ γένος ὄντες· ἐκαλεῖτο δὲ τὸ μὲν παλαιὸν,
 Αἰγιαλεία, καὶ οἱ ἐνοικοῦντες, Αἰγιαλεῖς· ὕστερον δ' ἀπ' ἐκείνων
 Ἴωνία, καθάπερ καὶ ἡ Ἀττικὴ, ἀπὸ Ἴωνος τοῦ Ξούθου. Φασὶ
 δὲ Δευκαλίωνος μὲν Ἕλληνα εἶναι· τοῦτον δὲ περὶ τὴν Φθίαν
 τὴν μεταξὺ Πηνειοῦ καὶ Ἀσωποῦ δυναστεύοντα τῷ πρεσβυτάτῳ
 τῶν παίδων παραδοῦναι τὴν ἀρχήν· τοὺς δ' ἄλλους ἔξω δια-
 πέμψαι, ζητήσοντας ἰδρύσιν ἕκασον αὐτῷ. Ὡν Δῶρος μὲν τοὺς
 περὶ Παρνασσὸν Δωριέας συνοικίσας, κατέλιπεν ἐπωνύμους αὐ-
 τοῦ· Ξοῦθος δὲ, τὴν Ἐρεχθίδεωσ θυγατέρα γήμας, ὤκισε τὴν
 Τετράπολιν τῆς Ἀττικῆς, Οἰνόην, Μαραθῶνα, Προβαλινθον,
 καὶ Τρικόρουθον. Τῶν δὲ τούτου παίδων Ἀχαιοὺς μὲν φόνον
 ἀκούσιον πράξας, ἔφυγεν εἰς Λακεδαίμονα, καὶ Ἀχαιοὺς τοὺς
 ἐκεῖ κληθεῖναι παρεσκεύασεν· Ἴων δὲ, τοὺς μετ' Εὐμόλπου
 νικήσας Θυράκας, οὕτως ἠυδοκίμησεν, ὥς' ἐπέτρεψαν αὐτῷ τὴν
 πολιτείαν Ἀθηναῖοι. Ὁ δὲ πρῶτον μὲν εἰς τέσσαρας φυλάς διεῖλε
 τὸ πλῆθος, εἶτα εἰς τέτταρας βίους· τοὺς μὲν γὰρ γεωργοὺς
 ἀπέδειξε, τοὺς δὲ δημιουργοὺς, τοὺς δὲ ἱεροποιοὺς, τετάρτους
 δὲ τοὺς φύλακας· τοιαῦτα δὲ πλείω διατάξας, τὴν χώραν ἐπώνυμον
 ἑαυτοῦ κατέλιπεν. Οὕτω δὲ πολυανδρῆσαι τὴν χώραν
 συνέπεσε τότε, ὥστε καὶ ἀποικίαν τῶν Ἰώνων ἔσειλαν εἰς Πελο-
 πόννησον Ἀθηναῖοι, καὶ τὴν χώραν, ἣν κατέσχον, ἐπώνυμον
 ἑαυτῶν ἐποίησαν, Ἴωνίαν ἀντ' Αἰγιαλείας κληθεῖσαν· οἳ τε
 ἄνδρες ἀντὶ Αἰγιαλέων Ἴωνες προσηγορεύθησαν, εἰς δώδεκα
 πόλεις μερισθέντες. Μετὰ δὲ τὴν Ἡρακλειδῶν κάθοδον, ὑπ'

383. Ἀχαιῶν ἐξελαθέντες, ἐπανήλθον πάλιν εἰς Ἀθήνας· ἐκεῖθεν δὲ μετὰ τῶν Κοδριδῶν ἔσειλαν τὴν Ἰωνικὴν ἀποικίαν εἰς τὴν Ἀσίαν· ἔκτισαν δὲ δώδεκα πόλεις ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς Καρίας καὶ τῆς Λυδίας· εἰς τοσαῦτα μέρη διελόντες σφᾶς, ὅσα καὶ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ κατεῖχον. Οἱ δ' Ἀχαιοὶ Φθιώται μὲν ἦσαν τὸ γένος, ὤκησαν δ' ἐν Λακεδαιμόνι· τῶν δ' Ἡρακλειδῶν ἐπικρατησάντων, ἀναληφθέντες ὑπὸ Τισαμενοῦ, τοῦ Ὁρέσου παιδός, ὡς προειρήκαμεν, τοῖς Ἴωσιν ἐπέθεντο· καὶ γενόμενοι κρείττους, τοὺς μὲν ἐξέβαλον, αὐτοὶ δὲ κατέσχον τὴν γῆν, καὶ διεφύλαξαν τὸν
384. αὐτὸν τῆς χώρας μερισμὸν, ὄνπερ καὶ παρέλαβον. Οὕτω δ' ἴσχυσαν, ὥστε τὴν ἄλλην Πελοπόννησον ἐχόντων τῶν Ἡρακλειδῶν, ὧν ἀπέστησαν, ἀντεῖχον ὅμως πρὸς ἅπαντας, Ἀχαιῶν ὀνομάσαντες τὴν χώραν. Ἀπὸ μὲν οὖν Τισαμενοῦ μέχρι Ὠγύγου βασιλευόμενοι διετέλεσαν· εἶτα δημοκρατηθέντες, τοσοῦτον ἠυδοκίμησαν περὶ τὰς πολιτείας, ὥστε τοὺς Ἰταλιώτας, μετὰ τὴν σάσιν τὴν πρὸς τοὺς Πυθαγορείους, τὰ πλεῖστα τῶν νομίμων μετενέγκασθαι παρὰ τούτων συνέβη. Μετὰ δὲ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην ἐπέτρεψαν Θηβαῖοι τούτοις τὴν δίαίταν περὶ τῶν ἀντιλεγομένων ταῖς πόλεσι πρὸς ἀλλήλας. Ὑστερον δ' ὑπὸ τῶν Μακεδόνων λυθείσης τῆς κοινωνίας, ἀνέλαβον σφᾶς πάλιν κατὰ μικρόν· ἤρξαν δὲ, Πύρρου στρατεύσαντος εἰς τὴν Ἰταλίαν, τετταρες συνιοῦσαι πόλεις, ὧν ἦσαν Πάτραι καὶ Δύμη· εἶτα προσελάμβανόν τινας τῶν δώδεκα, πλὴν Ὠλένου καὶ Ἐλίκης· τῆς μὲν οὐ συνελθούσης, τῆς δ' ἀφανισθείσης ὑπὸ κύματος.

§. 2.

Ἐξαρθὲν γὰρ ὑπὸ σεισμοῦ τὸ πέλαγος, κατέκλυσε καὶ αὐτὴν, καὶ τὸ ἱερόν τοῦ Ἐλικωνίου Ποσειδῶνος, ὃ καὶ νῦν ἔτι τιμῶσιν Ἴωνες, καὶ θύουσιν ἐκεῖ τὰ Πανιώνια. Μέμνηται δ', ὡς ὑπνοοῦσί τινες, ταύτης τῆς θυσίας Ὅμηρος, ὅταν φῆ·

Αὐτὰρ ὁ θυμὸν αἴσθε καὶ ἤρυγεν, ὡς ὅτε ταῦρος
ἤρυγεν, ἐλκόμενος Ἐλικώνιον ἀμφὶ ἄνακτα.

384.

Τεκμαίρονται τε νεώτερον εἶναι τῆς Ἰωνικῆς ἀποικίας τὸν Ποιητὴν, μεμνημένον γε τῆς Πανιωρικῆς θυσίας, ἣν ἐν τῇ Πριηνέων χώρα συντελοῦσιν Ἴωνες τῷ Ἐλικωνίῳ Ποσειδῶνι. Ἐπεὶ καὶ αὐτοὶ οἱ Πριηνεῖς ἐξ Ἐλίκης εἶναι λέγονται καὶ δὴ πρὸς τὴν θυσίαν ταύτην βασιλέα καθιστᾶσιν ἄνδρα νέον Πριηνέα, τὸν τῶν ἱερῶν ἐπιμελησόμενον. Τεκμηριοῦνται δ' ἔτι μᾶλλον τὸ προκείμενον ἐκ τῶν περὶ τοῦ ταύρου πεφρασμένων· τότε γὰρ νομίζουσι καλλιερεῖν περὶ τὴν θυσίαν ταύτην Ἴωνες, ὅταν θυόμενος ὁ ταῦρος μυκήσῃται. Οἱ δ' ἀντιλέγοντες μεταφέρουσι εἰς τὴν Ἐλίκην τὰ λεχθέντα τεκμήρια περὶ τοῦ ταύρου καὶ τῆς θυσίας· ὡς ἐκεῖ νενομισμένων τούτων, καὶ τοῦ Ποιητοῦ παραβάλλοντος τὰ ἐκεῖ συντελούμενα. Κατεκλύσθη δὲ ἡ Ἐλίκη δυσὶν ἔτεσι πρὸ τῶν Λευκτρικῶν. Ἐρατοσθένης δὲ καὶ αὐτὸς ἰδεῖν φησι τὸν τόπον, καὶ τοὺς πορθμέας λέγειν, ὡς ἐν τῷ πόρῳ ὀρθὸς ἐσῆκει Ποσειδῶν χάλκεος, ἔχων ἰππόκαμπον ἐν τῇ χειρὶ, κίνδυνον φέροντα τοῖς δικτυεῦσιν. Ἡρακλείδης δὲ φησι κατ' αὐτὸν γενέσθαι τὸ πάθος νύκτωρ, δώδεκα ραδίους διεχούσης τῆς πόλεως ἀπὸ Θαλάττης, καὶ τούτου τοῦ χωρίου παντὸς σὺν τῇ πόλει κα- 385.
λυφθέντος· δισχιλίους δὲ παρὰ τῶν Ἀχαιῶν πεμφθέντας, ἀνελέσθαι μὲν τοὺς νεκροὺς μὴ δύνασθαι τοῖς δ' ὀμόροις νεῖμαι τὴν χώραν· συμβῆναι δὲ τὸ πάθος κατὰ μῆνιν Ποσειδῶνος. Τοὺς γὰρ ἐκ τῆς Ἐλίκης ἐκπεσόντας Ἴωνας αἰτεῖν πέμψαντας παρὰ τῶν Ἐλικέων, μάλιστα μὲν τὸ βρέτας τοῦ Ποσειδῶνος, εἰ δὲ μὴ, τοῦ γε ἱεροῦ τὴν ἀφίδρυσιν· οὐ δόντων δὲ, πέμψαι πρὸς τὸ κοινὸν τῶν Ἀχαιῶν· τῶν δὲ ψηφισαμένων, οὐδ' ὡς ὑπακοῦσαι· τῷ δ' ἐξῆς χειμῶνι συμβῆναι τὸ πάθος· τοὺς δ' Ἀχαιοὺς ὑσερον δοῦναι τοῖς Ἴωσι τὴν ἀφίδρυσιν. Ἡσίοδος δὲ καὶ ἄλλης Ἐλίκης μέμνηται Θετταλικῆς.

§. 3.

385. Εἴκοσι μὲν δὴ [καὶ πέντε] ἔτη διετέλεσαν γραμματέα κοινὸν ἔχοντες καὶ στρατηγούς δύο κατ' ἐνιαυτὸν οἱ Ἀχαιοί, καὶ κοινροβούλιον εἰς ἓνα τόπον συνήγето αὐτοῖς, ἐκαλεῖτο δὲ Ὀμάριον, ἐν ᾧ τὰ κοινὰ ἐχρημάτιζον καὶ οὗτοι καὶ οἱ Ἴωνες πρότερον· εἶτα ἔδοξεν ἓνα χειροτονεῖσθαι στρατηγόν. Ἄρατος δὲ στρατηγήσας, ἀφείλετο Ἀντίγονον τὸν Ἀκροκόρινθον, καὶ τὴν πόλιν τοῖς Ἀχαιοῖς προσέθηκε, καθάπερ καὶ τὴν πατρίδα· προσελάβετο δὲ καὶ Μεγαρέας· καὶ τὰς παρ' ἐκάστοις τυραννίδας καταλύων, Ἀχαιοὺς ἐποίει τοὺς ἐλευθερωθέντας· *καὶ μετ' ὀλίγα* τὴν δὲ Πελοπόννησον ἠλευθέρωσε τῶν τυραννίδων, ὥς καὶ Ἄργος καὶ Ἐρμιόνη καὶ Φλιοῦς καὶ Μεγαλόπολις, ἡ μεγίστη τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ, προσετέθησαν τοῖς Ἀχαιοῖς, ὅτε δὴ καὶ πλείστον ἠυξήντο. Ἦν δ' ὁ καιρὸς, ἠνικα Ῥωμαῖοι Καρχηδονίους ἐκ τῆς Σικελίας ἐκβαλόντες, ἐστράτευσαν ἐπὶ τοὺς περὶ τὸν Πάθον Γαλάτας. Μέχρι δὲ τῆς Φιλοποίμενος στρατηγίας συμμείναντες ἱκανῶς οἱ Ἀχαιοί, διελύθησαν κατ' ὀλίγον, ἤδη Ῥωμαίων ἐχόντων τὴν Ἑλλάδα σύμπασαν, καὶ οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκάστοις χρωμένων, ἀλλὰ τοὺς μὲν συνέχειν, τοὺς δὲ καταλύειν βουλομένων. *Εἶτα λέγει αἰτίαν τοῦ ἐμπλατύνασθαι τοῖς περὶ Ἀχαιῶν λόγοις, τὸ, ἐπὶ τοσοῦτον αὐξηθέντας, ὡς καὶ Λακεδαιμονίους ὑπερβαλέσθαι, μὴ ἀξίως γνωρίζεσθαι*.

§. 4.

Ἡ δὲ τάξις τῶν τόπων, οὗς κατόικουν, εἰς δώδεκα μέρη διηρημένοι, τοιαύτη τίς ἐστίν. Μετὰ Σικυῶνα Πελλήνη κείται· εἶτα Αἴγειρα δευτέρα· τρίτη Αἴγαι, Ποσειδῶνος ἱερόν ἔχουσα· τετάρτη, Βοῦρα· μετ' αὐτὴν Ἐλίκη, εἰς ἣν καταπεφεύγεισαν Ἴωνες, μάχη κρατηθέντες ὑπ' Ἀχαιῶν καὶ τὸ τελευταῖον ἐξέπεσον

ἐνθενδε· μετὰ δὲ Ἐλίκην Αἴγιον, καὶ Ῥύπες, καὶ Πατρεῖς, 385.
καὶ Φαρεῖς· εἴτ' Ὀλενος, παρ' ὃν [Πεῖρος], ποταμὸς μέγας· εἶτα 386.
Δύμη καὶ Τριταιεῖς. Οἱ μὲν οὖν Ἴωνες κωμηθὸν ὤκουν. Οἱ δ'
Ἀχαιοὶ πόλεις ἔκτισαν, ὧν εἰς τινὰς ὕστερον συνώκισαν καὶ ἐκ
τῶν ἄλλων μερίδων ἐνίας· καθάπερ τὰς Αἰγὰς εἰς Αἴγειραν·
Αἰγαῖοι δ' ἐλέγοντο οἱ ἐνοικοῦντες· Ὀλενον δὲ εἰς Δύμην. Δεί-
κνυται δ' ἶχνος μεταξὺ Πατρῶν καὶ Δύμης τοῦ παλαιοῦ τῶν
Ὀλενίων κτίσματος· αὐτοῦ δὲ καὶ τὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἱερὸν ἐπί-
σημον, Δύμης μὲν ἀπέχον τετταράκοντα σταδίους, Πατρῶν δὲ
ὀγδοήκοντα. Ὀμώνυμοι δ' εἰσὶ ταῖς μὲν Αἰγαῖς ταύταις αἱ ἐν
Εὐβοίᾳ· τῷ δὲ Ὀλένω τὸ ἐν Αἰτωλίᾳ κτίσμα, καὶ αὐτὸ ἶχνη
σῶζον μόνον. Ὁ δὲ Ποιητὴς τοῦ μὲν ἐν Ἀχαΐᾳ Ὀλένου οὐ μέ-
μνηται· ὥσπερ οὐδ' ἄλλων πλειόνων τῶν περὶ τὸν Αἰγιαλὸν οἰ-
κούντων· ἀλλὰ κοινότερον λέγει·

Αἰγιαλὸν τ' ἀνά πάντα, καὶ ἀμφ' Ἐλίκην εὐρεῖαν.

Τοῦ δ' Αἰτωλικοῦ μέμνηται, ὅταν φῆ,

Οἱ Πλευρῶν' ἐνέμοντο καὶ Ὀλενον.

Τὰς Αἰγὰς δὲ ἀμφοτέρας λέγει· τὴν μὲν Ἀχαϊκὴν,

Οἱ δέ τοι εἰς Ἐλίκην τε καὶ Αἰγὰς δῶρ' ἀνάγουσι.

Ὅταν δὲ φῆ,

Αἰγὰς· ἔνθα δὲ οἱ κλυτὰ δῶματα βένθεσι λίμνης·

Ἔνθ' ἵππους ἔζησε Ποσειδάων,

βέλτιον δέχεσθαι τὰς ἐν Εὐβοίᾳ· ἀφ' ὧν εἰκὸς καὶ τὸ πέλαγος
Αἰγαῖον λεχθῆναι· ἐκεῖ δὲ καὶ τῷ Ποσειδῶνι ἡ πραγματεία πε-
ποιήται ἢ περὶ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον. Πρὸς δὲ ταῖς Ἀχαϊκαῖς
Αἰγαῖς ὁ Κράθις ρεῖ ποταμὸς, ἐκ δυεῖν ποταμῶν αὐξόμενος,
ἀπὸ τοῦ κίρνασθαι τὴν ὀνομασίαν ἔχων· ἀφ' οὔ καὶ ὁ ἐν Ἰτα-
λία Κράθις.

§. 5.

386. Ἐκάστη δὲ τῶν δώδεκα μερίδων ἐκ δήμων συνεισφέρει ἑπτὰ ἢ ὀκτώ· τοσοῦτον εὐανδρεῖν τὴν χώραν συνέβαινε. Ἔστι δ' ἡ Πελλήνη ἑξήκοντα τῆς θαλάττης ὑπερκειμένη, φρούριον ἐρυμνόν. Ἔστι δὲ καὶ κώμη Πελλήνη, ὅθεν καὶ αἱ Πελληνικαὶ χλαῖναι, ἃς καὶ ἄλλα ἐτίθεσαν ἐν τοῖς ἀγῶσι· κεῖται δὲ μεταξύ Αἰγῶν καὶ Πελλήνης· τὰ δὲ Πέλλανα ἕτερα τούτων ἐστὶ, Λακωνικὸν χωρίον, ὡς πρὸς τὴν Μεγαλοπολίτιν νεῦον. Αἰγείρα δὲ ἐπὶ βουνοῦ κεῖται. Βούρα δ' ὑπέρεται τῆς θαλάττης ἐν τετραράκοντά που ἑξαδίοις, ἣν ὑπὸ σεισμῶν καταποθῆναι συνέβη. Ἀπὸ δὲ τῆς ἐνταῦθα κρήνης Συβάρηδος τὸν κατὰ τὴν Ἰταλίαν ποταμὸν ὀνομασθῆναι φασιν. Ἡ δ' Αἰγά (καὶ γὰρ οὕτω λέγουσι τὰς Αἰγὰς) νῦν μὲν οὐκ οἰκεῖται· τὴν δὲ χώραν ἔχουσιν Αἰγιεῖς. Αἴγιον δὲ ἰκανῶς οἰκεῖται. Ἴσοροῦσι δ' ἐνταῦθα καὶ τὸν Δία ὑπ' αἰγὸς τραφῆναι, καθάπερ φησὶ καὶ Ἄρατος·

Αἰξ ἱερή, τὴν μὲν τε λόγος Διὶ μαζὸν ἐπισχεῖν.

Ἐπιλέγει δὲ καὶ ὅτι,

Ὠλενίην δὲ μιν αἶγα Διὸς καλέουσ' ὑποφῆται,

δηλῶν τὸν τόπον, διότι πλησίον Ὠλένου. Αὐτοῦ δὲ καὶ ἡ Κερύνεια, ἐπὶ πέτρας ὑψηλῆς ἰδρυμένη. Αἰγιέων δ' ἐστὶ καὶ ταῦτα, καὶ Ἐλίκη, καὶ τὸ τοῦ Διὸς ἄλσος τὸ Ὀμάριον, ὅπου συνήεσαν οἱ Ἀχαιοὶ βουλευσόμενοι περὶ τῶν κοινῶν. Πρὶν δὲ διὰ τῆς Αἰγιέων πόλεως ποταμὸς Σελινοῦς, ὁμώνυμος τῷ τε ἐν Ἐφέσῳ παρὰ τὸ Ἀρτεμίσιον ῥέοντι, καὶ τῷ ἐν τῇ νῦν Ἡλείᾳ τῷ παραρρέοντι τὸ χωρίον, ὃ φησιν ὠνήσασθαι τῇ Ἀρτέμιδι Ξενοφῶν κατὰ χρησμόν· ἄλλος δὲ Σελινοῦς ὁ παρὰ τοῖς Ὑβλαίοις Μεγαρεῦσιν, οὓς ἀνέστησαν Καρχηδόνιοι. Τῶν δὲ λοιπῶν πόλεων τῶν Ἀχαικῶν, εἴτε μερίδων, Ῥύπες μὲν οὐκ οἰκοῦνται· τὴν δὲ χώραν Ῥυτίδα

Ῥυπίδα καλουμένην ἔσχον Αἰγυεῖς καὶ Φαρεῖς· καὶ Αἰσχύλος 387.
δὲ λέγει που·

Βοῦραν ἱεράν τε καὶ κεραινίας Ῥύπας.

Ἐκ δὲ τῶν Ῥυπῶν ἦν ὁ Μύσκελλος, Κρότωνος οἰκιστής. Τῆς δὲ Ῥυπίδος καὶ τὸ Λεῦκτρον ἦν δῆμος τῶν Ῥυπῶν. Μετὰ δὲ τούτους Πάτραι, πόλις ἀξιόλογος. Μεταξὺ δὲ τὸ Ῥίον, κατὰ τὸ Ἀντίρριον, ἀπέχον Πατρῶν σάδια τετταράκοντα. Ῥωμαῖοι δὲ νεωσὶ μετὰ τὴν Ἀκτιακὴν νίκην ἰδρυσαν αὐτόθι τῆς στρατίας μέρος ἀξιόλογον· καὶ διαφερόντως εὐανδρεῖ νῦν, ἀποικία Ῥωμαίων οὕσα· ἔχει δὲ ὑφορμον μέτριον. Ἐφεξῆς δ' ἐστὶν ἡ Δύμη πόλις ἀλίμενος, πασῶν δυσμικωτάτη, ἀφ' οὗ καὶ τοῦνομα· πρότερον δ' ἐκαλεῖτο Στρατός. Διαιρεῖ δὲ αὐτὴν ἀπὸ τῆς Ἠλείας κατὰ τὸ Βουπράσιον ὁ Λάρισος ποταμὸς, ῥέων ἐξ ὄρους· τοῦτο δ' οἱ μὲν Σκόλλιν καλοῦσιν, Ὅμηρος δὲ Πέτρον Ὠλενίην. Τοῦ δ' Ἀντιμάχου Καυκωνίδα τὴν Δύμην εἰπόντος, οἱ μὲν ἐδέξαντο ἀπὸ τῶν Καυκῶνων ἐπιθέτως εἰρησθαι αὐτῷ, μέχρι δεῦρο καθηκόντων, καθάπερ ἐπάνω προείπομεν· οἱ δ' ἀπὸ Καύκωνος ποταμοῦ τινος, ὡς αἱ Θῆβαι Διρκαῖαι καὶ Ἄσωπίδες, Ἄργος δ' Ἰνάχειον, Τροία δὲ Σιμουντίς. Δέδεκται δ' οἰκήτορας καὶ ἡ Δύμη μικρὸν πρὸ ἡμῶν, ἀνθρώπους μιγάδας, οὓς ἀπὸ τοῦ 388. πειρατικοῦ πλήθους περιλιπεῖς ἔσχε Πομπηῖος, καταλύσας τὰ λησῆρια· καὶ ἰδρύσας τοὺς μὲν ἐν Σόλοις τοῖς Κιλικίοις, τοὺς δ' ἄλλοθι καὶ δὴ καὶ ἐνταῦθα. Ἡ δὲ Φάρα συνορεῖ μὲν τῇ Δυμαίᾳ· καλοῦνται δὲ οἱ μὲν ἐκ ταύτης τῆς Φάρας, Φαρεῖς· οἱ δ' ἐκ τῆς Μεσσηνιακῆς, Φαράται. Ἔστι δ' ἐν τῇ Φαραϊκῇ Δίρκῃ κρήνη ὁμώνυμος τῇ ἐν Θήβαις. Ἡ δ' Ὠλενος ἐστὶ μὲν ἔρημος· κεῖται δὲ μεταξὺ Πατρῶν καὶ Δύμης· ἔχουσι δὲ Δυμαῖοι τὴν χώραν. Εἰτ' Ἄραξος, τὸ ἀκρωτήριον τῆς Ἠλείας, ἀπὸ ἰσθμοῦ σάδια χίλια.

Κ Ε Φ . Η .

§. 1.

388. Ἀρκαδία δ' ἐστὶν ἐν μέσῳ μὲν τῆς Πελοποννήσου, πλείστην δὲ χώραν ὄρεινὴν ἀποτέμνεται. Μέγιστον δ' ὄρος ἐν αὐτῇ Κυλλήνη· τὴν γοῦν κάθεται οἱ μὲν εἴκοσι σταδίῳ φασίν, οἱ δ' ὄσον πεντεκαίδεκα. Δοκεῖ δὲ παλαιότατα ἔθνη εἶναι τὰ Ἀρκαδικὰ τῶν Ἑλλήνων Ἀζᾶνές τε καὶ Παρράσιοι, καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι. Διὰ δὲ τὴν τῆς χώρας παντελῆ κάκωσιν οὐκ ἂν προσήκοι μακρολογεῖν περὶ αὐτῶν. Αἱ τε γὰρ πόλεις ὑπὸ τῶν συνεχῶν πολέμων ἠφανίσθησαν, ἐνδοξοὶ γενόμενοι πρότερον· τὴν τε χώραν οἱ γεωργήσαντες ἐκλελοίπασιν ἐξ ἐκείνων ἔτι τῶν χρόνων, ἐξ ὧν εἰς τὴν προσαγορευθεῖσαν Μεγαλόπολιν αἱ πλείσαι συνωκίσθησαν. Νυνὶ δὲ καὶ αὐτὴ ἡ Μεγαλόπολις τὸ τοῦ κωμικοῦ πέπονθε, καὶ

Ἐρημία μεγάλη ἔστιν ἡ Μεγάλη πόλις.

Βοσκήμασι δ' εἰσὶ νομαὶ θαψιλεῖς, καὶ μάλισα ἵπποις, καὶ ὄνοις τοῖς ἵπποδάταις· ἔστι δὲ καὶ τὸ γένος τῶν ἵππων ἄριστον τὸ Ἀρκαδικόν, καθάπερ καὶ τὸ Ἀργολικόν καὶ τὸ Ἐπιδαύριον. Καὶ ἡ τῶν Αἰτωλῶν δὲ καὶ Ἀκαρνανῶν ἐρημία πρὸς ἵπποτροφίαν εὐφυῆς γέγονεν οὐχ ἥττον τῆς Θετταλίας.

§. 2.

Μαντίνειαν μὲν οὖν ἐποίησεν ἐνδοξὸν Ἐπαμινώνδας, τῇ δευτέρᾳ νικήσας μάχῃ Λακεδαιμονίους, ἐν ἧ καὶ αὐτὸς ἐτελεύτα. Καὶ αὐτὴ δὲ, καὶ Ὀρχομενός, καὶ Ἡραία, καὶ Κλείτωρ, καὶ Φενεός, καὶ Στύμφαλος, καὶ Μαίναλος, καὶ Μεθύδριον, καὶ Καρυεῖς, καὶ Κύναιθα, ἣ οὐκέτ' εἰσὶν, ἣ μόλις αὐτῶν ἴχνη

φαίνεται καὶ σημεῖα. Τεγέα δ' ἔτι μετρίως συμμένει, καὶ τὸ 388.
 ἱερὸν τῆς Ἀλέας Ἀθηνᾶς. Τιμάται δ' ἔτι μικρὸν, καὶ τὸ τοῦ
 Λυκαίου Διὸς ἱερὸν κατὰ τὸ Λύκαιον ἕρος. Τῶν δ' ὑπὸ τοῦ
 Ποιητοῦ λεγομένων,

Ῥίπην τε, Στρατίνην τε καὶ ἠνεμόεσσαν Ἐνίσπην·
 εὐρεῖν τε χαλεπὸν, καὶ εὐροῦσιν οὐδὲν ὄφελος διὰ τὴν ἐρημίαν.

§. 3.

Ὅρη δ' ἐπιφανῆ πρὸς τῇ Κυλλήνῃ Φολόῃ τε καὶ Λύκαιον,
 καὶ Μαίναλον, καὶ τὸ Παρθένιον καλούμενον, καθήκον ἐπὶ τὴν 389.
 Ἀργεῖαν ἀπὸ τῆς Τεγεατίδος.

§. 4.

Περὶ δὲ τοῦ Ἀλφειοῦ καὶ Εὐρώτα τὸ συμβεβηκὸς παράδοξον
 εἴρηται, καὶ τὸ περὶ Ἐρασιῖνον τὸν ἐκδιδόντα ἐκ τῆς Στυμφα-
 λίδος λίμνης εἰς τὴν Ἀργεῖαν νυκτὶ, πρότερον δ' οὐκ ἔχοντα
 ἔκρυσιν, τῶν βερέθρων, ἃ καλοῦσιν οἱ Ἀρκάδες ζέρεθρα,
 τυφλῶν ὄντων, καὶ μὴ δεχομένων ἀπέρασιν, ὥστε τὴν τῶν
 Στυμφαλίων πόλιν, νῦν μὲν καὶ πεντήκοντα διέχειν σαδίους
 ἀπὸ τῆς λίμνης, τότε δ' ἐπ' αὐτῆς κείσθαι. Τάναντία δ' ὁ Λά-
 δων ἔπαθε, τοῦ ρεύματος ἐπισχεθέντος ποτὲ διὰ τὴν ἔμφραξιν
 τῶν πηγῶν· συμπεσόντα γὰρ τὰ περὶ Φενεὸν βέρεθρα ὑπὸ
 σεισμοῦ, δι' ὧν ἦν ἡ φορὰ, μονὴν ἐποίησε τοῦ ρεύματος,
 μέχρι τῶν κατὰ βάρους φλεβῶν τῆς πηγῆς. Καὶ οἱ μὲν οὕτω
 λέγουσιν. Ἐρατοσθένους δὲ φησι, περὶ Φενεὸν μὲν, τὸν Ἀνίαν
 καλούμενον ποταμὸν λιμνάζειν τὰ πρὸ τῆς πόλεως, καταδύεσθαι
 δ' εἰς τινὰς ἰσθμοὺς, οὓς καλεῖσθαι ζέρεθρα· τούτων δ' ἐμ-
 φραχθέντων, ἔσθ' ὅτε ὑπερχεῖσθαι τὸ ὕδωρ εἰς τὰ πεδία· πά-
 λιν δ' ἀνασομουμένων, ἄθρουν ἐκ τῶν πεδίων ἐκπεσόν, εἰς τὸν
 Λάδωνα καὶ εἰς τὸν Ἀλφειὸν ἐμβάλλειν, ὥστε καὶ τῆς Ὀλυμπίας

389. ποτέ κλυσθῆναι τὴν περὶ τὸ ἱερόν γῆν, τὴν δὲ λίμνην συσαλῆναι. Τὸν Ἐρασῖνον δὲ περὶ Στύμφαλον ῥέοντα, ὑποδύντα ὑπὸ τὸ ὄρος, ἐν τῇ Ἀργείᾳ πάλιν ἀναφανῆναι· διὸ δὴ καὶ Ἴφικράτη πολιορκοῦντα τὸν Στύμφαλον, καὶ μηδὲν περαίνοντα, ἐπιχειρῆσαι τὴν κατάδυσιν ἀποφράξαι, σπύγχους πορισάμενον πολλούς· παύσασθαι δὲ διοσημίας γενομένης. Περί Φενεὸν δ' ἐστὶ καὶ τὸ καλούμενον Στυγὸς ὕδωρ, λιβάδιον ὀλεθρίου ὕδατος, νομιζόμενον ἱερόν. Τόσαῦτα καὶ περὶ Ἀρκαδίας εἰρήσθω.

§. 5.

Πολυβίου δ' εἰρηκότος τὸ ἀπὸ Μαλεῶν ἐπὶ τὰς ἄρκτους μέχρι τοῦ Ἰστρου διάστημα περὶ μυρίους σταδίους, εὐθύνει τοῦτο ὁ Ἀρτεμίδωρος οὐκ ἀτόπως, ἐπὶ μὲν Αἴγιον χιλίους καὶ [πεντακοσ]ίους εἶναι λέγων ἐκ Μαλεῶν ὁδὸν, ἔνθεν δ' εἰς... διακοσίων... ἔνθεν δὲ διὰ Ἡρακλείας... πεντακοσίων ὁδὸν, εἶτα εἰς Λάρισσαν τριακοσίων τετραράκοντα, εἶτα διὰ... [ἐπὶ] Πηνειοῦ ἐκβολὰς διακοσίων τετραράκοντα, [εἶτα εἰς Θεσσαλο]νίκειαν ἑξακοσίων ἑξήκοντα· ἐντεῦθεν [διὰ]... νης καὶ Στόβων καὶ Δαρδανίων [εἰς Ἴστρον] τρισχιλίους· κατ' ἐκεῖνον γὰρ συμβαίνει ἑξακισχιλίων πεντακοσίων. Αἴτιον δὲ τούτου τὸ μὴ τὴν σύντομον καταμετρεῖν, ἀλλὰ τὴν τυχοῦσαν, ἣν ἐπορεύθη τῶν στρατηγῶν τις. Οὐκ ἀτοπον δ' ἴσως καὶ τοὺς οἰκιστὰς προσθεῖναι τῶν τὴν Πελοπόννησον οἰκούντων, οὓς εἶπεν Ἐφορος τοὺς μετὰ τὴν Ἡρακλειδῶν κάθοδον· Κορίνθου μὲν Ἀλήτην, Σικυῶνος δὲ Φάλκην, Ἀχαΐας δὲ Τισαμενὸν, Ἡλιδος δ' Ὄξυλον, Μεσσηνίας δὲ Κρεσφόντην, Λακεδαίμονος δ' Εὐρυσθένη καὶ Προκλῆ, Ἄργους δὲ Τήμενον, καὶ τῶν περὶ τὴν Ἀκτὴν Αἰγαῖον καὶ Δηϊφόντην.

ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

BIBLION ENNATON.

Ἐν τῷ ἐνάτῳ τὰ περὶ τῆς Ἑλλάδος, Ἀθηνῶν μάλιστα πανηγυρικῆν
ἐκφρασιν· καὶ Βοιωτίαν καὶ Θετταλίαν μετὰ τῆς παραλίας αὐτῆς.

ΚΕΦ. Α.

§. Ι.

ΠΕΡΙΩΔΕΥΚΟΣΙ δὲ τὴν Πελοπόννησον, ἣν πρώτην ἔφαμεν 390.
καὶ ἐλαχίστην τῶν συντιθεισῶν τὴν Ἑλλάδα χερρόνησον, ἐφεξῆς
ἂν εἶη τὰς συνεχεῖς ἐπελθεῖν. Ἦν δὲ δευτέρα μὲν, ἡ προσι-
θεῖσα τῇ Πελοποννήσῳ τὴν Μεγαρίδα· τρίτη δὲ ἡ πρὸς ταύτη
προσλαμβάνουσα τὴν Ἀττικὴν, καὶ τὴν Βοιωτίαν, καὶ τῆς Φω-
κίδος τι μέρος, καὶ τῶν Ἐπικνημιδίων Λοκρῶν, ὥσε τὸν
Κρομμυῶνα τῶν Μεγαρέων εἶναι, καὶ μὴ Κορινθίων. Περὶ
τούτων οὖν λεκτέον νῦν. Φησὶ δ' Εὐδόξος, εἴ τις νοήσειεν ἀπὸ
τῶν Κεραυνίων ὄρων ἐπὶ Σούνιον, τὸ τῆς Ἀττικῆς ἄκρον, ἐπὶ
τὰ πρὸς ἑω μέρη τεταμένην εὐθεῖαν, ἐν δεξιᾷ μὲν ἀπολείψει
τὴν Πελοπόννησον ὅλην πρὸς νότον, ἐν ἀριστερᾷ δὲ καὶ πρὸς

390. τὴν ἄρκτον τὴν ἀπὸ τῶν Κεραυνίων ὄρων συνεχῆ παραλίαν μέχρι τοῦ Κρισσαίου κόλπου καὶ τῆς Μεγαρίδος καὶ συμπάσης τῆς Ἀττικῆς. Νομίζει δ' οὐδ' ἄν... τὴν ἡϊόνα τὴν ἀπὸ Σουνίου μέχρι... ἔχειν ἐπισροφήν, εἰ μὴ προσῆν τῇ... τὰ συνεχῆ τῶ ἰσθμῶ-χωρία τὸ... Ἐρμιονικὸν καὶ τὴν ἀκτὴν ὡς δ' αὐτῶς... ἰὼν ἐπὶ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον ἔχειν τινὰ τοιαύτην... ἔφθην ὥστε κοιλαίνεσθαι κολποειδῶς καθ' αὐτὸν, ὅπου τὸ Ῥίον καὶ τὸ Ἀντίρριον συναγόμενα εἰς σενὸν, ὥστε ποιεῖν τὴν ἔμφασιν ταύτην ὁμοίως δὲ καὶ τὰ περὶ τὸν... μυχόν, εἰς ἃ καταλήγειν συμβαίνει τὴν θάλατταν.

§. 2.

391. Οὕτω δ' εἰρηκότος Εὐδόξου, μαθηματικοῦ ἀνδρός, καὶ σχημάτων ἐμπείρου καὶ κλιμάτων, καὶ τοὺς τόπους τούτους εἰδότης, δεῖ νοεῖν τὴν πλευρὰν τῆς Ἀττικῆς σὺν τῇ Μεγαρίδι τὴν ἀπὸ Σουνίου μέχρι ἰσθμοῦ κοίλην μὲν, ἀλλ' ἐπὶ μικρόν. Ἐνταῦθα δ' ἐστὶ κατὰ μέσην που τὴν λεχθεῖσαν γραμμὴν ὁ Πειραιεύς, τὸ τῶν Ἀθηνῶν ἐπίνειον. Διέχει γὰρ τοῦ μὲν Σχοινοῦντος τοῦ κατὰ τὸν ἰσθμὸν περὶ τριακοσίους καὶ πεντήκοντα σταδίους· τοῦ δὲ Σουνίου τριάκοντα καὶ τριακοσίους· τοσοῦτόν πως ἐστὶ διάστημα καὶ τὸ ἐπὶ Παγᾶς ἀπὸ τοῦ Πειραιῶς, ὅσον περ καὶ ἐπὶ Σχοινοῦντα· δέκα δ' ὅμως σταδίους πλεονάζειν φασί. Κάμψαντι δὲ τὸ Σούνιον, πρὸς... ἄρκτον μὲν ὁ πλοῦς ἐκκλίων πρὸς δύοσιν.

§. 3.

Ἀκτὴ δ' ἐστὶν ἀμφιθάλαττος, σενὴ τὸ πρῶτον, εἴτ' εἰς τὴν μεσογαίαν πλατύνεται, μηνοειδῆ δ' οὐδὲν ἦττον ἐπισροφήν λαμβάνει πρὸς Ὠρωπὸν τῆς Βοιωτίας, τὸ κυρτὸν ἔχουσα πρὸς θαλάττη. Τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ δεύτερον πλευρὸν ἑῶν τῆς Ἀττικῆς.

Τὸ δὲ λοιπὸν ἤδη τὸ προσάρκτιόν ἐστι πλευρὸν, ἀπὸ τῆς 391. Ὠρωπίας ἐπὶ δύσιν παρατεῖνον μέχρι τῆς Μεγαρίδος, ἡ Ἀττικὴ ὄρεινὴ, πολυώνυμός τις, διείργουσα τὴν Βοιωτίαν ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς ὡςδ', ὅπερ εἶπον ἐν τοῖς πρόσθεν, ἰσθμὸν γίνεσθαι τὴν Βοιωτίαν, ἀμφιθάλαττον οὔσαν, τῆς τρίτης χερρόνησου τῆς λεχθεΐσης, ἀπολαμβάνοντα ἐντὸς τὰ πρὸς τῇ Πελοποννήσῳ, τὴν τε Μεγαρίδα καὶ τὴν Ἀττικὴν. Διὰ δὲ τοῦτα καὶ Ἀκτὴν φασὶ λεχθῆναι τὸ παλαιόν, καὶ Ἀκτικὴν τὴν νῦν Ἀττικὴν παρονομασθεῖσαν, ὅτι τοῖς ὄρεσιν ὑποπέπτωκε τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῆς ἀλιτενὲς καὶ ξενὸν, μήκει δ' ἀξιολόγῳ κεχρημένον, προπεπτωκὸς μέχρι τοῦ Σουνίου. Ταύτας οὖν διέξιμεν ἀναλαβόντες τὰς παραλίας, ἀφ' ἧσπερ ἀπελίπομεν.

§. 4.

Μετὰ δὴ Κρομμυῶνα ὑπέρκεινται τῆς Ἀττικῆς αἱ Σκειρωνίδες πέτραι, πάροδον οὐκ ἀπολείπουσαι πρὸς θαλάττην ὑπὲρ αὐτῶν δ' ἐστὶν ἡ ὁδὸς, ἡ ἐπὶ Μεγάρων καὶ τῆς Ἀττικῆς ἀπὸ τοῦ ἰσθμοῦ· οὕτω δὲ σφόδρα πλησιάζει ταῖς πέτραις ἡ ὁδὸς, ὡς πολλοῦ καὶ παράκρημνός ἐστι, διὰ τὸ ὑπερκείμενον ὄρος, δύσβατόν τε καὶ ὑψηλὸν [όν]. Ἐνταῦθα δὲ μυθεύεται τὰ περὶ τοῦ Σκειρώνος καὶ τοῦ Πιτυοκάμπτου τῶν ληϊζομένων τὴν λεχθεῖσαν ὄρεινήν, οὗς καθεῖλε Θησεύς. Ἀπὸ δὲ τῶν ἄκρων τούτων κατ'αιγίζοντα σκαιὸν τὸν Ἀργέστην, Σκειρώννα προσηγορεύκασιν Ἀθηναῖοι. Μετὰ δὲ τὰς Σκειρωνίδας πέτρας ἄκρα πρόκειται Μινῶα, ποιούσα τὸν ἐν τῇ Νισαίᾳ λιμένα. Ἡ δὲ Νισαία ἐστὶν ἐπίγειον τῶν Μεγάρων δέκα καὶ ὀκτὼ σταδίους τῆς πόλεως διέχου, σκέλεσιν ἐκατέρωθεν συναπτόμενον πρὸς αὐτήν· ἐκαλεῖτο δὲ καὶ 392. τοῦτα Μινῶα.

§. 5.

592. Τὸ παλαιὸν μὲν οὖν Ἴωνες εἶχον τὴν χώραν ταύτην, οἵπερ καὶ τὴν Ἀττικὴν, οὐπω τῶν Μεγαρέων ἐκτισμένων· διόπερ οὐδ' ὁ Ποιητὴς μέμνηται τῶν τόπων τούτων ἰδίως, ἀλλ' Ἀθηναίους καλῶν τοὺς ἐν τῇ Ἀττικῇ πάντας, συμπεριεῖληφε καὶ τούτους τῷ κοινῷ ὀνόματι Ἀθηναίους νομίζων· ὡς ὅταν φῆ ἐν τῷ Καταλόγῳ,

Οἱ δ' ἄρ' Ἀθήνας εἶχον, εὐκτίμενον πτολίεθρον,

δέχεσθαι δεῖ καὶ τοὺς νῦν Μεγαρέας, ὡς καὶ αὐτοὺς μετασχόντας τῆς στρατείας. Σημεῖον δέ· ἡ γὰρ Ἀττικὴ τὸ παλαιὸν Ἴωνία καὶ Ἰᾶς ἐκαλεῖτο· καὶ ὁ Ποιητὴς ὅταν φῆ,

Ἔνθα δὲ Βοιωτοὶ καὶ Ἰάονες,

τοὺς Ἀθηναίους λέγει· ταύτης δ' ἦν καὶ ἡ Μεγαρίς μέρος.

§. 6.

Καὶ δὴ καὶ περὶ τῶν ὀρίων ἀμφισβητοῦντες πολλάκις οἱ τε Πελοποννήσιοι καὶ οἱ Ἴωνες, ἐν οἷς ἦν καὶ ἡ Κρομμυωνία, συνέβησαν, καὶ σῆλην ἔσκησαν ἐπὶ τοῦ συνομολογηθέντος τόπου περὶ αὐτὸν τὸν ἰσθμὸν, ἐπιγραφῆν ἔχουσαν ἐπὶ μὲν τοῦ πρὸς τὴν Πελοπόννησον μέρους,

Τὰδ' ἐστὶ Πελοπόννησος, οὐκ Ἴωνία·

ἐπὶ δὲ τοῦ πρὸς τὰ Μέγαρα,

Τὰδ' οὐχὶ Πελοπόννησος, ἀλλ' Ἴωνία.

Οἱ τε δὴ τὴν Ἀττίδα συγγράψαντες, πολλὰ διαφωνοῦντες, τοῦτό γε ὁμολογοῦσιν, οἱ γε λόγου ἄξιοι, ὅτι, τῶν Πανδιονιδῶν τεττάρων ὄντων, Αἰγέως τε, καὶ Λύκου, καὶ Πάλλαντος, καὶ τετάρτου Νίσου· καὶ τῆς Ἀττικῆς εἰς τέτταρα μέρη διαιρεθείσης, ὁ Νίσος τὴν Μεγαρίδα λάχοι, καὶ κτίσαι τὴν Νίσαιαν. Φιλόχορος μὲν οὖν ἀπὸ ἰσθμοῦ μέχρι τοῦ Πυθίου διήκει

αὐτοῦ φησι τὴν ἀρχήν. Ἄνδρων δὲ μέχρι Ἐλευσίνος καὶ τοῦ 392, Θριασίου πεδίου. Τὴν δ' εἰς τέτταρα μέρη διανομὴν, ἄλλων ἄλλως εἰρηκότων, ἀρκεῖ ταῦτα παρὰ Σοφοκλέους λαβεῖν· φησι δ' ὁ Αἰγεύς, ὅτι ὁ πατὴρ ὤρισεν,

Ἐμοὶ μὲν ἀπελθεῖν εἰς ἀκτὰς τῆσδε γῆς,
 Πρεσβεῖα νείμας· τῷ δὲ Λύκῳ —
 Τὸν ἀντίπλευρον κῆπον Εὐβοίας νέμει·
 Νίσῳ δὲ τὴν ὄμωρον ἐξαιρεῖ χθόνα
 Σκεῖρωνος ἀκτῆς· τῆς δὲ γῆς τὸ πρὸς νότον
 Ὁ σκληρὸς οὔτος καὶ γέγαντας ἐκτρέφων
 Εἴληχε Πάλλας.

Ὅτι μὲν οὖν ἡ Μεγαρίς τῆς Ἀττικῆς μέρος ἦν, τούτοις χρῶνται τεκμηρίοις.

§. 7.

Μετὰ δὲ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον, καὶ τὸν τῆς χώρας μερισμὸν ὑπ' αὐτῶν καὶ τῶν συγκατελθόντων αὐτοῖς Δωριέων, ἐκπεσεῖν τῆς οἰκειᾶς συνέβη πολλοὺς εἰς τὴν Ἀττικὴν, ὧν ἦν 393. καὶ ὁ τῆς Μεσσήνης βασιλεὺς Μελάνθος· οὔτος δὲ καὶ τῶν Ἀθηναίων ἐβασίλευσεν ἐκόντων, νικήσας ἐκ μονομαχίας τὸν τῶν Βοιωτῶν βασιλέα Ξάνθον. Εὐανδρούσης δὲ τῆς Ἀττικῆς διὰ τοὺς φυγάδας, φοβηθέντες οἱ Ἡρακλειῖδαι, παροξυνόντων αὐτοὺς μάλιστα τῶν ἐν Κορίνθῳ καὶ τῶν ἐν Μεσσήνῃ, τῶν μὲν διὰ τὴν γειτνίασιν, τῶν δὲ, ὅτι Κόδρος ἐβασίλευε τῆς Ἀττικῆς τότε ὁ τοῦ Μελάνθου παῖς, ἐσράτευσαν ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν· ἠττηθέντες δὲ μάχῃ, τῆς μὲν ἄλλης ἐξέστησαν γῆς, τὴν Μεγαρικὴν δὲ κατέσχον, καὶ τὴν τε πόλιν ἔκτισαν τὰ Μέγαρα, καὶ τοὺς ἀνθρώπους Δωριέας ἀντὶ Ἴωνων ἐποίησαν· ἠφάνισαν δὲ καὶ τὴν σπῆλιν τὴν ὀρίζουσαν τοὺς τε Ἴωνας καὶ τοὺς Πελοποννησίους.

§. 8.

393. Πολλαῖς δὲ κέχρηται μεταβολαῖς ἢ τῶν Μεγαρέων πόλις· συμμένει δ' ὅμως μέχρι καὶ νῦν. Ἔσχε δὲ ποτε καὶ φιλοσόφων διατριβὰς τῶν προσαγορευθέντων Μεγαρικῶν, Εὐκλείδην διαδεξαμένων Σωκρατικὸν ἄνδρα, Μεγαρέα τὸ γένος· καθάπερ καὶ Φαίδωνα μὲν τὸν Ἡλεῖον οἱ Ἡλειακοὶ διεδέξαντο, καὶ τοῦτου Σωκρατικόν, ὧν ἦν καὶ Πύρρων· Μενέδημον δὲ τὸν Ἐρετρία οἱ Ἐρετριακοί. Ἔσι δ' ἡ χώρα τῶν Μεγαρέων παράλυπρος, καθάπερ καὶ ἡ Ἀττικὴ, καὶ τὸ πλεον αὐτῆς ἐπέχει τὰ καλούμενα ὄνεια ὄρη, ῥάχισ τις μηχανομένη μὲν ἀπὸ τῶν Σκειρωνίδων πετρῶν ἐπὶ τὴν Βοιωτίαν καὶ τὸν Κιθαιρῶνα, διείργουσα δὲ τὴν κατὰ Νίσαιαν θάλατταν ἀπὸ τῆς κατὰ Κρίσσαν Ἀλκυονίδος προσαγορευομένης.

§. 9.

Πρόκειται δ' ἀπὸ Νισαίας πλεοντι εἰς τὴν Ἀττικὴν πέντε νησία. Εἶτα Σαλαμῖς ἐβδομήκοντά που σταδίων οὔσα τὸ μῆκος, οἱ δ' ὀγδοήκοντά φασι· ἔχει δ' ὁμώνυμον πόλιν, τὴν μὲν ἀρχαίαν, ἔρημον πρὸς Αἴγινα τετραμμένην καὶ πρὸς νότον, καθάπερ καὶ Αἰσχύλος εἴρηκεν,

Αἴγινα δ' αὕτη πρὸς νότου κεῖται πνοάς·

τὴν δὲ νῦν, ἐν κόλπῳ κειμένην ἐπὶ χερρόνησοειδοῦς τόπου συναπτοντος πρὸς τὴν Ἀττικὴν. Ἐκαλεῖτο δ' ἑτέροις ὀνόμασι τὸ παλαιόν· καὶ γὰρ Σκιράς, καὶ Κυχρεία, ἀπὸ τινῶν ἡρώων, ὧν ἀφ' οὗ μὲν, Ἀθηναῖα τε λέγεται Σκιράς, καὶ τόπος Σκίρα ἐν τῇ Ἀττικῇ, καὶ ἔτι Σκίρα· ἱεροποιία τις, καὶ ὁ μὲν ὁ Σκιρφοριῶν· ἀφ' οὗ δὲ, ... καὶ Κυχρείδης ὄφις, ὃν φησὶν Ἡσίοδος τραφέντα ὑπὸ Κυχρέως ἐξελαθῆναι ὑπὸ Εὐρυλόχου, λυμαινόμενον τὴν νῆσον, ὑποδέξασθαι δὲ αὐτὸν τὴν Δήμητραν εἰς

Ἐλευσίνα, καὶ γενέσθαι ταύτης ἀμφίπολον. Ὠνομάσθη δὲ καὶ 394.
Πιτυοῦσσα ἀπὸ τοῦ φυτοῦ. Ἐπιφανῆς δὲ ἡ νῆσος ὑπῆρξε διὰ
τε τοὺς Αἰακίδας ἐπάρξαντας αὐτῆς, καὶ μάλιστα δι' Αἴαντα
τὸν Τελαμῶνος, καὶ διὰ τὸ περὶ τὴν νῆσον ταύτην καταναυ-
μαχηθῆναι Ξέρξην ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, καὶ φυγεῖν εἰς τὴν οἰ-
κειάν. Συναπέλαυσαν δὲ καὶ Αἰγινῆται τῆς περὶ τὸν ἀγῶνα
τοῦτον δόξης, γείτονές τε ὄντες καὶ ναυτικὸν ἀξιόλογον παρα-
σχόμενοι. Βώκαρος δ' ἐστὶν ἐν Σαλαμῖνι ποταμὸς, ὃ νῦν Βω-
καλίας καλούμενος.

§. 10.

Καὶ νῦν μὲν ἔχουσιν Ἀθηναῖοι τὴν νῆσον· τὸ δὲ παλαιὸν
πρὸς Μεγαρέας ὑπῆρξεν αὐτοῖς ἔρις περὶ αὐτῆς· καὶ φασὶν οἱ
μὲν Πεισιζρατον, οἱ δὲ Σόλωνα, παρεγγράψαντα ἐν τῷ Νεῶν
καταλόγῳ μετὰ τὸ ἔπος τοῦτο,

Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν ὄνοκαίδεκα νῆας,

ἐξῆς τοῦτο,

Στῆσε δ' ἄγων, ἐν Ἀθηναίων ἴσαντο φάλαγγες,

μάρτυρι χρῆσασθαι τῷ Ποιητῇ τοῦ τὴν νῆσον ἐξ ἀρχῆς Ἀθη-
ναίων ὑπάρξει. Οὐ παραδέχονται δὲ τοῦθ' οἱ κριτικοί, διὰ τὸ
πολλὰ τῶν ἐπῶν ἀντιμαρτυρεῖν αὐτοῖς. Διὰ τί γὰρ ναυλοχῶν
ἔσχατος φαίνεται ὁ Αἴας, οὐ μετ' Ἀθηναίων, ἀλλὰ μετὰ τῶν
ὑπὸ Πρωτεσιλάῳ Θετταλῶν;

Ἐνθ' ἔσαν Αἴαντός τε νέες καὶ Πρωτεσιλάου.

Καὶ ἐν τῇ Ἐπιπωλήσει Ἀγαμέμνων·

Εὐρ' υἱὸν Πεπεῶο Μενεσθῆα πλήξιππον,

Ἐσαότ'· ἀμφὶ δ' Ἀθηναῖοι, μήσῳρες αὐτῆς·

Αὐτὰρ ὁ πλησίον ἐσήκει πολύμητις Ὀδυσσεύς·

Πὰρ δὲ Κεραλλήνων ἀμφὶ σίχες.

394. Ἐπί δὲ τὸν Αἴαντα καὶ τοὺς Σαλαμίνιους πάλιν·

ἦλθε δ' ἐπ' Αἰάντεσσι.

Καὶ παρ' αὐτούς·

ἰδομενεὺς δ' ἐτέρωθεν,

οὐ Μενεσθεύς. Οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι τοιαύτην τινα σκήψασθαι μαρτυρίαν παρ' Ὀμήρου δοκοῦσιν· οἱ δὲ Μεγαρεῖς ἀντιπαρωδηῖσαι αὐτοῖς οὕτως·

Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν νέας, ἐκ τε Πολίχνης,

Ἐκ τ' Αἰγειρούσσης, Νισαίης τε, Τριπόδων τε·

ἃ ἐστὶ χωρία Μεγαρικὰ, ὧν οἱ Τρίποδες Τριποδίσκιον λέγονται, καθ' ὃ ἡ νῦν ἀγορὰ τῶν Μεγαρέων κεῖται.

§. 11.

395. Τινὲς δ' ἀπὸ τοῦ τὴν ἱέρειαν τῆς Πολιάδος Ἀθηναῖς χλωροῦ τυροῦ, τοῦ μὲν ἐπιχωρίου μὴ ἄπτεσθαι, ξενικὸν δὲ μόνον προσφέρεσθαι, χρῆσθαι δὲ καὶ τῷ Σαλαμινίῳ, ξένην φασὶ τῆς Ἀττικῆς τὴν Σαλαμῖνα· οὐκ εὖ· καὶ γὰρ τὸν ἀπὸ τῶν ἄλλων νήσων τῶν ὁμολογουμένως τῇ Ἀττικῇ προσχώρων προσφέρεται, ξενικὸν πάντα τὸν διαπόντιον νοησάντων τῶν ἀρξάντων τοῦ ἔθους τούτου. Ἔοικε δὲ τὸ παλαιὸν ἡ νῦν Σαλαμῖς καθ' αὐτὴν τάττεσθαι, τὰ δὲ Μέγαρα τῆς Ἀττικῆς ὑπάρξαι μέρος. Ἐν δὲ τῇ παραλίᾳ τῇ κατὰ Σαλαμῖνα κεῖσθαι συμβαίνει τὰ ὄρια τῆς τε Μεγαρικῆς καὶ τῆς Ἀττικῆς, ὅρη δύο, ἃ καλοῦσι Κέρατα.

§. 12.

Εἰτ' Ἐλευσίς πόλις, ἐν ἣ τὸ τῆς Δήμητρος ἱερόν τῆς Ἐλευσινίας· καὶ ὁ μυσικὸς σηκὸς, ὃν κατεσκεύασεν Ἰκτινος, ὄχλον θεάτρου δέξασθαι δυνάμενον, ὃς καὶ τὸν Παρθενῶνα ἐποίησε τὸν ἐν ἀκροπόλει τῇ Ἀθηναῖ, Περικλέους ἐπιστατοῦντος τῶν ἔργων. Ἐν δὲ τοῖς δήμοις καταριθμεῖται ἡ πόλις.

§. 13.

Εἶτα τὸ Θριάσιον πεδῖον, καὶ ὁμώνυμος αἶγυαλὸς καὶ δῆμος· 395. εἶθ' ἡ ἄκρα ἡ Ἀμφιάλη, καὶ τὸ ὑπερκείμενον λατόμιον, καὶ ὁ εἰς Σαλαμίνα πορθμὸς, ὅσον διςάδιος, ὃν διαχοῦν ἐπειράτο Ξέρξης, ἔφθη δὲ ἡ ναυμαχία γενομένη, καὶ ἡ φυγὴ τῶν Περσῶν. Ἐνταῦθα δὲ καὶ αἱ Φαρμακοῦσαι δύο νησία, ὧν ἐν τῷ μείζονι Κίρκης τάφος δείκνυται.

§. 14.

Ἰπὲρ δὲ τῆς ἀκτῆς ταύτης ὄρος ἐστίν, ὃ καλεῖται Κορυδαλὸς, καὶ ὁ δῆμος οἱ Κορυθαλεῖς· εἶθ' ὁ Φώρων λιμὴν καὶ ἡ Ψυτταλία, νησίον ἔρημον πετρῶδες, ὃ τινες εἶπον λήμην τοῦ Πειραιῶς· πλησίον δὲ καὶ ἡ Ἀταλάντη, ὁμώνυμος τῇ περὶ Εὐβοίαν καὶ Λοκρούς· καὶ ἄλλο νησίον, ὅμοιον τῇ Ψυτταλίᾳ καὶ τούτο· εἶθ' ὁ Πειραιεύς, καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς δῆμοις ταπτόμενος, καὶ ἡ Μουνυχία.

§. 15.

Λόφος δ' ἐστίν ἡ Μουνυχία χερρόνησιάζων, καὶ κοῖλος, καὶ ὑπόνομος πολὺ μέρος φύσει τε καὶ ἐπίτηδες, ὡς οἰκήσεις δέχασθαι, σομίῳ δὲ μικρῷ τὴν εἴσοδον ἔχων· ὑποπίπτουσι δ' αὐτῷ λιμένες τρεῖς. Τὸ μὲν οὖν παλαιὸν ἐτετείχιστο καὶ συνώκιστο ἡ Μουνυχία παραπλησίως, ὡσπερ ἡ τῶν Ροδίων πόλις, προσειληφυῖα τῷ περιβόλῳ τὸν Πειραιᾶ καὶ τοὺς λιμένας πλήρεις νεωρίων, ἐν οἷς καὶ ἡ ὀπλοθήκη, Φίλωνος ἔργον· ἀξιὸν τε ἦν ναύσταθμον ταῖς τετρακοσίαις ναυσίν, ὧν οὐκ ἐλάττους ἔσελλον Ἀθηναῖοι. Τῷ δὲ τείχει τούτῳ συνῆπτε τὰ καθειλκυσμένα ἐκ τοῦ ἄσπεος σκέλη· ταῦτα δ' ἦν μακρὰ τείχη, τετταράκοντα σταδίῳ τὸ μῆκος, συνάπτοντα τὸ ἄστυ τῷ Πειραιεῖ. Οἱ δὲ

395. πολλοὶ πόλεμοι τὸ τεῖχος κατήρειψαν, καὶ τὸ τῆς Μουνηχίας ἔρυμα, τὸν τε Πειραιᾶ συνέσειλαν εἰς ὀλίγην κατοικίαν, τὴν
 396. περὶ τοὺς λιμένας, καὶ τὸ ἱερόν τοῦ Διὸς τοῦ Σωτήρος· τοῦ δὲ ἱεροῦ τὰ μὲν σοῖδια ἔχει πίνακας. Θαυμασοὺς, ἔργα τῶν ἐπιφανῶν τεχνιτῶν· τὸ δ' ὑπαιθρον ἀνδριάντας. Κατέσπασαι δὲ καὶ τὰ μακρὰ τεῖχη, Λακεδαιμονίων μὲν καθελόντων πρότερον, Ῥωμαίων δ' ὕστερον, ἠνίκα Σύλλας ἐκ πολιορκίας εἴλε καὶ τὸν Πειραιᾶ καὶ τὸ Ἄσυ.

§. 16.

Τὸ δ' Ἄσυ αὐτὸ πέτρα ἐστὶν ἐν πεδίῳ περιοικουμένη κύκλω· ἐπὶ δὲ τῇ πέτρᾳ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερόν, ὃ τε ἀρχαῖος νεὼς ὁ τῆς Πολιάδος, ἐν ᾧ ὁ ἄσβεστος λύχνος· καὶ ὁ Παρθενῶν, ὃν ἐποίησεν Ἰκτινος, ἐν ᾧ τὸ τοῦ Φειδίου ἔργον ἐλεφάντινον, ἡ Ἀθηνᾶ. Ἀλλὰ γὰρ, εἰς πληθὺς ἐμπίπτων τῶν περὶ τῆς πόλεως ταύτης ὑμνουμένων τε καὶ διαβοωμένων, ὀκνῶ πλεονάζειν, μὴ συμβῆ τῆς προθέσεως ἐκπεσεῖν τὴν γραφήν. Ἐπεισι γὰρ, ὃ φησιν Ἠγησίας, «Ὅρῶ τὴν ἀκρόπολιν, καὶ τὸ περὶ τῆς τριαίνης » ἐκεῖ σημεῖον· ὀρῶ τὴν Ἐλευσίνα, καὶ τῶν ἱερῶν γέγονα » μύσης· ἐκεῖνο Λεωκόριον· τοῦτο Θησεῖον. Οὐ δύναμαι δηλώσαι κατ' ἐν ἑκαστον· ἡ γὰρ Ἀττικὴ θεῶν ἐστὶ κτίσμα καὶ προγόνων ἡρώων». Ἀλλ' οὗτος μὲν ἐνός μόνου ξοάνου τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει μέμνηται· Πολέμων δὲ ὁ περιηγητὴς τέτταρα βιβλία συνέγραψε Περὶ τῶν ἀναθημάτων τῶν ἐν τῇ ἀκροπόλει· τὸ δ' ἀνάλογον συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων μερῶν τῆς πόλεως, καὶ τῆς χώρας. Ἐλευσίνα τε εἰπὼν, ἕνα τῶν ἑκατὸν καὶ ἑβδομήκοντα δήμων, πρὸς δὲ καὶ τετάρων, ὡς φασιν, οὐδένα τῶν ἄλλων ὠνόμακεν.

§. 17.

ἔχουσι δὲ, καὶ εἰ μὴ πάντες, οἱ γε πολλοὶ μυθοποιίας

συχνὰς καὶ ἰσορίας· καθάπερ Ἄφιθνα μὲν τὴν τῆς Ἑλένης ἀρπαγὴν 395. ὑπὸ Θησέως, καὶ τὴν ὑπὸ τῶν Διοσκούρων ἐκπόρθησιν αὐτῆς, καὶ ἀνακομιδὴν τῆς ἀδελφῆς· Μαραθῶν δὲ τὸν Περσικὸν ἀγῶνα· Ῥαμνοῦς δὲ τὸ τῆς Νεμέσεως ξόانون, ὃ τινὲς μὲν Διοδότου φασὶν ἔργον, τινὲς δὲ Ἀγορακρίτου τοῦ Παρίου, καὶ μεγέθει καὶ κάλλει σφόδρα κατωρθωμένον, καὶ ἐνάμιλλον τοῖς Φειδίου ἔργοις. Οὕτω δὲ καὶ Δεκέλεια μὲν ὀρμητήριον τῶν Πελοποννησίων κατὰ τὸν Δεκελεικὸν πόλεμον· Φυλὴ δὲ, ὅθεν ἐπήγαγε τὸν δῆμον Θρασύβουλος εἰς Πειραιᾶ, κάκειθεν εἰς Ἄστυ. Οὕτω καὶ ἐπ' ἄλλων πλείονων ἐστὶν ἰσορεῖν πολλὰ, καὶ εἰς τὸ Λεωκόριον, καὶ τὸ Θησεῖον *οὗς ἔχει* καὶ τὸ Λυκεῖον, καὶ αὐτὸ τὸ Ὀλύμπιον, ὅπερ ἡμιτελὲς κατέλιπε τελευτῶν ὁ ἀναθεὶς βασιλεύς· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ Ἀκαδημία, καὶ οἱ κῆποι τῶν φιλοσόφων, καὶ τὸ Ἰλθεῖον, καὶ ἡ Ποικίλη σοὰ, καὶ τὰ κατὰ τὴν πόλιν ἱερά, ἔχοντα πάντα ἔργα τεχνιτῶν μνήμης ἀξίων.

§. 18.

Πολὺ δ' ἂν πλείων εἴη λόγος, εἰ τοὺς ἀρχηγέτας τοῦ κτίσματος 397. τοὺς ἐξετάζοι τις, ἀρξάμενος ἀπὸ Κέρκροπος· οὐδὲ γὰρ ὁμοίως λέγουσιν ἅπαντες. Τοῦτο δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ὀνομάτων δῆλον. Ἀττικὴν μὲν γὰρ ἀπὸ Ἀκταίωνος φασιν· Ἀτθίδα δὲ καὶ Ἀττικὴν ἀπὸ Ἀτθίδος τῆς Κραναοῦ, ἀφ' οὗ καὶ Κραναοὶ οἱ ἔνοικοι. Μοφοπίαν δὲ ἀπὸ Μοφόπου, Ἰωνίαν δὲ ἀπὸ Ἴωνος τοῦ Ξούθου· Ποσειδωνίαν δὲ καὶ Ἀθήνας ἀπὸ τῶν ἐπωνύμων θεῶν. Εἴρηται δ' ὅτι κἀνταῦθα φαίνεται τὸ τῶν Πελασγῶν ἔθνος ἐπιδημήσαν· καὶ ὅτι ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν Πελαργοὶ προσηγορεύθησαν, διὰ τὴν πλάνην.

§. 19.

Ὅσω δὲ πλέον ἐστὶ τὸ φιλότιμον περὶ τὰ ἐνδοξά, καὶ πλείους

397. οἱ λαλήσαντές τι περὶ αὐτῶν, τοσῶδε μείζων ὁ ἔλεγχος, ἔάν μὴ κρατῆ τις τῆς ἰσορίας. Οἶον ἐν τῇ Συναγωγῇ τῶν ποταμῶν ὁ Καλλίμαχος γελᾶν φησιν, εἴ τις Θαύρει γράφειν τὰς τῶν Ἀθηναίων παρθέτους,

— ἀφύσασθαι καθαρὸν γάνος Ἡριθανοῖο,

οὗ καὶ τὰ βοσκήματα ἀπόσχοιτ' ἄν. Εἰσὶ μὲν οὖν αἱ πηγαὶ καθαρῶ καὶ ποτίμου ὕδατος, ὡς φασιν, ἐκτὸς τῶν Διοχάρους καλουμένων πυλῶν, πλησίον τοῦ Λυκείου· πρότερον δὲ καὶ κρήνη κατεσκευάσθαι τις πλησίον πολλοῦ καὶ καλοῦ ὕδατος· εἰ δὲ μὴ νῦν, τί ἄν εἴη Θαυμασόν, εἰ πάλαι πολὺ καὶ καθαρὸν ἦν, ὥστε καὶ πότιμον εἶναι, μετέβαλε δὲ ὕσερον; Ἐν μὲν οὖν τοῖς καθ' ἕκαστα, τοσούτοις οὔσιν, οὐκ ἐνδέχεται διατρίβειν, οὐ μὴν οὐδὲ σιγῇ παρελθεῖν, ὥστε μὴδ' ἐν κεφαλαίῳ μνησθῆναι τινων.

§. 20.

Τοσαῦτ' οὖν ἀπόχρη προσθεῖσιν ὅτι φησὶ Φιλόχορος, πορθουμένης τῆς χώρας ἐκ Θαλάττης μὲν ὑπὸ Καρῶν, ἐκ γῆς δὲ ὑπὸ Βοιωτῶν, οὓς ἐκάλουν Ἄονας, Κέκροπα πρῶτον εἰς δωκαίδεκα πόλεις συνοικίσαι τὸ πλῆθος, ὧν ὀνόματα, Κεκροπία, Τετράπολις, Ἐπακρία, Δεκέλεια, Ἐλευσίς, Ἄφιδνα, (λέγουσι δὲ καὶ πληθυντικῶς Ἀφίδνας) Θόρικος, Βραυρῶν, Κύθηρος, Σφηττός, Κηφισία, Φαληρός. Πάλιν δ' ὕσερον εἰς μίαν πόλιν συναγαγεῖν λέγεται τὴν νῦν τὰς δώδεκα Θησεύς. Ἐβασιλεύοντο μὲν οὖν Ἀθηναῖοι πρότερον· εἴτ' εἰς δημοκρατίαν μετέστησαν· τυράννων δ' ἐπιθεμένων αὐτοῖς, Πεισιστράτου καὶ τῶν παίδων, ὕσερόν τε ὀλιγαρχίας γενομένης, τῆς τε τῶν τετρακοσίων καὶ τῆς τῶν τριάκοντα τυράννων, οὓς ἐπέστησαν Λακεδαιμόνιοι, τούτους μὲν διεκρούσαντο ῥαδίως, ἐφύλαξαν δὲ τὴν δημο-
398. κρατίαν μέχρι τῆς Ῥωμαίων ἐπικρατείας. Καὶ γὰρ εἴ τι μικρὸν ὑπὸ

ὑπὸ τῶν Μακεδονικῶν βασιλέων παρελυπήθησαν, ὡς εἶπα 398· κούειν αὐτῶν ἀναγκασθῆναι, τὸν γε ὀλοσχερῆ τύπον τῆς πολιτείας τὸν αὐτὸν διετήρουν. Ἕνιοι δὲ φασι καὶ βέλτισα τότε αὐτοὺς πολιτεύσασθαι δεκαετῆ χρόνον, ὃν ἤρχε Μακεδόνων Κάσσανδρος. Οὗτος γὰρ ὁ ἀνὴρ πρὸς μὲν τὰ ἄλλα δοκεῖ τυραννικώτερος γενέσθαι, πρὸς Ἀθηναίους δὲ ἠὲ γυνωμόνησε λαβῶν ὑπήκοον τὴν πόλιν· ἐπέστησε γὰρ τῶν πολιτῶν Δημήτριον τὸν Φαληρέα, τῶν Θεοφράστου τοῦ φιλοσόφου γνωρίμων, ὃς οὐ μόνον οὐ κατέλυσε τὴν δημοκρατίαν, ἀλλὰ καὶ ἐπηνώρθωσε. Δηλοῖ δὲ τὰ ὑπομνήματα, ἃ συνέγραψε περὶ τῆς πολιτείας ταύτης ἐκεῖνος. Ἀλλ' οὕτως ὁ φθόνος ἴσχυσε, καὶ ἡ πρὸς ὀλίγους ἀπέχθεια, ὥς μετὰ τὴν Κασσάνδρου τελευταίην ἠναγκάσθη φυγεῖν εἰς Αἴγυπτον· τὰς δ' εἰκόνας αὐτοῦ πλείους ἢ τριακοσίας κατέσπασαν οἱ ἐπαναστάντες, καὶ κατεχώνευσαν· Ἕνιοι δὲ προσιθέασιν, ὅτι καὶ εἰς ἀμίδας. Ῥωμαῖοι δ' οὖν παραλαβόντες αὐτοὺς δημοκρατουμένους, ἐφύλαξαν τὴν αὐτονομίαν αὐτοῖς καὶ τὴν ἐλευθερίαν. Ἐπιπεσὼν δ' ὁ Μιθριδατικὸς πόλεμος, τυράννους αὐτοῖς κατέστησεν, οὓς ὁ βασιλεὺς ἐβούλετο· τὸν δ' ἰσχύσαντα μάλισα, τὸν Ἀριστίωνα, καὶ ταύτην βιασάμενον τὴν πόλιν, ἐκ πολιορκίας ἐλὼν Σύλλας, ὁ τῶν Ῥωμαίων ἡγεμῶν, ἐκόλασε· τῇ πόλει δὲ συγγνώμην ἔνειμε· καὶ μέχρι νῦν ἐν ἐλευθερίᾳ τέ ἐστι καὶ τιμῇ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις.

§. 21.

Μετὰ δὲ τὸν Πειραιᾶ Φαληρεῖς, δῆμος ἐν τῇ ἐφεξῆς παραλία· εἶθ' Ἀλιμούσιοι, Αἰξωνεῖς, Ἀλαιεῖς οἱ Αἰξωνικοὶ, Ἀναγυράσιοι· εἶτα Θορεῖς, Λαμπρεῖς, Αἰγυλιεῖς, Ἀναφλύσιοι, Ἀζηνιεῖς· οὗτοι μὲν οἱ μέχρι τῆς ἄκρας τοῦ Σουνίου. Μεταξὺ δὲ τῶν λεχθέντων δῆμων μακρὰ ἄκρα πρώτη μετὰ τοὺς Αἰξωνεῖς, Ζωσῆρ· εἶτ' ἄλλη μετὰ Θορέας, Ἀσυπάλαια, ὧν τῆς μὲν

398. πρόκειται νῆσος Φάβρα, τῆς δὲ Ἐλεούσσα· καὶ κατὰ τοὺς Αἰξωνέας δ' ἐστὶν Ὑδροῦσσα. Περὶ δὲ Ἀνάφλυσόν ἐστι καὶ τὸ Πανειόν, καὶ τὸ τῆς Κωλιάδος Ἀφροδίτης ἱερόν, εἰς ὃν τόπον ἐκκυμανθῆναι τὰ τελευταῖα τὰ ἐκ τῆς περὶ Σαλαμίνα ναυμαχίας τῆς Περσικῆς ναυαγία φασί· περὶ ὧν καὶ τὸν Ἀπόλλω προειπεῖν·

Κωλιάδες δὲ γυναῖκες ἐρετροῖσι φρίζουσι.

Πρόκειται δὲ καὶ τούτων τῶν τόπων Βέλβινα νῆσος, οὐ πολὺ ἄπωθεν, καὶ ὁ Πατρόκλου χάραξ· ἔρημοι δ' αἱ πλείσαι τούτων.

§. 22.

Κάμφαντι δὲ τὴν κατὰ τὸ Σούνιον ἄκραν, ἀξιόλογος δῆμος Σούνιον· εἶτα Θόρικος, εἶτα Ποταμὸς δῆμος οὕτω καλούμενος,
399. ἐξ οὗ οἱ ἄνδρες Ποτάμιοι· εἶτα Πρασία, Στειρία, Βραυρῶν, ὅπου τὸ τῆς Βραυρωνίας Ἀρτέμιδος ἱερόν, [καὶ Ἄλαι Ἀραφη]νίδες, ὅπου τὸ τῆς Ταυροπόλου· εἶτα Μυρῆρινούς, Προβάλινθος, Μαραθῶν, ὅπου Μιλτιάδης τὰς μετὰ Δάτιος τοῦ Πέρσου δυνάμεις ἄρδην διέφθειρεν, οὐ περιμείνας ὑσερίζοντας Λακεδαιμονίους διὰ τὴν πανσέληνον. Ἐνταῦθα μεμυθεύκασι καὶ τὸν Μαραθῶνιον ταῦρον, ὃν ἀνεῖλε Θησεύς. Μετὰ δὲ Μαραθῶνα Τρικόρυθος, εἶτα Ραμνοῦς, ὅπου τὸ τῆς Νεμέσεως ἱερόν· εἶτα Ψαφίς ἢ τῶν Ὠρωπίων· ἐνταῦθα δὲ που καὶ τὸ Ἀμφιάρειόν ἐστι τετιμημένον ποτὲ μαντεῖον, ὅπου φυγόντα τὸν Ἀμφιάρεων, ὡς φησι Σοφοκλῆς,

Ἐδέξατο ῥαγεῖσα Θηβαία κόνης,

Αὐτοῖσιν ὅπλοις καὶ τετρωρίσῃ δίφρῳ.

Ὠρωπὸς δ' ἐν ἀμφισθητησίμῳ γεγένηται πολλάκις· ἴδρυται γὰρ ἐν μεθωρίῳ τῆς τε Ἀττικῆς καὶ τῆς Βοιωτίας. Πρόκειται δὲ τῆς παραλίας ταύτης, πρὸ μὲν τοῦ Θορίκου καὶ τοῦ Σουνίου, νῆσος Ἐλένη, τραχεῖα καὶ ἔρημος, παραμῆκης ὅσον ἐξήκοντα σταδίου

τὸ μῆκος· ἧς φασὶ μεμνησθαι τὸν Ποιητὴν, ἐν οἷς Ἀλέξανδρος 399.
λέγει πρὸς τὴν Ἑλένην·

Οὐδ' ὅτε σε πρῶτον Λακεδαιμόνος ἐξ ἔρατεινῆς
Ἐπλεον ἀρπάξας ἐν ποντοπόροισι νέεσσιν,
Νήσω δ' ἐν Κρανάῃ ἐμίγην φιλότῃ καὶ εὐνῇ.

Ταύτην γὰρ λέγει Κρανάην τὴν νῦν Ἑλένην, ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ γε-
νέσθαι τὴν μίξιν. Μετὰ δὲ τὴν Ἑλένην ἡ Εὐβοία πρόκειται τῆς
ἐξῆς παραλίας, ὁμοίως στενὴ καὶ μακρὰ, καὶ κατὰ μῆκος τῇ
ἠπειρῷ παραβεβλημένη, καθάπερ ἡ Ἑλένη. Ἔστι δὲ ἀπὸ Σου-
νίου πρὸς τὸ νότιον τῆς Εὐβοίας ἄκρον, ὃ καλοῦσι Λευκὴν
ἀκτὴν, σαδίων τριακοσίων πλοῦς. Ἀλλὰ περὶ Εὐβοίας μὲν εἰ-
ρήσεται ὕστερον. Τοὺς δ' ἐν τῇ μεσογαίᾳ δήμους τῆς Ἀττικῆς
μακρὸν εἰπεῖν διὰ τὸ πλῆθος.

§. 23.

Τῶν δ' ὄρων, τὰ μὲν ἐν ὀνόματι μάλιστ' ἐστίν, ὃ τε Ὑμηττός,
καὶ Βριλησσός, καὶ Λυκαβηττός, ἔτι δὲ Πάρνης καὶ Κορυ-
θαλός. Μαρμάρου δ' ἐστὶ τῆς τε Ὑμητίας καὶ τῆς Πεντελικῆς
καλλιστὰ μέταλλα πλησίον τῆς πόλεως· ὃ δ' Ὑμηττός καὶ μέλι
ἄριστον ποιεῖ. Τὰ δ' ἀργυρεῖα τὰ ἐν τῇ Ἀττικῇ κατ' ἀρχὰς μὲν
ἦν ἀξιόλογα, νυνὶ δ' ἐκλείπει· καὶ δὴ καὶ οἱ ἐργαζόμενοι, τῆς
μεταλλείας ἀσθενῶς ὑπακουούσης, τὴν παλαιὰν ἐκβολάδα καὶ
σκωρίαν ἀναχωνεύοντες, εὕρισκον ἔτι ἐξ αὐτῆς ἀποκαθαιρό-
μενον ἀργύριον, τῶν ἀρχαίων ἀπείρως καμινεούτων. Τοῦ
δὲ μέλιτος ἀρίστου ὄντος τῶν πάντων τοῦ Ἀττικοῦ, πολὺ βέλ-
τιστόν φασὶ τὸ ἐν τοῖς ἀργυρεῖοις, ὃ καὶ ἀκάπνιστον καλοῦσιν 400.
ἀπὸ τοῦ τρόπου τῆς σκευασίας.

§. 24.

Ποταμοὶ δ' εἰσὶν, ὃ μὲν Κηφισσὸς ἐκ Τρινημιῶν τὰς ἀρχὰς

400. ἔχων, ῥέων δὲ διὰ τοῦ πεδίου, ἐφ' οὗ καὶ ἡ Γέφυρα καὶ οἱ Γεφυρισμοί· διὰ δὲ τῶν σκελῶν τῶν ἀπὸ τοῦ ἄσπεος εἰς τὸν Πειραιᾶ κατὰ τῶν κόντων, ἐκδίδωσιν εἰς τὸ Φαληρικόν, χειμαρῶδης τὸ πλεόν, θέρους δὲ μειοῦται τελέως. Ἔτι δὲ τοιοῦτος μάλλον ὁ Ἰλισσός, ἐκ θατέρου μέρους τοῦ ἄσπεος ῥέων εἰς τὴν αὐτὴν παραλίαν, ἐκ τῶν ὑπὲρ τῆς Ἄγρας καὶ τοῦ Λυκείου μερῶν, καὶ τῆς πηγῆς, ἣν ὕμνηκεν ἐν Φαίδρῳ Πλάτων. Περί μὲν τῆς Ἀττικῆς ταῦτα.

Κ Ε Φ. Β

§. 1.

ἘΞἩΣ δ' ἐστὶν ἡ Βοιωτία· περὶ ἧς λέγοντα, καὶ περὶ τῶν συνεχῶν ἐθνῶν ἀνάμνησιν ποιήσασθαι χρὴ, τοῦ σαφοῦς χάριν, ὧν εἵπομεν πρότερον. Ἐλέγομεν δὲ τὴν ἀπὸ Σουνίου παραλίαν μέχρι Θεσσαλονίκης ἐπὶ τὰς ἄρκτους τετάσθαι, μικρὸν ἐκκλίνουσαν ἔχουσαν τὴν θάλατταν πρὸς ἕω· τὰ δ' ὑπερκείμενα πρὸς δύσιν, ὡς ἂν ταινίας τινὰς, διὰ τῆς χώρας ἐκάστης τεταμένης παραλλήλους. Ὡν πρώτη ἐστὶν ἡ ἀπὸ Μεγαρίδος, ὡς ἂν ταινία τις· τὸ μὲν ἑωθενὸν μέρος ταινιοῦσα τὴν ἀπὸ Σουνίου μέχρι Ὠρωποῦ καὶ τῆς ταύτης παραλίας, τὸ δ' ἐσπέριον, τὸν τε ἰσθμὸν, καὶ τὴν Ἀλκυονίδα θάλατταν, τὴν κατὰ Παγὰς μέχρι τῶν τῶν περὶ Κρέουσαν· τὰ δὲ λοιπὰ τὴν μέχρι τοῦ ἰσθμοῦ παραλίαν καὶ τὴν ὡς ἂν ὀρεινὴν, τὴν διείργουσαν ἀπὸ τῆς [Βοιωτίας τὴν Ἀττικὴν]. Δευτέρα δ' ἐστὶν ἡ Βοιωτία, ἀπὸ τῆς ἕω ἐπὶ δύσιν τεταμένη ταινία τις ἀπὸ τῆς κατ' Εὐβοίαν θαλάττης ἐπὶ θάλατταν τὴν κατὰ τὸν Κρῖσσαϊον κόλπον, ἰσομήκης πως τῇ Ἀττικῇ, ἣ καὶ ἐλάττων κατὰ μῆκος· ἀρετῇ μὲντοι τῆς χώρας πάμπολυ διαφέρουσα.

§. 2.

Ἐφορος δὲ καὶ ταύτῃ κρείττω τὴν Βοιωτίαν ἀποφαίνει τῶν 400. ὁμόρων ἔθνων· καὶ ὅτι μόνη τριθάλαττός ἐστι καὶ λιμένων εὐπορεῖ πλειόνων· ἐπὶ μὲν τῷ Κρισσαίῳ κόλπῳ καὶ τῷ Κορινθιακῷ τὰ ἐκ τῆς Ἰταλίας, καὶ Σικελίας, καὶ τῆς Λιβύης δεχομένη· ἐπὶ δὲ τῶν πρὸς Εὐβοίαν μερῶν ἐφ' ἑκάτερα τοῦ Εὐρίπου σχιζομένης τῆς παραλίας· τῇ μὲν ἐπὶ τὴν Αὐλίδα καὶ τὴν Ταναγρικὴν, τῇ δ' ἐπὶ τὸν Σαλγανέα καὶ τὴν Ἀνθηδόνα, τῇ μὲν εἶναι συνεχῆ τὴν κατ' Αἴγυπτον καὶ Κύπρον καὶ τὰς νήσους Θάλατταν· τῇ δὲ τὴν κατὰ Μακεδόνας καὶ τὴν Προποντίδα καὶ τὸν Ἑλλάσποντον. Προσίδησι δὲ, ὅτι καὶ τὴν Εὐβοίαν τρόπον τινὰ μέρος αὐτῆς πεποίηκεν ὁ Εὐριπος, οὕτω σενός ὢν, καὶ γεφύρα συνεζευγμένος πρὸς αὐτὴν διπλέθρω. Τὴν μὲν οὖν χώραν ἐπαινεῖ διὰ ταῦτα, καὶ φησὶ πρὸς ἡγεμονίαν 401. εὐφυῶς ἔχειν· ἀγωγῇ δὲ καὶ παιδείᾳ μὴ χρησαμένους ἐπιτηδεία τοὺς αἰεὶ προῖσαμένους αὐτῆς, εἰ καὶ ποτέ[τι] κατώρθωσαν, ἐπὶ μικρὸν τὸν χρόνον συμμεῖναι· καθάπερ Ἐπαμινώνδας ἔδειξε. Τελευτήσαντος γὰρ ἐκείνου, τὴν ἡγεμονίαν ἀποβαλεῖν εὐθὺς τοὺς Θηβαίους, γευσαμένους αὐτῆς μόνον· αἴτιον δὲ εἶναι τὸ λόγων καὶ ὁμιλίας τῆς πρὸς ἀνθρώπους ὀλιγορῆσαι, μόνης δ' ἐπιμεληθῆναι τῆς κατὰ πόλεμον ἀρετῆς. Ἔδει δὲ προσθεῖναι, ὅτι τοῦτο πρὸς Ἕλληνας μάλιστα χρήσιμόν ἐστιν· ἐπεὶ πρὸς γε τοὺς βαρβάρους βία λόγου κρείττων ἐστὶ. Καὶ Ῥωμαῖοι δὲ τὸ παλαιὸν μὲν, ἀγριωτέροις ἔθνεσι πολεμοῦντες, οὐδὲν ἐδέοντο τῶν τοιούτων παιδευμάτων· ἀφ' οὗ δὲ ἤρξαντο πρὸς ἡμερώτερα ἔθνη καὶ φύλα τὴν πραγματείαν ἔχειν, ἐπέθεντο καὶ ταύτῃ τῇ ἀγωγῇ, καὶ κατέστησαν πάντων κύριοι.

§. 3.

401. Ἡ δ' οὖν Βοιωτία πρότερον μὲν ὑπὸ βαρβάρων ᾤκειτο Ἀόνων καὶ Τεμνίκων, ἐκ τοῦ Σουνίου πεπλανημένων, καὶ Λελέγων, καὶ Ἰάντων. Εἶτα Φοίνικες ἔσχον οἱ μετὰ Κάδμου, ὃς τὴν τε Καδμείαν ἐτείχισε, καὶ τὴν ἀρχὴν τοῖς ἐγγύοις ἀπέλιπεν. Ἐκεῖνοι δὲ τὰς Θήβας τῇ Καδμείᾳ προσέκτισαν, καὶ συνεφύλαξαν τὴν ἀρχὴν, ἠγούμενοι τῶν πλείστων Βοιωτῶν ἕως τῆς τῶν Ἐπιγόνων στρατείας. Κατὰ δὲ τούτους ὀλίγον χρόνον ἐκλιπόντες τὰς Θήβας, ἐπανῆλθον πάλιν ὡς δ' αὐτῶς ὑπὸ Θρακῶν καὶ Πελασγῶν ἐκπεσόντες ἐν Θετταλίᾳ συνεσήσαντο τὴν ἀρχὴν μετὰ Ἀρναίων ἐπὶ πολὺν χρόνον, ὥστε καὶ Βοιωτοὺς κληθῆναι ἅπαντας. Εἶτ' ἀνέσρεψαν εἰς τὴν οἰκίαν, ἥδη τοῦ Αἰολικοῦ σόλου παρεσκευασμένου περὶ Αὐλίδᾳ τῆς Βοιωτίας, ὃν ἔσελλον εἰς τὴν Ἀσίαν οἱ τοῦ Ὀρέσου παῖδες. Προσθέντες δὲ τῇ Βοιωτίᾳ τὴν Ὀρχομενίαν (οὐ γὰρ ἦσαν κοινωνοὶ πρότερον, οὐδ' Ὀμηρος μετὰ Βοιωτῶν αὐτοὺς κατέλεξεν, ἀλλ' ἰδίᾳ, Μινύας προσαγορεύσας), μετ' ἐκείνων ἐξέβαλον τοὺς μὲν Πελασγοὺς εἰς Ἀθήνας (ἀφ' ὧν ἐκλήθη μέρος τι τῆς πόλεως Πελασγικόν ὠκησαν δὲ ὑπὸ τῶ Ἰμητῶ), τοὺς δὲ Θρακᾶς εἰς τὸν Παρνασσόν. Ἰάντες δὲ τῆς Φωκίδος Ἰάμπολιν ᾤκισαν.

§. 4.

Φησὶ δ' Ἐφορος, τοὺς μὲν Θρακᾶς, ποιησαμένους σπονδὰς πρὸς τοὺς Βοιωτοὺς, ἐπιθέσθαι νύκτωρ στρατοπεδεύουσιν ὀλιγώροτερον, ὡς εἰρήνης γεγонуίας· διακρουσαμένων [δ'] αὐτοὺς, αἰτιωμένων τε ἅμα, ὅτι τὰς σπονδὰς παρέδαινον, μὴ παραδῆναι

402. φάσκειν ἐκείνους· συνθέσθαι γὰρ ἡμέρας, νύκτωρ δ' ἐπιθέσθαι· ἀφ' οὗ δὴ καὶ τὴν παροιμίαν εἰρήσθαι, Θρακία παρεύρεσις. Τοὺς δὲ Πελασγοὺς, μένοντος ἔτι τοῦ πολέμου, χρηση-

ριασομένους ἀπελθεῖν· ἀπελθεῖν δὲ καὶ τοὺς Βοιωτοὺς. Τὸν 402.
 μὲν οὖν τοῖς Πελασγοῖς δοθέντα χρησμὸν ἔφη μὴ ἔχειν εἰπεῖν·
 τοῖς δὲ Βοιωτοῖς ἀνελεῖν τὴν προφήτην, ἀσεβήσαντας εὖ πρά-
 ξειν· τοὺς δὲ Θεωροὺς, ὑπονοήσαντας χαριζομένην τοῖς Πε-
 λασγοῖς τὴν προφήτην διὰ τὸ συγγενὲς (ἐπεὶ καὶ τὸ ἱερόν
 Πελασγικὸν ἐξ ἀρχῆς ὑπῆρξεν), οὕτως ἀνελεῖν, ἀρπάσαντας
 τὴν ἀνθρώπων εἰς πυρὰν ἐμβαλεῖν ἐνθυμηθέντας, εἴτε κα-
 κουργήσασαν, εἴτε μὴ, πρὸς ἀμφοτέρα ὀρθῶς ἔχειν· εἰ μὲν
 παρεχρησθήσασε, κολασθεῖσθαι αὐτῆς· εἰ δ' οὐδὲν ἐκακούρ-
 γησε, τὸ προσταχθέν αὐτῶν πράξαντων. Τοὺς δὲ περὶ τὸ
 ἱερόν, τὸ μὲν ἀκρίτους κτείνειν τοὺς πράξαντας, καὶ ταῦτ'
 ἐν ἱερῷ, μὴ δοκιμάσαι, καθιστάναι δ' εἰς κρίσιν· καλεῖν δ'
 ἐπὶ τὰς ἱερείας, ταύτας δὲ εἶναι τὰς προφήτιδας, αἱ λοιπαὶ
 τριῶν οὐσῶν περιῆσαν. Λεγόντων δ', ὡς οὐδαμοῦ νόμος εἶη
 δικάζειν γυναῖκας, προσελέσθαι καὶ ἀνδρας ἴσους ταῖς γυ-
 ναιξὶ τὸν ἀριθμόν· τοὺς μὲν οὖν ἀνδρας ἀπογνῶναι, τὰς δὲ
 γυναῖκας καταγνῶναι· ἴσων δὲ τῶν ψήφων γενομένων, τὰς ἀπο-
 λυούσας νικῆσαι· ἐκ δὲ τούτου Βοιωτοῖς μόνοις ἀνδρας προ-
 θεσπίζειν ἐν Δωδώνῃ. Τὰς μέντοι προφήτιδας, ἐξηγουμένας
 τὸ μαντεῖον, εἰπεῖν, ὅτι προσάττοι ὁ Θεὸς τοῖς Βοιωτοῖς, τοὺς
 παρ' αὐτοῖς τρίποδας συλλέγοντας εἰς Δωδώνην πέμπειν κατ'
 ἔτος· καὶ δὴ ποιεῖν τοῦτο· αἰεὶ γάρ τινα τῶν ἀνακειμένων τρι-
 πόδων νύκτωρ καθαιροῦντας καὶ κατακαλύπτοντας ἱματίοις, ὡς
 ἂν λάθρα τριποδηφορεῖν εἰς Δωδώνην.

§. 5.

Μετὰ δὲ ταῦτα τὴν Αἰολικὴν ἀποικίαν συνέπραξαν τοῖς περὶ
 Πενθίλον, πλείστους ἐξ ἑαυτῶν συμπέμψαντες, ὥστε καὶ Βοιωτι-
 κὴν προσαγορευθῆναι. Ὑστερον δὲ χρόνοις πολλοῖς ὁ Περσικὸς
 πόλεμος περὶ Πλαταιάς γεγόμενος διελυμήνατο τὴν χώραν.

402. Εἴτ' ἀνέλαβον σφᾶς πάλιν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥς τε καὶ τῆς τῶν Ἑλ-
λῆνων ἀρχῆς ἀμφισβητῆσαι Θηβαίους δυσὶ μάχαις κρατήσαντας
Λακεδαιμονίους. Ἐπαμινώνδα δὲ πεσόντος ἐν τῇ μάχῃ, ταύ-
της μὲν τῆς ἐλπίδος διεσφάλησαν· ὑπὲρ δὲ τῶν Ἑλλήνων ὁμῶς
ἐπολέμησαν πρὸς Φωκέας τοὺς τὸ ἱερόν συλήσαντας τὸ κοινόν.
403. Κακωθέντες δ' ὑπὸ τε τοῦ πολέμου, καὶ τῶν Μακεδόνων
ἐπιθεμένων τοῖς Ἕλλησιν, ὑπὸ τῶν αὐτῶν τούτων καὶ ἀπ-
έβαλον τὴν πόλιν κατασκαφεῖσαν, καὶ ἀνέλαβον ἀνακτισθεῖσαν.
Ἐξ ἐκείνου δ' ἤδη πράττοντες ἐνδεέσερον αἰεὶ μέχρι εἰς ἡμᾶς,
οὐδὲ κώμης ἀξιολόγου τύπον σώζουσι. Καὶ ἄλλαι δὲ πόλεις
ἀνάλογον ἔχουσι, πλὴν Τανάγρας καὶ Θεσπιῶν· αὗται δ' ἰκανῶς
συμμένουσι πρὸς ἐκείνας κρινόμεναι.

§. 6.

Ἐξῆς δὲ τὴν περιήγησιν τῆς χώρας ποιητέον, ἀρξαμένους
ἀπὸ τῆς πρὸς Εὐβοίαν παραλίας τῆς συνεχοῦς τῇ Ἀττικῇ.
Ἀρχὴ δ' ὁ Ὠρωπὸς καὶ ὁ ἱερὸς λιμὴν, ὃν καλοῦσι Δελφίνιον,
καθ' ὃν ἡ παλαιὰ Ἐρέτρια ἐν τῇ Εὐβοίᾳ, διάπλουν ἔχουσα ἐξή-
κοντα σταδίων. Μετὰ δὲ τὸ Δελφίνιον ἔστιν ὁ Ὠρωπὸς ἐν εἴκοσι
σταδίοις· κατὰ δὲ τοῦτόν ἐστιν ἡ νῦν Ἐρέτρια· διάπλους δ' ἐπ'
αὐτὴν σταδιοὶ τετταράκοντα.

§. 7.

Εἶτα Δήλιον τὸ ἱερόν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐκ Δήλου ἀφιθρυμέ-
νον, Ταναγραίων πολίχμιον, Ἀυλίδος διέχον σταδίους τριάκοντα·
ὅπου μάχῃ λειφθέντες Ἀθηναῖοι προτροπάδην ἔφυγον· ἐν δὲ τῇ
φυγῇ πεσόντα ἀφ' ἵππου Ξενοφῶντα τὸν Γρύλλου ἰδὼν κείμενον
Σωκράτης ὁ φιλόσοφος, στρατεύων πεζὸς, τοῦ ἵππου γεγονότος
ἐκποδῶν, ἀνέλαβε τοῖς ὤμοις αὐτοῦ, καὶ ἔσωσεν ἐπὶ πολλοὺς
σταδίους, ἕως ἐπαύσατο ἡ φυγή.

§. 8.

Εἶτα λιμὴν μέγας, ὃν καλοῦσι Βαθὺν λιμένα. Εἶθ' ἡ Αὐλὶς 403. πετρῶδες χωρίον, καὶ κώμη Ταναγραίων· λιμὴν δ' ἐστὶ πενήκοντα πλοίοις· ὡς εἰκὸς τὸν ναύσταθμον τῶν Ἑλλήνων ἐν τῷ μεγάλῳ ὑπάρξει λιμένι. Καὶ ὁ Εὐρίπος δ' ἐστὶ πλησίον ὁ Χαλκιδικός, εἰς ὃν ἀπὸ Σουνίου σάδιοι ἐβδομήκοντα. Ἐστὶ δ' ἐπ' αὐτῷ γέφυρα δίπλευρος, ὡς εἶρηκα· πύργος δ' ἐκατέρωθεν ἐφέσηκεν, ὁ μὲν ἐκ τῆς Χαλκίδος, ὁ δ' ἐκ τῆς Βοιωτίας· διωκοδόμηται δ' εἰς αὐτὸν σύριγξ. Περὶ δὲ τῆς παλιόρουσας τοῦ Εὐρίπου, τοσοῦτον μόνον εἰπεῖν ἱκανόν, ὅτι ἐπτάκις μεταβάλλειν φασὶ κατ' ἡμέραν ἐκάστην καὶ νύκτα· τὴν δ' αἰτίαν ἐν ἄλλοις σκεπτέον.

§. 9.

Πλησίον δ' ἐστὶν ἐφ' ὕψους κείμενον χωρίον Σαλγανεύς, ἐπώνυμον τοῦ ταφέντος ἐπ' αὐτῷ Σαλγανέως, ἀνδρὸς Βοιωτίου, κατηγησαμένου τοῖς Πέρσαις εἰσπλέουσιν εἰς τὸν διάπλου τοῦτον ἐκ τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου· ὃν φασὶ ἀναιρεθῆναι, πρὶν ἢ τῷ Εὐρίπῳ συνάπτειν, ὑπὸ τοῦ ναυάρχου Μεγαδάτου, νομισθέντα κακοῦργον, ὡς ἐξ ἀπάτης ἐμβαλόντα τὸν σόλον εἰς τυφλὸν τῆς θαλάττης σενωπόν· αἰσθόμενον δὲ τὸν βάρβαρον τὴν περὶ αὐτὸν ἀπάτην μεταγνώναί τε, καὶ ταφῆς ἀξιῶσαι τὸν ἀναιτίως ἀποθανόντα.

§. 10.

Καὶ ἡ Γραῖα δ' ἐστὶ τόπος Ὠρωποῦ πλησίον, καὶ τὸ ἱερόν 404. τοῦ Ἀμφιαράου, καὶ τὸ Ναρκίσσου τοῦ Ἐρετριέως μνήμα, ὃ καλεῖται Σιγηλοῦ, ἐπειδὴ σιγῶσι παριόντες· τινὲς δὲ τῇ Τανάγρα τὴν αὐτὴν φασιν· ἡ Ποιμανδρὶς δ' ἐστὶν ἡ αὐτὴ τῇ Ταναγρακῇ.

404. Καλοῦνται δὲ καὶ Γεφυραῖοι οἱ Ταναγραῖοι. Ἐκ Κνωπίας δὲ τῆς Θηβαϊκῆς μεσιδρυμένον δεῦρο τὸ Ἀμφιάρειον.

§. 11.

Καὶ ὁ Μυκαλησὸς δὲ κώμη τῆς Ταναγρικῆς· κεῖται δὲ παρ' ὁδὸν τὴν Θηβῶν εἰς Χαλκίδα· καλοῦσι δὲ Βοιωτικῶς Μυκαληττόν. Ὡς δ' αὐτῶς καὶ τὸ Ἄρμα, τῆς Ταναγρικῆς κώμη ἔρημος περὶ Μυκαληττόν, ἀπὸ τοῦ Ἀμφιαράου ἄρματος λαβοῦσα τοῦνομα, ἑτέρα οὖσα τοῦ Ἄρματος τοῦ κατὰ τὴν Ἀττικὴν, ὃ ἔστι περὶ Φυλὴν δῆμον τῆς Ἀττικῆς, ὁμορον τῇ Ταναγρικῇ. Ἐντεῦθεν δὲ ἡ παροιμία τὴν ἀρχὴν ἔσχεν ἢ λέγουσα· ὁπόταν δι' Ἄρματος ἀσράψῃ· ἀσραπὴν τινα σημειουμένων κατὰ χρησμὸν τῶν λεγομένων Πυθαϊσῶν, βλεπόντων ὡς ἐπὶ τὸ Ἄρμα, καὶ τότε πεμπόντων τὴν θυσίαν εἰς Δελφοὺς, ὅταν ἀσράψαντα ἴδωσιν· ἐτήρουν δ' ἐπὶ τρεῖς μῆνας, καθ' ἕκαστον μῆνα ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας καὶ νύκτας, ἀπὸ τῆς ἐσχάρας τοῦ Ἀσραπαίου Διός· ἔστι δ' αὕτη ἐν τῷ τείχει μεταξὺ τοῦ Πυθίου καὶ τοῦ Ὀλυμπίου. Περὶ δὲ τοῦ Ἄρματος τοῦ Βοιωτικοῦ, οἱ μὲν φασιν, ἐκπεσόντος ἐκ τοῦ ἄρματος ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Ἀμφιαράου κατὰ τὸν τόπον, οὗ νῦν ἔστι τὸ ἱερόν αὐτοῦ, τὸ ἄρμα ἔρημον ἐνεχθῆναι ἐπὶ τὸν ὁμώνυμον τόπον· οἱ δὲ τοῦ Ἀδράσου συντριβῆναι τὸ ἄρμα φεύγοντός φασιν ἐνταῦθα, τὸν δὲ διὰ τοῦ Ἀρείονος σωθῆναι. Φιλόχορος δ' ὑπὸ τῶν κωμητῶν σωθῆναι φησιν αὐτόν· καὶ διὰ τοῦτο ἰσοπολιτείαν αὐτοῖς παρά τῶν Ἀργείων ὑπάρξαι.

§. 12.

Ἔστι δὲ τῷ ἐκ Θηβῶν εἰς Ἄργος ἀπιόντι ἐν ἀρισεραῖ ἡ Τάναγρα· ἐν [δὲ] δεξιᾷ κεῖται [ἢ Ἰρία]. Καὶ ἡ Ἰρία δὲ τῆς Ταναγραίας νῦν ἔστι, πρότερον δὲ τῆς Θηβαϊδος· ὅπου ὁ Ἰριεὺς μεμύθηται καὶ ἡ τοῦ Ὀρίωνος γένεσις, ἣν φησι Πίνδαρος ἐν τοῖς διθυράμβοις·

κεῖται δ' ἐγγὺς Αὐλίδος. Ἐνιοὶ δὲ τὰς Ὑσιὰς Ὑρίην λέγουσθαι 404
 φασί, τῆς Παρασωπίας οὔσαν ὑπὸ τῷ Κιθαιρῶνι πλησίον
 Ἐρυθρῶν ἐν τῇ μεσογαίᾳ, ἀποικον Ὑριέων, κτίσμα δὲ Νυκ-
 τέως, τοῦ Ἀντιόπης πατρός. Εἰσὶ δὲ καὶ ἐν τῇ Ἀργείᾳ Ὑσιαι-
 οὶ δ' ἐξ αὐτῆς Ὑσιάται λέγονται. Τῶν δ' Ἐρυθρῶν τούτων
 ἀποικοὶ αἱ ἐν Ἰωνίᾳ Ἐρυθραί. Καὶ ὁ Ἐλεῶν δὲ, κώμη Τανα-
 γρικῆ, ἀπὸ τῶν ἐλῶν ὠνομασμένη.

§. 13.

Μετὰ δὲ Σαλγανέα Ἀνθηδῶν, πόλις λιμένα ἔχουσα, ἐσχάτη
 τῆς Βοιωτικῆς παραλίας τῆς πρὸς Εὐβοίαν· καθάπερ καὶ ὁ
 Ποιητῆς εἶρηκεν,

Ἀνθηδόνα τ' ἐσχατόωσαν.

405.

Εἰσὶ μέντοι ἔτι προϊόντι μικρὸν πολίχνη δύο τῶν Βοιωτῶν,
 Λάρυμνά τε, παρ' ἣν ὁ Κηφισσὸς ἐκδίδωσι, καὶ ἔτι ἐπέκεινα
 Ἄλαι ὁμώνυμοι τοῖς Ἀττικοῖς δήμοις. Κατὰ δὲ τὴν παραλίαν
 ταύτην κεῖσθαι φασιν Αἰγὰς τὰς ἐν Εὐβοίᾳ, ἐν αἷς τὸ τοῦ
 Ποσειδῶνος ἱερόν τοῦ Αἰγαίου· ἐμνήσθημεν δ' αὐτοῦ καὶ πρό-
 τερον. Δίαρμα δ' ἐστὶν ἀπὸ μὲν τῆς Ἀνθηδόνας εἰς Αἰγὰς ἑκατὸν
 εἴκοσι σταδίαι· ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων τόπων πολὺ ἐλάττους· κεῖται
 δ' ἐπὶ ὄρους ὑψηλοῦ τὸ ἱερόν· ἦν δὲ ποτε καὶ πόλις. Ἐγγὺς δὲ
 τῶν Αἰγῶν καὶ αἱ Ὀρόβιαι. Ἐν δὲ τῇ Ἀνθηδονίᾳ Μεσσάπιον
 ὄρος ἐστὶν, ἀπὸ Μεσσάπου, ὃς, εἰς τὴν Ἰαπυγίαν ἐλθὼν,
 Μεσσαπίαν τὴν χώραν ἐκάλεσεν. Ἐνταῦθα δὲ καὶ τὰ περὶ τὸν
 Γλαῦκον μυθεύεται τὸν Ἀνθηδόνιον, ὃν φασιν εἰς κῆτος μετα-
 βαλεῖν.

§. 14.

Πλησίον δ' ἐστὶν Ἀνθηδόνας ἱεροπρεπῆς τόπος τῆς Βοιωτίας,

405. ἴχνη πόλεως ἔχων, ὁ καλούμενος Ἴσος, συσέλλονται τὴν πρώτην συλλαβὴν. Οἴονται δὲ τινες δεῖν γράφειν,
 Ἴσόν τε ζαθέην, Ἀνθηθόνα τ' ἐσχατόωσαν,
 ἐκτείνοντες τὴν πρώτην συλλαβὴν ποιητικῶς διὰ τὸ μέτρον,
 ἀντί τοῦ,

Νῖσάν τε ζαθέην·

ἢ γὰρ Νῖσα οὐδαμοῦ φαίνεται τῆς Βοιωτίας, ὡς φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς περὶ νεῶν ὡς' οὐκ ἂν εἶη, εἰ μὴ τὴν Ἴσον οὕτως εἴρηκεν· ἦν γὰρ ὁ Ἴσος πόλις ἐν τῇ Μεγαρικῇ, ἐκεῖθεν ἀπωκισμένη... αἰρῶνος· ἐκλείπεται δὲ νῦν. Τινὲς δὲ γράφουσι,

Κρεῦσάν τε ζαθέην,

τὴν νῦν Κρέουσαν δεχόμενοι, τὸ τῶν Θεσπιῶν ἐπίνειον, ἐν τῷ Κρισσαίῳ κόλπῳ ἰδρυμένον. Ἄλλοι δὲ,

Φαράς τε ζαθέας·

ἔσι δὲ τῆς τετρακωμίας τῆς περὶ Τάναγραν, Ἐλεῶνος, Ἄρματος, Μυκαλησσοῦ, Φαρῶν. Γράφουσι δὲ καὶ τοῦτο,

Νῦσάν τε ζαθέην·

κώμη δ' ἐστὶ τοῦ Ἐλικῶνος ἢ Νῦσα. Ἡ μὲν οὖν παραλία τοιαύτη τις ἢ πρὸς Εὐβοίαν.

§. 15.

Τὰ δ' ἐξῆς ἐν τῇ μεσογαίᾳ πεδία ἐστὶ κοῖλα, πάντοθεν ἐκ τῶν ἄλλων μερῶν ὄρεσι περιεχόμενα, τοῖς Ἀττικοῖς μὲν πρὸς νότον, πρὸς ἄρκτον δὲ τοῖς Φωκικοῖς· ἀπὸ δὲ τῆς ἐσπέρας ὁ Κιθαιρῶν λοξὸς ἐμπίπτει μικρὸν ὑπὲρ τῆς Κρισσαίας θαλάττης, ἔχων τὴν ἀρχὴν συνεχῆ τοῖς Μεγαρικοῖς καὶ τοῖς Ἀττικοῖς ὄρεσιν, εἰτ' ἐπιστρέφων εἰς τὰ πεδία, πανόμενος δὲ περὶ τὴν Θηβαίαν.

§. 16.

406. Τῶν δὲ πεδίων τούτων τὰ μὲν λιμνάζει, ποταμῶν ἀναχέο-

μένων εἰς αὐτά, τῶν δ' ἐμπιπτόντων, εἶτα ἐκρύσεις λαμβανόντων· τὰ δὲ ἀνέψυκται, καὶ γεωργεῖται παντοδαπῶς, διὰ τὴν εὐκαρπίαν. Ὑπάντρου δὲ καὶ σηραγγώδους οὔσης κατὰ βάρθους τῆς γῆς, σεισμοὶ γενόμενοι πολλάκις ἐξαίσιοι τοὺς μὲν ἔφραξαν τῶν πόρων, τοὺς δὲ ἀνέωξαν· τοὺς μὲν μέχρι τῆς ἐπιφανείας, τοὺς δὲ διὰ ὑπονόμων. Συμβαίνει δὴ καὶ τοῖς ὕδασι, τοῖς μὲν δι' ὑπονόμων φέρεσθαι τῶν ρείθρων· τοῖς δ' ἐπιπολῆς, τοῖς τε λιμναίοις καὶ τοῖς ποταμίοις. Ἐγχωσθέντων δὲ κατὰ βάρθους τῶν πόρων, αὔξασθαι τὰς λίμνας συμβαίνει μέχρι τῶν οἰκουμένων τόπων, ὥστε καὶ πόλεις καταπίνεσθαι καὶ χώρας· ἀνοιχθέντων δὲ τῶν αὐτῶν, ἢ ἄλλων, ἀνακαλύπτεσθαι, καὶ τοὺς αὐτοὺς τόπους ποτὲ μὲν πλεῖσθαι, ποτὲ δὲ πεζεύεσθαι, καὶ τὰς αὐτὰς πόλεις ποτὲ μὲν ἐπὶ τῇ λίμνῃ, ποτὲ δὲ ἄπωθεν κείσθαι.

§. 17.

Διττῶς δὲ τοῦτο γίνεται· ἢ γὰρ μενουσῶν ἀκινήτων τῶν πόλεων, ὅταν ἢ αὔξεις τῶν ὑδάτων ἤττων ἢ τῆς ὑπερχύσεως, διὰ τὸ ὕψος τῶν οἰκήσεων· ἢ διὰ ἀνοικισμὸν, ὅταν τῷ πλησιασμῷ κινδυνεύσαντες πολλάκις ἀπαλλαγὴν πορίσωνται τοῦ φόβου τὴν μεταλήψιν τῶν χωρίων τῶν ἄπωθεν, ἢ τῶν ἐν ὕψει. Παρακολουθεῖ δὲ τοῖς οὕτως ἀνοικισθεῖσι τὸ τὴν αὐτὴν προσηγορίαν φυλάττουσιν, ἐτύμως πρότερον λεγομένοις ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος τοπικῶς, νῦν μηκέτι λέγεσθαι ἐτύμως. Πλαταιὰς γὰρ ἀπὸ τῆς πλατῆς τῶν κωπῶν εἰρησθαι πιθανόν· καὶ Πλαταιέας τοὺς ἀπὸ κωπηλασίας ζῶντας· ἀλλὰ νῦν, ἄπωθεν τῆς λίμνης οἰκοῦντες, οὐκέτ' ἂν προσαγορεύοντο ἐτύμως. Ἐλος τε καὶ Ἐλεῶν καὶ Εἰλέσιον ἐκλήθη, διὰ τὸ ἐπὶ τοῖς ἔλεσιν ἰδρῦσθαι· νῦν δὲ οὐχ' ὁμοίως ἔχει ταῦτα, ἢ ἀνοικισθέντων, ἢ τῆς λίμνης

406. ἐπὶ πολὺ ταπεινωθείσης, διὰ τὰς ὑπερον γενομένας ἐκρύσεις· καὶ γὰρ ταῦτο δυνατόν.

§. 18.

Δηλοῖ δὲ καὶ ὁ Κηφισὸς τοῦτο μάλιχα, τὴν Κωπαίδα λίμνην πληρῶν. Αὐξομένης γὰρ αὐτῆς, ὥς κινδυνεύειν καταποθεῖναι τὰς Κώπας (ἅς ὁ τε Ποιητὴς ὀνομάζει, καὶ ἀπ' αὐτῶν ἡ λίμνη τὴν ἐπωνυμίαν εἴληφε), χάσμα γενηθεὶν πρὸς τῇ λίμνῃ πλησίον τῶν Κωπῶν, ἀνέωξεν ὑπὸ γῆς ρεῖθρον, ὅσον τριάκοντα σταδίων, καὶ ἐδέξατο τὸν ποταμόν· εἶτα ἐξέρρηξεν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν κατὰ Λάρυμναν τῆς Λοκρίδος τὴν ἄνω (καὶ γὰρ ἑτέρα ἐστίν, ὡς εἶπομεν, ἐπὶ τῇ θαλάττῃ, ἡ Βοιωτικῇ, ἣ προσέθεσαν Ῥωμαῖοι τὴν ἄνω). Καλεῖται δ' ὁ τόπος Ἀγχόη·

407. ἔστι δὲ καὶ λίμνη ὀμώνυμος· ἐντεύθει δ' ἤδη ὁ Κηφισὸς ἐκδίδωσιν ἐπὶ τὴν θαλάτταν. Τότε μὲν οὖν παυσαμένης τῆς πλημμυρίδος, παῦλα καὶ τοῦ κινδύνου τοῖς παροικοῦσιν ὑπῆρξε, πλὴν τῶν ἤδη καταποθεισῶν πόλεων. Πάλιν δ' ἐγγουμένων τῶν πόρων, ὁ μεταλλευτὴς Κράτης, ἀνὴρ Χαλκιδεὺς, ἀνακαθαίρων τὰ ἐμφράγματα, ἐπαύσατο, σασιασάντων τῶν Βοιωτῶν καίπερ, ὡς αὐτὸς ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιστολῇ φησιν, ἀνεψυγμένων ἤδη πολλῶν, ἐν οἷς οἱ μὲν τὸν Ὀρχομενὸν οἰκεῖσθαι τὸν ἀρχαῖον ὑπελάμβανον, οἱ δ' Ἐλευσίνα καὶ Ἀθήνας παρὰ τὸν Τρίτωνα ποταμόν· λέγεται [δ' οἰκίσαι] Κέκροπα, ἠνίκα τῆς Βοιωτίας ἐπῆρξε, καλουμένης τότε Ὠγγυγίας, ἀφανισθῆναι δὲ ταύτας ἐπικλυσθείσας ὑπερον. Γενέσθαι δὲ φασὶ καὶ κατὰ Ὀρχομενὸν χάσμα, καὶ δεξασθαι τὸν Μέλανα ποταμόν τὸν ρέοντα διὰ τῆς Ἀλιαρτίας, καὶ ποιοῦντα ἐνταῦθα τὸ ἔλος τὸ φύον τὸν ἀύλητικὸν κάλαμον. Ἄλλ' οὗτος ἠφάνισται τελέως, εἴτε τοῦ χάσματος διαχέαντος αὐτὸν εἰς ἀδήλους

πόρους, εἴτε τῶν περὶ Ἀλιάρτου ἐλῶν καὶ λιμνῶν προσα- 407.
 λισκόντων αὐτόν· ἀφ' ὧν ποιήεντα καλεῖ τὸν τόπον ὁ Ποιητής,
 καὶ ποιήενθ' Ἀλιάρτου,
 λέγων.

§. 19.

Οὔτοι μὲν ἐκ τῶν Φωκικῶν ὄρων οἱ ποταμοὶ καταφέρονται,
 ὧν ὁ Κηφισσὸς ἐκ Λιλαίας, Φωκικῆς πόλεως, τὴν ἀρχὴν
 λαμβάνει, καθάπερ καὶ Ὀμηρὸς φησιν·

Οἷ τε Λιλαιαν ἔχον, πηγῆς ἐπι Κηφισοῖο.

Δι' Ἐλατείας δὲ ρυεῖς, μεγίστης τῶν ἐν Φωκεῦσι πόλεων, καὶ
 διὰ Παραποταμίων καὶ Φανοτέων, ὁμοίως Φωκικῶν πολιτμα-
 των, εἰς Χαιρώνειαν τῆς Βοιωτίας πρόεισιν· εἶτα διὰ τῆς Ὀρχο-
 μενίας καὶ τῆς Κορωνιακῆς εἰς τὴν Κωπαίδα λίμνην ἐξίησι.
 Καὶ ὁ Περμησσὸς δὲ καὶ ὁ Ὀλμειὸς ἐκ τοῦ Ἐλικῶνος, συμ-
 βάλλοντες ἀλλήλοις, εἰς τὴν αὐτὴν ἐμπίπτουσι λίμνην τὴν Κω-
 παίδα τοῦ Ἀλιάρτου πλησίον· καὶ τὰ τούτου δὲ ρεύματα εἰς
 αὐτὴν ἐμβάλλει. Ἔστι μὲν οὖν μεγάλη, τὴν περίμετρον ἔχουσα
 ὀγδοήκοντα καὶ τριακοσίων σταδίων· αἱ δὲ ἐκρύσεις οὐδαμοῦ
 φαίνονται, πλὴν τοῦ δεχομένου τὸν Κηφισσὸν χάσματος, καὶ
 τῶν ἐλῶν, καὶ τῶν λιμνῶν.

§. 20.

[Τῶν δὲ] μεταξὺ κειμένων λιμνῶν ἔστιν ἢ τε Τρεφία, καὶ
 ἢ Κηφισσίδις· μέμνηται [δὲ] καὶ Ὀμηρος·

Ὅς ῥ' ἐν Ἰλῆ ναιέσκε, μέγα πλούτοιο μεμηλώς,
 Λίμνη κεκλιμένος Κηφισίδι.

Οὐ γὰρ λίμνην τὴν Κωπαίδα βούλεται λέγειν, ὡς οἶονταί τινες,
 ἀλλὰ τὴν Ἰλικὴν προσαγορευομένην, τῇ προσωδίᾳ ὡς λυρικὴν,

407. ἀπὸ τῆς πλησίον πόλεως, ἣν καλοῦσιν Ὑλας, ὡς λύρας καὶ
 Δύρας· οὔτε Ὑδην, ὡς ἔνιοι γράφουσιν,

Ὅς ῥ' ἐν Ὑδῇ ναίεσκεν.

Ἡ μὲν γὰρ ἐστὶν ἐν Λυδία,

408. Τρωῶν ὑπὸ νιφόεντι, Ὑδης ἐν πίνονι δήμῳ·

ἢ δὲ, Βοιωτικὴ· ἐπιφέρει γοῦν τῷ,

Δίμνη κεκλιμένος Κηφισίδι,

τὸ,

Πὰρ δὲ οἱ ἄλλοι

Ναῖον Βοιωτοί.

Ἡ μὲν γὰρ ἐστὶ μεγάλη, καὶ οὐκ ἐν τῇ Θηβαΐδι· ἢ δὲ, μικρὰ,
 ἐκειθεν δι' ὑπονόμων πληρουμένη, κειμένη μεταξὺ Θηβῶν καὶ
 Ἀνθηδόνας. Ὅμηρος δ' ἐνικῶς ἐκφέρει, ποτὲ μὲν ἐκτείνων τὴν
 πρώτην συλλαβὴν, ὡς ἐν τῷ Καταλόγῳ,

ἢ δ' Ὑλῆν καὶ Πετεῶνα,

ποιητικῶς· ποτὲ δὲ συσέλλων,

Ὅς ῥ' ἐν Ὑλῇ ναίεσκε,

καί,

ὅ οἱ Τυχίος [κάμε τεύχων],

Σκυτοτόμων ὄχ' ἄριστος, Ὑλῇ ἐν οἰκίᾳ ναίων·

οὐδ' ἐνταῦθα εὖ γραφόντων τινῶν, Ὑδῇ ἔνι· οὐ γὰρ ὁ Αἴας ἐκ
 τῆς Λυδίας τὸ σάκος μετεπέμπετο. . . .

§. 21.

. . . Λίμναι, τὴν τάξιν τῶν ἐφεξῆς τόπων. . . . λόγῳ περι-
 ληφθῆναι σαφῶς ὅτι ὁ. . . τοῖς ὀνόμασι τῶν τόπων, τῶν τε ἀξ. . .
 χαλεπὸν φασιν ἐν τοσοῦτοις, καὶ ἀσήμοις τοῖς πλείστοις, καὶ ἐν
 μεσογαίᾳ, μηδαμοῦ τῇ τάξει διαπεσεῖν· ἢ παραλία δ' ἔχει τι
 πλεονέκτημα πρὸς τοῦτο· καὶ γνωριμώτεροι οἱ τόποι, καὶ ἡ
 θάλαττα τό γε ἐξῆς ὑπαγορεύει βέλτιον. Διόπερ καὶ ἡμεῖς ἐκεῖ
 μὲν ἐπειρώμεθα. . . . ἐνταῦθα δ' ἔασαντες τοῦτο τῷ π. . . .

ἀρίθμησιν

ἀρίθμησιν προσιθέντες ὅ τι ἂν χρήσιμον ἦ. . . .ν ἡμῖν· ὑπ' 408.
ἐκείνου δὲ παραλειφθέν. Ἄρχεται [μὲν οὖν ἀπὸ τῆς Ὑρί]ης καὶ
τῆς Αὐλίδος, περὶ ὧν εἰρήκαμεν.

§. 22.

Σχοῖνος δ' ἐστὶ χώρα τῆς Θηβαϊκῆς κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἐπὶ
Ἀνθηδόνοσ, διέχουσα Θηβῶν ὅσον πεντήκοντα σταδίους· ῥεῖ δὲ
καὶ ποταμὸς δι' αὐτῆς Σχοινοῦς.

§. 23.

Σκῶλος δ' ἐστὶ κώμη τῆς Παρασωπίας ὑπὸ τῷ Κιθαιρῶνι,
δυσοίκητος τόπος καὶ τραχὺς, ἀφ' οὗ καὶ ἡ παροιμία·

Εἰς Σκῶλον μὴτ' αὐτὸς ἴμεν, μὴτ' ἄλλω ἔπεσθαι.

Καὶ τὸν Πενθεά δὲ ἐνθένδε καταγόμενον διασπασθῆναί φασιν.
Ἦν δὲ καὶ τῶν περὶ Ὀλυμπον πόλεων ὁμώνυμος αὐτῇ Σκῶλος.
Εἴρηται δ' ὅτι Παρασωπιοὶ καὶ κώμη τις καλεῖται ἐν Ἡρα-
κλείᾳ τῇ Τραχινίᾳ, παρ' ἣν ῥεῖ Ἄσωπὸς ποταμὸς, καὶ ὅτι ἐν
Σικυωνίᾳ ἄλλος ἐστὶ ποταμὸς Ἄσωπὸς, καὶ ἡ χώρα Ἄσωπία, δι'
ἧς ῥεεῖ. Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι ποταμοὶ ὁμώνυμοι τῷ ποταμῷ τούτῳ.

§. 24.

Ὁ Ἐτεωνὸς δὲ Σκάρφη μετωνομάσθη· καὶ αὕτη δὲ τῆς
Παρασωπίας. Ὁ γὰρ Ἄσωπὸς καὶ ὁ Ἰσμηνὸς διὰ τοῦ πεδίου
ῥέουσι τοῦ πρὸ τῶν Θηβῶν. Ἔστι δὲ καὶ ἡ Δίρκη κρήνη, καὶ
Ποτνιαί, ἐφ' ὧν μυθεύεται τὰ περὶ τὸν Ποτνιαῖα Γλαῦκον τὸν 409.
διασπασθέντα ὑπὸ τῶν Ποτνιαδῶν ἵππων τῆς πόλεως πλησίον.
Καὶ ὁ Κιθαιρῶν δὲ οὐκ ἄπωθεν τῶν Θηβῶν τελευτᾷ· παρ'
αὐτὸν δὲ ὁ Ἄσωπὸς ῥεῖ, τὴν ὑπώρειαν αὐτοῦ κλύζων, καὶ
ποιῶν τοὺς Παρασωπίους, εἰς κατοικίας πλείους διηρημένους,
ἅπαντας δ' ὑπὸ Θηβαίοις ὄντας. Ἐτεροὶ δ' ἐν τῇ Πλαταιέων

409 φασί τόν τε Σκῶλον, καί τόν Ἐτεωνόν, καί τὰς Ἐρυθράς· καί γάρ παρά Πλαταιάς καί παρά Τάναγραν ἐκδίδωσιν. Ἐν δὲ τῇ Θηβαίων εἰσὶ καί αἱ Θεράπναι, καί ὁ Τευμησσός, ὃν ἐκόσμησεν Ἀντίμαχος διὰ πολλῶν ἐπῶν, τὰς μὴ προσούσας ἀρετὰς διαριθμούμενος·

Ἔσι τις ἡνεμόεις ὀλίγος λόφος.

Γνώριμα δὲ τὰ ἔπη.

§. 25

Θέσπειαν δὲ λέγει τὰς νῦν Θεσπιὰς, πολλῶν ὀνομάτων τῶν μὲν ἀμφοτέρως λεγομένων καὶ ἐνικῶς καὶ πληθυντικῶς, καθάπερ καὶ ἀρρένικῶς καὶ θηλυκῶς, τῶν δ' ὀποτέρως. Ἔσι δὲ πόλις πρὸς τῷ Ἐλικῶνι, νοτιωτέρα αὐτοῦ, ἐπικειμένη δὲ τῷ Κρῖσσαίῳ κόλπῳ καὶ αὐτὴ καὶ ὁ Ἐλικῶν· ἐπίγειον δ' ἔχουσιν αἱ Θεσπιαὶ Κρέουσαν, ἣν καὶ Κρεουσίαν καλοῦσιν. Ἐν δὲ τῇ τῶν Θεσπιέων ἐστὶ καὶ ἡ Ἄσκη κατὰ τὸ πρὸς Ἐλικῶνα μέρος, ἡ τοῦ Ἡσιόδου πατρίς· ἐν δεξιᾷ γάρ ἐστι τοῦ Ἐλικῶνος, ἐφ' ὑψηλοῦ καὶ τραχέος τόπου κειμένη, ἀπέχουσα τῶν Θεσπιῶν ὅσον τετταράκοντα σταδίους, ἣν καὶ κεκωμώδηκεν αὐτὸς ἐκεῖνος περὶ τοῦ πατρὸς λέγων, ὅτι ἐκ Κύμης τῆς Αἰολίδος·

Νάσσατο δ' ἄγχ' Ἐλικῶνος οὔζυρῃ ἐνὶ κόμῃ,

Ἄσκη, χεῖμα κακῆ, θέρει ἀργαλή, οὐδέποτ' ἐσθλῆ.

Ὁ δὲ Ἐλικῶν συνεγῆς ἐστὶ τῇ Φωκίδι ἐκ τῶν πρὸς ἄρκτον αὐτοῦ μερῶν· μικρὰ δὲ καὶ ἐκ τῶν πρὸς ἐσπέραν κατὰ τὸν ὕσατον λιμένα τῆς Φωκίδος, ὃν καλοῦσιν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος Μυχόν. ὑπέρεκειται γάρ κατὰ τοῦτον μάλιστα τὸν λιμένα τοῦ Κρῖσσαίου κόλπου καὶ ὁ Ἐλικῶν, καὶ ἡ Ἄσκη, καὶ ἔτι αἱ Θεσπιαί, καὶ τὸ ἐπίγειον αὐτῆς ἡ Κρέουσα· τοῦτο δὲ καὶ κοιλότατον νομίζεται τὸ μέρος τοῦ Κρῖσσαίου κόλπου, καὶ ἀπλῶς τοῦ Κορινθιακοῦ. Σταδίοι δ' εἰσὶ τῆς παραλίας τῆς ἀπὸ τοῦ Μυχοῦ

τοῦ λιμένος εἰς Κρέουσαν ἐνε[νήκοντα]· ἐντεῦθεν δὲ ἑκατὸν 409·
 εἴκοσι, ἕως τῆς ἄκρας, ἦν... καλοῦσι. Ἐν δὲ τῷ κοιλοτάτῳ τοῦ
 κόλπου τούτου συμβέβηκε τὰς Παγὰς κεῖσθαι καὶ τὴν Οἰνόην,
 περὶ ἧς εἰρήκαμεν. Ὁ μὲν οὖν Ἐλικῶν οὐ πολὺ διεσηκῶς τοῦ
 Παρνασοῦ ἐνάμιλλός ἐστιν ἐκείνῳ κατὰ τε ὕψος καὶ περίμετρον·
 ἄμφω γὰρ χιονόβολα τὰ ὄρη καὶ πετρώδη· περιγράφεται δ' οὐ 410·
 πολλῇ χώρᾳ. Ἐνταῦθα δ' ἐστὶ τό τε τῶν Μουσῶν ἱερόν, καὶ
 ἡ Ἴππου κρήνη, καὶ τὸ τῶν Λειβηθριδῶν νυμφῶν ἄντρον· ἐξ
 οὗ τεκμαίροιτ' ἂν τις Θραῖκας εἶναι τοὺς τὸν Ἐλικῶνα ταῖς
 Μούσαις καθιερώσαντας, αἱ καὶ τὴν Πιερίδα καὶ τὸ Λεῖβη-
 θρον καὶ τὴν Πίμπλειαν ταῖς αὐταῖς θεαῖς ἀνέδειξαν· ἑκα-
 λοῦντο δὲ Πίερες· ἐκλιπόντων δ' ἐκείνων, Μακεδόνες νῦν
 ἔχουσι τὰ χωρία ταῦτα. Εἴρηται δ' ὅτι τὴν Βοιωτίαν ταύτην
 ἐπόκησάν ποτε Θραῖκες, βιασάμενοι τοὺς Βοιωτοὺς, καὶ Πέ-
 λασοῖ, καὶ ἄλλοι βάρβαροι. Αἱ δὲ Θεσπιαὶ πρότερον μὲν
 ἐγνωρίζοντο διὰ τὸν Ἔρωτα τὸν Πραξιτέλους, ὃν ἔγλυψε μὲν
 ἐκεῖνος, ἀνέθηκε δὲ Γλυκέρα ἢ ἑταῖρα Θεσπιᾶσιν, ἐκεῖθεν
 οὔσα τὸ γένος, λαβοῦσα δῶρον παρὰ τοῦ τεχνίτου. Πρότερον
 μὲν οὖν ὀψόμενοι τινες τὸν Ἔρωτα ἀνέβαινον ἐπὶ τὴν Θεσπειαν,
 ἄλλως οὐκ οὔσαν ἀξιοθέατον. Νυνὶ δὲ μόνη συνέστηκε τῶν
 Βοιωτικῶν πόλεων, καὶ Τάναγρα· τῶν δ' ἄλλων ἐρείπια καὶ
 ὀνόματα λέλειπται.

§. 26.

Ταῖς δὲ Θεσπιαῖς ὁ Ποιητὴς καταλέγει Γραῖαν καὶ Μυκα-
 λησσόν, περὶ ὧν εἰρήκαμεν ὡς δ' αὐτῶς καὶ περὶ τῶν ἄλλων·

Οἱ τ' ἀμφ' Ἄρμ' ἐνέμοντο καὶ Εἰλέσιον καὶ Ἐρύθρας,

Οἱ τ' Ἐλεῶν' εἶχον ἠδ' Ἰλὴν καὶ Πετεῶνα,

Ὠκαλέην, Μεδεῶνά τ'.

Πετεῶν δ' ἐστὶ κώμη τῆς Θεβαίδος ἐγγυς τῆς ἐπ' Ἀνθηδόνα

410. ὁδοῦ· ἢ δ' Ὠκαλή μέση Ἀλιάρτου καὶ Ἀλαλκομενίου, ἑκατέρου τριάκοντα σταδίους ἀπέχουσα· παραρρέει δ' αὐτὴν ποτάμιον ὀμώ-
 νυμον. Μεδεῶν δ' ὁ μὲν Φωκικὸς ἐν τῷ Κρισαίῳ κόλπῳ,
 διέχων Βοιωτίας σταδίους ἑκατὸν ἐξήκοντα· ὁ δὲ Βοιωτικὸς ἀπ'
 ἐκεῖνου κέκληται· πλησίον δ' ἐστὶν Ὀγγησοῦ ὑπὸ τῷ Φοινικίῳ
 ὄρει, ἀφ' οὗ καὶ μετωνόμασαι Φοινικίς· τῆς δὲ Θηβαίας καὶ
 τοῦτο λέγεται· Πετεῶν δὲ τῆς Ἀλιαρτίας, καὶ Μεδεῶν, καὶ
 Ὠκαλέα.

§. 27.

Εἰτά φησιν Ὅμηρος·

Κώπας, Εὐτρησίν τε, πολυτρήρωνά τε Θίσβην.

Περὶ μὲν οὖν Κωπῶν εἴρηται· προσάρκτιος δὲ ἐστὶν ἐπὶ τῇ Κω-
 παίδι λίμνῃ· αἱ δ' ἄλλαι κύκλω εἰσὶν αἶθε· Ἀκραιφαίαι, Φοινικίς,
 Ὀγγησός, Ἀλιάρτος, Ὠκαλέα, Ἀλαλκομεναί, Τιλφώσιον,
 Κορώνεια. Καὶ τό γε παλαιὸν οὐκ ἦν τῆς λίμνης κοινὸν ὄνομα,
 ἀλλὰ καθ' ἑκάστην πρὸς αὐτὴν κατοικίαν ἐκείνης ἐπώνυμος ἐλέ-
 411. γετο, Κωπαῖς μὲν τῶν Κωπῶν, Ἀλιάρτιος δὲ Ἀλιάρτου, καὶ
 οὕτως ἐπὶ τῶν ἄλλων· ὕστερον δ' ἡ πᾶσα Κωπαῖς ἐλέχθη καθ'
 ἐπικράτειαν· κοιλότατον γὰρ τοῦτο τὸ χωρίον. Πίνδαρος δὲ
 καὶ Κηφισσίδα καλεῖ ταύτην· παρατίθησι γοῦν τὴν Τιλ-
 φώσσαν κρήνην ὑπὸ τῷ Τιλφωσσίῳ ὄρει ρέουσαν πλησίον
 Ἀλιάρτου καὶ Ἀλαλκομενῶν, ἐφ' ἣ τὸ τοῦ Τειρεσίου μνημα·
 αὐτοῦ δὲ καὶ τὸ τοῦ Τιλφωσσίου Ἀπόλλωνος ἱερόν.

§. 28.

Ὁ δὲ Ποιητὴς ἐφεξῆς ταῖς Κώπαις Εὐτρησιν τίθησι, κώμιον
 Θεσπιέων· ἐνταῦθα φασὶ Ζῆθον καὶ Ἀμφίονα οἰκῆσαι, πρὶν
 βασιλεῦσαι Θηδῶν. Ἡ δὲ Θίσβη, Θίσβαι νῦν λέγονται· οἰ-
 κεῖται δὲ μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάττης ὄμορον Θεσπιεῦσι τὸ

χωρίον καὶ τῆ Κορωνειακῆ, ὑποπεπτωκὸς ἐκ τοῦ νοτίου μέρους 411.
 τῷ Ἐλικῶνι καὶ αὐτό· ἐπίνειον δ' ἔχει πετρῶδες περισερῶν με-
 σόν, ἀφ' οὗ φησιν ὁ Ποιητής, Πολυτρήρωνά τε Θίσβην·
 πλοῦς δ' ἐστὶν ἐνθένδε εἰς Σικυῶνα σαδίων ἑκατὸν ἐξήκοντα.

§. 29.

Ἐξῆς δὲ Κορώνεια καταλέγει, καὶ Ἀλίартον, καὶ Πλα-
 ταιάς, καὶ Γλίσαντα. Ἡ μὲν οὖν Κορώνεια ἐγγὺς τοῦ Ἐλι-
 κῶνός ἐστιν ἐφ' ὕψους ἰδρυμένη· κατελάβοντο δ' αὐτὴν ἐπανιόν-
 τες ἐκ τῆς Θετταλικῆς Ἄρης οἱ Βοιωτοὶ μετὰ τὰ Τρωϊκά, ὅτε
 περ καὶ τὸν Ὀρχομενὸν ἔσχον. Κρατήσαντες δὲ τῆς Κορωνείας,
 ἐν τῷ πρὸ αὐτῆς πεδίῳ, τὸ τῆς Ἰτωνίας Ἀθηνᾶς ἱερὸν ἰδρύ-
 σαντο, ὁμώνυμον τῷ Θετταλικῷ· καὶ τὸν παραρρέοντα ποταμὸν
 Κουάριον προσηγόρευσαν, ὁμοφώνως τῷ ἐκεῖ· Ἀλκαῖος δὲ καλεῖ
 Κωράλιον, λέγων,

Ἄσσ' Ἀθάνα ἀπολε...

Ἀπὸ Κορωνείας ἐπὶ θεῷ...

Πάροιθεν ἀμφὶ Κωραλίῳ ποταμῷ παρ' ὄχθαις.

Ἐνταῦθα δὲ καὶ τὰ Παμβοιωτία συνετέλουν. Συγκαθίδρυται δὲ
 τῇ Ἀθηνᾶ ὁ Ἄδης, κατὰ τινα, ὡς φασὶ, μυσικὴν αἰτίαν. Οἱ
 μὲν οὖν ἐν [ταύτῃ] τῇ Κορωνείᾳ Κορώνειοι λέγονται, οἱ δ' ἐν
 τῇ Μεσσηνιακῇ Κορωνεῖς.

§. 30.

Ἀλίартος δὲ νῦν οὐκέτι ἐστὶ, κατασκαφείσα ἐν τῷ πρὸς
 Περσέα πολέμῳ· τὴν χώραν δ' ἔχουσιν Ἀθηναῖοι δόντων Ῥω-
 μαίων. Ἐκεῖτο δὲ ἐν σενῶ χωρίῳ μεταξύ ὑπερκειμένου ὄρους
 καὶ τῆς Κωπαίδος λίμνης, πλησίον τοῦ Περμησσοῦ καὶ τοῦ
 Ὀλμειοῦ, καὶ τοῦ ἔλους τοῦ φύοντος τὸν αὐλητικὸν κάλαμον.

§. 31.

411. Πλαταιαὶ δὲ, ἃς ἐνικῶς εἶπεν ὁ Ποιητής, ὑπὸ τῶ Κιθαιρῶνι εἰσι μεταξὺ αὐτοῦ καὶ Θηβῶν κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν εἰς Ἀθήνας
412. καὶ Μέγαρα ἐπὶ τῶν ὄρων τῶν τῆς Ἀττικῆς καὶ τῆς Βοιωτίας. Εἰσὶ γὰρ Ἐλευθεραὶ πλησίον, ἃς οἱ μὲν [τῆς Ἀττικῆς], οἱ δὲ τῆς Βοιωτίας φασίν. Εἴρηται δ' ὅτι παραρρεῖ τὰς Πλαταιὰς ὁ Ἀσωπός. Ἐνταῦθα Μαρθόνιον καὶ τὰς τριάκοντα μυριάδας Περσῶν αἱ τῶν Ἑλλήνων δυνάμεις ἄρδην ἠφάνισαν· ἰδρύσαντό τε Ἐλευθερίου Διὸς ἱερόν, καὶ ἀγῶνα γυμνικὸν σεφανίτην ἀπέδειξαν, Ἐλευθέρια προσαγορεύσαντες· ταφή τε δείκνυται δημοσία τῶν τελευτησάντων ἐν τῇ μάχῃ. Ἔσι δὲ καὶ ἐν τῇ Σικυωνίᾳ δῆμος Πλαταιαί, ὅθεν περ ἦν Μυασάλλης ὁ ποιητής·

Μυασάλλεος τὸ μνᾶμα τῷ Πλαταιάδα.

Γλίσαντα δὲ λέγει κατοικίαν ἐν τῷ Ἰπάτω ὄρει, ὃ ἐστὶν ἐν τῇ Θηβαϊκῇ πλησίον Τευμησοῦ καὶ τῆς Καθμείας· γεώλοφα καλεῖται ὄρι... πίπτει τὸ Ἀόνιον καλούμενον πεδίον, ὃ διατείνει ἀπὸ τοῦ Ἰπάτου ὄρους.

§. 32.

Τὸ δ' οὕτω ῥηθὲν,

οἱ δ' ὑπὸ Θήβας εἶχον,

οἱ μὲν δέχονται πολιδιόν τι Ἰποθήβας καλούμενον, οἱ δὲ τὰς Ποτνιας· τὰς γὰρ Θήβας ἐκλελειῖθαι διὰ τὴν τῶν Ἐπιγόνων στρατείαν, καὶ μὴ μετασχεῖν τοῦ πολέμου τοῦ Τρωϊκοῦ· οἱ δὲ μετασχεῖν μὲν, οἰκεῖν δὲ ὑπὸ τῇ Καθμείᾳ τότε ἐν τοῖς ἐπιπέδοις χωρίοις, μετὰ τὴν τῶν Ἐπιγόνων ἔφοδον, τὴν Καθμείαν ἀδυνατοῦντας ἀνακτίσαι· ἐπεὶ δ' ἡ Καθμεία ἐκαλεῖτο Θῆβαι, Ἰπὸ Θήβας εἰπεῖν (ἀντὶ τοῦ, Ἰπὸ τῇ Καθμείᾳ) οἰκοῦντας τὸν Ποιητὴν τοὺς τότε Θηβαίους.

§. 33.

Ὀγχησιός δ' ἐστίν, ὅπου τὸ Ἀμφικτυονικὸν συνήγето ἐν τῇ 412. Ἀλιαρτία πρὸς τῇ Κωπαίδι λίμνῃ καὶ τῷ Τηγερικῷ πεδίῳ, ἐν ὕψει κείμενος ψιλός, ἔχων Ποσειδῶνος ἱερὸν, καὶ αὐτὸ ψιλόν. Οἱ δὲ ποιηταὶ κοσμοῦσιν, ἄλση καλοῦντες τὰ ἱερά πάντα, κὰν ἢ ψιλὰ τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ τοῦ Πινδάρου περὶ τοῦ Ἀπόλλωνος λεγόμενον·

Κινηθεῖς ἐπήει γῆν τε καὶ θάλασσαν,
Καὶ σκοπιαῖσι μεγάλαις ὀρέων ὑπερ ἔσα,
Καὶ μυχοὺς δινάσσατο βαλλόμενος κρηπίδας ἀλσέων.

Οὐκ εὖ δὲ Ἀλκαῖος, ὥσπερ τὸ τοῦ ποταμοῦ ὄνομα *ὡς μικρὸν ἀνωτέρω εἴρηται* παρέτρεψε τοῦ Κουαρίου, οὕτω καὶ τοῦ Ὀγχησοῦ κατέψευσαι, πρὸς ταῖς ἐσχατιαῖς τοῦ Ἐλικῶνος αὐτὸν τιθεῖς· ὁ δ' ἐστίν ἄπωθεν ἰκανῶς τούτου τοῦ ὄρους.

§. 34.

Τὸ δὲ Τηγερικὸν πεδίον ἀπὸ Τηνέρου προσηγόρευται μὴ- 413. θεύεται δ' Ἀπόλλωνος υἱὸς ἐκ Μελίας, προφήτης τοῦ μαντείου κατὰ τὸ Πτώον ὄρος, ὃ φησιν εἶναι τρικόρυφον ὁ αὐτὸς ποιητής·

Καὶ ποτε τὸν τρικάρανον Πτώου κευθμῶνα κατέσχεθε.

Καὶ τὸν Τήγερον καλεῖ, Ν α ο π ὀ λ ο ν μάντιν δαπέδοισιν ὁ μ ο κ λ έ α. Ὑπέρκειται δὲ τὸ Πτώον τοῦ Τηγερικοῦ πεδίου καὶ τῆς Κωπαίδος λίμνης πρὸς Ἀκραιφίῳ· Θεβαίων δ' ἦν τό τε μαντεῖον καὶ τὸ ὄρος· τὸ δ' Ἀκραιφίον καὶ αὐτὸ κεῖται ἐν ὕψει. Φασὶ δὲ τοῦτο καλεῖσθαι Ἄρνην ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ, ὁμώνυμον τῇ Θετταλικῇ.

§. 35.

Οἱ δὲ φασὶ καὶ τὴν Ἄρνην ὑπὸ τῆς λίμνης καταποθῆναι καὶ τὴν Μίδειαν. Ζηνόδοτος δὲ γράφων,

Οἱ δὲ πολυζάφυλον Ἄσκηρην ἔχον,

413. οὐκ ἔοικεν ἐντυχεῖν τοῖς ὑπὸ τοῦ Ἡσιόδου περὶ τῆς πατρίδος λεχθεῖσι, καὶ τοῖς ὑπ' Εὐδόξου πολὺ χεῖρω λέγοντος περὶ τῆς Ἄσκρης. Πῶς γὰρ ἂν τις πολυζάφυλον τὴν τοιαύτην ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ λέγεσθαι πισεύσειεν; Οὐκ εὖ δὲ οὐδὲ οἱ Τάρνην ἀπὸ τῆς Ἄρνης γράφοντες· οὐδὲ γὰρ μία δαίκενται Τάρνη παρὰ Βοιωτοῖς· ἐν δὲ Λυδοῖς ἔστιν ἥς καὶ Ὀμηρος μέμνηται·

ἰδομενεὺς δ' ἄρα Φαῖζον ἐνήρατο, τέκτονος υἱόν,
 Βώρου, ὃς ἐκ Τάρνης ἐριβώλακος εἰληλούθει.

Λοιπαὶ δ' εἰσὶ τῶν μὲν περικειμένων τῇ λίμνῃ αἱ τε Ἀλαλκομεναὶ καὶ τὸ Τιλφώσσιον· τῶν δ' ἄλλων Χαιρώνεια, καὶ Λεβάρδεια, καὶ Λεῦκτρα, περὶ ὧν ἄξιον μνησθῆναι.

§. 36.

Ἀλαλκομενῶν τοίνυν μέμνηται ὁ Ποιητὴς, ἀλλ' οὐκ ἐν Καταλόγῳ·

Ἦρη τ' Ἀργεῖη καὶ Ἀλαλκομενῆς Ἀθήνη.

ἔχει δ' ἀρχαίου ἱερὸν Ἀθηναῶς σφόδρα τιμώμενον· καὶ φασὶ γὰρ τὴν θεὸν γεγενῆσθαι ἐνταῦθα, καθάπερ καὶ τὴν Ἥραν ἐν Ἀργεῖ· καὶ διὰ τοῦτο τὸν Ποιητὴν, ὡς ἀπὸ πατρίδων τούτων, ἀμφοτέρων οὕτως ὀνομάσαι. Διὰ τοῦτο δ' ἴσως οὐδ' ἐν τῷ Καταλόγῳ μέμνηται τῶν ἐνταῦθα ἀνδρῶν, ἐπειδὴ, ἱεροὶ ὄντες, παρεῖντο τῆς στρατείας. Καὶ γὰρ καὶ ἀπόρρητος αἰεὶ διετέλεσεν ἡ πόλις, οὔτε μεγάλη οὔσα, οὔτ' ἐν εὐερκεῖ χωρίῳ κειμένη, ἀλλ' ἐν πεδίῳ· τὴν δὲ θεὸν σεβόμενοι πάντες ἀπείχοντο πάσης βίας· ὥστε καὶ Θηβαῖοι κατὰ τὴν τῶν Ἐπιγόνων στρατείαν, ἐκλιπόντες τὴν πόλιν, ἐκεῖσε λέγονται καταφυγεῖν, καὶ εἰς τὸ ὑπερκείμενον ὄρος ἐρυμνὸν τὸ Τιλφώσσιον, ὑφ' ᾧ Τιλφῶσσα κρήνη, καὶ τὸ τοῦ Τειρεσίου μνημα, ἐκεῖ τελευτήσαντος κατὰ τὴν φυγὴν.

§. 37.

Χαιρώνεια δ' ἐστὶν Ὀρχομενοῦ πλησίον, ὅπου Φίλιππος ὁ 414. Ἀμύντου, μεγάλη μάχη νικήσας Ἀθηναίους τε καὶ Βοιωτοὺς καὶ Κορινθίους, κατέστη τῆς Ἑλλάδος κύριος· δείκνυται δὲ κἀνταῦθα ταφὴ τῶν πεσόντων ἐν τῇ μάχῃ δημοσίᾳ. Περί δὲ τοὺς τόπους τοὺς αὐτοὺς καὶ Ῥωμαῖοι τὰς Μιθριδάτου δυνάμεις πολλῶν μυριάδων κατηγωνίσαντο· ὡς' ὀλίγους ἐπὶ Θαλατταν σωθέντας φυγεῖν ἐν ταῖς ναυσὶ, τοὺς δ' ἄλλους, τοὺς μὲν ἀπολέσθαι, τοὺς δὲ καὶ ἀλῶναι.

§. 38.

Λεβάδεια δ' ἐστὶν, ὅπου Διὸς Τροφωνίου μαντεῖον ἴδρυται, χάσματος ὑπονόμου κατάβασιν ἔχον· καταβαίνει δ' αὐτὸς ὁ χρησηριαζόμενος. Κεῖται δὲ μεταξύ τοῦ Ἐλικῶνος καὶ τῆς Χαιρωνείας, Κορωνείας πλησίον.

§. 39.

Τὰ δὲ Λεῦκτρα ἐστὶν, ὅπου Λακεδαιμονίους μεγάλη μάχη νικήσας Ἐπαμινώνδας, ἀρχὴν εὗρετο τῆς καταλύσεως αὐτῶν· οὐκέτι γὰρ ἐξ ἐκείνου τὴν τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίαν ἀναλαβεῖν ἴσχυσαν, ἣν εἶχον πρότερον· καὶ μάλιστα ἐπειδὴ καὶ τῇ δευτέρᾳ συμβολῇ τῇ περὶ Μαντίνειαν κακῶς ἔπραξαν. Τὸ μέντοι μὴ ὑφ' ἑτέροις εἶναι, καίπερ οὕτως ἐπταικόσι, συνέμεινε μέχρι τῆς Ῥωμαίων ἐπικρατείας· καὶ παρὰ τούτοις δὲ τιμώμενοι διατελοῦσι διὰ τὴν τῆς πολιτείας ἀρετὴν. Δείκνυται δὲ ὁ τόπος οὗτος κατὰ τὴν ἐκ Πλαταιῶν εἰς Θεσπιάς ὁδόν.

§. 40.

Ἐξῆς δ' ὁ Ποιητὴς μέμνηται τοῦ τῶν Ὀρχομενίων καταλόγου,

414. χωρίζων αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ Βοιωτικοῦ ἔθνους. Καλεῖ δὲ Μινύειον τὸν Ὀρχομενὸν ἀπὸ ἔθνους τοῦ Μινυῶν· ἐντεῦθεν δὲ ἀποικησάτινας τῶν Μινυῶν εἰς Ἴωλκόν φασι, ὅθεν τοὺς Ἀργοναύτας Μινύας λεχθῆναι. Φαίνεται δὲ τὸ παλαιὸν καὶ πλουσία τις γεγονυῖα πόλις, καὶ δυναμένη μέγα. Τοῦ μὲν οὖν πλοῦτου μάρτυς καὶ Ὀμηρὸς· διαριθμούμενος γὰρ τοὺς τόπους τοὺς πολυχρηματήσαντας, φησὶν·

οὐδ' ὅσ' ἐς Ὀρχομενὸν ποτινίσσεται, οὐδ' ὅσα Θήβας
Αἴγυπτίας.

Τῆς δυνάμεως δὲ, ὅτι Θηβαῖοι δασμὸν ἐτέλουν ταῖς Ὀρχομενίοις καὶ Ἐργίνῳ τῷ τυραννοῦντι αὐτῶν, ὃν ὑφ' Ἡρακλέους καταλυθῆναί φασι. Ἐτεοκλῆς δὲ, τῶν βασιλευσάντων ἐν Ὀρχομενῷ τις, Χαρίτων ἱερὸν ἰδρυσάμενος πρῶτος ἀμφοτέρα ἐμφαίνει, καὶ πλοῦτον καὶ δύναμιν· ὅς, εἴτ' ἐν τῷ λαμβάνειν χάριτας, εἴτ' ἐν τῷ διδόναι κατορθῶν, εἴτε καὶ ἀμφοτέρα, τὰς

415. θεὰς ἐτίμησε ταύτας. Ἀνάγκη γὰρ, πρὸς εὐεργεσίαν εὐφυῆ γενόμενον ἐκείνον, πρὸς τὴν τῶν θεῶν τούτων ὀρμησάτιμην, ὥστε ταύτην μὲν ἐκέκτητο ἤδη τὴν δύναμιν. Ἀλλὰ πρὸς ταύτην καὶ χρημάτων ἔδει. Οὔτε γὰρ μὴ ἔχων τις πολλὰ, διδοίη ἂν πολλὰ, οὔτε μὴ λαμβάνων πολλὰ, ἂν ἔχοι πολλὰ· εἰ δ' ἀμφοτέρα, συνέχει τὴν ἀμοιβήν. Τὸ γὰρ κενούμενον ἅμα καὶ πληρούμενον πρὸς τὴν χρείαν, αἰεὶ πλήρῆς ἐστίν· ὁ δὲ διδοὺς μὲν, μὴ λαμβάνων δὲ, οὐδ' ἂν ἐπὶ θάτερα κατορθοίη· παύσεται γὰρ διδοὺς, ἐπιλείποντος τοῦ ταμείου· παύσονται δὲ καὶ οἱ διδόντες τῷ λαμβάνοντι μόνον, χαριζομένῳ δὲ μηδέν· ὡς· οὐδ' οὗτος ἐτέρως ἂν κατορθοίη. Ὅμοια δὲ καὶ περὶ δυνάμεως λέγοιτ' ἂν. Χωρὶς δὲ τοῦ κοινοῦ λόγου, διότι

τὰ χρήματ' ἀνθρώποισι τιμώτατα,
δύναμιν τε πλείστην τῶν ἐν ἀνθρώποις ἔχει,

καὶ ἐκ τῶν καθ' ἕκαστα σκοπεῖν χρή. Μάλιστα γὰρ τοὺς βασιλέας

δυνασθαί φαμεν· διόπερ καὶ δυνάσας προσαγορεύομεν. Δύναν- 415.
ται δ' ἄγοντες, ἐφ' ἃ βούλονται, τὰ πλήθη διὰ πειθοῦς ἢ βίας·
πειθοῦσι μὲν οὖν δι' εὐεργεσίας μάλις. Οὐ γὰρ ἢ γε διὰ
τῶν λόγων ἐς βασιλικήν, ἀλλ' αὕτη μὲν ῥητορική· βασιλικήν δὲ
πειθὴ λέγομεν, ὅταν εὐεργεσίαις φέρωσι καὶ διάγωσιν, ἐφ' ἃ
βούλονται. Πείθοῦσι μὲν δὴ δι' εὐεργεσιῶν, βιάζονται δὲ διὰ
τῶν ὄπλων· ταῦτα δ' ἄμφω χρημάτων ὠνιά ἐσι. Καὶ γὰρ
στρατείαν ἔχει πλείσθη ὁ τρέφειν δυνάμενος, καὶ εὐεργετεῖν
δύναται πλείσθη ὁ πλείστα κεκτημένος. Λέγουσι δὲ τὸ χωρίον,
ὅπερ ἡ λίμνη κατέχει νῦν ἡ Κωπαῖς, ἀνεψύχθαι πρότερον,
καὶ γεωργεῖσθαι παντοδαπῶς ὑπὸ τοῖς Ὀρχομενίοις, πλησίον
οἰκοῦσι· καὶ τοῦτ' οὖν τεκμήριον τοῦ πλούτου τιθέασι.

§. 41.

Τὴν δ' Ἀσπληθόνα χωρὶς τῆς πρώτης συλλαβῆς ἐκάλουν
τινές· εἰτ' Εὐθειέλος μετωνομάσθη καὶ αὕτη καὶ ἡ χώρα,
τάχα τι ἰδίωμα προσφερομένη ἐκ τοῦ δειλινοῦ κλίματος οἰ-
κεῖον τοῖς κατοικοῦσι, καὶ μάλις τὸ εὐχειμέρον. Ψυχρότατα
μὲν γὰρ τὰ ἄκρα τῆς ἡμέρας ἐς τούτων δὲ τὸ δειλινὸν τοῦ
ἑωθινοῦ ψυχρότερον· εἰς ἐπίτασιν γὰρ ἄγει πλησιάζον τῇ νυκτί,
τὸ δ' εἰς ἀνεσιν ἀφιστάμενον τῆς νυκτός. Ἰαμα δὲ τοῦ ψύχους ὁ
ἥλιος· τὸ οὖν ἠλιαζόμενον πλείσθη ἐν τῷ ψυχροτάτῳ καιρῷ
εὐχειμερώτατον. Διέχει δὲ τοῦ Ὀρχομενοῦ σάδια εἴκοσι· με-
ταξὺ δ' ὁ Μέλας ποταμός.

§. 42.

Ἰπέρκειται δ' Ὀρχομενίας ὁ Πανοπεὺς, Φωκικὴ πόλις, καὶ 416.
Ἰάμπολις· τούτοις δ' ὁμορεῖ Ὀποῦς, ἡ τῶν Λοκρῶν μητρό-
πολις τῶν Ἐπικνημιδίων. Πρότερον μὲν οὖν οἰκεῖσθαι τὸν
Ὀρχομενὸν φασιν ἐπὶ πεδίῳ· ἐπιπολαζόντων δὲ τῶν ὑδάτων,

416. ἀνοικισθῆναι πρὸς τὸ Ἀκόντιον ὄρος, παρατεῖνον ἐπὶ ἐξήκοντα σταδίους μέχρι Παραποταμίων τῶν ἐν τῇ Φωκίδι. Ἴσοροῦσι δὲ τοὺς ἐν τῷ Πόντῳ καλουμένους Ἀχαιοὺς ἀποίκους Ὀρχομενίων εἶναι τῶν μετὰ Ἰαλμένου πλανηθέντων ἐκεῖσε μετὰ τὴν τῆς Τροίας ἄλωσιν. Καὶ περὶ Κάρυσον δ' ἦν τις Ὀρχομενός. Εὐ γὰρ τὴν τοιαύτην ὕλην ὑποβεβλήκασιν ἡμῖν οἱ τὰ περὶ τῶν νεῶν συγγράψαντες, οἷς ἀκολουθοῦμεν, ὅταν οἰκειᾶ λέγωσι πρὸς τὴν ἡμετέραν ὑπόθεσιν.

Κ Ε Φ. Γ.

§. 1.

ΜΕΤΑ δὲ τὴν Βοιωτίαν καὶ τὸν Ὀρχομενὸν ἡ Φωκίς ἐστὶ πρὸς ἄρκτον παραβεβλημένη τῇ Βοιωτίᾳ παραπλησίως ἀπὸ θαλάττης εἰς θάλατταν τὸ γε παλαιόν. Ὁ γὰρ Δαφνοῦς ἦν τότε τῆς Φωκίδος, σχίζων ἐφ' ἐκάτερα τὴν Λοκρίδα, καὶ μέσος ταττόμενος τοῦ τε Ὀπουντίου κόλπου καὶ τῆς τῶν Ἐπινημιδίων παραλίας· νῦν δὲ Λοκρῶν ἐστὶν ἡ χώρα· τὸ δὲ πόλισμα κατέσκαπται, ὥς' οὐ δοκεῖ καθήκειν οὐκέτι μέχρι τῆς πρὸς Εὐβοίᾳ θαλάττης ἡ Φωκίς· τῷ δὲ Κρισσαίῳ κόλπῳ συνῆπται. Αὐτὴ γὰρ ἡ Κρίσσα τῆς Φωκίδος ἐστὶν ἐπ' αὐτῆς ἰδρυμένη τῆς θαλάττης, καὶ Κίρρα, καὶ Ἀντίκιρρα, καὶ τὰ ὑπὲρ αὐτῶν ἐν τῇ μεσογαίᾳ συνεχῆ κείμενα χωρία πρὸς τῷ Παρνασσῷ, Δελφοί τε, καὶ Κίρφισ, καὶ Δαυλῖς, καὶ αὐτὸς ὁ Παρνασσὸς τῆς τε Φωκίδος ὢν, καὶ ἀφορίζων τὸ ἐσπέριον πλευρόν. Ὁν τρόπον δ' ἡ Φωκίς τῇ Βοιωτίᾳ παράκειται, τοῦτον καὶ ἡ Λοκρὶς τῇ Φωκίδι ἐκατέρα. Διττὴ γὰρ ἐστὶ, διηρημένη ὑπὸ τοῦ Παρνασσῷ δίχα· ἡ μὲν ἐκ τοῦ ἐσπερίου μέρους παρακειμένη τῷ Παρνασσῷ, καὶ μέρος αὐτοῦ νεμομένη, καθήκουσα δ' ἐπὶ τὸν Κρισσαῖον

κόλπον· ἢ δ' ἐκ τοῦ πρὸς ἔω τελευτώσα ἐπὶ τὴν πρὸς Εὐβοίᾳ 416.
 Θαλάτταν. Καλοῦνται δ' οἱ μὲν ἐσπέριοι Λοκροὶ καὶ Ὀζόλαι,
 ἔχουσί τε ἐπὶ τῇ δημοσίᾳ σφραγίδι τὸν ἔσπερον ἀσέρα ἐγκε-
 χαραγμένον· οἱ δ' ἕτεροι, δίχα πως καὶ αὐτοὶ διηρημένοι, οἱ
 μὲν Ὀπούντιοι, ἀπὸ τῆς μητροπόλεως, ὁμοροὶ Φωκεῦσι καὶ
 Βοιωτοῖς· οἱ δ' Ἐπικνημίδιοι, ἀπὸ ὄρους Κνημίδος, προσεχεῖς
 Οἰταίοις τε καὶ Μαλιεῦσιν. Ἐν μέσῳ δὲ ἀμφοῖν τῶν τε ἐσπε-
 ρίων καὶ τῶν ἐτέρων Παρνασὸς, παραμῆκης εἰς τὸ προσάρκτιον
 μέρος ἐκτεινόμενος ἀπὸ τῶν περὶ Δελφοὺς τόπων μέχρι τῆς
 συμβολῆς τῶν τε Οἰταίων ὄρων καὶ τῶν Αἰτωλικῶν καὶ τῶν ἀνά 417.
 μέσον Δωριέων. Πάλιν γάρ, ὡσπερ ἡ Λο[κρίς διττὴ οὔ]σα τοῖς
 Φωκεῦσι παραβέβληται, οὕτω... μετὰ τῆς Αἰτωλίας καὶ τινῶν
 ἀνά μέσον... Δωρικῆς τετραπόλεως τῇ Λοκρίδι ἑκατέρᾳ καὶ
 τῷ Παρνασῷ καὶ τοῖς Δωριεῦσιν. Ὑπὲρ τούτων δ' ἤδη, καὶ τῶν
 Αἰτωλῶν οἱ προσάρκτιοι, καὶ Ἀκαρναῆνες, [καὶ τινὰ] τῶν Ἡπει-
 ρωτικῶν ἐθνῶν καὶ τῶν Μακεδονικῶν. [Δεῖ δὲ], ὅπερ ἔφαμεν καὶ
 πρότερον, παραλλήλους ὡσπερ τινὰς τεταμένας ἀπὸ τῆς ἐσπέ-
 ρας ἐπὶ τὰς ἀνατολὰς ταινίας κατανοῆσαι τὰς λεχθεΐσας χώρας.
 Ἱεροπρεπῆς δ' ἐστὶ πᾶς ὁ Παρνασὸς, ἔχων ἄντρα τε καὶ ἄλλα
 χωρία, τιμώμενά τε καὶ ἀγιστευόμενα· ὧν ἐστὶ γνωριμώτατον
 καὶ κάλλιξον τὸ Κωρύκιον, Νυμφῶν ἄντρον, ὁμώνυμον τῷ Κι-
 λικίῳ. Τῶν δὲ πλευρῶν τοῦ Παρνασοῦ τὸ μὲν ἐσπέριον νέμον-
 ται Λοκροὶ τε οἱ Ὀζόλαι, καὶ τινες τῶν Δωριέων, καὶ Αἰτωλοὶ
 κατὰ τὸν Κόρακα προσαγορευόμενον, Αἰτωλικὸν ὄρος· τὸ δὲ
 πρὸς ἔω Φωκεῖς, καὶ Δωριεῖς οἱ πλείους, ἔχοντες τὴν Τετρά-
 πολιν παρακειμένην πως τῷ Παρνασῷ, πλεονάζουσιν δὲ τοῖς
 πρὸς ἔω μέρεσιν. Αἱ μὲν οὖν κατὰ μῆκος πλευραὶ τῶν λεχθει-
 σῶν χωρῶν τε καὶ ταινιῶν ἐκάστης, παραμῆκεις ἅπασαί εἰσιν, ἢ
 μὲν οὔσα προσάρκτιος, ἢ δὲ [νότιος], αἱ δὲ λοιπαί, [αἱ] ἐσπέριοι
 ταῖς ἐώαις, οὐκ εἰσὶ παραμῆκεις· οὐδὲ γὰρ ἡ παραλία ἑκατέρᾳ, ἢ τε

417. τοῦ Κρῖσσαίου μέχρι Ἀκτίου, καὶ ἡ πρὸς Εὐβοίαν μέχρι τῆς [Θεσσαλονικείας] παράλληλοι ἀλλήλαις εἰσὶν, εἰς ἃς τε[λευτᾶ] τὰ ἔθνη. Ἄλλ' οὕτω δέχεσθαι δεῖ τὰ σχήματα τῶν τοιούτων χωρίων, ὡς ἂν ἐν τριγώνῳ παρά τὴν [βάσιν] γραμμῶν πλείονων [τεταμένων]· τὰ γὰρ ἀποληφ[θέντα χωρία] παράλληλα μὲν ἀλλήλοις ἔσαι, καὶ τὰς [κατεναυ]τίου πλευρὰς ἔξει παραλλήλους, τ[ὰς δὲ λοιπὰς οὐ]κέτι. Ὁ μὲν οὖν ὀλοσχερῆς τύπος οὗτος τῆς λοιπῆς καὶ ἐφεξῆς περιουσίας· τὰ καθ' ἕκαστα δ' ἐξῆς λέγωμεν ἀπὸ τῆς Φωκίδος ἀρξάμενοι.

§. 2.

Ταύτης δ' ἐπιφανέσεται δύο πόλεις Δελφοί τε καὶ Ἐλάτεια. Δελφοί μὲν διὰ τὸ ἱερὸν τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος καὶ τὸ μαντεῖον, ἀρχαῖον ὄν· εἶγε Ἀγαμέμνων ἀπ' αὐτοῦ χρησηριάσασθαι λέγεται ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ· ὁ γὰρ κισσαρῶδες ἄθων εἰσάγεται·

Νεῖκος Ὀδυσσῆος καὶ Πηλείδew Ἀχιλῆος,

ὣς ποτε θηρίσαντο·

ἄναξ δ' ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων

Χαῖρε νόω.

ὣς γὰρ οἱ χρεῖων μυθήσατο Φοῖβος Ἀπόλλων

418. Πυθοῖ ἐν ἠγαθήῃ.

Δελφοί μὲν δὴ διὰ ταῦτα γνώριμοι. Ἐλάτεια δὲ, ὅτι πασῶν μεγίστη τῶν ἐνταῦθα πόλεων, καὶ ἐπικαιροτάτη, διὰ τὸ ἐπικεῖσθαι τοῖς Στενοῖς, καὶ τὸν ἔχοντα ταύτην ἔχειν τὰς εἰσβολὰς τὰς εἰς τὴν Φωκίδα καὶ τὴν Βοιωτίαν. Ὄρη γὰρ ἐσὶν Οἰταῖα πρῶτον, ἔπειτα τὰ τῶν Λοκρῶν καὶ τῶν Φωκέων, οὐ πανταχοῦ στρατοπέδοις βάσιμα τοῖς ἐκ Θετταλίας εἰσβάλλουσιν· ἀλλ' ἔχει παρόδους γενὰς μὲν, ἀφωρισμένας δὲ, ἃς αἱ παρακείμεναι πόλεις φρουροῦσιν· ἀλουσῶν δ' ἐκείνων κρατεῖσθαι συμβαίνει καὶ τὰς παρόδους. Ἐπεὶ δ' ἡ τοῦ ἱεροῦ ἐπιφάνεια τοῦ ἐν Δελφοῖς ἔχει πρεσβεῖον, καὶ ἅμα ἡ θέσις τῶν χωρίων ἀρχὴν ὑπαγορεύει φυσικὴν (ταῦτα γὰρ ἐσὶ τὰ ἐσπεριώτατα μέρη τῆς Φωκίδος), ἐντεῦθεν ἀρκτέον.

§. 3.

Εἴρηται δ' ὅτι καὶ ὁ Παρνασὸς ἐπὶ τῶν ἑσπερίων μερῶν 418. ἵδρυται τῆς Φωκίδος. Τούτου δὴ τὸ μὲν πρὸς δύσιν πλευρὸν οἱ Λοκροὶ κατέχουσιν οἱ Ὀζόλαι· τὸ δὲ νότιον οἱ Δελφοὶ, πετρῶδες χωρίον, θεατροειδές, κατὰ κορυφὴν ἔχον τὸ μαντεῖον καὶ τὴν πόλιν, σαδίων ἑκκαίδεκα κύκλον πληροῦσαν. Ὑπέρεται δ' αὐτῆς ἡ Λυκώρεια, ἐφ' οὗ τόπου πρότερον ἵδρυτο οἱ Δελφοὶ ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ· νῦν δ' ὑπ' αὐτῶ οἰκοῦσι περὶ τὴν κρήνην τὴν Κασαλίαν. Πρόκειται δὲ τῆς πόλεως ἡ Κίρφισ ἐκ τοῦ νοτίου μέρους, ὄρος ἀπότομον, νάπην ἀπολεῖπον μεταξὺ, δι' ἧς ὁ Πλεισὸς διαρρέει ποταμός. Ὑποπέπτωκε δὲ τῇ Κίρφει πόλις ἀρχαία Κίρρα, ἐπὶ τῇ θαλάττῃ ἰδρυμένη· ἀφ' ἧς ἀνάβασις εἰς Δελφοὺς ὀγδοήκοντά που σαδίων· ἵδρυται δ' ἀπαντικρὺ Σικυῶνος. Πρόσκειται δὲ τῇ Κίρρα τὸ Κρισσαῖον πεδῖον εὐδαιμον. Πάλιν δ' ἐφεξῆς ἐσιν ἄλλη πόλις Κρίσσα, ἀφ' ἧς ὁ κόλπος Κρισσαῖος· εἶτα Ἀντίκιρρα, ὁμώνυμος τῇ κατὰ τὸν Μαλιακὸν κόλπον καὶ τὴν Οἴτην. Καὶ δὴ φασιν ἐκεῖ τὸν ἐλλέβορον φύεσθαι τὸν ἀσειῶν, ἐνταῦθα δὲ σκευάζεσθαι βέλτιον· καὶ διὰ τοῦτο ἀποδημεῖν δεῦρο πολλοὺς, καθάρσεως καὶ θεραπείας χάριν· γίνεσθαι γάρ τι σησαμοειδές φάρμακον ἐν τῇ Φωκικῇ, μεθ' οὗ σκευάζεσθαι τὸν Οἰταῖον ἐλλέβορον.

§. 4.

Αὕτη μὲν οὖν συμμένει· ἡ δὲ Κίρρα καὶ ἡ Κρίσσα κατεσπάσθησαν· ἡ μὲν πρότερον ὑπὸ Κρισσαίων· αὐτὴ δ' ἡ Κρίσσα ὕστερον ὑπ' Εὐρυλόχου τοῦ Θετταλοῦ κατὰ τὸν Κρισσαῖον πόλεμον· εὐτυχῆσαντες γὰρ οἱ Κρισσαῖοι διὰ τὰ ἐκ τῆς Σικελίας καὶ τῆς Ἰταλίας τέλη, πικρῶς ἐτελώνουσι τοὺς ἐπὶ τὸ ἱερὸν 419. ἀφικνουμένους, καὶ παρὰ τὰ προσάγματα τῶν Ἀμφικτυόνων.

419. Τὰ δ' αὐτὰ καὶ τοῖς Ἀμφισσεῦσι συνέβη· Λοκρῶν δ' εἰσὶν οὗτοι τῶν Ὀζολῶν. Ἐπελθόντες γὰρ καὶ οὗτοι τὴν τε Κρίσσαν ἀνέλαβον, καὶ τὸ πεδίον τὸ ὑπὸ τῶν Ἀμφικτυόνων ἀνιερωθὲν αὐθις κατεγεώργουν, καὶ χεῖρους ἦσαν περὶ τοὺς ξένους τῶν πάλαι Κρισσαίων. Καὶ τούτους οὖν ἐτιμωρήσαντο οἱ Ἀμφικτύονες, καὶ τῷ Θεῷ τὴν χώραν ἀπέδωσαν. Νῦν μὲν οὖν ὠλιγώρηται πῶς τὸ ἱερόν, πρότερον δ' ὑπερβαλλόντως ἐτιμᾶτο. Δηλοῦσι δ' οἱ τε θησαυροί, οὓς καὶ δῆμοι καὶ θυνάσαι κατεσκεύασαν, εἰς οὓς καὶ χρήματα ἀνετίθεντο καθιερωμένα, καὶ ἔργα τῶν ἀρίστων δημιουργῶν· καὶ ὁ ἀγὼν ὁ Πυθικός, καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἰσορουμένων χρησμῶν.

§. 5.

Φασὶ δ' εἶναι τὸ μαντεῖον ἄντρον κοῖλον κατὰ βάρους, οὐ μάλα εὐρύσομον· ἀναφέρεσθαι δ' ἐξ αὐτοῦ πνεῦμα ἐνθουσιαστικόν· ὑπερκειῖσθαι δὲ τοῦ σομίου τρίποδα ὑψηλόν, ἐφ' ὃν τὴν Πυθίαν ἀναβαίνουσαν, δεχομένην τὸ πνεῦμα, ἀποθεσπίζειν ἔμμετρά τε καὶ ἄμετρα· ἐντείνειν δὲ καὶ ταῦτα εἰς μέτρον ποιητάς τινας ὑπουργοῦντας τῷ ἱερῷ. Πρώτην δὲ Φημονόην φασὶ γενέσθαι Πυθίαν· κεκληῖσθαι δὲ καὶ τὴν προφήτιν οὕτω, καὶ τὴν πόλιν ἀπὸ τοῦ Πυθέσθαι· ἐκτετάσθαι δὲ τὴν πρώτην συλλαβὴν, ὡς ἐπὶ τοῦ Ἀθανάτου, καὶ Ἀκαμάτου, καὶ Διακόνου. Ἡ μὲν οὖν ἐπίνοια αὕτη τῆς τε τῶν πόλεων κτίσεως, καὶ τῆς τῶν κοινῶν ἱερῶν ἐκτιμήσεως. Καὶ γὰρ κατὰ πόλεις συνήεσαν καὶ κατὰ ἔθνος, φυσικῶς κοινωνικοὶ ὄντες· καὶ ἅμα τῆς παρ' ἀλλήλων χρείας χάριν, καὶ εἰς τὰ ἱερά τὰ κοινὰ ἀπήντων διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας, ἑορτὰς καὶ πανηγύρεις συντελοῦντες. Φιλικὸν γὰρ πᾶν τὸ τοιοῦτον, ἀπὸ τῶν ὁμοτραπέζων ἀρξάμενον, καὶ ὁμοσπόνδων, καὶ ὁμοροφίων. Ὅσῳ δὲ πλείω καὶ ἐκ πλειόνων ἐπεδήμει, τοσῶδε μείζον καὶ τὸ ὄφελος ἐνομιζέτο.

§. 6.

§. 6.

Ἡ μὲν οὖν ἐπὶ τὸ πλεῖον τιμῇ τῷ ἱερῷ τούτῳ διὰ τὸ χρη- 419.
σῆριον συνέβη, δόξαντι ἀψευδесаίτω τῶν πάντων ὑπάρξαι·
προσέλαβε δέ τι καὶ ἡ θέσις τοῦ τόπου. Τῆς γὰρ Ἑλλάδος
ἐν μέσῳ πῶς ἔστι τῆς συμπάσης, τῆς τε ἐντὸς ἰσθμοῦ καὶ τῆς
ἐκτός· ἐνομίσθη δὲ καὶ τῆς οἰκουμένης, καὶ ἐκάλεσαν τῆς γῆς
ὄμφαλόν, προσπλάσαντες καὶ μῦθον, ὃν φησι Πίνδαρος· ὅτι
συμπέσοιεν ἐνταῦθα οἱ ἀετοὶ οἱ ἀφρεθέντες ὑπὸ τοῦ Διὸς, ὁ
μὲν ἀπὸ τῆς δύσεως, ὁ δ' ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς· οἱ δὲ κόρακας 420.
φασι. Δείκνυται δὲ καὶ ὄμφαλός τις ἐν τῷ ναῷ τετανωμένος,
καὶ ἐπ' αὐτῷ αἱ δύο εἰκόνες τοῦ μύθου.

§. 7.

Τοιαύτης δὲ τῆς εὐκαιρίας οὔσης τῆς περὶ τοὺς Δελφοὺς,
συνήεσαν τε ῥαδίως ἐκεῖσε, μάλισα δ' οἱ ἐγγύθεν· καὶ δὴ καὶ
τὸ Ἀμφικτυονικὸν σύστημα ἐκ τούτων συνετάχθη, περὶ τε τῶν
κοινῶν βουλευσόμενον, καὶ τοῦ ἱεροῦ τὴν ἐπιμέλειαν ἔξου κοι-
νοτέραν· ἅτε καὶ χρημάτων ἀποκειμένων πολλῶν καὶ ἀναθη-
μάτων, φυλακῆς καὶ ἀγιστείας δεομένων μεγάλης. Τὰ παλαι
μὲν οὖν ἀγνοεῖται. Ἀκρίσιος δὲ τῶν μνημονευομένων πρῶτος
διατάξαι δοκεῖ τὰ περὶ τοὺς Ἀμφικτύονας, καὶ πόλεις ἀφορίσαι
τάς μεθεξούσας τοῦ συνεδρίου, καὶ ψῆφον ἐκάσῃ δοῦναι, τῇ
μὲν καθ' αὐτήν, τῇ δὲ μεθ' ἑτέρας, ἢ μετὰ πλειόνων· ἀπο-
δεῖξαι δὲ καὶ τὰς Ἀμφικτυονικὰς δίκας, ὅσαι πόλεσι πρὸς πόλεις
εἰσίν. Ὑστερον δ' ἄλλαι πλείους διατάξεις γεγόνασιν, ἕως
κατελύθη καὶ τοῦτο τὸ σύνταγμα, καθάπερ καὶ τὸ τῶν Ἀχαιῶν.
Αἱ μὲν οὖν πρῶται δυοκαίδεκα συνελθεῖν λέγονται πόλεις·
ἐκάσῃ δ' ἔπεμπε Πυλαγόραν, δὶς κατ' ἔτος οὔσης τῆς συνόδου,
ἕαρός τε καὶ μετοπώρου· ὕστερον δὲ καὶ πλείους συνήλθον

420. πόλεις. Τὴν δὲ σύνοδον Πυλαίαν ἐκάλου, τὴν μὲν ἑαρινὴν, τὴν δὲ μετοπωρινὴν, ἐπειδὴ ἐν Πύλαις συνήγοντο, ἃς καὶ Θερμοπύλας καλοῦσιν· ἔθνον δὲ τῆ Διήμητρι οἱ Πυλαγόροι. Τὸ μὲν οὖν ἐξ ἀρχῆς τοῖς ἐγγύς μετῆν καὶ τούτων καὶ τοῦ μαντείου· ὕστερον δὲ καὶ οἱ πόρρωθεν ἀφικνοῦντο, καὶ ἐχρῶντο τῷ μαντεῖω, καὶ ἔπεμπον δῶρα· καὶ θησαυροὺς κατεσκεύαζον, καθάπερ Κροῖσος καὶ ὁ πατήρ Ἀλυάττης, καὶ Ἰταλιωτῶν τινες, καὶ Σικελοί.

§. 8.

Ἐπίφθονος δ' ὦν ὁ πλοῦτος δυσφύλακτός ἐστι, καὶ ἱερὸς ἦ. Νυνὶ γέ τοι πενέσατόν ἐστι τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερὸν χρημάτων χάριν· τῶν [δ'] ἀναθημάτων τὰ μὲν ἦρται, τὰ δὲ πλείω μένει· Πρώτερον δὲ πολυχρήματον ἦν τὸ ἱερὸν· καθάπερ Ὀμηρός τε εἶρηκεν,

Οὐδ' ὅσα λάβνος οὐδὲς ἀφήτορος ἐντὸς ἐέργει,
Φοίβου Ἀπόλλωνος, Πυθοῖ ἐνι πετρῆεσση,

καὶ οἱ θησαυροὶ δηλοῦσι, καὶ ἡ σύλησις ἢ γενηθεῖσα ὑπὸ τῶν Φωκέων· ἐξ ἧς ὁ Φωκικὸς καὶ ἱερὸς καλούμενος ἐξήφθη πόλεμος. Αὕτη μὲν οὖν ἡ σύλησις γεγένηται κατὰ Φίλιππον τὸν Ἀμύντου. Πρωτέραν δ' ἄλλην ἐπινοοῦσιν ἀρχαίαν, ἢ τὸν ὑφ' Ὀμήρου λεγόμενον πλοῦτον ἐξεφόρησεν· οὐδὲ γὰρ ἴχνος αὐτοῦ σωθῆναι πρὸς
421. τοὺς ὕστερον χρόνους, ἐν οἷς οἱ περὶ Ὀνόμαρχον καὶ Φάϊλλον ἐσύλησαν τὸ ἱερὸν· ἀλλὰ τὰ μὲν [ὑπὸ τούτων] ἀπενεχθέντα νεώτερα ἐκείνων εἶναι τῶν χρημάτων... Λέγει δὲ καὶ... ἀποκεῖσθαι γὰρ ἐν θησαυροῖς ἀπὸ λαφύρων ἀνατεθέντα, ἐπιγραφὰς σώζοντα, ἐν αἷς καὶ οἱ ἀναθέντες. Γύγου γὰρ καὶ Κροῖσου καὶ Συβαριτῶν καὶ Σπινητῶν τῶν περὶ Ἀδρίαν, καὶ οὕτως ἐπὶ τῶν ἄλλων, [οἷς] οὐ [προσ]ῆκε τὰ παλαιὰ χρήματα ἀναμεμίχθαι· καὶ ἄλλοι τόποι διασημαίθουσιν ὑπὸ τούτων σκευωρηθέντες τῶν

ἀνδρῶν. Ἔνιοι δὲ τὸν Ἀφήτορα δεξάμενοι λέγεσθαι θησαυρὸν, 421: Ἀφήτορος δ' οὐδὸν, τὸν κατὰ γῆς θησαυρισμὸν, ἐν τῷ ναῷ καταρύχθαι φασὶ τὸν πλοῦτον ἐκεῖνον, καὶ τοὺς περὶ τὸν Ὀνόμαρχον ἐπιχειρήσαντας ἀνασκάπτειν νύκτωρ, σεισμῶν γενομένων μεγάλων, ἔξω τοῦ ναοῦ πετέσθαι, καὶ παύσασθαι τῆς ἀνασκαφῆς· ἐμβαλεῖν δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις φόβον τῆς τοιαύτης ἐπιχειρήσεως.

§. 9.

Τῶν δὲ ναῶν τὸν μὲν πτέρινον, εἰς τοὺς μύθους τακτέον· τὸν δὲ δεύτερον Τροφωνίου καὶ Ἀγαμήδους ἔργον φασί· τὸν δὲ νῦν Ἀμφικτύονες κατεσκεύασαν. Δείκνυται δ' ἐν τῷ τεμένει τάφος Νεοπτολέμου κατὰ χρησμὸν γενόμενος, Μαχαιρέως, Δελφοῦ ἀνδρὸς, ἀνελόντος αὐτόν· ὡς μὲν ὁ μῦθος, δίκας αἰτοῦντα τὸν θεὸν τοῦ πατρῷου φόνου· ὡς δὲ τὸ εἶκος, ἐπιθέμενον τῷ ἱερῷ. Τοῦ δὲ Μαχαιρέως ἀπόγονόν φασι Βράγχον τὸν προσατήσαντα τοῦ ἐν Διδύμοις ἱεροῦ.

§. 10.

Ἄγων δὲ ὁ μὲν ἀρχαῖος ἐν Δελφοῖς κιθαρῳδῶν ἐγενήθη, παιᾶνα ἀδόντων εἰς τὸν θεόν· ἔθηκαν δὲ Δελφοί. Μετὰ δὲ τὸν Κρισσαῖον πόλεμον οἱ Ἀμφικτύονες ἵππικὸν καὶ γυμνικὸν ἐπ' Εὐρυλόχου διέταξαν σφανίτην, καὶ Πύθια ἐκάλεσαν. Πρασέθεσαν δὲ τοῖς κιθαρῳδοῖς αὐλητάς τε καὶ κιθαρῖστας, χωρὶς ὧδῆς ἀποδώσοντάς τι μέλος, ὃ καλεῖται νόμος Πυθικός. Πέντε δ' αὐτοῦ μέρη ἐσὶν· Ἄγκρουσις, Ἄμπειρα, Κατακελευσμὸς, Ἰαμβοὶ καὶ δάκτυλοι, Σύριγγες. Ἐμελοποίησε μὲν οὖν Τιμοσθένης ὁ ναύαρχος τοῦ δευτέρου Πτολεμαίου, ὃ καὶ τοὺς Λιμένας συντάξας ἐν δέκα βίβλοις. Βούλεται δὲ τὸν ἀγῶνα τοῦ Ἀπόλλωνος τὸν πρὸς τὸν δράκοντα διὰ τοῦ μέλους ὑμνεῖν·

421. Ἄγκρουσιν μὲν τὸ προοίμιον δηλῶν· Ἄμπειραν δὲ τὴν πρώτην κατάπειραν τοῦ ἀγῶνος· Κατακελευσμὸν δὲ αὐτὸν τὸν ἀγῶνα· Ἰαμβον δὲ καὶ δάκτυλον τὸν ἐπιπαιανισμὸν τὸν γινόμενον ἐπὶ
422. τῇ νίκῃ μετὰ τοιοῦτων ῥυθμῶν, ὧν ὁ μὲν ὕμνοις οἰκεῖός ἐστιν, ὁ δ' Ἰαμβος κακισμοῖς, [ᾄδειν] καὶ τὸ ἰαμβίζειν· Σύριγγας δὲ τὴν ἔκλειψιν τοῦ θηρίου μιμουμένων, ὡς ἂν κατασρέφοντος εἰς ἐσχάτους τινας συριγμούς.

§. 11.

Ἐφορος δ', ὃν τὸ πλεῖστον προσχρώμεθα διὰ τὴν περὶ ταῦτα ἐπιμέλειαν (καθάπερ καὶ Πολύβιος μαρτυρῶν τυγχάνει, ἀνὴρ ἀξιόλογος), δοκεῖ μοι τάναντία ποιεῖν ἔσθ' ὅτε τῇ προαιρέσει καὶ ταῖς ἐξ ἀρχῆς ὑποσχέσεσιν. Ἐπιτιμήσας γοῦν τοῖς φιλομυθοῦσιν ἐν τῇ τῆς ἱστορίας γραφῇ, καὶ τὴν ἀλήθειαν ἐπαινέσας, προσίθησι τῷ περὶ τοῦ μαντείου τούτου λόγῳ σεμνὴν τινα ὑπόσχεσιν, ὡς πανταχοῦ μὲν ἄριστον νομίζει τάληθές, μάλιστα δὲ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. Ἄτοπον γάρ, εἰ περὶ μὲν τῶν ἄλλων αἰεὶ τὸν τοιοῦτον τρόπον διώκομεν, φησί· περὶ δὲ τοῦ μαντείου λέγοντες, ὃ πάντων ἐστὶν ἀψευδέστατον, τοῖς οὕτως ἀπίστοις καὶ ψευδέσι χρησόμεθα λόγοις. Ταῦτα δ' εἰπὼν, ἐπιφέρει παραχρῆμα, ὅτι ὑπολαμβάνουσι κατασκευάσαι τὸ μαντεῖον Ἀπόλλωνα μετὰ Θέμιδος, ὠφελῆσαι βουλόμενον τὸ γένος ἡμῶν. Εἶτα, τὴν ὠφέλειαν εἰπὼν, ὅτι εἰς ἡμερότητα προὔκαλειτο καὶ ἐσωφρόνιζε, τοῖς μὲν χρησηριάζων, καὶ τὰ μὲν προστατῶν, τὰ δ' ἀπαγορεύων, τοὺς δ' οὐδ' ὄλως προσιέμενος, ταῦτα *δὲ* διοικεῖν νομίζουσι φησὶν* αὐτὸν*, οἱ μὲν αὐτὸν τὸν θεὸν σωματοειδῆ γινόμενον, οἱ δ', ἀνθρώποις ἔννοιαν παραδιδόντα τῆς ἑαυτοῦ βουλήσεως.

§. 12.

Ἵποβᾶς δὲ, περὶ τῶν Δελφῶν οἵτινες εἰσι διαλεγόμενος, 422. φησὶ τὸ παλαιὸν Παρνασίους τινας αὐτόχθονας καλουμένους οἰκεῖν τὸν Παρνασόν· καθ' ὃν χρόνον τὸν Ἀπόλλωνα, τὴν γῆν ἐπιόντα, ἡμεροῦν τοὺς ἀνθρώπους ἀποτρέποντα τῶν ἀνημέρων καρπῶν καὶ τῶν βίων, ἐξ Ἀθηνῶν δ' ὀρμηθέντα ἐπὶ Δελφοῦς, ταύτην ἰέναι τὴν ὁδὸν, ἣ νῦν Ἀθηναῖοι τὴν Πυθιάδα πέμπουσι· γενόμενον δὲ κατὰ Πανοπέας, Τιτυὸν καταλῦσαι, ἔχοντα τὸν τόπον, βίαιον ἄνδρα καὶ παράνομον· τοὺς δὲ Παρνασίους, συμμίσξαντας αὐτῷ, καὶ ἄλλον μηνῦσαι χαλεπὸν ἄνδρα, Πύθωνα τούνομα, ἐπὶ κλησὶν δὲ Δράκοντα· κατατοξεύοντος δ' ἐπι-κελεύειν, Ἴε παιάν· ἀφ' οὗ τὸν παιανισμὸν οὕτως ἐξ ἔθους παρα-δοθῆναι τοῖς μέλλουσι συμπίπτειν εἰς παράταξιν· ἐμπρησθῆναι δὲ καὶ σκηνὴν τότε τοῦ Πύθωνος ὑπὸ τῶν Δελφῶν, καθάπερ καὶ νῦν ἔτι καίειν, ὑπόμνημα ποιουμένους τῶν τότε γενομένων. Τί δ' ἂν εἴη μυθωδέστερον, ἢ Ἀπόλλων τοξεύων, καὶ κολάζων Τιτυοὺς, καὶ Πύθωνας, καὶ ὀδεύων ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Δελφοῦς, 423. καὶ γῆν πᾶσαν ἐπιών; Εἰ δὲ ταῦτα μὴ ὑπελάμβανε μύθους εἶναι, τί ἐχρῆν τὴν μυθευομένην Θέμιν γυναῖκα καλεῖν; τὸν δὲ μυθευόμενον δράκοντα, ἄνθρωπον; πλὴν εἰ συγγεῖν ἐβού-λετο τὸν τε τῆς ἰστορίας καὶ τὸν τοῦ μύθου τύπον. Παραπλήσια τούτοις καὶ τὰ περὶ τῶν Αἰτωλῶν εἰρημένα. Φήσας γὰρ ἀπορ-θήτους αὐτοὺς ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου, τοτὲ μὲν Αἰολέας φησὶν οἰκῆσαι, τοὺς κατέχοντας βαρβάρους ἐκβαλόντας, τοτὲ δ' Αἰ-τωλὸν μετὰ τῶν ἐξ Ἡλίδος Ἐπειῶν· τούτους δ' ὑπ' ἀλλήλων... τῶν ἐχθρῶν· τούτους δ' ὑπ' Ἀλκμαίωνος καὶ Διομήδους· Ἄλλ' ἐπάνειμι ἐπὶ τοὺς Φωκέας.

§. 13.

423. Ἐξῆς γὰρ ἐν τῇ παραλία μετὰ τὴν Ἀντίλιρραν πολίχυιόν ἐστιν ὀπισθεν... ὁ Μάραθος· εἴτ' ἄκρα Φαρύγιον, ἔχουσα ὕφορμον εἶθ' ὁ λιμνὴν ὕσατος ὁ προσαγορευθεὶς Μυχὸς ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος, ὑπὸ τῷ Ἐλικῶνι καὶ τῇ Ἄσκη κείμενος. Οὐδ' αἱ Ἄβαι δὲ τὸ μαντεῖον ἄπωθεν τῶν τόπων τούτων ἐστίν, οὐδ' ἡ Ἄμβρυτος, καὶ ἡ Μεδεῶν ὁμώνυμος τῇ Βοιωτικῇ. Ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ μετὰ Δελφοῦς, ὡς πρὸς τὴν ἔω, Δαυλὶς πολίχυιον, ὅπου Τηρέα τὸν Θραῖκὰ φασὶ δυναστεύσαι· καὶ τὰ περὶ Φιλομήλαν καὶ Πρόκνην ἐκεῖ μυθεύουσιν, ὡς Θουκυδίδης· ἄλλοι δ' ἐν Μεγάροις φασί. Τοῦνομα δὲ τῷ τόπῳ γεγονέναι ἀπὸ τοῦ δάσους· δαυλοῦς γὰρ καλοῦσι τὰ δάση. Ὅμηρος μὲν οὖν Δαυλίδα εἶπεν, οἱ δ' ὕστερον Δαυλίαν. Καὶ τὸ, οἱ Κυπάρισσον ἔχον, δέχονται διττῶς· οἱ μὲν ὁμωνύμως τῷ φυτῷ, οἱ δὲ παρωνύμως, κώμην ὑπὸ τῇ Λυκωρείᾳ.

§. 14.

Πανοπέυς δ', ὁ νῦν Φανοτεὺς, ὁμορος τοῖς περὶ Λεβιάδειαν τόποις, ἢ τοῦ Ἐπειοῦ πατρίς. Καὶ τὰ περὶ Τιτυὸν ἐνταῦθα μυθεύουσιν· Ὅμηρος θε φησιν, ὅτι οἱ Φαίηκες τὸν Ραδάμανθυν εἰς Εὐβοίαν ἤγαγον, ὀφόμενον Τιτυὸν γαιήϊον υἱόν. Καὶ Ἐλάριον τί σπήλαιον, ἀπὸ τῆς Τιτυοῦ μητρὸς Ἐλάρας, δείκνυται κατὰ τὴν νῆσον, καὶ ἡρώον τοῦ Τιτυοῦ, καὶ τιμαί τινες. Πλησίον δὲ Λεβαθείας καὶ ἡ Τραχίν, ὁμώνυμος τῇ Οἰταίᾳ, Φωκικὴ πολίχυι· οἱ δ' ἐνοικοῦντες Τραχίνιοι λέγονται.

§. 15.

Ἡ δ' Ἄνεμιώρεια ὠνόμασαι ἀπὸ τοῦ συμβαίνοντος πάθους·

καταιγίζει γὰρ εἰς αὐτὴν ὁ καλούμενος Κατοπτήριος χῶρος, 423.
 κρημνός τις ἀπὸ τοῦ Παρνασοῦ διήκων. Ὅριον δ' ἦν ὁ τόπος
 οὗτος Δελφῶν καὶ Φωκέων, ἠνίκα ἀπέσγησαν τοὺς Δελφοὺς ἀπὸ
 τοῦ κοινοῦ συστήματος τῶν Φωκέων Λακεδαιμόνιοι, καὶ ἐπέτρε- 424.
 ψαν καθ' αὐτοὺς πολιτεύεσθαι. Τινὲς δὲ Ἀνεμώλειαν καλοῦσιν·
 εἶθ' Ὑάμπολις μετὰ ταῦτα ἐκλήθη ὑπὸ τινῶν, εἰς ἣν ἐκ Βοιωτίας
 ἐκπεσεῖν τοὺς Ὑαντας ἔφαμεν. Ἔστι δ' ἐν τῇ μεσογαίᾳ μάλιςα
 καὶ αὕτη, πλησίον τῶν Παραποταμίων, ἑτέρα σῦσα τῆς ἐν
 Παρνασῶ Ὑαμπόλεως.

§. 16.

Καὶ Ἐλάτεια, ἡ μεγίστη πόλις τῶν Φωκικῶν, ἦν Ὀμηρος
 μὲν οὐκ οἶδε· νεωτέρα γὰρ ἐστὶ τῆς ἡλικίας ἐκείνου· ἐπικαιρίως
 δ' ἰδρυταὶ πρὸς τὰς ἐκ τῆς Θετταλίας εἰσβολάς. Δηλοῖ δὲ τὴν
 εὐφυίαν ταύτην καὶ Δημοσθένης, φράζων τὸν Φόρυβον τὸν
 γεννηθέντα Ἀθήνησιν αἰφιδίως, ἐπειδὴ ἤκέ τις ἀπαγγέλλων ὡς
 τοὺς πρυτάνεις, ὡς Ἐλάτεια κατεῖληπται.

§. 17.

Παραποτάμιοι δ' εἰσὶ κατοικία τις ἐπὶ τῷ Κηφισσῶ ἰδρυμένη
 πλησίον Φανοτεῦσι, καὶ Χαιρωνεῦσι, καὶ Ἐλατεία. Φησὶ δὲ
 Θεόπομπος τὸν τόπον τοῦτον διέχειν τῆς μὲν Χαιρωνείας ὅσον
 σαδίους τετταράκοντα, διορίζει δὲ Ἀμβρυσέας καὶ Πανοπέας
 καὶ Δαυλιέας· κεῖσθαι δ' ἐπὶ τῆς ἐμβολῆς τῆς ἐκ Βοιωτίας εἰς
 Φωκέας ἐν λόφῳ μετρίως ὑψηλῷ, μεταξὺ τοῦ τε Παρνασοῦ καὶ
 τοῦ Ἡ[δυλίου] ὄρους πεντασάδιον σχεδόν τι ἀπολείποντι τῶν
 ἀν... ὀρίων, διαιρεῖν δὲ τὸν Κηφισσὸν, σενὴν ἑκατέρωθεν διδόντα
 πάροδον, τὰς μὲν ἀρχὰς ἐκ Λιλαίας ἔχοντα, Φωκικῆς πόλεως,
 καθάπερ καὶ Ὀμηρός φησιν,

Οἱ τε Λιλαίαν ἔχον, πηγῆς ἔπι Κηφισοῖο,

424. εἰς δὲ τὴν Κωπαΐδα λίμνην ἐκδιδόντα· τὸ δ' Ἡδύλιον παρα-
τείνειν ἐφ' ἐξήκοντα σάδια μέχρι τοῦ Ὑφαντείου, ἐφ' ᾧ κεῖται
ὁ Ὄρχομενός. Καὶ Ἡσίοδος δ' ἐπὶ πλεόν περι τοῦ ποταμοῦ
λέγει καὶ τῆς ῥύσεως, ὡς δι' ὅλης ῥέει τῆς Φωκίδος σκολιῶς
καὶ δρακοντοειδῶς·

Ὅς παρὰ Πανοπίδα Γλήκωνά τ' ἐρυμνήν

Καὶ τε δι' Ὄρχομενοῦ εἰλιγμένος εἴσι, δράκων ὤς.

Τὰ δὲ σενὰ τὰ περι τοὺς Παραποταμίους, ἢ τὴν Παραποταμίαν
(λέγεται γὰρ ἀμφοτέρως), περιμάχητα ὑπῆρξεν ἐν... μίαν ἐχόν-
των ταύτην εἰσβολήν. Ἔσι δὲ Κηφισσός, ὃ τε Φωκικός, καὶ ὁ
Ἀθήνησι, καὶ ὁ ἐν Σαλαμῖνι· τέταρτος δὲ καὶ πέμπτος, ὁ ἐν
Σικυῶνι, καὶ ὁ ἐν Σκύρω· ἕκτος δὲ, ὁ ἐν Ἄργει, τὰς πηγὰς
ἔχων ἐκ Λυρκείου· ἐν Ἀπολλωνίᾳ δὲ τῇ πρὸς Ἐπιδάμνω πηγὴ
ἔσι κατὰ τὸ γυμνάσιον, ἣν καλοῦσι Κηφισσόν.

§. 18.

Δαφνοῦς δὲ νῦν μὲν κατέσκαπται· ἦν δὲ ποτε τῆς Φωκίδος
πόλις, ἀπτομένη τῆς Εὐβοϊκῆς Θαλάττης, διαιροῦσα τοὺς Ἐπι-
κνημιδίους Λοκρούς, τοὺς μὲν, ἐπὶ τὸ πρὸς Βοιωτίαν, ἐκεί-
425. νους δὲ εἰς Φωκίδα τὴν ἀπὸ Θαλάττης καθήκουσαν [ἐπὶ Θαλάτ-
ταν]. Τεκμήριον δὲ τὸ ἐν αὐτῷ Σχεδιεῖον, ὃ φασιν εἶναι τάφον
Σχεδίου. Περι μὲν δὴ τῆς Φωκίδος ἀπόχρη.

Κ Ε Φ. Δ.

§. 1.

ἘΦΕΞῆς δ' ἐστὶν ἢ Λοκρίς· ὡσεὶ περι ταύτης λεκτέον. Διήρηται
δὲ δίχα. Τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς ἐστὶν οἱ πρὸς Εὐβοίαν Λοκροί, οἱ
ἐσχίζοντό ποτε ἐφ' ἑκάτερα τοῦ Δαφνοῦντος· ἐπεκαλοῦντο δ' οἱ

μὲν, Ὀπούντιοι ἀπὸ τῆς μητροπόλεως, οἱ δ' Ἐπικνημιδίοι ἀπὸ 425. ὄρους τινὸς Κνημίδος· τὸ δὲ λοιπὸν οἱ ἐσπέριοι εἰσι Λοκροί· οἱ δ' αὐτοὶ καὶ Ὄξολαι καλοῦνται. Χωρίζει δ' αὐτοὺς ἀπὸ τῶν Ὀπουντίων τε καὶ τῶν Ἐπικνημιδίων ὁ τε Παρνασὸς, μεταξὺ ἰδρυμένος, καὶ ἡ τῶν Δωριέων Τετράπολις. Ἀρκτέον δ' ἀπὸ τῶν Ὀπουντίων.

§. 2.

Ἐφεξῆς τοίνυν ταῖς Ἀλαῖς, εἰς ἃς κατέληξεν ἡ Βοιωτικὴ παραλία ἢ πρὸς Εὐβοίᾳ, τὸν Ὀπούντιον κόλπον συμβαίνει κείσθαι. Ὁ δ' Ὀπούς ἐστὶ μητρόπολις, καθάπερ καὶ τὸ ἐπίγραμμα δηλοῖ, τὸ ἐπὶ τῇ πρώτῃ τῶν πέντε σηλῶν τῶν περὶ Θερμοπύλας ἐπιγεγραμμένον, πρὸς τῷ πολυανδρίῳ,

Τούσδε ποτὲ φθιμένους ὑπὲρ Ἑλλάδος ἀντὶα Μήδων,
Μητρόπολις Λοκρῶν εὐθυνόμων Ὀπόεις
Κεύθει.....

Ἀπέχει δὲ τῆς Θαλάττης περὶ πεντεκαίδεκα σταδίους, τοῦ δ' ἐπινείου καὶ ἐξήκοντα. Κῦνος δ' ἐστὶ τὸ ἐπίνειον, ἄκρα τερματίζουσα τὸν Ὀπούντιον κόλπον σταδίων ὄντα περὶ τετταράκοντα. Μεταξὺ δὲ Ὀπούντος καὶ Κύνου πεδῖον εὐδαιμον· κείται δὲ κατὰ Αἰδηψὸν τῆς Εὐβοίας, ὅπου τὰ Θερμὰ τὰ Ἡρακλέους, πορθμῶ διειργόμενος σταδίων ἐξήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐν δὲ τῷ Κύνῳ Δευκαλίωνα φασὶν οἰκῆσαι. Καὶ τῆς Πύρρας αὐτόφι δείκνυται σῆμα, τοῦ δὲ Δευκαλίωνος Ἀθήνησι. Διέχει δὲ τῆς Κνημίδος ὁ Κῦνος ὅσον πεντήκοντα σταδίους. Καὶ ἡ Ἀταλάντη δὲ νῆσος κατὰ Ὀπούντα ἰδρυται, ὁμώνυμος τῇ πρὸ τῆς Ἀττικῆς. Λέγεσθαι δ' Ὀπουντίους τινὰς καὶ ἐν τῇ Ἠλείᾳ φασίν, ὧν οὐκ ἄξιον μεμνησθαι, πλὴν ὅτι συγγένειαν αὐτῶν ἐξαναγεοῦνται τοῖς Ὀπουντίοις ὑπάρχουσιν. Ὅτι δ' ἐξ Ὀπούντος ἦν ὁ Πάτροκλος, λέγει Ὀμηρος, καὶ διότι φόνον ἀκούσιον πράξας ἔφυγεν εἰς Πηλέα, ὁ δὲ πατὴρ Μενοίτιος ἔμεινεν ἐν τῇ πατρίδι· ἐκεῖσε

425. γάρ φησιν ὁ Ἀχιλλεὺς ὑποσχέσθαι τῷ Μενoitίῳ κατάξειν τὸν Πάτροκλον ἐκ τῆς στρατείας ἐπανελθόντα. Οὐ μὴν ἐβασίλευσέ γε ἐκεῖνος τῶν Ὀπουντίων· ἀλλ' Αἴας ὁ Λοκρὸς, πατρίδος ἴων, ὡς φασι, Ναρύκου. Αἰάνην δ' ὀνομάζουσι τὸν ἀναιρεθέντα ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου, ἀφ' οὗ καὶ τέμενος Αἰάνειον δείκνυται, καὶ κρήνη τις Αἰανίς.

§. 3.

426. Ἐξῆς δὲ μετὰ τὸν Κύνον Ἀλόπη ἐστὶ, καὶ ὁ Δαφνοῦς, ὃν ἔφαμεν κατεσπάσθαι· λιμὴν δ' ἐστὶν αὐτόθι διέχων Κύνου περὶ ἐνενηκοντα σταδίους· Ἐλατείας δὲ, πεζεύοντι εἰς τὴν μεσογαίαν, ἑκατὸν εἴκοσι. Ἦδη δ' ἐστὶ ταῦτα τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου. Μετὰ γάρ τὸν Ὀπουντίον συνεχῆς ἐστὶν οὗτος.

§. 4.

Μετὰ δὲ Δαφνοῦντα Κνημίδες χωρίον ἐρυμνόν, ὅσον σταδίους εἴκοσι πλεύσαντι· καθ' ὃ καὶ τὸ Κήναιον ἐκ τῆς Εὐβοίας ἀντίκειται, ἄκρα βλέπουσα πρὸς ἐσπέραν καὶ τὸν Μαλιέα κόλπον, πορθμῷ διειργομένη σχεδὸν εἰκοστασάδιῳ. Ταῦτα δ' ἤδη τῶν Ἐπικνημιδίῳ ἐστὶ Λοκρῶν. Ἐνταῦθα καὶ αἱ Λιχάδες καλούμεναι τρεῖς νῆσοι πρόκεινται, ἀπὸ Λίχα τὸ ὄνομα ἔχουσαι· καὶ ἄλλαι δ' εἰσὶν ἐν τῷ λεχθέντι παράπλῳ, ἃς ἐκόντες παραλείπομεν. Μετὰ δὲ εἴκοσι σταδίους ἀπὸ Κνημιδῶν λιμὴν, ὑπὲρ οὗ κεῖται τὸ Θρόνιον ἐν σταδίοις τοῖς ἴσοις κατὰ τὴν μεσογαίαν. Εἰς τὸ Βοάγριος ποταμὸς ἐκδίδωσιν, ὃ παραρρέων τὸ Θρόνιον· Μάνην δ' ἐπονομάζουσιν αὐτόν· ἐστὶ δὲ χειμάρρους, ὡς ἀβρόχοις ἐμβαίνειν τοῖς ποσίν· ἄλλοτε δὲ καὶ διπλεθρον ἴσχειν πλάτος. Μετὰ δὲ ταῦτα, Σκάρφεια, σταδίοις ὑπερκειμένη τῆς θαλάττης δέκα, διέχουσα δὲ τοῦ Θρονίου τριάκοντα, ἐλάττωσι δὲ μικρῶ... ἔπειτα Νίκαια καὶ αἱ Θερμοπύλαι.

§. 5.

Τῶν δὲ λοιπῶν πόλεων, τῶν μὲν ἄλλων οὐκ ἄξιον μεμνη- 426.
σθαι· ὧν δ' Ὀμηρος μέμνηται, Καλλίαρος μὲν οὐκέτι οἰκεῖται...
τι πεδίον· [καί] καλοῦσιν οὕτως ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος τῷ τόπῳ·
εὐήροτος γὰρ ἔστι. [Οὐδ' ἦ] ἐξῆς δὲ Βῆσσα ἔστι, δρυμώδης τις
τόπος· οὐδὲ [αἱ Αὐγειαί, ὧν τὴν χῶ]ραν ἔχουσι Σκαρφειῖς. Ταύ-
την μὲν οὖν τὴν Βῆσσαν ἐν τοῖς δυοῖν γραπτέον σίγμα· ἀπὸ γὰρ
τοῦ δρυμώδους ὠνόμασαι ὁμωνύμως· ὥσπερ καὶ Νάπη ἐν τῷ
Μηθύμνης πεδίῳ, ἣν Ἑλλάνικος ἀγνοῶν Λάπην ὀνομάζει· τὸν
δ' ἐν τῇ Ἀττικῇ δῆμον, ἀφ' οὗ Βησαιεῖς οἱ δημόται λέγονται,
ἐν τῷ ἐνὶ σίγμα γράφουσιν.

§. 6.

Ἡ δὲ Τάρφη κεῖται ἐφ' ὕψους, διέχουσα... σαδίους εἴκοσι,
χώραν δ' εὐκαρπον καὶ εὐδενδρον ἔχει· ἤδη γὰρ καὶ αὕτη ἀπὸ
τοῦ δάσους ὠνόμασαι. Καλεῖται δὲ νῦν Φαρύγαι· ἴδρυται δ'
αὐτόθι Ἡρας Φαρυγαίας ἱερὸν, ἀπὸ τῆς ἐν Φαρύγαις τῆς Ἀρ-
γείας· καὶ δὴ καὶ ἄποικοὶ φασιν εἶναι Ἀργείων.

§. 7.

Τῶν γε μὴν ἐσπερίων Λοκρῶν Ὀμηρος οὐ μέμνηται, ἢ οὐ
ῥητῶς γε· ἀλλὰ μόνον τῷ δοκεῖν ἀντιδιασέλλεσθαι τούτοις
ἐκείνους, περὶ ὧν εἰρήκαμεν,

Λοκρῶν, οἳ ναίουσι πέρην ἱερῆς Εὐβοίας,

ὡς καὶ ἐτέρων ὄντων. Ἀλλ' οὐδ' ὑπὸ τῶν ἄλλων τεθρύλληται
ποιητῶν. Πόλεις δ' ἔσχον Ἄμφισσάν τε καὶ Ναύπακτον· ὧν ἡ
Ναύπακτος συμμένει τοῦ Ἀντιρρίου πλησίον. ὠνόμασαι δ' ἀπὸ 427.
τῆς ναυπηγίας τῆς ἐκεῖ γενομένης, εἴτε τῶν Ἡρακλειδῶν ἐκεῖ ναυ-
πηγησαμένων τὸν σόλον, εἴθ' ὡς φησιν Ἐφορος, Λοκρῶν ἔτι
πρότερον παρασκευασάντων· ἔστι δὲ νῦν Αἰτωλῶν, Φιλίππου
προσκρίναντος.

§. 8.

427. Αὐτοῦ δὲ καὶ ἡ Χαλκίς, ἧς μέμνηται καὶ ὁ Ποιητὴς ἐν τῷ Αἰτωλικῷ καταλόγῳ, ὑποκάτω Καλυθῶνος. Αὐτοῦ δὲ καὶ ὁ Ταφιασσὸς λόφος, ἐν ᾧ τὸ τοῦ Νέσσου μνημα καὶ τῶν ἄλλων Κενταύρων· ὧν ἀπὸ τῆς σηπεδόνης φασὶ τὸ ὑπὸ τῆ ρίζῃ τοῦ λόφου προχεόμενον δυσῶδες καὶ θρόμβους ἔχον ὕδωρ ρεῖν· διὰ δὲ τοῦτο καὶ Ὀζόλας καλεῖσθαι τὸ ἔθνος. Καὶ ἡ Μολύκρεια δ' ἐστὶ κατὰ τὸ Ἀντίρριον, Αἰτωλικὸν πολίχμιον. Ἡ δ' Ἄμφισσα ἐπὶ τοῖς ἄκροις ἰδρύται τοῦ Κρισσαίου πεδίου. Κατέσπασαν δ' αὐτὴν οἱ Ἄμφικτύονες, καθάπερ εἰρήκαμεν. [Καὶ Οἰάνθει]α δὲ καὶ Εὐπάλιον Λοκρῶν εἰσιν. Ὁ δὲ παράπλους πᾶς ὁ Λοκρικὸς μικρὸν ὑπερβάλλει τῶν διακοσίων σταδίων.

§. 9.

Ἀλόπην δὲ καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν τοῖς Ἐπικνημιδίοις ὀνομάζουσι, καὶ ἐν τῇ Φθιώτιδι· οὗτοι μὲν οὖν ἄποικοι τῶν Ἐπικνημιδίων, οἱ δ' Ἐπιζεφύριοι, τούτων.

§. 10.

Τοῖς δὲ Λοκροῖς, τοῖς μὲν ἐσπερίοις συνεχεῖς εἰσιν Αἰτωλοῖ· τοῖς δ' Ἐπικνημιδίοις Αἰνιᾶνες οἱ τὴν Οἴτην ἔχοντες, καὶ μέσοι Δωριεῖς. Οὗτοι μὲν οὖν εἰσιν οἱ τὴν Τετράπολιν οἰκήσαντες, ἣν φασιν εἶναι μητρόπολιν τῶν ἀπάντων Δωριέων· πόλεις δ' ἔσχον, Ἐρινεὸν, Βοῖον, Πίνδον, Κυτίνιον· ὑπέρκειται δ' ἡ Πίνδος τοῦ Ἐρινεοῦ· παραρρεῖ δ' αὐτὴν ὁμώνυμος ποταμὸς, ἐμβαλλων εἰς τὸν Κηφισσὸν οὐ πολὺ τῆς Λιλαίας ἄπωθεν· τινὲς δ' Ἀκύφαντα λέγουσι τὴν Πίνδον. Τούτων ὁ βασιλεὺς Αἰπάλιος, ἐκπεσὼν τῆς ἀρχῆς, κατήχθη πάλιν, ὡς ἰσοροῦσιν, ὑφ' Ἡρακλέους· ἀπεμνημόνευσεν οὖν αὐτῷ τὴν χάριν τελευτή-

σαντι περι την Οϊτην. Ὑλλον γὰρ εἰσεποιήσατο τὸν πρεσβύ- 427.
 τατον τῶν ἐκείνου παίδων, καὶ διεδέξατο ἐκεῖνος τὴν ἀρχὴν
 καὶ οἱ ἀπόγονοι. Ἐντεῦθεν ὄρμηθεῖσι τοῖς Ἡρακλείδαις ὑπ-
 ἤρξεν ἢ εἰς Πελοπόννησον κάθοδος.

§. 11.

Τέως μὲν οὖν ἦσαν ἐν ἀξιώματι αἱ πόλεις, καίπερ οὔσαι
 μικραὶ καὶ λυπρόχωροι, ἔπειτ' ὠλιγορήθησαν· ἐν δὲ τῷ Φω-
 κικῷ πολέμῳ, καὶ τῇ Μακεδόνων ἐπικρατείᾳ καὶ Αἰτωλῶν καὶ
 Ἀθαμάνων [οὔτως ἐκακώθησαν, ὥστε] Θυμασὸν εἰ καὶ ἶχνος
 αὐτῶν εἰς Ῥωμαίους ἦλθε. Τὰ δ' αὐτὰ πεπόνθασι καὶ οἱ Αἰνιᾶνες.
 Καὶ γὰρ τούτους ἐξέφθειραν Αἰτωλοὶ τε καὶ Ἀθαμᾶνες· Αἰτωλοὶ
 μὲν μετὰ Ἀκαρνάνων πολεμοῦντες καὶ μέγα δυνάμενοι· Ἀθαμᾶνες
 δ' ὕστατοι τῶν Ἡπειρωτῶν εἰς ἀξίωμα προαχθέντες, ἤδη τῶν
 ἄλλων ἀπειρηκότων, καὶ μετ' Ἀμυνάνδρου τοῦ βασιλέως δύ-
 ναμιν κατασκευασάμενοι. Οὔτοι δὲ τὴν Οἶτην διακατεῖχόν.

§. 12.

Τὸ δ' ὄρος διατείνει ἀπὸ Θερμοπυλῶν καὶ τῆς ἀνατολῆς 428.
 μέχρι πρὸς τὸν κόλπον τὸν Ἀμβρακικὸν καὶ τὴν ἑσπέραν· τρόπον
 δὲ τινα καὶ πρὸς ὄρθας τέμνει τὴν ἀπὸ τοῦ Παρνασοῦ μέχρι
 Πίνδου καὶ τῶν ὑπερκειμένων βαρβάρων ὄρεινὴν τὸ ὄρος τοῦτο.
 Τούτου δὲ τὸ μὲν πρὸς Θερμοπύλας νενευκὸς μέρος Οἶτη κα-
 λεῖται, σαδίων διακοσίων τὸ μῆκος, τραχὺ καὶ ὑψηλόν, ὑψηλό-
 τατον δὲ κατὰ τὰς Θερμοπύλας· κορυφοῦται γὰρ ἐνταῦθα, καὶ
 τελευτᾷ πρὸς ὄξεις καὶ ἀποτόμους μέχρι τῆς Θαλάττης κρη-
 μνούς· ὀλίγην δ' ἀπολείπει πάροδον τοῖς ἀπὸ τῆς παραλίας
 ἐμβαλλουσιν εἰς τοὺς Λοκροὺς ἐκ τῆς Θετταλίας.

§. 13.

428. Τὴν μὲν οὖν πάροδον Πύλας καλοῦσι, καὶ Στενά, καὶ Θερμοπύλας· ἔστι γὰρ καὶ θέρμα πλησίον ὕδατα τιμώμενα, ὡς Ἡρακλέους ἱερά. Τὸ δ' ὑπερκείμενον ὄρος Καλλίδρομον· τινὲς δὲ καὶ τὸ λοιπὸν τὸ δι' Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας διῆκον μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου Καλλίδρομον προσαγορεύουσι. Πρὸς δὲ ταῖς Θερμοπύλαις ἐστὶ φρούρια ἐντὸς τῶν Στενῶν, Νίκαια μὲν ἐπὶ θαλάτταν Λοκρῶν, Τειχιοῦς δὲ καὶ Ἡράκλεια ὑπὲρ αὐτῆς, ἢ Τραχίν καλουμένη πρότερον, Λακεδαιμονίων κτίσμα. Διέχει δὲ τῆς ἀρχαίας Τραχίνος περὶ ἕξ σταδίου ἢ Ἡράκλεια. Ἐξῆς δὲ ἢ Ῥοδουντία, χωρίον ἐρυμνόν.

§. 14.

Ποιεῖ δὲ δυσείσβολα τὰ χωρία ταῦτα ἢ τε τραχύτης καὶ τὸ πλῆθος τῶν ὑδάτων φάραγγας ποιοῦντων, ἢ διέξεισι. Πρὸς γὰρ τῷ Σπερχειῷ, τῷ παραρρέοντι τὴν Ἀντίκιρραν, καὶ ὁ Δύρας ἐστίν, ὃν φασὶν ἐπιχειρῆσαι τὴν Ἡρακλέους σβέσαι πυράν· καὶ ἄλλος Μέλαις, διέχων Τραχίνος εἰς πέντε σταδίους. Πρὸς δὲ μεσημβρίαν τῆς Τραχίνος φησὶν Ἡρόδοτος εἶναι βαθεῖαν διασφάγα, δι' ἧς Ἄσωπὸς, ὁμώνυμος τοῖς εἰρημένοις Ἄσωποῖς, εἰς τὴν θαλάτταν ἐκπίπτει ἐντὸς πυλῶν, παραλαβὼν καὶ τὸν Φοίνικα ἐκ τῆς μεσημβρίας συμβάλλοντα αὐτῷ, ὁμώνυμον τῷ ἡρωῖ, οὗ καὶ τάφος πλησίον δείκνυται· σταδιοὶ δ' εἰσὶν ἐπὶ Θερμοπύλας ἀπὸ Ἄσωποῦ πεντεκαίδεκα.

§. 15.

Τότε μὲν οὖν ἦν ἐνδοξότατα τὰ χωρία ταῦτα, ἡνίκα τῶν κλείθρων ἐκυρίευσεν τῶν περὶ τὰ Στενά· καὶ τοῖς ἔξω τῶν Στενῶν πρὸς τοὺς ἐντὸς ἦσαν ἀγῶνες πρωτείων· καθάπερ καὶ πέδας

ἐκάλει Φίλιππος τῆς Ἑλλάδος τὴν Χαλκίδα καὶ τὴν Κόρινθον, 428. πρὸς τὰς ἐκ τῆς Μακεδονίας ἀφορμὰς βλέπων· ἐπιθέσμους δ' οἱ ὕστερον προσηγόρευον ταύτας τε καὶ ἔτι τὴν Δημητριάδα· καὶ γὰρ αὕτη παρόδων ἦν κυρία τῶν περὶ τὰ Τέμπη, τό τε Πήλιον ἔχουσα καὶ τὴν Ὀσσαν. Ὑστερον δὲ, πάντων ὑπὸ μίαν ἐξουσίαν 429. ὑπηγμένων, ἅπαντα ἐλεύθερα πᾶσι καὶ ἀνέωγε.

§. 16.

Περὶ δὲ τὰ Στενὰ ταῦτα οἱ περὶ Λεωνίδα μετὰ ὀλίγων τῶν ὁμόρων τοῖς τόποις ἀντέσχον πρὸς τὰς τοσαύτας τῶν Περσῶν δυνάμεις, μέχρι περιελθόντες δι' ἀτραπῶν τὰ ὄρη κατέκοψαν αὐτούς οἱ βάρβαροι. Καὶ νῦν τὸ πολυάνδριον ἐκείνων ἐστί, καὶ σῆλαι, καὶ ἡ θρυλλομένη ἐπιγραφή τῆ Λακεδαιμονίων σῆλη, ἔχουσα οὕτως·

Ὡ ξέν' ἀπάγειλον Λακεδαιμονίους, ὅτι τῆδε
Κείμεθα τοῖς κείνων πειθόμενοι νομίμοις.

§. 17.

Ἐστί δὲ καὶ λιμὴν μέγας αὐτόθι, καὶ Δήμητρος ἱερόν, ἐν ᾧ κατὰ πᾶσαν Πυλαίαν θυσίαν ἐτέλουν οἱ Ἀμφικτύονες. Ἐκ δὲ τοῦ λιμένος εἰς Ἡράκλειαν τὴν Τραχίνα πεζῇ σάδιοι τετταράκοντα· πλοῦς δ' ἐπὶ Κήναιον ἐβδομήκοντα. Ἐξω δὲ Πυλῶν εὐθὺς ὁ Σπερχειὸς ἐκδίδωσιν. Ἐπὶ δὲ Πύλας ἀπὸ Εὐρίπου σάδιοι πεντακόσιοι τριάκοντα. Καὶ ἡ μὲν Λοκρὶς τέλος ἔχει. Τὰ δ' ἔξω, Θετταλῶν ἐστί, τὰ πρὸς ἔω καὶ τὸν Μαλιακὸν κόλπον, τὰ δὲ πρὸς δύσιν, Αἰτωλῶν καὶ Ἀκαρνανῶν. Ἀθαμᾶνες δὲ καὶ αὐτοὶ ἐκλελοίπασιν...

§. 18.

Μέγιστον δὴ καὶ παλαιότατον τὸ τῶν Θετταλῶν σύστημα· ὧν

429. τὰ μὲν Ὀμηρος εἶρηκε, τὰ δ' ἄλλοι πλείους. Αἰτωλοὺς δ' Ὀμηρος μὲν αἰεὶ ἐνὶ ὀνόματι λέγει, πόλεις, οὐκ ἔθνη τάττων ὑπ' αὐτοῖς, πλὴν εἰ τοὺς Κουρῆτας, οὓς ἐν μέρει τακτέον Αἰτωλικῶν. Ἀπὸ Θετταλῶν δ' ἀρκτέον, τὰ μὲν σφόδρα παλαιὰ καὶ μυθώδη, καὶ οὐχ ὁμολογούμενα τὰ πολλὰ, ἑῶντες, καθ' ἅπερ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἐποιήσαμεν, τὰ δὲ φαινόμενα ἡμῖν καίρια λέγοντες.

Κ Ε Φ. Ε.

§. 1.

Ἐς ἱ δ' αὐτῆς πρὸς Θαλάττη μὲν ἢ ἀπὸ Θερμοπυλῶν μέχρι τῆς ἐκβολῆς τοῦ Πηνειοῦ καὶ τῶν ἄκρων τοῦ Πηλίου παραλία, βλέπουσα πρὸς ἕω καὶ πρὸς τὰ ἄκρα τῆς Εὐβοίας τὰ βόρεια. ἔχουσι δὲ τὰ μὲν πρὸς Εὐβοίᾳ καὶ Θερμοπύλαις Μαλιεῖς καὶ οἱ Φθιώται Ἀχαιοί· τὰ δὲ πρὸς τῷ Πηλίῳ Μάγνητες. Αὕτη μὲν οὖν ἢ πλευρὰ τῆς Θετταλίας ἑῶα λεγέσθω καὶ παραλία. Ἐκατέρωθεν δ' ἀπὸ μὲν Πηλίου καὶ Πηνειοῦ πρὸς τὴν μεσόγαιαν Μακεδόνες παράκεινται μέχρι Παιονίας καὶ τῶν Ἡπειρωτικῶν ἔθνων. Ἀπὸ δὲ τῶν Θερμοπυλῶν τὰ παράλληλα τοῖς Μακεδόσιν ὄρη τὰ Οἰταῖα καὶ Αἰτωλικά τοῖς Δωριεῦσι καὶ τῷ Παρνασσῷ συνάπτοντα· καλεῖσθω δὲ τὸ μὲν πρὸς τοῖς Μακεδόσι πλευρὸν ἀρκτικόν· τὸ δ' ἕτερον νότιον. Λοιπὸν δ' ἐς τὸ ἐσπέριον, ὃ περικλείουσιν Αἰτωλοὶ καὶ Ἀκαρναῆνες καὶ Ἀμφίλοχοι, καὶ τῶν Ἡπειρωτῶν Ἀθαμᾶνες, καὶ Μολοττοὶ, καὶ ἢ τῶν Αἰθίων ποτὲ λεγομένη γῆ, καὶ ἀπλῶς ἢ περὶ Πίνδον, . . . πλὴν τοῦ Πηλίου καὶ τῆς Ὀσσης. Ταῦτα δ' ἐξῆρται μὲν ἰκανῶς· οὐ μὴν γε πολλὴν περιλαμβάνει κύκλω χώραν, ἀλλ' εἰς τὰ πεδία τελευτᾷ.

§ 2.

§. 2.

Ταῦτα δ' ἐσὶ τὰ μέσα τῆς Θετταλίας, εὐδαιμονεσάτη χώρα, 430. πλὴν ὄση ποταμόκλυσός ἐστιν. Ὁ γὰρ Πηνειός, διὰ μέσης ρέων, καὶ πολλοὺς δεχόμενος ποταμούς, ὑπερεκχεῖται πολλάκις· τὸ δὲ παλαιὸν καὶ ἐλιμνάζετο, ὡς λόγος, τὸ πεδίον, ἔκ τε τῶν ἄλλων μερῶν ὄρεσι περιειργόμενον, καὶ τῆς παραλίας μετεωρότερα τῶν πεδίων ἐχούσης τὰ χωρία. Ὑπὸ δὲ σεισμῶν ῥήγματος γενομένου [κατὰ] τὰ νῦν καλούμενα Τέμπη, καὶ τὴν Ὀσσαν ἀποσχίσαντος ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου, διεξέπεσε ταύτη πρὸς θάλατταν ὁ Πηνειός, καὶ ἀνέψυξε τὴν χώραν ταύτην· Ὑπολείπεται δ' ὁμως ἢ τε Νεσσωνίς λίμνη μεγάλη, καὶ ἡ Βοιθηΐς, ἐλάττων ἐκείνης καὶ πλησιεστέρα τῇ παραλίᾳ.

§. 3.

Τοιαύτη δ' οὔσα εἰς τέτταρα μέρη διήρητο· ἐκαλεῖτο δὲ τὸ μὲν Φθιώτις, τὸ δὲ Ἰσθμιαῖος, τὸ δὲ Θετταλιώτις, τὸ δὲ Πελασγιώτις. ἔχει δ' ἡ μὲν Φθιώτις τὰ νότια τὰ παρὰ τὴν Οἴτην, ἀπὸ τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου καὶ Πυλαϊκοῦ μέχρι τῆς Δολοπίας καὶ τῆς Πίνδου διατείνοντα, πλατυνόμενα δὲ μέχρι Φαρσαλίας, καὶ τῶν πεδίων τῶν Θετταλικῶν· ἡ δ' Ἰσθμιαῖος τὰ ἐσπέρια, καὶ τὰ μεταξὺ Πίνδου καὶ τῆς ἄνω Μακεδονίας· τὰ δὲ λοιπὰ, οἳ τε ὑπὸ τῇ Ἰσθμιαίῳ νεμόμενοι τὰ πεδία, καλούμενοι δὲ Πελασγιῶται, συνάπτοντες ἤδη τοῖς κάτω Μακεδόσι, καὶ οἳ ἐφεξῆς τὰ μέχρι τῆς Μαγνητικῆς παραλίας ἐκπληροῦντες χωρία. Κάνταυρα δ' ἐνδόξων ὀνομάτων ἔσαι ἀρίθμησις, καὶ ἄλλως, καὶ διὰ τὴν Ὀμήρου ποίησιν. Τῶν δὲ πόλεων ὀλίγαι σώζουσι τὸ πάτριον ἀξίωμα· μάλιστα δὲ Λάρισσα.

§. 4.

Ὁ δὲ Ποιητής εἰς δέκα μέρη καὶ δυναστείας διελών τὴν σύμ-

430. πασαν γῆν, ἣν νῦν Θετταλίαν προσαγορεύομεν, προσλαβὼν καὶ τινα τῆς Οἰταίας καὶ τῆς Λοκρικῆς, ὡς δ' αὐτως καὶ τῆς ὑπὸ Μακεδόσιν νῦν τεταγμένης, ὑπογράφει τι κοινὸν καὶ πάση χώρᾳ συμβαῖνον, τὸ μεταβάλλεσθαι καὶ τὰ ὅλα καὶ τὰ καθ' ἕκαστα παρὰ τὰς τῶν ἐπικρατούντων δυνάμεις.

§. 5.

Πρώτους δὲ καταλέγει τοὺς ὑπ' Ἀχιλλεῖ, τοὺς τὸ νότιον πλευρὸν κατέχοντας, καὶ παρακειμένους τῇ τε Οἴτῃ καὶ τοῖς Ἐπικνημιδίσι Λοκροῖς·

ὅσσοι τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἔναιον,
 Οἳ τ' Ἄλον, οἳ τ' Ἀλόπην, οἳ τε Τρηχίῳ ἐνέμοντο,
 Οἳ τ' εἶχον Φθίην ἢ δ' Ἑλλάδα καλλιγύνακτα·
 Μυρμιδόνες δὲ κάλειντο καὶ Ἕλληνες καὶ Ἀχαιοί.

431. Συζεύγνυσι δὲ τούτοις καὶ τοὺς ὑπὸ τῷ Φοίνικι, καὶ κοινὸν ἀμφοῖν ποιεῖ τὸν σόλον. Ὁ μὲν οὖν Ποιητῆς οὐδαμοῦ μέμνηται Δολοπικῆς στρατίας, κατὰ τοὺς περὶ Ἴλιον ἀγῶνας· οὐδὲ γὰρ αὐτῶν τὸν ἡγεμόνα Φοίνικα πεποίηκεν εἰς τοὺς κινδύνους ἐξιόντα, καθάπερ τὸν Νέσσορα· ἄλλοι δ' εἰρήκασι, καθάπερ Πίνδαρος μνησθεῖς τοῦ Φοίνικος·

Ὅς Δολόπων ἄγαγε θρασὺν ὄμιλον σφενδαῖσαι,
 Ἴπποδάμων Δαναῶν βέλεσι πρόσφορον.

Τοῦτο δὴ καὶ παρὰ τῷ Ποιητῇ κατὰ τὸ σιωπώμενον (ὡς εἰώθασι λέγειν οἱ γραμματικοί) συνυπακουσέον. Γελοῖον γὰρ τὸ τὸν βασιλέα μετέχειν τῆς στρατείας·

Ναῖον δ' ἐσχατιὴν Φθίης, Δολόπεσσι ἀνάσσω·

τοὺς δ' ὑπηκόους μὴ παρεῖναι· οὐδὲ γὰρ συστρατεύειν ἂν τῷ Ἀχιλλεῖ δόξειεν, ἀλλὰ μόνον ὀλίγων ἐπιστάτης καὶ ρήτωρ ἔπεσθαι, εἰ δ' ἄρα, σύμβουλος. Τὰ δ' ἔπη βούλεται καὶ τοῦτο δηλοῦν τοιοῦτον γὰρ τὸ,

Μύθων τε ρητῆρ' ἔμεναι πρηκτῆρά τε ἔργων.

Τῶν μέντοι ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεΐ λεχθέντων ἐν ἀντιλογίᾳ ἐστὶ τό τε 431. Ἄργος τὸ Πελασγικὸν, καὶ ἡ Φθία. Ἄργος τε γὰρ οἱ μὲν πόλιν δέχονται Θετταλικήν, περὶ Λάρισσαν ἰδρυμένην ποτέ, νῦν δ' οὐκέτι οὔσαν· οἱ δ' οὐ πόλιν, ἀλλὰ τὸ τῶν Θετταλῶν πεδίον οὕτως ὀνοματικῶς λεγόμενον, φεμένου τοῦνομα Ἄβαντος, ἐξ Ἄργους δεῦρο ἀποικήσαντος.

§. 6.

Φθίαν τε, οἱ μὲν τὴν αὐτὴν εἶναι τῇ Ἑλλάδι [τῇ] καὶ Ἀχαΐα, ταύτην δ' εἶναι, διατεμνομένης τῆς συμπάσης Θετταλίας, κατὰ θάτερον μέρος τὸ νότιον· οἱ δὲ διαιροῦσιν. Ἔοικε δ' ὁ Ποιητὴς δύο ποιεῖν, τὴν τε Φθίαν, καὶ τὴν Ἑλλάδα, ὅταν οὕτω φῆ,

Οἱ τ' εἶχον Φθίην ἢδ' Ἑλλάδα καλλιγύναικα,

ὡς δυεῖν οὐσῶν· καί,

Φεῦγον ἔπειτ' ἀπάνευθε δι' Ἑλλάδος εὐρυχόροιο,

Φθίην δ' ἐξικόμην·

καί,

ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε.

Ὁ μὲν οὖν Ποιητὴς δύο ποιεῖ πότερον δὲ πόλεις ἢ χώρας, οὐ δηλοῖ. Οἱ δ' ὕστερον τὴν Ἑλλάδα, οἱ μὲν, εἰπόντες χώραν, διατετάσθαι φασὶν εἰς τὰς Θήβας τὰς Φθιώτιδας ἀπὸ τῆς παλαιοῦ Φαρσάλου· ἐν δὲ τῇ χώρᾳ ταύτῃ καὶ τὸ Θετιδίον ἐστὶ πλησίον τῶν Φαρσάλων ἀμφοῖν, τῆς τε παλαιᾶς καὶ τῆς νέας· καὶ τοῦ Θετιδίου τεκμαιρόμενοι τῆς ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεΐ μέρος εἶναι καὶ τήνδε τὴν χώραν. Οἱ δ' εἰπόντες πόλιν, Φαρσάλιοι μὲν δεικνύουσιν ἀπὸ ἐξήκοντα σταδίων τῆς ἑαυτῶν πόλεως κατεσκευασμένην πόλιν, ἣν πεπιστεύκασιν εἶναι τὴν Ἑλλάδα, καὶ δύο κρήνας πλησίον, Μεσσηίδα καὶ Ὑπέρειαν· Μελιταιεῖς δ' ἀπώθεν ἑαυτῶν ὅσον δέκα σταδίους ὠκῆσθαι τὴν Ἑλλάδα πέραν τοῦ Ἐνιπέως, ἠνίκα ἡ αὐτῶν πόλις Πύρρα ὠνομάζετο· ἐκ δὲ τῆς Ἑλλάδος, ἐν ταπεινῷ χωρίῳ κειμένης, εἰς τὴν ἑαυτῶν μετοικήσαι τοὺς Ἕλληνας· μαρτύριον δ' εἶναι τὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ τῇ

432. σφετέρᾳ τάφῳ τοῦ Ἑλλήνος, τοῦ Δευκαλίωνος υἱοῦ καὶ Πύρ-
 ρας. Ἴσορεῖται γὰρ ὁ Δευκαλίων τῆς Φθιώτιδος ἄρξαι, καὶ
 ἀπλῶς τῆς Θετταλίας· ὁ δ' Ἐνιπεύς, ἀπὸ τῆς Ὀθρυος παρὰ
 Φάρσαλον ῥυεῖς εἰς τὸν Ἀπιδανὸν παραβάλλει, ὁ δ' εἰς τὸν
 Πηνειόν. Περὶ μὲν Ἑλλήνων ταῦτα.

§. 7.

Φθῖοι δὲ καλοῦνται οἱ τε ὑπ' Ἀχιλλεῖ, καὶ ὑπὸ Πρωτεσιλάῳ,
 καὶ Φιλοκτῆτη· ὁ δὲ Ποιητῆς τούτων μάρτυς. Εἰπὼν γὰρ ἐν
 τῷ Καταλόγῳ τῶν ὑπ' Ἀχιλλεῖ,
 οἳ τ' εἶχον Φθίην,

ἐν τῇ ἐπὶ ναυσὶ μάχῃ τούτους μὲν ὑπομένοντας ἐν ταῖς ναυσὶ
 πεποίηκε μετὰ τοῦ Ἀχιλλέως, καὶ καθ' ἡσυχίαν ὄντας· τοὺς δ'
 ὑπὸ Φιλοκτῆτη, μαχομένους, ἔχοντας Μέδοντα, καὶ τοὺς ὑπὸ
 Πρωτεσιλάῳ πρότερον, εἶτα Ποδάρκει μενεπτολέμῳ· περὶ ὧν
 κοινῶς μὲν οὕτω φησὶν,

Ἐνθα δὲ Βοιωτοὶ καὶ Ἰάονες ἐλκεχίτωνες,
 Λοκροὶ καὶ Φθῖοι καὶ φαιδιμόεντες Ἐπειοὶ,

ἰδίως δὲ,

Πρὸ Φθίων δὲ, Μέδων τε, μενεπτόλεμός τε Ποδάρκης.
 Οἱ μὲν πρὸ Φθίων μεγαθύμων θωρηχθέντες,
 Ναῦφιν ἀμυνόμενοι, μετὰ Βοιωτῶν ἐμάχοντο.

Τάχα δὲ καὶ οἱ σὺν Εὐρυπύλῳ Φθῖοι ἐλέγοντο, ὁμοροὶ τού-
 τοις ὄντες. Νῦν μὲντοι Μαγνησίας νομίζουσι, τῆς ὑπ' Εὐρυπύλῳ
 τὰ περὶ Ὀρμένιον, καὶ τὴν ὑπὸ Φιλοκτῆτη πᾶσαν· τὴν δ' ὑπὸ
 τῷ Ἀχιλλεῖ τῆς Φθίας ἀπὸ Δολοπίας καὶ τοῦ πεδίου μέχρι τῆς
 Μαγνητικῆς θαλάττης. Μέχρι δὲ τῆς ὑπὸ Πρωτεσιλάῳ πόλεως
 Ἀντρώνος, ἣ νῦν πληθυντικῶς λέγεται, τὸ *δὲ* πλάτος ἀφο-
 ρίζεται τῆς ὑπὸ Πηλεῖ καὶ Ἀχιλλεῖ γῆς ἀπὸ τῆς Τραχινίας καὶ
 τῆς Οἰταίας ἀρξαμένοις· τὸ δ' αὐτὸ σχεδόν τι καὶ μῆκός ἐστι τοῦ
 Μαλιακοῦ κολπου.

§. 8.

Περὶ Ἄλου δὲ καὶ Ἀλόπης διαποροῦσι, μὴ οὐ τούτους λέγει 432.
 τοὺς τόπους, οἱ νῦν ἐν τῷ Φθιωτικῷ τέλει φέρονται, ἀλλὰ τοὺς ἐν
 Λοκροῖς, μέχρι δεῦρο ἐπικρατοῦντος τοῦ Ἀχιλλέως, ὡσπερ καὶ
 μέχρι Τραχίνος καὶ τῆς Οἰταίας. Ἔσι γὰρ καὶ Ἄλος καὶ Ἀλιούς
 ἐν τῇ παραλίᾳ τῶν Λοκρῶν, καθάπερ καὶ Ἀλόπη. Οἱ δὲ τὸν
 Ἀλιούντα ἀντὶ Ἀλόπης τίθεισιν, καὶ γράφουσιν οὕτως·

Οἱ τ' Ἄλον, οἱ τ' Ἀλιούνθ', οἱ τε Τρηχίν' ἐνέμοντο.

Ὁ δὲ Φθιωτικὸς Ἄλος ὑπὸ τῷ πέρατι κεῖται τῆς Ὄθρουος, ὅρους 433.
 πρὸς ἄρκτον κειμένου τῇ Φθιώτιδι, ὁμόρου δὲ τῷ Τυμφρησῶ τῷ
 ὕρει καὶ τοῖς Δόλοψιν, ἐκεῖθεν δὲ παρατείνοντος εἰς τὰ πλησίον
 τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου. Ἀπέχει δὲ Ἰτώνου περὶ ἐξήκοντα σταδίους
 ὁ Ἄλος, ἢ ἡ Ἄλος (λέγεται γὰρ ἀμφοτέρως)· ὤκισε δὲ ὁ Ἀθάμας
 τὴν Ἄλον, ἀφανισθεῖσαν δὲ συνώκισε... χρόνοις ὕσερον· ὑπέρκειται
 δὲ τοῦ Κροκίου πεδίου· ῥεῖ δὲ ποταμὸς Ἀμφρυσος πρὸς τῷ τείχει.
 Ὑπὸ δὲ τῷ Κροκίῳ Θῆβαί εἰσιν αἱ Φθιώτιδες· καὶ ἡ χώρα δὲ Φθιω-
 τισ καλεῖται καὶ Ἀχαϊκή, συνάπτουσα τοῖς Μαλιεῦσιν, ὡσπερ καὶ
 οἱ τῆς Ὄθρουος πρόποδες. Καθάπερ δὲ ἡ Φυλάκη ἢ ὑπὸ Πρωτεσι-
 λάῳ τῆς Φθιώτιδος ἔσι τῆς προσχώρου τοῖς Μαλιεῦσιν, οὕτω
 καὶ ἡ Ἄλος· διέχει δὲ Θηβῶν περὶ ἑκατὸν σταδίους· ἐν μέσῳ δ' ἔσι
 Φαρσαλοῦ καὶ Φθιωτῶν. Φίλιππος μέντοι Φαρσαλίῳ προσένειμεν,
 ἀφελόμενος τῶν Φθιωτῶν. Οὕτω δὲ συμβαίνει τοὺς ὅρους καὶ τὰς
 συντάξεις τῶν τε ἐθνῶν καὶ τῶν τόπων ἀλλάττεσθαι αἰεὶ, καθάπερ
 εἶπομεν. Οὕτω καὶ Σοφοκλῆς τὴν Τραχινίαν Φθιώτιν εἴρηκεν. Ἀρ-
 τεμίδωρος δὲ τὴν Ἄλον ἐν τῇ παραλίᾳ τίθεισιν, ἔξω μὲν τοῦ Μα-
 λιακοῦ κόλπου κειμένην, Φθιώτιν δέ. Προϊὼν γὰρ ἐνθένδε ὡς ἐπὶ
 τὸν Πηνειὸν, μετὰ τὸν Ἀντρώνα τίθεισιν Πτελεὸν, εἶτα τὸν Ἄλον
 ἀπὸ τοῦ Πτελεοῦ διέχοντα ἑκατὸν καὶ δέκα σταδίους. Περὶ δὲ
 Τραχίνος εἴρηται, ὅποια τις· καὶ ὁ Ποιητὴς δὲ κατονομάζει.

§. 9.

433. Τοῦ δὲ Σπερχειοῦ μεμνημένος πολλάκις, ὡς ἐπιχωρίου ποταμοῦ, τὰς πηγὰς ἔχοντας ἐκ Τυμφρησοῦ, Δρυοπικοῦ ὄρους τοῦ καλουμένου... πρότερον, ἐκδιδόντος δὲ πλησίον Θερμοπυλῶν μεταξὺ αὐτῶν καὶ Λαμίας, δηλοῖ, ὅτι καὶ τὰ ἐντὸς πυλῶν, ὅσα τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου, καὶ τὰ ἐκτὸς ὑπ' ἐκείνῳ ἦν. Ἀπέχει δὲ Λαμίας ὁ Σπερχειὸς περί τριάκοντα σταδίου, ὑπερκειμένης πεδίου τινὸς καθήκοντος ἐπὶ τὸν Μαλιακὸν κόλπον. Ὅτι δ' ὁ Σπερχειὸς ἐπιχώριος, ἔκ τε τοῦ τρέφειν ἐκείνῳ τὴν κόμην φάσκειν, καὶ τοῦ τὸν Μενέσθιον, ἓνα τῶν λοχαγῶν αὐτοῦ, Σπερχειοῦ λέγεσθαι παῖδα καὶ τῆς ἀδελφῆς τῆς Ἀχιλλέως. Μυρμιδόνας δ' εἰκὸς καλεῖσθαι πάντας τοὺς ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ καὶ τῷ Πατρόκλῳ, οἱ συνηκολούθησαν ἐξ Αἰγίνης φεύγοντι τῷ Πηλεΐ. Ἀχαιοὶ δ' ἐκαλοῦντο οἱ Φθιώται πάντες.

§. 10.

Διαριθμοῦνται δὲ τὰς ὑπὸ τῷ Φθιωτικῷ τέλει τῷ ὑπ' Ἀχιλλεῖ κατοικίας, ἀπὸ Μαλιέων ἀρξάμενοι, πλείους μὲν, ἐν δ' αὐταῖς Θήβας τὰς Φθιώτιδας, Ἐχίνον, Λαμίαν, περί ἣν ὁ Λαμιακὸς συνέση πόλεμος Μακεδόσι καὶ καὶ Ἀντιπάτρῳ πρὸς Ἀθηναίους· ἐν ᾧ Λεωσθένης τε ἔπεσε τῶν Ἀθηναίων στρατηγός, [καὶ Λεοννάτος] ὁ
434. Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως ἐταῖρος· Ἐρινεὸν πρὸς τούτοις, Κορώνειαν, ὁμώνυμον τῇ Βοιωτικῇ, Μελίταιαν, Θαυμακοὺς, Πρόερναν, Φάρσαλον, Ἐρέτριαν, ὁμώνυμον τῇ Εὐβοικῇ, Παραχελωίτας, καὶ τούτους ὁμώνυμους τοῖς Αἰτωλικοῖς· καὶ γὰρ ἐνταῦθα ἔστιν Ἀχελῷος ποταμὸς πλησίον Λαμίας, παρ' ὃν οἰκοῦσιν οἱ Παραχελωῖται. Παρέτεινε δ' ἡ χώρα αὕτη πρὸς ἄρκτον μὲν, τῇ τῶν Ἀσκληπιαδῶν, καὶ μάλισα τῇ προσεσπερίῳ, καὶ τῆς Εὐρύπλου καὶ Πρωτεσιλάου ταῖς πρὸς ἔω κεκλιμέναις, πρὸς νότον δὲ τῇ Οἰταίᾳ, εἰς τετταρεσκαίδεκα δήμους διηρημένη...

Ἡράκλειάν τε καὶ Δρυοπίδα, τετράπολιν γεγонуϊάν ποτε (καθά- 454.
 περ καὶ τὴν Δωρίδα), μητρόπολιν δὲ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ
 Δρυόπων νομιζομένην. Τῆς δ' Οἰταίας καὶ ὁ Ἀκύφας ἐσὶ, καὶ
 Παρασωπιάς, καὶ Οἰνειάδαι, καὶ Ἀντίκιόρα ὁμώνυμος τῇ ἐν
 Λοκροῖς τοῖς ἐσπερίοις. Λέγω δὲ τὰς διατάξεις ταύτας οὐκ
 αἰ μεμενηκυίας τὰς αὐτάς, ἀλλὰ ποικίλως μεταβεβλημένας· αἱ
 δ' ἐπισημότατοι μάλισα ἄξια μνήμης εἰσὶ.

§. 11.

Τοὺς δὲ Δόλοπας φράζει καὶ ὁ Ποιητὴς ἰκανῶς, ὅτι ἐπὶ ταῖς
 ἐσχατιαῖς εἰσὶ τῆς Φθίας, καὶ ὅτι ὑπὸ τῶ αὐτῶ ἡγεμόνι
 ἦσαν τῶ Πηλεΐ οὗτοί τε καὶ οἱ Φθιώται· ἔναιον γάρ (φησὶν)
 ἐσχατιὴν Φθίης· καὶ ἦν Φοῖνιξ Δολόπεσσι ἀνάσσειν, δόντος
 τοῦ Πηλέως. Γεινιᾶ δὲ τῇ Πίνδῳ καὶ τοῖς περὶ αὐτὴν χωρίοις,
 Θετταλικοῖς οὖσι τοῖς πλείστοις. Διὰ γὰρ τὴν ἐπιφάνειάν τε καὶ
 τὴν ἐπικράτειαν τῶν Θετταλῶν καὶ τῶν Μακεδόνων οἱ πλησιάζ-
 ζοντες αὐτοῖς μάλισα τῶν Ἡπειρωτῶν, οἱ μὲν ἐκόντες, οἱ δ'
 ἄκοντες, μέρη καθίσαντο Θετταλῶν ἢ Μακεδόνων· καθάπερ
 Ἀθαμᾶνες καὶ Αἰθίκες καὶ Τάλαρες Θετταλῶν, Ὀρέσαι δὲ
 καὶ Πελαγόνες καὶ Ἐλιμιῶται Μακεδόνων.

§. 12.

Ἡ δὲ Πίνδος ὄρος ἐσὶ μέγα, πρὸς ἄρκτον μὲν τὴν Μακεδονίαν,
 πρὸς ἐσπέραν δὲ Περρραιβοὺς, μετανάσας ἀνθρώπους, ἔχουσα,
 πρὸς δὲ μεσημβρίαν Δόλοπας, [πρὸς ἔω δὲ τὴν Ἰσθμῶτιν]· αὕτη
 δ' ἐσὶ τῆς Θετταλίας. Ἐπ' αὐτῇ δὲ τῇ Πίνδῳ ὄκουν Τάλαρες, Μο-
 λοττικὸν φύλον, τῶν περὶ τὸν Τόμαρον ἀπόσπασμα· καὶ Αἰθίκες,
 εἰς οὓς ἐξελαθῆναί φησιν ὑπὸ Πειρίθου τοὺς Κενταύρους ὁ Ποιη-
 τὴς· ἐκλειοπένας δὲ νῦν ἰσοροῦνται. Τὴν δ' ἐκλειψιν διττῶς ἀκου-
 ζέων· ἢ γὰρ ἀφανισθέντων τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῆς χώρας τελείως

434. ἡρημωμένης, ἢ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐθνικοῦ μηκέτι ὄντος, μηδὲ τοῦ
 435. συστήματος διαμένουτος τοιούτου. Ὄταν οὖν ἄσημον τελέως ἦ τὸ
 λειπόμενον * νυγί * σύστημα, οὐκ ἄξιον μνήμης τίθεμεν οὔτ' αὐτὸ,
 οὔτε τὸ ὄνομα τὸ μεταληφθέν· ὅταν δ' ἔχη τοῦ μεμνησθαι δι-
 καίαν πρόφασιν, λέγειν ἀναγκαῖον τὴν μεταβολήν.

§. 13.

Λοιπὸν δ' εἰπεῖν τῆς παραλίας τὴν τάξιν τῆς ὑπὸ τῷ
 Ἀχιλλεῖ, ἀπὸ Θερμοπυλῶν ἀρξαμένους· τὴν γὰρ Λοκρικὴν καὶ
 τὰς ἄλλας εἰρήκαμεν. Αἱ τοίνυν Θερμοπύλαι τοῦ μὲν Κηναίου
 διεσηκασιν ἐβδομηκοντασάδιω πορθμῷ, παραπλέοντι δ' ἔξω
 Πυλῶν, τοῦ Σπερχειοῦ ὡς σαδίους δέκα· ἔνθεν δ' εἰς Φάλαρα,
 εἴκοσι. Φαλάρων δ' ἀπὸ Θαλάττης ὑπέρκειται πενήκοντα σάδια...
 ἢ τῶν δεκαπέντε πόλεων. Εἰδ' ἐξῆς παραπλεύσαντι σαδίοις
 ἑκατὸν ὁ Ἐχίνος ὑπέρκειται. Τῆς δ' ἐξῆς παραλίας ἐν μεσογαίᾳ
 ἔσιν ἡ Κρεμαση Λάρισσα, εἴκοσι σαδίους αὐτῆς διέχουσα· ἢ
 δ' αὐτὴ καὶ Πελασγία λεγομένη Λάρισσα.

§. 14.

Εἶτα Μυόννησος, νησιδίον. Εἶτ' Ἀντρῶν· ἦν δ' αὕτη ὑπὸ Πρω-
 τεσιλάω. Τοσαῦτα μὲν περὶ τῆς ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ μερίδος. Ἐπεὶ
 δ' ὁ Ποιητὴς εἰς πολλὰ καὶ γνώριμα μέρη διελών, καὶ ὀνομάζων
 τοὺς τε ἡγεμόνας καὶ τὰς ὑπ' αὐτοῖς πόλεις, τὸν σύμπαντα τῆς
 Θετταλίας κύκλον διέταξεν, ἀκολουθοῦντες τούτῳ πάλιν, ὥσπερ
 ἐν τοῖς ἐπάνω, προσεκπληρώσωμεν τὴν λοιπὴν περιουσίαν τῆς
 χώρας. Καταλέγει τοίνυν ἐφεξῆς τοῖς ὑπ' Ἀχιλλεῖ τοὺς ὑπὸ Πρω-
 τεσιλάω· οὗτοι δ' εἰσὶν οἱ καὶ ἐφεξῆς ὄντες τῇ ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ
 παραλίᾳ μέχρι Ἀντρῶνος ὀριζομένη. Τῆς δ' ἐφεξῆς ἔσιν ἡ ὑπὸ
 τῷ Πρωτεσιλάω, ἔξω μὲν οὔσα τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου, ἔτι δ'
 ἐντὸς τῆς Φθιώτιδος, οὐ μὴν τῆς... Ἡ μὲν οὖν Φυλάκη ἐγγύς

Θηβῶν ἐστὶ τῶν Φθιωτίδων, αἵπερ εἰσὶ καὶ αὐταὶ ὑπὸ τῷ Πρω- 435.
 τεσιλάῳ· καὶ Ἄλος δὲ, καὶ Λάρισσα ἢ Κρεμασὴ, καὶ τὸ Δημή-
 τριον ὑπ' ἐκείνῳ πᾶσαι πρὸς ἕω τῆς Ὄθρυος. Τὸ δὲ Δημήτριον
 Δήμητρος εἴρηκε τέμενος, καὶ ἐκάλεσε Πύρασον. Ἦν δὲ πόλις εὐ-
 λήμενος ἢ Πύρασος ἐν δυσὶ σαδίοις ἔχουσα Δήμητρος ἄλλος καὶ
 ἱερὸν ἅγιον, διέχουσα Θηβῶν σαδίους εἴκοσι· ὑπέρκεινται δὲ Πυ-
 ράσου Θῆβαι. Θηβῶν δ' ἐν τῇ μεσογαίᾳ τὸ Κρόκιον πεδίον πρὸς
 τῷ καταλήγοντι τῆς Ὄθρυος, δι' οὗ ὁ Ἄμφρυσος ῥεῖ ποταμός.
 Τούτου δ' ὑπέρκειται ὁ Ἴτωνος, ὅπου τὸ τῆς Ἴτωνίας ἱερὸν, ἀφ' οὗ
 καὶ τὸ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ, καὶ ὁ Κουάριος ποταμός· εἴρηται δὲ περὶ
 τούτου [καὶ] περὶ τῆς Ἄρνης ἐν τοῖς Βοιωτιακοῖς. Ταῦτα δ' ἐστὶ τῆς
 Θετταλιώτιδος μιᾶς τῶν τεττάρων μερίδων τῆς ὅλης Θετταλίας, ἧς
 ἦν καὶ τὰ ὑπ' Εὐρυπύλῳ, καὶ ὁ Φύλλος, ἐνθα Ἀπόλλωνος τοῦ Φυλ-
 λαίου ἱερὸν· καὶ Ἰχναί, ὅπου ἡ Θέμις ἢ Ἰχναία τιμᾶται· καὶ Κίερος
 δ'... εἰς αὐτὴν συντελεῖται... τῆς Ἀθαμανίας. Κατὰ δὲ τὸν Ἀν-
 τρῶνα ἔρμα ὑφαλον ἐν τῷ πρὸς Εὐβοίᾳ ἐστὶ πόρω, καλούμενον
 Ὄνος Ἀντρῶνος· εἶτα Πτελεὸν καὶ ὁ Ἄλος· εἶτα τὸ τῆς Δήμη-
 τρος ἱερὸν καὶ ὁ Πύρασος κατεσκευασμένος· ὑπὲρ αὐτῶν δὲ αἱ
 Θῆβαι· εἶτα ἄκρα Πύρρα, καὶ δύο νησίδια πλησίον, ὧν τὸ μὲν
 Πύρρα, τὸ δὲ Δευκαλίων καλεῖται. Ἐνταῦθα δὲ καὶ ἡ Φθιωτὶς
 πῶς τελευτᾷ.

§. 15.

Ἐξῆς δὲ τοὺς ὑπὸ τῷ Εὐμήλῳ καταλέγει, καὶ τὴν συνεχῆ 436.
 παραλίαν, ἅπερ ἐστὶν ἤδη Μαγνησίας καὶ τῆς Πελασγιώτιδος γῆς.
 Φεραὶ μὲν οὖν εἰσὶ πέρας τῶν Πελασγικῶν πεδίων πρὸς τὴν
 Μαγνησίαν, ἃ παρατείνει μέχρι τοῦ Πηλίου σαδίους ἑκατὸν
 ἐξήκοντα. Ἐπίνειον δὲ τῶν Φερῶν Παγασαί, διέχον ἐννεήκοντα
 σαδίους αὐτῶν· Ἰωλκοῦ δὲ εἴκοσι. Ἡ δ' Ἰωλκὸς κατέσκαπται
 μὲν ἐκ παλαιοῦ· ἐντεῦθεν δ' ἔξειλε τὸν Ἰάσονα καὶ τὴν Ἀργῶ
 Πελίας. Ἀπὸ δὲ τῆς ναυπηγίας τῆς Ἀργοῦς καὶ Παγασᾶς

436. λέγεσθαι μυθεύουσι τὸν τόπον· οἱ δὲ πιθανώτερον ἡγοῦνται τοῦνομα τῷ τόπῳ τεθῆναι τοῦτο ἀπὸ τῶν πηγῶν, αἱ πολλάι τε καὶ θαψιλεῖς ρέουσι. Πλησίον δὲ καὶ Ἀφέται, ὡς ἂν ἀφετήριόν τι τῶν Ἀργοναυτῶν. Τῆς δὲ Δημητριάδος ἑπτὰ σταδίους ὑπέρεκειται τῆς θαλάττης Ἰωλκός. ἔκτισε δὲ Δημήτριος ὁ πολιορκητῆς ἐπώνυμον ἑαυτοῦ τὴν Δημητριάδα μεταξὺ Νηλίας καὶ Παγασῶν ἐπὶ θαλάττῃ, τὰς πλησίον πολίχνας εἰς αὐτὴν συνοικίσας, Νηλίαν τε καὶ Παγασάς, καὶ Ὀρμένιον· ἔτι δὲ Ριζοῦντα, Σηπιάδα, Ὀλιζῶνα, Βοίβη, Ἰωλκόν· αἱ δὲ νῦν εἰσι κῶμαι τῆς Δημητριάδος. Καὶ δὴ καὶ ναύσταθμον ἦν τοῦτο καὶ βασιλείου μέχρι πολλοῦ τοῖς βασιλεῦσι τῶν Μακεδόνων· ἐπεκράτει δὲ καὶ τῶν Τεμπῶν καὶ τῶν ὄρων ἀμφοῖν, ὥσπερ εἴρηται, τοῦ τε Πηλίου καὶ τῆς Ὀσσης. Νῦν δὲ συνέσαλται μὲν, τῶν δ' ἐν τῇ Μαγνησίᾳ πασῶν ὁμῶς διαφέρει. Ἡ δὲ Βοιβῆς λίμνη πλησιάζει μὲν ταῖς Φεραῖς· συνάπτει δὲ καὶ τοῖς ἀπολήγουσι τοῦ Πηλίου πέρασι καὶ τῆς Μαγνησίας. Βοίβη δὲ χωρίον ἐπὶ τῇ λίμνῃ κείμενον. Καθάπερ δὲ τὴν Ἰωλκόν, αὐξηθεῖσαν ἐπὶ πλεον, κατέλυσαν αἱ σάσεις καὶ αἱ τυραννίδες, οὕτω καὶ τὰς Φεράς συνέσειλαν ἐξαρθείσας ποτὲ καὶ συγκαταλυθείσας τοῖς τυράννοις. Πλησίον δὲ τῆς Δημητριάδος ὁ Ἄναυρος ρεῖ· καλεῖται δὲ καὶ ὁ συνεχῆς αἰγιαλὸς Ἰωλκός. Ἐνταῦθα δὲ καὶ τὴν Πυλαϊκὴν πανήγυριν συνετέλουν. Ὁ δ' Ἀρτεμίδωρος ἀπωτέρω τῆς Δημητριάδος τίθει τὸν Παγασητικὸν κόλπον εἰς τοὺς ὑπὸ τῷ Φιλοκτῆτῃ τόπους· ἐν δὲ τῷ κόλπῳ φησὶν εἶναι τὴν Κικύνηθον νῆσον καὶ πολίχνην ὁμώνυμον.

§. 16.

Ἐξῆς δ' αἱ ὑπὸ Φιλοκτῆτῃ πόλεις καταλέγονται. Ἡ μὲν οὖν Μεθώνη ἑτέρα ἐστὶ τῆς Θρακίας Μεθώνης, ἣν κατέσκαψε Φίλιππος· ἐμνήσθημεν δὲ καὶ πρότερον αὐτῆς τε καὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ. Συγκατηρίθμηται δ' ἢ τε Θαυμακία καὶ Ὀλιζῶν καὶ Μελίβοια, ἢ τῆς ἐξῆς παραλίας ἐςί. Πρόκεινται δὲ τῶν Μαγνητῶν νῆσοι συχναί

μὲν, αἱ δ' ἐν ὀνόματι Σκίαθός τε καὶ Πεπάρηθος, καὶ Ἴκος, Ἄλόν- 436.
 νησός τε καὶ Σκυῖρος ὁμωνύμους ἔχουσαι πόλεις. Μάλισα δ' ἐστὶν ἐν
 ὀνόματι Σκυῖρος διὰ τὴν Λυκομήδους πρὸς Ἀχιλλέα οἰκειότητα, καὶ
 τὴν Νεοπτολέμου τοῦ Ἀχιλλέως ἐνταῦθα γέννησίν τε καὶ ἐκτροφὴν.
 Ὑστερον δὲ Φίλιππος αὐξηθεὶς, ὄρων Ἀθηναίους ἐπικρατοῦντας 437.
 τῆς Θαλάττης καὶ τῶν νήσων ἄρχοντας καὶ τούτων καὶ τῶν ἄλλων,
 ἐποίησε τὰς πλησίον ἑαυτῷ μάλισα ἐνδόξους. Πολεμῶν γὰρ περὶ
 τῆς ἡγεμονίας, ἐπεχείρει πρῶτοις αἰεὶ τοῖς ἐγγύθεν, καὶ καθάπερ
 αὐτῆς τῆς Μαγνητίδος τὰ πολλὰ μέρη Μακεδονίαν ἐποίησε καὶ
 τῆς Θράκης καὶ τῆς ἄλλης τῆς κύκλω γῆς, οὕτω καὶ τὰς πρὸ
 τῆς Μαγνησίας νήσους ἀφηρεῖτο, καὶ τὰς ὑπ' οὐθενὸς γνωριζομέ-
 νας πρότερον περιμαχήτους καὶ γνωρίμους ἐποίει. Τὴν δ' οὖν
 Σκυῖρον μάλισα μὲν αἱ ἀρχαιολογίαι συνισᾶσιν· ἀλλὰ καὶ τὰ τοιαῦ-
 τα θρυλλεῖσθαι ποιεῖ, οἷον αἱ τῶν αἰγῶν ἀρεταὶ τῶν Σκυρίων, καὶ
 τὰ μέταλλα τῆς ποικίλης λίθου τῆς Σκυρίας, καθάπερ τῆς Καρυ-
 ρίας, καὶ τῆς Λευκολλείου, καὶ τῆς Συνναδικῆς, καὶ Ἱεραπολι-
 τικῆς. Μονολίθους γὰρ κίονας καὶ πλάκας μεγάλας ὄραν ἐστὶν ἐν
 τῇ Ῥώμῃ τῆς ποικίλης λιθίας, ὑφ' ἧς ἡ πόλις κοσμεῖται δημοσίᾳ
 τε καὶ ἰδίᾳ· πεποίηκέ τε τὰ λευκόλιθα οὐ πολλοῦ ἄξια.

§. 17.

Ὁ δ' οὖν Ποιητὴς μέχρι δεῦρο προελθὼν τῆς Μαγνητικῆς
 παραλίας, ἐπάνεισιν ἐπὶ τὴν ἄνω Θετταλίαν· καὶ γὰρ τὰ παρα-
 τείνοντα τῇ Φθιώτιδι ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Δολοπίας καὶ τῆς Πίν-
 δου, μέχρι τῆς κάτω Θετταλίας, διέξεισιν·

Οἱ δ' εἶχον Τρίκκην καὶ Ἰθώμην κλωμακόεσσαν.

Ταῦτα τὰ χωρία ἔστι μὲν τῆς Ἰσθμιαίτιδος· ἐκαλεῖτο δὲ, ὡς
 φασί, πρότερον Δωρίς· κατασχόντων δὲ τῶν Περρραιβῶν αὐτήν,
 οἱ καὶ τῆς Εὐβοίας τὴν Ἰσθμιαίτιν κατεσρέψαντο, καὶ τοὺς ἀν-
 θρώπους εἰς τὴν ἡπειρον ἀνέσπασαν, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐποι-
 κησάντων Ἰσθμιαίων, τὴν χώραν ἀπ' ἐκείνων οὕτως ἐκάλεσαν.

437. Καλοῦσι δὲ καὶ... τὴν Δολοπίαν, τὴν ἄνω Θετταλίαν, ἐπ' εὐθείας οὔσαν [τῇ ἄνω] Μακεδονία, καθάπερ καὶ τὴν κάτω τῇ κάτω. Ἔστι δ' ἡ μὲν Τρίκκη, ὅπου τὸ ἱερόν τοῦ Ἀσκληπιοῦ τὸ ἀρχαιότατον καὶ ἐπιφανέστατον, ὁμορος τοῖς τε Δόλοψι καὶ τοῖς περὶ τὴν Πίνδον τόποις. Τὴν δ' Ἰθώμην ὁμωνύμως τῇ Μεσσηνιακῇ λεγομένην, οὐ φασι δεῖν οὕτως ἐκφέρειν, ἀλλὰ τὴν πρώτην συλλαβὴν ἀφαιρεῖν· οὕτω γὰρ καλεῖσθαι πρότερον· νῦν δ' Ἰθώμην μετωνομάσθαι, χωρίον ἐρυμνὸν καὶ τῷ ὄντι κλωμακίον, ἰδρυμένον μεταξὺ τεττάρων φρουρίων, ὥσπερ ἐν τετραπλεύρῳ κειμένων, Τρίκκης τε καὶ Μητροπόλεως, καὶ Πελιναίου, καὶ Γόμφων. Τῆς δὲ Μητροπολιτῶν ἐστὶ χώρας ἡ Ἰθώμη. Ἡ δὲ Μητρόπολις πρότερον μὲν ἐκ τριῶν συγκώκισο πολιχνίων ἀσημῶν, ὕστερον δὲ καὶ πλείους προσελήφθησαν, ὧν ἦν καὶ ἡ Ἰθώμη. Καλλίμαχος μὲν οὖν φησιν ἐν τοῖς ἰάμβοις,

438. Τὰς Ἀφροδίτας (ἡ θεὸς γὰρ οὐ μίξ)
 Τὴν Κασνιῆτιν ὑπερβαλέσθαι τῷ φρονεῖν
 Πάσας,

ὅτι μόνη παραδέχεται τὴν τῶν ὑῶν θυσίαν. Καὶ μὴν πολυῖσ' ὡρ, εἴτις ἄλλος καὶ πάντα τὸν βίον.... ὡς αὐτὸς εἶρηκεν, ὁ ταῦτα μυθεῖσθαι βουλόμενος. Οἱ δ' ὕστερον ἤλεγξαν οὐ μίαν Ἀφροδίτην μόνον, ἀλλὰ καὶ πλείους ἀποδεδεγμένας τὸ ἔθος τοῦτο, ὧν εἶναι καὶ τὴν ἐν τῇ Μητροπόλει· ταύτη δὲ μίαν τῶν συνοικισθεισῶν εἰς αὐτὴν πολεῶν, παραδοῦναι τὸ ἔθος, *Ὀμίριον*. Ἔστι δὲ καὶ Φαρκαδῶν ἐν τῇ Ἰσθμῶτιδι, καὶ ρεῖ δι' αὐτῶν ὁ Πηνειὸς καὶ ὁ Κουράλιος· ὧν ὁ Κουράλιος ῥυεῖς παρά τὸ τῆς Ἰτωνίας Ἀθηνᾶς ἱερόν εἰς τὸν Πηνειὸν ἐξίησιν. Αὐτὸς δ' ὁ Πηνειὸς ἄρχεται μὲν ἐκ Πίνδου, καθάπερ εἴρηται· ἐν ἀριστερᾷ δ' ἀφείς Τρίκκην τε, καὶ Πελιναῖον, καὶ Φαρκαδόνα φέρεται παρά τε Ἄτρακα καὶ Λάρισσαν καὶ τοὺς ἐν τῇ Πελασγιώτιδι δεξάμενος ποταμούς, πρόεισι διὰ τῶν Τεμπῶν ἐπὶ τὰς ἐκβολάς. Τὴν δ' Οἰχαλίαν, πόλιν Εὐρύτου λεγομένην, ἐν τε τοῖς τόποις τούτοις

ἰσοροῦσι, καὶ ἐν Εὐβοίᾳ, καὶ ἐν Ἀρκαδίᾳ, καὶ μετονομάζουσιν 438.
 [ἄλλοι] ἄλλως, ὡς καὶ ἐν τοῖς Πελοποννησιακοῖς εἴρηται. Περὶ δὲ
 τούτων ζητοῦσι καὶ μάλισα, τίς ἦν ἡ ὑπὸ Ἡρακλέους ἀλοῦσα,
 καὶ περὶ τίνος συνέγραψεν ὁ ποιήσας τὴν Οἰχαλίας ἄλωσιν.
 Ταῦτα μὲν δὴ τὰ χωρία τοῖς Ἀσκληπιάδαις ὑπέταξεν.

§. 18.

Ἐξῆς δὲ λέγει τὴν ὑπ' Εὐρυπύλῳ·

Οἱ δ' ἔχον Ὀρμένιον, οἳ τε κρήνην Ὑπέρειαν,

Οἳ τ' ἔχον Ἀσέριον, Τιτάνοιό τε λευκά κάρηνα.

Τὸ μὲν οὖν Ὀρμένιον καλεῖται νῦν Ὀρμίνιον· ἔστι δ' ὑπὸ τῷ
 Πηλίῳ κώμη κατὰ τὸν Παγασητικὸν κόλπον τῶν συνωκισμένων
 εἰς τὴν Δημητριάδα πόλεων, ὡς εἴρηται· Ἀνάγκη δὲ καὶ τὴν
 Βοιθηίδα λίμνην εἶναι πλησίον, ἐπειδὴ καὶ ἡ Βοίθη τῶν περιοι-
 κίδων ἦν τῆς Δημητριάδος καὶ αὐτὸ τὸ Ὀρμένιον. Τὸ μὲν οὖν
 Ὀρμένιον ἀπέχει τῆς Δημητριάδος πεζῆ ἑξαδίους ἑπτὰ καὶ εἴκοσι·
 ὁ δὲ τῆς Ἰωλκοῦ τόπος ἐν ὁδῷ κείμενος τῆς μὲν Δημητριάδος
 ἑπτὰ ἑξαδίους διέσκηκε, τοῦ δ' Ὀρμενίου τοὺς λοιποὺς εἴκοσι
 ἑξαδίους. Φησὶ δ' ὁ Σκήψιος, ἐκ τοῦ Ὀρμενίου τὸν Φοίνικα
 εἶναι, καὶ φεύγειν αὐτὸν ἐνθένδε παρὰ τοῦ πατρὸς Ἀμύντορος
 Ὀρμενίδαο εἰς τὴν Φθίαν, ἐς Πηλῆα ἀνακτῆ· ἐκτίσθαι
 γὰρ ὑπὸ Ὀρμένου τὸ χωρίον τοῦτο, τοῦ Κερκάφου, τοῦ Αἰόλου·
 παῖδας δὲ τοῦ Ὀρμένου γενέσθαι τὸν τε Ἀμύντορα καὶ Εὐαίμονα·
 ὧν τοῦ μὲν εἶναι Φοίνικα, τοῦ δ' Εὐρύπυλον· φυλαχθῆναι δὲ τῷ 439.
 Εὐρυπύλῳ τὴν διαδοχὴν κοινήν, ὡς ἂν ἀπελθόντος τοῦ Φοί-
 νικος ἐκ τῆς οἰκείας, καὶ δεῖν γράφειν οὕτως,
 Οἶον ὅτε πρῶτον λίπον Ὀρμένιον πολύμηλον·
 ἀντί τοῦ,

λίπον Ελλάδα καλλιγύναικα.

Κράτης δὲ Φωκέα ποιεῖ τὸν Φοίνικα, τεκμαιρόμενος ἐκ τοῦ

439. κράνους τοῦ Μέγητος, ᾧ ἐχρήσατο ὁ Ὀδυσσεὺς κατὰ τὴν Νυκτε-
γερσίαν, περί οὔ φησιν ὁ Ποιητὴς, ὅτι

Ἐξ Ἐλεῶνος Ἀμύντορος Ὀρμενίδαο

Ἐξέλετ' Αὐτόλυκος, πυκινὸν δόμον ἀντιτορήσας.

Τόν τε γὰρ Ἐλεῶνα ἐν τῷ Παρνασσῷ πολίχμιον εἶναι· τόν τε Ὀρμενίδαο Ἀμύντορα οὐκ ἄλλον τινὰ λέγεσθαι, ἢ τόν τοῦ Φοίνικος πατέρα· καὶ τὸν Αὐτόλυκον οἰκοῦντα ἐν τῷ Παρνασσῷ τοιχωρυχεῖν τὰ τῶν γειτόνων (ὅπερ κοινόν ἐστι τοιχωρύχου παντός), οὐ τὰ τῶν πόρρωθεν. Ὁ δὲ Σκήψιός φησι, μήτε Ἐλεῶνα μηδένα τόπον τοῦ Παρνασοῦ δείκνυσθαι, ἀλλὰ Νεῶ-
να, καὶ ταύτην οἰκισθεῖσαν μετὰ τὰ Τρωϊκά· μήτ' ἐκ γειτόνων τὰς τοιχωρυχίας γίνεσθαι μόνον. Καὶ ἄλλα δὲ ἐστίν, ἃ λέγοι-
τις ἄν· ἀλλ' οὖν ὀκνῶ διατρίβειν ἐπὶ πλέον. Ἄλλοι δὲ γράφουσιν Ἐξ Ἐλεῶνος. Ταναγρικὴ δὲ ἐστὶν αὕτη· καὶ μᾶλλον ἐλέγχει ἀτόπως ἄν λεγόμενον τὸ,

Φεῦγον ἔπειτ' ἀπάνευθε δι' Ἑλλάδος εὐρυχόροιο,
Φθίην δ' ἐξικόμην.

Ἡ δ' Ὑπέρεια κρήνη ἐστὶν ἐν μέσῃ τῇ τῶν Φεραίων πόλει* μετα-
λαιούση*. Ἄτοπον τοίνυν...λω. Τίτανος δ' ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος ὠνομάσθη· λευκόγεων γὰρ ἐστὶ τὸ χωρίον Ἄρνης πλησίον καί...
τῶν· καὶ τὸ Ἀσέριον δ' οὐκ ἄπωθεν τούτων ἐστί.

§. 19.

Συνεχεῖς δὲ τῇ μερίδι ταύτῃ λέγονται οἱ ὑπὸ τῷ Πολυποίτῃ·

Οἱ δ' Ἄργισσαν ἔχον καὶ Γυρτώνην ἐνέμοντο,

Ὄρθην, Ἡλώνην τε, πόλιν τ' Ὀλοοσσόνα λευκήν.

Ταύτην τὴν χώραν πρότερον μὲν ὤκουν Περρῆαιβοί, τὸ πρὸς τῇ
Θαλάττῃ μέρος νεμόμενοι καὶ τῷ Πηγειῷ μέχρι τῆς ἐκβολῆς
αὐτοῦ καὶ Γυρτώνος πόλεως Περρῆαιβίδος. Εἶτα ἀπώσαντες ἐκεί-
νους εἰς τὴν ἐν τῇ μεσογαίᾳ ποταμίᾳ Λαπίθαι, κατέσχον αὐτοὶ
τὰ χωρία, Ἰξίων καὶ ὁ υἱὸς Πειρίθους, ὃς καὶ τὸ Πήλιον

κατεκτήσατο, βιασάμενος τοὺς κατασχόντας Κενταύρους, 439.
 ἄγριόν τι φύλον. Τούτους μὲν οὖν

— ἐκ Πηλίου ὥσε, καὶ Αἰθίεισσι πέλασσαν,

τοῖς δὲ Λαπίθαις τὰ πεδία παρέδωκε· τινὰ δ' αὐτῶν καὶ οἱ
 Πεῤῥαιβοὶ κατεῖχον, τὰ πρὸς τῷ Ὀλύμπῳ· ἔστι δ' ὅπου καὶ 440.
 ὅλοι ἀναμίξ τοῖς Λαπίθαις ὄκουν· Ἡ μὲν οὖν Ἄργισσα, ἡ νῦν
 Ἄργουρα, ἐπὶ τῷ Πηνειῷ κεῖται. Ὑπέρκειται δ' αὐτῆς Ἄτραξ
 ἐν τετταράκοντα σταδίαις, τῷ ποταμῷ πλησιάζουσα καὶ αὐτῇ
 τὴν δ' ἀνὰ μέσον ποταμίαν εἶχον Πεῤῥαιβοί. Ὀρθη δὲ τινες
 τὴν ἀκρόπολιν τῶν Φαλαυναίων εἰρήκασιν· ἡ δὲ Φάλαυνα Πεῤῥ-
 ραιδικὴ πόλις πρὸς τῷ Πηνειῷ πλησίον τῶν Τεμπῶν. Οἱ μὲν
 οὖν Πεῤῥαιβοί, καταδυναστευθέντες ὑπὸ Λαπιθῶν, εἰς τὴν
 ὄρεινὴν ἀπανέστησαν οἱ πλείους τὴν περὶ Πίνδον, καὶ Ἄθα-
 μᾶνας, καὶ Δόλοπας, τὴν δὲ χώραν καὶ τοὺς ὑπολειφθέντας
 τῶν Πεῤῥαιβῶν κατέσχον Λαρισσαῖοι, πλησίον μὲν οἰκοῦντες
 τοῦ Πηνειοῦ, γεινιωῦντες δ' ἐκείνοις, νεμόμενοι δὲ τὰ εὐδαι-
 μονέστατα μέρη τῶν πεδίων, πλὴν εἴ τι σφόδρα κοῖλον πρὸς
 τῇ λίμνῃ τῇ Νεσσωνίδι, εἰς ἣν ὑπερκλύζων ὁ ποταμὸς ἀφ-
 ηρεῖτό τι τῆς ἀροσίμου τοὺς Λαρισσαῖους· ἀλλ' ὕστερον παρα-
 χώμασιν ἐπηνώρθωσαν Λαρισσαῖοι. Οὗτοι δὲ κατεῖχον τέως
 τὴν Πεῤῥαιβίαν, καὶ φόρους ἐπράττοντο, ἕως Φίλιππος κατ-
 ἔστη κύριος τῶν τόπων. Λάρισσα δ' ἐστὶ καὶ ἐν τῇ Ὄσση
 χωρίον· καὶ ἡ Κρεμασὴ, ὑπὸ τινων δὲ Πελασγία λεγομένη·
 καὶ ἐν τῇ Κρήτῃ πόλις, ἡ νῦν εἰς Ἰεράπυτταν συνοικισθεῖσα,
 ἀφ' ἧς καὶ τὸ ὑποκείμενον πεδῖον νῦν Λαρίσιον καλεῖται· καὶ
 ἐν Πελοποννήσῳ ἢ τε τῶν Ἀργείων ἄκρα καὶ ὁ τὴν Ἠλείαν ἀπὸ
 Δύμης διορίζων Λάρισσος ποταμὸς. Θεόπομπος δὲ καὶ πόλιν
 λέγει ἐν τῇ αὐτῇ μεθ' ὁρίᾳ κειμένην Λάρισσαν. Καὶ ἐν τῇ
 Ἀσίᾳ ἢ τε Φρικωνίς ἢ περὶ τὴν Κύμην, καὶ ἡ κατὰ Ἀμαξιτὸν
 τῆς Τρωάδος, καὶ ἡ Ἐφεσία Λάρισσά ἐστι, καὶ ἡ ἐν Συρίᾳ.

440. Τῆς δὲ Μιτυλήνης ἀπὸ πεντήκοντα σταδίων εἰσὶ Λαρισσαῖαι πέτραι κατὰ τὴν ἐπὶ Μηθύμνης ὁδόν. Καὶ ἐν τῇ Ἀττικῇ δ' ἐστὶ Λάρισσα. Καὶ τῶν Τραλλέων διέχουσα κώμη τριάκοντα σταδίους ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐπὶ Καύστρου πεδίον διὰ τῆς Μεσσωγίδος ἰόντων κατὰ τὸ τῆς Ἰσοδρόμης Μητρὸς ἱερὸν, ὁμοίαν τὴν Θέσειν καὶ τὴν ἀρετὴν ἔχουσα τῇ Κρεμασῇ Λαρίσση· καὶ γὰρ εὐῦδρος καὶ ἀμπελόφυτος· ἴσως δὲ καὶ ὁ Λαρίσσιος Ζεὺς ἐκεῖθεν ἐπωνόμασαι. Καὶ ἐν τοῖς ἀριστεροῖς δὲ τοῦ Πόντου κώμη τις καλεῖται Λάρισσα, μετὰξὺ Αὐλο... πλησίον τῶν ἄκρων τοῦ Αἴμου. Καὶ Ὀλοοσσῶν δὲ, λευκὴ προσαγορευθεῖσα ἀπὸ τοῦ λευκὰργίλος εἶναι, καὶ Ἠλώνη, Περῆραιδικαὶ πόλεις, καὶ Γόννος. Ἡ δ' Ἠλώνη μετέβαλε τὸ ὄνομα Λειμώνη μετονομάσθεισα· κατέσκαπται δὲ νῦν ἄμφω δ' ὑπὸ τῷ Ὀλύμπῳ κεῖνται, οὐ πολὺ ἄπωθεν τοῦ
441. Εὐρώτα ποταμοῦ, ὃν ὁ Ποιητὴς Τιταρήσιον καλεῖ.

§. 20.

Λέγει δὲ καὶ περὶ τούτου καὶ περὶ τῶν Περῆραιβῶν ἐν τοῖς ἐξῆς ὁ Ποιητὴς, ὅταν φῆ·

Γουνεὺς δ' ἐκ Κύφου ἤγε δῶκα καὶ εἴκοσι νῆας·

Τῷ δ' Ἐπιήνης ἔποντο, μενεπτόλεμοί τε Περαιβοί,

Οἱ περὶ Δωδώνην δυσχείμερον οἰκί' ἔθεντο,

Θεῖ τ' ἄμφ' ἱμερτὸν Τιταρήσιον ἔργ' ἐνέμοντο.

Λέγει μὲν οὖν τούτους τοὺς τόπους τῶν Περῆραιβῶν ἀπὸ μέρους τῆς Ἰσθμιαῖδος ἐπειληφότας· ἦσαν δὲ καὶ [αἱ] ὑπὸ τῷ Πολυποίτῃ ἐκ μέρους Περῆραιδικαί. Τοῖς μέντοι Λαπίθαις προσέειμε, διὰ τὸ ἀναμιξέσθαι καὶ τὰ μὲν πεδία κατέχειν τοὺς Λαπίθας, καὶ τὸ ἐνταῦθα Περῆραιδικὸν ὑπὸ τούτοις τετάχθαι, ὡς ἐπὶ πλέον· τὰ δ' ὀρεινότερα χωρία πρὸς τῷ Ὀλύμπῳ καὶ τοῖς Τέμπεσι τοὺς Περῆραιβοὺς· καθάπερ τὸν Κύφον, καὶ τὴν Δωδώνην, καὶ τὰ περὶ τὸν Τιταρήσιον ὅς ἐξ ὅρου Τιτάρου συμφυοῦς

φουῶς τῷ Ὀλύμπῳ ῥέων, εἰς τὰ πλησίον τῶν Τεμπῶν χωρία 441.
 τῆς Πεῤῥαιβίας, αὐτοῦ που τὰς συμβολὰς ποιεῖται πρὸς τὸν
 Πηνειόν. Τὸ μὲν οὖν τοῦ Πηνειοῦ καθαρὸν ἐστὶν ὕδωρ τὸ δὲ
 τοῦ Τιταρησίου λιπαρὸν ἐκ τινος ὕλης, ὥς' οὐ συμμίσγεται.

Ἀλλὰ τέ μιν καθύπερθεν ἐπιτρέχει, ἢ τ' ἔλαιον.

Διὰ δὲ τὸ ἀναμίξαι οἰκεῖν, Σιμωνίδης Πεῤῥαιβοῦς καὶ Λαπίδας
 καλεῖ τοὺς Πελασγιώτας ἅπαντας, τοὺς τὰ ἐῷα κατέχοντας τὰ
 περὶ Γυρτῶνα καὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Πηνειοῦ, καὶ Ὀσσαν, καὶ
 Πήλιον, καὶ τὰ περὶ Δημητριάδα, καὶ τὰ ἐν τῷ πεδίῳ Λάρισ-
 σαν, Κραννῶνα, Σκοτοῦσσαν, Μόψιον, Ἄτρακα, καὶ τὰ περὶ
 τὴν Νεσσωνίδα λιμνὴν καὶ Βοιθηίδα· ὣν ὁ Ποιητὴς ὀλίγων
 μέμνηται, διὰ τὸ μὴ οἰκισθῆναί πω τάλλα, ἢ φαύλως οἰκισθῆ-
 ναι, διὰ τοὺς κατακλισμούς ἄλλοτ' ἄλλους γιγνομένους· ἐπεὶ
 οὐδὲ τῆς Νεσσωνίδος μέμνηται λίμνης, ἀλλὰ τῆς Βοιθηίδος
 μόνον, πολὺ ἐλάττονος οὔσης· ταύτης δὲ μόνης μενούσης,
 ἐκείνης δὲ, ὡς εἰκὸς, τότε μὲν πληρουμένης ἀτάκτως, τότε δ'
 ἐκλειπομένης. Τῆς δὲ Σκοτούσσης ἐμνήσθημεν καὶ ἐν τοῖς περὶ
 Δωδώνης λόγοις καὶ τοῦ μαντείου τῶν ἐν Θετταλία, διότι περὶ
 τοῦτον ὑπῆρξε τὸν τόπον. Ἐστὶ δ' ἐν τῇ Σκοτούσσει χωρίον τι,
 Κυνὸς κεφαλαὶ καλούμενον· περὶ δὲ Ῥωμαῖοι μετ' Αἰτωλῶν καὶ
 Τίτος Κοϊντίος ἐνίκων μάχῃ μεγάλῃ Φίλιππον τὸν Δημητρίου,
 Μακεδόνων βασιλέα.

§. 21.

Πέπονθε δὲ τι τοιοῦτον καὶ ἡ Μαγνητὶς. Κατηριζομένηων
 γὰρ ἤδη πολλῶν αὐτῆς τόπων, οὐδένας τούτων ὠνόμακε Μά-
 γνητας Ὀμηρος, ἀλλ' ἐκείνους μόνους, οὓς τυφλῶς καὶ οὐ 442.
 γνωρίμως διασαφεῖ.

Ὅτι περὶ Πηνειὸν καὶ Πήλιον εἰσοσίφυλλον

Ναῖεσκον.

442. Ἀλλὰ μὴν περὶ τὸν Πηνειὸν καὶ τὸ Πήλιον οἰκοῦσι καὶ οἱ τὴν Γυρτώνα ἔχοντες, οὓς ἤδη κατέλεξε, καὶ τὸ Ὀρμένιον, καὶ ἄλλοι πλείους· καὶ ἔτι ἀπωτέρω τοῦ Πηλίου δμῶς Μάγνητες ἦσαν, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν ὑπ' Εὐμήλῳ, κατὰ γε τοὺς ὕστερον ἀνθρώπους. Ἐοίκασιν οὖν διὰ τὰς συνεχεῖς μεταβάσεις καὶ ἐξαλλάξεις τῶν πολιτειῶν καὶ ἐπιμίξεις συγγεῖν καὶ τὰ ὀνόματα καὶ τὰ ἔθνη ὥστε τοῖς νῦν ἔσθ' ὅτε ἀπορίαν παρέχουν, καθάπερ τοῦτο πρῶτον μὲν ἐπὶ Κραυνῶνος καὶ Γυρτῶνος γεγένηται. Ταῦς μὲν γὰρ Γυρτωνίου Φλεγύας πρότερον ἐκάλου, ἀπὸ Φλεγύου τοῦ Ἰξίου ἀδελφοῦ· τοὺς δὲ Κραυνωνίου Ἐφύρους ὡς διαπορεῖν, ὅταν φῆ ὁ Ποιητής,

Τὼ μὲν ἄρ' ἐκ Θρήκης Ἐφύρους μετὰ θωρήσσεισθον,
 Ἡὲ μετὰ Φλεγύας μεγαλήτορας,
 τίνας ποτὲ βούλεται λέγειν.

§. 22.

Ἐπειτα τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν Περρραιβῶν καὶ τῶν Ἀινιάνων συνέβη Ὀμηρός μὲν γὰρ συνέξευξεν αὐτοὺς, ὡς πλησίον οἰκοῦντας ἀλλήλων· καὶ δὴ καὶ λέγεται ὑπὸ τῶν ὕστερον ἐπὶ χρόνου συχνὸν ἢ οἰκησις τῶν Ἀινιάνων ἐν τῷ Δωτιῷ γενέσθαι πεδίῳ· τοῦτο δ' ἐστὶ πλησίον τῆς ἄρτι λεχθείσης Περρραιβίας, καὶ τῆς Ὀσσης, καὶ ἔτι τῆς Βοιδηίδος λίμνης ἐν μέσῃ μὲν πως τῇ Θετταλίᾳ, λόφοις δὲ ἰδίως περικλειόμενον· περὶ οὗ Ἡσίοδος οὕτως εἶρηκεν·

Ἡ σὴ Διδύμους ἱεροὺς ναίουσα κολωνούς,
 Δωτιῷ ἐν πεδίῳ παλυθότρως ἀντ' Ἀμύροιο
 Νίφατο Βοιδιαδος λίμνης πόδα παρθένοιο ἀθμύς.

Οἱ μὲν οὖν Ἀινιάνες οἱ πλείους εἰς τὴν Οἴτην ἐξηλάθησαν ὑπὸ Λαπιθῶν· κἀνταῦθα δὲ ἐδυναστεύσαν ἀφελόμενοι τῶν τε Δωριέων τινὰ μέρη καὶ τῶν Μαλιέων μέχρι Ἡρακλείας καὶ

Ἐχίνου· τινὲς δ' αὐτῶν ἔμειναν περὶ Κύφον, Περῆραιδικὸν ὄρος, 442. ὁμώνυμον κατοικίαν ἔχον. Οἱ δὲ Περῆραιβοί, τινὲς μὲν, συσά-
λέντες περὶ τὰ ἐσπέρια τοῦ Ὀλύμπου μέρη, κατέμειναν αὐτόθι,
πρόσχωροι ὄντες Μακεδόσι· τὸ δὲ πολὺ μέρος εἰς τὰ περὶ τὴν
Ἀθαμανίαν ὄρη καὶ τὴν Πίνδον ἐξέπεσε· νυνὶ δὲ μικρὸν ἢ οὐ-
δὲν αὐτῶν ἵχνος σώζεται. Τοὺς δ' οὖν ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ λε-
χθέντας Μάγνητας ὑσάτους ἐν τῷ Θετταλικῷ καταλόγῳ νομισέον
τοὺς ἐντὸς τῶν Τεμπῶν ἀπὸ τοῦ Πηνειοῦ καὶ τῆς Ὀσσης ἕως 443.

Πηλίου, Μακεδόνων τοῖς Πιεριώταις ὁμόρους, τοῖς ἔχουσι τὴν
τοῦ Πηνειοῦ περαιάν μέχρι Θαλάττης. Τὸ μὲν οὖν Ὀμόλιον, ἢ
τὴν Ὀμόλην (λέγεται γὰρ ἀμφοτέρως), ἀποδοτέον αὐτοῖς·
εἴρηται δ' ἐν τοῖς Μακεδονικοῖς, ὅτι ἐστὶ πρὸς τῇ Ὀσση κατὰ
τὴν ἀρχὴν τοῦ Πηνειοῦ διὰ τῆς τῶν Τεμπῶν διεκβολῆς. Εἰ δὲ
καὶ μέχρι τῆς παραλίας προΐτεον τῆς ἐγγυτάτω τοῦ Ὀμολίου,
λόγον ἔχει, ὥστε [καί] τὸν Ριζοῦντα προσνέμειν καὶ Ἐρύμνας ἐν
τῇ ὑπὸ Φιλοκτῆτη παραλίᾳ κειμένας, καὶ τῇ ὑπὸ Εὐμήλῳ. Τοῦτο
μὲν οὖν ἐν ἀσαφεῖ κείσθω. Καὶ ἡ τάξις δὲ τῶν ἐφεξῆς τόπων
μέχρι Πηνειοῦ οὐ διαφανῶς λέγεται. Ἀδόξων δ' ὄντων τῶν
τόπων, οὐδ' ἡμῖν περὶ πολλοῦ θετέον. Ἡ μέντοι Σηπιάς ἀκτὴ
τετραγῶδηται μετὰ ταῦτα καὶ ἐξύμνηται, διὰ τὸν ἐνταῦθα
ἀφανισμόν τοῦ Περσικοῦ σόλου. Ἐστὶ δ' αὕτη μὲν ἀκτὴ πετρῶ-
θης· μεταξὺ δ' αὐτῆς καὶ Κασθαναίας κώμης ὑπὸ τῷ Πηλίῳ
κειμένης αἰγιαλός ἐστιν, ἐν ᾧ ὁ Ξέρξου σόλος ναυλοχῶν, ἀπ-
ηλιώτου πολλοῦ πνεύσαντος, ὁ μὲν εὐθὺς αὐτοῦ πρὸς τὸ ξηρὸν
ἐξώκειλε, καὶ διελύθη παραχρῆμα· ὁ δ' εἰς Ἴπνοῦντα τόπον
τραχὺν τῶν περὶ Πηλίου παρενεχθεῖς, ὁ δ' εἰς Μελίβοιαν, ὁ
δ' εἰς τὴν Κασθαναίαν, διεφθάρη. Τραχὺς δ' ἐστὶν ὁ παρά-
πλους πᾶς ὁ τοῦ Πηλίου, ὅσον σαδίων ὀγδοήκοντα τοσοῦτος
δὲ καὶ τοιοῦτος καὶ ὁ τῆς Ὀσσης. Μεταξὺ δὲ κόλπος πλειόνων
ἢ διακοσίων σαδίων, ἐν ᾧ ἡ Μελίβοια. Ὁ δὲ πᾶς ἀπὸ Δημη-

443. τριάδος ἐγκολπίζοντι ἐπὶ τὸν Πηνειὸν μείζων τῶν χιλίων· ἀπὸ δὲ Εὐρίπου διαχιλίων ὀκτακοσίων. Ἰερώνυμος δὲ τῆς πεδιάδος Θετταλίας καὶ Μαγνήτιδος τὸν κύκλον τριαχιλίων σταδίων ἀποφαίνεται· ὠκῆσθαι δ' ὑπὸ τῶν Πελασγῶν· ἐξελασθῆναι δὲ τοὺς εἰς Αἰτωλίαν ὑπὸ Λαπίθων· εἶναι δὲ τὸ νῦν καλούμενον Πελασγικὸν πεδίου, ἐν ᾧ Λάρισσα, καὶ Γυρτώνη, καὶ Φεραὶ, καὶ Μόψιον, καὶ Βοιβηῖς, καὶ Ὄσσα, καὶ Ὀμόλη, καὶ Πήλιον, καὶ Μαγνηῖτις· Μόψιον δ' ὠνόμασαι οὐκ ἀπὸ Μόψου τοῦ Μαντοῦς τῆς Τειρεσίου, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Λαπίθου τοῦ συμπλεύσαντος τοῖς Ἀργοναύταις· ἄλλος δ' ἐστὶ Μόψοπος, ἀφ' οὗ ἡ Ἄττικὴ Μοψοπία.

§. 23.

Τὰ καθ' ἕκαστα μὲν ταῦτα περὶ Θετταλίας· καθ' ὅλου δ', ὅτι πρότερον ἐκαλεῖτο Πυρραία ἀπὸ Πύρρας τῆς Δευκαλίωνος γυναικὸς, Αἰμονία δὲ ἀπὸ Αἴμονος, Θετταλία δὲ ἀπὸ Θετταλοῦ τοῦ Αἴμονος. Ἔνιοι δὲ, διελόντες δίχα, τὴν μὲν πρὸς νότον λαχεῖν φασὶ Δευκαλίωνα, καὶ καλέσαι Πανδώραν ἀπὸ τῆς

444. μητρὸς· τὴν δ' ἑτέραν Αἴμονα, ἀφ' οὗ Αἰμονίαν λεχθῆναι· μετωνομάσθαι δὲ τὴν μὲν, Ἑλλάδα ἀπὸ Ἑλληνος τοῦ Δευκαλίωνος, τὴν δὲ, Θετταλίαν ἀπὸ τοῦ υἱοῦ Αἴμονος. Τινὲς δὲ ἀπὸ Ἐφύρας τῆς Θεσπρωτίδος ἀπογόνους Ἀντίφου καὶ Φειδίππου, τῶν Θετταλοῦ, τοῦ Ἡρακλέους, ἐπελθόντας, ἀπὸ Θετταλοῦ τοῦ ἑαυτῶν προγόνου τὴν χώραν ὀνομάσαι. Καὶ Νεσσωνίς δὲ ὠνομάσθη ποτὲ ἀπὸ Νέσσωνος τοῦ Θετταλοῦ, καθάπερ καὶ ἡ λίμνη.

ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Τὸ δέκατον περιέχει τὰ περὶ Αἰτωλίαν καὶ τὰς παρακειμένας νήσους· ἔτι δὲ Κρήτην πᾶσαν, ἣ καὶ μάλιστα ἐγχρονίζει, νόμιμά τε αὐτῆς διηγούμενος, καὶ τῶν Κουρήτων, πρὸς δὲ, καὶ τῶν Ἰδαίων Δακτύλων τὴν ἐν αὐτῇ γένεσιν καὶ τιμὴν καὶ ὄργια ἐπεξιῶν· καὶ τὸ ἴδιον δὲ γένος Στράβων ἀπὸ Κρήτης λέγει· ἔτι δὲ τὰς περὶ Κρήτην νήσους, πολλὰς οὖσας, ἐν αἷς εἰσι καὶ αἱ Σποράδες καὶ τῶν Κυκλάδων ἔναι.

Κ Ε Φ. Α.

§. 1.

ἘΠΕΙ δὲ ἡ Εὐβοία παρὰ πᾶσαν τὴν παραλίαν ταύτην παρα- 444.
βέβληται, τὴν ἀπὸ Σουνίου μέχρι Θετταλίας, πλὴν τῶν ἄκρων ἐκατέρωθεν, οἰκεῖον ἂν εἶη συνάψαι τοῖς εἰρημένοις τὰ περὶ τὴν νῆσον, εἴθ' οὕτω μεταβῆναι πρὸς τε τὰ Αἰτωλικά καὶ τὰ Ἀκαρνανικά, ἅπερ λοιπὰ ἐστὶ τῶν τῆς Εὐρώπης μερῶν.

§. 2.

Παραμῆκης μὲν τοίνυν ἐστὶν ἡ νῆσος ἐπὶ χιλίους σχεδὸν τι καὶ διακοσίους σταδίους ἀπὸ Κηναίου πρὸς Γεραιζόν· τὸ δὲ

444. πλάτος ἀνώμαλος, κατὰ δὲ τὸ πλεον ὅσον πενήκοντα καὶ ἑκατὸν σταδίων. Τὸ μὲν οὖν Κήναιόν ἐστι κατὰ Θερμοπύλας καὶ τὰ ἔξω Θερμοπυλῶν ἐπ' ὀλίγον· Γεραισὸς δὲ καὶ Πεταλία πρὸς Σούνιον. Γίνεται οὖν ἀντίπορθμος τῇ τε Ἀττικῇ, καὶ Βοιωτίᾳ, καὶ Λοκρίδι, καὶ τοῖς Μαλιεῦσι. Διὰ δὲ τὴν στενότητα καὶ τὸ λεχθὲν μῆκος, ὑπὸ τῶν παλαιῶν Μάκρις ὠνομάσθη. 445. Συνάπτει δὲ τῇ ἠπειρῷ κατὰ Χαλκίδα μάλις, κυρτὴ προπίπτουσα πρὸς τοὺς κατὰ τὴν Αὐλίδα τόπους τῆς Βοιωτίας, καὶ ποιούσα τὸν Εὐρίπον, περὶ οὗ διὰ πλειόνων εἰρήκαμεν, σχεδὸν δὲ τι καὶ περὶ τῶν ἀντιπόρθμων ἀλλήλοις τόπων κατὰ τὴν ἠπειρον καὶ κατὰ τὴν νῆσον ἐφ' ἑκάτερα τοῦ Εὐρίπου τὰ τε ἐντὸς καὶ τὰ ἐκτός. Εἰ δὲ τι ἐλλέλειπται, νῦν προσδιασαφήσομεν. Καὶ πρῶτον, ὅτι τῆς Εὐβοίας τὰ Κοῖλα λέγουσι τὰ μεταξὺ Χαλκίδος καὶ τῶν περὶ Γεραισὸν τόπων· κολποῦται γὰρ ἡ παραλία· πλησιάζουσα δὲ τῇ Χαλκίδι, κυρτοῦται πάλιν πρὸς τὴν ἠπειρον.

§. 3.

Οὐ μόνον δὲ Μάκρις ἐκλήθη ἡ νῆσος ἀλλὰ καὶ Ἄβαντις. Εὐβοίαν γοῦν εἰπὼν ὁ Ποιετής, τοὺς ἀπ' αὐτῆς Εὐβοέας οὐδέποτε εἶρηκεν, ἀλλ' Ἄβαντας αἰεί·

Οἱ δ' Εὐβοίαν ἔχον μένεζ πυκνότες Ἄβαντες.

Τῷ δ' ἄμ' Ἄβαντες ἔποντο.

Φησὶ δ' Ἀριστοτέλης ἐξ Ἄβας τῆς Φωκικῆς Θραῶνας ὀρμηθέντας ἐποικῆσαι τὴν νῆσον, καὶ ἐπονομάσαι Ἄβαντας τοὺς ἔχοντας αὐτήν· οἱ δ' ἀπὸ ἠρωός φασι, καθάπερ καὶ Εὐβοίαν ἀπὸ ἠρωίνης· Τάχα δ', ὡσπερ Βοὸς αὐλή λέγεται τι ἄντρον ἐν τῇ πρὸς [τὸ] Αἰγαῖον τετραμμένη παραλία, ὅπου τὴν Ἴω τεκεῖν φασιν Ἐπαφον, καὶ ἡ νῆσος ἀπὸ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἔσχε τοῦτο τοῦνομα. Καὶ Ὀχη δὲ ἐκαλεῖτο ἡ νῆσος· καὶ ἔστιν ὁμώνυμον αὐτῇ

τὸ μέγιστον τῶν ἐνταῦθα ὄρων. Καὶ Ἐλλοπία δ' ὠνομάσθη ἀπὸ 445.
Ἐλλοπος τοῦ Ἴωνος· οἱ δὲ Αἴκλου καὶ Κόθου ἀδελφόν φασιν,
ὅς καὶ τὴν Ἐλλοπίαν κτίσαι λέγεται χωρίον ἐν τῇ Ὠρίᾳ καλου-
μένη τῆς Ἰσριαιώτιδος πρὸς τῷ Τελεθρίῳ ὄρει, καὶ τὴν Ἰσρίασαν
προσκήσασθαι, καὶ τὴν Περιάδα, καὶ Κήρινθον, καὶ Αἰδη-
ψὸν καὶ Ὀροβίαν, ἐν ᾧ μαντεῖον ἦν ἀψευδέστατον * ἦν δὲ μαν-
τεῖον καὶ* τοῦ Σελινουντίου Ἀπόλλωνος· μετώκησαν δ' εἰς τὴν
Ἰσρίασαν οἱ Ἐλλοπιεῖς, καὶ ἠύξησαν τὴν πόλιν Φιλισειδου τοῦ
τυράννου βιασαμένου μετὰ τὰ Λευτρικά. Δημοσθένης δ' ὑπὸ
Φιλίππου κατασαθῆναι τύραννόν φησι καὶ τῶν Ὠρειτῶν τὸν
Φιλισειδὸν· οὕτω γὰρ ὠνομάσθησαν ὕστερον οἱ Ἰσριαεῖς, καὶ ἡ
πόλις ἀντὶ Ἰσριαίας Ὠρεός. Ἐνιοὶ δ' ὑπ' Ἀθηναίων ἀποικισθῆναι
φασὶ τὴν Ἰσρίασαν ἀπὸ τοῦ δήμου τῶν Ἰσριαέων, ὡς καὶ ἀπὸ
Ἐρετριέων τὴν Ἐρέτριαν. Θεόπομπος δὲ φησι, Περικλέους
χειρουμένου τὴν Εὐβοίαν, τοὺς Ἰσριαεῖς κατ' ὁμολογίας εἰς
Μακεδονίαν μετασῆναι, δισχλίους δ' ἐξ Ἀθηναίων ἐλθόντας τὸν
Ὠρεὸν οἰκῆσαι, δῆμον ὄντα πρότερον τῶν Ἰσριαέων.

§. 4.

Κεῖται δὲ ὑπὸ τῷ Τελεθρίῳ ὄρει, ἐν τῷ Δρυμῷ καλουμένῳ
παρὰ τὸν Κάλλαντα ποταμὸν ἐπὶ πέτρας ὑψηλῆς ὥστε τάχα 446.
καὶ διὰ τὸ τοὺς Ἐλλοπιεῖς ὄρειους εἶναι τοὺς προοικήσαντας,
ἐτέθη τοῦτο τῇ πόλει· δοκεῖ δὲ καὶ ὁ Ὠρίων, ἐνταῦθα τραφεῖς,
οὕτως ὀνομασθῆναι· ἔνιοι δὲ τοὺς Ὠρείτας, πόλιν ἔχοντας
ιδίαν, φασὶ πολεμουμένους ὑπὸ τῶν Ἐλλοπιέων μεταθῆναι καὶ
συνοικῆσαι τοῖς Ἰσριαεῦσι· μίαν δὲ γενηθεῖσαν πόλιν ἀμφοτέροις
χρήσασθαι τοῖς ὀνόμασι, καθάπερ Λακεδαίμων τε καὶ Σπάρτη
ἢ αὐτή. Εἴρηται δ', ὅτι καὶ ἐν Θετταλίᾳ Ἰσριαιώτις ἀπὸ τῶν
ἀνασπασθέντων ἐνθένδε ὑπὸ Περῶν οἰκῆσαι.

§. 5.

446. Ἐπει δ' ἡ Ἐλλοπία τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς Ἰσθμιαίας καὶ τοῦ Ὠρεοῦ προσηγάγετο ἡμᾶς ποιήσασθαι, τὰ συνεχῆ λέγωμεν τοῖς τόποις τούτοις. Ἔστι δὲ τῷ Ὠρεῷ τούτῳ τό τε Κήναιον πλησίον, καὶ ἐπ' αὐτῷ τὸ Δῖον, καὶ Ἀθηναίαι Διάδες, κτίσμα Ἀθηναίων, ὑπερκείμενον τοῦ ἐπὶ Κῦνον πορθμοῦ· ἐκ δὲ τοῦ Δίου Κάναι τῆς Αἰολίδος ἐπωκίσθησαν. Ταῦτά τε δὴ τὰ χωρία περὶ τὴν Ἰσθμιαίαν ἔστι, καὶ ἔτι Κήρινθος πολίδιον ἐπὶ τῇ Θαλάττῃ· ἐγγὺς δὲ Βούδορος ποταμὸς· ὁμώνυμος τῷ κατὰ τὴν Σαλαμίνα ὄρει τῷ πρὸς τῇ Ἀττικῇ.

§. 6.

Κάρυσος δὲ ἔστιν ὑπὸ τῷ ὄρει τῇ Ὀχῃ· πλησίον δὲ τὰ Στύρα καὶ τὸ Μαρμαρίον, ἐν ᾧ τὸ λατόμιον τῶν Καρυσίων κίωνων, ἱερὸν ἔχον Ἀπόλλωνος Μαρμαρίνου, ὅθεν διάπλους εἰς Ἄλᾶς τὰς Ἀραφηνίδας. Ἐν δὲ τῇ Καρύσῳ καὶ ἡ λίθος φύεται ἡ ξαινομένη καὶ ὑφαινομένη, ὥστε τὰ ὑψη χερσόμακτρα γίνεσθαι, ῥυπωθέντα δ' εἰς φλόγα βάλλεσθαι καὶ ἀποκαθαίρεσθαι τὸν πῖνον τῇ πλύσει παραπλησίως· ὠκίσθαι δὲ τὰ χωρία ταῦτά φασιν ὑπὸ τῶν ἐκ Τετραπόλεως τῆς περὶ Μαραθῶνα καὶ Στειριέων· κατεστράφη δὲ τὰ Στύρα ἐν τῷ Μαλιακῷ πολέμῳ ὑπὸ Φαίδρου, τοῦ Ἀθηναίων στρατηγοῦ. Τὴν δὲ χώραν ἔχουσι Ἐρετριεῖς. Κάρυσος δὲ ἔστι καὶ ἐν τῇ Λακωνικῇ τόπος τῆς Αἴγυος πρὸς Ἀρκαδίαν, ἀφ' οὗ Καρύσιον οἶνον Ἀλκμάν εἴρηκε.

§. 7.

Γεραισὸς δ' ἐν μὲν τῷ Καταλόγῳ τῶν νεῶν οὐκ εἴρηται μέμνηται δ' ὁ Ποιητὴς ὁμοῦς αὐτοῦ,

ἔς δὲ Γεραισὸν

Ἐννύχιαι κατάγοντο,

καὶ δηλοῖ, διότι τοῖς διαίρουσιν ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Ἀτ- 446.
τικὴν ἐπικαιρίως κεῖται τῷ Σουνίῳ πλησιάζον τὸ χωρίον· ἔχει
δ' ἱερὸν Ποσειδῶνος ἐπισημότατον τῶν ταύτη, καὶ κατοικίαν
ἀξιόλογον.

§. 8.

Μετὰ δὲ τὸν Γεραισὸν Ἐρέτρια, πόλις μεγίστη τῆς Εὐβοίας
μετὰ Χαλκίδα· ἔπειθ' ἡ Χαλκίς, μητρόπολις τῆς νήσου τρόπον
τινὰ, ἐπ' αὐτῷ τῷ Εὐρίπῳ ἰδρυμένη· ἀμφότεραι δὲ πρὸ τῶν
Τρωϊκῶν ὑπ' Ἀθηναίων ἐκτίσθαι λέγονται· καὶ μετὰ τὰ Τρωϊκὰ
Αἴκλος καὶ Κόθος, ἐξ Ἀθηνῶν ὀρμηθέντες, ὁ μὲν τὴν Ἐρέτριαν 447.
ᾤκισε, Κόθος δὲ τὴν Χαλκίδα· καὶ τῶν Αἰολέων δὲ τινες ἀπὸ
τῆς Πενθίλου στρατιᾶς κατέμειναν ἐν τῇ νήσῳ· τὸ δὲ παλαιὸν
καὶ Ἄραβες, οἱ Κάδμῳ συνδιαβάντες. Αἱ δ' οὖν πόλεις αὗται,
διαφερόντως ἀύξηθεῖσαι, καὶ ἀποικίας ἔσειλαν ἀξιολόγους εἰς
Μακεδονίαν. Ἐρέτρια μὲν γὰρ συνώκισε τὰς περὶ Παλλήνην
καὶ τὸν Ἄθω πόλεις· ἡ δὲ Χαλκίς τὰς ὑπὸ Ὀλύμπῳ, ἃς Φί-
λιππος διελυμήνατο. Καὶ τῆς Ἰταλίας δὲ καὶ Σικελίας πολλά
χωρία Χαλκιδέων ἐσὶν. Ἐσάλησαν δὲ αἱ ἀποικίαι αὗται,
καθάπερ εἶρηκεν Ἀριστοτέλης, ἡνίκα ἡ τῶν Ἴπποβοτῶν καλουμένη
ἐπεκράτει πολιτεία· προέβησαν γὰρ αὐτῆς ἀπὸ τιμημάτων ἄν-
δρες ἀριστοκρατικῶς ἄρχοντες. Κατὰ δὲ τὴν Ἀλεξάνδρου διά-
βασιν καὶ τὸν περίβολον τῆς πόλεως ἠύξησαν, ἐντὸς τείχους
λαβόντες τὸν τε Κάνηθον, καὶ τὸν Εὐριπον· ἐπισήσαντες τῇ
γεφύρᾳ πύργους, καὶ τείχος καὶ πύλας.

§. 9.

ὑπέγκειται δὲ τῆς τῶν Χαλκιδέων πόλεως τὸ Λήλαντον
καλούμενον πεδίον. Ἐν δὲ τούτῳ θερμῶν *τε* ὑδάτων εἰσὶν
ἐκβολαὶ πρὸς θεραπείαν νόσων εὐφυεῖς, οἷς ἐχρήσατο καὶ

447. Σύλλας Κορνήλιος, ὁ τῶν Ῥωμαίων ἡγεμῶν. Καί μέταλλον δ' ὑπῆρχε θανμασὸν χαλκοῦ καὶ σιδήρου κοινόν, ὅπερ οὐχ ἰσο-
ρουῖσιν ἀλλαχοῦ συμβαῖνον· νυνὶ μέντοι ἀμφοτέρω ἐκλέλοιπεν.
Ἔσι δὲ καὶ ἅπασα μὲν ἡ Εὐβοία εὐσεισος, μάλις δ' ἡ περὶ
τὸν πορθμὸν, καὶ δεχομένη πνευμάτων ὑποφοράς, καθάπερ
καὶ ἡ Βοιωτία, καὶ ἄλλοι τόποι, περὶ ὧν ἐμνήσθημεν διὰ
πλειόνων πρότερον. Ὑπὸ τοιοῦδε πάθους καὶ ἡ ὁμώνυμος τῆ
νήσῳ πόλις καταποθῆναι λέγεται, ἧς μέμνηται καὶ Αἰσχύλος
ἐν τῷ Ποντίῳ Γλαύκῳ·

Εὐβοίδα καμπὴν ἀμφὶ Κηναίου Διὸς

Ἄκτην, κατ' αὐτὸν τύμβον ἀθλίου Δίχα.

Χαλκίς δὲ ὁμωνύμως λέγεται καὶ ἐν Αἰτωλίᾳ·

Χαλκίδα τ' ἀγχίαλον, Καλυδῶνά τε πετρήεσαν,

καὶ ἐν τῇ νῦν Ἠλείᾳ·

Βάν δὲ παρὰ Κρουνοὺς καὶ Χαλκίδα πετρήεσαν,

οἱ περὶ Τηλέμαχον ἀπιόντες παρὰ Νέσορος εἰς τὴν οἰκίαν.

§. 10.

Ἐρετριέας δ' οἱ μὲν ἀπὸ Μακίσου τῆς Τριφυλίας ἀποικισθῆ-
ναί φασιν ὑπ' Ἐρετριέως· οἱ δ' ἀπὸ τῆς Ἀθήνησιν Ἐρετρίας,
ἡ νῦν ἐστὶν ἀγορά. Ἔσι δὲ καὶ περὶ Φάρσαλον Ἐρέτρια. Ἐν
δὲ τῇ Ἐρετρικῇ πόλις ἦν Ταμῦναι, ἱερά τοῦ Ἀπόλλωνος· Ἀδ-
μήτου δὲ ἴδρυμα λέγεται τὸ ἱερόν, παρ' ᾧ θητεῦσαι λέγουσι
τὸν θεὸν αὐτὸν, πλησίον τοῦ πορθμοῦ· Μελανηῖς δ' ἐκαλεῖτο
448. πρότερον ἡ Ἐρέτρια καὶ Ἀρότρια. Ταύτης δ' ἐστὶ κώμη ἡ Ἀμά-
ρυνθος, ἀφ' ἑπτὰ σταδίων τοῦ τείχους. Τὴν μὲν οὖν ἀρχαίαν
πόλιν κατέσκαψαν Πέρσαι, σαγηνεύσαντες, ὡς φησὶν Ἡρόδο-
τος, τοὺς ἀνθρώπους τῷ πλήθει, περιχυθέντων τῶν βαρβάρων
τῷ τείχει· καὶ δεικνύουσιν ἔτι τοὺς θεμελίους· καλοῦσι δὲ πα-
λαιάν Ἐρέτριαν· ἡ δὲ νῦν ἐπέκτισται. Τὴν δὲ δύναμιν τὴν Ἐρε-

τριέων, ἣν ἔσχον πρότερον, μαρτυρεῖ ἡ σήλη, ἣν ἀνέστησάν ποτε 448.
 ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἀμαρυνθίας Ἀρτέμιδος· γέγραπται δ' ἐν αὐτῇ,
 τρισχιλίοις μὲν ὀπλίταις, ἑξακοσίοις δ' ἵππευσιν, ἑξήκοντα δ'
 ἄρμασι ποιεῖν τὴν πομπήν· ἐπῆρχον δὲ καὶ Ἀνδρίων, καὶ
 Τηνίων, καὶ Κείων, καὶ ἄλλων νήσων. Ἐποίκους δ' ἔσχον
 ἀπ' Ἡλίδος, ἀφ' οὗ καὶ τῷ γράμματι τῷ ῥῶ πολλῶ χρη-
 σάμενοι οὐκ ἐπὶ τέλει μόνου τῶν ῥημάτων, ἀλλὰ καὶ ἐν
 μέσῳ, κεκωμώθηται. Ἔστι δὲ καὶ ἡ Οἰχαλία κώμη τῆς Ἐρε-
 τρικῆς, λείψανον τῆς ἀναιρεθείσης πόλεως ὑπὸ Ἡρακλέους,
 ὁμώνυμος τῇ Τραχινίᾳ, καὶ τῇ περὶ Τρίκην, καὶ τῇ Ἀρκα-
 δικῇ, ἣν Ἀνδανίαν οἱ ὕστερον ἐκάλεσαν, καὶ τῇ ἐν Αἰτωλίᾳ
 περὶ τοὺς Εὐρυτάνας.

§. 11.

Νυνὶ μὲν οὖν ὁμολογουμένως ἡ Χαλκίς φέρεται τὰ πρωτεῖα,
 καὶ μητρόπολις αὕτη λέγεται τῶν Εὐβοέων· δευτερεύει δ' ἡ
 Ἐρέτρια. Ἀλλὰ καὶ πρότερον αὗται μέγα εἶχον ἀξίωμα καὶ
 πρὸς πόλεμον, καὶ πρὸς εἰρήνην, ὥστε καὶ φιλοσόφοις ἀνδράσι
 παρασχεῖν διαγωγὴν ἠδεῖαν καὶ ἀθόρυβον. Μαρτυρεῖ δ' ἡ τε
 τῶν Ἐρετρικῶν φιλοσόφων σχολὴ τῶν περὶ Μενέδημον ἐν τῇ
 Ἐρετρίᾳ γενομένη, καὶ ἔτι πρότερον ἡ Ἀριστοτέλους ἐν τῇ Χαλ-
 κίδι διατριβῇ, ὅπου καὶ κατέλυσε τὸν βίον.

§. 12.

Τὸ μὲν οὖν πλεον ὠμολόγουν ἀλλήλαις αἱ πόλεις αὗται
 περὶ δὲ Ληλάντου διενεχθεῖσαι, οὐδ' οὕτως τελέως ἐπαύσαντο,
 ὥστε τῷ πολέμῳ κατὰ αὐθάδειαν δρᾶν ἕκαστα, ἀλλὰ συνέθεντο,
 ἐφ' οἷς συστήσονται τὸν ἀγῶνα. Δηλοῖ δὲ καὶ τοῦτο ἐν τῷ
 Ἀμαρυνθίῳ σήλη τις, φράζουσα μὴ χρῆσθαι τηλεβόλοις. Καὶ
 γὰρ δὴ καὶ τῶν πολεμικῶν ἐθῶν καὶ τῶν ὀπλισμῶν οὐδὲν οὕτ'

448. ἐσὶν, οὐτ' ἦν ἔθος [καθεσώς]. ἀλλ' οἱ μὲν τηλεβόλοις χρώνται, καθάπερ οἱ τοξόται, καὶ οἱ σφενδονῆται καὶ οἱ ἀκοντισαί· οἱ δ' ἀγχεμάχοις, καθάπερ οἱ ξίφει καὶ δόρατι τῷ ὀρεκτῷ χρώμενοι. Διττὴ γὰρ ἡ τῶν δοράτων χρῆσις, ἡ μὲν ἐκ χειρὸς, ἡ δ' ὡς παλτοῖς· καθάπερ καὶ ὁ κοντὸς ἀμφοτέρας τὰς χρείας ἀποδίδωσι· καὶ γὰρ συσάδην, καὶ κοντοβολούντων· ὅπερ καὶ ἡ σάρισσα δύναται, καὶ ὁ ὑσσός.

§. 13.

Οἱ δ' Εὐβοεῖς ἀγαθοὶ ὑπῆρξαν πρὸς μάχην τὴν σαθίαν, ἡ καὶ συσάδην λέγεται καὶ ἐκ χειρὸς. Δόρασι δ' ἐχρῶντο τοῖς ὀρεκτοῖς, ὡς φησὶν ὁ Ποιητής·

449. Δίχηται, μεμαῶτες ὀρεκτῆσι μελίησι
Θώρηκας ῥήσσειν·

ἄλλοίων ἴσως ὄντων τῶν παλτῶν, οἷαν εἰκὸς εἶναι τὴν Πηλιάδα μελίην, ἣν, ὡς φησὶν ὁ Ποιητής,
οἷος ἐπίσατο πῆλαι Ἀχιλλεύς.

Καὶ ὁ εἰπὼν,

Δουρὶ δ' ἀκοντίζω, ὅσον οὐκ ἄλλος τις οἷςῶ,

τῷ παλτῷ λέγει δόρατι. Καὶ οἱ μονομαχοῦντες τοῖς παλτοῖς χρώμενοι δόρασιν εἰσάγονται πρότερον, εἶτα ἐπὶ τὰ ξίφη βαδίζοντες· ἀγχεμάχοι δὲ εἰσιν, οὐχ οἱ ξίφει χρώμενοι μόνον, ἀλλὰ καὶ δόρατι ἐκ χειρὸς, ὡς φησὶν·

Οὔτησε ξυσῶ χαλκήρεϊ, λῦσε δὲ γυῖα.

Τοὺς μὲν οὖν Εὐβοέας τούτῳ τῷ τρόπῳ χρωμένους εἰσάγει· περὶ δὲ Λοκρῶν τάναντία λέγει, ὡς,

Οὐ γὰρ σφιν σαθίης ὑσμίνης ἔργα μέμηλεν·

Ἀλλ' ἄρα τόξοισι καὶ εὐσρόφῳ οἶδς ἀώτῳ

Ἴλιον εἰς ἅμ' ἔποντο.

Περιφέρεται δὲ καὶ χρησμὸς ἐκδοθεὶς Αἰγυῖσιν·

449.

Ἴππον Θεσσαλικὴν, Λακεδαιμονίην δὲ γυναῖκα,
Ἄνδρας δ', οἱ πίνουσιν ὕδωρ ἱερῆς Ἀρέθουσης·
τοὺς Χαλκιδέας λέγων ὡς ἀρίστους· ἐκεῖ γὰρ ἡ Ἀρέθουσα.

§. 14.

Εἰσὶ δὲ νῦν Εὐβοῖται ποταμοὶ Κιρεὺς καὶ Νηλεὺς· ὧν,
ἀφ' οὗ μὲν τὰ πίνοντα πρόβατα λευκὰ γίνεται, ἀφ' οὗ δὲ
μέλανα. Καὶ περὶ τὸν Κραῆθιν δὲ εἴρηται τοιοῦτόν τι συμβαῖνον.

§. 15.

Τῶν δ' ἐκ Τροίας ἐπανιόντων Εὐβοέων τινές, εἰς Ἰλλυριοὺς ἐκ-
πεσόντες, μεταβαίνοτες οἴκαδε διὰ τῆς Μακεδονίας περὶ Ἐδεσσαν
ἔμειναν, συμπολεμήσαντες τοῖς ὑποδεξαμένοις, καὶ ἔκτισαν πόλιν
Εὐβοίαν. Ἦν δὲ καὶ ἐν Σικελίᾳ Εὐβοία, Χαλκιδέων τῶν ἐκεῖ
κτίσμα, ἣν Γέλων ἐξάνεστητε, καὶ ἐγένετο φρούριον Συρακου-
σίων· καὶ ἐν Κερκύρα δὲ καὶ ἐν Δήμνω τόπος ἦν Εὐβοία· καὶ
ἐν τῇ Ἀργείᾳ λόφος τις.

§. 16.

Ἐπεὶ δὲ τοῖς Θετταλοῖς καὶ Οἰταίοις τὰ πρὸς ἐσπέραν
Αἰτωλοὶ καὶ Ἀκαρνανές εἰσι *καὶ Ἀθαμᾶνες*, εἰ χρή καὶ τού-
τους Ἕλληνας εἰπεῖν, λοιπὸν ἐξηγήσασθαι περὶ τούτων, ἵν'
ἔχωμεν τὴν περίοδον ἅπασαν τὴν τῆς Ἑλλάδος· προσθεῖναι δὲ
καὶ τὰς νήσους τὰς προσχώρους μάλιστα τῇ Ἑλλάδι καὶ οἰ-
κουμένας ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ὅσας μὴ περιωδεύκαμεν.

Κ Ε Φ. Β.

§. 1.

449. Αἰτωλοὶ μὲν τοίνυν καὶ Ἀκαρναῖνες ὁμορροῦσιν ἀλλήλοις, μέσον ἔχοντες τὸν Ἀχελῶν ποταμὸν, ρέοντα ἀπὸ τῶν ἄρκτων καὶ τῆς Πίνδου πρὸς νότον, διὰ τε Ἀγραίων Αἰτωλικοῦ ἔθους
450. καὶ Ἀμοιλόχων Ἀκαρναῖνες μὲν τὸ πρὸς ἐσπέραν μέρος ἔχοντες τοῦ ποταμοῦ μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, τοῦ κατὰ Ἀμφιλόχους, καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀκτίου Ἀπόλλωνος· Αἰτωλοὶ δὲ τὸ πρὸς ἔω μέχρι τῶν Ὀζολῶν Λοκρῶν, καὶ τοῦ Παρνασοῦ, καὶ τῶν Οἰταίων. Ὑπέρκεινται δ' ἐν τῇ μεσογαίᾳ καὶ τοῖς προσβορείοις μέρεσι, τῶν μὲν Ἀκαρνανῶν, Ἀμφιλοχοὶ τούτων δὲ Δελφοὶ καὶ ἡ Πίνδος· τῶν δ' Αἰτωλῶν Περγαῖοί τε καὶ Ἀθαράνεις, καὶ Αἰνιάνων τι μέρος τῶν τὴν Οἴτην ἔχόντων. Τὸ δὲ νότιον πλευρὸν, τό τε Ἀκαρνανικὸν ὁμοίως καὶ τὸ Αἰτωλικὸν, κλυζεταὶ τῇ ποιούσῃ θαλάττῃ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, εἰς ὃν καὶ ὁ Ἀχελῶος ποταμὸς ἐξίησιν, ὀρίζων τὴν τῶν Αἰτωλῶν παραλίαν καὶ τὴν Ἀκαρνανικὴν· ἐκαλεῖτο δὲ Θόας ὁ Ἀχελῶος πρότερον. Ἔσι δὲ καὶ ὁ παρὰ Δύμην ὁμώνυμος τούτῳ, καθάπερ εἴρηται, καὶ ὁ περὶ Λαμίαν. Εἴρηται δὲ, καὶ ὅτι ἀρχὴν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου τὸ σῶμα τοῦδε τοῦ ποταμοῦ φασι.

§. 2.

Πόλεις δ' εἰσὶν, ἐν μὲν τοῖς Ἀκαρναῶσιν Ἀνακτόριον τε ἐπὶ χερρρόνησου ἰδρυμένον Ἀκτίου πλησίον, ἐμπορεῖον τῆς νῦν ἐκτισμένης ἐφ' ἡμῶν Νικοπόλεως, καὶ Στράτος, ἀνάπλουον ἔχουσα τῷ Ἀχελῶῳ πλειόνων ἢ διακοσίων σταδίων. Καὶ ἡ Αἰνία δὲ καὶ αὕτη ἐπὶ τῷ ποταμῷ, ἡ μὲν παλαιὰ οὐ κατοικουμένη, ἴσον

ἀπέχουσα τῆς τε θαλάττης καὶ τῆς Στράτου· ἡ δὲ νῦν, ὅσον 450. ἐβδομήκοντα σταδίους ὑπὲρ τῆς ἐκβολῆς διέχουσα. Καὶ ἄλλαι δ' εἰσὶ, Πάλαιρός τε καὶ Ἀλυζία, καὶ Λευκάς, καὶ Ἄργος τὸ Ἀμφιλοχικόν, καὶ Ἀμβρακία, ὧν αἱ πλείους περιουκίδες γεγόνασιν, ἡ καὶ πᾶσαι, τῆς Νικοπόλεως· κεῖται δ' ἡ Στράτος κατὰ μέσσην τὴν ἐξ Ἀλυζίας ὁδὸν εἰς Ἀνακτόριον.

§. 3.

Αἰτωλῶν δ' εἰσὶ Καλυδῶν τε καὶ Πλευρῶν, νῦν μὲν τεταπεινωμένοι· τὸ δὲ παλαιὸν πρόσχημα τῆς Ἑλλάδος ἦν ταῦτα τὰ κτίσματα. Καὶ δὴ καὶ διηρῆσθαι συνέβαινε δίχα τὴν Αἰτωλίαν, καὶ τὴν μὲν ἀρχαίαν λέγεσθαι, τὴν δ' ἐπίκτητον· ἀρχαίαν μὲν, τὴν ἀπὸ τοῦ Ἀχελώου μέχρι Καλυδῶνος παραλίαν, ἐπὶ πολὺ καὶ τῆς μεσογαίας ἀνήκουσαν, εὐκάρπου τε καὶ πεδιάδος· ἡ ἔστι καὶ Στράτος, καὶ τὸ Τριχώνιον, ἀρίστην ἔχον γῆν· ἐπίκτητον δὲ, τὴν τοῖς Λοκροῖς συνάπτουσαν, ὡς ἐπὶ Ναύπακτόν τε καὶ Εὐπαλίον, τραχυτέραν τε οὔσαν, καὶ λυπρότεραν μέχρι τῆς Οἰταίας, καὶ Ἀθαμάνων καὶ τῶν ἐφεξῆς ἐπὶ τὴν ἄρκτον ἤδη περιεσαμένων ὄρων τε καὶ ἔθνων.

§. 4.

ἔχει δὲ καὶ ἡ Αἰτωλία μέγιστον μὲν ὄρος τὸν Κόρακα συνείποντα τῇ Οἰτῇ· τῶν δ' ἄλλων ἐν μέσῳ μὲν μᾶλλον τὸν Ἀράκυνθον, περὶ δὲ τὴν νεωτέραν Πλευρῶνα συνώκισαν, ἀφέντες 451. τὴν παλαιάν, ἐγγὺς κειμένην Καλυδῶνος, οἱ οἰκήτορες, εὐκάρπου οὔσαν καὶ πεδιάδα, πορθοῦντος τὴν χώραν Δημητρίου, τοῦ ἐπικληθέντος Αἰτωλικοῦ. Ὑπὲρ δὲ τῆς Μολυκρείας Ταφιασσὸν καὶ Χαλκίδα, ὄρη· ἐκείνη ὑψηλὰ, ἐφ' οἷς πολίχνια ἰδρυταί, Μακυνία τε καὶ Χαλκίς, ὁμώνυμος τῷ ὄρει, ἦν καὶ Ὑποχαλκίδα καλοῦσι. Κούριον δὲ τῆς παλαιᾶς Πλευρῶνος

451. πλησίον, ἀφ' οὗ τοὺς Πλευρωνίους Κουρήτας ὀνομασθῆναι τινες ὑπέλαβον.

§. 5.

Ὁ δὲ Εὐήνος ποταμὸς ἀρχεται μὲν ἐκ Βωμιέων τῶν ἐν Ὀφειῦσιν Αἰτωλικῶν ἔθνους, καθάπερ καὶ οἱ Εὐρυτᾶνες, καὶ Ἀγραῖοι καὶ Κουρήτες καὶ ἄλλοι· ῥεῖ δ' οὐ διὰ τῆς Κουρητικῆς κατ' ἀρχάς, ἥτις ἐστὶν ἡ αὐτὴ τῆ Πλευρωνία· ἀλλὰ διὰ τῆς πρὸς ἔω μᾶλλον παρά τὴν Χαλκίδα καὶ Καλυδῶνα· εἶτα ἀνακάμψας ἐπὶ τὰ τῆς Πλευρῶνος πεδία τῆς παλαιᾶς, καὶ παραλλάξας εἰς δύσιν, ἐπιστρέφει πρὸς τὰς ἐκβολὰς καὶ τὴν μεσημβρίαν· ἐκαλεῖτο δὲ Λυκόρμας πρότερον· καὶ ὁ Νέσσος ἐνταῦθα λέγεται, πορθμεὺς ἀποδεδειγμένος, ὑφ' Ἡρακλέους ἀποθανεῖν, ἐπειδὴ πορθμεύων τὴν Δηϊάνειραν ἐπεχείρει βιάσασθαι.

§. 6.

Καὶ Ὠλενον δὲ καὶ Πυλῆνην ὀνομάζει πόλεις ὁ Ποιητῆς Αἰτωλικᾶς, ὧν τὴν μὲν Ὠλενον ὁμωνύμως τῇ Ἀχαϊκῇ λεγομένην Αἰολεῖς κατέσκαψαν, πλησίον οὖσαν τῆς νεωτέρας Πλευρῶνος· τῆς δὲ χώρας ἠμφισβήτου Ἀκαρνανες· τὴν δὲ Πυλῆνην μετενόησαν εἰς τοὺς ἀνώτερον τόπους, ἥλλαξαν αὐτῆς καὶ τοῦνομα, Πρόσχιον καλέσαντες. Ἑλλάνικος δ' οὐδὲ τὴν περὶ ταύτας ἱστορίαν οἶδε, ἀλλ' ὡς ἔτι καὶ αὐτῶν οὖσῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ καταστάσει μέμνηται· τὰς δ' ὕστερον* καὶ* τῆς τῶν Ἡρακλείδων καθόδου κτισθεῖσας, Μακυνίαν καὶ Μολύκρειαν, ἐν ταῖς ἀρχαίαις καταλέγει, πλείστην εὐχέρειαν ἐπιδεικνύμενος ἐν πάσῃ σχεδὸν τῇ γραφῇ.

§. 7.

Καθόλου μὲν ταῦτα περὶ τῆς χώρας ἐστὶ τῆς τῶν Ἀκαρνανῶν
καὶ

καὶ τῶν Αἰτωλῶν· περὶ δὲ τῆς παραλίας καὶ τῶν προκειμένων 451.
 νήσων ἔτι καὶ ταῦτα προσληπτέον. Ἀπὸ γὰρ τοῦ σόματος
 ἀρξαμένοις τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου πρῶτόν ἐστιν Ἀκαρνάνων
 χωρίον, τὸ Ἄκτιον. Ὁμωνύμως δὲ λέγεται τὸ τε ἱερόν τοῦ
 Ἀκτίου Ἀπόλλωνος καὶ ἡ ἄκρα, ἡ ποιῶσα τὸ σόμα τοῦ κόλ-
 που, ἔχουσα καὶ λιμένα ἐκτός. Τοῦ δ' ἱεροῦ τετταράκοντα
 μὲν σαδίοις ἀπέχει τὸ Ἀνακτόριον, ἐν τῷ κόλπῳ ἰδρυμένον·
 διακοσίους δὲ καὶ τετταράκοντα ἡ Λευκάς.

§. 8.

Αὕτη δ' ἦν τὸ παλαιὸν μὲν χερρρόνησος τῆς Ἀκαρνάνων γῆς·
 καλεῖ δ' αὐτὴν ὁ Ποιητῆς Ἀκτὴν ἠπειροιο, τὴν περαίαν τῆς
 Ἰθάκης καὶ τῆς Κεφαλληνίας ἠπειρον καλῶν· αὕτη δ' ἐστὶν ἡ
 Ἀκαρνανία· ὡσε, ὅταν φῆ Ἀκτὴν ἠπειροιο, τῆς Ἀκαρνανίας 452.
 ἀκτὴν δέχεσθαι δεῖ. Τῆς δὲ Λευκάδος ἡ τε Νήρικος, ἦν φησὶν
 ἐλεῖν ὁ Λαέρτης,

Οἶος Νήρικον εἶλον, εὐκτίμενον πτολίεθρον,
 Ἀκτὴν ἠπειροιο, Κεφαλλήνεσσιν ἀνάσσω·

καὶ ἄς ἐν καταλόγῳ φησί,

Καὶ Κροκύλει' ἐνέμοντο, καὶ Αἰγίλιπα τρηχεῖαν.

Κορίνθιοι δὲ, πεμφθέντες ὑπὸ Κυψέλου καὶ Γαργάσου, ταύ-
 την τε κατέσχον τὴν ἀκτὴν, καὶ μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου
 προήλθον· καὶ ἡ τε Ἀμβρακία συνωκίσθη καὶ τὸ Ἀνακτόριον·
 καὶ τῆς χερρρόνησου διορύξαντες τὸν ἰσθμὸν, ἐποίησαν νῆσον
 τὴν Λευκάδα, καὶ μετενέγκαντες τὴν Νήρικον ἐπὶ τὸν τόπον,
 ὅς ἦν ποτε μὲν ἰσθμὸς, νῦν δὲ πορθμὸς γεφύρα ζευκτὸς,
 μετωνόμασαν Λευκάδα, ἐπώνυμον, δοκῶ μοι, τοῦ Λευκάτα·
 πέτρα γάρ ἐστι λευκὴ τὴν χροῶν, προκειμένη τῆς Λευκάδος
 εἰς τὸ πέλαγος καὶ τὴν Κεφαλληνίαν, ὡς ἐντεῦθεν τοῦνομα
 λαβεῖν.

§. 9.

452. Ἐχει δὲ τὸ τοῦ Λευκάτα Απόλλωνος ἱερόν καὶ τὸ ἄλμα,
τὸ τοὺς ἔρωτας παύειν πεπιστευμένον· οὗ δὴ λέγεται πρώτη
Σαπφώ, ὡς πού φησιν ὁ Μένανδρος,

Τὸν ὑπέρομπον Σηρῶσα Φάων'
Οἰσρῶντι πόσῃ ρίψαι πέτρας
Ἀπὸ τηλεφανοῦς· ἀλλὰ κατ' εὐχὴν
Σὸν, δέσποτ' ἀναξ, [εὐφημείσθω
Τέμενος περὶ Λευκάδος ἀκτῆς].

Ὁ μὲν οὖν Μένανδρος πρώτην ἀλέσθαι λέγει τὴν Σαπφώ·
οἱ δ' ἔτι ἀρχαιολογικώτεροι, Κέφαλόν φασιν ἐρασθέντα Πτε-
ρέλα, τὸν τοῦ Δηϊονέως. Ἦν δὲ καὶ πάτριον τοῖς Λευκαδίοις
κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τῇ θυσίᾳ τοῦ Απόλλωνος ἀπὸ τῆς σκοπῆς
ρίπτεϊσθαι τινα τῶν ἐν αἰτίαις ὄντων, ἀποτροπῆς χάριν, ἐξ-
απτομένων ἐξ αὐτοῦ παντοδαπῶν πτερῶν καὶ ὀρνέων, ἀνακου-
φίζειν δυναμένων τῇ πτήσει τὸ ἄλμα· ὑποδέχεσθαι δὲ κάτω
μικραῖς ἀλιάσι κύκλῳ περιεσῶτας πολλοὺς, καὶ περισώζειν εἰς
δύναμιν τῶν ὄρων ἔξω τὸν ἀναληφθέντα. Ὁ δὲ τὴν Ἀλκμαιωνίδα
γράφας, Ἰκαρίου, τοῦ Πηνελόπης πατρός, υἱεῖς γενέσθαι δύο,
Ἀλυζέα καὶ Λευκάδιον· δυνασεῦσαι δ' ἐν τῇ Ἀκαρνανίᾳ τού-
τους μετὰ τοῦ πατρός. Τούτων οὖν ἐπωνύμους τὰς πόλεις
Ἐφορος λέγεσθαι δοκεῖ.

§. 10.

Κεφαλλῆνας δὲ νῦν μὲν τοὺς ἐκ τῆς νήσου τῆς Κεφαλλη-
νίας λέγουσιν· Ὅμηρος δὲ πάντας τοὺς ὑπὸ τῷ Ὀδυσσεῖ, ὧν
εἰσι καὶ οἱ Ἀκαρνανεῖς· εἰπὼν γάρ,

Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς ἤγε Κεφαλλῆνας,
Οἱ ῥ' Ἰθάκην εἶχον καὶ Νήριτον εἰνοσίφυλλον,

τὸ ἐν ταύτῃ ἕρος ἐπιφανές (ὡς καί, 451.
 Οἱ δ' ἐκ Δουλιχίου, Ἐχινάων 3' ἱεράων, 453.
 καὶ αὐτοῦ τοῦ Δουλιχίου, τῶν Ἐχινάδων ὄντος· καὶ
 Οἱ δ' ἄρα Βουπρασίων τε καὶ Ἡλιδᾶ·
 καὶ τοῦ Βουπρασίου ἐν Ἡλιδι ὄντος· καὶ
 Οἱ δ' Εὐβοίαν ἔχον καὶ Χαλκίδα τ' Εἰρήτριάν τε,
 καὶ τούτων ἐν Εὐβοίᾳ οὐσῶν· ὡς
 Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δαρδανοί,
 καὶ ἐκείνων Τρώων ὄντων), πλὴν μετὰ γε Νήριτον φησί,
 Καὶ Κροκύλει' ἐνέμοντο καὶ Αἰγίλιπα τρηγεῖαν,
 Οἷ τε Ζάκυνθον ἔχον, ἢ δ' οἱ Σάμον ἀμφενέμοντο,
 Οἷ τ' Ἠπειρον ἔχον, ἢ δ' ἀντιπεραι' ἐνέμοντο.

Ἠπειρον μὲν οὖν τὰ ἀντίπερα τῶν νήσων βούλεται λέγειν, ἀμα
 τῇ Λευκάδι καὶ τῇ ἄλλῃ Ἀκαρνανίᾳ συμπεριλαβεῖν βουλό-
 μενος, περὶ ἧς καὶ οὕτω λέγει,

Δώδεκ' ἐν Ἠπειρῷ ἀγέλαι, τόσα πώεα μῆλων,
 τάχα τῆς Ἠπειρώτιδος τὸ παλαιὸν μέχρι δεῦρο διατεινούσης,
 καὶ ὀνόματι κοινῶ Ἠπέιρου λεγομένης.

§. 11.

Σάμον δὲ τὴν νῦν Κεφαλληνίαν· ὡς καὶ ὅταν φῆ·

Ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε πάιπαλοέσσης.

Τῷ γὰρ ἐπιθέτω τὴν ὀμωνυμίαν διέσαλται, ὡς οὐκ ἐπὶ τῆς
 πόλεως, ἀλλ' ἐπὶ τῆς νήσου τιθεῖς τοῦνομα· τετραπόλεως γὰρ
 οὖσης τῆς νήσου, μία τῶν τεττάρων ἐστὶν ἢ καὶ Σάμος καὶ
 Σάμη καλουμένη, καθ' ἑκάτερον τοῦνομα ὀμωνυμοῦσα τῇ νήσῳ.
 Ὅταν δ' εἶπη·

Ὅσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
 Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ·

τῶν νήσων ἀριθμὸν ποιῆσθαι δηλὸς ἐστὶ, καὶ Σάμην καλῶν

244 ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

453. τὴν νῆσον. ἦν πρότερον Σάμον ἐκάλεσεν. Ἀπολλόδωρος δὲ, τοτὲ μὲν *ἐν* τῷ ἐπιθέτῳ λέγων διεσάλθαι τὴν ἀμφιβολίαν, εἰπόντα,

Σάμοιό τε παιπλοέσσας·

ὡς τὴν νῆσον λέγοντα· τοτὲ δ' ἀντιγράφεσθαι δεῖν,

Δουλιχίῳ τε Σάμῳ τε,

ἀλλὰ μὴ,

Σάμῃ τε,

δηλὸς ἐστὶ τὴν μὲν πόλιν Σάμην καὶ Σάμον συνωνύμως ὑπολαμβάνων ἐκφέρεσθαι, τὴν δὲ νῆσον Σάμον μόνον. Ὅτι γὰρ Σάμῃ λέγεται ἢ πόλις, δηλὸν εἶναι ἕκ τε τοῦ διαριζμούμενον τοὺς ἐξ ἐκάστης πόλεως μνηστῆρας, φάναι·

Ἐκ δὲ Σάμης πίσυρές τε καὶ εἴκοσι φῶτες ἔασι·

καὶ ἕκ τε τοῦ περὶ τῆς Κτιμένης λόγου·

τὴν μὲν ἔπειτα Σάμην δ' ἔδοσαν.

454. ἔχει δὲ ταῦτα λόγον. Οὐ γὰρ εὐκρινῶς ἀποδίδωσιν ὁ Ποιητής, οὔτε περὶ τῆς Κεφαλληνίας, οὔτε περὶ τῆς Ἰθάκης, καὶ τῶν ἄλλων πλησίον τόπων· ὥστε καὶ οἱ ἐξηγούμενοι διαφέρονται καὶ οἱ ἰσοροῦντες.

§. 12.

Αὐτίκα γὰρ ἐπὶ τῆς Ἰθάκης, ὅταν φῆ·

Οἱ ῥ' Ἰθάκην εἶχον καὶ Νήριτον εἰνοσίφυλλον·

ὅτι μὲν τὸ Νήριτον ὄρος λέγει, τῷ ἐπιθέτῳ δηλοῖ. Ἐν ἄλλοις δὲ καὶ ῥητῶς ὄρος·

Ναιετάω δ' Ἰθάκην εὐθείελλον· ἐν δ' ὄρος αὐτῇ,

Νηριτον εἰνοσφυλλον ἀριπρεπές.

Ἰθάκην δ' εἴτε τὴν πόλιν, εἴτε τὴν νῆσον λέγει, οὐ δηλὸν ἐν τούτῳ γε τῷ ἔπει,

Οἱ ῥ' Ἰθάκην εἶχον καὶ Νήριτον·

κυρίως μὲν γὰρ ἀκούων τις, τὴν πόλιν δέξαιτ' ἄν, ὡς καὶ 454.
 Ἀθήνας καὶ Λυκαβηττὸν εἴτις λέγοι, καὶ Ῥόδον καὶ Ἀτάβυριν,
 καὶ ἔτι Λακεδαιμόνα καὶ Ταύγετον· ποιητικῶς δὲ τούναντιον.
 Ἐν μέντοι τῷ,

Ναιετάω δ' Ἰθάκην εὐδαιέλον· ἐν δ' ὄρος αὐτῇ,
 Νηρίτον,

[δῆλον]· ἐν γὰρ τῇ νήσῳ, οὐκ ἐν τῇ πόλει τὸ ὄρος. Ὄταν δὲ
 οὕτω φῆ·

Ἡμεῖς ἐξ Ἰθάκης ὑπὸ Νηίου εἰλήλουθμεν·

ἄδῆλον, εἴτε τὸ αὐτὸ τῷ Νηρίτῳ λέγει τὸ Νήιον, εἴθ' ἕτερον, ἢ ὄρος, ἢ χωρίον. Ὁ μέντοι ἀντὶ Νηρίτου γράφων Νήρικον, ἢ ἀνάπαλιν, παραπαίει τελέως. Τὸ μὲν γὰρ, εἰνοσίφυλλον καλεῖ ὁ Ποιητής· τὸ δ', εὐκτίμενον πτολίεθρον· καὶ τὸ μὲν ἐν Ἰθάκῃ· τὸ δ' ἄκτῃν Ἠπειρίοιο.

§. 13.

Καὶ τοῦτο δὲ δοκεῖ ὑπεναντιότητά τινα δηλοῦν,

Αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ πανυπερτάτη εἶν ἀλί κείται.

Χθαμαλὴ μὲν γὰρ ἢ ταπεινὴ καὶ χαμηλὴ· πανυπερτάτη δὲ ἢ ὑψηλὴ, οἷαν διὰ πλειόνων σημαίνει, Κραναὴν καλῶν· καὶ τῆν ὁδὸν τὴν ἐκ τοῦ λιμένος

τρηχεῖαν ἀταρπὸν

Χῶρον ἀν' ὑλήεντα·

καί,

Οὐ γὰρ τις νῆσος εὐδαιέλος, οὐδ' εὐλείμων,

Αἶθ' ἀλί κεκλίεται Ἰθάκη δὲ τε καὶ περὶ πασέων.

ἔχει μὲν οὖν ἀπεμφάσεις τοιαύτας ἢ φράσεις. Ἐξηγοῦνται δὲ οὐ κακῶς. Οὐτε γὰρ χθαμαλὴν δέχονται ταπεινὴν ἐνταῦθα, ἀλλὰ πρόσχωρον τῇ ἠπείρῳ, ἐγγυτάτῳ οὔσαν αὐτῆς· αὐτε πανυπερτάτην ὑψηλοτάτην, ἀλλὰ πανυπερτάτην πρὸς ζόφον, οἷον

454. ὑπὲρ πάσας ἐσχάτην τετραμμένην πρὸς ἄρκτον· τοῦτο γὰρ βού-
λεται λέγειν τὸ πρὸς ζόφον τὸ δ' ἐναντίον πρὸς νότον·

— Αἱ δὲ τ' ἀνευθε πρὸς ἠῶ τ' ἡελίαν τε.

455. Τὸ γὰρ ἀνευθε πόρρω καὶ χωρὶς ἐσιν· ὡς τῶν μὲν ἄλλων πρὸς
νότον κεκλιμένων καὶ ἀπωτέρω τῆς ἠπειροῦ, τῆς δ' Ἰθάκης
ἐγγύθεν πρὸς ἄρκτον. Ὅτι δ' οὕτω λέγει τὸ νότιον μέρος, καὶ
ἐν τοῖσδε φανερόν·

Εἴτ' ἐπὶ δεξιῇ ἴωσι, πρὸς ἠῶ τ' ἡελίον τε,

Εἴτ' ἐπ' ἀριστερὰ τοίγε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα.

καὶ ἔτι μᾶλλον ἐν τοῖσδε·

Ω φίλοι, οὐ γὰρ τ' ἴδμεν, ὄπη ζόφος, οὐδ' ὄπη ἠῶς,

Οὐδ' ὄπη ἡελίος φασσίμβροτος εἰς' ὑπὸ γαῖαν,

Οὐδ' ὄπη ἀννεῖται.

Ἔσι μὲν γὰρ δέξασθαι τὰ τέτταρα κλίματα, τὴν ἠῶ δεχο-
μένους τὸ νότιον μέρος· ἔχει δὲ τίνα [καὶ] τούτου ἔμφασιν· ἀλλὰ
βέλτιον, τὸ κατὰ τὴν πάροδον τοῦ ἡλίου νοεῖν ἀντιτιθέμενον τῷ
ἀρκτικῷ μέρει. Ἐξάλλαξιν γὰρ τίνα τῶν οὐρανίων πολλὴν
βούλεται σημαίνειν ὁ λόγος, οὐχὶ ψιλὴν ἐπίκρυψιν τῶν κλιμά-
των. Δεῖ γὰρ κατὰ πάντα συννεφῆ καιρὸν, ἂν δ' ἡμέρας, ἂν τε
νύκτωρ συμβῆ, παρακολουθεῖν· τὰ δ' οὐράνια ἐξαλλάττει ἐπὶ
πλέον, τῷ πρὸς μεσημβρίαν μᾶλλον, ἢ ἦττον παραχωρεῖν ἡμᾶς,
ἢ εἰς τὸναντίον. Τοῦτο δὲ οὐ δύσεως καὶ ἀνατολῆς ἐγκαλύ-
ψεις ποιεῖ (καὶ γὰρ αἰθρίας οὔσης συμβαίνει), ἀλλὰ μεσημ-
βρίας καὶ ἄρκτου. Μάλιστα γὰρ ἀρκτικός ἐσιν ὁ πόλος· τούτου
δὲ κινουμένου, καὶ ποτὲ μὲν κατὰ κορυφὴν ἡμῶν γινομένου,
ποτὲ δὲ ὑπὸ γῆς ὄντος, καὶ οἱ ἀρκτικοὶ συμμεταβάλλουσι· ποτὲ
δὲ συνεκλείπουσι κατὰ τὰς τοιαύτας παραχωρήσεις, ὥστε οὐκ
ἂν εἰδείης, ὅπου ἐστὶ τὸ ἀρκτικὸν κλίμα, οὐδ' εἰ ἀρχὴν ἐσιν·
εἰ δὲ τοῦτο, οὐδὲ τὸναντίον ἂν γνοίης. Κύκλος δὲ τῆς Ἰθάκης
ἐστὶν ὡς ἀγδοήκοντα σταδίων. Περί μὲν Ἰθάκης ταῦτα.

§. 14.

Τὴν δὲ Κεφαλληνίαν, τετράπολιν οὔσαν, οὔτ' αὐτὴν εἶρηκε 455.
 τῷ νῦν ὀνόματι, οὔτε τῶν πόλεων οὐδεμίαν, πλὴν μιᾶς, εἴτε
 Σάμης, εἴτε Σάμου· ἢ νῦν μὲν οὐκέτ' ἐστίν, ἴχνη δ' αὐτῆς δεί-
 κνυται κατὰ μέσον τὸν πρὸς Ἰθάκῃ πορθμόν· οἱ δ' ἀπ' αὐτῆς
 Σαμαῖοι καλοῦνται. Αἱ δ' ἄλλαι καὶ νῦν εἰσιν ἔτι, μικραὶ,
 Παλεῖς τινες, Πρώνησος καὶ Κράνιοι. Ἐφ' ἡμῶν δὲ καὶ ἄλλην
 προσέκτισε Γάιος Ἀντώνιος, ὁ Φεῖος Μάρκου Ἀντωνίου, ἠνίκα
 φυγὰς γενόμενος μετὰ τὴν ὑπατείαν, ἦν συνῆρξε Κικέρωνι τῷ
 ῥήτορι, ἐν τῇ Κεφαλληνίᾳ διέτριψε, καὶ τὴν ὅλην νῆσον ὑπή-
 κοον ἔσχεν, ὡς ἴδιον κτῆμα· οὐκ ἔφθη μέντοι συνοικίσας,
 ἀλλὰ καθόδου τυχῶν, πρὸς ἄλλοις μείζοσιν ὧν, κατέλυσε
 τὸν βίον.

§. 15.

Οὐκ ὤκνησαν δὲ τινες τὴν Κεφαλληνίαν τὴν αὐτὴν τῷ
 Δουλιχίῳ φάσαι· οἱ δὲ, τῇ Τάφῳ, καὶ Ταφίους τοὺς Κεφαλ- 456.
 ληνίους, τοὺς δ' αὐτοὺς καὶ Τηλεβόας· καὶ τὸν Ἀμφιτρούωνα
 δεῦρο στρατεῦσαι μετὰ Κεφάλου τοῦ Δηϊονέως, ἐξ Ἀθηνῶν
 φυγάδος παραληφθέντος· κατασχόντα δὲ τὴν νῆσον, παραδοῦ-
 ναι τῷ Κεφάλῳ· καὶ ταύτην μὲν ἐπώνυμον ἐκείνου γενέσθαι,
 τὰς δὲ πόλεις τῶν παιδῶν αὐτοῦ. Ταῦτα δ' οὐχ Ὀμηρικὰ. Οἱ
 μὲν γὰρ Κεφαλλῆνες ὑπὸ Ὀδυσσεῖ καὶ Λαέρτῃ· ἢ δὲ Τάφος
 ὑπὸ τῷ Μέντῃ.

Μέντης Ἀγχιάλιοι θαίφρονος εὐχομαι εἶναι

Υἱός, ἀτὰρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω.

Καλεῖται δὲ νῦν Ταφίους ἢ Τάφος. Οὐδ' Ἑλλάνικος Ὀμηρικὸς,
 Δουλίχιον τὴν Κεφαλληνίαν λέγων. Τὸ μὲν γὰρ ὑπὸ Μέντῃ
 εἶρηται καὶ αἱ λοιπαὶ Ἐχινάδες, οἳ τε ἐνοικοῦντες Ἐπειοὶ

456. ἐξ Ἡλίδος ἀφιγμένοι· διόπερ καὶ τὸν Ὠτὸν τὸν Κυλλήνιον
Φυλείδew ἕταρον, μεγαθύμων ἀρχὸν Ἐπειῶν,

καλεῖ· [καί],

Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς ἤγε Κεφαλλήνας μεγαθύμους.

Οὐτ' οὖν Δουλίχιον ἢ Κεφαλληνία καθ' Ὀμηρον, οὔτε τῆς Κεφαλληνίας τὸ Δουλίχιον, ὡς Ἄνδρων φησί· τὸ μὲν γὰρ Ἐπειοὶ κατειχόν, τὴν δὲ Κεφαλληνίαν ὅλην Κεφαλλῆνες· καὶ οἱ μὲν ὑπὸ Ὀδυσσεῖ, οἱ δ' ὑπὸ Μέγητι. Οὐδ' οἱ Παλεῖς Δουλίχιον ὑφ' Ὀμήρου λέγονται, ὡς γράφει Φερεκύδης. Μάλιστα δ' ἐναντιοῦται Ομηρῶ ὁ τὴν Κεφαλληνίαν τὴν αὐτὴν τῷ Δουλιχίῳ λέγων, εἶπερ τῶν μνηστῆρων, ἐκ μὲν Δουλιχίου δ'ὡ καὶ πεντήκοντα ἦσαν, ἐν δὲ Σάμης πίσυρές τε καὶ εἴκοσι. Οὐ γὰρ τοῦτ' ἂν εἴη λέγων, ἐξ ὅλης μὲν τόσους, ἐκ δὲ μίας τῶν τεττάρων παρὰ δύο τοὺς ἡμίσεις. Εἰ δ' ἄρα τοῦτο δώσει τις, ἐρησόμεθα, τίς ἂν εἴη ἢ Σάμη, ὅταν φῆ οὕτω·

Δουλιχίον τε Σάμην τ' ἢδ' ὑλήεντα Ζάκυνθον.

§. 16.

Κεῖται δὲ ἢ Κεφαλληνία κατὰ Ἀκαρνανίαν, διέχουσα τοῦ Λευκάτα περὶ πεντήκοντα, οἱ δὲ τετταράκοντά φασι, σαδίους, τοῦ δὲ Χελωνάτα περὶ ὀγδοήκοντα. Αὐτὴ δ' ἐστὶν ὡς τριακοσίων τὴν περίμετρον· μακρὰ δ' ἀνήκουσα πρὸς Εὐρον, ὀρεινὴ μέγιστον δ' ὄρος ἐν αὐτῇ Αἶνος, ἐν ᾧ τὸ τοῦ Διὸς Αἰνησίου ἱερόν. Καθ' ὃ δὲ σενωτάτη ἐστὶν ἢ νῆσος, ταπεινὸν ἰσθμὸν ποιεῖ, ὡσθ' ὑπερκλύζεσθαι πολλάκις ἐκ θαλάττης εἰς θαλάτταν. Πλησίον δ' εἰσὶ τῶν σενῶν ἐν τῷ κόλπῳ Κράνιοί τε καὶ Παλεῖς.

§. 17.

Μεταξὺ δὲ τῆς Ἰθάκης καὶ τῆς Κεφαλληνίας ἢ Ἀσερία νη-

σίον· Ἄσπερις δ' ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ λέγεται· ἦν ὁ μὲν Σκήψιος μὴ 456.
μένειν τοιαύτην, οἷαν φησὶν ὁ Ποιητής·

— λιμένες δ' ἐν ναύλοχοι αὐτῇ
Ἀμφίδυμοι·

ὁ δὲ Ἀπολλόδωρος μένειν καὶ νῦν, καὶ πολίχνιον λέγει ἐν 457.
αὐτῇ Ἀλαλκομενάς, τὸ ἐπ' αὐτῷ τῷ ἰσθμῷ κείμενον.

§. 18.

Καλεῖ δ' ὁ Ποιητής Σάμον καὶ τὴν Θρακίαν, ἣν νῦν Σαμο-
θράκην καλοῦμεν. Τὴν δ' Ἰωνικὴν οἶδε μὲν, ὡς εἰκός· καὶ γὰρ
τὴν Ἰωνικὴν ἀποικίαν εἶδέναι φαίνεται· οὐ γὰρ ἂν ἀντιδιέσειλε τὴν
ὁμωνυμίαν περὶ τῆς Σαμοθράκης λέγων, τοτὲ μὲν τῷ ἐπιθέτῳ·

Υἱοῦ ἐπ' ἀκροτάτης κορυφῆς Σάμου ὑληέσσης
Θρηίκης,

τοτὲ δὲ τῇ συζυγίᾳ τῶν πλησίον νήσων·

Ἐς Σάμον, ἔς τ' Ἴμβρον καὶ Λῆμμον ἀμιχθαλόεσσαν·

καὶ πάλιν·

Μεσσηγύς τε Σάμοιο καὶ Ἴμβρου παιπαλοέσσης.

Ἦδει μὲν οὖν αὐτὴν, οὐκ ὠνόμακε δέ· οὐδ' ἐκαλεῖτο τῷ αὐτῷ
ὀνόματι πρότερον, ἀλλὰ Μελάμφυλος, εἴτ' Ἀνθεμῖς, εἶτα Παρ-
θενία ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Παρθενίου, ὃς Ἴμβρασος μετωνο-
μάσθη. Ἐπεὶ οὖν κατὰ τὰ Τρωϊκά, Σάμος μὲν καὶ ἡ Κεφαλληνία
ἐκαλεῖτο καὶ ἡ Σαμοθράκη (οὐ γὰρ ἂν Ἐκάβη εἰσήγετο λέγουσα,
ὅτι τοὺς παῖδας αὐτῆς πέρνασχε', ὃν κε λάβοι, ἔς Σάμον, ἔς τ'
Ἴμβρον), ἡ δ' Ἰωνικὴ οὐκ ἐπώκιστό πω, δῆλον ὅτι ἀπὸ τῶν πρότε-
ρόν τινος τὴν ὁμωνυμίαν ἔσχεν· ἐξ ὧν κακεῖνο δῆλον, ὅτι παρὰ
τὴν ἀρχαίαν ἰσορίαν, ὃ λέγουσιν οἱ φήσαντες, μετὰ τὴν Ἰωνικὴν
ἀποικίαν καὶ τὴν Τεμβρίωνος παρουσίαν ἀποίκους ἐλθεῖν ἐκ
Σάμου, καὶ ὀνομάσαι Σάμον τὴν Σαμοθράκην· ὡς οἱ Σάμοιο
τουτ' ἐπλάσαντο δόξης χάριν. Πιθανώτεροι δ' εἰσὶν οἱ ἀπὸ τοῦ

457. Σάμους καλεῖσθαι τὰ ὕψη φήσαντες εὑρέσθαι τοῦτο τοῦνομα τὴν νῆσον· ἐντεῦθεν γὰρ

ἐφαίνεται πᾶσα μὲν Ἰδη,
φαίνεται δὲ Πριάμοιο πόλις, καὶ νῆες Ἀχαιῶν.

Τινὲς δὲ Σάμον καλεῖσθαι φασιν ἀπὸ Σαίων, τῶν οἰκούντων Θρακῶν πρότερον, οἳ καὶ τὴν ἠπειρον ἔσχον τὴν προσεχῆ· εἴτε οἱ αὐτοὶ τοῖς Σαπαίοις ὄντες, ἢ τοῖς Σιντοῖς, οὓς Σίντιας καλεῖ ὁ Ποιητής, εἴθ' ἕτεροι. Μέννηται δὲ τῶν Σαίων Ἀρχίλοχος,

Ἄσπιδι μὲν Σαίων τις ἀγάλλεται, ἦν παρὰ Θάμνω,
Ἐντος ἀμώμητον κάλλιπον οὐκ ἐθέλων.

§. 19.

Λοιπὴ δ' ἐστὶ τῶν ὑπὸ τῷ Ὀδυσσεῖ τεταγμένων νήσων ἡ
458. Ζακύνθος, μικρῶ πρὸς Ἐσπερίδας μᾶλλον τῆς Κεφαλληνίας κεκλιμένη καὶ τῆς Πελοποννήσου, συνάπτουσα δ' αὐτῇ. Πλείων δ' ἐστὶν ὁ κύκλος τῆς Ζακύνθου σαθίων ἑκατὸν ἐξήκοντα· διέχει δὲ καὶ τῆς Κεφαλληνίας ὅσον ἐξήκοντα σαθίους ὑλώθης μὲν, εὐκαρπος δὲ· καὶ ἡ πόλις ἀξιόλογος ὁμώνυμος. Ἐντεῦθεν εἰς Ἐσπερίδας τῆς Λιβύης σαθιοὶ τρισχίλιοι τριακόσιοι.

§. 20.

Καὶ ταύτης δὲ καὶ τῆς Κεφαλληνίας πρὸς ἕω τὰς Ἐχινάδας ἰδρῦσθαι νήσους συμβέβηκεν ὧν τό τε Δουλίχιόν ἐστι (καλοῦσι δὲ νῦν Δολίχαν) καὶ αἱ Ὄξειαι καλούμεναι, ἃς ὁ Ποιητής Θοᾶς εἶπε· καὶ ἡ μὲν Δολίχα κεῖται κατὰ Οἰνιάδας καὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ἀχελώου, διέχουσα Ἀράξου, τῆς τῶν Ἡλείων ἄκρας, σαθίους ἑκατὸν· αἱ λοιπαὶ δ' Ἐχινάδες (πλείους δ' εἰσὶ, πᾶσαι λυπραὶ καὶ τραχεῖαι) πρὸ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Ἀχελώου, πεντεκαίδεκα σαθίους ἀφεςῶσα ἢ ἀπωτάτω· ἡ δ' ἐγ-

γυτάτω πέντε, πελαγίζουσαι πρότερον· ἀλλ' ἢ χούς, τὰς μὲν 458.
 ἐξηπείρωκεν αὐτῶν ἤδη, τὰς δὲ μέλλει, πολλή καταφερομένη· ἤπερ
 καὶ τὴν Παραχελωΐτιν καλουμένην χώραν ἐς ἰ προσχοῦσα, ἣν ὁ
 ποταμὸς ἐπικλύζει· περιμάχητον δ' ἐποίει τὸ παλαιόν, τοὺς ὄρους
 συγγέουσα αἰεὶ, τοὺς ἀποδεικνυμένους τοῖς Ἀκαρναῶσι καὶ τοῖς
 Αἰτωλοῖς. Ἐκρίνοντο γὰρ τοῖς ὄπλοις, οὐκ ἔχοντες διαιτητάς·
 ἐνίκων δ' οἱ πλεον δυνάμενοι· ἀφ' ἧς αἰτίας καὶ μῦθος ἐπλάσθη
 τις, ὡς Ἡρακλέους καταπολεμήσαντος τὸν Ἀχελῶον, καὶ
 ἐνεγκαμένου τῆς νίκης ἄθλον τὸν Δηϊανείρας γάμον τῆς Οἰνέως
 θυγατρὸς, ἣν πεποίηκε Σοφοκλῆς τοιαῦτα λέγουσαν·

Μνηστῆρ γὰρ ἦν μοι ποταμὸς, Ἀχελῶον λέγω,
 ὅς μ' ἐν τρισὶ μορφαῖσιν ἐξήτει πατρός,
 Φοιτῶν ἐναργῆς ταῦρος, ἄλλοτ' αἰόλος
 Δράκων ἐλικτός, ἄλλοτ' ἀνδρείω κῦτει
 Βούπρωρος.

Προστιθέασι δ' ἔνιοι, καὶ τὸ τῆς Ἀμαλθείας τοῦτ' εἶναι λέ-
 γοντες κέρας, ὃ ἀπέκλασεν Ἡρακλῆς τοῦ Ἀχελῶου, καὶ ἔδωκεν
 Οἰνεῖ τῶν γάμων ἔδνον. Οἱ δ' εἰκάζοντες ἐξ αὐτῶν τάληθές
 ταύρω μὲν εοικότα λέγεσθαι τὸν Ἀχελῶόν φασι, καθάπερ καὶ
 τοὺς ἄλλους ποταμούς, ἀπό τε τῶν ἤχων, καὶ τῶν κατὰ τὰ
 ῥεῖθρα καμπῶν, ἃς καλοῦσι κέρατα· δράκοντι δὲ διὰ τὸ μῆκος
 καὶ τὴν σκολιότητα· βούπρωρον δὲ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, δι'
 ἣν καὶ ταυρωπὸν τὸν Ἡρακλέα δὲ καὶ ἄλλως εὐεργετικὸν
 ὄντα, καὶ τῷ Οἰνεῖ κηθεύσαντα, παραχώμασι τε καὶ διοχε-
 τεῖαις βιάσασθαι τὸν ποταμὸν πλημμελῶς ῥέοντα, καὶ πολλὴν 459.
 τῆς Παραχελωΐτιδος φθείροντα, ἀνάψυξιν χαριζόμενον τῷ Οἰνεῖ·
 καὶ τοῦτ' εἶναι τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρας. Τῶν μὲν οὖν Ἐχινάδων,
 καὶ τῶν Ὀξειῶν κατὰ τὰ Τρωϊκα Μέγητα ἄρχειν φησὶν Ὀμηρος·

— ὄν τίκτε Διὶ φίλος ἱππότα Φυλεὺς,
 ὅς ποτε Δουλιχιάνδ' ἀπενάσσατο, πατρὶ χολωθεῖς.

459. Πατήρ δ' ἦν Αὐγέας ὁ τῆς Ἠλείας καὶ τῶν Ἐπειῶν ἀρχων ὡς' Ἐπειοὶ τὰς νήσους ταύτας εἶχον, οἱ συνεξάραντες εἰς τὸ Δουλίχιον τῷ Φυλεῖ.

§. 21.

Αἱ δὲ τῶν Ταφίων νῆσοι, πρότερον δὲ Τηλεβοῶν, ὧν ἦν καὶ ἡ Τάφος, νῦν δὲ Ταφιουῶς καλουμένη, χωρὶς ἦσαν τούτων, οὐ τοῖς διασήμεσιν (ἐγγὺς γὰρ κεῖνται), ἀλλὰ ὑφ' ἑτέροις ἡγεμόσι ταπτόμεναι, Ταφίοις καὶ Τηλεβοάϊς. Πρότερον μὲν οὖν Ἀμφιτρύων ἐπιστρατεύσας αὐτοῖς μετὰ Κεφάλου τοῦ Δηϊονέως ἐξ Ἀθηνῶν φυγάδος, ἐκείνῳ τὴν ἀρχὴν παρέδωκεν αὐτῶν ὁ δὲ Ποιητῆς ὑπὸ Μέντῃ τετάχθαι φησὶ, λησὰς καλῶν αὐτούς, καθάπερ καὶ τοὺς Τηλεβοάας ἅπαντάς φασι. Τὰ μὲν περὶ τὰς νήσους, τὰς πρὸ τῆς Ἀκαρνανίας, ταῦτα.

§. 22.

Μεταξὺ δὲ Λευκάδος καὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου λιμνοθάλαττά ἐστι, Μυρτούντιον λεγομένη. Ἀπὸ δὲ Λευκάδος ἐξῆς Πάλαιρος καὶ Ἀλυζία τῆς Ἀκαρνανίας πόλεις, ὧν ἡ Ἀλυζία πεντεκαίδεκα ἀπὸ Θαλάττης διέχει σταδίους, καθ' ἣν ἐστι λιμὴν Ἡρακλέους ἱερὸς καὶ τέμενος. Ἐξ οὗ τοὺς Ἡρακλέους ἄθλους, ἔργα Λυσίππου, μετήνεγκεν εἰς Ῥώμην τῶν ἡγεμόνων τις, παρατόπως κειμένους διὰ τὴν ἐρημίαν. Εἶτα ἄκρα Κριθωτῆ, καὶ [αἱ] Ἐχινάδες, καὶ πόλις Ἀσακὸς, ὁμώνυμος τῇ περὶ Νικομήδειαν καὶ τὸν Ἀσακηνὸν κόλπον, ἐνικῶς λεγομένη· καὶ ἡ Κριθωτῆ δ' ὁμώνυμος πολίχνη τῶν ἐν τῇ Θρακίᾳ Χερρόνησῳ· πάντα δ' εὐλίμενα τὰ μεταξὺ· εἴτ' Οἰνιάδαι, καὶ ὁ Ἀχελῷος. Εἶτα λίμνη τῶν Οἰνιαδῶν, Μελίτη καλουμένη, μῆκος μὲν ἔχουσα τριάκοντα σταδίων, πλάτος δὲ εἴκοσι· καὶ ἄλλη Κυνία διπλασία ταύτης καὶ μῆκος καὶ πλάτος· τρίτη δ' Οὐρία πολλῶ

τούτων μικροτέρα. Ἡ μὲν οὖν Κυνία καὶ ἐκδίδωσιν εἰς τὴν Θά- 459.
λατταν· αἱ λοιπαὶ δ' ὑπέρκεινται ὅσον ἡμισάδιον. Εἶθ' ὁ Εὐήνος,
εἰς ὃν ἀπὸ τοῦ Ἀκτίου σάδιοι ἑξακόσιοι ἐβδόμηκοντα· μετὰ δὲ
τὸν Εὐήνον τὸ ὄρος ἡ Χαλκίς, ἣν Χαλκίαν εἶρηκεν Ἀρτεμί-
δώρος. Εἶθ' ἡ Πλευρῶν, εἶθ' ἡ Λίκυρνα κώμη, ἧς ὑπέρ-
κεται Καλυδῶν ἐν τῇ μεσογαίᾳ σαδίοις τριάκοντα· περὶ δὲ
τὴν Καλυδῶνα ἐστὶ τὸ τοῦ Λαφραίου Ἀπόλλωνος ἱερόν· εἶθ'
ὁ Ταφιασσός τὸ ὄρος· εἶτα Μακυνία πόλις· εἶτα Μολυκρεία, 460.
καὶ πλησίον τὸ Ἀντιόριον, τὸ τῆς Αἰτωλίας ὄριον καὶ τῆς Λο-
κρίδος· εἰς ὃ ἀπὸ τοῦ Εὐήνου σάδιοι περὶ ἑκατὸν εἴκοσι. Ἀρτε-
μίδωρος μὲν οὕτω περὶ τῆς εἴτε Χαλκίδος, εἴτε Χαλκείας τοῦ
ὄρους, μεταξύ τοῦ Ἀχελώου καὶ τῆς Πλευρῶνος ἰδρύων αὐτήν.
Ἀπολλόδωρος δὲ, ὡς πρότερον εἶπον, ὑπὲρ τῆς Μολυκρείας καὶ
τὴν Χαλκίδα καὶ τὸν Ταφιασσόν· καὶ τὴν Καλυδῶνα μεταξύ
ἰδρῦσθαι φησὶ τῆς τε Πλευρῶνος καὶ τῆς Χαλκίδος· εἰ μὴ
ἄρα ἕτερον θετέον τὸ πρὸς Πλευρῶνι ὄρος Χαλκίαν καλού-
μενον, ἕτερον δὲ τὴν Χαλκίδα πρὸς Μολυκρεία. Ἔστι δὲ τις καὶ
πρὸς τῇ Καλυδῶνι λίμνη μεγάλη καὶ εὖοφος, ἣν ἔχουσιν οἱ ἐν
Πάτραις Ῥωμαῖοι.

§. 23.

Τῆς δὲ μεσογαίας κατὰ μὲν τὴν Ἀκαρνανίαν Ἐρυσιχαίους
τινάς φησιν Ἀπολλόδωρος λέγεσθαι, ὧν Ἀλκμάν μέμνηται·

Οὐδ' Ἐρυσιχαῖος, Καλυδῶνιος οὐδὲ ποιμὴν,

Ἄλλὰ Σαρδίων ἀπ' ἄκρας.

Κατὰ δὲ τὴν Αἰτωλίαν ἦν Ὠλένος, ἧς ἐν τῷ Αἰτωλικῷ κατα-
λόγῳ μέμνηται Ὅμηρος· ἴγνη δ' αὐτῆς λείπεται μόνον ἐγγὺς
τῆς Πλευρῶνος ὑπὸ τῷ Ἀρακύνθῳ. Ἦν δὲ καὶ Λυσιμαχία
πλησίον, ἠφανισμένη καὶ αὐτῇ, κειμένη πρὸς τῇ λίμνῃ, τῇ
νῦν μὲν Λυσιμαχία, πρότερον δ' Ὑδρα, μεταξύ Πλευρῶνος

460. καὶ Ἀρσινόης πόλεως, ἡ κώμη μὲν ἦν πρότερον, καλουμένη Κωνώπα, κτίσμα δ' ὑπῆρξεν Ἀρσινόης, τῆς Πτολεμαίου τοῦ δευτέρου γυναικὸς ἅμα καὶ ἀδελφῆς, εὐφυῶς ἐπικειμένη πῶς τῇ τοῦ Ἀχελώου διαβάσει. Παραπλήσιον δὲ τι καὶ ἡ Πυλὴν τῷ Ὠλένω πέπονθεν. Ὅταν δὲ φῆ τὴν Καλυδῶνα αἰπεῖάν τε καὶ πετρήσσαν, ἐπὶ τῆς χώρας δεκτέον. Εἴρηται γάρ, ὅτι τὴν χώραν δίχα διελόντες, τὴν μὲν ὄρεινὴν καὶ ἐπίκρητον τῇ Καλυδῶνι προσένειμαν, τὴν πεδιάδα δὲ τῇ Πλευρῶνι.

§. 24.

Νυνὶ μὲν οὖν ἐκπεπόνηται, καὶ ἀπηγόρευκεν ἐκ τῶν συνεχῶν πολέμων, ἡ τ' Ἀκαρνανία, καὶ Αἰτωλία, καθάπερ καὶ πολλὰ τῶν ἄλλων ἐθνῶν· πλεῖστον μὲντοι χρόνον συνέμειναν Αἰτωλοὶ μετὰ τῶν Ἀκαρνανῶν πρὸς τε τοὺς Μακεδόνας καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, ὕστατα δὲ καὶ πρὸς Ῥωμαίους, περὶ τῆς αὐτονομίας ἀγωνιζόμενοι. Ἐπεὶ δὲ καὶ Ὅμηρος αὐτῶν ἐπὶ πολὺ μέμνηται, καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταὶ τε καὶ συγγραφεῖς, τὰ μὲν εὐσήμεως τε καὶ ὁμολογουμένως, τὰ δ' ἥττον γνωρίμως (καθάπερ τοῦτό που καὶ ἐν τοῖς ἤδη λεχθεῖσι περὶ αὐτῶν ἀποδέδεικται), προσληπτέον καὶ τῶν παλαιότερων τινὰ τῶν ἀρχῆς ἐχόντων τάξιν, ἢ διαπορουμένων.

§. 25.

461. Εὐθύς ἐπὶ τῆς Ἀκαρνανίας, ὅτι μὲν αὐτὴν ὁ Λαέρτης καὶ οἱ Κεφαλλῆνες κατεκτήσαντο, εἴρηται ἡμῖν τίνων δὲ κατεχόντων πρότερον, πολλοὶ μὲν εἰρήκασιν οὐχ ὁμολογούμενα δὲ εἰπόντων, ἐπιφανῆ δὲ, ἀπολείπεται τις ἡμῖν λόγος διαιτητικὸς περὶ αὐτῶν. Φασὶ γάρ τοὺς Ταφίους τε καὶ Τηλεβόας λεγόμενους οἰκεῖν τὴν Ἀκαρνανίαν πρότερον, καὶ τὸν ἡγεμόνα αὐτῶν Κέφαλον, τὸν κατασαθέντα ὑπὸ Ἀμφιτρύωνος κύριον τῶν περὶ

τὴν Τάφον νήσων, κυριεῦσαι καὶ ταύτης τῆς χώρας· ἐντεῦθεν 461.
 δὲ καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ Λευκάτα νομιζόμενον ἄλμα τούτῳ πρώτῳ
 προσμυθεύουσιν, ὡς προεῖρηται. Ὁ δὲ Ποιητὴς, ὅτι μὲν ἤρχον
 οἱ Τάφιοι τῶν Ἀκαρνάνων, πρὶν ἢ τοὺς Κεφαλῆνας καὶ τὸν
 Λαέρτην ἐπελθεῖν, οὐ λέγει· ὅτι δ' ἦσαν φίλοι τοῖς Ἰθακησίοις
 λέγει, ὡς' ἢ οὐδ' ὄλως ἐπῆρξαν τῶν τόπων κατ' αὐτὸν, ἢ
 ἐκόντες παρεχώρησαν, ἢ καὶ σύνοικοι ἐγένοντο. Φαίνονται δὲ
 καὶ ἐκ Λακεδαιμόνος τινες ἐποικῆσαι τὴν Ἀκαρνανίαν, οἱ μετ'
 Ἰκάρου τοῦ Πηνελόπης πατρός· καὶ γὰρ τοῦτον καὶ τοὺς
 ἀδελφούς αὐτῆς ζῶντας παραδίδωσιν ὁ Ποιητὴς κατὰ τὴν
 Ὀδύσειαν·

Οἱ πατὴρ μὲν ἐς οἶκον ἀπερρίγασι νέεσθαι
 Ἰκάρου, ὡς κ' αὐτὸς ἐεδνώσαιτο θυγάτρα.

Καὶ περὶ τῶν ἀδελφῶν·

Ἦδη γάρ ῥα πατήρ τε κασίγνητοί τε κέλονται
 Εὐρυμάχῳ γήμασθαι.

Οὔτε γὰρ ἐν Λακεδαιμόνι πιθανὸν αὐτοὺς οἰκεῖν· οὐ γὰρ ἂν ὁ
 Τηλέμαχος παρὰ Μενελάῳ κατήγετο, ἀφιγμένος ἐκεῖσε· οὔτ'
 ἄλλην οἴκησιν παρειλήφαμεν αὐτῶν. Φασὶ δὲ Τυνδάρεων καὶ
 τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἰκάριον, ἐκπεσόντας ὑπὸ Ἴπποκόωντος τῆς
 οἰκειάς, ἔλθεῖν παρὰ Θεσίον τὸν τῶν Πλευρωνίων ἄρχοντα,
 καὶ συγκατακτήσασθαι τῆς περαιίας τοῦ Ἀχελώου πολλὰ ἐπὶ
 μέρει· τὸν μὲν οὖν Τυνδάρεων ἐπανελθεῖν οἴκαθε γήμαντα
 Λήδαν τὴν τοῦ Θεσίου θυγάτρα· τὸν δ' Ἰκάριον ὑπομεῖναι τῆς
 Ἀκαρνανίας ἔχοντα μέρος, καὶ τεκνοποιήσασθαι τὴν τε Πηνελό-
 πην ἐκ Πολυκάσῃ τῆς Αὐγαίου θυγατρὸς καὶ τοὺς ἀδελφούς
 αὐτῆς. Ἡμεῖς μὲν οὖν ἀπεδείξαμεν ἐν τῷ Καταλόγῳ τῶν νεῶν,
 καὶ τοὺς Ἀκαρνανᾶς καταριθμουμένους καὶ μετασχόντας τῆς
 ἐπὶ Ἴλιον στρατείας, ἐν οἷς κατωνομάζοντο οἱ τε τὴν Ἀκτὴν οἰ-
 κοῦντες, καὶ ἔτι,

Οἱ τ' Ἠπειρον ἔχον, ἢδ' ἀντιπέραι' ἐνέμοντο.

461. Οὔτε δ' ἡ Ἕπειρος Ἀκαρνανία ὠνομάζετό πω, οὔθ' ἡ Ἀκτὴ Λευκάς.

§. 26.

462. Ἐφορος δ' οὐ φησι συστρατεῦσαι Ἀλκμαίωνα γὰρ τὸν Ἀμφιάρεω, συστρατεύσαντα μετὰ Διομήδους καὶ τῶν ἄλλων Ἐπιγόνων, καὶ κατορθώσαντα τὸν πρὸς Θηβαίους πόλεμον, συνελθεῖν Διομήδει, καὶ τιμωρήσασθαι μετ' αὐτοῦ τοὺς Οἰνέως ἐχθρούς· παραδόντα δ' ἐκείνῳ τὴν Αἰτωλίαν, αὐτὸν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν παρέλθεῖν, καὶ ταύτην κατασρέφεται. Ἀγαμέμνονα δ' ἐν τούτῳ τοῖς Ἀργείοις ἐπιθέμενον, κρατῆσαι βραδίως, τῶν πλείστων τοῖς περὶ Διομήδη συνακολουθησάντων. Μικρὸν δ' ὕστερον ἐπιπεσοῦσης τῆς ἐπ' Ἴλιον ἐξόδου, δεισάντα μὴ, ἀπόντος αὐτοῦ κατὰ τὴν στρατείαν, ἐπανελθόντες οἴκαδε οἱ περὶ τὸν Διομήδη (καὶ γὰρ ἀκούεσθαι περὶ αὐτὸν μεγάλην συνεστραμμένην δύναμιν) κατάσχοιεν τὴν μάλις προσήκουσαν αὐτοῖς ἀρχὴν· τὸν μὲν γὰρ Ἀδράστου, τὸν δὲ τοῦ πατρὸς εἶναι κληρονόμον· ταῦτα δὲ διανοηθέντα, καλεῖν αὐτοὺς ἐπὶ τε τὴν τοῦ Ἀργους ἀπόληψιν, καὶ τὴν κοινωνίαν τοῦ πολέμου· τὸν μὲν οὖν Διομήδη πεισθέντα μετασχεῖν τῆς στρατείας· τὸν δὲ Ἀλκμαίωνα ἀγανακτοῦντα μὴ φροντίσαι· διὰ δὲ τοῦτο μὴδὲ κοινωνῆσαι τῆς στρατείας μόνους τοὺς Ἀκαρνανίαν τοῖς Ἕλλησι. Τούτοις δ', ὡς εἰκὸς, τοῖς λόγοις ἐπακολουθησαντες οἱ Ἀκαρνανῆες, σοφίσασθαι λέγονται Ῥωμαίους, καὶ τὴν αὐτονομίαν παρ' αὐτῶν ἐξανύσασθαι, λέγοντες, ὡς οὐ μετὰσχοιεν μόνοι τῆς ἐπὶ τοὺς προγόνους τοὺς ἐκείνων στρατείας· οὔτε γὰρ ἐν τῷ Αἰτωλικῷ καταλόγῳ φράζονται, οὔτε ἰδίᾳ· οὐδὲ γὰρ ὄλως τοῦνομα τοῦτ' ἐμφέροιτο ἐν τοῖς ἔπεσιν.

§. 27.

§. 27.

Ὁ μὲν οὖν Ἐφορος, πρὸ τῶν Τρωϊκῶν ἤδη τὴν Ἀκαρνανίαν 462. ὑπὸ τῷ Ἀλκμαίῳ ποιήσας, τό τε Ἄργος τὸ Ἀμφιλοχικὸν ἐκείνου κτίσμα ἀποφαίνει, καὶ τὴν Ἀκαρνανίαν ὠνομάσθαι φησὶν ἀπὸ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ Ἀκαρνᾶνος, Ἀμφιλόχους δὲ ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Ἀμφιλόχου· ὥσε ἐκπίπτει εἰς τὰ παρὰ τὴν Ὀμηρικὴν ἱστορίαν λεγόμενα Θουκυδίδης τε καὶ ἄλλοι, οἱ τὸν Ἀμφιλόχον, ἀπὸ τῆς στρατείας τῆς Τρωϊκῆς ἐπανιόντα, οὐκ ἀρεσκόμενον τοῖς ἐν Ἄργει, ταύτην οἰκῆσαί φασι τὴν χώραν, οἱ μὲν, κατὰ διαδοχὴν ἤκοντα τῆς τοῦ ἀδελφοῦ θυνασείας, οἱ δ' ἄλλως. Καὶ ἰδίᾳ μὲν περὶ Ἀκαρνάνων ταῦτα λέγοιτ' ἄν· κοινῇ δ' ὅσα καὶ τοῖς Αἰτωλικοῖς ἐπιπλέκεται νῦν ἐροῦμεν, τὰ Αἰτωλικά λέγοντες ἐφεξῆς, ὅσα προσλαβεῖν τοῖς εἰρημένοις ἔγνωμεν.

Κ Ε Φ. Γ.

§. 1.

Τοὺς δὲ Κουρήτας τῶν μὲν Ἀκαρνᾶσι, τῶν δ' Αἰτωλοῖς προσνεμόντων, καὶ τῶν μὲν ἐκ Κρήτης, τῶν δ' ἐξ Εὐβοίας τὸ γένος εἶναι φασκόντων, ἐπειδὴ καὶ Ὀμηρος αὐτῶν μέμνηται, τὰ παρ' ἐκείνου πρῶτον ἐπισκεπτέον. Οἴονται δ' αὐτὸν 463. λέγειν Αἰτωλοὺς μᾶλλον ἢ Ἀκαρνᾶνας, εἴπερ οἱ Πορθαονίδαι ἦσαν,

Ἄγριος ἠδὲ Μέλαις, τρίτατος δ' ἦν ἱππότα Οἰνεύς·
ὦκεον δ' ἐν Πλευρῶνι καὶ αἰπεινῇ Καλυδῶνι.

Αὗται δ' εἰσὶν Αἰτωλικαὶ πόλεις ἀμφότεραι, καὶ φέρονται ἐν τῷ Αἰτωλικῷ καταλόγῳ· ὥσε, ἐπεὶ τὴν Πλευρῶνα οἰκοῦντες φαίνονται καὶ κατ' αὐτὸν οἱ Κουρήτες, Αἰτωλοὶ ἄν εἶεν. Οἱ δ'

463. ἀντιλέγοντες, τῷ τρόπῳ τῆς φράσεως παράγονται, ὅταν φῆ,

Κουρήτες τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοὶ μενεχάρμαι

Ἄρφι πόλιν Καλυδῶνα·

οὐδὲ γὰρ ἂν κυρίως εἶπεν οὕτως, Ἐμάχοντο Βοιωτοὶ καὶ Θεβαῖοι πρὸς ἀλλήλους, οὐδ' Ἄργεῖοι καὶ Πελοποννήσιοι. Ἐδείχθη δ' ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, ὅτι καὶ Ὀμηρικόν ἐστι τὸ ἔθος τοῦτο τῆς φράσεως, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ποιητῶν τετριμμένον. Τοῦτο μὲν οὖν εὐαπολόγητον· ἐκεῖνοι δὲ λεγέτωσαν, πῶς ἂν, μὴ ὁμοεθνεῖς ὄντας, μὴδ' Αἰτωλοὺς, τοὺς Πλευρωνίους ἐν τοῖς Αἰτωλοῖς κατέλεγεν.

§. 2.

Ἐφορος δὲ τοὺς Αἰτωλοὺς εἰπὼν, ἔθνος εἶναι μηδεπώποτε γεγενημένον ὑφ' ἑτέροις, ἀλλὰ πάντα τὸν μνημονευόμενον χρόνον μεμενηκὸς ἀπόρρητον, διὰ τε τὰς δυσχωρίας τῶν τόπων, καὶ διὰ τὴν περὶ τὸν πόλεμον ἄσκησιν, ἐξ ἀρχῆς μὲν φησὶν ἅπασαν τὴν χώραν Κουρήτας κατασχεῖν· ἀφικομένου δ' ἐξ Ἡλίδος Αἰτωλοῦ, τοῦ Ἐνδυμίωνος, καὶ τοῖς πολέμοις κρατούντος αὐτῶν, τοὺς μὲν Κουρήτας εἰς τὴν νῦν καλουμένην Ἀκαρνανίαν ὑποχωρῆσαι, τοὺς δ' Αἰτωλοὺς, συγκατελθόντας Ἐπειοῖς, τὰς ἀρχαιοτάτας κτίσαι τῶν ἐν Αἰτωλίᾳ πόλεων· δεκάτη δ' ὑστερον γενεᾷ τὴν Ἥλιν ὑπὸ Ὄξύλου, τοῦ Αἴμονος, συνοικισθῆναι, περαιωθέντος ἐκ τῆς Αἰτωλίας. Παρατίθησι δὲ τούτων μαρτύρια τὰ ἐπιγράμματα· τὸ μὲν ἐν Θέρμοις τῆς Αἰτωλίας, ὅπου τὰς ἀρχαιεσίας ποιεῖσθαι πάτριον αὐτοῖς ἐστίν, ἐγκεχαραγμένον τῇ βάσει τῆς Αἰτωλοῦ εἰκόνας·

Χώρης οἰκιστῆρα, παρ' Ἀλφειοῦ ποτε δίναις

Θρεφθέντα, σαδίων γείτον' Ὀλυμπιάδος,

Ἐνδυμίωνος παῖδ' Αἰτωλὸν τόνδ' ἀνέθηκαν

Αἰτωλοὶ, σφετέρως μνήμ' ἀρετῆς ἐσορᾶν·

τὸ δ' ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἡλείων ἐπὶ τῷ Ὄξύλου ἀνδριάντι· 463.

Αἰτωλὸς ποτε τόνδε λιπὼν αὐτόχθονα δῆμον,

Κτήσατο Κουρήτιν γῆν δορὶ πολλὰ καμῶν.

Τῆς δ' αὐτῆς γενεᾶς δεκατὸσπορος Αἴμονος υἱός, 464.

Ὄξύλος, ἀρχαίην ἔκτισε τήνδε πόλιν.

§ 3.

Τὴν μὲν οὖν συγγένειαν τὴν πρὸς ἀλλήλους τῶν τε Ἡλείων καὶ τῶν Αἰτωλῶν ὀρθῶς ἐπισημαίνεται διὰ τῶν ἐπιγραμμάτων, ἐξομολογουμένων ἀμφοῖν οὐ τὴν συγγένειαν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀρχηγέτας ἀλλήλων εἶναι· δι' οὗ καλῶς ἐξελέγχει ψευδομένους τοὺς φάσκοντας, τῶν μὲν Αἰτωλῶν ἀποίκους εἶναι τοὺς Ἡλείους, μὴ μέντοι τῶν Ἡλείων τοὺς Αἰτωλοὺς. Τὴν δ' ἀνομολογίαν τῆς γραφῆς καὶ τῆς ἀποφάσεως φαίνεται τὴν αὐτὴν ἐπιδεδειγμένος κἀνταῦθα, ἥνπερ ἐπὶ τοῦ μαντείου τοῦ ἐν Δελφοῖς παρεσήσαμεν. Εἰπὼν γὰρ ἀπόρρητον ἐκ τοῦ μνημονευομένου χρόνου παντὸς τὴν Αἰτωλίαν, εἰπὼν δὲ καὶ ἐξ ἀρχῆς τὴν χώραν ταύτην τοὺς Κουρήτας κατασχεῖν, ὤφειλε μὲν τοῖς εἰρημένοις ἀκόλουθον τοῦτο φέρειν, ὅτι οἱ Κουρήτες διέμεναν ἕως εἰς αὐτὸν κατέχοντες τὴν Αἰτωλίαν γῆν (οὕτω γὰρ ἔμελλεν ἀπόρρητός τε καὶ ὑπ' ἄλλοις οὐδέποτε γεγонуῖα ὀρθῶς λεχθῆσθαι), ὁ δὲ, ἐκλαθόμενος τῆς ὑποσχέσεως, οὐ τοῦτ' ἐπιφέρει, ἀλλὰ τὸναντίον, ὡς, ἀφικομένου ἐξ Ἡλίδος Αἰτωλοῦ, καὶ τοῖς πολέμοις κρατοῦντος αὐτῶν, οἱ Κουρήτες ἀπῆλθον εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν. Τί οὖν ἄλλο πορθήσεως ἴδιον, ἢ τῷ πολέμῳ κρατηθῆναι, καὶ τὴν χώραν ἐκλιπεῖν; Τοῦτο δὲ καὶ τὸ ἐπιγραμμα μαρτυρεῖ τὸ παρὰ τοῖς Ἡλείοις· ὁ γὰρ Αἰτωλὸς (φησι)·

Κτήσατο Κουρήτιν γῆν δορὶ πολλὰ καμῶν.

§. 4.

464. Ἴσως δὴ τις ἂν φαίη, λέγειν αὐτὸν ἀπόρρητον τὴν Αἰτωλίαν, ἀφ' οὗ τοῦνομα τοῦτ' ἔσχε μετὰ τὴν Αἰτωλοῦ παρουσίαν· ἀλλ' ἀφήρηται καὶ τοῦ νοήματος [τούτου] τὸν λόγον, φήσας ἐν τοῖς ἐφεξῆς, τὸ μὲν πλεῖστον τοῦ λαοῦ τοῦ διαμείναντος ἐν τοῖς Αἰτωλοῖς, τοῦτο εἶναι τὸ τῶν Ἐπειῶν ἢ Ἠλείων· συμμιχθέντων δ' αὐτοῖς ὕπερον Αἰολέων, τῶν ἅμα Βοιωτοῖς ἐκ Θετταλίας ἀνασάντων, κοινῇ μετὰ τούτων τὴν χώραν κατασχεῖν. Ἄρ' οὖν ἐστὶ χωρὶς πολέμου τὴν ἀλλοτρίαν ἐπελθόντας συγκατανεύμασθαι τοῖς ἔχουσι, μηδὲν δευμένοις κοινωνίας τοιαύτης; ἢ τοῦτο μὲν οὐ πιστόν, τὸ δὲ κρατουμένους τοῖς ὅπλοις ἐπ' ἴσοις συμβῆναι πιστόν; τί οὖν ἄλλο πόρρησις, ἢ τὸ κρατεῖσθαι τοῖς ὅπλοις; καὶ Ἀπολλύθωρος δ' εἶρηκεν ἐκ τῆς Βοιωτίας ἐπελθόντας Ἰαντας ἰσορεῖσθαι, καὶ ἐποίκους τοῖς Αἰτωλοῖς γενομένους. Ὁ δ', ὡσπερ κατωρθωκῶς, ἐπιλέγει, ὅτι « Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα δι- » ακριβοῦν εἰώθαμεν, ὅταν ἢ τι τῶν πραγμάτων ἢ παντελῶς » ἀπορούμενον, ἢ ψευδῆ δόξαν ἔχον ».

§. 5.

465. Τοιοῦτος δ' ὢν Ἐφορος ἐτέρων ὁμῶς κρείττων ἐστὶ. Καὶ αὐτὸς [δ'] ὁ ἐσπουδασμένως οὕτως ἐπαινέσας αὐτὸν Πολύβιος, καὶ φήσας περὶ τῶν Ἑλληνικῶν καλῶς μὲν Εὐδοξον, καλλιζα δ' Ἐφορον ἐξηγεῖσθαι περὶ κτίσεων, συγγενειῶν, μετανασάσεων, ἀρχηγετῶν, « Ἡμεῖς δὲ (φησί), τὰ νῦν ὄντα δηλώ- » σομεν, καὶ περὶ θέσεως τόπων καὶ διασημάτων· τοῦτο γάρ » ἐστὶν οἰκειότατον χωρογραφία ». Ἀλλὰ μὴν σύγε, ὦ Πολύβιε, ὁ τὰς λαοδογματικὰς ἀποφάσεις περὶ τῶν διασημάτων εἰσάγων, οὐκ ἐν τοῖς ἔξω τῆς Ἑλλάδος μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς Ἑλλη- » νικοῖς, νῆ Δία, δίδως εὐθύνας τὰς μὲν Ποσειδωνίῳ, τὰς

Ἄρτεμιδώρω, τὰς δ' ἄλλοις πλείοσι. Καὶ ἡμῖν οὖν συγ- 465.
γνώμην ἔχειν, καὶ οὐ δυσχεραίνειν δεῖ, παρὰ τῶν τοιούτων
μεταφέρουσι τὴν πολλὴν ἱστορίαν, εἴαν τι πταίωμεν, ἀλλ' ἀγα-
πᾶν, εἴαν τὰ πλείω τῶν εἰρημενων ἑτέροις ἄμεινον λέγωμεν, ἢ
τὰ παραλειφθέντα κατ' ἀγνοίαν προσιθῶμεν.

§. 6.

Περὶ δὲ Κουρήτων ἔτι καὶ τὰ τοιαῦτα λέγεται, τὰ μὲν ἐγ-
γυτέρω ὄντα τῆς περὶ Αἰτωλῶν καὶ Ἀκαρνάνων ἱστορίας, τὰ δ'
ἀπωτέρω ἐγγυτέρω μὲν τὰ τοιαῦτα, οἷα προεῖρηται, ὅτι τὴν
χώραν, ἢ νῦν Αἰτωλία καλεῖται, Κουρήτες ὄκουν· ἐλθόντες
δ' οἱ Αἰτωλοὶ μετὰ Αἰτωλοῦ, τούτους ἐξέβαλον εἰς τὴν Ἀκαρ-
ναίαν· καὶ ἔτι τὰ τοιαῦτα, ὅτι τὴν Πλευρωνίαν ὑπὸ Κουρή-
των οἰκουμένην, καὶ Κουρήτιν προσαγορευομένην, Αἰολεῖς
ἐπελθόντες ἀφείλοντο, τοὺς δὲ κατέχοντας ἐξέβαλον. Ἀρχέμα-
χος δ' ὁ Εὐβοεύς φησι, τοὺς Κουρήτας ἐν Χαλκίδι συνοικῆσαι·
συνεχῶς δὲ περὶ τοῦ Ληλαίντου πεδίου πολεμοῦντας, ἐπειδὴ οἱ
πολέμιοι τῆς κόμης ἐδράττοντα τῆς ἔμπροσθεν, καὶ αὐτοὺς
κατέσπων, ὅπισθεν κομῶντας γενέσθαι, τὰ δ' ἔμπροσθεν κεί-
ρεσθαι· διὸ καὶ Κουρήτας ἀπὸ τῆς κευρᾶς κληθῆναι· μετοι-
κῆσαι δ' εἰς τὴν Αἰτωλίαν, *καὶ* κατασχόντας τὰ περὶ Πλευρῶνα
χωρία· τοὺς δὲ πέραν οἰκοῦντας τοῦ Ἀχελώου, διὰ τὸ ἀκού-
ρους φυλάττειν τὰς κεφαλὰς, Ἀκαρνανας καλεῖσθαι. Ἔτιοι δ'
ἀπὸ ἥρωος τοῦνομα σχεῖν ἐκάτερον τὸ φύλον· οἱ δ' ἀπὸ τοῦ
ὄρους τοῦ Κουρίου τοὺς Κουρήτας ὀνομασθῆναι, τοῦ ὑπερ-
κειμένου τῆς Πλευρῶνος· εἶναι τε φύλόν τι Αἰτωλικὸν τοῦτο,
ὡς Ὀφιεῖς, καὶ Ἀφραῖους, καὶ Εὐρυτάνας, καὶ ἄλλα πλείω.
Ὡς δ' εἴρηται, τῆς Αἰτωλίας δίχα διηρημένης, τὰ μὲν περὶ
Καλυδῶνα τὸν Οἰνέα ἔχειν φασί· τῆς δὲ Πλευρωνίας μέρος

465. μέν τι καί τοὺς Πορθαονίδας ἔχειν τοὺς περὶ τὸν Ἄγριον, εἶπερ Ὠκεον ἐν Πλευρώνι καὶ αἰπεινῇ Καλυδῶνι·
466. ἐπικρατεῖν μέντοι Θέσιον τῆς Πλευρωνίας, τὸν πενθερὸν τοῦ Οἰνέως, Ἀλθαίας δὲ πατέρα, ἡγούμενον τῶν Κουρήτων. Πολέμου δ' ἐμπεσόντος τοῖς Θεσιάδαις πρὸς Οἰνέα καὶ Μελέαγρον, ὡς μὲν ὁ Ποιητής, ἀμφὶ σὺς κεφαλῇ καὶ δέρματι, κατὰ τὴν περὶ τοῦ κάπρου μυθολογίαν, ὡς δὲ τὸ εἰκὸς, περὶ μέρους τῆς χώρας· οὕτω δὴ λέγεται·
Κουρήτες τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοὶ μενεχάρμαι.
Ταῦτα μὲν τὰ ἐγγυτέρω.

§. 7.

Τὰ δ' ἀπώτερω τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἄλλως δὲ διὰ τὴν ὁμωνυμίαν εἰς ταῦτον ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν ἀγόμενα, ἅπερ Κουρητικά μὲν καὶ περὶ Κουρήτων λέγεται, ὁμοίως ὥσπερ καὶ τὰ περὶ τῶν τὴν Αἰτωλίαν καὶ τὴν Ἀκαρνανίαν οἰκησάντων, ἐκείνων μὲν διαφέρει, ἔοικε δὲ μᾶλλον τῷ περὶ Σατύρων, καὶ Σειληνῶν, καὶ Βακχῶν, καὶ Τιτύρων λόγῳ· τοιοῦτους γὰρ τινὰς δαίμονας, ἢ προπόλους θεῶν, τοὺς Κουρητάς φασιν οἱ παραδόντες τὰ Κρητικά καὶ τὰ Φρύγια, ἱερουργίαις τισὶν ἐμπεπλεγμένα ταῖς μὲν μυσικαῖς, ταῖς δ' ἄλλως, περὶ τε τὴν τοῦ Διὸς παιδοτροφίαν τὴν ἐν τῇ Κρήτῃ, καὶ τοὺς τῆς Μητρὸς τῶν θεῶν ὀργιασμούς ἐν τῇ Φρυγίᾳ, καὶ τοῖς περὶ τὴν Ἰθὴν τὴν Τρωϊκὴν τόποις. Τοσαύτη δ' ἐστὶν ἐν τοῖς λόγοις τούτοις ποικιλία, τῶν μὲν τοὺς αὐτοὺς τοῖς Κουρηῖσι τοὺς Κορύβαντας, καὶ Καβεῖρους, καὶ Ἰδαίους Δακτύλους, καὶ Τελχῖνας ἀποφαινόντων, τῶν δὲ, συγγενεῖς ἀλλήλων, κατὰ μικρὰς τινὰς αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους διαφορὰς διασελλομένων, ὡς δὲ τύπῳ εἰπεῖν καὶ κατὰ τὸ πλεόν, ἅπαντας ἐνθουσιαστικούς τινὰς καὶ Βακχικούς, καὶ ἐνοπλίῳ κινήσει μετὰ θορύβου καὶ ψόφου, καὶ κυμβάλων, καὶ

τυμπάνων, καὶ ὄπλων, ἔτι δ' αὐλοῦ καὶ βοῆς ἐκπλήττοντας 466. κατὰ τὰς ἱεροουργίας ἐν σχήματι διακόνων ὥσε καὶ τὰ ἱερά τρόπον τινὰ κοινοποιεῖσθαι ταῦτά τε καὶ τῶν Σαμοθρακῶν, καὶ τὰ ἐν Δήμῳ, καὶ ἄλλα πλείω, διὰ τὸ τοὺς προπολοὺς λέγεσθαι τοὺς αὐτοὺς. Ἔστι μὲν οὖν θεολογικὸς πᾶς ὁ τοιοῦτος τρόπος τῆς ἐπισκέψεως, καὶ οὐκ ἀλλότριος τῆς τοῦ φιλοσόφου θεωρίας.

§. 8.

Ἐπεὶ δὲ δι' ὁμωνυμίαν τῶν Κουρήτων καὶ οἱ ἱστορικοὶ συνήγαγον εἰς ἓν τὰ ἀνόμοια, οὐδ' ἂν αὐτὸς ὀκνήσαιμ' εἰπεῖν περὶ αὐτῶν ἐπὶ πλεόν ἐν παρεκβάσει, προσθεῖς τὸν οἰκεῖον τῇ ἱστορίᾳ φυσικὸν λόγον. Καίτοι τινὲς καὶ συνοικειοῦν βούλονται ταῦτ' ἐκείνοις· καὶ τυχὸν ἴσως ἔχονται τινος πιθανοῦ· θηλυσολοῦτας γάρ, ὡς αἱ κόραι, τοῦνομα σχεῖν τοῦτο τοὺς περὶ τὴν Αἰτωλίαν φασίν· εἶναι γάρ καὶ τινὰ τοιοῦτον ζῆλον ἐν τοῖς Ἕλλησι καὶ Ἰάονας ἐλκεχίτωνας εἰρησθαι, καὶ τοὺς περὶ Λεωνίδα 467. κτενιζομένους, ὅτ' ἐξήεσαν εἰς τὴν μάχην, καταφρονηθῆναι λέγουσιν ὑπὸ τῶν Περσῶν, ἐν δὲ τῇ μάχῃ θαυμασθῆναι. Ἀπλῶς δ' ἡ περὶ τὰς κόμας φιλοτεχνία συνέστηκε περὶ τε θρέψιν καὶ κουράν τριχός· ἄμφω δὲ κόραις καὶ κόροις ἐστὶν οἰκεῖα· ὥσε πλεοναχῶς τὸ ἐτυμολογεῖν τοὺς Κουρήτας ἐν εὐπόρῳ κεῖται. Εἰκὸς δὲ καὶ τὴν ἐνόπλιον ὄρχησιν, ὑπὸ τῶν ἡσκημένων οὕτω περὶ κόμην καὶ σολὴν πρῶτον εἰσαχθεῖσαν, ἐκείνων Κουρήτων καλουμένων, παρασχεῖν πρόφασιν καὶ τοῖς στρατιωτικωτέροις ἐτέρων καὶ τὸν βίον ἐνόπλιον ἔχουσιν, ὡσθ' ὁμωνύμως καὶ αὐτοὺς Κουρήτας λεχθῆναι, τοὺς ἐν Εὐβοίᾳ λέγω, καὶ Αἰτωλίᾳ, καὶ Ἀκαρνανίᾳ. Καὶ Ὅμηρος δὲ τοὺς νέους στρατιώτας οὕτω προσηγάρευσεν·

Κρινάμενος κούρητας ἀρισηῆας Παναχαιῶν,

467. Δῶρα θεῆς παρά νηὸς ἐνεγκεῖν, ὅσσ' Ἀχιλλῆ
Χθιζοὶ ὑπέστημεν·

καὶ πάλιν,

Δῶρα φέρον κούρητες Ἀχαιοί.

Περὶ μὲν οὖν τῆς τῶν Κουρήτων ἐτυμολογίας ταῦτα. Ὅτι δ' ἡ ἐνόπλιος ὄρχησις στρατιωτικῆ, καὶ ἡ πυρρὴ ἄρχη δηλοῖ καὶ ὁ Πύρριχος, ὃν φασιν εὐρετὴν εἶναι τῆς τοιαύτης ἀσκήσεως τῶν νέων ἐπὶ τὰ στρατιωτικά.

§. 9.

Τὸ δ' εἰς ἐν συμφέρεσθαι τὰ τοσαῦτα ὀνόματα, καὶ τὴν ἐνοῦσαν θεολογίαν ἐν τῇ περὶ αὐτῶν ἱστορίᾳ, νῦν ἐπισκεπτέον. Κοινὸν δὴ τοῦτο καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἐστὶ, τὸ τὰς ἱεροποιίας μετὰ ἀνέσεως ἐορταστικῆς ποιεῖσθαι, τὰς μὲν σὺν ἐνθουσιασμῷ, τὰς δὲ χωρὶς, καὶ τὰς μὲν μετὰ μουσικῆς, τὰς δὲ μὴ, καὶ τὰς μὲν μυσικῶς, τὰς δὲ ἐν φανερωῖ· καὶ τοῦθ' ἡ φύσις οὕτως ὑπαγορεύει. Ἡ τε γὰρ ἄνεσις τὸν νοῦν ἀπάγει ἀπὸ τῶν ἀνθρωπικῶν ἀσχολημάτων, καὶ ὀπωσοῦν τρέπει πρὸς τὸ θεῖον· ὃ τε ἐνθουσιασμὸς ἐπίπνευσίν τινα θεῖαν ἔχειν δοκεῖ, καὶ τῷ μαντικῷ γένει πλησιάζει· ἢ τε κρύψις ἢ μουσικῆ τῶν ἱερῶν σεμνοποιεῖ τὸ θεῖον, μιμουμένη τὴν φύσιν αὐτοῦ φεύγουσαν ἡμῶν τὴν αἴσθησιν· ἢ τε μουσικῆ, περὶ τε ὄρχησιν οὔσα καὶ ῥυθμὸν καὶ μέλος, ἡδονῇ τε ἅμα καὶ καλλιτεχνία πρὸς τὸ θεῖον ἡμᾶς συνάπτει κατὰ τοιαύτην αἰτίαν. Εὖ μὲν γὰρ εἴρηται καὶ τοῦτο, τοὺς ἀνθρώπους τότε μάλιστα μιμεῖσθαι τοὺς θεούς, ὅταν εὐεργετῶσιν· ἀμεινοῦ δ' ἂν λέγοι τις, ὅταν εὐδαιμονῶσι. Τοιοῦτον δὲ τὸ χαίρειν, καὶ τὸ ἐορτάζειν, καὶ τὸ φιλοσοφεῖν, καὶ μουσικῆς ἀππεσθαι· μὴ γὰρ, εἴτις ἔκπτωσις πρὸς τὸ χεῖρον γεγένηται, τῶν μουσικῶν εἰς ἡδυπαθείας τρεπόντων τὰς τέχνας

468. ἐν τοῖς συμποσίοις, καὶ θυμέλαις, καὶ σκηναῖς, καὶ ἄλλοις

τοιούτοις, διαβαλλέσθω τὸ πρᾶγμα· ἀλλ' ἡ φύσις ἢ τῶν παι- 468.
θευμάτων ἐξεταζέσθω τὴν ἀρχὴν ἐνθενδε ἔχουσα.

§. 10.

Καὶ διὰ τοῦτο Μουσικὴν ἐκάλεσεν ὁ Πλάτων, καὶ ἔτι πρό-
τερον οἱ Πυθαγόρειοι, τὴν φιλοσοφίαν, καὶ κατ' ἀρμονίαν τὸν
κόσμον συνεσάναι φασί, πᾶν τὸ μουσικὸν εἶδος θεῶν ἔργον
ὑπολαμβάνοντες. Οὕτω δὲ καὶ αἱ Μοῦσαι θεαί, καὶ Ἀπόλλων
Μουσηγέτης, καὶ ἡ ποιητικὴ πᾶσα ὑμνητικὴ *οὔσα*. Ὡσαύτως
δὲ καὶ τὴν τῶν ἡθῶν κατασκευὴν τῇ μουσικῇ προσνέμουσιν, ὡς
πᾶν τὸ ἐπανορθωτικὸν τοῦ νοῦ τοῖς θεοῖς ἐγγὺς ὂν. Οἱ μὲν
οὖν Ἕλληνες οἱ πλεῖστοι τῷ Διονύσῳ προσέθεσαν καὶ τῷ
Ἀπόλλωνι καὶ τῇ Ἑκάτῃ καὶ ταῖς Μούσαις καὶ τῇ Δήμητρι
καὶ Διὶ τὸ ὄργιαστικὸν πᾶν, καὶ τὸ βακχικὸν, καὶ τὸ χορικὸν,
καὶ τὸ περὶ τὰς τελετὰς μουσικόν· Ἰακχόν τε καὶ τὸν Διόνυσον
καλοῦσι, καὶ τὸν ἀρχηγέτην τῶν μυστηρίων τῆς Δήμητρος
δαίμονα· δενδροφορίαι τε καὶ χορεΐαι, καὶ τελεταὶ κοιναὶ τῶν
θεῶν εἰσι τούτων. Αἱ δὲ Μοῦσαι καὶ ὁ Ἀπόλλων, αἱ μὲν
τῶν χορῶν προεσᾶσιν, ὁ δὲ καὶ τούτων καὶ τῶν κατὰ μαν-
τικὴν. Πρόπολοι δὲ τῶν Μουσῶν οἱ πεπαιδευμένοι πάντες, καὶ
ιδίως οἱ μουσικοί· τοῦ δ' Ἀπόλλωνος, οὔτοί τε, καὶ οἱ περὶ
μαντικὴν· Δήμητρος δὲ, οἱ τε μῦσαι, καὶ δαδούχοι, καὶ ἱερο-
φάνται· Διονύσου δὲ Σειληνοί τε, καὶ Σάτυροι, καὶ Βάκχαι,
Ἀθηναί τε, καὶ Θυῖαι, καὶ Μιμαλλόνες, καὶ Ναΐδες, καὶ
Νύμφαι, καὶ Τίτυροι προσαγορευόμενοι.

§. 11.

Ἐν δὲ τῇ Κρήτῃ καὶ ταῦτα καὶ τὰ τοῦ Διὸς ἱερά ἰδίως
ἐπετελεῖτο μετ' ὄργιασμοῦ καὶ τοιούτων προπόλων, οἱοὶ περὶ
τὸν Διόνυσόν εἰσιν οἱ Σάτυροι· τούτους δ' ὠνόμαζον Κουρήτας,

468. νέους τινάς, ἐνόπλιον κίνησιν μετ' ὀρχήσεως ἀποδιδόντας, προσησάμενοι μῦθον τὸν περὶ τῆς τοῦ Διὸς γενέσεως, ἐν ᾧ τὸν μὲν Κρόνον εἰσάγουσιν εἰδισμένον καταπίνειν τὰ τέκνα ἀπὸ τῆς γενέσεως εὐθὺς, τὴν δὲ Ῥέα πειρωμένην ἐπικρύπτεσθαι τὰς ὠδῖνας, καὶ τὸ γεννηθὲν βρέφος ἐκ ποδῶν ποιεῖν, καὶ περισώζειν εἰς δύναμιν· πρὸς δὲ τοῦτο συνεργοὺς λαβεῖν τοὺς Κουρῆτας, οἱ μετὰ τυμπάνων, καὶ τοιούτων ἄλλων ψόφων, καὶ ἐνοπλίου χορείας, καὶ θορύβου, περιέποντες τὴν θεὸν, ἐκπλήξουσιν ἔμελλον τὸν Κρόνον, καὶ λήσειν ὑποσπάσαντες αὐτοῦ τὸν παῖδα· τῇ δ' αὐτῇ ἐπιμελείᾳ καὶ τρεφόμενον ὑπ' αὐτῶν παραδίδοσθαι. Ὡς δ' οἱ Κουρῆτες, ἤτοι διὰ τὸ νέοι καὶ κόροισιν ὄντες ὑπουργεῖν, ἢ διὰ τὸ κουροτροφεῖν τὸν Δία (λέγεται γὰρ ἀμφοτέρως), ταύτης ἠξιώθησαν τῆς προσηγορίας, οἰοῦνται
469. Σάτυροί τινες ὄντες περὶ τὸν Δία. Οἱ μὲν οὖν Ἕλληνες τοιοῦται περὶ τοὺς ὀργιασμούς.

§. 12.

Οἱ δὲ Βερέκυντες, Φρυγῶν τι φύλον, καὶ ἀπλῶς οἱ Φρύγες, καὶ τῶν Τρώων οἱ περὶ τὴν Ἰθὴν κατοικοῦντες, Ῥέα μὲν καὶ αὐτοὶ τιμῶσι καὶ ὀργιάζουσι ταύτῃ, Μητέρα καλοῦντες θεῶν, καὶ Ἄγδισιν, καὶ Φρυγίαν θεὸν μεγάλην, ἀπὸ δὲ τῶν τόπων Ἰδαίαν, καὶ Δινδυμήνην, καὶ Σιπυλήνην, καὶ Πεσσινουντίδα, καὶ Κυβέλην. Οἱ δ' Ἕλληνες τοὺς προπόλους αὐτῆς ὁμωνύμως Κουρῆτας λέγουσιν, οὐ μὴν γε ἀπὸ τῆς αὐτῆς μυθοποιίας, ἀλλ' ἐτέρους, ὡς ἂν ὑπουργοὺς τινάς, τοῖς Σατύροις ἀνάλογον. Τοὺς δ' αὐτοὺς καὶ Κορύθαντας καλοῦσι.

§. 13.

Μάρτυρες δ' οἱ ποιηταὶ τῶν τοιούτων ὑπονοιῶν· ὃ τε γὰρ Πίνδαρος ἐν τῷ διθυράμβῳ, οὗ ἡ ἀρχή,

Πρὶν μὲν εἶρπε σχοινοτενὴς τ' αἰοιδὰ διθυράμβῳ,

μνησθεῖς *δὲ* τῶν περὶ τὸν Διόνυσον ὕμνων τῶν τε παλαιῶν, 469.
καὶ τῶν ὕστερον, μεταβάς ἀπὸ τούτων φησί·

σοὶ μὲν καταχεῖ,
Μᾶτερ, πάρα μεγάλοι ῥόμβοι
Κυμβάλων, ἐν δὲ κεχλάδοντα κρόταλα,
Αἰθρομένα τε δαῖς ὑπὸ ξανθαῖσι πύκταις·

τὴν κοινωνίαν τῶν περὶ τὸν Διόνυσον ἀποδειχθέντων νομίμων
παρὰ τοῖς Ἕλλησι, καὶ τῶν παρὰ τοῖς Φρυξί περὶ τὴν Μητέρα
τῶν Θεῶν... συνοικειῶν ἀλλήλοις. Εὐριπίδης τε ἐν ταῖς Βάκχαις
τὰ παραπλήσια ποιεῖ, τοῖς Φρυγίοις ἅμα καὶ τὰ Λύδια συμ-
φέρων, [οὐ] κατὰ τὸν Ὅμηρον·

Ἄλλ' ὦ λιποῦσαι Τρωῶλον, ἔρυμα Λυδίας,
Θίασος ἐμὸς γυναικες,
ἐμὰ θ' εὐρήματα.

Και πάλιν·

ὦ μάκαρ, ὅσις εὐθαλίμων τελετὰς Θεῶν
Εἰδῶς, βιοτὰν ἀγιστεύει.
Τὰ τε ματρὸς μεγάλας
Ὅργια Κυβέλης Σεμισεύων,
Ἄνά θυρσον τε τινάσσων,
Κισσῶ τε σφρανωθεῖς,
Διόνυσον Θεραπεύει.
Ἴτε Βάκχαι, ἴτε Βάκχαι,
Βρόμιον παῖδα Θεὸν Θεοῦ,
Διόνυσον, κατάγουσαι
Φρυγίων ἐξ ὀρέων,
Ἑλλάδος εἰς εὐρυχόρους ἀγυῖας.

Πάλιν δ' ἐν τοῖς ἐξῆς καὶ τὰ Κρητικά συμπλέκει τούτοις·

ὦ Θαλάμευμα Κουρήτων,
Ζάθεοί τε Κρητες.
Τρικόρυθές τ' ἐν ἄντροις
Βυρσότονον κύκλωμα τόδε
Μοι Κορύθαντες εὔρον.

470.

Ἀνά δὲ Βακχεῖαν σύντονον
 Κέρκσαν ἀδυβοᾶν Φρυγίων
 Αὐλῶν πνεύματι· Ματρός τε Ρέας εἰς
 Χέρα θῆκαν κτύπον εὐάσμασι Βακχᾶν.
 Παρά δὲ μαινόμενοι Σάτυροι
 Ματέρης ἐξανύσαντο θεᾶς.
 Εἰς δὲ χορεύματα
 Προσήψαν τριετηρίδων,
 Αἷς χαίρει Διόνυσος.

Καὶ ἐν Παλαμῆδῃ φησὶν ὁ χορός·

Οὐ σὺν Διονύσῳ κώμων,
 Ὅς ἀν' Ἴδαν τέρπεται σὺν ματρὶ φίλα
 Τυμπάνων ἰάκχοις.

§. 14.

Καὶ Σειληνὸν, καὶ Μαρσύαν, καὶ Ὀλυμπον συνάγοντες εἰς
 ἓν, καὶ εὐρετὰς αὐλῶν ἰσοροῦντες, πάλιν καὶ οὕτως τὰ Διону-
 σιακὰ καὶ τὰ Φρύγια εἰς ἓν συμφέρουσι, τὴν τε Ἴδην καὶ τὸν
 Ὀλυμπον συγκεχυμένως πολλάκις, ὡς τὸ αὐτὸ ὄρος, κτυποῦσιν.
 Εἰσὶ μὲν οὖν λόφοι τέτταρες Ὀλυμποὶ καλούμενοι.... [καὶ ὁ] τῆς
 Ἴδης κατὰ τὴν Ἀντανδρίαν· ἔτι δὲ καὶ ὁ Μυσὸς Ὀλυμπος,
 ὁμορος μὲν, οὐχ ὁ αὐτὸς δὲ τῇ Ἴδῃ. Ὁ δ' οὖν Σοφοκλῆς
 ποιήσας τὸν Μενέλαον ἐκ τῆς Τροίας ἀπαίρειν σπεύδοντα, ἐν
 τῇ Πολυξένη, τὸν δ' Ἀγαμέμνονα μικρὸν ὑπολειφθῆναι βου-
 λόμενον, τοῦ ἐξιλάσασθαι τὴν Ἀθηναῖν χάριν, εἰσάγει λέγοντα
 τὸν Μενέλαον·

Σὺ δ', αὔθει μίμων που κατ' ἰδαίαν χθόνα,
 Ποίμνας Ὀλύμπου συναγαγὼν θεηπόλει.

§. 15.

Τῷ δ' αὐλῷ, καὶ κτύπῳ κροτάλων τε καὶ κυμβάλων καὶ
 τυμπάνων, καὶ ταῖς ἐπιβοήσεσι, καὶ εὐασμοῖς, καὶ ποδοκρου-

σάις, οἰκεῖα ἐξεύροντο καὶ τινα τῶν ὀνομάτων, ἃ τοὺς προ- 470.
 πόλους καὶ χορευτὰς καὶ θεραπευτὰς τῶν ἱερῶν ἐκάλουν,
 Καβεῖρους, καὶ Κορύθαντας, καὶ Πᾶνας, καὶ Σατύρους, καὶ
 Τιτύρους, καὶ τὸν Σαῦν Βάκχον, καὶ τὴν Ρέα Κυβέλην καὶ
 Κυθήνην καὶ Δινδυμήνην, κατὰ τοὺς τόπους αὐτούς. Καὶ ὁ
 Σαβάζιος δὲ τῶν Φρυγιακῶν ἐστὶ, καὶ τρόπον τινα, τῆς μητρὸς
 τὸ παιδίον, παραδῶν τὰ τοῦ Διονύσου καὶ αὐτός.

§. 16.

Τούτοις δ' ἔοικε καὶ τὰ παρὰ τοῖς Θραξί, τὰ τε Κοτύττια
 καὶ τὰ Βενθίδεια, παρ' οἷς καὶ τὰ Ὀρφικά τὴν καταρχὴν ἔσχε.
 Τῆς μὲν οὖν Κότυς τῆς ἐν τοῖς Ἡδωνοῖς Αἰσχύλος μέμνηται
 καὶ τῶν περὶ αὐτὴν ὀργάνων. Εἰπὼν γάρ,

Σεμνά Κότυς ἐν τοῖς Ἡδωνοῖς,
 Ὅρια δ' ὄργαν' ἔχοντα,

τοὺς περὶ τὸν Διόνυσον εὐθέως ἐπιφέρει·

Ὁ μὲν ἐν χερσὶ βόμβυκας ἔχων τόνου κάματον δακτυλόθικτον,
 Πίμπλησι μέλος, μανίας ἐπαγωγὸν ὀμοκλάν·
 Ὁ δὲ χαλκοδέτοις κοτύλαις ὀτοβεῖ.

Καὶ πάλιν·

Ψαλμὸς δ' ἀλαλάζει·
 Ταυρόφθογγοι δ' ὑπομηκῶνταί ποθεν
 Ἐξ ἀφανοῦς φοβέριοι μῆμοι, τυμπάνου δ' ἠχῶ,
 Ὡσθ' ὑπογείου βροντῆς, φέρεται βαρυταρβῆς.

471.

Ταῦτα γὰρ ἔοικε τοῖς Φρυγίοις· καὶ οὐκ ἀπεικός γε, ὥσπερ
 αὐτοὶ οἱ Φρύγες Θρακῶν ἄποικοί εἰσιν, οὕτω καὶ τὰ ἱερά
 ἐκεῖθεν μετενηνέχθη. Καὶ τὸν Διόνυσον δὲ καὶ τὸν Ἡδωνόν
 Λυκοῦργον συνάγοντες εἰς ἓν, τῶν ἱερῶν τὴν ὁμοιοτροπίαν
 αἰνίττονται.

§. 17.

471. Ἀπὸ δὲ τοῦ μέλους, καὶ τοῦ ῥυθμοῦ, καὶ τῶν ὀργάνων καὶ ἡ μουσικὴ πᾶσα Θρακία καὶ Ἀσιατικὴ νεύεται. Δῆλον δ' ἐκ τῶν τόπων, ἐν οἷς αἱ Μοῦσαι τετίμηται· Πιερίαι γάρ, καὶ Ὀλυμπος, καὶ Πίμπλα, καὶ Λεϊθηθρον, τὸ παλαιὸν ἦν Θράκεια χωρία καὶ ὄρη, νῦν δὲ ἔχουσι Μακεδόνες· τὸν τε Ἐλικῶνα καθιέρωσαν ταῖς Μούσαις Θρακῆς οἱ τὴν Βοιωτίαν ἐποιήσαντες, οἵπερ καὶ τὸ τῶν Λεϊθηθριάδων Νυμφῶν ἄντρον καθιέρωσαν. Οἱ τ' ἐπιμεληθέντες τῆς ἀρχαίας μουσικῆς, Θρακῆς λέγονται, Ὀρφεὺς τε καὶ Μουσαῖος καὶ Θάμυρις· καὶ τῷ Εὐμόλπῳ δὲ τοῦνομα ἐνθένδε· καὶ οἱ τῷ Διονύσῳ τὴν Ἀσίαν ὅλην καθιέρωσαντες μέχρι τῆς Ἰνδικῆς, ἐκεῖθεν καὶ τὴν πολλὴν μουσικὴν μεταφέρουσι· καὶ ὁ μὲν τίς φησι· Κιθάραν Ἀσιατικὴν ῥάσσων, ὁ δὲ, τοὺς αὐλοὺς Βερεκυντίους καλεῖ, καὶ Φρυγίους. Καὶ τῶν ὀργάνων ἕνα βαρβάρως ὠνόμασαι, νάβλας, καὶ σαμβύκη, καὶ βάρβιτος, καὶ μάγαδις, καὶ ἄλλα πλείω.

§. 18.

Ἀθηναῖοι δ', ὥσπερ περὶ τὰ ἄλλα φιλοξενούντες διατελοῦσιν, οὕτω καὶ περὶ τοὺς Θεούς. Πολλὰ γάρ τῶν ξενικῶν ἱερῶν παρεδέξαντο, ὥστε καὶ ἐκωμωδήθησαν· καὶ δὴ καὶ τὰ Θράκεια, καὶ τὰ Φρύγια. Τῶν μὲν γάρ Βενθιδείων Πλάτων μέμνηται, τῶν δὲ Φρυγίων Δημοσθένης, διαβάλλον τὴν Αἰσχίνου μητέρα καὶ αὐτὸν, ὡς τελοῦσθαι τῇ μητρὶ συνόντα, καὶ συνθιασεύοντα πολλάκις, καὶ ἐπιφθεγγόμενον Εὐοῖ σαβοῖ, Ἰγῆς ἄττης, καὶ Ἄττης ὕης· ταῦτα γάρ ἐσι Σαβάζια καὶ Μητρῶα.

§. 19.

Ἔτι δ' ἂν τις καὶ ταῦτα εὔροι περὶ τῶν δαιμόνων τούτων, καὶ τῆς τῶν ὀνομάτων ποικιλίας· καὶ ὅτι οὐ πρόπολοι Θεῶν

μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ θεοὶ προσηγορεύθησαν. Ἡσίοδος μὲν 471.
γὰρ, Ἐκαταίου καὶ τῆς Φορωνέως θυγατρὸς πέντε γενέσθαι
θυγατέρας, φησὶν,

Ἐξ ὧν οὐρεῖαι Νύμφαι θεαὶ ἐξεγένοντο,
καὶ γένος οὐτιδανῶν Σατύρων καὶ ἀμηχανοεργῶν,
Κουρητῆς τε θεοὶ, φιλοπαίγμονες, ὀρχηστῆρες.

Ὁ δὲ τὴν Φορωνίδα γράψας, αὐλητὰς καὶ Φρύγας τοὺς Κου- 472.
ρητὰς λέγει· ἄλλοι δὲ γηγενεῖς καὶ χαλκιάσπιδας· οἱ δ' οὐ τοὺς
Κουρητὰς, ἀλλὰ τοὺς Κορύβαντας, Φρύγας, ἐκείνους δὲ Κρητὰς·
περιθέσθαι δ' ὄπλα χαλκᾶ πρώτους ἐν Εὐβοίᾳ· διὸ καὶ Χαλ-
κιδέας αὐτοὺς κληθῆναι. Οἱ δ' ὑπὸ Τιτάνων Ῥέα δοθῆναι προ-
πόλους ἐνόπλους τοὺς Κορύβαντας ἐκ τῆς Βακτριανῆς ἀφιγ-
μένους· οἱ δ' ἐκ Κόλχων φασίν. Ἐν δὲ τοῖς Κρητικοῖς λόγοις
οἱ Κουρητῆς Διὸς τροφεῖς λέγονται καὶ φύλακες, εἰς Κρήτην
ἐκ Φρυγίας μεταπεμφθέντες ὑπὸ τῆς Ῥέας· οἱ δὲ, Τελχίνων ἐν
Ῥόδῳ ἐννέα ὄντων, τοὺς Ῥέα συνακολουθήσαντας εἰς Κρήτην,
καὶ τὸν Δία κουροτροφήσαντας, Κουρητὰς ὀνομασθῆναι. Κο-
ρύβαντα δὲ τούτων ἑταῖρον, Ἰεραπύτην ὄντα κτίσῃν, παρὰ
τοῖς Ῥοδίοις παρασχεῖν πρόφασιν τοῖς Πρασίοις, ὥστε λέγειν,
ὡς εἶεν Κορύβαντες δαίμονές τινες, Ἄθηνᾶς καὶ Ἡλίου παῖδες.
Ἔτι δὲ Κρόνου τινὲς τοὺς Κορύβαντας, ἄλλοι δὲ τοῦ Διὸς
καὶ Καλλιόπης φασί, τοὺς αὐτοὺς τοῖς Καβεῖροις ὄντας· ἀπελ-
θεῖν δὲ τούτους εἰς Σαμοθράκην, καλουμένην πρότερον Μελί-
την· τὰς δὲ πράξεις αὐτῶν μυσικὰς εἶναι.

§. 20.

Ταῦτα δ' οὐκ ἀποδεξάμενος ὁ Σκήψιος, ὁ τοὺς μύθους
συναγαγὼν τούτους, ὡς μηδενὸς ἐν Σαμοθράκῃ μυσικοῦ λόγου
περὶ Καβεῖρων λεγομένου, παρατίθησιν ὁμῶς καὶ Σησιμ-
βρότου τοῦ Θασίου δόξαν, ὡς τὰ ἐν Σαμοθράκῃ ἱερά τοῖς

472. Καβείροις ἐπετελεῖτο· καλεῖσθαι δέ φησιν αὐτοὺς ἐκείνος ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ ἐν τῇ Βερεκυντία Καβείρου. Οἱ δ' Ἐκάτης πρόπολους νομίζουσι τοὺς Κουρήτας, τοὺς αὐτοὺς τοῖς Κορύθασιν ὄντας. Φησὶ δὲ πάλιν ὁ Σκήψιος ἐν τῇ Κρήτῃ τὰς τῆς Ρέας τιμὰς μὴ νομίζεσθαι, μηδὲ ἐπιχωριάζειν, ὑπεναντιούμενος τῷ τοῦ Εὐριπίδου λόγῳ· ἀλλ' ἐν τῇ Φρυγίᾳ μόνου καὶ τῇ Τρωάδι· τοὺς δὲ λέγοντας μυθολογεῖν μᾶλλον, ἢ ἰσορεῖν· πρὸς τοῦτο δὲ καὶ τὴν τῶν τάπων ὁμωνυμίαν συμπράξει τυχὸν ἴσως αὐτοῖς· Ἰδὴ γὰρ τὸ ὄρος τό τε Τρωϊκὸν καὶ τὸ Κρητικόν· καὶ Δίκτη τόπος ἐν τῇ Σκηψίᾳ καὶ ὄρος ἐν τῇ Κρήτῃ. Τῆς δὲ Ἰδῆς λόφος Πύτνα, ἀφ' οὗ Ἱεράπυτνα ἢ πόλις· Ἱπποκόρωνά τε τῆς Ἀδραμυττηνῆς, καὶ Ἱπποκορώνιον ἐν Κρήτῃ· Σαμῶνιόν τε τὸ ἐωθινὸν ἀκρωτήριον τῆς νήσου, καὶ πεδίον ἐν τῇ Νεανδρίδι καὶ τῇ Ἀλεξανδρέων.

§. 21.

Ἀκουσίλαος δ' ὁ Ἀργεῖος ἐκ Καβείρης καὶ Ἡφαίσου Κάμλλον λέγει· τοῦ δὲ, τρεῖς Καβείρους, ὧν Νύμφας Καβειρίδας. Φερεκύδης δ' ἐξ Ἀπόλλωνος καὶ Ρυτίας Κορύθαντας ἐννέα· οἰκῆσαι δ' αὐτοὺς ἐν Σαμοθράκῃ· ἐκ δὲ Καβείρης τῆς Πρωτέως καὶ Ἡφαίσου, Καβείρους τρεῖς καὶ Νύμφας τρεῖς
473. Καβειρίδας· ἐκατέροις δ' ἱερά· γίνεσθαι. Μάλιστα μὲν οὖν ἐν Λήμνῳ καὶ Ἰμβρῳ τοὺς Καβείρους τιμᾶσθαι συμβεβηκεν· ἀλλὰ καὶ ἐν Τροίᾳ κατὰ πόλεις· τὰ δ' ὀνόματα αὐτῶν ἐστὶ μυθικά· Ἡρόδοτος δὲ καὶ ἐν Μέμφει λέγει τῶν Καβείρων ἱερά, καθάπερ καὶ τοῦ Ἡφαίσου· διαφθεῖραι δ' αὐτὰ Καμβύσην. Ἔστι δ' αἰοίκητα τὰ χωρία τῆς τῶν δαιμόνων τούτων τιμῆς· τό τε Κορυβάντιον τὸ ἐν τῇ Ἀμαξιτία τῆς νῦν Ἀλεξανδρέων χώρας ἐγγὺς τοῦ Σμινθίου, καὶ ἡ Κορύθισσα ἐν τῇ Σκηψίᾳ περὶ ποταμὸν Εὐρήεντα, καὶ κώμην ὁμώνυμον, καὶ ἔτι χεῖμαρρον Αἰθαλόεντα.

Αἰθαλέοντα. Πιθανόν δὲ, φησιν ὁ Σκήψιος, Κουρήτας μὲν 473. καὶ Κορύβαντας εἶναι τοὺς αὐτοὺς, οἱ περὶ τὰς τῆς Μητρὸς τῶν Θεῶν ἀγιστείας πρὸς ἐνόπλιον ὄρχησιν ἠΐθεοι καὶ κόροι τυγχάνουσι παρειλημμένοι. Καὶ Κορύβαντες δὲ, ἀπὸ τοῦ κορύπτου-
 τας βαίνειν ὄρχησικῶς, οὓς καὶ βητάρμονας λέγει ὁ Ποιητής·
 Δεῦτ' ἄγε, Φαιήκων βητάρμονες, ὅσσοι ἄριστοι.

Τῶν δὲ Κορυβάντων ὄρχησικῶν καὶ ἐνθουσιαστικῶν ὄντων, καὶ τοὺς μανικῶς κινουμένους κορυβαντιᾶν φαμέν.

§. 22.

Δακτύλους δ' Ἰδαίους φασὶ τινες κεκληῖσθαι τοὺς πρώτους οἰκήτορας τῆς κατὰ τὴν Ἰθὴν ὑπωρείας· πόδας μὲν γὰρ λέγεσθαι τὰς ὑπωρείας, κορυφὰς δὲ τὰ ἄκρα τῶν ὄρων· αἱ οὖν κατὰ μέρος ἐσχατιαὶ (πᾶσαι τῆς Μητρὸς τῶν Θεῶν ἱεραὶ) περὶ τὴν Ἰθὴν δάκτυλοι. Σοφοκλῆς δὲ οἶεται, πέντε τοὺς πρώτους ἄρσενας γενέσθαι, οἱ σίδηρόν τε ἐξεῦρον, καὶ εἰργάσαντο πρῶτοι, καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν πρὸς τὸν βίον χρησίμων· πέντε δὲ καὶ ἀδελφὰς τούτων· ἀπὸ δὲ τοῦ ἀριθμοῦ Δακτύλους κληθῆναι. Ἄλλοι δ' ἄλλως μυθεύουσιν, ἀπόροις ἄπορα συνάπτοντες· διαφοροὶ δὲ καὶ τοῖς ὀνόμασι καὶ τοῖς ἀριθμοῖς χρώνται, ὧν Κέλμιν ὀνομάζουσί τινα, καὶ Δαμναμενέα, καὶ Ἡρακλέα, καὶ Ἄκμονα. Καὶ οἱ μὲν ἐπιχωρίους τῆς Ἰθῆς, οἱ δὲ ἐποίκους· πάντες δὲ σίδηρον εἰργάσθαι ὑπὸ τούτων ἐν Ἰθῆ πρώτων φασί· πάντες δὲ καὶ γόητας ὑπειλήφασι, καὶ περὶ τὴν Μητέρα τῶν Θεῶν, καὶ ἐν Φρυγίᾳ ὠκηκότας περὶ τὴν Ἰθὴν, Φρυγίαν τὴν Τρωάδα καλοῦντες, διὰ τὸ τοὺς Φρύγας ἐπικρατῆσαι πλησιοχώρους ὄντας, τῆς Τροίας ἐκπεπορθημένης. Ὑπονοοῦσι δὲ τῶν Ἰδαίων Δακτύλων ἐκγόνους εἶναι τοὺς τε Κουρήτας καὶ τοὺς Κορύβαντας· τοὺς γοῦν πρώτους γεννηθέντας ἐν Κρήτῃ ἑκατὸν ἄνδρας Ἰδαίους Δακτύλους κληθῆναι· τούτων δ' ἀπο-

473. γόνους φασί Κουρήτας ἐννέα γενέσθαι· τούτων δ' ἕκασον δέκα παῖδας τεκνῶσαι, καὶ τούτους Ἰδαίους καλουμένους Δακτύλους.

§. 23.

474. Προήχθημεν δὲ διὰ πλειόνων εἰπεῖν περὶ τούτων, καίπερ ἤκιστα φιλομυθεοῦντες, ὅτι τοῦ Θεολογικοῦ γένους ἐφάπτεται τὰ πράγματα ταῦτα. Πᾶς δ' ὁ περὶ τῶν Θεῶν λόγος ἀρχαίας ἐξετάζει δόξας καὶ μύθους, αἰνιττομένων τῶν παλαιῶν ἃς εἶχον ἐννοίας φυσικὰς περὶ τῶν πραγμάτων, καὶ προστιθέντων αἰεὶ τοῖς λόγοις τὸν μῦθον. Ἄπαντα μὲν οὖν τὰ αἰνίγματα λύειν ἐπ' ἀκριβῆς οὐ ῥάδιον· τοῦ δὲ πλήθους τῶν μυθευομένων ἐκτεθέντος εἰς τὸ μέσον, τῶν μὲν ὁμολογούντων ἀλλήλοις, τῶν δ' ἐναντιουμένων, εὐπορώτερον ἂν τις ἐξ αὐτῶν εἰκάσειε τᾶληθές· οἷον τὰς ὀρειθασίας τῶν περὶ τὸ Θεῖον σπουδαζόντων, καὶ αὐτῶν τῶν Θεῶν, καὶ τοὺς ἐνθουσιασμοὺς, εἰκότως μυθεύουσι κατὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, καθ' ἣν καὶ οὐρανίους νομίζουσι τοὺς Θεοὺς καὶ προνοητικοὺς, τῶν τε ἄλλων, καὶ τῶν προσημασιῶν. Τῇ μὲν οὖν ὀρειθασίᾳ τὸ μεταλλευτικὸν, καὶ τὸ θηρευτικὸν, καὶ ζητητικὸν τῶν πρὸς τὸν βίον χρησίμων ἐφάνη συγγενές· τῶν δ' ἐνθουσιασμῶν καὶ θρησκείας καὶ μαντικῆς, τὸ ἀγυρτικὸν καὶ γοητείας ἐγγύς. Τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ φιλότεχνον, [καὶ] μάλιστα τὸ περὶ τὰς Διονυσιακὰς τέχνας καὶ τὰς Ὀρφικὰς. Ἄλλ' ἀπόχρη περὶ αὐτῶν.

Κ Ε Φ. Δ.

§. 1.

Ἐπεὶ δὲ πρῶτον περὶ τῶν τῆς Πελοποννήσου νήσων τῶν τε ἄλλων διήλωμεν, καὶ τῶν ἐν τῷ Κορινθιακῷ κόλπῳ καὶ

τῶν πρὸ αὐτοῦ, περὶ τῆς Κρήτης ἐφεξῆς ῥητέον (καὶ γὰρ αὕτη 474. πρὸ τῆς Πελοποννήσου ἐστὶ), καὶ εἴ τις περὶ τὴν Κρήτην ἐν δὲ ταύταις αἱ τε Κυκλάδες εἰσὶ καὶ αἱ Σποράδες, αἱ μὲν ἄξια μνήμης, αἱ δ' ἀσημότεραι.

§. 2.

Νυνὶ δὲ περὶ τῆς Κρήτης πρῶτον λέγωμεν. Εὐδοξος μὲν οὖν ἐν τῷ Αἰγαίῳ φησὶν αὐτὴν ἰδρῦσθαι. Δεῖ δὲ μὴ οὕτως ἀλλὰ κεῖσθαι μὲν μεταξὺ τῆς Κυρηναίας καὶ τῆς Ἑλλάδος τῆς ἀπὸ Σουνίου μέχρι Λακωνικῆς, ἐπὶ μῆκος ταύταις ταῖς χώραις παράλληλον ἀπὸ τῆς ἐσπέρας ἐπὶ τὴν ἕω, κλύζεσθαι δὲ ἀπὸ μὲν τῶν ἄρκτων τῷ Αἰγαίῳ πελάγει καὶ τῷ Κρητικῷ, ἀπὸ δὲ τοῦ νότου τῷ Λιβυκῷ τῷ συνάπτουσι πρὸς τὸ Αἰγύπτιον πέλαγος. Τῶν δὲ ἄκρων τὸ μὲν ἐσπέριον ἐστὶ τὸ περὶ Φαλάσαρνα, πλάτος ἔχον διακοσίων πον σαδίων, καὶ εἰς δύο ἀκρωτήρια μεριζόμενον ὧν τὸ μὲν νότιον καλεῖται Κριοῦ μέτωπον· τὸ δ' ἀρκτικὸν Κίμαρος· τὸ δ' ἑῶν τὸ Σαμώνιον ἐστίν, ὑπερπίπτον τοῦ Σουνίου οὐ πολὺ πρὸς ἕω.

§. 3.

Μέγεθος δὲ Σωσικράτης μὲν, ὃν φησὶν ἀκριβοῦν Ἀπολλόδωρος τὰ περὶ τὴν νῆσον, ἀφορίζεται, μήκει μὲν πλειόνων ἢ δισχιλίων σαδίων καὶ τριακοσίων, πλάτει δὲ οὐ κατὰ τὸ μέγεθος· ὡσθ' ὁ κύκλος γίνοιτ' ἂν πλείων ἢ πεντακισχίλιοι σαδιοί. Ἀρτεμίδωρος δὲ τετρακισχιλίους καὶ ἑκατὸν φησὶν. Ἰερώνυμος δὲ μῆκος δισχιλίων φήσας, τὸ δὲ πλάτος ἀνώμαλον, πλειόνων ἂν εἴη λέγων τὸν κύκλον; ἢ ὅσων Ἀρτεμίδωρος. Κατὰ δὲ τὸ τρίτον μέρος τοῦ μήκους... τὸ δὲ ἐνθεν ἰσθμὸς ἐστίν ὡς ἑκατὸν σαδίων, ἔχων κατοικίαν πρὸς μὲν τῇ βορείῳ Θαλάττῃ, Ἀμφίμαλλαν, πρὸς δὲ τῇ νοτίῳ, Φοίνικα τῶν Λαμπέων. Πλα-

475. τυτάτη δὲ κατὰ τὸ μέσον ἐστὶ. Πάλιν δ' ἐντεῦθεν εἰς σενώτερον τοῦ προτέρου συμπίπτουσιν ἰσθμὸν αἱ ἠϊόνες περὶ ἐξήκοντα σαδίους, τὸν ἀπὸ Μινώας τῆς Λυκτίων εἰς Ἰεράπτυναν, καὶ τὸ Λιβυκὸν πέλαγος· ἐν κόλπῳ δ' ἐστὶν ἡ πόλις. Εἶτα πρόεισιν εἰς ὄξυ ἀκρωτήριον τὸ Σαμώνιον, ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον νεῦον καὶ τὰς Ῥοδίων νήσους.

§. 4.

Ἐστὶ δ' ὄρεινὴ καὶ δασεῖα ἡ νῆσος· ἔχει δ' αὐλώνας εὐκάρπους. Τῶν δ' ὄρων τὰ μὲν πρὸς δύσιν καλεῖται Λευκά, οὐ λειπό-
μενα τοῦ Ταῦγέτου κατὰ τὸ ὕψος, ἐπὶ τὸ μῆκος δ' ἐκτεταμένα ὅσον τριακοσίων σαδίων, καὶ ποιοῦντα ῥάχιν, τελευτῶσάν πως ἐπὶ τὰ σενά. Ἐν μέσῳ δ' ἐστὶ κατὰ τὸ εὐρυχωρότατον τῆς νήσου τὸ Ἰδαῖον ὄρος, ὑψηλότατον τῶν ἐκεῖ, περιφερὲς δ' ἐν κύκλῳ σαδίων ἑξακοσίων· περιοικεῖται δ' ὑπὸ τῶν ἀρίστων πόλεων. Ἄλλα δ' ἐστὶ πάρισα ταῖς Λευκοῖς, τὰ μὲν ἐπὶ νότον, τὰ δ' ἐπὶ τὴν ἑω λήγοντα.

§. 5.

Ἐστὶ δ' ἀπὸ τῆς Κυρηναίας ἐπὶ τὸ Κριοῦ μέτωπον δυεῖν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν πλοῦς· ἀπὸ δὲ Κιμάρου ἐπὶ Μαλέαν εἰσὶ σαδιοὶ ἑπτακόσιοι· μεταξύ δὲ Κύθρα· ἀπὸ δὲ τοῦ Σαμωνίου πρὸς Αἴγυπτον τεττάρων ἡμερῶν καὶ νυκτῶν πλοῦς· οἱ δὲ τριῶν φασὶ· σαδίων δ' εἶναι τοῦτόν τινες πεντακισχιλίων εἰρήκασιν, οἱ δὲ ἔτι ἐλαττόνων. Ἐρατοσθένης δ' ἀπὸ μὲν τῆς Κυρηναίας μέχρι Κριοῦ μετώπου δισχιλίους φησὶν· ἐνθεν δ' εἰς Πελοπόννησον ἐλάττους [χιλίων].

§. 6.

Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμεγμένη,
 φησὶν ὁ Ποιητής,

475.

ἐν μὲν Ἀχαιοί,
 Ἐν δ' Ἐτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες
 Δωριεῖς τε τριχάϊκες, διοί τε Πελασγοί.

Τούτων φησὶ Στάφυλος τὸ μὲν πρὸς ἕω Δωριεῖς κατέχειν, τὸ δὲ
 δυσμικὸν Κύδωνας, τὸ δὲ νότιον Ἐτεόκρητας, ὧν εἶναι πολίχνιον
 Πραῖσον, ὅπου τὸ τοῦ Δικταίου Διὸς ἱερόν· τοὺς δ' ἄλλους,
 ἰσχύοντας πλέον, οἰκῆσαι τὰ πεδία. Τοὺς μὲν οὖν Ἐτεόκρητας
 καὶ τοὺς Κύδωνας αὐτόχθονας ὑπάρξαι εἰκός· τοὺς δὲ λοιποὺς
 ἐπήλυδας, οὓς ἐκ Θετταλίας ἐλθεῖν φησιν Ἄνδρων, τῆς Δωρίδος
 μὲν πρότερον, νῦν δὲ Ἰσικαιώτιδος λεγομένης· ἐξ ἧς ὠρμήθησαν,
 ὡς φησιν, οἱ περὶ τὸν Παρνασσὸν οἰκήσαντες Δωριεῖς· καὶ ἔκτισαν
 τήν τε Ἐρινεὸν καὶ Βοῖον καὶ Κυτίμιον, ἀφ' οὗ καὶ Τριχάϊκες 476.
 ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ λέγονται. Οὐ πάνυ δὲ τὸν τοῦ Ἄνδρωνος
 λόγον ἀποδέχονται, τὴν μὲν τετράπολιν Δωρίδα τρίπολιν ἀπο-
 φαίνοντος, τὴν δὲ μητρόπολιν τῶν Δωριέων, ἄποικον Θετταλῶν.
 Τριχάϊκας δὲ δέχονται, ἥτοι ἀπὸ τῆς τριλοφίας, ἢ ἀπὸ τοῦ
 τριχίνους εἶναι τοὺς λόφους *ἐφαμίλλους*.

§. 7.

Πόλεις δ' εἰσὶν ἐν τῇ Κρήτῃ πλείους μὲν, μέγισται δὲ καὶ
 ἐπιφανέσταται τρεῖς, Κνωσσὸς, Γόρτυνα, Κυδωνία. Διαφερόν-
 τως δὲ τὴν Κνωσσὸν καὶ Ὀμηρος ὑμνεῖ, μεγάλην καλῶν,
 καὶ βασιλείου τοῦ Μίνω, καὶ οἱ ὕσερον. Καὶ δὴ καὶ διετελέσε
 μέχρι πολλοῦ φερομένη τὰ πρῶτα· εἶτα ἐταπεινώθη, καὶ πολλὰ
 τῶν νομίμων ἀφηρέθη· μετέστη δὲ τὸ ἀξίωμα εἰς τε Γόρτυναν
 καὶ Δύκτον. Ὑσερον δ' ἀνέλαβε πάλιν τὸ παλαιὸν σχῆμα τὸ

476. τῆς μητροπόλεως. Κεῖται δ' ἐν πεδίῳ κύκλον ἔχουσα ἡ Κνωσσὸς τὸν ἀρχαῖον τριάκοντα σταδίων μεταξὺ τῆς Λυκτίας καὶ τῆς Φορτυνίας, [τῆς μὲν Φορτύνης] σταδίου διακοσίους [διέχουσα], τῆς δὲ Λύκτου, ἣν ὁ Ποιητὴς Λύττον ὠνόμασεν, ἑκατὸν εἴκοσι τῆς δὲ Θαλάττης Κνωσσὸς μὲν τῆς βορείου πέντε καὶ εἴκοσι, Γόρτυνα δὲ τῆς Λιβυκῆς ἐνενήκοντα, Λύκτος δὲ καὶ αὕτη τῆς Λιβυκῆς ὀγδοήκοντα. ἔχει δ' ἐπίγειον τὸ Ἡράκλειον ἡ Κνωσσός.

§. 8.

Μίνω δὲ φασιν ἐπιεικῶς χρῆσασθαι τῷ Ἄμνισῶ, ὅπου τὸ τῆς Εἰλειθυίας ἱερόν. Ἐκαλεῖτο δ' ἡ Κνωσσὸς Καίρατος πρότερον, ὁμώνυμος τῷ παραρρέοντι ποταμῶ. Ἰσόρηται δ' ὁ Μίνως νομοθέτης γενέσθαι σπουδαῖος, Θαλαττοκρατῆσαί τε πρῶτος· τριχῆ δὲ διελὼν τὴν νῆσον, ἐν ἐκάσῳ τῷ μέρει κτίσαι πόλιν· τὴν μὲν [Φαισὸν ἐπὶ Θαλάττης, ἐσραμμένην ἐπὶ μεσημβρίαν], Κνωσσὸν [δὲ πρὸς βορρᾶν νεύουσαν, Κυδωνίαν δ'] ἐν τῷ καταντικρῶ τῆς Πελοποννήσου· καὶ αὕτη δ' ἐστὶ προσβόρειος. Ὡς δ' εἴρηκεν Ἐφορος, ζηλωτῆς [ἦν] ὁ Μίνως ἀρχαίου τινὸς Ραδαμάνθυος, δικαιωτάτου ἀνδρὸς, ὁμωνύμου τῷ ἀδελφῶ αὐτοῦ, ὃς πρῶτος τὴν νῆσον ἐξημερῶσαι δοκεῖ νομίμοις καὶ συνοικισμοῖς πόλεων, καὶ πολιτείαις, σκηψάμενος παρὰ Διὸς φέρειν ἕκαστα τῶν τιθεμένων δογμάτων εἰς μέσον. Τοῦτον δὲ μιμούμενος καὶ ὁ Μίνως, δι' ἐννέα ἐτῶν, ὡς ἔοικεν, ἀναβαίνων ἐπὶ τὸ τοῦ Διὸς ἄντρον, καὶ διατρίβων ἐνθάδε, ἀπῆει συντεταγμένα ἔχων παραγγέλματα τινα, ἃ ἔφασκεν εἶναι τοῦ Διὸς προσάγματα· ἀφ' ἧς αἰτίας καὶ τὸν Ποιητὴν οὕτως εἰρηκέναι·

ἐνθάδε Μίνως

Ἐννέωρος βασιλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστής.

Τοιαῦτα δ' εἰπόντος, οἱ ἀρχαῖοι περὶ αὐτοῦ πάλιν ἄλλους εἰρήκασιν λόγους ὑπεναντίους τούτοις· ὡς τυραννικός τε γένοιτο καὶ

βίαιος, καὶ δασμολόγος, τραγωδοῦντες τὰ περὶ τὸν Μινώταν— 477·
ρον, καὶ τὸν Λαδύρινον, καὶ τὰ Θησεῖ συμβάντα καὶ Δαιδάλω.

§. 9.

Ταῦτα μὲν οὖν ὁποτέρως ἔχει, χαλεπὸν εἰπεῖν. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος λόγος οὐχ ὁμολογούμενος, τῶν μὲν ξένον τῆς νήσου τὸν Μίνω λεγόντων, τῶν δ' ἐπιχώριον. Ὁ μέντοι Ποιητῆς τῇ δευτέρᾳ δοκεῖ μᾶλλον συνηγορεῖν ἀποφάσει, ὅταν φῆ· ὅτι

πρῶτον Μίνωα τέκε, Κρήτη ἐπίουρον.

Ἵπὲρ δὲ τῆς Κρήτης ὁμολογεῖται, διότι κατὰ τοὺς παλαιούς χρόνους ἐτύγχανεν εὐνομουμένη, καὶ ζηλωτὰς ἑαυτῆς τοὺς ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων ἀπέφηνεν· ἐν δὲ τοῖς πρώτοις Λακεδαιμονίους, καθάπερ Πλάτων τε ἐν τοῖς Νόμοις δηλοῖ καὶ ἐν τῇ Πολιτείᾳ, καὶ Ἐφορος ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἀναγέγραφεν. Ὑστερον δὲ πρὸς τὸ χεῖρον μετέβαλεν ἐπὶ πλεῖστον. Μετὰ γὰρ τοὺς Τυρρῆνοὺς, οἱ μάλιστα ἐδήλωσαν τὴν καθ' ἡμᾶς θάλατταν, οὗτοί εἰσιν οἱ διαδεξάμενοι τὰ λησῆρια. Τούτους δ' ἐπόρθησαν ὕστερον οἱ Κίλικες. Κατέλυσαν δὲ πάντας Ῥωμαῖοι, τὴν τε Κρήτην ἐκπολεμήσαντες, καὶ τὰ πειρατικά τῶν Κιλικῶν φρούρια. Νῦν δὲ Κνωσσὸς καὶ Ῥωμαίων ἀποικίαν ἔχει.

§. 10.

Περὶ μὲν οὖν Κνωσσοῦ ταῦτα, πόλεως οὐκ ἀλλοτρίας ἡμῖν, διὰ δὲ τὰνθρώπινα, καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς μεταβολὰς καὶ συντυχίας, ἐκλειμμένων τῶν συμβολαίων τῶν ὑπαρξάντων ἡμῖν πρὸς τὴν πόλιν. Δορύλαος γὰρ ἦν ἀνὴρ τακτικός, τῶν Μιθριδάτου τοῦ Εὐεργέτου φίλων· οὗτος διὰ τὴν ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἐμπειρίαν ξενολογεῖν ἀποδειχθεὶς, πολὺς ἦν ἐν τῇ Ἑλλάδι καὶ τῇ Θράκῃ, πολὺς δὲ καὶ τοῖς παρὰ τῆς Κρήτης

477. ἰοῦσιν, οὐπω τὴν νῆσον Ῥωμαίων ἐχόντων· συχνου δὲ ὄντος ἐν αὐτῇ τοῦ μισθοφορικοῦ στρατιωτικοῦ πλήθους, ἐξ οὗ καὶ τὰ λησῆρια πληροῦσθαι συνέβαιεν. Ἐπιδημοῦντος δὲ τοῦ Δορυλαίου, κατὰ τύχην ἐνέστη πόλεμος τοῖς Κνωσίοις πρὸς τοὺς Γορτυνίους· αἰρεθεῖς δὲ στρατηγός, καὶ κατορθώσας διὰ ταχέων, ἤρατο τιμὰς τὰς μεγίστας· καὶ ἐπειδὴ μικρὸν ὕψερρον ἐξ ἐπιβουλῆς δολοφονηθέντα ἔγνω τὸν Εὐεργέτην ὑπὸ τῶν φίλων ἐν Σινώπῃ, τὴν διαδοχὴν δὲ εἰς γυναῖκα καὶ παιδία ἤκουσαν, ἀπογνοὺς τῶν ἐκεῖ, κατέμεινεν ἐν τῇ Κνωσσῷ· τεκνοποιεῖται δ' ἐκ Μακέτιδος γυναικὸς, Στερόπης τούνομα, δύο μὲν υἱεῖς, Λαγέταν καὶ Στρατάρχαν, ὧν τὸν Στρατάρخان ἐσχατόγηρων καὶ ἡμεῖς ἤδη εἶδομεν, θυγατέρα δὲ μίαν. Δυεῖν δὲ ὄντων υἱῶν τοῦ Εὐεργέτου, διεδέξατο τὴν βασιλείαν Μιθριδάτης, ὁ προσ-αγορευθεὶς Εὐπάτωρ, ἔνδεκα ἔτη γεγονώς· τούτῳ σύντροφος
478. ὑπῆρξεν ὁ τοῦ Φιλεταίρου Δορύλαος· ἦν δ' ὁ Φιλέταιρος ἀδελφὸς τοῦ τακτικοῦ Δορυλαίου. Ἄνδρωθεῖς δ' ὁ βασιλεὺς, ἐπὶ τοσοῦτον ἤρητο τῇ συντροφίᾳ τῇ πρὸς τὸν Δορύλαον, ὥς οὐκ ἐκείνον μόνον εἰς τιμὰς ἤγε τὰς μεγίστας, ἀλλὰ καὶ τῶν συγγενῶν ἐπεμελεῖτο, καὶ τοὺς ἐν Κνωσσῷ μετεπέμπετο. Ἦσαν δ' οἱ περὶ Λαγέταν, τοῦ μὲν πατρὸς ἤδη τετελευτηκότος, αὐτοὶ δ' ἠνδρωμένοι· καὶ ἤκον ἀφέντες τὰ ἐν Κνωσσῷ· τοῦ δὲ Λαγέτα θυγάτηρ ἦν ἡ μήτηρ τῆς ἐμῆς μητρός· Εὐτυχοῦντος μὲν δὲ ἐκείνου, συνευτυχεῖν καὶ τούτοις συνέβαινε· καταλυθέντος δὲ (ἐφωράθη γὰρ ἀφισὰς τοῖς Ῥωμαίοις τὴν βασιλείαν, ἐφ' ᾧ αὐτὸς εἰς τὴν ἀρχὴν καταστῆναι), συγκατελύθη καὶ τὰ τούτων, καὶ ἐταπεινώθησαν· ὀλιγορήθη δὲ καὶ τὰ πρὸς τοὺς Κνωσσίους συμβόλαια, καὶ αὐτοὺς μυρίας μεταβολὰς δεξαμένους. Ἀλλὰ γὰρ ὁ μὲν περὶ τῆς Κνωσσοῦ λόγος τοιοῦτος.

§. 11.

Μετὰ δὲ ταύτην δευτερεῦσαι δοκεῖ κατὰ τὴν δύναμιν ἢ τῶν 478. Γορτυνίων πόλις. Συμπράττουσαί τε γὰρ ἀλλήλαις, ἅπαντας ὑπηκόους εἶχον αὐται τοὺς ἄλλους, ρασιάσασαι τε διέετησαν τὰ κατὰ τὴν νῆσον· προσθήκη δ' ἦν ἡ Κυθωνία μεγίστη ὅπο- τέροις προσγένειτο. Κεῖται δ' ἐν πεδίῳ καὶ ἡ τῶν Γορτυνίων πόλις, τὸ παλαιὸν μὲν ἴσως τετειχισμένη, καθάπερ καὶ Ὅμη- ρος εἶρηκε·

Γόρτυνά τε τειχιόεσσαν·

ὑψερὸν δ' ἀποβαλοῦσα τὸ τεῖχος ἐκ θεμελίων, καὶ πάντα τὸν χρόνον μείνασα ἀτείχιστος· καὶ γὰρ ὁ Φιλοπάτωρ Πτολεμαῖος ἀρξάμενος τειχίζειν, ὅσον ἐπὶ ὀκτῶ ραδίου προῆλθε μόνον. Ἀξιόλογον δ' οὖν ἐξεπλήρου ποτὲ κύκλον ἢ οἴκησις, ὅσον πεν- τήκοντα ραδίων· διέχει δὲ τῆς Λιβυκῆς θαλάττης καὶ Λεβῆνος τοῦ ἐμπορείου αὐτῆς ἑννεήκοντα· ἔχει δὲ τι καὶ ἄλλο ἐπίγειον τὸ Μέταλλον· διέχει δ' αὐτῆς ἑκατὸν τριάκοντα. Διαρρεῖ δ' αὐτὴν ὅλην ὁ Ληθαῖος ποταμός.

§. 12.

Ἐκ δὲ Λεβῆνος ἦν Λευκοκόμας τε καὶ ὁ ἐραστῆς αὐτοῦ Εὐ- ξύνθετος, οὗς ἴσσορεϊ Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ Ἐρωτος λόγῳ· εἶναι [δὲ τῶν] ἄθλων, ὧν ὁ Λευκοκόμας τῷ Εὐξύνθετῳ προσέταξεν, ἕνα φησὶ τοῦτον, τὸν ἐν Πραίσῳ κύνα ἀναγαγεῖν αὐτῷ· ὁμο- ροὶ δ' εἰσὶν αὐτοῖς οἱ Πραῖσιοι, τῆς μὲν θαλάττης ἐξήκοντα ραδίους, Γορτύνης δὲ διέχοντες ἑκατὸν καὶ ὀγδοήκοντα. Εἴ- ρηται δ', ὅτι τῶν Ἐτεοκρήτων ὑπῆρξεν ἡ Πραῖσος, καὶ ὅτι ἐνταῦθα τὸ τοῦ Δικταίου Διὸς ἱερόν. Καὶ γὰρ ἡ Δίκτη πλη- σίον, οὐχ, ὡς Ἄρατος, σχεδὸν ὄρεος Ἰθαίου. Καὶ γὰρ χιλίους ἡ Δίκτη τῆς Ἰδης ἀπέχει, πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον ἀπ'

479. αὐτῆς κειμένη· τοῦ δὲ Σαμωνίου ἑκατόν. Μεταξὺ δὲ τοῦ Σαμωνίου καὶ τῆς Χερρόνησου ἢ Πραῖσος ἴδρυτο, ὑπὲρ τῆς Θαλάττης ἐξήκοντα σταδίους· κατέσκαψαν δ' Ἱεραπύτνιοι. Οὐκ εὖ δὲ οὐδὲ τὸν Καλλίμαχον λέγειν φασίν, ὡς ἡ Βριτόμαρτις, φεύγουσα τὴν Μίνω βίαν, ἀπὸ τῆς Δίκτης ἄλοιτο εἰς ἀλιέων δίκτυα, καὶ διὰ τοῦτο αὐτὴ μὲν Δίκτυννα ὑπὸ τῶν Κυθωνιατῶν προσαγορευθεῖη, Δίκτη δὲ τὸ ὄρος· οὐδὲ γὰρ ὄλως ἐκ γειτόνων ἐστὶ τοῖς τόποις τούτοις ἢ Κυθωνία, πρὸς δὲ τοῖς ἐσπερίοις κεῖται τῆς νήσου πέρασι. Τῆς μέντοι Κυθωνίας ὄρος ἐστὶ Τίτυρος, ἐν ᾧ ἱερόν ἐστιν, οὐ Δικταῖον, ἀλλὰ Δικτύνναιον.

§. 13.

Κυθωνία δ' ἐπὶ Θαλάττῃ μὲν ἴδρυται, βλέπουσα πρὸς τὴν Λακωνικὴν· διέχει δ' ἑκατέρας τὸ ἴσον τῆς τε Κνωσσοῦ καὶ τῆς Γορτύνης, οἷον ὀκτακοσίους σταδίους, Ἀπτέρας δὲ ὀγδοήκοντα, τῆς ταύτης δὲ Θαλάττης τετταράκοντα. Ἀπτέρας δ' ἐπίνειόν ἐστι Κίσαμος· πρὸς ἐσπέραν δ' ὄμοροι τοῖς Κυθωνιάταις Πολυρρήμιοι· παρ' οἷς ἐστὶ τὸ τῆς Δικτύνης ἱερόν· ἀπέχουσι δὲ τῆς Θαλάττης ὡς τριάκοντα σταδίους, Φαλασάρνης δὲ ἐξήκοντα. Κωμηδὸν δ' ὤκειν πρότερον· εἴτ' Ἀχαιοὶ καὶ Λάκωνες συνώκησαν, τειχίσαντες ἐρυμνὸν χωρίον βλέπον πρὸς μεσημβρίαν.

§. 14.

Τῶν δ' ὑπὸ Μίνω συνωκισμένων τριῶν, τὴν λοιπὴν (Φαισὸς δ' ἦν αὕτη) κατέσκαψαν Γορτύνιοι, τῆς μὲν Γορτύνης διέχουσαν ἐξήκοντα, τῆς δὲ Θαλάττης εἴκοσι, τοῦ δὲ Μετάλλου τοῦ ἐπινείου τετταράκοντα· τὴν δὲ χώραν ἔχουσιν οἱ κατασκάψαντες. Γορτυνίων δ' ἐστὶ καὶ τὸ Ρύτιον σὺν τῇ Φαισῶ· Φαιζὸν τε, Ρύτιόν τε.

Ἐκ δὲ τῆς Φαισοῦ τὸν τοὺς καθαρμούς ποιήσαντα διὰ τῶν 479.
ἐπῶν Ἐπιμενίδην φασὶν εἶναι. Καὶ ὁ Λισσὴν δὲ τῆς Φαισίας.
Λύκτου δὲ, ἧς ἐμνήσθημεν καὶ πρότερον, ἐπίνειόν ἐστιν ἢ
λεγομένη Χερρόνησος, ἐν ἣ τὸ τῆς Βριτομάρτεως ἱερόν. Αἱ δὲ
συγκαταλεχθεῖσαι πόλεις οὐκέτ' εἰσὶ, Μίλητός τε καὶ Λύκασος·
τὴν δὲ χώραν, τὴν μὲν ἐνεύμαντο Λύκτιοι, τὴν δὲ Κνώσσιοι,
κατασκάψαντες τὴν πόλιν.

§. 15.

Τοῦ δὲ Ποιητοῦ τὸ μὲν ἑκατόμπολιν λέγοντος τὴν Κρήτην,
τὸ δὲ ἑννενηκοντάπολιν, Ἐφορος μὲν ὕστερον ἐπικτισθῆναι τὰς
δέκα φησὶ μετὰ τὰ Τρωϊκὰ ὑπὸ τῶν Ἀλθαίμενοι τῷ Ἀργεῖῳ
συνακολουθησάντων Δωριέων· τὸν μὲν οὖν Ὀδυσσεῖα λέγει
ἑννενηκοντάπολιν ὀνομάσαι. Οὗτος μὲν οὖν πιθανὸς ἐστὶν ὁ
λόγος. Ἄλλοι δ' ὑπὸ τῶν Ἰδομενέως ἐχθρῶν κατασκαφῆναί
φασὶ τὰς δέκα· ἀλλ' οὔτε κατὰ τὰ Τρωϊκὰ φησὶν ὁ Ποιητὴς
ἑκατοντάπολιν ὑπάρχει τὴν Κρήτην, ἀλλὰ μᾶλλον κατ' αὐτόν·
ἐκ γὰρ τοῦ ἰδίου προσώπου λέγει· εἰ δ' ἐκ τῶν τότε ὄντων
τινὸς ἦν ὁ λόγος, καθάπερ ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα, ἠνίκα ἑννενη- 480.
κοντάπολιν φράζει, καλῶς εἶχεν οὕτω δέχεσθαι. Ἀλλ' οὐδ',
εἰ συγχωρήσαιμεν τοῦτό γε, ὁ ἐξῆς λόγος σώζοιτ' ἄν. Οὔτε
γὰρ κατὰ τὴν στρατείαν, οὔτε μετὰ τὴν ἐπάνοδον τὴν ἐκεῖθεν
τοῦ Ἰδομενέως, εἰκὸς ἐστὶν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ τὰς πό-
λεις ἠφανίσθαι ταύτας· ὁ γὰρ Ποιητὴς φησὶ·

Πάντας δ' Ἰδομενεὺς Κρήτην εἰσήγαγ' ἑταίρους,
Οἱ φύγον ἐκ πολέμου, πόντος δὲ οἱ οὔτιν' ἀπηύρα.

ὥσε καὶ τούτου τοῦ πάθους ἐμέμνητ' ἄν. Οὐ γὰρ δήπου
Ὀδυσσεὺς μὲν ἔγνω τὸν ἀφανισμόν τῶν πόλεων, ὁ μηδενὶ
συμμείνας τῶν Ἑλλήνων μήτε κατὰ τὴν πλάνην, μήθ' ὕστερον·
ὁ δὲ καὶ συστρατεύσας τῷ Ἰδομενεῖ, καὶ συνανασωθεῖς, οὐκ ἔγνω

480. τὰ συμβάντα οἴκοι αὐτῶ, [οὔτε] κατὰ τὴν στρατείαν, οὔτε κατὰ τὴν ἐπάνοδον τὴν ἐκεῖθεν. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ μετὰ τὴν ἐπάνοδον· εἰ γὰρ μετὰ πάντων ἐσώθη τῶν ἐταίρων, ἰσχυρὸς ἐπανήλθεν ὥς' οὐκ ἔμελλον ἰσχύσειν οἱ ἐχθροὶ τοσοῦτον, ὅσον δέκα ἀφαιρεῖσθαι πόλεις αὐτόν. Τῆς μὲν οὖν χώρας τῶν Κρητῶν τοιαύτη τις ἢ περιοδεία.

§. 16.

Τῆς δὲ πολιτείας, ἧς Ἐφορος ἀνέγραψε, τὰ κυριώτατα ἐπιδραμεῖν ἀποχρώντως ἂν ἔχοι. Δοκεῖ δὲ, φησὶν, ὁ νομοθέτης μέγιστον ὑποθέσθαι ταῖς πόλεσιν ἀγαθόν, τὴν ἐλευθερίαν· μόνην γὰρ ταύτην ἴδια ποιεῖν τῶν κτησαμένων τάγαθά· τὰ δ' ἐν δουλείᾳ τῶν ἀρχόντων, ἀλλ' οὐχὶ τῶν ἀρχομένων εἶναι· τοῖς δ' ἔχουσι ταύτην φυλακῆς δεῖν· τὴν μὲν οὖν ὁμόνοιαν διχοσασίας αἰρομένης ἀπαντᾶν, ἢ γίνεται διὰ πλεονεξίαν καὶ τρυφὴν· σωφρόνως γὰρ καὶ λιτῶς ζῶσιμ ἅπασιν, αὔτε φθόνον, οὔτ' ὕβριν, οὔτε μῖσος ἀπαντᾶν πρὸς τοὺς ὁμοίους· διόπερ τοὺς μὲν παῖδας εἰς τὰς ὀνομαζομένας Ἀγέλας κελεῦσαι φοιτᾶν, τοὺς δὲ τελείους ἐν τοῖς συσσιτίοις, ἃ καλοῦσι Ἀνδρεῖα, ὅπως τῶν ἴσων μετάσχοιεν τοῖς εὐπόροις οἱ πενέστεροι, δημοσία τρεφόμενοι· πρὸς δὲ τὸ μὴ δειλίαν, ἀλλ' ἀνδρίαν κρατεῖν, ἐκ παίδων ὄπλοις καὶ πόνοις συντρέφειν ὥστε καταφρονεῖν καύματος, καὶ ψύχους, καὶ τραχείας ὁδοῦ καὶ ἀνάπτους, καὶ πληγῶν τῶν ἐν γυμνασίοις καὶ μάχαις ταῖς κατὰ σύνταγμα· ἀσκεῖν δὲ καὶ τοξικῆ καὶ ἐνοπλίῳ ὀρχήσει, ἣν καταδειξάει Κουρῆτα πρῶτον, ὕσερον δὲ καὶ [τὸν] συντάξαντα τὴν κληθεῖσαν ἀπ' αὐτοῦ πυρρίχην· ὥστε μηδὲ τὴν παιδιάν ἄμοιρον εἶναι τῶν πρὸς τὸν πόλεμον χρησίμων· ὡς δ' αὐτῶς καὶ τοῖς ῥυθμοῖς Κρητικοῖς χρῆσθαι κατὰ τὰς ᾠδὰς συντονωτάτοις οὔσιν, οὓς Θάλητα ἀνευ-

481. ρεῖν· ᾧ καὶ τοὺς παιᾶνας καὶ τὰς ἄλλας τὰς ἐπιχωρίους ᾠδὰς

ἀνατιθέασι, καὶ πολλὰ τῶν νομίμων· καὶ ἐσθῆτι δὲ καὶ ὑποδέσει 481.
πολεμικῇ χρῆσθαι, καὶ τῶν δώρων τιμιώτατα αὐτοῖς εἶναι
τὰ ὄπλα.

§. 17.

Λέγεσθαι δ' ὑπό τινων, ὡς Λακωνικά εἶη τὰ πολλὰ τῶν
νομιζομένων Κρητικῶν· τὸ δ' ἀληθές, εὐρῆσθαι μὲν ὑπ'
ἐκείνων, ἠκριβωκέναι δὲ τοὺς Σπαρτιάτας· τοὺς δὲ Κρήτας
ὀλιγωρῆσαι, κακωθεισῶν τῶν πόλεων καὶ μάλιστα τῆς Κνωσ-
σίων, τῶν πολλῶν· μεῖναι δὲ τινα τῶν νομίμων, παρὰ Λυκ-
τίοις καὶ Γορτυνίοις καὶ ἄλλοις τισὶ πολιχνίοις μᾶλλον, ἢ
παρ' ἐκείνοις. Καὶ δὴ καὶ τὰ Λυκτίων νόμιμα ποιεῖσθαι μαρ-
τύρια τοὺς τὰ Λακωνικά πρεσβύτερα ἀποφαίνοντας· ἀποίκους
γὰρ ὄντας φυλάττειν τὰ τῆς μητροπόλεως ἔσθῃ· ἐπεὶ ἄλλως γε
εὐθες εἶναι τὸ τοὺς βέλτιον συνεσῶτας καὶ πολιτευομένους
τῶν χειρόνων ζηλωτάς ἀποφαίνειν. Οὐκ εὖ δὲ ταῦτα λέγεσθαι
οὔτε γὰρ ἐκ τῶν νῦν καθεστηκότων τὰ παλαιὰ τεκμηριουῖσθαι
δεῖν, εἰς τάναντία ἐκατέρων μεταπεπτωκότων· καὶ γὰρ ναυκρα-
τεῖν πρότερον τοὺς Κρήτας, ὥσε καὶ παροιμιάζεσθαι πρὸς
τοὺς προσποιουμένους μὴ εἰδέναι, ἃ ἴσασιν, Ὁ Κρῆς ἀγνοεῖ
τὴν θάλατταν· νῦν δ' ἀποβεβληκέναι τὸ ναυτικόν· οὔτε, ὅτι
ἀποικοὶ τινες γεγόνασι τῶν πόλεων, τῶν ἐν Κρήτῃ, Σπαρτια-
τῶν, ἐν τοῖς ἐκείνων νομίμοις διαμένειν ἐπηναγκάσθαι πολλάς
γοῦν τῶν ἀποικίδων μὴ φυλάττειν τὰ πάτρια· πολλάς δὲ καὶ
τῶν μὴ ἀποικίδων ἐν Κρήτῃ τὰ αὐτὰ ἔχειν τοῖς ἀποίκοις ἔσθῃ.

§. 18.

Τῶν τε Σπαρτιατῶν τὸν νομοθέτην Λυκοῦργον πέντε γε-
νεαῖς νεώτερον Ἀλθαιμένους εἶναι, τοῦ σείλαντος τὴν εἰς
Κρήτην ἀποικίαν· τὸν μὲν γὰρ ἰσορεῖσθαι Κίσσου παῖδα τοῦ

481. τὸ Ἄργος κτίσαντος περί τὸν αὐτὸν χρόνον, ἡνίκα Προκλῆς τὴν Σπάρτην συνώκιζε, Λυκοῦργον δ' ὁμολογεῖσθαι παρὰ πάντων ἕκτον ἀπὸ Προκλέους γεγονέναι· τὰ δὲ μιμήματα μὴ εἶναι πρότερα τῶν παραδειγμάτων, μηδὲ τὰ νεώτερα τῶν πρεσβυτέρων· τὴν τε ὄρχησιν τὴν παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπιχωριάζουσας, καὶ τοὺς ῥυθμούς, καὶ παιᾶνας τοὺς κατὰ νόμον ἀδομένους, καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν νομίμων, Κρητικὰ καλεῖσθαι παρ' αὐτοῖς, ὡς ἂν ἐκεῖθεν ὀρμώμενα· τῶν δ' ἀρχῶν τὰ μὲν κατὰ τὰς διοικήσεις ἔχειν τὰς αὐτὰς ἐπωνυμίας, ὡς περ καὶ τὴν τῶν Γερόντων ἀρχὴν καὶ τὴν τῶν Ἰππέων· πλὴν ὅτι τοὺς ἐν Κρήτῃ Ἰππέας καὶ Ἴππους κεκτῆσθαι συμβέβηκεν.
482. ἐξ οὗ τεκμαίρονται, πρεσβυτέραν εἶναι τῶν ἐν Κρήτῃ Ἰππέων τὴν ἀρχὴν· σώζειν γὰρ τὴν ἐτυμότητα τῆς προσηγορίας· τοὺς δὲ μὴ ἵπποτροφεῖν· τοὺς Ἐφόρους δὲ τὰ αὐτὰ τοῖς ἐν Κρήτῃ Κόσμοις διοικοῦντας ἐτέρως ὠνομάσθαι· τὴν δὲ συσσιτίαν Ἀνδρεῖα παρὰ μὲν τοῖς Κρησίν ἔτι καὶ νῦν καλεῖσθαι, παρὰ δὲ τοῖς Σπαρτιαταῖς μὴ διαμεῖναι καλούμενα ὁμοίως, ὡς πρότερον· παρ' Ἀλκμαῖν γοῦν οὕτω κειῖσθαι·

Θοίναις δὲ καὶ ἐν Θιάσοισιν Ἀνδρείων παρὰ δαιτυμόνεσσι.

Πρέπει παιᾶνα κατάρχειν.

§. 19.

Λέγεσθαι δ' ὑπὸ Κρητῶν, ὡς καὶ παρ' αὐτοὺς ἀφίκοιτο Λυκοῦργος κατὰ τοιαύτην αἰτίαν. Ἀδελφὸς ἦν πρεσβύτερος τοῦ Λυκούργου Πολυδέκτης· οὗτος τελευτῶν ἔγκυον κατέλιπε τὴν γυναῖκα· τέως μὲν οὖν ἐβασίλευεν ὁ Λυκοῦργος ἀντὶ τοῦ ἀδελφοῦ· γενομένου δὲ παιδὸς, ἐπετρόπευεν ἐκεῖνον, εἰς ὃν ἡ ἀρχὴ κατῆκουσα ἐτύγχανε. Λοιδορούμενος δὴ τις αὐτῶ, σαφῶς εἶπεν εἰδέναι, διότι βασιλεύσοι· λαβὼν δ' ὑπόνοιαν ἐκεῖνος, ὡς ἐκ τούτου τοῦ λόγου διαβάλλοιτο ἐπιβουλή τοῦ

παιδὸς ἐξ αὐτοῦ, δείσας μὴ, ἐκ τύχης ἀποθανόντος, αἰτίαν 482.
 αὐτὸς ἔχη παρά τῶν ἐχθρῶν, ἀπῆρεν εἰς Κρήτην. Ταύτην
 μὲν δὴ λέγεσθαι τῆς ἀποδημίας αἰτίαν· ἐλθόντα δὲ πλησιάσαι
 Θάλητι, μελοποιῶ ἀνδρὶ καὶ νομοθετικῶ, ἱστορήσαντα δὲ
 παρ' αὐτοῦ τὸν τρόπον, ὃν Ῥαδάμανθὺς τε πρότερον, καὶ
 ὕστερον Μίνως, ὡς παρά Διὸς, τοὺς νόμους ἐκφέρει εἰς
 ἀνθρώπους· γενόμενον δὲ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ καταμαθόν-
 τα καὶ τὰ ἐκεῖ νόμιμα· ἐντυχόντα δ', ὡς φασί τινες, καὶ
 Ὀμήρῳ διατρίβοντι ἐν Χίῳ, καταῤραι πάλιν εἰς τὴν οἰκείαν·
 καταλαβεῖν δὲ τὸν τοῦ ἀδελφοῦ υἱὸν, τὸν Πολυδέκτου Χαρί-
 λαον, βασιλεύοντα· εἶδ' ὀρμηῆσαι διαθεῖναι τοὺς νόμους, φοι-
 τῶντα ὡς τὸν θεὸν τὸν ἐν Δελφοῖς, κάκειθεν κομίζοντα τὰ
 προστάγματα, καθάπερ οἱ περὶ Μίνῳ ἐκ τοῦ ἀντροῦ τοῦ
 Διὸς, παραπλήσια ἐκείνοις τὰ πλείω. Τῶν [οὔν] Κρητικῶν τὰ
 κυριώτατα [ταῦτα· περὶ] τῶν καθ' ἕκαστα δὲ τοιαῦτα εἴρηκε.

§. 20.

Γαμειν μὲν ἅμα πάντες ἀναγκάζονται παρ' αὐτοῖς οἱ
 κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐκ τῆς τῶν παιδῶν Ἀγέλης ἐκκριθέν-
 τες· οὐκ εὐθὺς δ' ἄγονται παρ' ἑαυτοὺς τὰς γαμηθείσας
 παῖδας, ἀλλ' ἐπὶ ἡδὴ ἱκαναὶ ὥσι διοικεῖν τὰ περὶ τοὺς οἴκους.
 Φερνὴ δ' ἐστίν, ἃν ἀδελφοὶ ὥσι, τὸ ἡμισυ τῆς τοῦ ἀδελφοῦ
 μερίδος· τοὺς παῖδας δὲ γράμματά τε μαθάνειν, καὶ τὰς ἐκ τῶν
 νόμων ὠδὰς, καὶ τινὰ εἶδη τῆς μουσικῆς. Τοὺς μὲν οὔν ἔτι
 νεωτέρους εἰς τὰ συσσίτια ἄγουσι τὰ Ἀνδρεῖα· χαμαὶ δὲ καθή- 483.
 μενοι διαιτῶνται μετ' ἀλλήλων ἐν φαύλοις τριβωνίοις καὶ
 χειμῶνος καὶ θερούς τὰ αὐτά. Διακονοῦσί τε καὶ ἑαυτοῖς καὶ
 τοῖς ἀνδράσι· συμβάλλουσι δ' εἰς μάχην καὶ οἱ ἐκ τοῦ αὐτοῦ
 συσσιτίου πρὸς ἀλλήλους, καὶ πρὸς ἕτερα συσσίτια. Καθ' ἕκαστον δὲ Ἀνδρεῖον ἐφέσθηκε παιδονόμος· οἱ δὲ μείζους εἰς τὰς

483. Ἀγέλας ἄγονται τὰς δ' Ἀγέλας συνάγουσιν οἱ ἐπιφανέστατοι τῶν παίδων καὶ δυνατώτατοι, ἕκαστος, ὅσους πλείστους οἷός τε ἔσιν, ἀφροίζων. Ἐκάστης δ' Ἀγέλης ἄρχων ἔσιν ὡς τὸ πολὺ ὁ πατὴρ τοῦ συναγαγόντος, κύριος ὢν ἐξάγειν ἐπὶ θήραν καὶ δρόμους, τὸν δ' ἀπειθοῦντα κολάζειν· τρέφονται δὲ δημοσία. Ταχταῖς δὲ τισιν ἡμέραις Ἀγέλη πρὸς Ἀγέλην συμβάλλει μετὰ αὐλοῦ καὶ λύρας εἰς μάχην ἐν ῥυθμῇ, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς πολεμικοῖς εἰώθασιν· ἐκφέρουσι δὲ τὰς πληγὰς, τὰς μὲν διὰ χειρὸς, τὰς δὲ καὶ δι' ὄπλων ἀσιδήρων.

§. 21.

Ἴδιον δ' αὐτοῖς τὸ περὶ τοὺς ἔρωτας νόμιμον· Οὐ γὰρ παιδοῖ κατεργάζονται τοὺς ἐρωμένους, ἀλλ' ἀρπαγῇ προλέγει μὲν τοῖς φίλοις πρὸ τριῶν ἡμερῶν, ἢ πλειόνων, ὁ ἐραστῆς, ὅτι μέλλει τὴν ἀρπαγὴν ποιῆσθαι· τοῖς δ' ἀποκρύπτει μὲν τὸν παῖδα, ἢ μὴ ἔαν πορεύεσθαι τὴν τεταγμένην ὁδὸν, τῶν αἰσχίστων ἔσιν, ὡς ἐξομολογουμένοις, ὅτι ἀνάξιος ὁ παῖς εἶη τοιοῦτου ἐραστοῦ τυγχάνειν. Συνιόντες δ', ἂν μὲν τῶν ἴσων, ἢ τῶν ὑπερεχόντων τις ἢ τοῦ παιδὸς τῇ τιμῇ καὶ τοῖς ἄλλοις ὁ ἀρπάζων, ἐπιδιώκοντες ἀνθήψαντο μόνον μετρίως, τὸ νόμιμον ἐκπληροῦντες· τὰλλα δ' ἐπιτρέπουσιν ἄγειν χαίροντες· ἂν δ' ἀνάξιος, ἀφαιροῦνται· πέρας δὲ τῆς ἐπιδιώξεώς ἔσιν, ἕως ἂν ἀχθῇ ὁ παῖς εἰς τὸ τοῦ ἀρπάσαντος Ἀνδρείου. Ἐράσμιον δὲ νομίζουσιν, οὐ τὸν κάλλει διαφέροντα, ἀλλὰ τὸν ἀνδρεία καὶ κοσμιότητι· καὶ δωρησάμενος, ἀπάγει τὸν παῖδα τῆς χώρας εἰς ὃν βούλεται τόπον· ἐπακολουθοῦσι δὲ τῇ ἀρπαγῇ οἱ παραγενόμενοι· ἐξιαθέντες δὲ καὶ συνθηρεύσαντες δίμηνον (οὐ γὰρ ἔξεσι πλείω χρόνον κατέχειν τὸν παῖδα) εἰς τὴν πόλιν καταβαίνουσιν. Ἀφίεται δ' ὁ παῖς, δῶρα λαβὼν, σκληρὴν πολεμικὴν, καὶ βούην, καὶ ποτήριον. Ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὸν νόμον

νόμον δῶρα, καὶ ἄλλα πλείω καὶ πολυτελῆ ὥσε συνερανίζειν 483.
 τοὺς φίλους διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπαλωμάτων. Τὸν μὲν οὖν
 βοῦν θύει τῷ Δί, καὶ ἐστὶ τὸς συγκαταβαίνοντας· εἴτ' ἀπο-
 φαίνεται περὶ τῆς πρὸς τὸν ἔρασην ὁμιλίας, εἴτ' ἀσμενίζων τετύ-
 χηκεν, εἴτε μὴ τοῦ νόμου τοῦτο ἐπιτρέψαντος, ἢ, εἴ τις αὐτῷ 484.
 βία προσεήνεκται κατὰ τὴν ἀρπαγὴν, ἐνταῦθα παρῆ τιμωρεῖν
 ἑαυτῷ καὶ ἀπαλλάττεσθαι. Τοῖς δὲ καλοῖς τὴν ιδέαν, καὶ προγό-
 νων ἐπιφανῶν, ἔρασῶν μὴ τυχεῖν αἰσχροῦν, ὡς διὰ τὸν τρόπον
 τοῦτο παθοῦσιν. Ἔχουσι δὲ τιμὰς οἱ Παρασαθέντες (οὕτω γὰρ
 καλοῦσι τοὺς ἀρπαγέτας)· ἐν τε γὰρ τοῖς δρόμοις καὶ τοῖς θρό-
 νοις ἔχουσι τὰς ἐντιμοτάτας χώρας· τῇ τε σολῇ κοσμεῖσθαι
 διαφερόντως τῶν ἄλλων ἐφίεται τῇ δοθείσῃ παρὰ τῶν ἔρασῶν
 καὶ οὐ τότε μόνον, ἀλλὰ καὶ τέλειοι γενόμενοι διάσημον
 ἐσθῆτα φέρουσιν, ἀφ' ἧς γνωσθήσεται ἕκαστος κλεινὸς γενό-
 μενος. Τὸν μὲν γὰρ ἐρώμενον καλοῦσι Κλεινόν, τὸν δ' ἔρασην
 Φιλήτορα. Ταῦτα μὲν τὰ περὶ τοὺς ἔρωτας νόμιμα.

§. 22.

Ἄρχοντας δὲ δέκα αἰροῦνται· περὶ δὲ τῶν μεγίστων συμβού-
 λους χρῶνται τοῖς Γέρουσι καλουμένοις· καθίστανται δ' εἰς τοῦτο
 τὸ συνέδριον οἱ τῆς τῶν Κόσμων ἀρχῆς ἡξιωμένοι, καὶ τὰ
 ἄλλα δόκιμοι κρινόμενοι. Ἀξίαν δ' ἀναγραφῆς τὴν τῶν Κρη-
 τῶν πολιτείαν ὑπέλαβον διὰ τε τὴν ιδιότητα καὶ διὰ τὴν δόξαν.
 Οὐ πολλὰ δὲ διαχρῆται τούτων τῶν νομίμων· ἀλλὰ τοῖς Ῥω-
 μαίων διατάγμασι τὰ πλείω διοικεῖται, καθάπερ καὶ ἐν ταῖς
 ἄλλαις ἐπαρχίαις συμβαίνει.

Κ Ε Φ. Ε.

§. 1.

484. ΠΕΡΙ δὲ τὴν Κρήτην εἰσὶ νῆσοι, Θήρα μὲν, ἡ τῶν Κυρηναίων μητρόπολις, ἄποικος Λακεδαιμονίων· καὶ πλησίον ταύτης Ἀνάφη, ἐν ἣ τὸ τοῦ Αἰγλήτου Ἀπόλλωνος ἱερόν. Λέγει δὲ καὶ Καλλίμαχος τοτὲ μὲν οὕτως,

Αἰγλήτην Ἀνάφην τε, Λακωνίδι γείτονα Θήρη·

τοτὲ δὲ, τῆς Θήρας μνησθεῖς,

Μήτηρ εὐίππου πατρίδος ἡμετέρης.

Ἔστι δὲ μακρὰ ἡ Θήρα, διακοσίων οὔσα τὴν περίμετρον σταδίων, κειμένη δὲ κατὰ Δίαν νῆσον τὴν πρὸς Ἡρακλείῳ τῷ Κνωσσίῳ· διέχει δὲ τῆς Κρήτης εἰς ἑπτακοσίους σταδίους· πλησίον δ' αὐτῆς ἢ τε Ἀνάφη καὶ Θηρασία. Ταύτης δ' εἰς ἑκατὸν ἀπέχει νησιδίου Ἴος, ἐν ᾧ κεκηδεῦσθαι φασὶ τινες τὸν ποιητὴν Ὀμηρον· ἀπὸ δὲ τῆς Ἴου πρὸς ἑσπέραν ἰόντι, Σίκινος, καὶ Λαγοῦσσα, καὶ Φολέγανδρος, ἣν Ἄρατος σιθηρεῖην ὀνομάζει διὰ τὴν τραχύτητα. Ἐγγὺς δὲ τούτων Κίμωλος, ὅθεν ἡ γῆ ἡ Κιμωλία. Ἐνθεν ἡ Σίφνος ἐν ὄψει ἐστίν, ἧ ἢ λέγουσι, Σίφνιον ἀσράγαλον, διὰ τὴν εὐτέλειαν. Ἔτι δ' ἐγγυτέρω καὶ τῆς Κιμώλου καὶ τῆς Κρήτης ἡ Μήλος, ἀξιολογώτερα τούτων, διέχουσα τοῦ Ἑρμιονικοῦ ἀκρωτηρίου, τοῦ Σκυλλαίου, σταδίους ἑπτακοσίους, τοσοῦτους δὲ σχεδόν τι καὶ τοῦ Δικτυναίου. Ἀθηναῖοι δὲ ποτε πέμψαντες στρατιάν, ἠβηδὸν κατέσφαξαν τοὺς πλείους. Αὗται μὲν οὖν ἐν

485. τῷ Κρητικῷ πελάγει. Ἐν δὲ τῷ Αἰγαίῳ μάλλον, αὐτὴ τε ἡ Δήλος, καὶ αἱ περὶ αὐτὴν Κυκλάδες, καὶ αἱ ταύταις προσκείμεναι Σποράδες· ὧν εἰσὶ καὶ αἱ λεχθεῖσαι περὶ τὴν Κρήτην.

§. 2.

Ἡ μὲν οὖν Δῆλος ἐν πεδίῳ κειμένην ἔχει τὴν πόλιν, καὶ τὸ 485.
 ἱερόν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τὸ Λητώων. Ὑπέρκειται δὲ τῆς πό-
 λεως ὄρος ὑψηλὸν ὃ Κύνθος καὶ τραχύ. Ποταμὸς δὲ διαρρέει
 τὴν νῆσον Ἰνωπὸς, οὐ μέγας· καὶ γὰρ ἡ νῆσος μικρά. Τετί-
 μηται δὲ ἐκ παλαιοῦ διὰ τοὺς θεοὺς ἀπὸ τῶν ἠρωϊκῶν χρόνων
 ἀρξαμένη. Μυθεύεται γὰρ ἐνταῦθα ἡ Λητὴ τὰς ὠδῖνας ἀπο-
 θέσθαι τοῦ τε Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος·

Ἦν γὰρ τὸ πάροιθε φορητά,

φησὶν ὁ Πίνδαρος,

Κυμάτεσσι τε Δᾶλος,
 Παντοδαπῶν τ' ἀνέμων
 Ῥιπαῖσιν· ἀλλὰ Κοίου γένος
 Ὄπότ' ὀδύνασι θεαῖαις ἀγχιτόκοις ἐπέβαινεν,
 Δὴ τότε τέσσαρες ὄρθαι
 Πρέμων ἀπώρουσαν χθονίων,
 Ἄν δ' ἐπὶ κραναᾷ σχέθον
 Πέτρα ἀδαμαντοπέδιλοι
 Κίονες· ἐνθα τεκοῖ-
 σ' εὐδαίμον' ἐπόψατο γένναν.

Ἐνδοξον δ' ἐποίησαν αὐτὴν αἱ περιουκίδες νῆσοι, καλούμεναι
 Κυκλάδες, κατὰ τιμὴν πέμπουσαι δημοσίᾳ θεωροῦς τε καὶ θυ-
 σίας, καὶ χοροὺς παρθένων, πανηγύρεις τε ἐν αὐτῇ συνάγουσαι
 μεγάλας.

§. 3.

Κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν δώδεκα λέγονται· προσεγένοντο δὲ καὶ
 πλείους. Ἀρτεμίδωρος δ' οὖν [πεντεκαίδεκα] διαριθμεῖται, περὶ τῆς
 Ἑλένης εἰπὼν, ὅτι ἀπὸ Θορίκου μέχρι Σουνίου παράκειται μακρά,

485. σαθίων ὅσον ἐξήκοντα τὸ μῆκος· ἀπὸ ταύτης γὰρ, φησὶν, αἱ καλούμεναι Κυκλάδες εἰσὶ· ὀνομάζει δὲ Κέω, τὴν ἐγγυτάτω τῇ Ἑλένῃ· καὶ μετὰ ταύτην Κύθνον, καὶ Σέριφον, καὶ Μῆλον, καὶ Σίφνον, καὶ Κίμωλον, καὶ Πρεπέσινθον, καὶ Ὠλίारον, καὶ πρὸς ταύταις Πάρον, Νάξον, Σύρον, Μύκονον, Τῆνον, Ἄνδρον, Γύαρον. Τὰς μὲν οὖν ἄλλας τῶν δώδεκα νομίζω· τὴν δὲ Πρεπέσινθον, καὶ Ὠλίारον, καὶ Γύαρον, ἤττον· ὧν τῇ Γυάρῳ προσορμισθεῖς, ἔγνωσαν κόμισιον ὑπὸ ἀλιέων συνοικούμενον. Ἀπαίροντες δὲ ἐδεξάμεθα πρεσβευτὴν ἐνθένδε ὡς Καίσαρα προκεχειρισμένον, τῶν ἀλιέων τινὰ (ἦν δ' ἐν Κορίνθῳ Καῖσαρ βαδίζων ἐπὶ τὸν Θρίαμβον τὸν Ἀκτιακόν)· συμπλέων δὲ ἔλεγε πρὸς τοὺς πυθομένους, ὅτι πρεσβεῦοι περὶ κουφισμοῦ τοῦ φόρου· τελοῖεν γὰρ δραχμὰς ἑκατὸν πενήκοντα, καὶ τὰς ἑκατὸν χαλεπῶς ἂν
486. τελοῦντες. Δηλοῖ δὲ τὰς ἀπορίας αὐτῶν καὶ Ἄρατος ἐν τοῖς κατὰ λεπτόν·

ὦ Λητοῖ, σὺ μὲν εἰς γε σιδηρεῖν Φολέγανδρον,
Δειλὴ, ἢ Γύαρον παρελεύσεαι αὐτίχ' ὁμοίην.

§. 4.

Τὴν μὲν οὖν Δῆλον ἐνδοξὸν γενομένην οὕτως, ἔτι μᾶλλον ηὔξησε κατασκαφεῖσα ὑπὸ Ῥωμαίων Κόρινθος. Ἐκεῖσε γὰρ μετεχώρησαν οἱ ἔμποροι, καὶ τῆς ἀτελείας τοῦ ἱεροῦ προκαλουμένης αὐτοὺς, καὶ τῆς εὐκαιρίας τοῦ λιμένος· ἐν καλῷ γὰρ κεῖται τοῖς ἐκ τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ἀσίαν πλέουσιν· ἢ τε πανήγυρις ἐμπορικὸν τι πράγμα ἔστι, καὶ συνήθειαι ἦσαν αὐτῇ *καὶ* Ῥωμαῖοι τῶν ἄλλων μάλιστα, καὶ ὅτε συνεισῆκει ἢ Κόρινθος· Ἀθηναῖοί τε λαβόντες τὴν νῆσον, καὶ τῶν ἱερῶν ἅμα καὶ τῶν ἐμπόρων ἐπεμελοῦντο ἰκανῶς· ἐπελθόντες δ' οἱ τοῦ Μιθριδάτου στρατηγοί, καὶ ὁ ἀποσῆσας τύραννος αὐτὴν διελυμήναντο πάντα, καὶ παρέλαβον ἐρήμην οἱ Ῥωμαῖοι πάλιν τὴν

νησον, ἀναχωρήσαντος εἰς τὴν οἰκείαν τοῦ βασιλέως· καὶ διέτε- 486
λεσε μέχρι νῦν ἐνδεῶς πράττουσα. Ἐχουσι δ' αὐτὴν Ἀθηναῖοι.

§. 5.

Ῥήνεια δ' ἔρημον νησιδίον ἐστὶν ἐν τέτρασι τῆς Δήλου σταδίους, ὅπου τὰ μνήματα τοῖς Δηλίοις ἐστίν. Οὐ γὰρ ἔξεστιν ἐν αὐτῇ τῇ Δήλῳ θάπτειν, οὐδὲ καίειν νεκρόν· οὐκ ἔξεστι δὲ οὐδὲ κύνα ἐν Δήλῳ τρέφειν. Ὠνομάζετο δὲ Ὀρτυγία πρότερον.

§. 6.

Κέως δὲ τετράπολις μὲν ὑπῆρξε· λείπονται δὲ δύο, ἡ τε Ἰουλὶς καὶ ἡ Καρθαία, εἰς ἃς συνεπολίσθησαν αἱ λοιπαί, ἡ μὲν Ποιήεσσα εἰς τὴν Καρθαίαν, ἡ δὲ Κορησσία εἰς τὴν Ἰουλίδα. Ἐκ δὲ τῆς Ἰουλίδος ὁ τε Σμιννίδης ἦν ὁ μελοποιός, καὶ Βακχυλίδης, ἀδελφιδοῦς ἐκείνου· καὶ μετὰ ταῦτα Ἐρασίστρατος ὁ ἰατρός, καὶ τῶν ἐκ τοῦ περιπάτου φιλοσόφων Ἀρίστω, ὁ τοῦ Βορυσθενίτου Βίωνος ζηλωτής. Παρὰ τούτοις δὲ δοκεῖ τεθῆναι ποτε νόμος, οὗ μέμνηται καὶ Μένανδρος·

Καλὸν τὸ Κεῖων νόμιμόν ἐστι, Φανία·

Ὁ μὴ δυνάμενος ζῆν καλῶς, οὐ ζῆ κακῶς·

προσέταπτε γὰρ, ὡς ἔοικεν, ὁ νόμος τοὺς ὑπὲρ ἐξήκοντα ἔτη γεγονότας κωνειάζεσθαι, τοῦ διαρκεῖν τοῖς ἄλλοις τὴν τροφήν. Καὶ πολιορκουμένους δὲ πατε ὑπ' Ἀθηναίων, ψηφίσασθαι φασὶ τοὺς πρεσβυτάτους ἐξ αὐτῶν ἀποθανεῖν, ὀρισθέντος πλήθους ἐτῶν· τοὺς δὲ παύσασθαι πολιορκοῦντας. Κεῖται δ' ἐν ὄρει τῆς θαλάττης διέχουσα ἡ πόλις ὅσον πέντε καὶ εἴκοσι σταδίου· ἐπίγειον δ' ἐστὶν αὐτῆς τὸ χωρίον, ἐν ᾧ ἴδρυτο ἡ Κορησσία, κατοικίαν οὐδὲ κώμης ἔχουσα. Ἐστὶ δὲ καὶ πρὸς τῇ Κορησσίᾳ Σμινθίου Ἀπόλλωνος ἱερόν, καὶ πρὸς τῇ Ποιήεσση· μεταξὺ δὲ τοῦ ἱεροῦ, καὶ τῶν τῆς Ποιήεσσης ἐρειπίων, τὸ τῆς Νεδουσίας 487.

487. Ἀθηναῖς ἱερὸν, ἰδρυσαμένου Νέσορος κατὰ τὴν ἐκ Τροίας ἐπ-
άνοδον. Ἔστι δὲ καὶ Ἐλιξὸς ποταμὸς περὶ τὴν Κορησίαν.

§. 7.

Μετὰ δὲ ταύτην Νάξος καὶ Ἄνδρος, ἀξιόλογοι, καὶ Πάρος.
Ἐντεῦθεν ἦν Ἀρχιλόχος ὁ ποιητής. Ὑπὸ δὲ Παρίων ἐκτίσθη
Θάσος, καὶ Πάριον ἐν τῇ Προποντίδι πόλις. Ἐν ταύτῃ μὲν οὖν
λέγεται ὁ βωμὸς Σέας ἄξιος, σαδιαίας ἔχων τὰς πλευράς· ἐν
δὲ τῇ Πάρῳ ἢ Παρία λίθος λεγομένη, ἀρίστη πρὸς τὴν μαρμα-
ρογλυφίαν.

§. 8.

Σύρος δ' ἐστὶ, [μὴ] μηκύνουσι τὴν πρώτην συλλαβὴν, ἐξ ἧς
Φερεκύδης ὁ Βάβυος ἦν. Νεώτερος δ' ἐστὶν ὁ Ἀθηναῖος ἐκείνου.
Ταύτης δοκεῖ μνημονεύειν ὁ Ποιητής Συρίην καλῶν·

Νῆσός τις Συρίη κικλήσκειται
Ὀρτυγίης καθύπερθε.

§. 9.

Μύκονος δ' ἐστὶν, ὑφ' ἧς μυθεύουσι κεῖσθαι τῶν γιγάντων
τοὺς ὑσάτους ὑφ' Ἡρακλέους καταλυθέντας· ἀφ' ὧν ἢ παροι-
μία, Πάνθ' ὑπὸ μίαν Μύκονον, ἐπὶ τῶν ὑπὸ μίαν ἐπιγραφὴν
ἀγόντων τὰ διηρημένα τῇ φύσει. Καὶ τοὺς φαλακροὺς δὲ τινες
Μυκονίους καλοῦσιν ἀπὸ τοῦ τὸ πάθος τοῦτο ἐπιχωριάζειν
τῇ νήσῳ.

§. 10.

Σέριφος δ' ἐστὶν, ἐν ἧς τὰ περὶ τὸν Δίκτυν μεμύθειται, τὸν
ἀνεγκύσαντα τὴν λάρινακα τοῖς δικτύοις, τὴν περιέχουσαν τὸν
Περσέα καὶ τὴν μητέρα Δανάην, καταπεποντωμένους ὑπ'

ὑπ' Ἀκρισίου τοῦ πατρὸς τῆς Δανάης· τραφήναι τε γὰρ ἐνταῦθα 487.
τὸν Περσέα φασί, καὶ κομίσαντα τὴν τῆς Γοργόνης κεφαλὴν,
δείξαντα τοῖς Σεριφίοις ἀπολιθῶσαι πάντας· τοῦτο δὲ πράξει
τιμωροῦντα τῇ μητρὶ, ὅτι αὐτὴν Πολυδέκτης ὁ βασιλεὺς ἄκου-
σαν ἀγαγέσθαι προείλετο πρὸς γάμον, συμπραττόντων ἐκείνων.
Οὕτω δ' ἐς ἰ. πετρώδης ἢ νῆσος, ὥστε ὑπὸ τῆς Γοργόνης τοῦτο
παθεῖν αὐτὴν φασιν οἱ κωμωδοῦντες.

§. 11.

Τῆνος δὲ πόλιν μὲν οὐ μεγάλην ἔχει· τὸ δ' ἱερόν τοῦ Ποσει-
δῶνος μέγα ἐν ἄλσει, τῆς πόλεως ἔξω, θεᾶς ἄξιον· ἐν ᾧ καὶ
ἐσιατόρια πεποιήται μεγάλα, σημεῖον τοῦ συνέρχεσθαι πλῆθος
ικανὸν τῶν συνδυόντων αὐτοῖς ἀσυγγειτόνων τὰ Ποσειδῶνια.

§. 12.

Ἔστι δὲ καὶ Ἀμοργὸς τῶν Σποράδων, ὅθεν ἦν Σιμωνίδης,
ὁ τῶν ἰάμβων ποιητῆς, καὶ Λέβινθος, καὶ Λερία....

Καὶ τότε Φωκυλίδεω· Λέριοι κακοὶ, οὐχ' ὁ μὲν, ὅς δ' οὐ·
Πάντες, πλὴν Προκλέους· εἰ Προκλῆς Λέριος.

Διεβέβληντα γὰρ ὡς κακοήθεις οἱ ἐνθενδε ἄνθρωποι. 488.

§. 13.

Πλησίον δ' ἐς ἰ. καὶ ἡ Πάτμος, καὶ [αἰ] Κορασσίαι, πρὸς δύσιν
κείμεναι τῇ Ἰκαρίᾳ· αὕτη δὲ Σάμω. Ἡ μὲν οὖν Ἰκαρία ἔρημός ἐστι,
νομάς δ' ἔχει, καὶ χρῶνται αὐταῖς Σάμιοι· τοιαύτη δ' οὐσα,
ἔνδοξος ὁμῶς ἐστὶ, καὶ ἀπ' αὐτῆς Ἰκάριον καλεῖται τὸ προκεί-
μενον πέλαγος· ἐν ᾧ καὶ αὕτη καὶ Σάμος καὶ Κῶς ἐστὶ, καὶ αἰ
ἄρτι λεχθεῖσαι Κορασσίαι, καὶ Πάτμος, καὶ Λέρος. Ἐνδοξον
δὲ καὶ τὸ ἐν αὐτῇ [τῇ Σάμω] ὄρος, ὁ Κερκετεὺς, μᾶλλον τῆς
Ἀμπέλου· αὕτη δ' ὑπέρεκειται τῆς Σαμίων πόλεως. Συνάπτει δὲ

488. τῷ Ἰκαρίῳ τὸ Καρπάθειον πέλαγος πρὸς νέτον· τούτῳ δὲ τὸ Αἰγύπτιον· πρὸς δὲ δύσιν τό τε Κρητικὸν καὶ τὸ Λιβυκόν.

§. 14.

Καὶ ἐν τῷ Καρπαθείῳ δ' εἰσὶ πολλαὶ τῶν Σποράδων μεταξὺ τῆς Κῶ μάλισα, καὶ Ρόδου, καὶ Κρήτης· ὧν εἰσιν Ἀστυπαλαία τε καὶ Τήλος καὶ Χαλκία, καὶ ἄς Ὅμηρος ὀνομάζει ἐν τῷ Καταλόγῳ·

Οἱ δ' ἄρα Νίσυρον τ' εἶχον, Κράπαθόν τε, Κάσον τε,
καὶ Κῶν, Εὐρυπύλοιο πόλιν, νήσους τε Καλύδνας.

Ἐξω γὰρ τῆς Κῶ καὶ τῆς Ρόδου, περὶ ὧν ἐροῦμεν ὕστερον, τὰς τε ἄλλας ἐν ταῖς Σποράσι τίθεμεν, καὶ δὴ καὶ ἐνταῦθα μεμνήμεθα αὐτῶν, καίπερ τῆς Ἀσίας, οὐ τῆς Εὐρώπης ἐγγὺς οὐσῶν· ἐπειδὴ τῇ Κρήτῃ καὶ ταῖς Κυκλάσι καὶ τὰς Σποράδας συμπεριλαβεῖν ἐπήγετό πως ὁ λόγος. Ἐν δὲ τῇ τῆς Ἀσίας περιοδείᾳ τὰς προσεχεῖς αὐτῇ τῶν ἀξιολόγων νήσων προσπεριοδεύσωμεν, Κύπρον, καὶ Ρόδον, καὶ Κῶν, καὶ τὰς ἐν τῇ ἐφεξῆς παραλίᾳ κειμένας, Σάμον, Χίον, Λέσβον, Τένεδον· νῦν δὲ τὰς Σποράδας, ὧν ἄξιον μνησθῆναι λοιπὸν, ἔπιμεν.

§. 15.

Ἡ μὲν οὖν Ἀστυπαλαία ἰκανῶς ἐστὶ πελαγία, πόλιν ἔχουσα. Ἡ δὲ Τήλος ἐκτέταται παρὰ τὴν Κνιδίαν μακρὰ, ὑψηλὴ, σενή, τὴν περίμετρον ὅσον ἑκατὸν καὶ τετταράκοντα σταδίων, ἔχουσα ὕψομον. Ἡ δὲ Χαλκία τῆς Τήλου διέχει σταδίους ὀγδοήκοντα, Καρπάθου δὲ τετρακοσίους, Ἀστυπαλαίας δὲ περὶ διπλασίους. ἔχει δὲ καὶ κατοικίαν ὁμώνυμον, καὶ ἱερὸν Ἀπόλλωνος, καὶ λιμένα.

§. 16.

Νίσυρος δὲ πρὸς ἄρκτον μὲν ἐστὶ Τήλου, διέχουσα αὐτῆς 488. ὅσον ἐξήκοντα σταδίους, ὅσους καὶ Κῶ διέχει· στρογγύλη δὲ, καὶ ὑψηλή, καὶ πετρώδης, τοῦ μυλίου λίθου· ταῖς γοῦν ἀσυγείτοσιν ἐκεῖθεν ἐστὶν ἡ τῶν μύλων εὐπορία. ἔχει δὲ καὶ πόλιν ὁμώνυμον, καὶ λιμένα, καὶ Φερμά, καὶ Ποσειδῶνος ἱερόν· περίμετρος δὲ αὐτῆς ὀγδοήκοντα σταδίοι. ἔστι δὲ καὶ νησίδια πρὸς αὐτῇ Νισυρίων λεγόμενα. Φασὶ δὲ, τὴν Νίσυρον ἀπό- 489. θραυσμα εἶναι τῆς Κῶ, προσθέντες καὶ μῦθον, ὅτι Ποσειδῶν διώκων ἓνα τῶν Γιγάντων, Πολυδώτην, ἀποθράυσας τῇ τριαίνῃ τρύφος τῆς Κῶ ἐπ' αὐτὸν βάλοι, καὶ γένοιτο νῆσος τὸ βληθὲν ἢ Νίσυρος, ὑποκείμενον ἔχουσα ἐν αὐτῇ τὸν Γίγαντα· τινὲς δὲ αὐτὸν ὑποκεῖσθαι τῇ Κῶ φασίν.

§. 17.

Ἡ δὲ Κάρπαθος, ἣν Κράπαθον εἶπεν ὁ Ποιητής, ὑψηλή ἐστὶ, κύκλον ἔχουσα σταδίων διακοσίων. Τετράπολις δ' ὑπῆρξε, καὶ ὄνομα εἶχεν ἀξιόλογον· ἀφ' οὗ καὶ τῷ πελάγει τοῦνομα ἐγένετο. Μία δὲ τῶν πόλεων ἐκαλεῖτο Νίσυρος, ὁμώνυμος τῇ τῶν Νισυρίων νήσῳ. Κεῖται δὲ τῆς Λιβύης κατὰ Λευκὴν ἀκτὴν· ἡ τῆς μὲν Ἀλεξανδρείας διέχει περὶ χιλίους σταδίους, τῆς δὲ Καρπάθου περὶ τετρακισχιλίους.

§. 18.

Ἡ Κάσος δὲ ταύτης μὲν ἀπὸ ἑβδομήκοντά ἐστι σταδίων· τοῦ δὲ Σαλμωνίου τοῦ ἄκρου τῆς Κρήτης διακοσίων πενήκοντα· κύκλον δὲ ἔχει σταδίων ὀγδοήκοντα. ἔστι δ' ἐν αὐτῇ καὶ πόλις ὁμώνυμος, καὶ Κασίων νῆσοι καλούμεναι πλείους περὶ αὐτήν.

§. 19.

489. Νήσους δὲ Καλύδνας τὰς Σποράδας λέγειν φασὶ τὸν Ποιητὴν, ὧν μίαν εἶναι Καλύμναν· εἰκὸς δ', ὡς ἐκ τῶν Νισυρίων λέγονται καὶ Κασίων αἱ ἐγγὺς καὶ ὑπήκοοι, οὕτως καὶ τὰς τῆ Καλύμνη περικειμένας, ἴσως τότε λεγομένη Καλύδνη· τινὲς δὲ δύο εἶναι Καλύδνας φασὶ, Λέρον καὶ Καλύμναν· ἄσπερ καὶ λέγειν τὸν Ποιητὴν. Ὁ δὲ Σκήψιος πληθυντικῶς ὠνομάσθαι τὴν νῆσον Καλύμνας φησὶν, ὡς Ἀθήνας, καὶ Θήβας· δεῖν δὲ ὑπερβατῶς δέξασθαι τὸ τοῦ Ποιητοῦ· οὐ γὰρ νήσους Καλύδνας λέγειν· ἀλλ',

Οἱ δ' ἄρα νήσους

Νισυρόν τ' εἶχον, Κράπαθόν τε Κάσος τε

Καὶ Κῶν, Εὐρυπύλοιο πόλιν, Καλύδνας τε....

§. 20.

Ἄπαν μὲν οὖν τὸ νησιωτικὸν μέλι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀσειόν ἐστι καὶ ἐνάμιλλον τῷ Ἀττικῷ· τὸ δ' ἐν ταῖσδε ταῖς νήσοις διαφέροντως· μάλιστα δὲ τὸ Καλύμνιον.

ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Τὸ ἐνδέκατον ἄρχεται μὲν τῆς Ἀσίας, τοῦ Ταναΐδος ἀπὸ τῶν ἀρκτικῶν μερῶν ἄνωθεν ἀρχομένου διαιρεῖν τὴν Εὐρώπην τῆς Ἀσίας. Περιέχει δὲ τὸ βιβλίον καὶ τὰ παρακείμενα ἔθνη ταῖς ἀρχαῖς αὐτοῦ πρὸς τὴν ἀνατολὴν καὶ μεσημβρίαν, ἧ καὶ Ἀσία ἐστὶ. Ἔστι δὲ τῆδε ἔθνη βάρβαρα τὰ τῷ βιβλίῳ ἐγκείμενα, ὅσα παροικεῖ τὸ Κκυκάσιον ὄρος, ἐν οἷς Ἀμαζόνες τε καὶ Μασσαγέται, Σκύθαι καὶ Ἄλθανοὶ καὶ Ἰθηρες, Βακτριανοὶ, Κάσπιοι, Μῆδοι, Πέρσαι, Ἀρμενίαι δύο, ἕως τῆς Μεσοποταμίας. ἔχει δὲ καὶ Τρωγλοδύτας καὶ Ημιόχους, εὐτῶ λεγόμενα ἔθνη, καὶ Σκηπτούχους, Σοάνες, Ἀσσυρίους, Πολυφάγους, Ναβιανούς, Σιρακούς, Ταπύρους. Ἐπεμνήσθη δὲ [καὶ] Ἰάσονος καὶ Μηδείας, καὶ ὧν ἔκτισαν πόλεων· ἔτι δὲ Ξέρξου, καὶ Μιθριδάτου, καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου.

ΚΕΦ. Α.

§. 1.

Τῆ δ' Εὐρώπῃ συνεχῆς ἐστὶν ἡ Ἀσία, κατὰ τὸν Τάναϊν συν- 490.
άπτουσα αὐτῇ· περὶ ταύτης οὖν ἐφεξῆς ῥητέον, διελόντας φυσικοῖς
τισιν ὄροις τοῦ σαφοῦς χάριν. Ὅπερ οὖν Ἐρατοσθένης ἐφ' ὅλης
τῆς οἰκουμένης ἐποίησε, τοῦθ' ἡμῖν ἐπὶ τῆς Ἀσίας ποιητέον.

§. 2.

Ὁ γὰρ Ταῦρος μέσην πῶς διέζωκε ταύτην τὴν ἡπειρον, ἀπὸ

490. τῆς ἐσπέρας ἐπὶ τὴν ἕω τεταμένος· τὸ μὲν αὐτῆς ἀπολείπων πρὸς βορρᾶν, τὸ δὲ, μεσημβρινόν. Καλοῦσι δὲ αὐτῶν οἱ Ἕλλη-
νες, τὸ μὲν ἐντὸς τοῦ Ταύρου, τὸ δὲ ἐκτός. Εἴρηται δὲ ταῦθ' ἡμῖν καὶ πρότερον· ἀλλ' εἰρήσθω καὶ νῦν, ὑπομνήσεως χάριν.

§. 3.

Πλάτος μὲν οὖν ἔχει τὸ ὄρος πολλαχοῦ καὶ τρισχιλίων σα-
δίων, μῆκος δ' ὅσον καὶ τὸ τῆς Ἀσίας, τεττάρων που μυριάδων
καὶ πεντακισχιλίων, ἀπὸ τῆς Ῥοδίων περαίας ἐπὶ τὰ ἄκρα τῆς
Ἰνδικῆς καὶ Σκυθίας πρὸς τὰς ἀνατολάς.

§. 4.

Διήρηται δ' εἰς μέρη πολλὰ καὶ ὀνόματα, περιγραφαῖς καὶ
μείζοσι καὶ ἐλάττοσιν ἀφωρισμένα. Ἐπεὶ δ' ἐν τῷ τοσοῦτω
πλάτει τοῦ ὄρους ἀπολαμβάνεται τινα ἔθνη, τὰ μὲν ἀσημό-
491. τερα, τὰ δὲ καὶ παντελῶς γινώριμα (καθάπερ ἡ Παρθυαία,
καὶ Μηδία, καὶ Ἀρμενία, καὶ Καππαδοκῶν τινες, καὶ Κίλικες,
καὶ Πισίδαι), τὰ μὲν πλεονάζοντα τοῖς προσβόρροις μέρεσιν ἐν-
ταῦθα τακτέον· τὰ δ' ἐν τοῖς νοτίοις, εἰς τὰ νότια. Καὶ τὰ ἐν
μέσῳ δὲ τῶν ὄρων κείμενα, διὰ τὰς τῶν ἀέρων ὁμοιότητας
πρὸς βορρᾶν πῶς θετέον· ψυχροὶ γάρ εἰσιν, οἱ δὲ νότιοι, θερ-
μοί. Καὶ τῶν ποταμῶν δὲ αἱ ῥύσεις ἐνθενδε οὔσαι πᾶσαι σχεδόν
τι εἰς τὰναντία, αἱ μὲν εἰς τὰ βόρεια, αἱ δ' εἰς τὰ νότια μέρη,
τά γε πρῶτα (κἂν ὑπερόν τινες ἐπισρέφωσι πρὸς ἀνατολάς, ἢ
δύσεις), ἔχουσί τι εὐφυές πρὸς τὸ τοῖς ὄρεσιν ὀρίοις χρῆσθαι
κατὰ τὴν εἰς δύο μέρη διαίρεσιν τῆς Ἀσίας· καθάπερ καὶ ἡ
θάλαττα ἢ ἐντὸς σηλῶν, ἐπ' εὐθείας πῶς οὔσα ἢ πλείσῃ τοῖς
ὄρεσι τούτοις, ἐπιτηδεῖα γεγένηται πρὸς τὸ δύο ποιεῖν ἠπείρους,
τὴν τε Εὐρώπην, καὶ τὴν Λιβύην, ὄριον ἀμφοῖν οὔσα ἀξιόλογον.

§. 5.

Τοῖς δὲ μεταβαίνουσιν ἀπὸ τῆς Εὐρώπης ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ἐν 491. τῇ γεωγραφίᾳ, τὰ πρὸς βορρᾶν ἔσι πρῶτα τῆς εἰς δύο διαιρέσεως· ὥστε ἀπὸ τούτων ἀρκτέον. Αὐτῶν δὲ τούτων πρῶτά ἔσι τὰ περὶ τὸν Τανάιν, ὅνπερ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης ὄριον ὑπεθέμεθα. Ἐσι δὲ ταῦτα τρόπον τινὰ χερρόνησιάζοντα. Περιέχεται γὰρ ἐκ μὲν τῆς ἐσπέρας τῷ ποταμῷ τῷ Ταναΐδι καὶ τῇ Μαιώτιδι μέχρι τοῦ Βοσπόρου, καὶ τῆς τοῦ Εὐξείνου παραλίας, τῆς τελευτώσης εἰς τὴν Κολχίδα· ἐκ δὲ τῶν ἄρκτων τῷ Ὠκεανῷ, μέχρι τοῦ σώματος τῆς Κασπίας θαλάττης· ἔωθεν δὲ αὐτῇ ταύτῃ τῇ θαλάττῃ μέχρι τῶν μεθωρίων τῆς τε Ἀλβανίας καὶ τῆς Ἀρμενίας, καθ' ἃ ὁ Κύρος καὶ ὁ Ἀράξης ἐκβάλλουσι ποταμοὶ, ῥέοντες, ὁ μὲν διὰ τῆς Ἀρμενίας, Κύρος δὲ διὰ τῆς Ἰθηνίας καὶ τῆς Ἀλβανίας· ἐκ νότου δὲ τῇ ἀπὸ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Κύρου μέχρι τῆς Κολχίδος ὅσον τρισχιλίων οὔση σταδίων ἀπὸ θαλάττης ἐπὶ θαλάτταν, δι' Ἀλβανῶν καὶ Ἰθέρων, ὥστε ἰσθμοῦ λόγον ἔχειν· Οἱ δ' ἐπὶ τοσοῦτον συναγαγόντες τὸν ἰσθμὸν, ἐφ' ὅσον Κλείταρχος, ἐπίκλυσον φήσας ἐξ ἑκατέρου τοῦ πελάγους, οὐδ' ἂν λόγου ἀξιοῖντο. Ποσειδώνιος δὲ χιλίων πεντακοσίων εἴρηκε τὸν ἰσθμὸν, ὅσον καὶ τὸν ἀπὸ Πηλουσίου ἰσθμὸν ἐς τὴν Ἐρυθρὰν· « Δοκῶ δὲ (φησὶ) μὴ πολὺ διαφέρειν » μηδὲ τὸν ἀπὸ τῆς Μαιώτιδος εἰς τὸν Ὠκεανόν ».

§. 6.

Οὐκ οἶδα δὲ, πῶς ἂν τις περὶ τῶν ἀδήλων αὐτῷ πισεύσειε, μηδὲν εἰκὸς ἔχοντι εἰπεῖν περὶ αὐτῶν, ὅταν περὶ τῶν φανερῶν οὕτω παραλόγως λέγη· καὶ ταῦτα φίλος Πομπηίῳ γεγονώς, τῷ στρατεύσαντι ἐπὶ τοὺς Ἰθηνάς, καὶ τοὺς Ἀλβανούς, μέχρι τῆς 492. ἐφ' ἑκάτερα θαλάττης, τῆς τε Κασπίας καὶ τῆς Κολχικῆς.

492. Φασί γοῦν ἐν Ρόδῳ γενόμενον τὸν Πομπηϊον, ἡνίκα ἐπὶ τὸν ληστρικὸν πόλεμον ἐξῆλθεν (αὐθις δ' ἔμελλε καὶ ἐπὶ Μιθριδάτην ὀρμήσειν, καὶ τὰ μέχρι τῆς Κασπίας ἔθνη), παρατυχεῖν διαλεγομένῳ τῷ Ποσειδωνίῳ ἀπιόντα δ' ἐρέσθαι, εἴτι προστάττει τὸν δ' εἰπεῖν,

Αἰὲν ἀριστεύειν, καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων.

Προσίζει δὲ τούτοις, ὅτι καὶ τὴν ἰστορίαν συνέγραψε τὴν περὶ αὐτόν. Διὰ δὴ ταῦτα ἐχρῆν φροντίσαι τὰ ληθοῦς πλέον τι.

§. 7.

Δεύτερον δ' ἂν εἴη μέρος, τὸ ὑπὲρ τῆς Ὑρκανίας θαλάττης, ἣν Κασπίαν καλοῦμεν, μέχρι τῶν κατ' Ἰνδοῦς Σκυθῶν. Τρίτον δὲ μέρος τὸ συνεχὲς τῷ λεχθέντι ἰσθμῷ, καὶ *αἰί* τὰ ἐξῆς τούτῳ, καὶ ταῖς Κασπίαις πύλαις, τῶν ἐντὸς τοῦ Ταύρου καὶ τῆς Εὐρώπης ἐγγυτάτω. Ταῦτα δ' ἐς ἡ Μηθία καὶ Ἀρμενία καὶ Καππαδοκία, καὶ τὰ μεταξύ. Τέταρτον δ' ἡ ἐντὸς Ἄλυσος γῆ, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ τῷ Ταύρῳ, καὶ ἐκτὸς, ὅσα εἰς τὴν χερρόνησον ἐκπίπτει, ἣν ποιεῖ ὁ διείργων ἰσθμὸς τὴν τε Ποντικὴν καὶ τὴν Κιλικίαν θαλάτταν. Τῶν δὲ ἄλλων, τῶν ἐξω τοῦ Ταύρου, τὴν τε Ἰνδικὴν τίθεμεν καὶ τὴν Ἀριανὴν, μέχρι τῶν ἔθνων τῶν καθηκόντων πρὸς τε τὴν κατὰ Πέρσας θαλάτταν καὶ τὸν Ἀράβιον κόλπον, καὶ τὸν Νεῖλον, καὶ πρὸς τὸ Αἰγύπτιον πέλαγος, καὶ τὸ Ἰσικόν.

Κ Ε Φ. Β.

§. 1.

Οὔτω δὲ διακειμένων, τὸ πρῶτον μέρος οἰκοῦσιν, ἐκ μὲν τῶν πρὸς ἄρκτον μερῶν καὶ τὸν Ὠκεανόν, Σκυθῶν τινες Νομάδες, καὶ Ἀμάξιοι· ἐνδοτέρῳ δὲ τούτων Σαρμάται, καὶ οὔτοι

Σκύθαι, Ἄορσοι καὶ Σιρακοὶ, μέχρι τῶν Καυκασίων ὄρων ἐπὶ 492. μεσημβρίαν τείνοντες, οἱ μὲν, Νομάδες, οἱ δὲ, Σκηνῖται καὶ Γεωργοί· περὶ δὲ τὴν λίμνην Μαιώται· πρὸς δὲ τῇ θαλάττῃ τοῦ Βοσπόρου, τῇ κατὰ τὴν Ἀσίαν, ἐστὶ καὶ ἡ Σινδική· μετὰ δὲ ταύτην Ἀχαιοὶ καὶ Ζυγοὶ καὶ Ἠνίοχοι, Κερκέται τε καὶ Μακροπώγωνες. Ὑπέρκεινται δὲ τούτων καὶ τὰ τῶν Φθειροφάγων γενά· μετὰ δὲ τοὺς Ἠνιόχους ἡ Κολχίς, ὑπὸ τοῖς Καυκασίοις ὄρεσι κειμένη καὶ τοῖς Μοσχικοῖς. Ἐπεὶ δ' ὄριον ὑπόκειται τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας ὁ Τανάϊς ποταμὸς, ἐντεῦθεν ἀρξάμενοι τὰ καθ' ἕκαστα ὑπογράψομεν.

§. 2.

Φέρεται μὲν οὖν ἀπὸ τῶν ἀρκτικῶν μερῶν, οὐ μὴν ὡς ἂν κατὰ διάμετρον ἀντίρρους τῷ Νείλῳ, καθάπερ νομίζουσι οἱ πολλοὶ, ἀλλὰ ἐωσινώτερος ἐκείνου, παραπλησίως ἐκείνῳ τὰς 493. ἀρχὰς ἀδήλους ἔχων. Ἀλλὰ τοῦ μὲν πολὺ τὸ φανερὸν, χώραν διεξιόντος πᾶσαν εὐεπίμικτον, καὶ μακροὺς ἀνάπλους ἔχοντος. Τοῦ δὲ Ταναΐδος τὰς μὲν ἐκβολὰς ἴσμεν (δύο δ' εἰσὶν εἰς τὰ ἀρκτικώτατα μέρη τῆς Μαιώτιδος, ἐξήκοντα σταδίου ἀλλήλων διέχουσαι)· τοῦ δ' ὑπὲρ τῶν ἐκβολῶν ὀλίγον τὸ γνῶριμόν ἐστι, διὰ τὰ ψύχη καὶ τὰς ἀπορίας τῆς χώρας, ἅς οἱ μὲν αὐτόχθονες δύνανται φέρειν, σαρξὶ καὶ γάλακτι τρεφόμενοι νομαδικῶς, οἱ δ' ἄλλοεθνεῖς οὐχ ὑπομένουσιν. Ἄλλως τε οἱ Νομάδες, δυσεπίμικτοι τοῖς ἄλλοις ὄντες, καὶ πλήθει καὶ βίᾳ διαφέροντες, ἀποκεκλείασιν, εἰ καὶ τι πορεύσιμον τῆς χώρας ἐστίν, ἢ εἴ τινας τετύχηκεν ἀνάπλους ἔχων ὁ ποταμὸς. Ἀπὸ δὲ τῆς αἰτίας ταύτης, οἱ μὲν ὑπέλαβον τὰς πηγὰς ἔχειν αὐτὸν ἐν τοῖς Καυκασίοις ὄρεσι, πολὺν δ' ἐνεχθέντα ἐπὶ τὰς ἄρκτους, εἶτα ἀνασρέψαντα ἐκβάλλειν ἐς τὴν Μαιώτιν· τούτοις δὲ ὁμοδοξεῖ καὶ Θεοφάνης ὁ Μιτυληναῖος. Οἱ δ' ἀπὸ τῶν ἄνω φασὶ μερῶν τοῦ

493. Ἴσρου φέρεσθαι· σημεῖον δὲ φέρουσιν οὐδὲν τῆς πόρρωθεν οὕτω ρύσεως, καὶ ἀπ' ἄλλων κλιμάτων, ὥσπερ οὐ δυνατόν ὄν καὶ ἐγγύθεν καὶ ἀπὸ τῶν ἄρκτων.

§. 3.

Ἐπὶ δὲ τῷ ποταμῷ καὶ τῇ λίμνῃ πόλις ὁμώνυμος οἰκεῖται Τάναϊς, κρίσμα τῶν τὸν Βόσπορον ἔχόντων Ἑλλήνων. Νεωσι μὲν οὖν ἐξεπόρθησεν αὐτὴν Πολέμων, ὁ βασιλεὺς, ἀπειθοῦσαν. Ἦν δ' ἐμπορεῖον κοινὸν τῶν τε Ἀσιανῶν καὶ τῶν Εὐρωπαϊῶν Νομάδων, καὶ τῶν ἐκ τοῦ Βοσπόρου τὴν λίμνην πλεόντων, τῶν μὲν, ἀνδράποδα ἀγόντων καὶ δέρματα, καὶ εἴτι ἄλλο τῶν Νομαδικῶν, τῶν δ' ἐσθῆτα καὶ οἶνον, καὶ τᾶλλα, ὅσα τῆς ἡμέρου διαίτης οἰκεῖα, ἀντιφορτιζομένων. Πρόκειται δ' ἐν ἑκατὸν σαδίσι τοῦ ἐμπορείου νῆσος Ἀλωπεκία, κατοικία μιγάδων ἀνθρώπων· Ἔσι δὲ καὶ ἄλλα νησίδια πλησίον ἐν τῇ λίμνῃ. Διέχει δὲ τοῦ εὐόματος τῆς Μαιώτιδος, εὐθυπλοοῦσιν ἐπὶ τὰ βόρεια, δισχιλίους καὶ διακοσίους σαδίους ὁ Τάναϊς· οὐ πολὺ δὲ πλείους εἰσι παραλεγόμενῳ τὴν γῆν.

§. 4.

Ἐν δὲ τῷ παράπλῳ τῷ παρὰ γῆν πρῶτον μὲν ἔστιν, ἀπὸ τοῦ Ταναΐδος προῖοῦσιν ἐν ὀκτακοσίοις σαδίσι, ὁ μέγας καλούμενος Ρομβίτης, ἐν ᾧ τὰ πλεῖστα ἀλιεύματα τῶν εἰς ταριχείας ἰχθύων· ἔπειτα ἐν ἄλλοις ὀκτακοσίοις ὁ ἐλάσσων Ρομβίτης, καὶ ἄκρα, ἔχουσα καὶ αὐτὴ ἀλιείας ἐλάττους· ἔχουσι δὲ οἱ μὲν περὶ [τὸν] πρότερον νησίᾳ ὀρμητήρια, οἱ δ' ἐν τῷ μικρῷ Ρομβίτῃ αὐτοὶ εἰσιν οἱ Μαιῶται, [γῆν] ἐργαζόμενοι· οἰκοῦσι γὰρ ἐν τῷ παράπλῳ
494. τούτῳ παντὶ οἱ Μαιῶται, γεωργοὶ μὲν, οὐχ ἦττον δὲ τῶν Νομάδων πολεμισαί. Διήρηνται δὲ εἰς ἔθνη πλείω, τὰ μὲν πλησίον τοῦ Ταναΐδος ἀγριώτερα, τὰ δὲ συνάπτοντα τῷ Βοσπόρῳ χειροῖθι μᾶλλον·

μᾶλλον· Ἀπὸ δὲ τοῦ μικροῦ Ρομβίτου σάδιοί εἰσιν ἑξακόσιοι 494· ἐπὶ Τυράμβην καὶ τὸν Ἀντικεῖτην ποταμόν· εἴθ' ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ἐπὶ τὴν κώμην τὴν Κιμμερικὴν, ἥτις ἐστὶν ἀφετήριον τοῖς τὴν λίμνην πλέουσιν· ἐν δὲ τῷ παράπλῳ τούτῳ καὶ σκοπαί τινες λέγονται Κλαζομενίων.

§. 5.

Τὸ δὲ Κιμμερικὸν πόλις ἦν πρότερον ἐπὶ χερρόνησου ἰδρυμένη, τὸν ἰσθμὸν τάφρω καὶ χώματι κλείουσα· ἐκέκτηντο δ' οἱ Κιμμέριοι μεγάλην ποτὲ ἐν τῷ Βοσπόρῳ δύναμιν· διόπερ καὶ Κιμμερικὸς Βόσπορος ὠνομάσθη. Οὗτοι δ' εἰσὶν οἱ τοὺς τὴν μεσόγαίαν οἰκοῦντας ἐν τοῖς δεξιοῖς μέρεσι τοῦ Πόντου μέχρι Ἰωνίας ἐπιδραμόντες. Τούτους μὲν οὖν ἐξήλασαν ἐκ τῶν τόπων Σκύθαι· τοὺς δὲ Σκύθας Ἕλληνες, οἱ Παντικάπαιον καὶ τὰς ἄλλας οἰκίσαντες πόλεις, τὰς ἐν Βοσπόρῳ.

§. 6.

Εἴτ' ἐπὶ τὴν Ἀχιλλεῖον κώμην εἴκοσι σάδια, ἐν ἧ τὸ Ἀχιλλέως ἱερόν· ἐνταῦθα δ' ἐστὶν ὁ σενώτατος πορθμὸς τοῦ σώματος τῆς Μαιώτιδος, ὅσον εἴκοσι σαδίων, ἢ καὶ πλείονων, ἔχον ἐν τῇ περαίᾳ τὸ Μυρμήκιον κώμην· πλησίον δ' ἐστὶ τοῦ Ἡρακλείου καὶ τὸ Παρθέμιον.

§. 7.

Ἐντεῦθεν δ' ἐπὶ τὸ Σατύρου μνημα ἑννεήκοντα σάδιοι· τοῦτο δ' ἐστὶν ἐπ' ἄκρας τινὸς χώσῳ ἀνδρὸς τῶν ἐπιφανῶς δυναστευσάντων τοῦ Βοσπόρου.

§. 8.

Πλησίον δὲ κώμη Πατραεὺς, ἀφ' ἧς ἐπὶ κώμην Κοροκονδάμην

494. ἑκατὸν τριάκοντα. Αὕτη δ' ἐστὶ τοῦ Κιμμερικοῦ καλουμένου Βοσπόρου πέρας. Καλεῖται δὲ οὕτως ὁ σενωπὸς [ὁ] ἐπὶ τοῦ σώματος τῆς Μαιώτιδος, ἀπὸ τῶν κατὰ τὸ Ἀχιλλεῖον καὶ τὸ Μυρμήκιον σενῶν διατείνων μέχρι πρὸς τὴν Κοροκονδάμην καὶ τὸ ἀντικείμενον αὐτῇ κόμιον τῆς Παντικαπαίων γῆς, [ὧ] ὄνομα Ἄκρα, ἑβδομήκοντα σταδίων διεργομένῳ πορθμῷ· μέχρι γὰρ δεῦρο, καὶ ὁ κρύσαλλος διατείνει, πηττομένης τῆς Μαιώτιδος κατὰ τοὺς κρυμούς, ὥστε πεζεύεσθαι. Ἄπας δ' ἐστὶν εὐλίμενος ὁ σενωπὸς οὗτος.

§. 9.

Ἰπέρεκειται δὲ τῆς Κοροκονδάμης εὐμεγέθους λίμνη, ἣν καλοῦσιν ἀπ' αὐτῆς Κοροκονδαμίτιν· ἐκδίδωσι δ' ἀπὸ δέκα σταδίων τῆς κόμης εἰς τὴν Θαλάτταν· ἐμβάλλει δὲ εἰς τὴν λίμνην ἀπορρώξ τις τοῦ Ἀντικείτου ποταμοῦ, καὶ ποιεῖ νῆσον περικλυσὸν τινα ταύτη τε τῇ λίμνῃ, καὶ τῇ Μαιώτιδι, καὶ τῷ ποταμῷ. Τινὲς δὲ καὶ τοῦτον τὸν ποταμὸν Ἰπανιν προσαγορεύουσι, καθάπερ καὶ τὸν πρὸς τῷ Βορυσθέλει.

§. 10.

Εἰσπλεύσαντι δὲ εἰς τὴν Κοροκονδαμίτιν ἢ τὴν Φαναγορίαν
495. ἐστὶ πόλις ἀξιόλογος, καὶ Κῆποι, καὶ Ερμώνασσα, καὶ τὸ Ἄπαιτουρον, τὸ τῆς Ἀφροδίτης ἱερόν· ὧν ἡ Φαναγορία καὶ οἱ Κῆποι κατὰ τὴν λεχθεῖσαν νῆσον ἰδρύνται, εἰσπλέοντι ἐν ἀριστερᾷ· αἱ δὲ λοιπαὶ πόλεις ἐν δεξιᾷ πέραν Ἰπάνιος ἐν τῇ Σινδικῇ. Ἐστὶ δὲ καὶ Γοργιππία ἐν τῇ Σινδικῇ, τὸ βασιλεῖον τῶν Σινθῶν, πλησίον Θαλάττης, καὶ Ἀβοράκη. Τοῖς δὲ τοῦ Βοσπόρου δυνάταις ὑπήκοοι ὄντες ἅπαντες Βοσπορανοὶ καλοῦνται. Καὶ ἐστὶ τῶν μὲν Εὐρωπαϊῶν Βοσπορανῶν μητρόπολις τὸ Παντικάπαιον· τῶν δ' Ἀσιανῶν τὸ Φαναγόριον· καλεῖται γὰρ καὶ οὕτως ἡ πόλις. Καὶ

δοκεῖ τῶν μὲν ἐκ τῆς Μαιώτιδος καὶ τῆς ὑπερκειμένης βαρβαρίου 495. κατακομιζομένων ἐμπορεῖον εἶναι ἢ Φαναγορία· τῶν δ' ἐκ τῆς Θαλάττης ἀναφερομένων ἐκεῖσε τὸ Παντικάπαιον. Ἔστι δὲ καὶ ἐν τῇ Φαναγορίᾳ τῆς Ἀφροδίτης ἰερὸν ἐπίσημον τῆς Ἀπατούρου· ἐτυμολογοῦσι δὲ τὸ ἐπίθετον τῆς Θεοῦ μῦθόν τινα προσησάμενοι, ὡς, ἐπιθεμένων ἐνταῦθα τῇ Θεῷ τῶν Γιγάντων, ἐπικαλεσαμένη τὸν Ἡρακλέα, κρύψειεν ἐν κευθμῶνί τι, εἶτα τῶν Γιγάντων ἕκαστον δεχομένη καθ' ἓνα, τῷ Ἡρακλεῖ παραδοοῖη δολοφονεῖν ἐξ ἀπάτης.

§. 11.

Τῶν Μαιωτῶν δ' εἰσὶν αὐτοὶ τε οἱ Σινδοὶ, καὶ Δανδαῖριοι, καὶ Τορεάται, καὶ Ἄγροι, καὶ Ἀρρήχοι, ἔτι δὲ Τάοπητες, Ὀβιδιακηνοὶ, Σιττακηνοὶ, Δόσκοι, ἄλλοι πλείους· τούτων δ' εἰσὶ καὶ οἱ Ἀσπουργιανοὶ, μεταξὺ Φαναγορίας οἰκοῦντες καὶ Γοργιππίας ἐν πεντακοσίοις σταδίοις· οἷς ἐπιθέμενος Πολέμων ὁ βασιλεὺς ἐπὶ προσποιήσει φιλίας, οὐ λαθῶν, ἀντετρατηγήθη, καὶ ζωγρία ληφθεὶς ἀπέθανε. Τῶν δὲ συμπάντων Μαιωτῶν τῶν Ἀσιανῶν, οἱ μὲν ὑπήκουον τῶν τὸ ἐμπορεῖον ἐχόντων, τὸ ἐν τῷ Ταναΐδι· οἱ δὲ, τῶν Βοσπορανῶν· τότε δ' ἀφίσταντο ἄλλοι ἄλλοι. Πολλάκις δ' οἱ τῶν Βοσπορανῶν ἡγεμόνες καὶ τὰ μέγιστα τοῦ Ταναΐδος κατεῖχον, καὶ μάλιστα οἱ ὕστατοι Φαρνάκης καὶ Ἀσανδρος καὶ Πολέμων. Φαρνάκης δὲ ποτε καὶ τὸν Ὑπανν τοῖς Δανδαρίοις ἐπαγαγεῖν λέγεται διὰ τινος παλαιᾶς διώρυγος, ἀνακαθάρας αὐτήν, καὶ κατακλύσαι τὴν χώραν.

§. 12.

Μετά δὲ τὴν Σινδικήν, κατὰ τὴν Γοργιππίαν ἐπὶ τῇ Θαλάττῃ, ἢ τῶν Ἀχαιῶν καὶ Ζυγῶν καὶ Ἠμιόχων παραλία, τὸ πλεοναλίμενος καὶ ὀρεινή, τοῦ Καυκάσου μέρος· οὕσα. Ζῶσι δὲ ἀπὸ

495. τῶν κατὰ Θαλάτταν λησηρίων, ἀκάτια ἔχοντες λεπτά, σενά και κοῦφα, ὅσον ἀνθρώπους πέντε και εἴκοσι δεχόμενα, σπάμιον δὲ τριάκοντα δέξασθαι τοὺς πάντας δυνάμενα· καλοῦσι δ' αὐτὰ οἱ Ἕλληνες Καμάρας. Φασὶ δ' ἀπὸ τῆς Ἰάσονος στρατιάς, τοὺς μὲν Φθιώτας Ἀχαιοὺς τὴν ἐνθάδε Ἀχαΐαν οἰκίσαι,
496. Λάκωνας δὲ τὴν Ἠνιοχίαν, ὧν ἦρχον Ρέκας και Ἀμφίστρατος, οἱ τῶν Διοσκούρων ἠνίοχοι· και τοὺς Ἠνίοχους ἀπὸ τούτων εἰκὸς ὠνομάσθαι. Τῶν δ' οὖν καμαρῶν σόλους κατασκευαζόμενοι και ἐπιπλέοντες τοτὲ μὲν ταῖς ὀλκάσι, τοτὲ δὲ χώρα τινί, ἢ και πόλει τινί, Θαλαττοκρατοῦσι. Προσλαμβάνουσι δ' ἔσθ' ὅτε και οἱ τὸν Βόσπορον ἔχοντες, ὑφόρμους χορηγοῦντες, και ἀγοράν και διάθεσιν τῶν ἀρπαζομένων· ἐπανιόντες δὲ εἰς τὰ οἰκεία χωρία, ναυλοχεῖν οὐκ ἔχοντες, ἀναθέμενοι τοῖς ὤμοις τὰς καμάρας, ἀναφέρουσιν ἐπὶ τοὺς δρυμοὺς, ἐν οἷσπερ και οἰκοῦσι, λυπρὰν ἀροῦντες γῆν· καταφέρουσι δὲ πάλιν, ὅταν ἦ καιρός, τοῦ πλεῖν. Τὸ δ' αὐτὸ ποιοῦσι και ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ, γνώριμα ἔχοντες ὑλώδη χωρία, ἐν οἷς ἀποκρύψαντες τὰς καμάρας, αὐτοὶ πλακῶνται πεζοὶ νύκτωρ και μεθ' ἡμέραν, ἀνδραποδισμοῦ χάριν. Ἄ δ' ἀν λάβωσιν, ἐπιλυτρα ποιοῦνται ῥαδίως, μετὰ τοὺς ἀνάπλους μνηύοντες τοῖς ἀπολέσασιν. Ἐν μὲν οὖν τοῖς δυναστευομένοις τόποις, ἔστι τις βοήθεια ἐκ τῶν ἡγεμόνων τοῖς ἀδικουμένοις· ἀντεπιτίθενται γὰρ πολλάκις, και κατάγουσιν αὐτάνδρους τὰς καμάρας. Ἡ δ' ὑπὸ Ῥωμαίοις ἀβοηθητοτέρα ἐστὶ, διὰ τὴν ὀλιγωρίαν τῶν πεμπομένων.

§. 13.

Τοιοῦτος μὲν ὁ τούτων βίος. Δυναστεύονται δὲ και οὔτοι ὑπὸ τῶν καλουμένων Σκηπτούχων· και αὐτοὶ δὲ οὔτοι ὑπὸ τυράννοις, ἢ βασιλευσίν εἰσιν. Οἱ γοῦν Ἠνίοχοι τέτταρας εἶχον βασιλέας, ἠνίκα Μιθριδάτης ὁ Εὐπάτωρ, φεύγων ἐκ τῆς προγονικῆς [γῆς]

εἰς Βόσπορον, διήει τὴν χώραν αὐτῶν· καὶ αὕτη μὲν ἦν πορεύ- 496.
σιμος αὐτῶ· τῆς δὲ τῶν Ζυγῶν ἀπογνοὺς διὰ τε δυσχωρίας
καὶ ἀγριότητος, τῇ παραλίᾳ χαλεπῶς ἤει, τὰ πολλὰ ἐμβαίνων
ἐπὶ τὴν Θαλατταν, ἕως ἐπὶ τὴν τῶν Ἀχαιῶν ἦκε· καὶ προσ-
λαβόντων τούτων, ἐξετέλεσε τὴν ὁδὸν τὴν ἐκ Φάσιδος, οὐ πολὺ
τῶν τετρακισχιλίων λείπουσαν σαθίων.

§. 14.

Εὐθὺς οὖν ἀπὸ τῆς Κοροκουνδάμης πρὸς ἔω μὲν ὁ πλοῦς
ἔστιν. Ἐν δὲ σαθίοις ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ὁ Σινδικὸς ἐστὶ λιμὴν,
καὶ πόλις· εἶτα ἐν τετρακοσίοις τὰ καλούμενα Βατὰ, κώμη,
καὶ λιμὴν, καθ' ὃ μάλισα ἀντικειῖσθαι δοκεῖ πρὸς νότον ἢ Σι-
νώπη ταύτη τῇ παραλίᾳ, καθάπερ ἢ Κάραμβις εἴρηται τῷ
Κριοῦ μετώπῳ. Ἀπὸ δὲ τῶν Βατῶν ὁ μὲν Ἀρτεμίδωρος τὴν
Κερκετῶν λέγει παραλίαν, ὑφόρμους ἔχουσαν καὶ κώμας, ὅσον
ἐπὶ σαθίους ὀκτακοσίους καὶ πεντήκοντα· εἶτα τὴν τῶν Ἀχαιῶν,
σαθίων πεντακοσίων· εἶτα τὴν τῶν Ἡνιόχων, χιλίων· εἶτα τὸν
Πιτυοῦντα τὸν μέγαν, τριακοσίων ἐξήκοντα μέχρι Διοσκου- 497.
ριάδος. Οἱ δὲ τὰ Μιθριδατικά συγγράψαντες, οἷς μᾶλλον προσ-
εκτέον, Ἀχαιοὺς λέγουσι πρώτους, εἶτα Ζυγοὺς, εἶτα Ἡνιόχους,
εἶτα Κερκέτας, καὶ Μόσχους, καὶ Κολχοὺς, καὶ τοὺς ὑπὲρ
τούτων Φθειροφάγους, καὶ Σοάνας, καὶ ἄλλα μικρὰ ἔθνη τὰ
περὶ τὸν Καύκασον. Κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν ἢ παραλία, καθάπερ
εἶπον, ἐπὶ τὴν ἔω τείνει, καὶ βλέπει πρὸς νότον· ἀπὸ δὲ τῶν
Βατῶν ἐπιστροφῇ λαμβάνει κατὰ μικρόν· εἴτ' ἀντιπρόσωπος γί-
νεται τῇ θύσει, καὶ τελευτᾷ πρὸς τὸν Πιτυοῦντα καὶ τὴν Διοσ-
κουριάδα· ταῦτα γὰρ τὰ χωρία συνάπτει τῆς Κολχίδος τῇ
λεχθεΐσῃ παραλίᾳ. Μετὰ δὲ τὴν Διοσκουριάδα ἢ λοιπὴ τῆς Κολ-
χίδος ἐστὶ παραλία, καὶ ἢ συνεχῆς Τραπεζοῦς, καμπὴν ἀξιόλο-
γον ποιήσασα, εἶτα εἰς εὐθειᾶν ταθεΐσά πως πλευρὰν, τὴν τὰ

497. δεξιά τοῦ Πόντου ποιοῦσαν, τὰ βλέποντα πρὸς ἄρκτον. Ἄπασα δ' ἡ τῶν Ἀχαιῶν καὶ τῶν ἄλλων παραλία, μέχρι Διοσκουριάδος καὶ τῶν ἐπ' εὐθείας πρὸς νότον ἐν τῇ μεσογαίᾳ τόπων, ὑποπέπτωκε τῷ Καυκάσῳ.

§. 15.

Ἔστι δ' ὄρος τοῦτο ὑπερκείμενον τοῦ πελάγους ἐκατέρου, τοῦ τε Ποντικοῦ καὶ τοῦ Κασπίου, διατειχίζον τὸν ἰσθμὸν, τὸν διείργοντα αὐτά. Ἀφορίζει δὲ πρὸς νότον μὲν τὴν τε Ἀλβανίαν καὶ τὴν Ἰβηρίαν, πρὸς ἄρκτον δὲ τὰ τῶν Σαρματῶν πεδία· εὐδενδρῶν δ' ἐστὶν ὕλη παντοδαπῇ, τῇ τε ἄλλῃ, καὶ τῇ ναυπηγησίμῳ. Φησὶ δ' Ἐρατοσθένης ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων καλεῖσθαι Κάσπιον τὸν Καύκασον, ἴσως ἀπὸ τῶν Κασπίων παρονομασθέντα. Ἀγκῶνες δὲ τινες αὐτοῦ προπίπτουσιν ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν, οἱ τὴν τε Ἰβηρίαν περιλαμβάνουσι μέσην, καὶ τοῖς Ἀρμενίων ὄρεσι συνάπτουσι, καὶ τοῖς Μοσχικοῖς καλουμένοις· ἔτι δὲ τῷ Σκυδίῃ καὶ τῷ Παρυάδρῃ· ταῦτα δ' ἐστὶ μέρη τοῦ Ταύρου πάντα, τοῦ ποιοῦντος τὸ νότιον τῆς Ἀρμενίας πλευρὸν, ἀπεύρωγόντα πῶς ἐκείθεν πρὸς ἄρκτον, καὶ προσπίπτοντα μέχρι τοῦ Καυκάσου, καὶ τῆς τοῦ Εὐξείνου παραλίας, τῆς ἐπὶ Θεμισκυραν διατεινούσης ἀπὸ τῆς Κολχίδος.

§. 16.

Ἡ δ' οὖν Διοσκουριάς ἐν κόλπῳ τοιούτῳ κειμένη, καὶ τὸ ἐωθινώτατον σημεῖον ἐπέχουσα τοῦ σύμπαντος πελάγους, μυχός τε τοῦ Εὐξείνου λέγεται, καὶ ἔσχατος πλοῦς. Τὸ γὰρ παροιμακῶς λεχθέν,

Εἰς Φᾶσιν, ἔνθα ναυσὶν ἔσχατος δρόμος,

οὕτω δεῖ δέξασθαι, οὐχ ὡς τὸν ποταμὸν λέγοντος τοῦ ποιήσαντος τὸ ἰαμβεῖον, οὐδὲ *δῆ* ὡς τὴν ὁμώνυμον αὐτῷ πόλιν κειμένην

ἐπὶ τῷ ποταμῷ, ἀλλ' ὡς τὴν Κολχίδα ἀπὸ μέρους· ἐπεὶ ἀπὸ γὰρ 497.
 τοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς πόλεως οὐκ ἐλάττων ἑξακοσίων σταδίων λεί-
 πεται πλοῦς ἐπ' εὐθείας εἰς τὸν μυχόν. Ἡ δ' αὐτὴ Διοσκουριάς 498.
 ἐστὶ καὶ ἀρχὴ τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ μεταξύ τῆς Κασπίας καὶ τοῦ
 Πόντου, καὶ ἐμπορεῖον τῶν ὑπερκειμένων καὶ σύνεγγυς ἔθνων
 κοινόν. Συνέρχεται γοῦν εἰς αὐτὴν ἑβδομήκοντα, οἳ δὲ, καὶ
 τριακόσια ἔθνη, φασίν, οἷς οὐδὲν τῶν ὄντων μέλει· πάντα δὲ
 ἑτερόγλωττα, διὰ τὸ σποράδην καὶ ἀμίκτως οἰκεῖν, ὑπὸ αὐθα-
 θείας καὶ ἀγριότητος. Σαρμάται δ' εἰσὶν οἱ πλείους· πάντες δὲ
 Καυκάσιοι. Ταῦτα μὲν δὴ τὰ περὶ τὴν Διοσκουριάδα.

§. 17.

Καὶ ἡ λοιπὴ δὲ Κολχίς ἐπὶ τῇ θαλάττῃ ἢ πλείων ἐστὶ. Διαβ-
 ρεῖ δ' αὐτὴν ὁ Φάσις μέγας ποταμὸς, ἐξ Ἀρμενίας τὰς ἀρχὰς
 ἔχων, δεχόμενος τὸν τε Γλαῦκον καὶ τὸν Ἴππον, ἐκ τῶν πλη-
 σίων ὄρων ἐκπίπτοντας· ἀναπλεῖται δὲ μέχρι Σαραπάνων, ἐρύμα-
 τος δυναμένου δέξασθαι καὶ πόλεως συνοικισμὸν, ὅθεν πε-
 ζεύουσιν ἐπὶ τὸν Κύρον ἡμέραις τέτταρσι δι' ἀμαξιτοῦ. Ἐπίκειται
 δὲ τῷ Φάσιδι ὁμώνυμος πόλις, ἐμπορεῖον τῶν Κόλχων, τῇ μὲν
 προβεβλημένη τὸν ποταμὸν, τῇ δὲ, λίμνην, τῇ δὲ, τὴν θαλάτταν.
 Ἐντεῦθεν δὲ πλοῦς ἐπ' Ἄμισοῦ καὶ Σινώπης, τριῶν ἡμερῶν, ἢ
 δύο, διὰ τὸ τοὺς αἰγιαλοὺς μαλακοὺς εἶναι, καὶ τὰς τῶν ποτα-
 μῶν ἐκβολὰς. Ἀγαθὴ δ' ἐστὶν ἡ χώρα καὶ καρποῖς, πλὴν τοῦ
 μέλιτος (πικρίζει γὰρ τὸ πλέον), καὶ τοῖς πρὸς ναυπηγίαν πᾶσι·
 πολλὴν [ὕλην] γὰρ καὶ φύει, καὶ ποταμοῖς κατακομίζει· λίνον τε
 ποιεῖ πολὺ, καὶ κάνναβιν, καὶ κηρὸν, καὶ πίτταν. Ἡ δὲ λινουρ-
 γία καὶ τεθρύλληται· καὶ γὰρ εἰς τοὺς ἔξω τόπους ἀπεκόμιζον·
 καὶ τινες βουλόμενοι συγγενεῖάν τινά τοις Κόλχοις πρὸς τοὺς
 Αἰγυπτίους ἐμφανίζεον, ἀπὸ τούτων πισοῦνται. Ὑπέρκειται δὲ
 τῶν λεχθέντων ποταμῶν ἐν τῇ Μοσχικῇ τὸ τῆς Λευκοθέας ἱερόν,

498. Φρίξου ἴδρυμα, καὶ μαντιῶν ἐκείνου, ὅπου κριὸς οὐ θύεται, πλούσιόν ποτε ὑπάρξαν, συληθέν δὲ ὑπὸ Φαρνάκου καὶ ἡμᾶς, καὶ μικρὸν ὕστερον ὑπὸ Μιθριδάτου, τοῦ Περγαμηνοῦ. Κακω-
θείσης γὰρ χώρας,

Νοσεῖ τὰ τῶν θεῶν, οὐδὲ τιμᾶσθαι θέλει,
φησὶν Εὐριπίδης.

§. 18.

Τὸ μὲν γὰρ παλαιὸν ὄσσην ἐπιφάνειαν ἔσχεν ἡ χώρα αὕτη, δηλοῦσιν οἱ μῦθοι, τὴν Ἰάσονος στρατείαν αἰνιττόμενοι, προελθόντος μέχρι καὶ Μηθίας· ἔτι δὲ πρότερον τὴν Φρίξου. Μετὰ δὲ ταῦτα διαδεξάμενοι βασιλεῖς, εἰς σκηπτουχίας δηρημένην ἔχοντες τὴν χώραν, μέσως ἔπραττον. Αὐξηθέντος δὲ ἐπὶ πολὺ
499. Μιθριδάτου τοῦ Εὐπάτορος, εἰς ἐκεῖνον ἡ χώρα περιέστη· ἐπέμπετο δ' αἰεὶ τις τῶν φίλων ὑπαρχος καὶ διοικητὴς τῆς χώρας· τούτων δὲ ἦν καὶ Μοαφέρνης, ὁ τῆς μητρὸς ἡμῶν θεῖος πρὸς πατρός. Ἦν δ' ἔνθεν ἡ πλείστη τῶ βασιλεῖ πρὸς τὰς ναυτικὰς δυνάμεις ὑπουργία. Καταλυθέντος δὲ Μιθριδάτου, συγκατελύθη καὶ ἡ ὑπ' αὐτῷ πᾶσα, καὶ διενεμήθη πολλοῖς. Ὑστατα δὲ Πολέμων ἔσχε τὴν Κολχίδα· κακείνου τελευτήσαντος, ἡ γυνὴ Πυθωδωρίς κρατεῖ, βασιλεύουσα καὶ Κόλχων, καὶ Τραπεζοῦντος, καὶ Φαρνακίας, καὶ τῶν ὑπερκειμένων βαρβάρων, περὶ ὧν ἐροῦμεν ἐν τοῖς ὕστερον. Ἡ δ' οὖν Μοσχική, ἐν ἣ τὸ ἱερόν, τριμερὴς ἔστι· τὸ μὲν γὰρ ἔχουσιν αὐτῆς Κόλχοι, τὸ δὲ Ἰθηρες, τὸ δὲ Ἀρμένιοι. Ἔστι δὲ καὶ πολίχιμον ἐν τῇ Ἰθηρία, Φρίξου πόλις, ἡ νῦν Ἰθήεσσα, εὐερκὲς χωρίον, ἐν μεθορίοις τῆς Κολχίδος. Περὶ δὲ τὴν Διοσκουριάδα ρεῖ ὁ Χάρις ποταμός.

§. 19.

Τῶν δὲ συνεργομένων ἔθνων εἰς τὴν Διοσκουριάδα, καὶ οἱ

Φθειροφάγοι εἰσὶν, ἀπὸ τοῦ ἀνύχμου καὶ τοῦ πίνου λαβόντες 499· τοῦνομα. Πλησίον δὲ καὶ οἱ Σοάνες, οὐδὲν βελτίους τούτων τῷ πίνῳ, δυνάμει δὲ βελτίους, σχεδὸν δὲ τι καὶ κράτιςοι κατὰ ἀλκὴν καὶ δύναμιν· δυναστεύουσι γοῦν τῶν κύκλω, τὰ ἄκρα τοῦ Καυκάσου κατέχοντες, τὰ ὑπὲρ τῆς Διοσκουριάδος. Βασιλέα δ' ἔχουσι, καὶ συνέδριον ἀνδρῶν τριακοσίων· συνάγουσι δ', ὡς φασι, σρατιὰν καὶ εἴκοσι μυριάδων· ἅπαν γὰρ ἔστι τὸ πλῆθος μάχιμον, οὐ συντεταγμένον. Παρὰ τούτοις δὲ λέγεται καὶ χρυσὸν καταφέρειν τοὺς χειμάρρους· ὑποδέχεσθαι δ' αὐτὸν τοὺς βαρβάρους φάτναις κατατετρημέναις καὶ μαλλωταῖς δοραῖς· ἀφ' οὗ δὴ μεμυθεῦσθαι καὶ τὸ χρυσόμαλλον θέρας· ἢ δὴ καὶ Ἰβήρας ὁμωνύμως τοῖς ἑσπερίοις καλοῦσιν ἀπὸ τῶν ἑκατέρωθεν χρυσείων. Χρῶνται δ' οἱ Σοάνες φαρμάκοις πρὸς τὰς ἀκίδας θουμασῶς, ὥστε τοὺς φαρμακτοῖς τετρωμένους βέλεσι λυπεῖν καὶ τὴν ὄσμην. Τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἔθνη τὰ πλησίον τὰ περὶ τὸν Καυκάσον, λυπρὰ καὶ μικρόχωρα· τὸ δὲ τῶν Ἀλβανῶν ἔθνος καὶ τὸ τῶν Ἰβήρων, ἃ δὴ πληροῖ μάλισα τὸν λεχθέντα ἰσθμὸν, Καυκάσια καὶ αὐτὰ λέγοιτ' ἄν· εὐδαίμονα δὲ χώραν ἔχει σφόδρα, καλῶς οἰκεῖσθαι δυναμένην.

Κ Ε Φ. Γ.

§. 1.

ΚΑὶ δὴ, καὶ ἤγε Ἰβηρία οἰκεῖται καλῶς τὸ πλεον πόλεσί τε καὶ ἐποικίοις, ὥσε καὶ κεραμωτάς εἶναι [τάς] σέγας, καὶ ἀρχιτεκτονικὴν τὴν τῶν οἰκίσεων κατασκευὴν, καὶ ἀγοράς, καὶ τάλλα κοινά.

§. 2.

Τῆς δὲ χώρας τὰ μὲν κύκλω τοῖς Καυκασίοις ὄρεσι περιέχεται.

500. Προπεπτώκασι γάρ, ὡς εἶπον, ἀγκῶνες ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν εὐκαρποὶ, περιλαμβάνοντες τὴν σύμπασαν Ἰθέρην, καὶ συνάπτοντες πρὸς τε τὴν Ἀρμενίαν καὶ τὴν Κολχίδα· ἐν μέσῳ δ' ἐστὶ πεδῖον ποταμοῖς διάρρουν, μεγίστῳ δὲ τῷ Κύρῳ· ὃς τὴν ἀρχὴν ἔχων ἀπὸ τῆς Ἀρμενίας, εἰσβαλὼν εὐθύς εἰς τὸ πεδῖον τὸ λεχθέν, παραλαβὼν καὶ τὸν Ἄραγον ἐκ τοῦ Καυκάσου ῥέοντα, καὶ ἄλλα ὕδατα, διὰ σενῆς ποταμίας εἰς τὴν Ἀλβανίαν ἐκπίπτει· μεταξὺ δὲ ταύτης τε καὶ τῆς Ἀρμενίας ἐνεχθεῖς πολὺς διὰ πεδίων εὐβοτουμένων σφόδρα, δεξάμενος καὶ πλείους [ἄλλους] ποταμοὺς, ὧν ἔστιν ὁ τε Ἀλαζώνιος, καὶ ὁ Σανθοβοάνης, καὶ ὁ Φοιτάκης, καὶ Χάνης, πλῆτοί πάντες, εἰς τὴν Κασπίαν ἐμβαλλει θάλατταν. Ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Κόρος.

§. 3.

Τὸ μὲν οὖν πεδῖον τῶν Ἰθέρων οἱ γεωργικώτεροι καὶ πρὸς εἰρήνην νενευκότες οἰκοῦσιν, Ἀρμενισί τε καὶ Μηδισί ἐσκευασμένοι· τὴν δ' ὄρεινὴν οἱ πλείους καὶ μάχιμοι κατέχουσι, Σκυθῶν δίκην ζῶντες καὶ Σαρματῶν, ὧν περ καὶ ὄμοροι καὶ συγγενεῖς εἰσιν· ἄπτονται δ' ὁμῶς καὶ γεωργίας, πολλὰς τε μυριάδας συνάγουσι καὶ ἐξ ἑαυτῶν καὶ ἐξ ἐκείνων, ἐπειδάν τι συμπέσῃ θορυβῶδες.

§. 4.

Τέτταρες δ' εἰσὶν εἰς τὴν χώραν εἰσβολαί· μία μὲν διὰ Σαραπανῶν, φρουρίου Κολχικοῦ, καὶ τῶν κατ' αὐτὸ σενῶν, δι' ὧν ὁ Φᾶσις, γεφύραις ἑκατὸν καὶ εἴκοσι περατὸς γινόμενος, διὰ τὴν σκολιότητα, καταρρέει τραχὺς καὶ βίαιος εἰς τὴν Κολχίδα, πολλοῖς χειμάρροις κατὰ τὰς ἐπομβρίας ἐκχααδρουμένων τῶν τόπων. Γεννᾶται δ' ἐκ τῶν ὑπερκειμένων ὄρων πολλαῖς συμπληρούμενος πηγαῖς· ἐν δὲ τοῖς πεδίοις καὶ ἄλλους προσλαμβάνει

ποταμούς, ὧν ἔστιν ὁ τε Γλαῦκος καὶ ὁ Ἴππος· πληρωθεῖς δὲ 500. καὶ γενόμενος πλωτὸς ἐξίησιν εἰς τὸν Πόντον, καὶ ἔχει πόλιν ὀμώνυμον ἐπ' αὐτῶ, καὶ λίμνην πλησίον. Ἡ μὲν οὖν ἐκ τῆς Κολχίδος εἰς τὴν Ἰβηρίαν εἰσβολὴ τοιαύτη, πέτραις, καὶ ἐρύμασι, καὶ ποταμοῖς χαραδρώδεσι διακεκλεισμένη.

§. 5.

Ἐκ δὲ τῶν πρὸς ἄρκτον Νομάδων, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἀνάβασις χαλεπή· καὶ μετὰ ταύτην ποταμίᾳ σενῇ ἐπὶ τοῦ Ἀράγου ποταμοῦ τεττάρων ἡμερῶν ὁδὸν ἔχουσα ἐφ' ἑνα· φρουρεῖ δὲ τὸ πέρασ τῆς ὁδοῦ τεῖχος δύσμαχον· Ἀπὸ δὲ τῆς Ἀλβανίας, διὰ πέτρας πρῶτον λατομητῆς εἰσοδος, εἶτα διὰ τέλματος, ὃ ποιεῖ ὁ ποταμὸς ἐκ τοῦ Καυκάσου καταπίπτων. Ἀπὸ δὲ τῆς Ἀρμενίας τὰ ἐπὶ τῷ Κύρῳ σενά, καὶ τὰ ἐπὶ τῷ Ἀράγῳ· πρὶν γὰρ εἰς ἀλλήλους συμπεσεῖν, ἔχουσιν ἐπικειμένας πόλεις ἐρυμνάς ἐπὶ πέτραις, διεχούσαις ἀλλήλων ὄσον ἑκαταίδεκα σαδίους· ἐπὶ 501. μὲν τῷ Κύρῳ, τὴν Ἀρμοζικὴν, ἐπὶ δὲ Θατέρῳ Σευσάμορα. Ταύταις δὲ ἐχρήσατο ταῖς εἰσβολαῖς πρότερον Πομπήιος, ἐκ τῶν Ἀρμενίων ὄρμηθεῖς, καὶ μετὰ ταῦτα Κανίδιος.

§. 6.

Τέτταρα δὲ καὶ γένη τῶν ἀνθρώπων οἰκεῖ τὴν χώραν· ἓν μὲν καὶ πρῶτον, ἐξ οὗ τοὺς βασιλέας καθιστάσι, κατ' ἀγχιστεῖαν τε καὶ ἡλικίαν τὸν πρεσβύτατον, ὃ δὲ δεύτερος δικαιοδοτεῖ καὶ στρατηλατεῖ· δεύτερον δὲ τὸ τῶν ἱερέων, οἱ ἐπιμελοῦνται καὶ τῶν πρὸς τοὺς ὀμόρους δικαίων· τρίτον δὲ τὸ τῶν στρατευομένων καὶ γεωργούντων· τέταρτον δὲ τὸ τῶν λοιπῶν, οἱ βασιλικοὶ δοῦλοί εἰσι, καὶ πάντα διακονοῦνται τὰ πρὸς τὸν βίον. Κοινὰ δ' εἰσὶν αὐτοῖς αἱ κτήσεις κατὰ συγγένειαν· ἄρχει δὲ καὶ

501. ταμιεύει ἐκάστην ὁ πρεσβύτατος. Τοιοῦτοι μὲν οἱ Ἰβηρες καὶ ἡ χώρα αὐτῶν.

Κ Ε Φ. Δ.

§. 1.

Ἄλβανοὶ δὲ ποιμενικώτεροι, καὶ τοῦ νομαδικοῦ γένους ἐγγυτέρω, πλὴν οὐκ ἄγριοι· ταύτη δὲ καὶ πολεμικοὶ μετρίως. Οἰκοῦσι δὲ μεταξύ τῶν Ἰβήρων καὶ τῆς Κασπίας Θαλάττης, πρὸς ἑὼ μὲν ἀπτόμενοι τῆς Θαλάττης, πρὸς δύσιν δὲ ὁμοροῦντες τοῖς Ἰβηρσι· τῶν δὲ λοιπῶν πλευρῶν τὸ μὲν βόρειον φρουρεῖται τοῖς Καυκασίοις ὄρεσι· ταῦτα γὰρ ὑπέρκειται τῶν πεδίων, καλεῖται δὲ τὰ πρὸς τῇ Θαλάττῃ μάλιστα Κεραῦνια· τὸ δὲ νότιον ποιεῖ ἡ Ἀρμενία παρήκουσα, πολλὴ μὲν πεδιάς, πολλὴ δὲ καὶ ὄρεινῆ, καθάπερ ἡ Καμβυσηνὴ, καθ' ἣν ἅμα καὶ τοῖς Ἰβηρσι καὶ τοῖς Ἄλβανοῖς οἱ Ἀρμένιοι συνάπτουσιν.

§. 2.

Ὁ δὲ Κύρος ὁ διαρρέων τὴν Ἀλβανίαν, καὶ οἱ ἄλλοι ποταμοὶ οἱ πληροῦντες ἐκεῖνον, ταῖς μὲν τῆς γῆς ἀρεταῖς προσλαμβάνουσι, τὴν δὲ Θαλαττάν ἀλλοτριοῦσιν. Ἡ γὰρ χοῦς, προσπίπτουσα πολλή, πληροῖ τὸν πόρον, ὥστε καὶ τὰς ἐπικειμένας νησίδας ἐξήπειροῦσθαι, καὶ τενάγη ποιεῖν ἀνώμαλα καὶ δυσφύλακτα· τὴν δ' ἀνωμαλίαν ἐπιτείνουσιν αἱ ἐκ τῶν πλημμυρίδων ἀνακοπαί. Καὶ δὴ καὶ εἰς ἑξήκοντα φασὶ μεμερίσθαι τὰς ἐκβολὰς, τὰ μὲν τυφλά, τὰ δὲ παντελῶς ἐπιγελῶντα, καὶ μηδὲν ὑφορμον ἀπολείποντα· ἐπὶ πλείους γοῦν, ἢ ἐξήκοντα σαδίους ἀμφικλύσου τῆς ἠϊόνος οὔσης τῇ Θαλάττῃ καὶ τοῖς ποταμοῖς, ἅπαν εἶναι μέρος αὐτῆς ἀπροσπέλασον· τὴν δὲ χοῦν καὶ μέχρι πεντακοσίων παρήκειν σαδίων, θινώδη ποιοῦσαν τὸν αἰγαλόν.

Πλησίον δὲ καὶ ὁ Ἀράξης ἐμβάλλει, τραχὺς ἐκ τῆς Ἀρμενίας 501:
ἐκπίπτων ἦν δὲ ἐκεῖνος προωθεῖ χοῦν, πορευτὸν ποιῶν τὸ ρεῖ-
θρον, ταύτην ὁ Κύρος ἀναπληροῖ.

§. 3.

Τάχα μὲν οὖν τῷ τοιούτῳ γένει τῶν ἀνθρώπων οὐδὲν δεῖ
θαλάττης. Οὐδὲ γὰρ τῇ γῇ χρῶνται κατ' ἀξίαν, πάντα μὲν 502.
ἐκφερούση καρπὸν, καὶ τὸν ἡμερώτατον, πᾶν δὲ φυτόν· καὶ γὰρ
τὰ ἀειθαλῆ φέρει· τυγχάνει δ' ἐπιμελείας οὐδὲ μικρᾶς, ἀλλὰ
τάγαθὰ ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα ἅπαντα φύονται, καθάπερ
οἱ σρατεύσαντές φασι, Κυκλώπειόν τινα διηγούμενοι βίον. Πολ-
λαχοῦ γοῦν σπαρεῖσαν ἄπαξ, δις ἐκφέρειν καρπὸν, ἢ καὶ τρίς·
τὸν δὲ πρῶτον καὶ πεντηκοντάχουν, ἀνέασον καὶ ταῦτα, οὐδὲ
σιδήρῳ τμηθεῖσαν, ἀλλ' αὐτοξύλῳ ἀρότρῳ. Ποτίζεται δὲ πᾶν
τὸ πεδίον, τοῦ Βαβυλωνίου καὶ τοῦ Αἰγυπτίου μᾶλλον, τοῖς
ποταμοῖς, καὶ τοῖς ἄλλοις ὕδασι, ὡς' αἰεὶ πώδη φυλάττειν τὴν
ὄψιν· διὰ δὲ τοῦτο καὶ εὐβοτόν ἐστι· πρόσεσι δὲ καὶ τὸ εὐάερον
ἐκείνων μᾶλλον. Ἄσκαφοι δ' αἰ ἄμπελοι μένουσι διὰ τέλους,
τεμνόμεναι διὰ πενταετηρίδος· [καὶ] νέαι μὲν, διετεῖς ἐκφέρουσι
ἤδη καρπὸν· τέλειαι δ', ἀποδιδῶσι τοσοῦτον, ὡσεὶ ἀφιάσιν ἐν
τοῖς κλήμασι πολὺ μέρος. Εὐερνῆ δ' ἐστὶ καὶ τὰ βοσκήματα παρ'
αὐτοῖς, τὰ τε ἡμερα καὶ τὰ ἄγρια.

§. 4.

Καὶ οἱ ἀνθρώποι κάλλει καὶ μεγέθει διαφέροντες. Ἄπλοῖ
δὲ, καὶ οὐ καπηλικοί· οὐδὲ γὰρ νομίσματι τὰ πολλὰ χρῶνται,
οὐδὲ ἀριθμὸν ἴσασι μείζω τῶν ἑκατόν· ἀλλὰ φορτίοις τὰς ἀμοι-
βάς ποιοῦνται· καὶ πρὸς τᾶλλα δὲ τὰ τοῦ βίου ραθύμως ἔχου-
σιν. Ἄπειροι δ' εἰσὶ καὶ μέτρων τῶν ἐπ' ἀκριβές, καὶ σταθμῶν·
καὶ πολέμου δὲ, καὶ πολιτείας, καὶ γεωργίας ἀπρονοήτως

502. ἔχουσιν ὅμως δὲ καὶ πεζοί, καὶ ἀφ' ἵππων ἀγωνίζονται, φιλοῖ τε καὶ κατάφρακτοι, καθάπερ Ἀρμένιοι.

§. 5.

Στέλλουσι δὲ μείζω τῆς Ἰθέρων στρατιᾶς. Ὀπλίζουσι γὰρ καὶ ἕξ μυριάδας ἀνδρῶν ἵππέας δὲ διαμυρίους καὶ δισχιλίους, ὅσοις πρὸς Πομπηϊὸν διεκινδύνευσαν. Καὶ τούτοις δὲ συμπολεμοῦσιν οἱ νομάδες πρὸς τοὺς ἕξωθεν, ὡς περ τοῖς Ἰθέραι κατὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας. Ἄλλως δ' ἐπιχειροῦσι τοῖς ἀνθρώποις πολυλάκεις, ὥστε καὶ γεωργεῖν κωλύουσιν. Ἀκοντισαὶ δὲ εἰσι καὶ τοξόται, θώρακος ἔχοντες καὶ θυρεοῦς· περίκρανα δὲ θήρεια παραπλησίως τοῖς Ἰθέραι. Ἔστι δὲ τῆς Ἀλβανῶν χώρας καὶ ἡ Κασπιανή, τοῦ Κασπίου ἕθνους ἐπώνυμος, αὐτὴ καὶ ἡ θάλαττα, ἀφανοῦς ὄντος νυκί. Ἡ δὲ ἐκ τῆς Ἰθέριας εἰς τὴν Ἀλβανίαν εἰσβολὴ διὰ τῆς Καμβυσηῆς ἀνύθρου τε καὶ τραχείας ἐπὶ τὸν Ἀλαζώνιον ποταμῶν. Θηρευτικοὶ δὲ καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ κύνες αὐτῶν εἰς ὑπερβολὴν, οὐ τέχνη μᾶλλον, ἢ σπουδὴ τῆ περὶ τοῦτο.

§. 6.

503. Διαφέρουσι δὲ καὶ οἱ βασιλεῖς. Νυνὲ μὲν αὖτ' εἰς ἀπάντων ἄρχει· πρότερον δὲ *καὶ* καθ' ἑκάστην γλῶτταν ἰδίᾳ ἐβασίλευοντο ἕκαστοι. Γλῶτται δ' εἰσὶν ἕξ καὶ εἴκοσι αὐτοῖς, διὰ τὸ μὴ εὐεπίμικτον πρὸς ἀλλήλους. Φέρει δ' ἡ γῆ καὶ τῶν ἑρπετῶν ἕνια τῶν θανασίμων, καὶ σκορπίους, καὶ φαλάγγια· τῶν δὲ φαλαγγίων τὰ μὲν ποιεῖ γελῶντας ἀποθνήσκειν, τὰ δὲ κλαίοντας πόθω τῶν οἰκείων.

§. 7.

Θεοὺς δὲ τιμῶσιν Ἥλιον καὶ Δία καὶ Σελήνην· διαφερόντως

δὲ τὴν Σελήνην. Ἐσι δ' αὐτῆς τὸ ἱερόν τῆς Ἰβηρίας πλησίον 503. ἱεράται δ' ἀνὴρ ἐντιμότερος μετὰ γε τὸν βασιλέα, προεσὼς τῆς ἱερᾶς χώρας (πολλῆς καὶ εὐάνδρου καὶ αὐτῆς) καὶ τῶν ἱεροδούλων, ὧν ἐνθουσιῶσι πολλοὶ καὶ προφητεύουσιν· ὅς δ' ἀν αὐτῶν, ἐπὶ πλέον κατάσχετος γενόμενος, πλανᾶται κατὰ τὰς ὕλας μόνος, τοῦτον συλλαβὼν ὁ ἱερεὺς, ἀλύσει δῆσας ἱερά τρέφει πολυτελῶς τὸν ἐπαιτὸν ἐκεῖνον· ἔπειτα προαχθεὶς εἰς τὴν Συσίαν τῆς Θεοῦ, σὺν ἄλλοις ἱερείοις θύεται μυρισθεῖς. Τῆς δὲ Συσίας ὁ τρόπος οὗτος. Ἐχὼν τις ἱεράν λόγχην, ἥπερ ἐστὶ νόμος ἀνθρωποθυτεῖν, παρελθὼν ἐκ τοῦ πλήθους, παίει διὰ τῆς πλευρᾶς εἰς τὴν καρδίαν, οὐκ ἄπειρος τούτου· πεσόντος δὲ σημειοῦνται μαντεῖαν τινὰ ἐκ τοῦ πτώματος, καὶ εἰς τὸ κοινὸν ἀποφαίνουσι· κομισθέντος δὲ τοῦ σώματος εἰς τι χωρίον, ἐπιβαίνουσιν ἅπαντες καθαρσίῳ χρώμενοι.

§. 8.

ὑπερβαλλόντως δὲ *καὶ* τὸ γῆρας τιμῶσιν Ἄλβανοί, καὶ τὰ τῶν ἄλλων, οὐ τῶν γονέων μόνων. Τεθνηκότων δὲ οὐχ ὅσιον φροντίζειν, οὐδὲ μεμνήσθαι. Συγκατορύττουσι μέντοι τὰ χρήματα αὐτοῖς· καὶ διὰ τοῦτα πένητες ζῶσιν, οὐδὲν πατρῶον ἔχοντες. Ταῦτα μὲν περὶ Ἄλβανῶν. Λέγεται δ' Ἰάσονα μετὰ Ἀρμένου τοῦ Θετταλοῦ κατὰ τὸν πλοῦν, τὸν ἐπὶ τοὺς Κόλχους, ὀρμηῆσαι μέχρι τῆς Κασπίας θαλάττης, καὶ τὴν τε Ἰβηρίαν καὶ τὴν Ἄλβανίαν ἐπελθεῖν, καὶ πολλὰ τῆς Ἀρμενίας καὶ τῆς Μηδίας· ὡς μαρτυρεῖ τὰ τε Ἰασόνια καὶ ἄλλα ὑπομνήματα πλείω. Τὸν δὲ Ἀρμενον εἶναι ἐξ Ἀρμέου πόλεως, τῶν περὶ τὴν Βοιθηίδα λίμνην, μεταξύ Φερῶν καὶ Λαρίσσης· τοὺς σὺν αὐτῷ τε οἰκίσαι τὴν τε Ἀχιλιδιανὴν καὶ τὴν Συσπιριτικὴν ἕως Καλαχανῆς καὶ Ἀδιαβηνῆς· καὶ δὴ καὶ τὴν Ἀρμενίαν ἐπώνυμον καταλιπεῖν.

Κ Ε Ε. Ε.

§. 1.

503. ἘΝ δὲ τοῖς ὑπὲρ τῆς Ἀλβανίας ὄρεσι καὶ τὰς Ἀμαζόνων οἰκεῖν φασι. Θεοφάνης μὲν οὖν, ὁ συστρατεύσας τῷ Πομπηίῳ, καὶ γενόμενος ἐν τοῖς Ἀλβανοῖς, μεταξὺ τῶν Ἀμαζόνων καὶ τῶν Ἀλβανῶν φησὶ Γήλας οἰκεῖν καὶ Λήγας Σκύθας· καὶ ῥεῖν ἐνταῦθα τὸν Μερμάδαλιον ποταμὸν τούτων τε καὶ τῶν Ἀμαζόνων ἀνά μέσον.

§. 2.

Ἄλλοι δὲ, ὧν καὶ ὁ Σκήψιος Μητρόδωρος καὶ Ὑψικράτης, οὐδὲ αὐτοὶ ἀπειροὶ τῶν τόπων γεγονότες, Γαργαρεῦσιν ὁμόρους αὐτάς φασιν οἰκεῖν ἐν ταῖς ὑπωρείαις ταῖς πρὸς ἄρκτον τῶν Καυκασίων ὄρων, ἃ καλεῖται Κεραύνια, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον καθ' αὐτάς, αὐτουργούσας ἕκαστα, τὰ τε πρὸς ἄροτον καὶ φυτουργίαν, καὶ τὰ πρὸς τὰς νομάς, καὶ μάλιστα τῶν ἵππων· τὰς δ' ἀλκιμωτάτας ἐφ' ἵππων κυνηγεσίαις πλεονάζειν, καὶ τὰ πολέμια ἀσκεῖν. Ἀπάσας δ' ἐπικεκαῦσθαι τὸν δεξιὸν μαζὸν ἐκ νηπίων, ὥς εὐπετώς χρησθαι τῷ βραχίονι πρὸς ἐκάστην χρείαν, ἐν δὲ τοῖς πρώτοις πρὸς ἀκοντισμὸν χρῆσθαι δὲ καὶ τόξῳ, καὶ σαγάρει, καὶ πέλητ' ὀροῦν δὲ θηρίων ποιεῖσθαι ἐπίκρανά τε καὶ σκεπάσματα, καὶ διαζώματα. Δύο δὲ μῆνας ἐξαιρέτους ἔχειν τοῦ ἔαρος, καθ' οὓς ἀναβαίνουσιν εἰς τὸ πλησίον ὄρος, τὸ διορίζον αὐτάς τε καὶ τοὺς Γαργαρέας. Ἀναβαίνουσι δὲ κάκεινοι κατὰ ἕξος τι παλαιόν, συνθύσοντές τε καὶ συνεσόμενοι ταῖς γυναίξι, τεκνοποιίας χάριν, ἀφανῶς τε καὶ ἐν σκότει, ὃ τυχὼν τῆ τυχούσῃ ἐγκύμονας θεοποιήσαντες ἀποπέμπουσιν. Αἱ δ', ὃ τι μὲν ἂν θῆλυ τέκωσι, κατέχουσιν

κατέχουσιν αὐταί, τὰ δ' ἄρρενα κομίζουσιν ἐκείνοις ἐκτρέφειν· 504.
ὠκείωται δ' ἕκαστος πρὸς ἕκαστον νομίζων υἷον διὰ τὴν ἄγνοιαν.

§. 3.

Ὁ δὲ Μερμόδας καταρράττων ἀπὸ τῶν ὀρῶν διὰ τῆς τῶν Ἀμαζόνων, καὶ τῆς Σιρακηνῆς, καὶ ὄση μεταξὺ ἔρημος, εἰς τὴν Μαιῶτιν ἐκδίδωσι. Τοὺς δὲ Γαργαρέας συναναβῆναι μὲν ἐκ Θεμισκύρας φασὶ ταῖς Ἀμαζόσιν εἰς τούσδε τοὺς τόπους· εἴτ' ἀποσάντας αὐτῶν, πολεμεῖν μετὰ Θρακῶν καὶ Εὐβοέων τινῶν, πλανηθέντων μέχρι δεῦρο, πρὸς αὐτάς· ὕστερον δὲ καταλυσαμένους τὸν πρὸς αὐτάς πόλεμον ἐπὶ τοῖς λεχθεῖσι ποιήσασθαι συμβάσεις, ὥστε τέκνων συγκοινωνεῖν μόνον, ζῆν δὲ καθ' αὐτοὺς ἑκατέρους.

§. 4.

Ἴδιον δέ τι συμβέβηκε τῷ λόγῳ [τῷ] περὶ τῶν Ἀμαζόνων. Οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι τὸ μυθῶδες καὶ τὸ ἱστορικὸν διωρισμένον ἔχουσι· τὰ γὰρ παλαιά, καὶ ψευδῆ, καὶ τερατώδη, μῦθοι καλοῦνται· ἢ δ' ἱστορία βούλεται ἀληθές, ἂν τε παλαιόν, ἂν τε νέον· καὶ τὸ τερατώδες ἢ οὐκ ἔχει, ἢ σπάνιον. Περὶ δὲ τῶν Ἀμαζόνων τὰ αὐτὰ λέγεται καὶ νῦν καὶ πάλαι, τερατώδη τ' ὄντα, καὶ πίσεως πόρρω. Τίς γὰρ ἂν πισεύσειεν, ὡς γυναικῶν στρατός, ἢ πόλις, ἢ ἔθνος συσαιή ἂν ποτε χωρὶς ἀνδρῶν; καὶ οὐ μόνον γε συσαιή, ἀλλὰ καὶ ἐφόδους ποιήσαιτο ἐπὶ τὴν ἀλλοτρίαν, καὶ κρατήσειεν οὐ τῶν ἐγγύς μόνον, ὥστε καὶ μέχρι τῆς νῦν Ἰωνίας προελθεῖν, ἀλλὰ καὶ διαπόντιον σείλαιτο στρατιάν μέχρι 505. τῆς Ἀττικῆς; Τοῦτο γὰρ ὁμοιον, ὡς ἂν εἴ τις λέγοι, τοὺς μὲν ἄνδρας γυναῖκας γεγονέναι τοὺς τότε, τὰς δὲ γυναῖκας ἄνδρας. Ἀλλὰ μὴν ταῦτά γε αὐτὰ καὶ νῦν λέγεται περὶ αὐτῶν· ἐπιτείνει δὲ τὴν ιδιότητα καὶ τὸ πισεύεσθαι τὰ παλαιά μᾶλλον, ἢ τὰ νῦν.

§. 5.

505. Κτίσεις γοῦν πόλεων καὶ ἐπωνυμῖαι λέγονται, καθάπερ Ἐφέσου καὶ Σμύρνης καὶ Κύμης καὶ Μυρίνης, καὶ ταφαί, καὶ ἄλλα ὑπομνήματα· τὴν δὲ Θεμίσκυραν, καὶ τὰ περὶ τὸν Θερμώδοντα πεδία, καὶ τὰ ὑπερκείμενα ὄρη, ἅπαντες Ἀμαζόνων καλοῦσι, καὶ φασὶν ἐξελαθῆναι αὐτὰς ἐνθενδε. Ὅπου δὲ νῦν εἰσιν, ὀλίγοι τε καὶ ἀναποδείκτως καὶ ἀπίσως λέγοντες ἀποφαίνονται· καθάπερ καὶ περὶ Θαλησρίας, ἣν Ἀλεξάνδρῳ συμμιζοῦσιν ἐν τῇ Ἰρκανίᾳ, καὶ συγγενέσθαι τεκνοποιίας χάριν, δυνασεύουσαν τῶν Ἀμαζόνων. Οὐ γὰρ ὁμολογεῖται τοῦτο· ἀλλὰ, τῶν συγγραφέων τοσοῦτων ὄντων, οἱ μάλιστα τῆς ἀληθείας φροντίσαντες οὐκ εἰρήκασιν· οὐδ' οἱ πισευόμενοι μάλιστα οὐδενὸς μέμνηνται τοιούτου· οὐδ' οἱ εἰπόντες τὰ αὐτὰ εἰρήκασιν. Κλείταρχος μὲν φησὶ τὴν Θαλησρίαν ἀπὸ Κασπίων πυλῶν καὶ Θερμώδοντος ὀρμηθεῖσαν ἐλθεῖν πρὸς Ἀλέξανδρον· εἰσι δ' ἀπὸ Κασπίων εἰς Θερμώδοντα σαδίοι πλείους ἑξακισχιλίων· καὶ τὰ πρὸς τὸ ἐνδοξὸν Θρυλληθέντα, καὶ ὁμολογεῖται παρὰ πάντων, οἱ γε πλάσαντες ἦσαν οἱ κολακείας μᾶλλον, ἢ ἀληθείας φροντίζοντες.

§. 6.

Οἷον τὸ τὸν Καύκασον μετενεγκεῖν εἰς τὰ Ἰνδικὰ ὄρη, καὶ τὴν πλησιάζουσαν ἐκείνοις ἐφ' ἃν θάλατταν, ἀπὸ τῶν ὑπερκείμενων τῆς Κολχίδος καὶ τοῦ Εὐξείνου ὀρῶν· ταῦτα γὰρ οἱ Ἕλληνες Καύκασον ὠνόμαζον, διέχοντά τῆς Ἰνδικῆς πλείους, ἢ τρισμυρίουσ σαδίους· καὶ ἐνταῦθα ἐμυθεύσαντο τὰ περὶ Προμηθεὺς καὶ τῶν δεσμῶν αὐτοῦ· ταῦτα γὰρ *τά* ὕστατα πρὸς ἑὼ ἐγνώριζον οἱ τότε. Ἡ δὲ ἐπὶ Ἰνδοῦσ στρατεία Διονύσου καὶ Ἡρακλέουσ ὕσερογενῆ τὴν μυθοποιίαν ἐμφαίνει· ἅτε τοῦ Ἡρακλέουσ καὶ τὸν Προμηθεά λῦσαι λεγομένου χιλιάσιβ ἐτῶν ὕσερον. Καὶ

ἦν μὲν ἐνδοξότερον τὸ τὸν Ἀλέξανδρον μέχρι τῶν Ἰνδικῶν ὄρων 505. καταστρέψασθαι τὴν Ἀσίαν, ἢ μέχρι τοῦ μυχοῦ τοῦ Εὐξείνου καὶ τοῦ Καυκάσου· ἀλλὰ διὰ τὴν δόξαν τοῦ ὄρους καὶ τοῦνομα, καὶ τὸ τοὺς περὶ Ἰάσονα δοκεῖν μακροτάτην στρατείαν τελέσαι τὴν μέχρι τῶν πλησίον Καυκάσου, καὶ τὸ τὸν Προμηθεά παραδεθόσθαι δεδεδεμένον ἐπὶ τοῖς ἐσχάτοις τῆς γῆς ἐν τῷ Καυκάσῳ, 506. χαριεῖσθαι τι τῷ βασιλεῖ ὑπέλαβον οἱ τοῦνομα τοῦ ὄρους μετενέγκαντες εἰς τὴν Ἰνδικήν.

§. 7.

Τὰ μὲν οὖν ὑψηλότατα τοῦ ὄντως Καυκάσου τὰ νοτιώτατά ἐστι, τὰ πρὸς Ἀλβανίαν, καὶ Ἰβηρίαν, καὶ Κόλχους, καὶ Ἠνιόχους. Οἰκοῦσι δὲ οὓς εἶπον τοὺς συνερχομένους εἰς τὴν Διοσκουριάδα· συνέρχονται δὲ τὸ πλεῖστον ἀλῶν χάριν. Τούτων δ' οἱ μὲν τὰς ἀκρωρείας κατέχουσιν, οἱ δὲ ἐν νάπαις αὐλίζονται· καὶ ζῶσιν ἀπὸ θηρείων σαρκῶν τὸ πλεόν, καὶ καρπῶν ἀγρίων, καὶ γάλακτος. Αἱ δὲ κορυφαί, χειμῶνος μὲν, ἄβατοι· θέρους δὲ, προσβαίνουσιν, ὑποδύμενοι κεντρωτὰ ὠμοβόϊνα δίκην τυμπάνων πλατέα, διὰ τὰς χιόνας καὶ τοὺς κρυσάλλους. Καταβαίνουσι δ' ἐπὶ ὁδοῦ κείμενοι, καὶ σὺν τοῖς φορτίοις κατολισθαίνοντες· ὅπερ καὶ κατὰ τὴν Ἀτροπατίαν Μηθίαν, καὶ κατὰ τὸ Μάσιον ὄρος τὸ ἐν Ἀρμενίᾳ συμβαίνει· ἐνταῦθα δὲ καὶ τροχίσκοι ξύλινοι κεντρωτοὶ τοῖς πέλμασιν ὑποτίθενται. Τοῦ γοῦν Καυκάσου τὰ μὲν ἄκρα, τοιαῦτα.

§. 8.

Καταβαίνοντι δ' εἰς τὰς ὑπωρείας ἀρκτικώτερα μὲν ἐστὶ τὰ κλίματα, ἡμερώτερα δέ· ἤδη γὰρ συνάπτει τοῖς πεδίοις τῶν Σιράκων. Εἰσὶ δὲ καὶ Τρωγλοθύται τινές, ἐν φωλεαῖς οἰκοῦντες διὰ τὰ ψύχη· παρ' οἷς ἤδη καὶ ἀλφίτων ἐστὶν εὐπορία. Μετὰ

506. δὲ τοὺς Τρωγλοθύτας, καὶ Χαιανοῖται, καὶ Πολυφάγοι τινὲς καλούμενοι, καὶ αἱ τῶν Εἰσαδικῶν κῶμαι δυναμένων γεωργεῖν, διὰ τὸ μὴ παντελῶς ὑποπεπτωκέναι ταῖς ἄρκτοις.

§. 9.

Οἱ δ' ἐφεξῆς ἤδη Νομάδες, οἱ μεταξὺ τῆς Μαιώτιδος καὶ τῆς Κασπίας, Ναβιανοὶ καὶ Παγξανοί· καὶ ἤδη τὰ τῶν Σιράκων καὶ Ἀόρσων φύλα. Δοκοῦσι δ' οἱ Ἄορσοι καὶ οἱ Σίρακες φυγάδες εἶναι τῶν ἀνωτέρω καὶ προσαρκτίων μᾶλλον Ἀόρσων. Ἀβέακος μὲν οὖν, ὁ τῶν Σιράκων βασιλεὺς, ἠνίκα Φαρνάκης τὸν Βόσπορον εἶχε, δύο μυριάδας ἰππέων ἔστειλε Σπαδίνης δ', ὁ τῶν Ἀόρσων, καὶ εἴκοσιν· οἱ δὲ ἄνω Ἄορσοι καὶ πλείονας· καὶ γὰρ ἐπεκράτουν πλείονος γῆς, καὶ σχεδόν τι τῆς Κασπίων παραλίας τῆς πλείους ἤρχον· ὥστε καὶ ἐνεπορεύοντο καμήλοις τὸν Ἰνδικὸν φόρτον καὶ τὸν Βαβυλώνιον, παρά τε Ἀρμενίων καὶ Μήδων διαδεχόμενοι· ἐχρυσοφόρου δὲ διὰ τὴν εὐπορίαν· Οἱ μὲν οὖν Ἄορσοι τὸν Τάναϊν παροικοῦσιν· οἱ Σίρακες δὲ τὸν Ἀχαρδέον, ὃς ἐκ τοῦ Καυκάσου ῥέων, ἐκδίδωσιν εἰς τὴν Μαιώτιν.

Κ Ε Φ. Γ.

§. 1.

Ἡ δὲ δευτέρα μερὶς ἄρχεται μὲν ἀπὸ τῆς Κασπίας Θαλάττης, 507. εἰς ἣν κατέπαυεν ἢ προτέρα· καλεῖται δ' ἡ αὐτὴ Θάλαττα καὶ Ὑρκανία. Δεῖ δὲ περὶ τῆς Θαλάττης εἰπεῖν πρότερον ταύτης, καὶ τῶν προσοίκων ἔθνων. Ἔστι δ' ὁ κόλπος ἀνέχων ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ πρὸς μεσημβρίαν, κατ' ἀρχὰς μὲν ἰκανῶς στενός, ἐνδοτέρω δὲ πλατύνεται προῖων, καὶ μάλιστα κατὰ τὸν μυχὸν ἐπὶ σταδίους πού πεντακισχιλίους· ὁ δ' εἰσπλοὺς μέχρι τοῦ

μυχοῦ μικρῷ πλείων ἂν εἴη, συνάπτων πως ἤδη τῇ ἀοικήτῳ. 507. Φησὶ δ' Ἐρατοσθένης, τὸν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων γνῶριμον περίπλου τῆς Θαλάττης ταύτης, τὸν μὲν παρά τοὺς Ἀλβανοὺς καὶ τοὺς Καδουσίους εἶναι πεντακισχιλίων καὶ τετρακοσίων· τὸν δὲ παρά τὴν Ἀναριακῶν καὶ Ἀμάρδων, καὶ Ὑρακῶν, μέχρι τοῦ στόματος τοῦ Ὠξου παταμοῦ, τετρακισχιλίων καὶ ὀκτακοσίων· ἔνθεν δ' ἐπὶ τοῦ Ἰαξάρτου δισχιλίων τετρακοσίων. Δεῖ δὲ περὶ τῶν ἐν τῇ μερίδι ταύτῃ, καὶ τοῖς ἐπὶ τοσοῦτον ἐκτετοπισμένοις, ἀπλούστερον ἀκούειν, καὶ μάλιστα περὶ τῶν διασημάτων.

§. 2.

Εἰσπλέοντι δ' ἐν δεξιᾷ μὲν τοῖς Εὐρωπαϊαῖς οἱ συνεχεῖς Σκύθαι νέμονται καὶ Σαρμάται, οἱ μεταξὺ τοῦ Ταναΐδος καὶ τῆς Θαλάττης ταύτης, Νομάδες οἱ πλείους· περὶ ὧν εἰρήκαμεν. Ἐν ἀριστερᾷ δ' οἱ πρὸς ἑὼ Σκύθαι, Νομάδες καὶ οὔτοι, μέχρι τῆς ἐώας Θαλάττης καὶ τῆς Ἰνδικῆς παρατείνοντες. Ἄπαντας μὲν δὴ τοὺς προσδόρρους κοινῶς οἱ παλαιοὶ τῶν Ἑλλήνων συγγραφεῖς Σκύθας καὶ Κελτοσκύθας ἐκάλουν. Οἱ δὲ τὸ πρῶτον διελόντες, τοὺς μὲν ὑπὲρ τοῦ Εὐξείνου, καὶ Ἰσρου, καὶ Ἀδρίου κατοικοῦντας, Ὑπερδορέους ἔλεγον, καὶ Σαύρομάτας, καὶ Ἀριμασπούς· τοὺς δὲ πέραν τῆς Κασπίας Θαλάττης, τοὺς μὲν, Σάκας, τοὺς δὲ, Μασσαγέτας ἐκάλουν, οὐκ ἔχοντες ἀκριβῶς λέγειν περὶ αὐτῶν οὐδὲν, καίπερ τὸν πρὸς Μασσαγέτας τοῦ Κύρου πόλεμον ἰσοροῦντες. Ἄλλ' οὔτε περὶ τούτων οὐδὲν ἠκρίβωτο πρὸς ἀλήθειαν, οὔτε τὰ παλαιὰ τῶν Περσικῶν, οὔτε τῶν Μηδικῶν, ἢ Συριακῶν ἐς πῖσιν ἀφικνεῖτο μεγάλην, διὰ τὴν τῶν συγγραφέων ἀπλότητα καὶ φιλομυθίαν.

§. 3.

Ὅρωντες γὰρ τοὺς φανερώς μυθογράφους εὐδοκιμοῦντας,

507. ὠήθησαν καὶ αὐτοὶ παρέξεσθαι τὴν γραφὴν ἠδεῖαν, ἐὰν ἐν ἰσορρίας σχήματι λέγωσιν, ἃ μηδέποτε εἶδον, μήτε ἤκουσαν, ἢ οὐ παρά γε εἰδότην, σκοποῦντες αὐτὸ μόνον τοῦτο, ὃ τι ἀκρόασιν ἠδεῖαν ἔχοι καὶ Θαυμασίην. Ῥᾶον δ' ἂν τις Ἡσιόδῳ
508. καὶ Ὀμήρῳ πιστεύσειεν ἠρωολογοῦσι, καὶ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς, ἢ Κτησίᾳ τε, καὶ Ἡροδότῳ, καὶ Ἑλλανίκῳ, καὶ ἄλλοις τοιούτοις.

§. 4.

Οὐδὲ τοῖς περὶ Ἀλεξάνδρου δὲ συγγράψασι ῥᾶδιον πιστεύειν τοῖς πολλοῖς· καὶ γὰρ οὗτοι ῥαδιουργοῦσι διὰ τε τὴν δόξαν τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ διὰ τὸ τὴν στρατείαν πρὸς τὰς ἐσχατίας γε-
γονέναι τῆς Ἀσίας πόρρω ἀφ' ἡμῶν· τὸ δὲ πόρρω δυσέλεγκτον. Ἡ δὲ τῶν Ῥωμαίων ἐπικράτεια καὶ ἡ τῶν Παρθυαίων πλεῖόν τι προσεκκαλύπτει τῶν παραδεδομένων πρότερον. Οἱ γὰρ περὶ ἐκείνων συγγράφοντες, καὶ τὰ χωρία καὶ τὰ ἔθνη, ἐν οἷς αἱ πράξεις, πιστότερον λέγουσιν, ἢ οἱ πρὸ αὐτῶν· μᾶλλον γὰρ κατωπτεύκασιν.

Κ Ε Φ. Ζ.

§. 1.

Τοῦς δ' οὖν ἐν ἀριστερᾷ εἰσπλέοντι τὸ Κάσπιον πέλαγος παροικοῦντας Νομάδας, Δάας οἱ νῦν προσαγορεύουσι, τοὺς ἐπονομαζομένους Πάρνους· εἶτα ἔρημος πρόκειται μεταξὺ, καὶ ἐφεξῆς ἡ Ὑρκανία, καθ' ἣν ἤδη πελαγίζει μέχρι τοῦ συν-
άψαι τοῖς Μηδικοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς Ἀρμενίων. Τούτων δ' ἐστὶ μνηοειδὲς τὸ σχῆμα κατὰ τὰς ὑπωρείας, αἱ τελευτῶσαι πρὸς Θάλατταν, ποιοῦσι τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου. Οἰκεῖ δὲ τὴν παρ-
ώρειαν ταύτην μέχρι τῶν ἀκρῶν ἀπὸ Θαλάττης ἀρξαμένοις, ἐπὶ μικρὸν μὲν τῶν Ἀλβανῶν τι μέρος καὶ τῶν Ἀρμενίων· τὸ δὲ

πλέον Γῆλαι, καὶ Καδούσιοι, καὶ Ἄμαρδοι, καὶ Οὐίτιοι, καὶ 508.
 Ἄναριάκai. Φασὶ δὲ Παρνασίωv τινὰς συνοικῆσαι τοῖς Ἄναριά-
 καῖς, οὓς καλεῖσθαι νῦν Παρσίους· Αἰνιάνας δ' ἐν τῇ Οὐίτια
 τειχίσαι πόλιν, ἣ νῦν Αἰνιάνα καλεῖται· καὶ δεῖκνυσθαι ὄπλα τε
 Ἑλληνικὰ ἐνταῦθα, καὶ σκευὴ χαλκᾶ, καὶ ταφάς· ἐνταῦθα δὲ
 καὶ πόλιν Ἄναριάκην, ἐν ἣ, φασὶ, δεῖκνυται μαντεῖον ἐγκοιμω-
 μένων, καὶ ἄλλα τινὰ ἔθνη ληστρικὰ καὶ μάχιμα μάλλον, ἢ
 γεωργικά· ποιεῖ δὲ τοῦτο ἡ τραχύτης τῶν τόπων. Τὸ μέντοι
 πλέον τῆς περὶ τὴν ὄρεινὴν παραλίας Καδούσιοι νέμονται, σχε-
 δὸν *δέ* τι ἐπὶ πεντακισχιλίους σταδίους, ὡς φησι Πατροκλῆς· ὅς
 καὶ πάρισον ἠγεῖται τὸ πέλαγος τοῦτο τῷ Ποντικῷ. Ταῦτα μὲν
 οὖν τὰ χωρία λυπρά.

§. 2.

Ἡ δ' Ὑρκανία σφόδρα εὐδαίμων καὶ πολλή, καὶ τὸ πλέον
 πεδιάς, πόλεσι τε ἀξιολόγοις διελημμένη· ὧν ἔστι Ταλαβρόκη,
 καὶ Σαμαριανή, καὶ Κάρτα, καὶ τὸ βασιλείον Τάπη· ὃ φασὶ,
 μικρὸν ὑπὲρ τῆς Θαλάττης ἰδρυμένον, διέχειν τῶν Κασπίων
 πυλῶν σταδίους χιλίους τετρακοσίους. Καὶ δὴ τοῦ μὲν εἶδους
 τῆς εὐδαιμονίας σημεῖα ἠγοῦνται· ἡ μὲν γὰρ ἄμπελος μετρη-
 τὴν οἴνου φέρει· ἡ δὲ συκὴ μεδίμνους ἐξήκοντα· ὁ δὲ σῖτος
 ἐκ τοῦ ἐκπεσόντος καρποῦ τῆς καλάμης φύεται· ἐν δὲ τοῖς δέν- 509.
 ὄρεσι σμηνουργεῖται, καὶ τῶν φύλλων ἀπορῥεῖ μέλι· τοῦτο δὲ
 γίνεται καὶ τῆς Μηθίας ἐν τῇ Ματιανῇ καὶ τῆς Ἀρμενίας ἐν τῇ
 Σακασηνῇ καὶ τῇ Ἀραξηνῇ. Τῆς μέντοι προσηκούσης ἐπιμε-
 λείας οὐκ ἔτυχεν, οὔτε αὐτῆ, οὔτε ἡ ἐπώνυμος αὐτῇ Θάλαττα,
 ἄπλους τε οὔσα καὶ ἀργός· νησοὶ τέ εἰσιν, οἰκεῖσθαι δυνάμεναι,
 ὡς δ' εἰρήκασί τινες, καὶ χρυσῆτιν ἔχουσαι γῆν. Αἴτιον δ', ὅτι
 καὶ οἱ ἠγεμόνες οἱ τ' ἐξάρχῃς ἐτύγχανον βάρβαροι ὄντες οἱ
 τῶν Ὑρκανῶν, Μηθοί τε καὶ Πέρσαι, καὶ οἱ ὕστατοι Παρθυαῖοι,

509. χείρους ἐκείνων ὄντες· καὶ ἡ γείτων ἅπασα χώρα λησῶν καὶ Νομάδων μεσῆ καὶ ἐρημίας· Μακεδόνες δ' ὀλίγον χρόνον ἐπῆρξαν, καὶ ἐν πολέμοις ὄντες, καὶ τὰ πόρρω σκοπεῖν οὐ δυνάμενοι. Φησὶ δ' Ἄριστόβουλος, ὑλώδη οὖσαν τὴν Ὑρκανίαν θρῦν ἔχειν, πεύκην δὲ καὶ ἐλάτην καὶ πίκτυν μὴ φύειν· τὴν δ' Ἰνδικὴν πληθύειν τούτοις. Τῆς δὲ Ὑρκανίας ἐστὶ καὶ ἡ Νησαία· τινὲς δὲ καὶ καθ' αὐτὴν τιθέασιν τὴν Νησαίαν.

§. 3.

Διαρρέεται δὲ καὶ ποταμοῖς ἡ Ὑρκανία τῷ τε Ὠχῷ, καὶ τῷ Ὠξῷ, μέχρι τῆς εἰς Θάλατταν ἐκβολῆς, ὧν ὁ Ὠχος καὶ διὰ τῆς Νησαίας ρεῖ· ἔνιοι δὲ τὸν Ὠχὸν εἰς τὸν Ὠξὸν ἐμβάλλειν φασίν. Ἄριστόβουλος δὲ καὶ μέγιστον ἀποφαίνει τὸν Ὠξὸν τῶν ἑωραμένων ὑφ' ἑαυτοῦ κατὰ τὴν Ἀσίαν, πλὴν τῶν Ἰνδικῶν· φησὶ δὲ καὶ εὐπλοῦν εἶναι (καὶ οὗτος, καὶ Ἐρατοσθένους παρὰ Πατροκλέους λαβὼν), καὶ πολλὰ τῶν Ἰνδικῶν φορτίων κατάγειν εἰς τὴν Ὑρκανίαν Θάλατταν, ἐντεῦθεν δ' εἰς τὴν Ἀλβανίαν περαιουῖσθαι· καὶ διὰ τοῦ Κύρου καὶ τῶν ἐξῆς τόπων εἰς τὸν Εὐξείνιον καταφέρεσθαι. Οὐ πάνυ δὲ ὑπὸ τῶν παλαιῶν ὁ Ὠχος ὀνομάζεται. Ἀπολλόδωρος μὲντοι ὁ τὰ Παρθικὰ γράψας, συνεχῶς αὐτὸν ὀνομάζει, ὡς ἐγγυτάτω τοῖς Παρθυαίοις ῥέοντα.

§. 4.

Προσεδοξάσθη δὲ καὶ περὶ τῆς Θαλάττης ταύτης πολλὰ ψευδῆ διὰ τὴν Ἀλεξάνδρου φιλοτιμίαν. Ἐπειδὴ γὰρ ὠμολόγητο ἐκ πάντων, ὅτι διείργει τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τῆς Εὐρώπης ὁ Τάναϊς ποταμὸς, τὸ δὲ μεταξύ τῆς Θαλάττης καὶ τοῦ Ταναΐδος, πολὺ μέρος τῆς Ἀσίας ὄν, οὐχ ὑπέπιπτε τοῖς Μακεδόσι, στρατηγεῖν ἔγνωσο, ὥστε τῇ φήμῃ γε κάκεινων δόξαι τῶν μερῶν κρατεῖν τὸν Ἀλέξανδρον· εἰς ἐν οὖν συνηγὸν τὴν τε Μαιῶτιν λίμνην τὴν

δεχομένην τὸν Τάναϊν, καὶ τὴν Κασπίαν Θάλατταν, λίμνην 509. καὶ ταύτην καλοῦντες, καὶ συντετρῆσθαι φάσκοντες πρὸς ἀλλήλας ἀμφοτέρας, ἑκατέραν δὲ εἶναι μέρος τῆς ἐτέρας. Πολύκλειτος δὲ καὶ πίσεις προφέρεται περὶ τοῦ λίμνην εἶναι τὴν Θάλατταν ταύτην (ὄφεις τε γὰρ ἐκτρέφειν, καὶ ὑπόγλυκν εἶναι 510. τὸ ὕδωρ), ὅτι τε οὐχ ἐτέρα τῆς Μαιώτιδος ἐστὶ, τεκμαιρόμενος ἐκ τοῦ τὸν Τάναϊν εἰς αὐτὴν ἐμβάλλειν· ἐκ γὰρ τῶν αὐτῶν ὄρων τῶν Ἰνδικῶν, ἐξ ὧν ὅτε Ὠχος καὶ Ὠξος καὶ ἄλλοι πλείους, φέρεται καὶ ὁ Ἰαξάρτης, ἐκδίδωσί τε ὁμοίως ἐκείνοις εἰς τὸ Κάσπιον πέλαγος, πάντων ἀρκτικώτατος.

§. 5.

Τοῦτον οὖν ὠνόμασαν Τάναϊν· καὶ προσέθεσαν τούτῳ πίσειν, ὡς εἶη Τάναϊς, ὃν εἴρηκεν ὁ Πολύκλειτος· τὴν γὰρ περαιάν τοῦ ποταμοῦ τούτου φέρειν ἐλάτην· καὶ οἷσις ἐλατίνοις χρῆσθαι τοὺς ταύτη Σκύθας· τοῦτο δὲ τεκμήριον τοῦ τὴν χώραν τὴν πέραν τῆς Εὐρώπης εἶναι, μὴ τῆς Ἀσίας· τὴν γὰρ Ἀσίαν τὴν ἄνω, καὶ τὴν πρὸς ἔω μὴ φύειν ἐλάτην. Ἐρατοσθένης δὲ φησι, καὶ ἐν τῇ Ἰνδικῇ φύεσθαι ἐλάτην, καὶ ἐντεῦθεν ναυπηγήσασθαι τὸν σόλον Ἀλέξανδρον. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα συγκρούειν Ἐρατοσθένης πειράται· ἡμῖν δ' ἀποχρώντως εἰρήσθω περὶ αὐτῶν.

§. 6.

Καὶ τοῦτο δ' ἐν τῶν κατὰ τὴν Ὑρκανίαν ἰσορουμένων παραδόξων ἐστὶν ὑπὸ Εὐδόξου, καὶ ἄλλων· ὅτι πρόκεινται τινὲς ἀκταὶ τῆς θαλάττης ὑπαντροί· τούτων δὲ μεταξὺ καὶ τῆς θαλάττης ὑπόκειται ταπεινὸς αἰγιαλός· ἐκ δὲ τῶν ὑπερθευ κρημνῶν ποταμαὶ ῥέοντες τοσαύτη προφέρονται βία, ὥστε ταῖς ἀκταῖς συνάψαντες ἐξακοντίζουσι τὸ ὕδωρ εἰς τὴν Θάλατταν, ἄρραντον φυλάττοντες τὸν αἰγιαλόν, ὥστε καὶ στρατοπέδοις ἀθεύσιμον εἶναι,

510. σκεπαζομένοις τῷ ρεύματι. Οἱ δ' ἐπιχώριοι κατάγονται πολλάκις εὐωχίας καὶ θυσίας χάριν εἰς τὸν τόπον· καὶ ποτὲ μὲν ὑπὸ τοῖς ἄντροις κατακλίνονται, ποτὲ δ' ὑπ' αὐτῷ τῷ ρεύματι ἠλιαζόμενοι ἄλλοσε ἄλλοι τρέπονται, παραφαινομένης ἅμα καὶ τῆς θαλάττης ἐκατέρωθεν, καὶ τῆς ἠϊόνος ποώδους καὶ ἀνθηρᾶς οὔσης διὰ τὴν ἰκμάδα.

Κ Ε Φ. Η.

§. 1.

Ἀπὸ δὲ τῆς Ὑρκανίας θαλάττης προϊόντι ἐπὶ τὴν ἔω, δεξιὰ μὲν ἐστὶ τὰ ὄρη μέχρι τῆς Ἰνδικῆς θαλάττης παρατείνοντα, ἅπερ οἱ Ἕλληνες ὀνομάζουσι Ταῦρον, ἀρξάμενα ἀπὸ τῆς Παμφυλίας, καὶ τῆς Κιλικίας, καὶ μέχρι δεῦρο προϊόντα ἀπὸ τῆς ἐσπέρας συνεχῆ, τυγχάνοντα ἄλλων καὶ ἄλλων ὀνομάτων. Προσοικοῦσι δ' αὐτοῦ τὰ προσάρκτια μέρη, πρῶτοι μὲν οἱ Γῆλαι, καὶ Καδούσιοι, καὶ Ἄμαρδοι, καθάπερ εἴρηται, καὶ τῶν Ὑρκανίων τινές· ἔπειτα τὸ τῶν Παρθυαίων ἔθνος, καὶ τὸ τῶν Μαργιανῶν, καὶ τῶν Ἀρίων, καὶ ἡ ἔρημος, ἣν ἀπὸ τῆς Ὑρκανίας ὀρίζει ὁ

511. Σάρνιος ποταμὸς, πρὸς ἔω βαδίζουσι, καὶ ἐπὶ τὸν Ὠχόν. Καλεῖται δὲ τὸ μέχρι δεῦρο ἀπὸ τῆς Ἀρμενίας διατεῖνον, ἡ μικρὸν ἀπολειπὸν, Παραχοάθρας. Ἐστὶ δὲ ἀπὸ τῆς Ὑρκανίας θαλάττης εἰς τοὺς Ἀρίους, περὶ ἐξακισχιλίους σταδίους. Εἴθ' ἡ Βακτριανὴ ἐστὶ καὶ ἡ Σογδιανή· τελευταῖοι δὲ Νομάδες. Τὰ δ' ὄρη Μακεδόνες μὲν ἅπαντα τὰ ἐφεξῆς ἀπὸ Ἀρίων, Καύκασον ἐκάλεσαν· παρὰ δὲ τοῖς βαρβάροις τὰ τε ἄκρα, καὶ τοῦ Παροπαμισοῦ τὰ προσδόμενα, καὶ τὰ Ἡμωδὰ, καὶ τὸ Ἰμασον, καὶ ἄλλα τοιαῦτα ὀνόματα ἐκάσους μέρεσιν ἐπέκειτο.

§. 2.

Ἐν ἀρισεραῖ δὲ τούτοις ἀντιπαράκειται [τά] Σκυθικά ἔθνη καὶ 511.
 τὰ Νομαδικά, ἅπασαν ἐκπληροῦντα τὴν βόρειον πλευράν. Οἱ μὲν
 δὴ πλείους τῶν Σκυθῶν ἀπὸ τῆς Κασπίας θαλάττης ἀρξάμενοι,
 Δάαι προσαγορεύονται· τοὺς δὲ προσεῶους τούτων μᾶλλον Μασ-
 σαγέτας καὶ Σάκας ὀνομάζουσιν· τοὺς δ' ἄλλους κοινῶς μὲν
 Σκύθας ὀνομάζουσιν, ἰδίᾳ δ' ὡς ἐκάσους. Ἄπαντες δ' ὡς ἐπὶ τὸ
 πολὺ Νομάδες. Μάλιστα δὲ γνώριμοι γεγόνασι τῶν Νομάδων οἱ
 τοὺς Ἕλληνας ἀφελόμενοι τὴν Βακτριανήν, Ἄσιοι, καὶ Πασιανοί,
 καὶ Τόχαροι, καὶ Σακάραιλοι, καὶ οἱ ὀρμηθέντες ἀπὸ τῆς πε-
 ραίας τοῦ Ἰαξάρτου τῆς κατὰ Σάκας καὶ Σογδιανούς, ἣν κατεῖ-
 χον Σάκαι. Καὶ τῶν Δαῶν [δὲ], οἱ μὲν προσαγορεύονται Ἄπαρνοι,
 οἱ δὲ, Ξάνθιοι, οἱ δὲ, Πίσσουροι· οἱ μὲν οὖν Ἄπαρνοι πλησιαι-
 τата τῇ Ὑρκανίᾳ παράκεινται, καὶ τῇ κατ' αὐτὴν θαλάττῃ· οἱ
 δὲ λοιποὶ διατείνουσι καὶ μέχρι τῆς ἀντιπαρηκούσης τῇ Ἀρίᾳ.

§. 3.

Μεταξὺ δ' αὐτῶν καὶ τῆς Ὑρκανίας καὶ τῆς Παρθυαίας,
 μέχρι Ἀρίων, ἔρημος πρόκειται πολλὴ καὶ ἀνυδρὸς· ἣν διεξιόντες
 μακραῖς ὁδοῖς, κατέτρεχον τὴν τε Ὑρκανίαν, καὶ τὴν Νησαίαν
 καὶ τὰ τῶν Παρθυαίων πεδιά· οἱ δὲ συνέθεντο φόρους· φόρος
 δ' ἦν τὸ ἐπιτρέπειν τακτοῖς τισι χρόνοις τὴν χώραν κατατρέ-
 χειν καὶ φέρεσθαι λείαν. Ἐπιπολαζόντων δ' αὐτῶν παρὰ τὰ
 συγκείμενα, ἐπολεμεῖτο· καὶ πάλιν διαλύσεις καὶ ἀναπολεμήσεις
 ὑπῆρχον. Τοιοῦτος δὲ καὶ ὁ τῶν ἄλλων Νομάδων βίος, αἰεὶ τοῖς
 πλησίον ἐπιτιθεμένων, τοτὲ δ' αὖ διαλλαττομένων.

§. 4.

Σάκαι μέντοι παραπλησίᾳ ἐφόδους ἐποίησαντο τοῖς Κιμμε-

511. ρίοις καὶ Τρήρεσι, τὰς μὲν, μακροτέρας, τὰς δὲ, καὶ ἐγγύ-
θεν· καὶ γὰρ τὴν Βακτριανὴν κατέσχον, καὶ τῆς Ἀρμενίας κατ-
εκτήσαντο τὴν ἀρίστην γῆν, ἣν καὶ ἐπώνυμον ἑαυτῶν κατέλιπον
τὴν Σακασηνὴν· καὶ μέχρι Καππαδόκων, καὶ μάλιστα τῶν πρὸς
Εὐξείνῳ, οὓς Ποντικούς νῦν καλοῦσι, προῆλθον. Ἐπιθέμενοι
512. δ' αὐτοῖς, πανηγυρίζουσιν ἀπὸ τῶν λαφύρων, οἱ τότε ταύτη τῶν
Περσῶν στρατηγοὶ νύκτωρ, ἄρθῃν αὐτοὺς ἠφάνισαν. Ἐν δὲ τῷ
πεδίῳ πέτραι τινὰ προσχώματι συμπληρώσαντες εἰς βουνοει-
δὲς σχῆμα ἐπέθηκον τεῖχος, καὶ τὸ τῆς Ἀναίτιδος καὶ τῶν
συμβῶμων θεῶν ἱερὸν ἰδρύσαντο, Ὠμανοῦ καὶ Ἀνανδάτου,
Περσικῶν δαιμόνων· ἀπέδειξάν τε πανήγυριν κατ' ἔτος ἱερὰν,
τὰ Σάκαια, ἣν μέχρι νῦν ἐπιτελοῦσιν οἱ τὰ Ζῆλα ἔχοντες· οὕτω
γὰρ καλοῦσι τὸν τόπον. Ἔστι δὲ ἱεροδούλων πόλισμα τὸ πλεόν.
Πομπήϊος δὲ, προσθεῖς χώραν ἀξιόλογον, καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ
συνοικίσας εἰς τὸ τεῖχος, μίαν τῶν πόλεων ἀπέφηνεν, ὣν διέ-
ταξε μετὰ τὴν τοῦ Μιθριδάτου κατάλυσιν.

§. 5.

Οἱ μὲν [οὖν] οὕτω λέγουσι περὶ τῶν Σακῶν. Οἱ δ', ὅτι Κῦρος
ἐπιστρατεύσας τοῖς Σάκαις, ἠττηθεὶς τῇ μάχῃ, φεύγοι· στρατο-
πεδευσάμενος δ' ἐν ᾧ χωρίῳ τὰς παρασκευὰς ἀπολελοίπει,
πλήρεις ἀφθονίας ἀπάσης, καὶ μάλιστα οἴνου, διαναπαύσας
μικρὰ τὴν στρατιάν, ἤλαυνεν ἀφ' ἑσπέρας, ὡς φεύγων, πλή-
ρεις ἀφείας τὰς σκηνάς· προελθὼν δ', ὅσον ἐδόκει συμφέρειν,
ἰδρύνθη. Ἐπιόντες δ' ἐκεῖνοι, καὶ καταλαβόντες ἔρημον ἀνδρῶν τὸ
στρατόπεδον, τῶν δὲ πρὸς ἀπόλαυσιν μεσόν, ἀνέδην ἐνεπίμ-
πλαντο· ὁ δ' ὑποσρέψας ἐξοίνους κατέλαβε καὶ παραπλήγας·
ὥστ' οἱ μὲν, ἐν κάρῳ κείμενοι καὶ ὕπνῳ, κατεκόπτοντο, οἱ δ'
ὀρχούμενοι καὶ βακχεύοντες, γυμνοὶ περιέπιπτον τοῖς τῶν πο-
λεμίων ὄπλοις· ὀλίγου δ' ἀπώλοντο ἅπαντες. Ὁ δὲ, θεῖον νομί-

σας τὸ εὐτύχημα, τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀνιερῶσας τῇ πατρίῳ 512.
 Θεῷ προσηγόρευσε Σάκαια. Ὅπου δ' ἂν ᾗ τῆς Θεοῦ ταύτης
 ἱερὸν, ἐνταῦθα νομίζεται καὶ ἡ τῶν Σακαίων ἐορτὴ, βακχεία
 τις μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ, διεσκευασμένων Σκυθισί, πινόν-
 των ἅμα, καὶ πληκτιζομένων πρὸς ἀλλήλους ἅμα τε καὶ τὰς
 συμπινοῦσας γυναῖκας.

§. 6.

Μασσαγέται δ' ἐδήλωσαν τὴν σφετέραν ἀρετὴν ἐν τῷ πρὸς
 Κῦρον πολέμῳ· περὶ ὧν Θρυλλοῦσι πολλοί· καὶ δεῖ πυνθάνε-
 σθαι παρ' ἐκείνων. Λέγεται δὲ καὶ τοιαῦτα περὶ τῶν Μασ-
 σαγετῶν· ὅτι κατοικοῦσιν οἱ μὲν ὄρη, τινὲς δ' αὐτῶν πεδία,
 οἱ δὲ ἔλη, ἃ ποιοῦσιν οἱ ποταμοί, οἱ δὲ, τὰς ἐν τοῖς ἔλεσι
 νήσους. Μάλισα δὲ φασὶ τὸν Ἀράξην ποταμὸν κατακλύζειν τὴν
 χώραν πολλαχῇ σχιζόμενον· ἐκπίπτοντα δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις
 σόμασιν εἰς τὴν ἄλλην τὴν πρὸς ἄρκτοις θάλατταν, ἐνὶ δὲ 513.
 μόνῳ πρὸς τὸν κόλπον τὸν Ὑρκάνιον.

Θεῶν δὲ ἥλιον μόνον ἡγοῦνται· τούτῳ δὲ ἵπποθυτοῦσι· γαμεῖ
 δ' ἕκαστος μίαν· χρῶνται δὲ καὶ ταῖς ἀλλήλων οὐκ ἀφανῶς· ὁ δὲ
 μιγνύμενος τῇ ἀλλοτρίᾳ, τὴν φαρέτραν ἐξαρτήσας φανεράν ἐκ
 τῆς ἀμάξης, μίγνυται· θάνατος δὲ νομίζεται παρ' αὐτοῖς ἄριστος,
 ὅταν γηράσαντες κατακοπῶσι μετὰ προβατείων κρεῶν, καὶ ἀνα-
 μιξ βρωθῶσι· τοὺς δὲ νόσῳ θανόντας ρίπτουσιν, ὡς ἀσεβεῖς, καὶ
 ἀξίους ὑπὸ θηρίων βεβρωῶσθαι. Ἄγαθοὶ δὲ ἵππόται, καὶ πεζοί·
 τόξοις δὲ χρῶνται, καὶ μαχαίραις, καὶ θώραξι, καὶ σαγάρεσι
 χαλκαῖς· ζῶναι δὲ αὐτοῖς εἰσὶ χρυσαῖ, καὶ διαδήματα ἐν ταῖς
 μάχαις· οἳ τε ἵπποι χρυσοχάλινοι, μασχαλισηῆρες δὲ χρυσοῖ.
 Ἄργυρος δ' οὐ γίνεται παρ' αὐτοῖς, σίδηρος δ' ὀλίγος· χαλκὸς
 δὲ καὶ χρυσὸς ἄφθονος.

§. 7.

513. Οἱ μὲν οὖν ἐν ταῖς νήσοις, οὐκ ἔχοντες σπόριμα, ρίζοφαγοῦσι, καὶ ἀγρίοις χρῶνται καρποῖς· ἀμπέχονται δὲ τοὺς τῶν δένδρων φλοιούς· οὐδὲ γὰρ βοσκήματα ἔχουσι· πίνουσι δὲ τὸν ἐκ τῶν δένδρων καρπὸν ἐκθλίβοντες. Οἱ δ' ἐν τοῖς ἔλεσιν ἰχθυοφαγοῦσιν· ἀμπέχονται δὲ τὰ τῶν φωκῶν δέρματα τῶν ἐκ θαλάττης ἀνατρεχουσῶν. Οἱ δ' ὄρειοι τοῖς ἀγρίοις τρέφονται καὶ αὐτοὶ καρποῖς· ἔχουσι δὲ καὶ πρόβατα ὀλίγα, ὡς' οὐδὲ κατακόπτουσι, φειδόμενοι τῶν ἐρίων χάριν καὶ τοῦ γαλακτος. Τὴν δὲ ἐσθῆτα ποικίλλουσιν ἐπιχρίσιν φαρμάκοις, δυσεξίτηλον ἔχουσι τὸ ἄνθος. Οἱ δὲ πεδινοὶ, καίπερ ἔχοντες χώραν, οὐ γεωργοῦσιν· ἀλλὰ ἀπὸ προβάτων καὶ ἰχθύων ζῶσι, Νομαδικῶς καὶ Σκυθικῶς. Ἔστι γὰρ τις καὶ κοινὴ *ἡ* δίαιτα πάντων τῶν ταιούτων, ἣν πολλάκις λέγω· καὶ ταφαί δ' εἰσὶ παραπλήσια, καὶ ἡθῆ· καὶ ὁ σύμπασι βίος αὐθάκαστος μὲν καὶ σκαιὸς καὶ ἄγριος καὶ πολεμικὸς, πρὸς δὲ τὰ συμβόλαια ἀπλοῦς καὶ ἀκίπηνλος.

§. 8.

Τοῦ δὲ τῶν Μασσαγετῶν καὶ τῶν Σακῶν ἔθνος καὶ οἱ Ἀττάσιοι, καὶ οἱ Χωράσμιοι· εἰς οὓς ἀπὸ τῶν Βακτριανῶν καὶ τῶν Σογδιανῶν ἔφυγε Σπιταμένης, εἰς τῶν ἀποδράντων Περσῶν τὸν Ἀλέξανδρον, καθάπερ καὶ Βῆσσοι· καὶ ὕστερον δὲ Ἀρσάκης, τὸν Καλλίνικου φεύγων Σέλευκον, εἰς τοὺς Ἀπασιακάς ἐχώρησε. Φησὶ δ' Ἐρατοσθένης τοὺς Ἀραχωτοὺς καὶ Μασσαγέτας Βακτρίοις παρακείσθαι πρὸς Ὠξόν· καὶ Σάκας μὲν καὶ Σογδιανούς τοῖς ὅλοις ἐδάφεσιν ἀντικείσθαι τῇ Ἰνδικῇ,

514. Βακτρίους δ' ἐπ' ὀλίγον· τὸ γὰρ πλεον τῷ Παροπαμισῶ παρακείσθαι· διείργειν δὲ Σάκας μὲν καὶ Σογδιανούς τὸν Ἰαξάρτην,

Σογδιανούς δὲ καὶ Βακτριανούς τὸν Ὠξόν, μεταξὺ δὲ Ὑρκανῶν 514. καὶ Ἀρίων Ταπύρους οἰκεῖν. Κύκλω δὲ περὶ τὴν Θάλατταν μετὰ τοὺς Ὑρκανούς, Ἀμάρθους τε, καὶ Ἀναριάκας, καὶ Καδουσίους, καὶ Ἀλβανούς, καὶ Κασπίους, καὶ Οὐϊτίους, τάχα δὲ καὶ ἑτέρους μέχρι Σκυθῶν· ἐπὶ θάτερα δὲ μέρη τῶν Ὑρκανῶν Δέρδικας· τοὺς δὲ Καδουσίους συμψάγειν Μήδων καὶ Ματιανῶν ὑπὸ τὸν Παραχοάθραν.

§. 9.

Τὰ δὲ διαστήματα οὕτω λέγει. Ἀπὸ μὲν τοῦ Κασπίου ἐπὶ τὸν Κύρον ὡς χιλίους ὀκτακοσίους σταδίους· ἔνθεν δ' ἐπὶ Κασπίας πύλας πεντακισχιλίους ἑξακοσίους· εἶτα εἰς Ἀλεξάνδρειαν τὴν ἐν Ἀρίοις ἑξακισχιλίους τετρακοσίους· εἶτ' εἰς Βάκτραν τὴν πόλιν, ἣ καὶ Ζαριάσπα καλεῖται, τρισχιλίους ὀκτακοσίους ἑβδομήκοντα. Λέγει δὲ καὶ οὕτω τὰ διαστήματα. Ἀπὸ Κασπίων πυλῶν εἰς Ἰνδοὺς, εἰς μὲν ἑκατόμυλον χιλίους ἑννακοσίους ἑξήκοντά φασιν· εἰς δ' Ἀλεξάνδρειαν τὴν ἐν Ἀρίοις τετρακισχιλίους πεντακοσίους τριάκοντα· εἶτ' εἰς Προφθασίαν τὴν ἐν Δράγγῃ χιλίους ἑξακοσίους (οἱ δὲ, πεντακοσίους)· εἶτ' εἰς Ἀραχωτοὺς τὴν πόλιν τετρακισχιλίους ἑκατὸν εἴκοσιν· εἶτ' εἰς Ὀρτόσπανα, ἐπὶ τὴν ἐκ Βάκτρων τρίοδον, δισχιλίους· εἶτ' εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰνδικῆς χιλίους· ὁμοῦ, μύριοι πεντακισχιλίοι πεντακόσιοι. Ἐπ' εὐθείας δὲ τῷ διαστήματι τούτῳ τὸ συνεχές δεῖ νοεῖν, τὸ ἀπὸ τοῦ Ἰνδοῦ μέχρι τῆς ἑώας Θαλάττης μῆκος, τῆς Ἰνδικῆς. Ταῦτα μὲν τὰ περὶ τοὺς Σάκας.

Κ Ε Φ. Θ.

§. 1.

Ἡ δὲ Παρθυαία πολλὴ μὲν οὐκ ἔστι· συνετέλει γοῦν μετὰ τῶν Ὑρκανῶν κατὰ τὰ Περσικά, καὶ μετὰ ταῦτα, τῶν Μακεδόνων κρατούντων, ἐπὶ χρόνον πολύν. Πρὸς δὲ τῇ σμικρότητι

514. δασεῖα καὶ ὄρεινὴ ἔστι, καὶ ἄπορος· ὥστε διὰ τούτων ὁρῶν διεξίασι τὴν ἑαυτῶν οἱ βασιλεῖς, ὄχλον οὐ δυναμένης τρέφειν τῆς χώρας οὐδ' ἐπὶ μικρόν· ἀλλὰ νῦν ἠϋξῆται. Μέρη δ' ἔστι τῆς Παρθυηνῆς, ἣ τε Κωμισσηνὴ, καὶ ἡ Χωαρηνὴ· σχεδὸν δέ τι καὶ τὰ μέχρι πυλῶν Κασπίων, καὶ Ραγῶν καὶ Ταπύρων, ὄντα τῆς Μηθίας πρότερον. Ἔστι δ' Ἀπάμεια, καὶ Ἡράκλεια πόλεις περὶ τὰς Ράγας. Εἰσὶ δ' ἀπὸ Κασπίων πυλῶν εἰς μὲν Ράγας σάδιοι πεντακόσιοι, ὡς φησὶν Ἀπολλόδωρος· εἰς δὲ Ἐκατόμυλον, τὸ τῶν Παρθυαίων βασιλείον, χίλιοι διακόσιοι ἐξήκοντα. Τοῦνομα δὲ ταῖς Ράγαις ἀπὸ τῶν γενομένων σεισμῶν γενέσθαι φασίν, ὑφ' ὧν πόλεις τε συχναὶ καὶ κῶμαι δισχίλιαι, ὡς φησι Ποσειδώνιος, ἀνετράπησαν. Τοὺς δὲ Ταπύρους οἰκεῖν
515. φασὶ μεταξὺ Δερβίκων τε καὶ Ὑρκανῶν. Ἴσοροῦσι δὲ περὶ τῶν Ταπύρων, ὅτι αὐτοῖς εἴη νόμιμον τὰς γυναῖκας τὰς γαμετὰς ἐκδιδόναι ἑτέροις ἀνδράσιν, ἐπειδὴν ἐξ αὐτῶν ἀνέλωνται δύο ἢ τρία τέκνα· καθάπερ καὶ Κάτων Ὀρτησίῳ δεηθέντι ἐξέδωκε τὴν Μαρκίαν ἐφ' ἡμῶν, κατὰ παλαιὸν Ῥωμαίων ἔθος.

§. 2.

Νεωτερισθέντων δὲ τῶν ἔξω τοῦ Ταύρου διὰ τὸ πρὸς ἄλλοις εἶναι τοὺς τῆς Συρίας καὶ τῆς Μηθίας βασιλέας, τοὺς ἔχοντας καὶ ταῦτα, πρῶτον μὲν τὴν Βακτριανὴν ἀπέσκησαν οἱ πεπισειυμένοι καὶ τὴν ἐγγὺς αὐτῆς πᾶσαν, οἱ περὶ Εὐθύδημον. Ἐπειτ' Ἀρσάκης, ἀνὴρ Σκύθης, τῶν Δαῶν τινὰς ἔχων, τοὺς Πάρνους καλουμένους Νομάδας, παροικοῦντας τὸν Ὄχον, ἐπῆλθεν ἐπὶ τὴν Παρθυαίαν, καὶ ἐκράτησεν αὐτῆς. Κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν ἀσθενὴς ἦν διαπολεμῶν πρὸς τοὺς ἀφαιρεθέντας τὴν χώραν, καὶ αὐτὸς, καὶ οἱ διαδεξάμενοι ἐκεῖνον· ἔπειθ' οὕτως ἴσχυσαν ἀφαιρούμενοι τὴν πλησίον αἰεὶ διὰ τὰς ἐν τοῖς πολέμοις κατορθώσεις, ὥστε τελευτώντες ἀπάσης τῆς ἐντὸς Εὐφρά-

του

του κύριοι κατέστησαν. Ἀφείλοντο δὲ καὶ τῆς Βακτριανῆς μέρος 515. βιασάμενοι τοὺς Σκύθας, καὶ ἔτι πρότερον τοὺς περὶ Εὐκρατίδαν· καὶ νῦν ἐπάρχθουσι τοσαύτης γῆς καὶ τοσοῦτων ἔθνων, ὥστε ἀντίπαλοι τοῖς Ῥωμαίοις τρόπον τινὰ γεγόνασι, κατὰ μέγεθος τῆς ἀρχῆς. Αἴτιος δ' ὁ βίος αὐτῶν καὶ τὰ ἔθνη, τὰ ἔχοντα πολὺ μὲν τὸ βάρβαρον καὶ τὸ Σκυθικόν· πλεον μὲντοι τὸ χρήσιμον πρὸς ἡγεμονίαν, καὶ τὴν ἐν τοῖς πολέμοις κατόρθωσιν.

§. 3.

Φασὶ δὲ τοὺς Πάρνους Δάας μετανάστας εἶναι ἐκ τῶν ὑπὲρ τῆς Μαιώτιδος Δαῶν, οὓς Ξανθίους, ἢ Παρίους καλοῦσιν· οὐ πάνυ δ' ὠμολόγηται Δάας εἶναί τινος τῶν ὑπὲρ τῆς Μαιώτιδος Σκυθῶν. Ἀπὸ τούτων δ' οὖν ἔλκειν φασὶ τὸ γένος τὸν Ἀρσάκην· οἱ δὲ Βακτριανὸν λέγουσιν αὐτόν· φεύγοντα δὲ τὴν αὔξησιν τῶν περὶ Διόδοτον, ἀποσηῆσαι τὴν Παρθυαίαν. Εἰρηκότες δὲ πολλὰ περὶ τῶν Παρθικῶν νομίμων ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἱστορικῶν ὑπομνημάτων βίβλῳ, δευτέρᾳ δὲ τῶν μετὰ Πολύβιον, παραλείψομεν ἐνταῦθα, μὴ ταυτολογεῖν δόξωμεν, τοσοῦτον εἰπόντες μόνον, ὅτι τῶν Παρθυαίων συνέδριόν φησι Ποσειδώνιος εἶναι διττόν· τὸ μὲν εὐγενῶν, τὸ δὲ σοφῶν καὶ μάγων, ἐξ ὧν ἀμφοῖν τοὺς βασιλέας καθίσασθαι.

Κ Ε Φ. Ι.

§. 1.

Ἡ δ' Ἀρία καὶ ἡ Μαργιανή *ἀ* κράτις α χωρία ἐς [τῶν] ταύτη, τῇ μὲν ὑπὸ τῶν ὄρων ἐγκλειόμενα, τῇ δ' ἐν πεδίοις τὰς οἰκῆσεις ἔχοντα. Τὰ μὲν οὖν ὄρη νέμονται σκηνῖταί τινες· τὰ

515. δὲ πεδία ποταμοῖς διαρρέϊται· ποτίζουσι δ' αὐτὰ, τὰ μὲν τῷ
 516. Ἀρίῳ, τὰ δὲ τῷ Μάργῳ. Ὀμορεῖ δὲ ἡ Ἀρία, τῇ Βακτριανῇ, κατὰ
 τὴν ὑποπίπτουσαν [τῷ] ὄρει τῷ ἔχοντι τὴν Βακτριανήν· διέχει δὲ
 τῆς Ὑρκανίας περὶ ἑξακισχιλίους σταδίους. Συντελής δ' ἦν αὐτῇ
 καὶ ἡ Δραγγιανὴ μέχρι Καρμανίας, τὸ μὲν πλεόν τοῖς νοτίοις
 μέρεσι τῶν ὄρων ὑποπεπτωκυῖα, ἔχουσα μέντοι τινὰ τῶν μερῶν
 καὶ τοῖς ἀρκτικοῖς πλησιάζοντα τοῖς κατὰ τὴν Ἀρίαν· καὶ ἡ
 Ἀραχωσία δὲ οὐ πολὺ ἄπωθεν ἔστι, καὶ αὕτη τοῖς νοτίοις μέ-
 ρεσι τῶν ὄρων ὑποπεπτωκυῖα, καὶ μέχρι τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ
 τεταμένη, μέρος οὔσα τῆς Ἀριανῆς. Μῆκος δὲ τῆς Ἀρίας ὅσον
 δισχίλιοι σταδίοι, πλάτος δὲ τριακόσιοι τοῦ πεδίου· πόλεις δὲ
 Ἀρτακάνα, καὶ Ἀλεξάνδρεια, καὶ Ἀχαΐα, ἐπώνυμοι τῶν
 κτισάντων. Εὐοινεῖ δὲ σφόδρα ἡ γῆ· καὶ γὰρ εἰς τριγωνίαν παρα-
 μένει ἐν ἀπιττώτοις ἄγγεσι.

§. 2.

Παραπλησία δ' ἔστι καὶ ἡ Μαργιανή· ἐρημίαις δὲ περιέχεται
 τὸ πεδίον. Θαυμάσας δὲ τὴν εὐφυΐαν ὁ Σωτὴρ Ἀντίοχος,
 τείχει περιέβαλε κύκλον ἔχοντι χιλίων καὶ πεντακοσίων σταδίων·
 πόλιν δὲ ἔκτισεν Ἀντιόχειαν. Εὐάμπελος δὲ καὶ αὕτη ἡ γῆ·
 φασὶ γοῦν τὸν πυθμένα εὐρίσκεσθαι πολλάκις δυσὶν ἀνδράσι
 περιληπτὸν, τὸν δὲ βότρυον δίπηχυν.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

§. 1.

Τῆς δὲ Βακτρίας μέρη μὲν τινὰ τῇ Ἀρίᾳ παραβέβληται πρὸς
 ἄρκτον, τὰ πολλὰ δ' ὑπέγκειται πρὸς ἑω· πολλή δ' ἔστι καὶ
 ἀμφορος, πλὴν ἐλαίου. Τοσοῦτον δὲ ἰσχυσαν οἱ ἀποσῆσαντες

Ἕλληνες αὐτήν, διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς χώρας, ὥστε τῆς τε Ἀριανῆς 516. ἐπεκράτουν, καὶ τῶν Ἰνδῶν, ὡς φησιν Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀρτεμιτηνός, καὶ πλείω ἔθνη κατεσρέψαντο ἢ Ἀλέξανδρος, καὶ μά- λιστα Μένανδρος (εἶγε καὶ τὸν Ἰπανιν διέβη πρὸς ἔω, καὶ μέχρι τοῦ Ἰσάμου προῆλθε), τὰ μὲν αὐτός, τὰ δὲ Δημήτριος ὁ Εὐθυδήμου υἱὸς τοῦ Βακτρίων βασιλέως· οὐ μόνον δὲ τὴν Πατταληνὴν κατέσχον, ἀλλὰ καὶ τῆς ἄλλης παραλίας τὴν τε Σαραόσου καλουμένην, καὶ τὴν Σιγέρτιδος βασιλείαν. Καθόλου δὲ φησιν ἐκεῖνος τῆς συμπάσης Ἀριανῆς πρόσχημα εἶναι τὴν Βακτριανήν. Καὶ δὴ καὶ μέχρι Σηρῶν καὶ Φρυνῶν ἐξέτειναν τὴν ἀρχήν.

§. 2.

Πόλεις δ' εἶχον τὰ τε Βάκτρα, ἥνπερ καὶ Ζαριάσπαν κα- λούσιν, ἣν διαρρέει ὁμώνυμος ποταμὸς ἐμβάλλων εἰς τὸν Ὠξον, καὶ Δάραψα, καὶ ἄλλας πλείους· τούτων δ' ἦν καὶ ἡ Εὐκρατι- δία, τοῦ ἄρξαντος ἐπώνυμος. Οἱ δὲ κατασχόντες αὐτὴν Ἕλλη- νες καὶ εἰς σατραπείας διηρήκασιν· ὧν τὴν τε Ἀσπιώνου καὶ 517. τὴν Τουριούαν ἀφήρητο Εὐκρατίδαν οἱ Παρθυαῖοι. Ἔσχον δὲ καὶ τὴν Σογδιανὴν ὑπερκειμένην πρὸς ἔω τῆς Βακτριανῆς, με- ταξὺ τοῦ τε Ὠξου ποταμοῦ, ὃς ὀρίζει τὴν τε τῶν Βακτρίων καὶ τὴν τῶν Σογδίων, καὶ τοῦ Ἰαξάρτου· οὗτος δὲ καὶ τοὺς Σογδίους ὀρίζει, καὶ τοὺς Νομάδας.

§. 3.

Τὸ μὲν οὖν παλαιὸν οὐ πολὺ διέφερον τοῖς βίαις καὶ τοῖς ἡξεσι τῶν Νομάδων οἱ τε Σογδιανοί, καὶ οἱ Βακτριανοί· μικρὸν δ' ὁμῶς ἡμερώτερα ἦν τὰ τῶν Βακτριανῶν. Ἀλλὰ καὶ περὶ τού- των οὐ τὰ βέλτισα λέγουσιν οἱ περὶ Ὀνησίκριτον· τοὺς γὰρ ἀπειρηκότας διὰ νόσον, ἢ γῆρας, ζῶντας παραβάλλεσθαι τρε-

517. φομένοις κυσὶν ἐπίτηδες πρὸς τοῦτο, οὓς ἐνταφιασάσκαλεισθαι τῇ πατρίᾳ γλώττῃ· καὶ ὁρᾶσθαι τὰ μὲν ἔξω τείχους τῆς μητροπόλεως τῶν Βάκτρων καθαρὰ· τῶν δ' ἐντὸς τὸ πλεονόσέων πλήρες ἀνθρωπίνων· καταλῦσαι δὲ τὸν νόμον Ἀλέξανδρον. Τοιαῦτα δὲ πως καὶ τὰ περὶ τοὺς Κασπίους ἰσοροῦσι· τοὺς γὰρ γονέας, ἐπειδὴν ἑβδομήκοντα ἔτη γεγονότες τυγχάνουσιν, ἐγκλεισθέντας λιμοκτονεῖσθαι. Τοῦτο μὲν οὖν ἀνεκτότερον, καὶ τῷ οἰκείῳ νόμῳ παραπλήσιον, καίπερ ὃν Σκυθικόν· πολὺ μὲντοι Σκυθικώτερον τὸ τῶν Βακτριανῶν. Καὶ δὴ διαπορεῖν ἄξιον, ἠνίκα Ἀλέξανδρος τοιαῦτα κατελάμβανε ἀνταῦθα, τί χρή εἰπεῖν τὰ ἐπὶ τῶν πρώτων Περσῶν, καὶ τῶν ἔτι πρότερον ἡγεμόνων, ὅποια εἰκὸς ἦν παρ' αὐτοῖς νενομίσθαι.

§. 4.

Φασὶ δ' οὖν ὅτι πόλεις τὸν Ἀλέξανδρον ἐν τε τῇ Βακτριανῇ καὶ τῇ Σογδιανῇ κτίσαι· τινὰς δὲ κατασκάψαι, ὧν Καριάτας μὲν τῆς Βακτριανῆς, ἐν ἣ Καλλισθένης συνελήφθη, καὶ παρεδόθη φυλακῇ, Μαράκανθα δὲ τῆς Σογδιανῆς, καὶ τὰ Κύρα, ἔσχατον ὃν Κύρου κτίσμα, ἐπὶ τῷ Ἰαξάρτη ποταμῷ κείμενον, ὅπερ ἦν ὄριον τῆς Περσῶν ἀρχῆς· κατασκάψαι δὲ τὸ κτίσμα τοῦτο, καίπερ ὄντα φιλόκυρον, διὰ τὰς πυκνάς ἀποσάσεις. Ἐλεῖν δὲ καὶ πέτρας ἐρυμνάς σφόδρα ἐκ προδόσεως, τὴν τε ἐν αὐτῇ τῇ Βακτριανῇ τὴν Σισιμίθρου, ἐν ἣ εἶχεν Ὁξυάρτης τὴν θυγατέρα Ῥωξάνην, καὶ τὴν ἐν τῇ Σογδιανῇ, καὶ τὴν τοῦ Ὠξου (οἱ δ' Ἀριαμάζου φασί). Τὴν μὲν οὖν Σισιμίθρου πεντεκαίδεκα σαδίων ἰσοροῦσι τὸ ὕψος, ὀγδοήκοντα δὲ τὸν κύκλον ἄνω δ' ἐπίπεδον καὶ εὐγεων, ὅσον πεντακοσίους ἀνδρας τρέφειν δυναμένην, ἐν ἣ καὶ ξενίας τυχεῖν πολυτελοῦς, καὶ γάμους ἀγαγεῖν Ῥωξάνης τῆς Ὁξυάρτου θυγατρὸς τὸν Ἀλέξανδρον· τὴν δὲ τῆς Σογδιανῆς διπλασίαν τὸ ὕψος φασί. Περὶ τούτους δὲ

τοὺς τόπους καὶ τὸ τῶν Βραγχιδῶν ἄστυ ἀνελεῖν· οὗς Ξέρξην 518. μὲν ἰδρῦσαι αὐτόθι, συναπάραντας αὐτῷ ἐκόντας ἐκ τῆς οἰκείας, διὰ τὸ παραδοῦναι τὰ χρήματα τοῦ Θεοῦ τὰ ἐν Διδύμοις καὶ τοὺς Ξησαυρούς· ἐκεῖνον δ' ἀνελεῖν μυσαιτόμενον τὴν ἱεροσυλίαν καὶ τὴν προδοσίαν.

§. 5.

Τὸν δὲ διὰ τῆς Σογδιανῆς ρέοντα ποταμὸν Πολυτίμητον Ἄρισόβουλος λέγει, τῶν Μακεδόνων Θεμένων (καθάπερ καὶ ἄλλα πολλὰ, τὰ μὲν καινὰ ἔθεσαν, τὰ δὲ παρωνόμασαν), ἄρδοντα δὲ τὴν χώραν, ἐκπίπτειν εἰς ἔρημον καὶ ἀμμώδη γῆν, καταπίνεσθαι τε εἰς τὴν ἄμμον, ὡς καὶ τὸν Ἄριον, τὸν δι' Ἀρίων ρέοντα. Τοῦ δὲ Ὠχοῦ ποταμοῦ πλησίον ὀρύττοντας, εὐρεῖν ἐλαίου πηγὴν λέγουσιν· εἰκὸς δὲ, ὡσπερ νιτρώδη τινα, καὶ σύφοντα ὑγρά, καὶ ἀσφαλτώδη, καὶ θειώδη διαρρέει τὴν γῆν, οὕτω καὶ λιπαρὰ εὐρίσκεσθαι· τὸ δὲ σπάνιον ποιεῖ τὴν παραδοξίαν. Ρεῖν δὲ τὸν Ὠχόν οἱ μὲν διὰ τῆς Βακτριανῆς φασιν, οἱ δὲ παρ' αὐτὴν· καὶ οἱ μὲν ἕτερον τοῦ Ὠξοῦ μέχρι τῶν ἐκβολῶν, νοτικώτερον ἐκεῖνου, ἀμφοτέρων δ' ἐν τῇ Ὑρκανίᾳ τὰς εἰς τὴν Θάλατταν ὑπάρχειν ἐκρύσεις· οἱ δὲ, κατ' ἀρχὰς μὲν ἕτερον, συμβάλλειν δ' εἰς ἐν τὸ τοῦ Ὠξοῦ ρεῖθρον, πολλαχοῦ καὶ ἕξ καὶ ἑπτὰ σαδίων ἔχον τὸ πλάτος. Ὁ μέντοι Ἰαξάρτης ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ἕτερός ἐστι τοῦ Ὠξοῦ, καὶ εἰς μὲν τὴν αὐτὴν τελευτῶν Θάλατταν· αἱ δ' ἐκβολαὶ διέχουσιν ἀλλήλων, ὡς φησι Πατροκλῆς, παρασάγγας ὡς ὀγδοήκοντα· τὸν δὲ παρασάγγην τὸν Περσικόν, οἱ μὲν ἐξήκοντα σαδίων φασιν, οἱ δὲ τριάκοντα, ἢ τετταράκοντα. Ἀναπλεόντων δ' ἡμῶν τὸν Νεῖλον, ἄλλοτ' ἄλλοις μέτροις χρώμενοι τὰς σχοίνους ὠνόμαζον ἀπὸ πόλεως ἐπὶ πόλιν· ὡσεὶ τὸν αὐτὸν τῶν σχαίνων ἀριθμὸν ἀλλαχοῦ μὲν μεῖζω παρέχειν πλοῦν, ἀλλαχοῦ δὲ βραχύτερον· οὕτως

518. ἐξ ἀρχῆς παραδεδομένον καὶ φυλαττόμενον μέχρι τοῦ νῦν.

§. 6.

Μέχρι μὲν δὴ τῆς Σογδιανῆς πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον ἰόντι ἀπὸ τῆς Ὑρκανίας γνώριμα ὑπῆρξε τὰ ἔθνη καὶ τοῖς Πέρσαις πρότερον τὰ ἔξω τοῦ Ταύρου, καὶ τοῖς Μακεδόσι μετὰ ταῦτα, καὶ τοῖς Παρθυαίοις. Τὰ δ' ἐπέκεινα ἐπ' εὐθείας, ὅτι μὲν Σκυθικά ἐσιν, ἐκ τῆς ὁμοειδίας εἰκάζεται· σρατεῖαι δ' οὐ γεγῶνασιν ἐπ' αὐτοὺς ἡμῖν γνώριμοι· καθάπερ οὐδὲ ἐπὶ τοὺς βορειοτάτους τῶν Νομάδων· ἐφ' οὓς ἐπεχείρησε μὲν ὁ Ἀλέξανδρος ἄγειν σρατιάν, ὅτε τὸν Βῆσσον μετῆι καὶ τὸν Σπιταμένην ζωγρία δ' ἀναχθέντος τοῦ Βῆσσου, τοῦ δὲ Σπιταμένουσ ὑπὸ τῶν βαρβάρων διαφθαρέντος, ἐπαύσατο τῆς ἐπιχειρήσεως. Οὐχ ὁμολογοῦσι δ', ὅτι περιέπλευσάν τινες ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἐπὶ τὴν Ὑρκανίαν· ὅτι δὲ δυνατόν, Πατροκλῆς εἴρηκε.

§. 7.

519. Λέγεται δὲ, διότι τοῦ Ταύρου τὸ τελευταῖον, ὃ καλοῦσιν Ἰμαον, τῇ Ἰνδικῇ θαλάττῃ ξυνάπτον, οὐδὲν οὔτε προὔχει πρὸς ἔω τῆς Ἰνδικῆς μάλλον, οὔτ' εἰσέχει· παρίοντι δ' εἰς τὸ βόρειον πλευρὸν, αἰεὶ τι τοῦ μήκουσ ὑφαιρεῖ καὶ τοῦ πλάτουσ ἢ θάλαττα, ὡσ' ἀποφαίνειν μείουρον πρὸς ἔω τὴν νῦν ὑπογραφομένην μερίδα τῆς Ἀσίας, ἣν ὁ Ταῦρος ἀπολαμβάνει πρὸς τὸν Ὠκεανὸν, τὸν πληροῦντα τὸ Κάσπιον πέλαγος. Μῆκος δ' ἐστὶ ταύτης τῆς μερίδοσ τὸ μέγιστον ἀπὸ τῆς Ὑρκανίας θαλάττης ἐπὶ τὸν Ὠκεανὸν τὸν κατὰ τὸ Ἰμαον τρισμυρίων που σαδίων, παρὰ τὴν ὄρεινὴν τοῦ Ταύρου τῆσ πορείασ οὔσης· πλάτοσ δ' ἔλαττον τῶν μυρίων. Εἴρηται γάρ, ὅτι περὶ τετρακισμυρίουσ σαδίουσ ἐστὶ τὸ ἀπὸ τοῦ Ἰσσικοῦ κόλπου μέχρι τῆσ ἐώασ θαλάττης τῆσ κατὰ Ἰνδοῦσ· ἐπὶ δ' Ἰσσοῦν ἀπὸ τῶν ἐσπερίων ἄκρων

τῶν κατὰ σήλας, ἄλλοι τρισμύριοι· ἔστι δὲ ὁ μυχὸς τοῦ Ἰσσηκοῦ 519.
κόλπου μικρὸν, ἢ οὐδὲν, Ἀμισοῦ ἑωθινώτερος· τὸ δὲ ἀπὸ
Ἀμισοῦ ἐπὶ τὴν Ὑρκανίαν γῆν, περὶ μυρίους ἑστὶ σάδιους,
παράλληλον ὃν τῷ ἀπὸ τοῦ Ἰσσηκοῦ λεχθέντι ἐπὶ τοὺς Ἰνδοὺς.
Λείπεται δὴ τὸ λεχθὲν μῆκος ἐπὶ τὴν ἕω τῆς περιωθειμένης
νυκτὶ μερίδος, οἱ τρισμύριοι σάδιοι. Πάλιν δὲ τοῦ πλάτους τοῦ
μεγίστου τῆς οἰκουμένης ὄντος περὶ τρισμυρίους σάδιους, χλαμυ-
δοειδοῦς οὔσης, τὸ διάστημα τοῦτο ἐγγὺς ἂν εἴη τοῦ μεσημ-
βρινοῦ τοῦ διὰ τῆς Ὑρκανίας θαλάττης γραφομένου καὶ τῆς
Περσικῆς, εἴπερ ἑστὶ τὸ μῆκος τῆς οἰκουμένης ἑπτὰ μυριάδες.
Εἰ οὖν ἀπὸ τῆς Ὑρκανίας ἐπὶ τὴν Ἀρτεμίταν τὴν ἐν τῇ Βαβυ-
λωνίᾳ σάδιοί εἰσιν ὀκτακισχίλιοι, καθάπερ εἴρηκεν Ἀπολλό-
δωρος ὁ ἐκ τῆς Ἀρτεμίτας, ἐκεῖθεν δ' ἐπὶ τὸ σῶμα τῆς κατὰ
Πέρσας θαλάττης ἄλλο τοσοῦτόν ἑστι, καὶ πάλιν τοσοῦτον, ἢ
μικρὸν ἀπολείπον, εἰς τὰ ἀνταίρουτα τοῖς ἄκροις τῆς Αἰθιοπίας·
λοιπὸν ἂν εἴη τοῦ πλάτους τῆς οἰκουμένης τοῦ λεχθέντος ἀπὸ
τοῦ μυχοῦ τῆς Ὑρκανίας θαλάττης ἐπὶ τοῦ σώματος αὐτῆς,
ὅσον εἴρηκαμεν. Μειούρου δ' ὄντος τοῦ τμήματος τούτου τῆς
γῆς ἐπὶ τὰ πρὸς ἕω μέρη, γίνοιτ' ἂν τὸ σχῆμα προσόμοιον
μαγειρικῇ κοπίδι, τοῦ μὲν ὄρους ἐπ' εὐθείας ὄντος, καὶ νοου-
μένου κατὰ τὴν ἀκμὴν τῆς κοπίδος· τῆς δ' ἀπὸ τοῦ σώματος
τοῦ Ὑρκανίου παραλίας ἐπὶ Τάμαρον, κατὰ θάτερον πλευρὸν,
εἰς περιφερῆ καὶ μειούρον γραμμὴν ἀπολήγον.

§. 8.

Ἐπιμνησέον δὲ καὶ τῶν παραδόξων ἐνίων, ἃ Θρυλλοῦσι περὶ
τῶν τελέως βαρβάρων, οἷον τῶν περὶ τὸν Καύκασον καὶ τὴν ἄλλην
ὄρεινὴν. Τοῖς μὲν γὰρ νόμιμον εἶναί φασι τὸ τοῦ Εὐριπίδου,

Τὸν φύντα θρηνεῖν, εἰς ὅσ' ἔρχεται κακά·

Τὸν δ' αὖ θανόντα, καὶ πόνων πεπαυμένον,

Χαίροντας εὐφημοῦντας ἐκπέμπειν δόμων.

520.

520. Ἐτέροις δὲ, μηδὲνα ἀποκτείνειν τῶν ἑξαμαρτόντων τὰ μέγιστα, ἀλλ' ἐξορίζειν μόνον μετὰ τῶν τέκνων, ὑπεναντίως τοῖς Δέρβιξι· καὶ γὰρ ἐπὶ μικροῖς οὗτοι σφάττουσι. Σέβονται δὲ γῆν οἱ Δέρβικες· θύουσι δ' οὐδὲν θῆλυ, οὐδὲ ἐσθίουσι· τοὺς δὲ ὑπὲρ ἑβδομήκοντα ἔτη γεγαυότας σφάττουσι· ἀναλίσκουσι δὲ τὰς σάρκας οἱ ἄγχιστα γένους· τὰς δὲ γραίας ἀπάγχουσι, εἶτα θάπτουσι· τοὺς δὲ ἐντὸς ἑβδομήκοντα ἐτῶν ἀποθανόντας οὐκ ἐσθίουσι, ἀλλὰ θάπτουσι. Σίγιννοι δὲ τὰλλα μὲν περσίζουσι, ἵππαριόις δὲ χρώνται μικροῖς, δασέσιν, ἅπερ ἵππότην ὀχεῖν μὲν οὐ δύνανται· τέθριππα δὲ ζευγνύουσι· ἡνιοχοῦσι δὲ γυναῖκες, ἐκ παίδων ἡσκημένοι· ἢ δ' ἄριστα ἡνιοχοῦσα, συνοικεῖ, ὧ βούλεται. Τινὰς δ' ἐπιτηδεύειν φασὶν ὡς μακροκεφαλῶτατοι φανοῦνται, καὶ προπεπτωκότες τοῖς μετώποις, ὥσθ' ὑπερκύπτειν τῶν γενείων. Ταπύρων δ' ἐστὶ καὶ τὸ τοὺς μὲν ἄνδρας μελανειμονεῖν καὶ μακροκομεῖν· τὰς δὲ γυναῖκας λευχειμονεῖν καὶ βραχυκομεῖν· οἰκοῦσι δὲ μετὰ Δερβίκων καὶ Ὑρκανῶν· καὶ ὁ ἀνδρείοτατος κριθεῖς γαμεῖ, ἣν βούλεται· Κάσπιοι δὲ τοὺς ὑπὲρ ἑβδομήκοντα ἔτη λιμοκτονήσαντες, εἰς τὴν ἐρημίαν ἐκτιθέασιν· ἀπώθειν δὲ σκοπεύοντες, εἰ μὲν ὑπ' ὀρνίθων κατασπωμένους ἀπὸ τῆς κλίνης ἴδωσι, εὐδαιμονίζουσι· εἰ δὲ ὑπὸ θηρίων, ἢ κυνῶν, ἤττον· εἰ δ' ὑπὸ μηθενός, κακοδαιμονίζουσι.

Κ Ε Φ. ΙΒ.

§. 1.

ἘΠΕΙ δὲ τὰ βόρεια μέρη τῆς Ἀσίας ποιεῖ ὁ Ταῦρος, ἃ δὴ καὶ ἐντὸς τοῦ Ταύρου καλοῦσιν, εἰπεῖν προειλόμεθα πρῶτον περὶ τούτων. Τούτων δ' ἐστὶ καὶ τὰ ἐν τοῖς ὄρεσιν αὐτοῖς ἢ ὄλα, ἢ τὰ πλείστα. Ὅσα μὲν τῶν Κασπίων πυλῶν ἐωθινώτερα

ἔσιν, ἀπλουσέραν ἔχει τὴν περιήγησιν διὰ τὴν ἀγριότητα· οὐ 520.
πολύ τε ἂν διαφέρει τῷδε, ἢ τῷδε τῷ κλίματι συγκαταλεχ-
θέντα. Τὰ δ' ἑσπέρια πάντα δίδωσιν εὐπορίαν τοῦ λέγειν περὶ
αὐτῶν ὥστε δεῖ προάγειν ἐπὶ τὰ παρακείμενα ταῖς Κασπίαις
πύλαις. Παράκειται δὲ ἡ Μηδιά πρὸς δύσιν, χώρα πολλή καὶ
δυνασεύσασά ποτε, καὶ ἐν μέσῳ τῷ Ταύρῳ κειμένη, πολυσχιδεῖ
κατὰ ταῦτα ὑπάρχοντι τὰ μέρη, καὶ αὐλῶνας ἐμπεριλαμβάνοντι
μεγάλους, καθάπερ καὶ τῇ Ἀρμενίᾳ τοῦτο συμβέβηκε·

§. 2.

Τὸ γὰρ ὄρος τοῦτο ἄρχεται μὲν ἀπὸ τῆς Καρίας καὶ Λυ-
κίας· ἀλλ' ἐνταῦθα μὲν οὔτε πλάτος, οὔτε ὕψος ἀξιόλογον
δείκνυσιν. Ἐξαίρεται δὲ πολὺ πρῶτον κατὰ τὰς Χελιδονίας· αὐ-
ται δ' εἰσὶ νῆσοι κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς Παμφυλίων παραλίας.
Ἐπὶ δὲ τὰς ἀνατολάς ἐκτεινόμενος, αὐλῶνας μικροὺς ἀπολαμ- 521.
βάνει, τοὺς τῶν Κιλικίων· εἶτα τῇ μὲν τὸ Ἄμανόν ἀπ' αὐτοῦ
σχίζεται, τῇ δὲ ὁ Ἀντίταυρος, ἐν ᾧ τὰ Κόμανα ἴδρυται τὰ
ἐν τοῖς ἄνω λεγομένοις Καππάδοξιν. Οὗτος μὲν οὖν ἐν τῇ Κα-
ταονίᾳ τελευτᾷ· τὸ δὲ Ἄμανόν ὄρος μέχρι τοῦ Εὐφράτου καὶ
τῆς Μελιτηνῆς πρόεισι, καθ' ἣν ἡ Κομμαγενὴ τῇ Καππαδοκίᾳ
παραίεται, ἐκδέχεται δὲ τὰ πέραν τοῦ Εὐφράτου ὄρη, συνεχῆ
μὲν τοῖς προειρημένοις, πλὴν ὅσον διακόπτει ῥέων διὰ μέσων
ὁ ποταμός. Πολλὴν δ' ἐπίδοσιν λαμβάνει εἰς τὸ ὕψος καὶ τὸ
πλάτος καὶ τὸ πολυσχιδές. Τὸ δ' οὖν νοτιώτατον μάλιστα ἔστιν
ὁ Ταῦρος, ὀρίζων τὴν Ἀρμενίαν ἀπὸ τῆς Μεσοποταμίας.

§. 3.

Ἐντεῦθεν δ' ἀμφοτέρωθεν ῥέουσιν οἱ τὴν Μεσοποταμίαν ἐγκυ-
κλούμενοι ποταμοί, καὶ συνάπτοντες ἀλλήλοις ἐγγὺς κατὰ τὴν
Βαβυλωνίαν, εἶτα ἐκδιδόντες εἰς τὴν κατὰ Πέρσας θάλατταν,

521. ὁ τε Εὐφράτης, καὶ ὁ Τίγρις. Ἔστι δὲ καὶ μείζων ὁ Εὐφράτης, καὶ πλείω διέξεισι χώραν, σκολιῶ τῷ ρείθρῳ, τὰς πηγὰς ἔχων ἐν τῷ προσβόρρῳ μέρει τοῦ Ταύρου, ῥέων δ' ἐπὶ δύσιν διὰ τῆς Ἀρμενίας, τῆς μεγάλης καλουμένης, μέχρι τῆς μικρᾶς, ἐν δεξιᾷ ἔχων ταύτην, ἐν ἀριστερᾷ δὲ τὴν Βασιλεισηνὴν· εἶτα ἐπιστρέφει πρὸς νότον. Συνάπτει δὲ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῖς Καππαδόκων ὀρίοις· δεξιᾷ δὲ ταῦτα ἀφείς καὶ τὰ τῶν Κομμαγηνῶν, ἀριστερᾷ δὲ τὴν Ἀκιλισσηνὴν καὶ Σωφηνὴν τῆς μεγάλης Ἀρμενίας, πρόεισι ἐπὶ τὴν Συρίαν, καὶ λαμβάνει πάλιν ἄλλην ἐπιστροφὴν εἰς τὴν Βαβυλωνίαν, καὶ τὸν Περσικὸν κόλπον. Ὁ δὲ Τίγρις, ἐκ τοῦ νοτίου μέρους τοῦ αὐτοῦ ὄρους ἐνεχθεὶς ἐπὶ τὴν Σελεύκειαν, συνάπτει τῷ Εὐφράτῃ πλησίον, καὶ ποιεῖ τὴν Μεσοποταμίαν πρὸς αὐτόν· εἴτ' ἐκδίδωσι καὶ αὐτὸς εἰς τὸν αὐτὸν κόλπον. Διέχουσι δὲ ἀλλήλων αἱ πηγαὶ τοῦ τε Εὐφράτου καὶ τοῦ Τίγριος περὶ δισχιλίους καὶ πεντακοσίους σταδίους.

§. 4.

Ἀπὸ δ' οὖν τοῦ Ταύρου πρὸς ἄρκτον ἀποσχίδες πολλαὶ γεγόνασι, μία μὲν ἡ τοῦ καλουμένου Ἀντιταύρου· καὶ γὰρ ἐνταῦθα οὕτως ὠνομάζετο ὁ τὴν Σωφηνὴν ἀπολαμβάνων ἐν αὐλῶνι μεταξύ κειμένῳ αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Ταύρου. Πέραν δὲ τοῦ Εὐφράτου κατὰ τὴν μικρὰν Ἀρμενίαν ἐφεξῆς τῷ Ἀντιταύρῳ πρὸς ἄρκτον ἐπεκτείνεται μέγα ὄρος καὶ πολυσχιδές· καλοῦσι δὲ τὸ μὲν αὐτοῦ Παρυάδρην, τὸ δὲ Μοσχικὰ ὄρη, τὸ δ' ἄλλοις ὀνόμασι ταῦτα δ' ἀπολαμβάνει τὴν Ἀρμενίαν ὅλην μέχρις Ἰσθμῶν καὶ Ἀλδανῶν. Εἴτ' ἄλλ' ἐπανίσταται πρὸς ἔω, τὰ ὑπερκειμένα τῆς Κασπίας θαλάττης μέχρι Μηθίας, τῆς τε Ἄτρο-
522. πατίου καὶ τῆς μεγάλης· καλοῦσι δὲ καὶ ταῦτα τὰ μέρη πάντα τῶν ὄρων Παραχοάθραν, καὶ τὰ μέχρι τῶν Κασπίων πυλῶν, καὶ ἐπέκεινα ἔτι πρὸς ταῖς ἀνατολαῖς, τὰ συνάπτοντα τῇ Ἀρίᾳ.

Τὰ μὲν δὴ πρόσβορρα ὄρη οὕτω καλοῦσι· τὰ δὲ νότια τὰ πέραν 522. τοῦ Εὐφράτου τῆς Καππαδοκίας καὶ τῆς Κομμαγηνῆς πρὸς ἔω τείνοντα, κατ' ἀρχὰς μὲν αὐτὸ τοῦτο καλεῖται Ταῦρος, διορίζων τὴν Σωφηνὴν, καὶ τὴν ἄλλην Ἀρμενίαν ἀπὸ τῆς Μεσοποταμίας· τινὲς δὲ Γορδουαῖα ὄρη καλοῦσιν· ἐν δὲ τούτοις ἐστὶ καὶ τὸ Μάσιον, τὸ ὑπερκείμενον τῆς Νισίβιος ὄρος καὶ τῶν Τιγρανοκέρτων. Ἐπειτα ἐξαίρεται πλέον, καὶ καλεῖται Νιφάτης· ἐνταῦθα δὲ πού καὶ αἱ τοῦ Τίγριος πηγαί, κατὰ τὸ νότιον τῆς ὄρεινῆς πλευρόν· εἴτ' ἀπὸ τοῦ Νιφάτου μᾶλλον ἔτι καὶ μᾶλλον ἢ ῥάχισ ἐκτεινομένη, τὸ Ζάγριον ὄρος ποιεῖ, τὸ διορίζον τὴν Μηδίαν καὶ τὴν Βαβυλωνίαν· μετὰ δὲ τὸ Ζάγριον ἐκδέχεται, ὑπὲρ μὲν τῆς Βαβυλωνίας, ἢ τε τῶν Ἐλυμαίων ὄρεινῆ καὶ ἢ τῶν Παραιτακηνῶν, ὑπὲρ δὲ τῆς Μηδίας ἢ τῶν Κοσσαιῶν. Ἐν μέσῳ δ' ἐστὶν ἡ Μηδία, καὶ ἡ Ἀρμενία, πολλὰ μὲν ὄρη περιλαμβάνουσαι, πολλὰ δὲ ὄροπέδια, ὡσαύτως δὲ πεδία, καὶ αὐλῶνας μεγάλους· συχνὰ δὲ καὶ ἔθνη τὰ περιοικοῦντα, μικρὰ, ὄρεινὰ, καὶ λησρικά τὰ πλείω. Οὕτω μὲν τοίνυν τίθεμεν ἐντὸς τοῦ Ταύρου τὴν τε Μηδίαν, ἧς εἰσι καὶ αἱ Κάσπιοι πύλαι, καὶ τὴν Ἀρμενίαν.

§. 5.

Καθ' ἡμᾶς μὲν τοίνυν προσάρκτια ἂν εἴη τὰ ἔθνη ταῦτα, ἐπειδὴ καὶ ἐντὸς τοῦ Ταύρου. Ἐρατοσθένης δὲ, πεποιημένος τὴν διαίρεσιν εἰς τὰ νότια μέρη καὶ τὰ προσάρκτια, καὶ τὰς ὑπ' αὐτοῦ λεγομένας σφραγίδας, τὰς μὲν βορείους καλῶν, τὰς δὲ νοτίους, ὄρια ἀποφαίνει τῶν κλιμάτων ἀμφοῖν τὰς Κάσπιους πύλας· εἰκότως οὖν τὰ νοτιώτερα πρὸς ἔω τείνοντα τῶν Κασπίων πυλῶν, νότια ἂν ἀποφαίνοι, ὧν ἐστὶ καὶ ἡ Μηδία καὶ ἡ Ἀρμενία· τὰ δὲ βορειότερα πρόσβορρα, κατ' ἄλλην καὶ ἄλλην διάταξιν τούτου συμβαίνοντος. Τάχα δὲ οὐκ ἐπέδαλε

522. τούτω, διότι ἔξω τοῦ Ταύρου πρὸς νότον οὐδέν ἐστιν οὔτε τῆς Ἀρμενίας μέρος, οὔτε τῆς Μηθίας.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

§. 1.

Ἡ δὲ Μηθία δίχα διήρηται. Καλοῦσι δὲ τὴν μὲν, μεγάλην, ἧς μητρόπολις τὰ Ἐκβάτανα, μεγάλη πόλις, καὶ τὸ βασιλεῖον ἔχουσα τῆς Μήδων ἀρχῆς· διατελοῦσι δὲ καὶ νῦν οἱ Παρθυαῖοι τούτω χρώμενοι βασιλείῳ· καὶ φερίζουσί γε ἐνταῦθα οἱ βασιλεῖς (ψυχρὰ γὰρ ἡ Μηθία), τὸ δὲ χειμάδιόν ἐστιν αὐτοῖς ἐν Σελευκείᾳ, τῇ ἐπὶ τῷ Τίγρει, πλησίον Βαβυλῶνος. Ἡ δ' ἑτέρα 523. μερίς ἐστιν ἡ Ἀτροπάτιος Μηθία· τοῦνομα δ' ἔσχεν ἀπὸ τοῦ ἡγεμόνος Ἀτροπάτου, ὃς ἐκώλυσε ὑπὸ τοῖς Μακεδόσι γενέσθαι καὶ ταύτην, μέρος οὔσαν τῆς μεγάλης Μηθίας. Καὶ δὴ καὶ βασιλεὺς ἀναγορευθεὶς ἰδίᾳ συνέταξε καθ' αὐτὴν τὴν χώραν ταύτην· καὶ ἡ διαδοχὴ σώζεται μέχρι νῦν ἐξ ἐκείνου, πρὸς τε τοὺς Ἀρμενίων βασιλέας ποιησαμένων ἐπιγαμίας τῶν ὕστερον, καὶ Σύρων, καὶ μετὰ ταῦτα Παρθυαίων.

§. 2.

Κεῖται δὲ ἡ χώρα τῇ μὲν Ἀρμενίᾳ *καὶ τῇ Ματιανῇ* πρὸς ἑω· τῇ δὲ μεγάλῃ Μηθίᾳ πρὸς δύσιν· πρὸς δ' ἄρκτον ἀμφοτέραις· τοῖς δὲ περὶ τὸν μυχὸν τῆς Ὑρκανίας θαλάττης, καὶ τοῖς Ματιανοῖς ἀπὸ νότου παράκειται. Ἔστι δ' οὐ μικρὰ κατὰ τὴν δύναμιν, ὡς φησὶν Ἀπολλωνίδης· ἢ γε καὶ μυρίους ἱππέας δύναται παρέχεσθαι, πεζῶν δὲ τέτταρας μυριάδας. Λίμνην δ' ἔχει τὴν Σπαῦταν, ἐν ἧ ἄλλες ἐπανθοῦντες πῆττονται· εἰσὶ δὲ κνησμώδεις καὶ ἐπαλγεῖς· ἔλαιον δὲ τοῦ πάθους ἄκας,

ὕδωρ δὲ γλυκὸ τοῖς καπυρωθεῖσιν ἱματίοις, εἴ τις κατ' 523.
 ἄγνοιαν βάψειεν εἰς αὐτὴν πλύσεως χάριν. Ἐχουσι δ' ἰσχυροὺς
 γείτονας τοὺς Ἀρμενίους καὶ τοὺς Παρθυαίους· ὑφ' ὧν περι-
 κόπτονται πολλάκις· ἀντέχουσι δ' ὅμως καὶ ἀπολαμβάνουσι τὰ
 ἀφαιρεθέντα, καθάπερ τὴν Συμβάκην ἀπέλαβον παρὰ τῶν
 Ἀρμενίων, ὑπὸ Ῥωμαίοις γεγονότων, καὶ αὐτοὶ προσεληλύ-
 θασιν τῇ φιλίᾳ τῇ πρὸς Καίσαρα· θεραπεύουσι δ' ἅμα καὶ
 τοὺς Παρθυαίους.

§. 3.

Βασιλεῖον δ' αὐτῶν Φερινὸν μὲν ἐν πεδίῳ ἰδρυμένον Γάζα,
 καὶ ἐν φρουρίῳ ἐρυμνῷ Οὐέρα, ὅπερ Ἀντώνιος ἐπολιόρησε
 κατὰ τὴν ἐπὶ Παρθυαίους στρατείαν. Διέχει δὲ τοῦτο τοῦ
 Ἀράξου ποταμοῦ, τοῦ ὀρίζοντος τὴν τε Ἀρμενίαν καὶ τὴν
 Ἄτροπατηνὴν, σαδίους δισχιλίους καὶ τετρακοσίους, ὡς φησὶν ὁ
 Δέλλιος, ὁ τοῦ Ἀντωνίου φίλος, συγγράψας τὴν ἐπὶ Παρθυαίους
 στρατείαν αὐτοῦ, ἐν ἧ παρῆν καὶ αὐτὸς, ἡγεμονίαν ἔχων. Ἔστι δὲ
 τῆς χώρας ταύτης τὰ μὲν ἄλλα εὐδαίμονα χωρία, ἡ δὲ προσ-
 ἀρκτιος, ὄρεινὴ καὶ τραχεῖα καὶ ψυχρά, Καδουσίων κατοικία
 τῶν ὄρεινῶν, καὶ Ἀμάρθων, καὶ Ταπύρων, καὶ Κυρτίων, καὶ
 ἄλλων τοιούτων, οἱ μετανάσαι εἰσὶ καὶ ληστρικοί. Καὶ γὰρ ὁ
 Ζάγρος, καὶ ὁ Νιφάτης κατεσπαρμένα ἔχουσι τὰ ἔθνη ταῦτα·
 καὶ οἱ ἐν τῇ Περσίδι Κύρτιοι, καὶ Μάρδοι, (καὶ γὰρ οὕτω
 λέγονται οἱ Ἄμαρδοι) καὶ οἱ ἐν τῇ Ἀρμενίᾳ μέχρι νῦν ὁμω-
 μως προσαγορευόμενοι, τῆς αὐτῆς εἰσὶν ἰδέας.

§. 4.

Οἱ δ' οὖν Καδούσιοι πλήθει τῷ πεζῷ μικρὸν ἀπολείπονται
 τῶν Ἀριανῶν, ἄνδρες δεινοὶ πετροβατεῖν, καὶ ἀκοντισταὶ
 ἄριστοι· ἐν δὲ τοῖς τραχέσιν ἀνθ' ἰπέων πεζοὶ διαμάχονται.

524. Ἀντωνίῳ δὲ χαλεπὴν τὴν στρατείαν ἐποίησεν οὐχ ἡ τῆς χώρας φύσις, ἀλλ' ὁ τῶν ὁδῶν ἠγεμῶν, ὁ τῶν Ἀρμενίων βασιλεὺς Ἀρταουάσσης, ὃν ἐκεῖνος, ἐπιβουλεύοντα αὐτῷ, σύμβουλον ἐποιεῖτο καὶ κύριον τῆς περὶ τοῦ πολέμου γνώμης. Ἐτιμωρήσατο μὲν οὖν αὐτὸν, ἀλλ' ὄψε, ἠνίκα πολλῶν αἰτίος κακῶν κατέστη Ῥωμαίοις, καὶ αὐτὸς, καὶ ἐκεῖνος, ὅστις τὴν ἀπὸ τοῦ Ζεύγματος ὁδὸν, τοῦ κατὰ τὸν Εὐφράτην, μέχρι τοῦ ἄψασθαι τῆς Ἀτροπατηνῆς, ὀκτακισχιλίων σταδίων ἐποίησε, πλέον ἢ διπλασίαν τῆς εὐθείας, διὰ ὕρων καὶ ἀνοδιῶν, καὶ κυκλοπορείας.

§. 5.

Ἡ δὲ μεγάλη Μηδία τὸ μὲν παλαιὸν τῆς Ἀσίας ἠγήσατο πάσης, καταλύσασα τὴν τῶν Σύρων ἀρχὴν ὑσερον δ', ὑπὸ Κύρου καὶ Περσῶν ἀφαιρεθεῖσα τὴν τοσαύτην ἐξουσίαν ἐπὶ Ἀσσυάγου, διεφύλαττεν ὅμως πολὺ τοῦ πατρίου ἀξιώματος· καὶ ἦν τὰ Ἐκβάτανα..... χειμάδιον τοῖς Πέρσαις. Ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς ἐκείνους καταλύσασι Μακεδόσι, τοῖς τὴν Συρίαν ἔχουσι, καὶ νῦν ἔτι τοῖς Παρθυαίων βασιλεῦσι τὴν αὐτὴν παρέχεται χρεῖαν τε καὶ ἀσφάλειαν.

§. 6.

Ὅριζεται δ' ἀπὸ μὲν τῆς ἕω τῆ τε Παρθυαία καὶ τοῖς Κοσσαίων ὄρεσι, λησρικῶν ἀνθρώπων· οἱ τοξότας μυρίους καὶ τρισχιλίους παρέσχοντό ποτε Ἐλυμαίοις, συμμαχοῦντες ἐπὶ Σουσίους καὶ Βαβυλωνίους. Νέαρχος δὲ φησι, τεττάρων ὄντων λησρικῶν ἔθνων (ὧν Μάρδοι μὲν Πέρσαις προσεχεῖς ἦσαν, Οὕξιοι δὲ καὶ Ἐλυμαῖοι τούτοις τε καὶ Σουσίους, Κοσσαῖοι δὲ Μήδοις), πάντας μὲν φόρους πράττεσθαι τοῖς βασιλέας, Κοσσαίου δὲ καὶ δῶρα λαμβάνειν, ἠνίκα ὁ βασιλεὺς, Ξερίσας

ἐν Ἐκβατάνοις, εἰς τὴν Βαβυλωνίαν καταβαίνοι· καταλῦσαι δ' 524.
 αὐτῶν τὴν πολλὴν τόλμαν Ἀλέξανδρον, ἐπιθέμενον χειμῶνος.
 Τούτοις τε δὴ ἀφορίζεται πρὸς ἔω, καὶ ἔτι τοῖς Παιραιτακη-
 νοῖς, οἱ συνάπτουσι Πέρσαις, ὄρεινοὶ καὶ αὐτοὶ καὶ ληστρικοί·
 ἀπὸ δὲ τῶν ἄρκτων τοῖς ὑπεροικοῦσι τῆς Ὑρκανίας Θαλάττης
 Καδουσίαις, καὶ τοῖς ἄλλοις, οὓς ἄρτι διήλθομεν· πρὸς νότον
 δὴ τῇ Ἀπολλωνιάτιδι, ἣν Σιτακηνὴν ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ, καὶ
 τῷ Ζάγρω, καθ' ὃν ἡ Μεσαδατικὴ κεῖται, τῆς Μηδίας οὔσα
 (οἱ δὲ τῆς Ἐλυμαίας φασί)· πρὸς δύσιν δὲ τοῖς Ἀτροπατίαις
 καὶ τῶν Ἀρμενίων τισίν. Εἰσὶ δὲ καὶ Ἑλληνίδες πόλεις, κτί-
 σματα τῶν Μακεδόνων ἐν τῇ Μηδίᾳ, ὧν Λαοδίκειά τε, καὶ
 Ἀπάμεια ἢ πρὸς Ῥάγαις, καὶ αὐτὴ Ῥάγα, τὸ τοῦ Νικάτορος
 κτίσμα, ὃ ἐκεῖνος μὲν Εὐρώπὸν ὠνόμασε, Πάρθοι δὲ Ἀρσα-
 κίαν, νοτιωτέραν οὔσαν τῶν Κασπίων πυλῶν πεντακοσίαις που-
 σαδίαις, ὡς φησὶν Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀρτεμιτηνός. 525.

§. 7.

Ἡ πολλὴ μὲν οὖν ὑψηλὴ ἐστὶ καὶ ψυχρά· τοιαῦτα δὲ καὶ τὰ
 ὑπερκείμενα τῶν Ἐκβατάνων ὄρη, καὶ τὰ περὶ τὰς Ῥάγας, καὶ
 τὰς Κασπίους πύλας, καὶ καθόλου τὰ προσάρκτια μέρη τὰ
 ἐντεῦθεν μέχρι πρὸς τὴν Ματιανὴν, καὶ τὴν Ἀρμενίαν. Ἡ δ'
 ὑπὸ ταῖς Κασπίαις πύλαις, ἐν ταπεινοῖς ἐδάφεσι καὶ κοίλοις
 οὔσα, εὐδαίμων σφόδρα ἐστὶ καὶ ἀμφορος, πλὴν ἐλαίας· εἰ δὲ
 καὶ φύεται που, ἀλιπὴς τέ ἐστὶ καὶ ξηρά· ἵππόβοτος δὲ καὶ
 αὐτὴ ἐστὶ διαφερόντως, καὶ ἡ Ἀρμενία· καλεῖται δὲ τις καὶ
 λειμῶν Ἴππόβοτος, ὃν καὶ διεξίσσιν οἱ ἐκ τῆς Περσίδος καὶ
 Βαβυλῶνος εἰς Κασπίους πύλας ὀδεύοντες, ἐν ᾧ πέντε μυριάδας
 ἵππων θηλειῶν νέμεσθαι φασὶν ἐπὶ τῶν Περσῶν· εἶναι δὲ τὰς
 ἀγέλας ταύτας βασιλικάς. Τοὺς δὲ Νησαίους ἵππους, οἷς
 ἐχρῶντο οἱ βασιλεῖς, ἀρίστοις οὔσι καὶ μεγίστοις, οἱ μὲν ἐνθένδε

525. λέγουσι τὸ γένος, οἱ δ' ἐξ Ἀρμενίας· ἰδιόμορφοι δέ εἰσιν, ὡσπερ καὶ οἱ Παρθικοὶ λεγόμενοι νῦν, παρὰ τοὺς Ἑλλαδικούς, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς παρ' ἡμῖν. Καὶ τὴν βοτάνην δὲ, τὴν μάλισα τρέφουσιν τοὺς ἵππους, ἀπὸ τοῦ πλεονάζειν ἐνταῦθα ἰδίως Μηδικὴν καλοῦμεν. Φέρει δὲ καὶ σίλφιον ἢ χώρα, ἀφ' οὗ ὁ Μηδικὸς καλούμενος ὄπος, οὐ πολὺ λειπόμενος τοῦ Κυρηναϊκοῦ, ἔστι δ' ὅτε καὶ διαφέρων ἐκείνου· εἴτε παρὰ τὰς τῶν τόπων διαφορὰς, εἴτε τοῦ φυτοῦ κατ' εἶδος ἐξαλλάττοντος, εἴτε καὶ παρὰ τοὺς ὀπίζοντας καὶ σκευάζοντας, ὥστε συμμένειν πρὸς τὴν ἀπόθεσιν καὶ τὴν χρεῖαν.

§. 8.

Τοιαύτη μὲν τις ἡ χώρα. Τὸ δὲ μέγεθος πάριστόν πως ἔστιν εἰς πλάτος καὶ μῆκος· δοκεῖ δὲ μέγιστον εἶναι πλάτος τῆς Μηδικῆς, τὸ ἀπὸ τῆς τοῦ Ζάγρου ὑπερθέσεως, ἥπερ καλεῖται Μηδικὴ πύλη, εἰς Κασπίου πύλας διὰ τῆς Σιγριανῆς σαδίων τετρακισχιλίων ἑκατόν. Τῷ δὲ μεγέθει καὶ τῇ δυνάμει τῆς χώρας ὁμολογεῖ καὶ ἡ περὶ τῶν φόρων ἰσορία· τῆς γὰρ Καππαδοκίας παρεχούσης τοῖς Πέρσαις κατ' ἐνιαυτὸν πρὸς τῷ ἀργυρικῷ τέλει ἵππους χιλίους καὶ πεντακοσίους, ἡμιόνους δὲ δισχιλίους, προβάτων δὲ πέντε μυριάδας, διπλάσια σχεδὸν τι τούτων ἐτέλουν οἱ Μῆδοι.

§. 9.

Ἔθνη δὲ, τὰ πολλὰ μὲν τὰ αὐτὰ τούτοις τε καὶ τοῖς Ἀρμενίοις, διὰ τὸ καὶ τὴν χώραν παραπλησίαν εἶναι. Τοὺς μέντοι Μήδους ἀρχηγέτας εἶναί φασι, καὶ τούτοις, καὶ ἔτι πρότερον Πέρσαις, τοῖς ἔχουσιν αὐτούς, καὶ διαδεξαμένοις τὴν τῆς Ἀσίας ἐξουσίαν. Ἡ γὰρ νῦν λεγομένη Περσικὴ σολή, καὶ ὁ τῆς τοξικῆς καὶ ἵππικῆς ζῆλος, καὶ ἡ περὶ τοὺς βασιλέας Σερ-
πεία,

πεία, καὶ κόσμος, καὶ σεβασμὸς Θεοπρεπῆς παρὰ τῶν ἀρχο- 525.
 μένων, εἰς τοὺς Πέρσας παρὰ τῶν Μήδων ἀφίεται· καὶ ὅτι 526.
 τοῦτ' ἀληθές, ἐκ τῆς ἐσθῆτος μάλισα δῆλον. Τιάρα γάρ τις,
 καὶ κίταρις, καὶ πῖλος, καὶ χειριδωτοὶ χιτῶνες, καὶ ἀναξυ-
 ρίδες ἐν μὲν τοῖς ψυχροῖς τόποις καὶ προσβόρροις, ἐπιτήθειά
 ἐσι φορήματα, οἷοί εἰσιν οἱ Μηδικοί· ἐν δὲ τοῖς νοτίοις ἤκιστα·
 οἱ δὲ Πέρσαι τὴν πλείστην οἴκησιν ἐπὶ τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάττῃ
 κέκτηνται, μεσημβρινώτεροι καὶ Βαβυλωνίων ὄντες καὶ Σου-
 σίων μετὰ δὲ τὴν τῶν Μήδων προσεκτήσαντό τινα καὶ τῶν
 προσαπτομένων Μηδία. Ἄλλ' οὕτως ἐφάνη σεμνά καὶ τοῦ βα-
 σιλικοῦ προσχήματος οἰκεῖα τὰ ἔθνη τοῖς νικήσασιν τὰ τῶν
 νικηθέντων, ὥσε ἀντὶ γυμνητῶν καὶ ψιλῶν θηλυσολεῖν ὑπ-
 ἔμειναν, καὶ κατηρεφεῖς εἶναι τοῖς σκεπάσμασι.

§. 10.

Τινὲς δὲ Μηδεῖαν καταδειῖξαι τὴν ἐσθῆτα ταύτην φασί,
 δυνασεύσασαν ἐν τοῖς τόποις, καθάπερ καὶ Ἰάσονα, καὶ ἐπι-
 κρυπτομένην τὴν ὄψιν, ὅτε ἀντὶ τοῦ βασιλέως ἐξίοι. Καὶ τοῦ μὲν
 Ἰάσονος ὑπομνήματα εἶναι τὰ Ἰασόνια Ἡρῶα, τιμώμενα σφόδρα
 ὑπὸ τῶν βαρβάρων (ἔσι δὲ καὶ ὄρος μέγα ὑπὲρ τῶν Κασπίων
 πυλῶν ἐν ἀριστερᾷ, καλούμενον Ἰασόνιον), τῆς δὲ Μηδείας,
 τὴν ἐσθῆτα καὶ τοῦνομα τῆς χώρας. Λέγεται δὲ καὶ Μῆδος,
 υἱὸς αὐτῆς, διαδέξασθαι τὴν ἀρχὴν, καὶ τὴν χώραν ἐπώνυμον
 αὐτοῦ καταλιπεῖν. Ὁμολογεῖ δὲ τούτοις καὶ τὰ κατὰ τὴν Ἀρμε-
 νίαν Ἰασόνια καὶ τὸ τῆς χώρας ὄνομα, καὶ ἄλλα πλείω, περὶ
 ὧν ἐροῦμεν.

§. 11.

Καὶ τοῦτο δὲ Μηδικὸν, τὸ βασιλέα αἰρεῖσθαι τὸν ἀνδρειό-
 τατον, ἀλλ' οὐ πᾶσιν, ἀλλὰ τοῖς ὀρειοῖς· μᾶλλον δὲ τὸ τοῖς

526. βασιλεῦσι πολλάς εἶναι γυναῖκας· τοῖς δ' ὀρειοῖς τῶν Μήδων καὶ πᾶσιν ἔθος τοῦτο, ἐλάττους δὲ τῶν πέντε οὐκ ἔξεσιν· ὡς δ' αὐτως τὰς γυναῖκας φασιν ἐν καλῷ τίθεσθαι, ὅτι πλείους νέμειν ἄνδρας, τῶν πέντε δὲ ἐλάττους, συμφορὰν ἠγεῖσθαι. Τῆς δ' ἄλλης Μηδίας εὐδαιμονούσης τελέως, λυπρά ἐσιν ἢ προσάρκτιος ὀρεινῆ· σιτοῦνται οὖν ἀπὸ ἀκροδρύων, ἐκ τε μῆλων ξηρῶν κοπέντων ποιοῦνται μάζας· ἀπὸ δ' ἀμυγδαλῶν φωχθέντων ἄρτους· ἐκ δὲ ῥιζῶν τινῶν οἶνον ἐκθλίβουσι· κρέασι δὲ χρωῦνται θηρείοις, ἡμερα δὲ οὐ τρέφουσι θρέμματα. Τοσαῦτα καὶ περὶ Μήδων φασιν· περὶ δὲ τῶν νομίμων κοινῇ τῆς συμπάσης Μηδίας, ἐπειδὴ ταῦτά τοῖς Περσικοῖς γεγένηται, διὰ τὴν τῶν Περσῶν ἐπικράτειαν, ἐν τῷ περὶ ἐκείνων λόγῳ θήσομεν.

Κ Ε Φ. ΙΔ.

§. 1.

Τῆς δὲ Ἀρμενίας τὰ μὲν νότια προβέβληται τὸν Ταῦρον, διεύργοντα αὐτὴν ἀφ' ὅλης τῆς μεταξὺ Εὐφράτου καὶ τοῦ
527. Τίγριος, ἣν Μεσοποταμίαν καλοῦσι· τὰ δὲ ἑωθινὰ τῆ Μηδίας συνάπτει τῇ μεγάλῃ καὶ τῇ Ἀτροπατηνῇ. Προσάρκτια δὲ ἐστὶ τὰ ὑπερκείμενα τῆς Κασπίας θαλάττης ὄρη τὰ τοῦ Παραχοάθρα, καὶ Ἄλβανοί, καὶ Ἰβηρες, καὶ ὁ Καύκασος ἐγκυκλούμενος τὰ ἔθνη ταῦτα, καὶ συνάπτων τοῖς Ἀρμενίοις, συνάπτων δὲ καὶ Κολχικοῖς μέχρι τῶν καλουμένων Τιβαρηνῶν. Ἀπὸ δὲ τῆς ἐσπέρας ταῦτά ἐστὶ τὰ ἔθνη, καὶ ὁ Παρυάθρης, καὶ ὁ Σκυδίσης μέχρι τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας, καὶ τῆς τοῦ Εὐφράτου ποταμίας, ἢ διεύργει τὴν Ἀρμενίαν ἀπὸ τῆς Καππαδοκίας καὶ τῆς Κομμαγηνῆς.

§. 2.

Ὁ γὰρ Εὐφράτης, ἀπὸ τῆς βορείου πλευρᾶς τοῦ Ταύρου τὰς 527· ἀρχὰς ἔχων, τὸ μὲν πρῶτον ρεῖ πρὸς δύσιν διὰ τῆς Ἀρμενίας, εἴτ' ἐπιστρέφει πρὸς νότον καὶ διακόπτει τὸν Ταῦρον, μεταξύ τῶν Ἀρμενίων τε καὶ Καππαδόκων καὶ Κομμαγηνῶν· ἐκπεσὼν δ' ἔξω, καὶ γενόμενος κατὰ τὴν Συρίαν, ἐπιστρέφει πρὸς χειμερινὰς ἀνατολάς μέχρι Βαβυλῶνος, καὶ ποιεῖ τὴν Μεσοποταμίαν πρὸς τὸν Τίγριν· ἀμφότεροι δὲ τελευτῶσιν εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον. Τὰ μὲν δὴ κύκλω τοιαῦτα, ὄρεινὰ σχεδόν τι πάντα καὶ τραχέα, πλὴν τῶν πρὸς τὴν Μηδίαν κεκλιμένων ὀλίγων. Πάλιν δὲ τοῦ λεχθέντος Ταύρου τὴν ἀρχὴν λαμβάνοντος ἀπὸ τῆς περαίας τῶν Κομμαγηνῶν καὶ τῶν Μελιτηνῶν, ἦν ὁ Εὐφράτης ποιεῖ, Μάσιον μὲν ἔστι τὸ ὑπερκείμενον ὄρος τῶν ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ Μυγδόνων ἐκ νότου, ἐν οἷς ἡ Νίσιβις ἔστιν· ἐκ δὲ τῶν προσαρκτίων μερῶν ἡ Σωφηνὴ κεῖται, μεταξύ τοῦ τε Μασίου καὶ τοῦ Ἀντιταύρου. Οὗτος δὲ ἀπὸ τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῦ Ταύρου τὴν ἀρχὴν λαβὼν, τελευτᾷ πρὸς τὰ ἑῶα τῆς Ἀρμενίας, ἀπολαμβάνων μέσσην τὴν Σωφηνήν, ἐκ θατέρου δὲ μέρους ἔχων τὴν Ἀκιλισηνήν, μεταξύ ἰδρυμένην τοῦ Ταύρου τε καὶ τῆς τοῦ Εὐφράτου ποταμίας, πρὶν ἢ κάμπτειν αὐτὸν ἐπὶ νότον· Βασίλειον δὲ τῆς Σωφηνῆς Καρκαζιόκερτα. Τοῦ δὲ Μασίου ὑπέρκειται πολὺ πρὸς ἕω κατὰ τὴν Γορδυηνήν ὁ Νιφάτης, εἴθ' ὁ Ἄβος, ἀφ' οὗ καὶ ὁ Εὐφράτης ρεῖ καὶ ὁ Ἀράξης, ὁ μὲν πρὸς δύσιν, ὁ δὲ πρὸς ἀνατολάς· εἴθ' ὁ Νίβαρος μέχρι τῆς Μηδίας παρατείνει.

§. 3.

Ὁ μὲν οὖν Εὐφράτης εἴρηται, ὃν τρόπον ρεῖ· Ὁ δὲ Ἀράξης, πρὸς τὰς ἀνατολάς ἐνεχθεὶς μέχρι τῆς Ἀτροπατηνῆς, κάμπτει

527. πρὸς δύσιν καὶ πρὸς ἄρκτους· καὶ παραρρεῖ τὰ Ζάρα πρῶτον, εἴτ' Ἀρτάξατα, πόλιν Ἀρμενίων· ἔπειτα διὰ τοῦ Ἀραξηνοῦ πεδίου πρὸς τὸ Κάσπιον ἐκδίδωσι πέλαγος.

§. 4.

Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ Ἀρμενίᾳ πολλὰ μὲν ὄρη, πολλὰ δὲ ὄροπέδια, 528. ἐν οἷς οὐδ' ἄμπελος φύεται ῥαδίως· πολλοὶ δ' αὐλῶνες, οἱ μὲν μέσως, οἱ δὲ καὶ σφόδρα εὐδαίμονες· καθάπερ τὸ Ἀραξηνὸν πεδίου, δι' οὗ ὁ Ἀράξης ποταμὸς ῥέων εἰς τὰ ἄκρα τῆς Ἀλβανίας καὶ τὴν Κασπίαν ἐκπίπτει θάλατταν· καὶ μετὰ ταῦτα ἡ Σακασσηνὴ, καὶ αὐτὴ τῇ Ἀλβανίᾳ πρόσχωρος καὶ τῷ Κύρῳ ποταμῷ· εἴθ' ἡ Γωγαρηνὴ. Πᾶσα γὰρ ἡ χώρα αὕτη καρποῖς τε, καὶ τοῖς ἡμέροις δένδροις, καὶ τοῖς ἀειθαλέσι πληθύνει. Φέρει δὲ καὶ ἐλαίας· ἔστι δὲ καὶ ἡ Φαυνηνὴ τῆς Ἀρμενίας ἐπαρχία· καὶ ἡ Κωμισσηνὴ, καὶ Ὀρχισσηνὴ, πλείστην ἵππειαν παρέχουσα. Ἡ δὲ Χορζηνὴ καὶ Καμβυσηνὴ προσβορρώταται εἰσι καὶ υφίβολοι μάλισα, συνάπτουσαι τοῖς Καυκασίοις ὄρεσι, καὶ τῇ Ἰσηρίᾳ, καὶ τῇ Κολχίδι· ὅπου φασὶ κατὰ τὰς ὑπερβολὰς τῶν ὄρων πολλάκις καὶ συνοδίας ὄλας ἐν τῇ χιόνι καταπίνεσθαι, υφετῶν γενομένων ἐπὶ πλεον· ἔχειν δὲ καὶ βακτηρίας πρὸς τοὺς τοιοῦτους κινδύνους παρεξαίροντας εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ἀναπνοῆς τε χάριν, καὶ τοῦ διαμηνύειν τοῖς ἐπιούσιν, ὡς ἐβοηθείας τυγχάνειν, ἀνορύττεσθαι τε καὶ σώζεσθαι. Ἐν δὲ τῇ χιόνι βώλους πηγνυσθαι φασὶ κοίλας, περιεχούσας χρηστὸν ὕδωρ, ὡς ἐν χιτῶνι· καὶ ζῶα δὲ ἐν αὐτῇ γενναῖσθαι· καλεῖ δὲ σκώληκας Ἀπολλωνίδης, Θεοφάνης δὲ Θρίπας· κἄν τούτοις ἀπολαμβάνεσθαι χρηστὸν ὕδωρ, περισχισθέντων δὲ τῶν χιτῶνων πίνεσθαι. Τὴν δὲ γένεσιν τῶν ζώων τοιαύτην εἰκάζουσιν, οἷαν τὴν τῶν κωνώπων ἐκ τῆς ἐν τοῖς μεταλλοῖς φλογός καὶ τοῦ φεψάλου.

§. 5.

Ἴσοροῦσι δὲ τὴν Ἀρμενίαν, μικρὰν πρότερον αὖσαν, αὐξή- 528.
 θῆναι διὰ τῶν περὶ Ἀρταξίαν καὶ Ζαρίαδριν αἱ πρότερον μὲν
 ἦσαν Ἀντιόχου τοῦ μεγάλου στρατηγοὶ, βασιλεύσαντες δ' ὕστερον
 μετὰ τὴν ἐκείνου ἦτταν, ὁ μὲν, τῆς Σωφηνῆς καὶ τῆς Ἀκι-
 λισηνῆς καὶ Ὀδομαντίδος, καὶ ἄλλων τινῶν, ὁ δὲ, τῆς περὶ
 Ἀρτάξατα, συνηύξησαν, ἐκ τῶν περικειμένων ἐθνῶν ἀποτέμο-
 μενοὶ μέρη· ἐκ Μήδων μὲν τὴν τε Κασπιανὴν καὶ Φαυνίτιν,
 καὶ Βασοροπέδαν· Ἰβήρων δὲ τὴν τε παρῶρειαν τοῦ Παρυάδρου,
 καὶ τὴν Χορζηνήν, καὶ Γωγαρηνήν, πέραν οὖσαν τοῦ Κύρου·
 Χαλύβων δὲ καὶ Μοσυνοίκων Καρηνίτιν καὶ Ξερξηνήν, ἃ τῆ
 μικρᾶ Ἀρμενία ἐστὶν ὄμορα, ἢ καὶ μέρη αὐτῆς ἐστὶ· Καταόνων
 δὲ Ἀκιλισιηνήν καὶ τὴν περὶ τὸν Ἀντίταυρον· Σύρων δὲ Ταμω-
 νίτιν, ὥς τε πάντας ὁμογλώττους εἶναι.

§. 6.

Πόλεις δ' εἰσὶν Ἀρμενίας Ἀρτάξατά τε, ἣν καὶ Ἀρτα-
 ξιάσατα καλοῦσιν, Ἀννίδα κτίσαντος Ἀρταξία τῷ βασιλεῖ,
 καὶ Ἄρξατα, ἀμφότεραι ἐπὶ τῷ Ἀράξῃ· ἡ μὲν Ἄρξατα πρὸς 529.
 τοῖς ὄροις τῆς Ἀτροπατίας, ἡ δὲ Ἀρτάξατα πρὸς τῷ Ἀραξηνῶ
 πεδίῳ, συνωκισμένη καλῶς, καὶ βασιλῆιον οὖσα τῆς χώρας.
 Κεῖται δ' ἐπὶ χερρῶνσησιάζοντος ἀγκῶνος, τὸ τεῖχος κύκλῳ προ-
 βεβλημένον τὸν ποταμὸν, πλὴν τοῦ ἰσθμοῦ· τὸν ἰσθμὸν δ'
 ἔχει τάφρῳ καὶ χάρακι κεκλεισμένον. Οὐ πολὺ δ' ἄπωθεν ἐστὶ
 τῆς πόλεως καὶ τὰ Τιγράνου καὶ Ἀρταουάσθου γαζαφυλάκια,
 φρούρια ἐρυμνά, Βάβυρσά τε, καὶ Ὀλανή· ἦν δὲ καὶ ἄλλα ἐπὶ
 τῷ Εὐφράτῃ. Ἀρταγήρας δὲ ἀπέσθησε μὲν Ἀδῶρ ὁ φρούραρχος,
 ἐξεῖλον δ' οἱ Καίσαρος στρατηγοὶ, πολιορκήσαντες πολὺν χρό-
 νον, καὶ τὰ τεῖχη περιεῖλον.

§. 7.

529. Ποταμοὶ δὲ πλείους μὲν εἰσιν ἐν τῇ χώρᾳ· γνωριμώτατοι δὲ Φᾶσις μὲν καὶ Λύκος, εἰς τὴν Ποντικὴν ἐκπίπτοντες θάλατταν, (Ἐρατοσθένης δ' ἀντὶ τοῦ Λύκου τίθησι Θερμώδοντα οὐκ εὖ)· εἰς δὲ τὴν Κασπίαν Κύρος καὶ Ἀράξης· εἰς δὲ τὴν Ἐρυθρὰν, ὃ τε Εὐφράτης καὶ ὁ Τίγρις.

§. 8.

Εἰσὶ δὲ καὶ λίμναι κατὰ τὴν Ἀρμενίαν μεγάλαι· μία μὲν ἡ Μαντιανὴ (Κυανέα μεθερμηνευθεῖσα), μεγίστη, ὡς φασι, μετὰ τὴν Μαιῶτιν, ἀλμυροῦ ὕδατος, διήκουσα μέχρι τῆς Ἀτροπατίας, ἔχουσα καὶ ἀλοπήγια· ἡ δὲ, Ἀρσηνὴ, ἦν καὶ Θωνῆτιν καλοῦσιν· ἔστι δὲ νιτρῆτις, τὰς δ' ἐσθῆτας ῥήττει καὶ διαξαίνει· διὰ δὲ τοῦτο καὶ ἄποτόν ἐστι τὸ ὕδωρ. Φέρεται δὲ δι' αὐτῆς ὁ Τίγρις, ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν Νιφάτην ὀρεινῆς ὀρμηθεῖς, ἄμικτον φυλάττων τὸ ρεῦμα διὰ τὴν ὀξύτητα· ἀφ' οὗ καὶ τοῦνομα (Μήδων τίγριν καλοῦντων τὸ τόξευμα). Καὶ οὗτος μὲν ἔχει πολυειδεῖς ἰχθύς· οἱ δὲ λιμναῖοι ἐνὸς εἴδους εἰσὶ. Κατὰ δὲ τὸν μυχὸν τῆς λίμνης εἰς βάρραθρον ἐμπεσὼν ὁ ποταμὸς, καὶ πολὺν τόπον ἐνεχθεῖς ὑπὸ γῆς, ἀνατέλλει κατὰ τὴν Χαλωνίτιν· ἐκεῖθεν δ' ἤδη πρὸς μὲν Ὠπιν καὶ τὸ τῆς Σεμιράμιδος καλούμενον διατείχισμα ἐκείνός τε καταφέρεται, τοὺς Γορδυαίους ἐν δεξιᾷ ἀφείς καὶ τὴν Μεσοποταμίαν ὅλην· καὶ ὁ Εὐφράτης τοῦναντίον ἐν ἀρισερᾷ ἔχων τὴν αὐτὴν χώραν. Πλησιάσαντες δὲ ἀλλήλοις, καὶ ποιήσαντες τὴν Μεσοποταμίαν, ὁ μὲν διὰ Σελευκείας φέρεται πρὸς τὸν Περσικὸν κόλπον, ὁ δὲ διὰ Βαβυλῶνος· καθάπερ εἴρηται· που καὶ ἐν τοῖς πρὸς Ἐρατοσθένην καὶ Ἰππαρχον λόγοις.

§. 9.

Μέταλλα δ' ἐν μὲν τῇ Ὑσπιδάτιδι ἐστὶ χρυσοῦ κατὰ τὰ 529.
 Κάμβαλα, ἐφ' ἧ Μένωνα ἔπεμψεν Ἀλέξανδρος μετὰ στρατιω-
 τῶν ἀνεώχθη δ' ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων. Καὶ ἄλλα δ' ἐστὶ μέταλλα,
 καὶ τὸ τῆς σάνδυκος καλουμένης, ἣν δὴ καὶ Ἀρμένιον καλοῦσι
 χρῶμα, ὅμοιον κάλχη. Οὕτω δ' ἐστὶν ἰππόβοτος σφόδρα ἡ
 χώρα, καὶ οὐχ ἦττον τῆς Μηδίας, ὥσε οἱ Νησαῖοι ἵπποι καὶ 530.
 ἐνταῦθα γίνονται, οἷσπερ οἱ Περσῶν βασιλεῖς ἐχρῶντο· καὶ ὁ
 σατραπῆς τῆς Ἀρμενίας τῷ Πέρσῃ κατ' ἔτος δισμυρίους πώλους
 τοῖς Μιθριακοῖς ἔπεμπεν. Ἀρταουάσδης δὲ Ἀντωνίῳ χωρὶς
 τῆς ἄλλης ἰππείας αὐτὴν τὴν κατάφρακτον ἑξακισχίλιαν ἵππου
 ἐκτάξας ἐπέδειξεν, ἥνικα εἰς τὴν Μηδίαν ἐνέβαλε σὺν αὐτῷ.
 Ταύτης δὲ τῆς ἰππείας, οὐ Μηδοὶ μόνοι καὶ Ἀρμένιοι ζηλωταὶ
 γεγονάσιν, ἀλλὰ καὶ Ἄλβανοί· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι καταφράκτοις
 χρῶνται.

§ 10.

Τοῦ δὲ πλούτου καὶ τῆς δυνάμεως τῆς χώρας σημεῖον οὐ
 σμικρὸν, ὅτι Πομπηίου Τιγράνη τῷ πατρὶ τοῦ Ἀρταουάσδου
 τάλαντα ἐπιγράψαντος ἑξακισχίλια ἀργυρίου, διένειμεν αὐτίκα
 ταῖς δυνάμεσι τῶν Ῥωμαίων, στρατιώτῃ μὲν κατ' ἄνδρα πεντή-
 κοντα δραχμὰς* καὶ ἑκατὸν*, ἑκατοντάρχη δὲ χιλίας, ἰππάρχῳ δὲ
 καὶ χιλιάρχῳ τάλαντον.

§. 11.

Μέγεθος δὲ τῆς χώρας Θεοφάνης ἀποδίδωσιν, εὖρος μὲν
 σχοίνων ἑκατὸν, μῆκος δὲ διπλάσιον· τιθεὶς τὴν σχοῖνον τετ-
 ταρακόντα σαδίων· ἐγγυτέρω δ' ἐστὶ τῆς ἀληθείας, μῆκος μὲν
 θέσθαι τὸ ὑπ' ἐκείνου λεχθὲν, εὖρος δὲ τὸ ἡμισυ, ἢ μικρῶν

Ψ 4*...

530. πλείον. Ἡ μὲν δὴ φύσις τῆς Ἀρμενίας καὶ δύναμις τοιαύτη.

§. 12.

Ἀρχαιολογία δὲ τίς ἐστὶ περὶ τοῦ ἔθνους τοῦδε τοιαύτη. Ἄρμενος ἐξ Ἀρμενίου, πόλεως Θετταλικῆς, ἢ κεῖται μεταξὺ Φερῶν καὶ Λαρίσσης ἐπὶ τῇ Βοίβῃ, καθάπερ εἴρηται, συνεστράτευσεν Ἰάσονι εἰς τὴν Ἀρμενίαν τούτου φασὶν ἐπώνυμον τὴν Ἀρμενίαν οἱ περὶ Κυρσίλον τὸν Φαρσάλιον καὶ Μήδιον τὸν Λαρισσαῖον, ἄνδρες συνεστρατευκότες Ἀλεξάνδρῳ· τῶν δὲ μετὰ τοῦ Ἀρμένου, τοὺς μὲν τὴν Ἀκιλισσην οἰκῆσαι, τὴν ὑπὸ τοῖς Σωφρηνοῖς πρότερον οὔσαν, τοὺς δὲ ἐν τῇ Συσπιρίτιδι ἕως τῆς Καλαχηνῆς καὶ τῆς Ἀδιαθηνῆς ἔξω τῶν Ἀρμενιακῶν ὄρων. Καὶ τὴν ἐσθῆτα δὲ τὴν Ἀρμενιακὴν, Θετταλικὴν φασὶν οἶον τοὺς βαθεῖς χιτῶνας, οὓς καλοῦσι Θετταλικούς ἐν ταῖς τραγωδίαις, καὶ ζωννύουσι περὶ τὰ ζήθη, καὶ ἐφαπτίδας, ὡς καὶ τῶν τραγωδῶν μιμησαμένων τοὺς Θετταλούς. Ἔδει μὲν γὰρ αὐτοῖς ἐπιθέτου κόσμου τοιοῦτου τινός· οἱ δὲ Θετταλοὶ μάλιστα βαθυσολοῦντες, ὡς εἰκός, διὰ τὸ πάντων εἶναι Ἑλλήνων βορειοτάτους, καὶ ψυχροτάτους νέμεσθαι τόπους, ἐπιτηδειοτάτην παρέσχοντο μίμησιν, τὴν τῶν ὑποκριτῶν διασκευὴν ἐν τοῖς

531. ἀναπλάσμασι. Καὶ τὸν τῆς ἵππικῆς [δὲ] ζῆλον φασὶν εἶναι Θετταλικόν, καὶ τούτοις ὁμοίως καὶ Μήδοις. Τὴν δὲ Ἰάσονος στρατείαν καὶ τὰ Ἰασόνια μαρτυρεῖ ὧν τινα οἱ δυνάσαι κατασκεύασαν παραπλησίως, ὥσπερ τὸν ἐν Ἀβδήροις νεῶν τοῦ Ἰάσονος Παρμενίων.

§. 13.

Τὸν δὲ Ἀράξην κληθῆναι νομίζουσι κατὰ τὴν ὁμοιότητα τὴν πρὸς τὸν Πηνειὸν ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ἄρμενον, ὁμωνύμως ἐκεῖνῳ· καλεῖσθαι γὰρ Ἀράξην κάκεινον, διὰ τὸ ἀπαράξαι τὴν

Ὅσσαν ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου, ρήξαντα τὰ Τέμπη. Καὶ τὸν ἐν 531. Ἀρμενίᾳ δὲ, ἀπὸ τῶν ὄρων καταβάντα, πλατύνεσθαι φασι τὸ παλαιὸν, καὶ πελαγίζειν ἐν τοῖς ὑποκειμένοις πεδίοις, οὐκ ἔχοντα διέξοδον. Ἰάσονα δὲ μιμησάμενον τὰ Τέμπη, ποιῆσαι τὴν διασφάγα, δι' ἧς καταράττει νυνὶ τὸ ὕδωρ εἰς τὴν Κασπίαν θάλατταν· ἐκ δὲ τούτου γυμνωθῆναι τὸ Ἀραξηνὸν πεδίων, δι' οὗ *συμ*βαίνει, ῥέων ἐπὶ τὸν καταρράκτην ὁ ποταμός. Οὗτος μὲν οὖν ὁ λόγος, περὶ τοῦ Ἀράξου ποταμοῦ λεγόμενος, ἔχει τι πιθανόν· ὁ δὲ Ἡροδότειος οὐ πάνυ· φησὶ γὰρ ἐκ Ματιανῶν αὐτὸν ῥέοντα, εἰς τετταράκοντα ποταμοὺς σχίζεσθαι, μερίζειν δὲ Σκύθας καὶ Βακτριανούς. Καὶ Καλλισθένης δὲ ἠκολούθησεν αὐτῷ.

§. 14.

Λέγονται δὲ καὶ τῶν Αἰνιάνων τινὲς, οἱ μὲν, τὴν Οὐϊτίαν οἰκῆσαι, οἱ δ' ὑπερθε τῶν Ἀρμενίων ὑπὲρ τὸν Ἄβον καὶ τὸν Νίβαρον. Μέρη δ' ἐσὶ τοῦ Ταύρου ταῦτα, ὧν ὁ Ἄβος ἐγγὺς ἐστὶ τῆς ὁδοῦ τῆς εἰς Ἐκβάτανα φερούσης παρὰ τὸν Ἀβάριδος νεών. Φασὶ δὲ καὶ Θρακῶν τινας, τοὺς προσαγορευομένους Σαραπάρας, οἷον κεφαλοτόμους, οἰκῆσαι ὑπὲρ τῆς Ἀρμενίας, πλησίον Γουρανίων καὶ Μήδων, θηριώδεις ἀνθρώπους καὶ ἀπειθεῖς, ὄρεινούς, περισκελιστάς τε καὶ ἀποκεφαλίστάς· τοῦτο γὰρ δηλοῦσιν οἱ Σαραπάροι. Εἴρηται δὲ καὶ τὰ περὶ τῆς Μηδείας ἐν τοῖς Μηδικοῖς· ὡς ἐκ τούτων πάντων εἰκάζουσι, καὶ τοὺς Μήδους καὶ Ἀρμενίους συγγενεῖς πως τοῖς Θετταλοῖς εἶναι, τοῖς ἀπὸ Ἰάσονος καὶ Μηδείας.

§. 15.

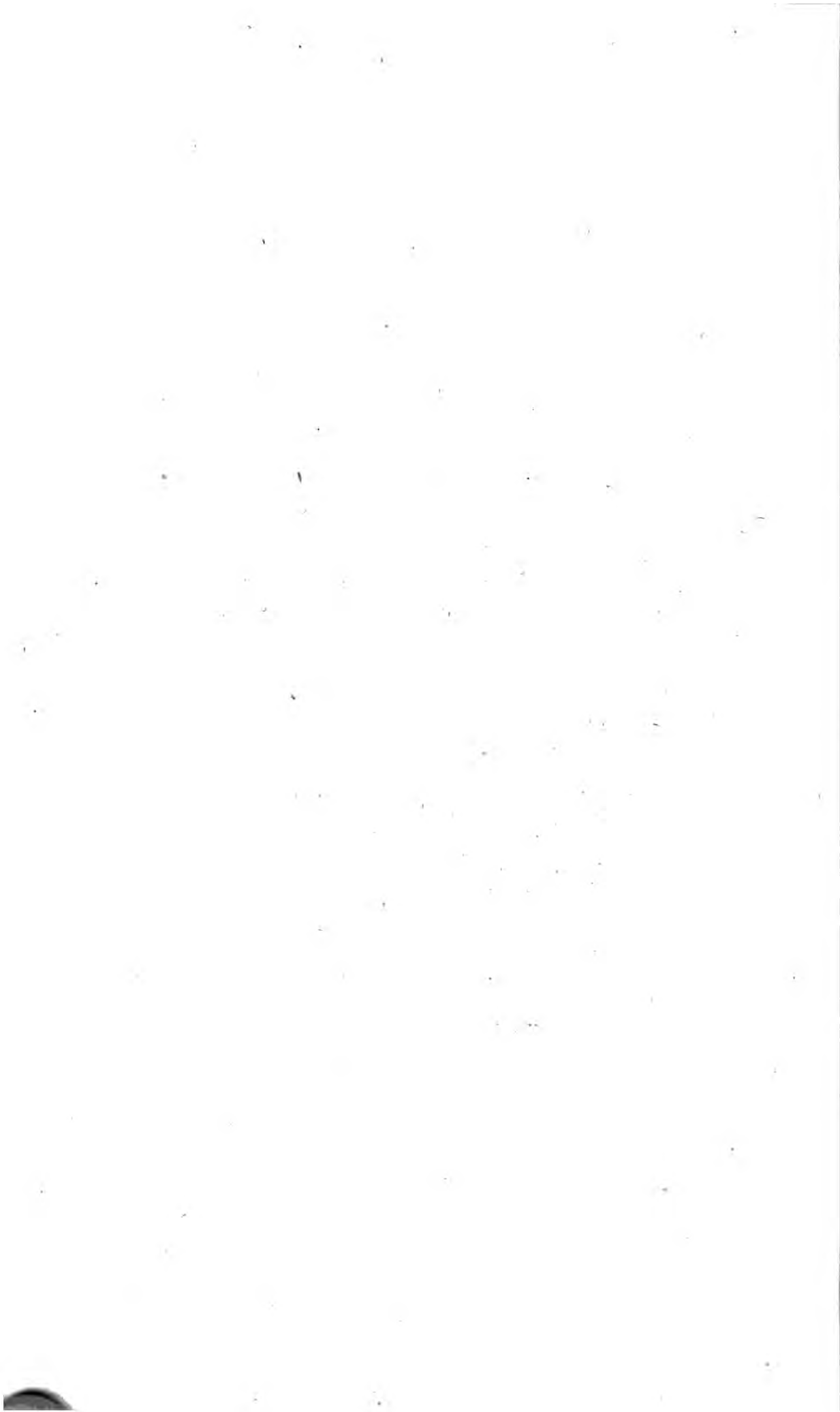
Ὁ μὲν δὴ παλαιὸς λόγος οὗτος· ὁ δὲ τούτου νεώτερος καὶ κατὰ Πέρσας εἰς τὸ ἐφεξῆς μέχρι εἰς ἡμᾶς, ὡς ἐν κεφαλαίῳ

531. πρέπει ἂν μέχρι τοσούτου λεχθῆις, ὅτι κατεῖχον τὴν Ἀρμενίαν Πέρσαι, καὶ Μακεδόνες μετὰ ταῦτα οἱ τὴν Συρίαν ἔχοντες καὶ τὴν Μηδίαν· τελευταῖος δ' ὑπῆρξεν Ὀρόντης ἀπόγονος Ὑδάριου, τῶν ἑπτὰ Περσῶν ἑνός. Εἶθ' ὑπὸ τῶν Ἀντίοχου τοῦ μεγάλου στρατηγῶν, τοῦ πρὸς Ῥωμαίους πολεμήσαντος, διηρέθη δίχα, Ἀρταξίου τε καὶ Ζαριάδριος· καὶ ἦρχον οὗτοι, τοῦ βασιλέως ἐπιτρέψαντος· ἠττηθέντος δ' ἐκείνου, προσθήμενοι Ῥωμαίοις, καθ' αὐτοὺς ἐτάττοντο βασιλεῖς προσαγορευθέντες. Τοῦ μὲν οὖν Ἀρταξίου Τιγράνης ἦν ἀπόγονος· καὶ εἶχε τὴν ἰδίως λεγομένην Ἀρμενίαν· αὕτη δ' ἦν προσεχῆς τῇ τε Μηδίᾳ, καὶ Ἀλδανοῖς, καὶ Ἰβηρσι μέχρι Κολχίδος καὶ τῆς ἐπὶ τῷ Εὐξείνῳ Καππαδοκίας. Τοῦ δὲ Ζαριάδριος ὁ Σωφηνός Ἀρτάνης ἔχων τὰ νότια μέρη, καὶ τούτων τὰ πρὸς δύσιν μᾶλλον κατελύθη δ' οὗτος ὑπὸ τοῦ Τιγράνου, καὶ πάντων κατέστη κύριος ἐκεῖνος. Τύχαις δ' ἐχρήσατο ποικίλαις. Κατ' ἀρχὰς μὲν γὰρ ὠμήρευσε παρὰ Πάρθοις· ἔπειτα δι' ἐκείνων ἔτυχε καθόδου, λαβόντων μισθὸν ἑβδομήκοντα αὐλῶνας τῆς Ἀρμενίας· αὐξηθεὶς δὲ, καὶ ταῦτα ἀπέλαβε τὰ χωρία, καὶ τὴν ἐκείνων ἐπόρθησε, τὴν τε περὶ Νίνου, καὶ τὴν περὶ Ἄρδηλα· ὑπηκόους δ' ἔσχε καὶ τὸν Ἀτροπατηνόν, καὶ τὸν Γορδυαῖον, μεθ' ὧν καὶ τὴν λοιπὴν Μεσοποταμίαν, ἔτι δὲ καὶ τὴν Συρίαν αὐτὴν καὶ Φοινίκην, διαβάς τὸν Εὐφράτην, ἀνά κράτος εἶλεν. Ἐπὶ τοσούτου δ' ἐξαρθεὶς, καὶ πόλιν ἔκτισε πλησίον τῆς Ἰβηρίας μετὰ ταύτης τε καὶ τοῦ κατὰ τὸν Εὐφράτην Ζεύγματος, ἣν ὠνόμασε Τιγρανόκερτα, ἐκ δώδεκα ἐρημωθειῶν ὑπ' αὐτοῦ πόλεων Ἑλληνίδων ἀνθρώπους συναγαγών. Ἐφθῆ δ' ἐπελθὼν Λεύκολλος, ὃ τῷ Μιθριδάτῃ πολεμήσας, καὶ τοὺς μὲν οἰκήτορας εἰς τὴν οἰκίαν ἐκάσου ἀπέλυσε· τὸ δὲ κτίσμα, ἡμιτελές ἔτι ὄν, κατέσπασε προσβαλὼν, καὶ μικρὰν κώμην κατέλιπεν· ἐξήλασε δὲ καὶ τῆς Συρίας αὐτὸν καὶ τῆς Φοινίκης. Διαδεξά-

μενος δ' Ἀρταουάσδης ἐκείνον, τέως μὲν ἠτύχει φίλος ὢν 532.
 Ῥωμαίοις· Ἀντώνιον δὲ προδιδούς Παρθυαίοις ἐν τῷ πρὸς
 αὐτοὺς πολέμῳ, δίκας ἔτισεν· ἀναχθεῖς γὰρ εἰς Ἀλεξάνδρειαν
 ὑπ' αὐτοῦ, [καί] δέσμιος πομπευθεῖς διὰ τῆς πόλεως, τέως μὲν
 ἐφρουρεῖτο· ἔπειτ' ἀνηρέθη, συνάπτοντος τοῦ Ἀκτιακοῦ πολέ-
 μου. Μετ' ἐκείνον δὲ πλείους ἐβασίλευσαν ὑπὸ Καίσαρι καὶ
 Ῥωμαίοις ὄντες· καὶ νῦν ἔτι συνέχεται τὸν αὐτὸν τρόπον.

§. 16.

Ἄπαντα μὲν οὖν τὰ τῶν Περσῶν ἱερά καὶ Μῆδοι καὶ Ἀρ-
 μένιοι τετιμήκασι, τὰ δὲ τῆς Ἀναίτιδος διαφερόντως Ἀρμένιοι,
 ἐν τε ἄλλοις ἰδρυσάμενοι τόποις, καὶ δὴ καὶ ἐν τῇ Ἀκιλισηνῇ.
 Ἀνατιθέασι δ' ἐνταῦθα δούλους καὶ δούλας· καὶ τοῦτο μὲν οὐ
 θαυμαστόν. Ἀλλὰ καὶ θυγατέρας οἱ ἐπιφανέσαστο τοῦ ἔθνους
 ἀνιεροῦσι παρθένους, αἷς νόμος ἐστὶ, καταπορνευθεῖσαι πολὺν
 χρόνον παρά τῇ θεῷ, μετὰ ταῦτα δίδοσθαι πρὸς γάμον, οὐκ
 ἀπαξιούντος τῇ τοιαύτῃ συνοικεῖν οὐθενός. Τοιοῦτον δὲ τι καὶ
 Ἡρόδοτος λέγει τὸ περὶ τὰς Λυδάς· πορνεύειν γὰρ ἀπάσας. 533.
 Οὕτω δὲ φιλοφρόνως χρῶνται τοῖς ἐρασαῖς, ὥσε καὶ ξενίαν
 παρέχουσι, καὶ δῶρα ἀντιδιδόασι πλείω πολλάκις, ἢ λαμβά-
 νουσιν, ἅτ' ἐξ εὐπόρων οἴκων ἐπιχορηγούμεναι· δέχονται δὲ
 οὐ τοὺς τυχόντας τῶν ξένων, ἀλλὰ μάλισα τοὺς ἀπὸ ἴσου
 ἀξιώματος.

ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Τὸ δωδέκατον περιέχει τὰ ὑπόλοιπα τῆς Ποντικῆς χώρας, καὶ ἐφεξῆς Καππαδοκίαν, Γαλατίαν, Βιθυνίαν, Μυσίαν, Φρυγίαν, Μαιονίαν, καὶ πρὸ τούτων Σινοπίδα, πόλιν Ποντικὴν, καὶ Ἡράκλειαν, καὶ Ἀμάσειαν· ἔτι Ἰσαυρίαν, Λυκίαν, Παμφυλίαν, Κιλικίαν μετὰ τῶν παρακειμένων νήσων, καὶ ὄρων, καὶ ποταμῶν.

ΚΕΦ. Α.

§. Ι.

ΚΑΙ ἡ Καππαδοκία [δ'] ἐστὶ πολυμερῆς τε, καὶ συχνὰς 533. δεδεγμένη μεταβολᾶς. Οἱ δ' οὖν ὁμόγλωττοι μάλιστα εἰσιν οἱ ἀφοριζόμενοι πρὸς νότον μὲν τῇ Κιλικίῳ λεγομένῳ Ταύρῳ, πρὸς ἑω δὲ τῇ Ἀρμενίᾳ, καὶ τῇ Κολχίδι, καὶ τοῖς μεταξὺ ἑτερογλώττοις ἔθνεσι· πρὸς ἄρκτον δὲ τῷ Εὐξείνῳ μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἄλυος· πρὸς δύσιν δὲ τῷ τε τῶν Παφλαγόνων ἔθνει καὶ Γαλατῶν, τῶν τὴν Φρυγίαν ἐποικησάντων, μέχρι Λυκαόνων καὶ Κιλικίων, τῶν τὴν τραχεῖαν Κιλικίαν νεμομένων.

§. 2.

533. Καὶ αὐτῶν δὲ τῶν ὁμογλώττων οἱ παλαιοὶ τοὺς Κατάονας καθ' αὐτοὺς ἔταπτον, ἀντιδιαροῦντες τοῖς Καππάδοξιν, ὡς ἑτεροεθνεσί· καὶ ἐν τῇ διαριθμῆσει τῶν ἐθνῶν μετὰ τὴν Καππαδοκίαν ἐτίθεσαν τὴν Καταονίαν, εἶτα τὸν Εὐφράτην καὶ τὰ πέραν ἔθνη, ὥστε καὶ τὴν Μελιτηνὴν ὑπὸ τῇ Καταονίᾳ τάττειν, ἢ μεταξύ κεῖται ταύτης τε καὶ τοῦ Εὐφράτου, συνάπτουσα τῇ Κομμαγηνῇ, μέρος τε τῆς Καππαδοκίας ἐς ἰδέκατον, κατὰ τὴν εἰς ἰδέκα στρατηγίας διαίρεσιν τῆς χώρας. Οὕτω γὰρ δὴ οἱ καθ' ἡμᾶς βασιλεῖς οἱ πρὸ Ἀρχελάου διατεταγμένην εἶχον τὴν ἡγεμονίαν τῆς Καππαδοκίας· ἰδέκατον δ' ἐς ἰ μέρος καὶ ἡ Καταονία. Καθ' ἡμᾶς δὲ εἶχε στρατηγὸν ἑκατέρα ἴδιον. Οὔτε δ' ἐκ τῆς διαλέκτου διαφορᾶς τινος ἐν τούτοις πρὸς τοὺς ἄλλους Καππάδοκας ἐμφαινομένης, οὔτε ἐκ τῆς τῶν ἐθνῶν, Θαυμασὸν πῶς [οὐκ] ἠφάνισαι τελέως τὰ σημεῖα τῆς ἀλλοεθνίας. Ἦσαν δ' οὖν διωρισμένοι· προσεκτήσατο δ' αὐτοὺς Ἀριαράθης ὁ πρῶτος προσαγορευθεὶς Καππαδόκων βασιλεύς.

§. 3.

Ἐς ἰ δ' ὡσπερ Χερρόνησου μεγάλης ἰσθμὸς οὗτος, σφιγγόμενος Θαλάτταις δυσί, τῇ τε τοῦ Ἰσικίου κόλπου μέχρι τῆς τραχείας Κιλικίας, καὶ τῇ τοῦ Εὐξείνου μεταξύ Σινώπης τε καὶ τῆς τῶν Τιβαρηνῶν παραλίας· ἐντὸς δὲ τοῦ ἰσθμοῦ λέγομεν χερρόνησον τὴν προσεσπέριον τοῖς Καππάδοξιν ἄπασαν· ἦν Ἡρόδοτος μὲν ἐντὸς Ἄλυος καλεῖ. Αὕτη γὰρ ἐστίν, ἧς ἤρξεν ἀπάσης Κροῖσος· λέγει δ' αὐτὸν ἐκεῖνος τύραννον ἐθνέων τῶν ἐντὸς Ἄλυος ποταμοῦ. Οἱ δὲ νῦν τὴν ἐντὸς τοῦ Ταύρου καλοῦ-

σιν Ἀσίαν, ὁμωνύμως τῇ ὅλῃ ἡπείρῳ ταύτην Ἀσίαν προσαγο- 534.
 ρεύοντες. Περιέχεται δ' ἐν αὐτῇ πρῶτα μὲν ἔθνη τὰ ἀπὸ τῆς
 ἀνατολῆς Παφλαγόνες τε, καὶ Φρύγες, καὶ Λυκάονες· ἔπειτα
 Βιθυνοὶ, καὶ Μυσοὶ, καὶ ἡ Ἐπίκτητος· ἔτι δὲ Τρωάς, καὶ Ελ-
 λησποντία· μετὰ δὲ τούτους ἐπὶ Θαλάττῃ μὲν Ἑλλήνων οἱ τε
 Αἰολέες καὶ Ἴωνες, τῶν δ' ἄλλων Κᾶρές τε καὶ Λύκιοι· ἐν δὲ
 τῇ μεσογαίᾳ Λυδοί. Περὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων ἐροῦμεν ὕστερον.

§. 4.

Τὴν δὲ Καππαδοκίαν, εἰς δύο σατραπείας μερισθεῖσαν ὑπὸ
 τῶν Περσῶν, παραλαβόντες Μακεδόνες, περιεῖδον, τὰ μὲν ἐκόν-
 τες, τὰ δ' ἄκοντες, εἰς βασιλείας ἀντὶ σατραπειῶν περιστάσαν-
 ὶν τὴν μὲν ἰδίως Καππαδοκίαν ὠνόμασαν, καὶ πρὸς τῷ Ταύρῳ,
 καὶ νῆ Δία μεγάλην Καππαδοκίαν· τὴν δὲ, Πόντον· οἱ δὲ τὴν
 πρὸς τῷ Πόντῳ Καππαδοκίαν. Τῆς δὲ μεγάλης Καππαδοκίας
 νῦν μὲν οὐκ ἴσμεν [τὴν] πρώτην διάταξιν· τελευτήσαντος γὰρ
 τὸν βίον Ἀρχελάου τοῦ βασιλεύσαντος, ἔγνω Καῖσάρ τε καὶ ἡ
 σύγκλητος, ἐπαρχίαν εἶναι Ῥωμαίων αὐτήν. Ἐπ' ἐκείνου δὲ καὶ
 τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλέων εἰς δέκα στρατηγίας διηρημένης τῆς
 χώρας, πέντε μὲν ἐξητάζοντο αἱ πρὸς τῷ Ταύρῳ, Μελιτηνὴ
 καὶ Καταονία καὶ Κιλικία, Τυανίτις τε καὶ Γαρσαυρίτις· πέντε
 δὲ λοιπαί, Λαουινιασηνὴ, Σαργαραουσηνὴ, Σαραουηνὴ, Χαμα-
 νηνὴ, Μοριμηνὴ. Προσεγένετο δ' ὕστερον παρὰ Ῥωμαίων ἐκ τῆς
 Κιλικίας τοῖς πρὸ Ἀρχελάου καὶ ἑνδεκάτῃ στρατηγία, ἡ περὶ
 Κασάβαλά τε καὶ Κύβιστρα μέχρι τῆς Ἀντιπάτρου τοῦ λησού
 Δέρβης, τῷ δὲ Ἀρχελάῳ καὶ ἡ τραχεῖα περὶ Ἐλαιοῦσαν Κιλι- 535.
 κία, καὶ πᾶσα ἡ τὰ πειρατήρια συνησαμένη.

Κ Ε Φ. Β.

§. 1.

535. Ἐστι δ' ἡ μὲν Μελιτηνὴ παραπλησίᾳ τῇ Κομμαγηνῇ· πᾶσα γάρ ἐστι τοῖς ἡμέροις δένδροις κατάφυτος, μόνῃ τῆς ἄλλης Καππαδοκίας· ὥσε καὶ ἔλαιον φέρειν, καὶ τὸν Μοναρίτην οἶνον τοῖς Ἑλληνικοῖς ἐνάμιλλον· ἀντίκειται δὲ τῇ Σωφηνῇ μέσον ἔχουσα τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, καὶ αὐτὴ καὶ ἡ Κομμαγηνὴ, ὁμορος οὖσα. Ἐστὶ δὲ φρούριον ἀξιόλογον τῶν Καππαδόκων ἐν τῇ περαιᾷ, Τόμισα· τοῦτο δ' ἐπράθη μὲν τῷ Σωφῆνῃ τάλαντων ἑκατόν· ὕστερον δὲ ἐδωρήσατο Λεύκολλος τῷ Καππαδοκι συσρατεύσαντι ἀριστεῖον κατὰ τὸν πρὸς τὸν Μιθριδάτην πόλεμον.

§. 2.

Ἡ δὲ Καταονία πλατὺ καὶ κοιλὸν ἐστὶ πεδίον πάμφορον, πλὴν τῶν ἀειθαλῶν. Περιέκειται δ' ὄρη ἄλλα τε καὶ ὁ Ἄμανός ἐκ τοῦ πρὸς νότον μέρους, ἀπόσπασμα δὲ τοῦ Κιλικίου Ταύρου· καὶ ὁ Ἀντίταυρος, εἰς τὰναντία ἀπερρώγως. Ὁ μὲν γὰρ Ἄμανός ἐπὶ τὴν Κιλικίαν καὶ τὴν Συριακὴν ἐκτείνεται θάλατταν πρὸς τὴν ἐσπέραν ἀπὸ τῆς Καταονίας, καὶ τὸν νότον τῇ δὲ τοιαύτῃ διασάσει περικλείει τὸν Ἰσικὸν κόλπον ἅπαντα, καὶ τὰ μεταξὺ τῶν Κιλικίων πεδία πρὸς τὸν Ταῦρον. Ὁ δ' Ἀντίταυρος ἐπὶ τὰς ἄρκτους ἐγκέκλιται, καὶ μικρὸν ἐπιλαμβάνει τῶν ἀνατολῶν, εἴτ' εἰς τὴν μεσόγαιαν τελευτᾷ.

§. 3.

Ἐν δὲ τῷ Ἀντιταύρῳ τούτῳ βαθεῖς καὶ σENOÍ εἰσιν αὐλῶνες,
ἐν

ἐν οἷς ἱδρυταὶ τὰ Κόμανα, καὶ τὸ τῆς Ἐννουῦς ἱερόν, ὃ ἐκεῖνοι 555.
Μᾶς ὀνομάζουσι πόλις ὃ ἔστιν ἀξιόλογος, πλείστον μέντοι
 τὸ τῶν θεοφορήτων πλήθος, καὶ τὸ τῶν ἱεροδούλων ἐν αὐτῇ.
 Κατάονες δὲ εἰσιν οἱ ἐνοικοῦντες, ἄλλως μὲν ὑπὸ τῷ βασιλεῖ
 τεταγμένοι, τοῦ δὲ ἱερέως ὑπακούοντες τὸ πλεον. Ὁ δὲ τοῦ θεοῦ
 ἱεροῦ κύριός ἐστι, καὶ τῶν ἱεροδούλων, οἱ κατὰ τὴν ἡμετέραν
 ἐπιδημίαν πλείους ἦσαν τῶν ἑξακισχιλίων, ἄνδρες ὁμοῦ γυναιξί.
 Πρόσκειται δὲ τῷ ἱερῷ καὶ χώρα πολλή· καρποῦται δ' ὁ ἱερεὺς τὴν
 πρόσοδον· καὶ ἔστιν οὗτος δεύτερος κατὰ τιμὴν [ἐν] τῇ Καππα-
 δοκίᾳ μετὰ τὸν βασιλέα· ὡς δ' ἐπὶ τὸ πολὺ τοῦ αὐτοῦ γένους
 ἦσαν οἱ ἱερεῖς τοῖς βασιλεῦσι. Τὰ δὲ ἱερὰ ταῦτα δοκεῖ Ὀρέσης
 μετὰ τῆς ἀδελφῆς Ἰφιγενείας κομίσαι δεῦρο ἀπὸ τῆς Ταυρικῆς
 Σκυθίας, τὰ τῆς Ταυροπόλου Ἀρτέμιδος· ἐνταῦθα δὲ καὶ τὴν
 πένθιμον κόμην ἀποθέσθαι, ἀφ' ἧς καὶ τοῦνομα τῇ πόλει. Διὰ
 μὲν οὖν τῆς πόλεως ταύτης ὁ Σάρος ρεῖ ποταμὸς, καὶ διὰ τῶν
 συναγκειῶν τοῦ Ταύρου διεκπεραιοῦται πρὸς τὰ τῶν Κιλικίων 536.
 πεδία καὶ τὸ ὑποκείμενον πέλαγος.

§. 4.

Διὰ δὲ τῆς Καταονίας ὁ Πύραμος πλωτὸς, ἐκ μέσου τοῦ
 πεδίου τὰς πηγὰς ἔχων· ἔστι δὲ βόθρος ἀξιόλογος, δι' οὗ
 καθαρὸν ἔστι τὸ ὕδωρ ὑποφερόμενον κρυπτῶς μέχρι πολλοῦ
 διαστήματος ὑπὸ γῆς, εἴτ' ἀνατέλλον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν· τῷ δὲ
 καθιέντι ἀκόντιον ἀνωθεν εἰς τὸν βόθρον, ἢ βία τοῦ ὕδατος
 ἀντιπράττει τοσοῦτον, ὥστε μόλις βαπτίζεσθαι αὐτό. Τῷ δὲ
 βιάθει καὶ πλάτει πολὺς ἐνεχθεῖς, ἐπειδὴν συνάψῃ τῷ Ταύρῳ,
 παράδοξον λαμβάνει τὴν συναγωγὴν. Παράδοξος δὲ καὶ ἡ δια-
 κοπὴ τοῦ ὄρους ἐστὶ, δι' ἧς ἄγεται τὸ ρεῖθρον. Καθάπερ γὰρ
 ἐν ταῖς ρῆγμα λαβούσαις πέτραις, καὶ σχισθεῖσαις δίχα, τὰς
 κατὰ τὴν ἑτέραν ἐξοχὰς ὁμολόγους εἶναι συμβαίνει ταῖς κατὰ

536. τὴν ἐτέραν εἰσοχαῖς οὕτως, ὥστε καὶ συναρμοσθῆναι δύνασθαι οὕτως εἶδομεν, καὶ τὰς ὑπερκειμένας τοῦ ποταμοῦ πέτρας ἐκατέρωθεν σχεδὸν τι μέχρι τῶν ἀκρωρειῶν ἀνατεινούσας ἐν διαστάσει δυεῖν, ἢ τριῶν πλέθρων, ἀντικείμενα ἐχούσας τὰ κοίλαταις ἐξοχαῖς. Τὸ δὲ ἔδαφος τὸ μεταξὺ πᾶν πέτρινον, βαθύ τι, καὶ σενὸν τελέως ἔχον διὰ μέσον ῥήγμα, ὥστε καὶ κύνα καὶ λαγῶν διαλλεσθαι. Τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ ῥεῖθρον τοῦ ποταμοῦ ἄχρι χειλούς πληρες, ὀχετῶ πλατεῖ προσεοικὸς [μῆκος περὶ χιλίους σταδίους]· διὰ δὲ τὴν σκολιότητα, καὶ τὴν ἐκ τοσοῦτου συναγωγὴν, καὶ τὸ διὰ τῆς φάραγγος βάθος εὐθύς τοῖς πόρρωθεν προσιοῦσιν ὁ ψόφος βροντῆ προσπίπτει παραπλήσιος· διεκβαίνων δὲ τὰ ὄρη, τοσαύτην κατάγει χοῦν ἐπὶ τὴν θάλατταν, τὴν μὲν ἐκ τῆς Καταονίας, τὴν δὲ ἐκ τῶν Κιλικίων πεδίων, ὥστε ἐπ' αὐτῷ καὶ χρησμός ἐκπεπτωκῶς φέρεται τοιοῦτος·

Ἔσσειται ἐσσομένοις, ὅτε Πύραμος εὐρυοδίνης,

Ἡῖονα προχέων, ἱερὴν ἐς Κύπρον ἔκηται.

Παραπλήσιον γάρ τι κάκει συμβαίνει, καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, τοῦ Νεῖλου αἰεὶ προσεξηπειροῦντος τὴν θάλατταν τῇ προσχώσει· καθὸ καὶ Ἡρόδοτος μὲν δῶρον τοῦ ποταμοῦ τὴν Αἰγύπτου εἶπεν· ὁ Ποιητὴς δὲ τὴν Φάρον πελαγίαν ὑπάρξαι πρότερον, οὕτω, [ὡς] νυνὶ, πρόσγειον οὔσαν τῇ Αἰγύπτῳ.

§. 5.

Τρίτη δ' ἐστὶν ἱερωσύνη Διὸς Δακιηνοῦ, λειπομένη [μὲν] ταύτης, ἀξιόλογος δ' ὅμως. Ἐνταῦθα δ' ἐστὶ λάκκος ἀλμυροῦ ὕδατος, ἀξιολόγου λίμνης ἔχων περίμετρον, ὀφρύσι κλειόμενος ὑψηλαῖς τε καὶ ὄρθαις, ὡς' ἔχειν κατάβασιν κλιμακώδη· τὸ δ' ὕδωρ οὔτ' αὔξασθαι φασιν, οὔτ' ἀπόρρυσιν ἔχειν οὐδαμῶ φανεράν.

§. 6.

Πόλις δ' οὔτε τὸ τῶν Καταόνων ἔχει πεδίον, οὔθ' ἡ Μελι- 537.
τηνή· φρούρια δ' ἐρυμνά ἐπὶ τῶν ὄρων, τὰ τε Ἀζάμορα, καὶ
τὸ Δάσαρκον, ὃ περιβρέϊται τῷ Καρμάλα ποταμῷ. ἔχει δὲ
καὶ ἱερὸν τὸ τοῦ Κατάουος Ἀπόλλωνος, καθ' ὅλην τιμώμενον
τὴν Καππαδοκίαν, ποιησαμένων ἀφιδρύματα ἀπ' αὐτοῦ. Οὐδ'
αἱ ἄλλαι δὲ στρατηγίαι πόλεις ἔχουσι, πλὴν δυεῖν. Τῶν δὲ λοι-
πῶν στρατηγιῶν ἐν μὲν τῇ Σαργαρουσηνῇ πολίχνιόν ἐστιν Ἡρπα,
καὶ ποταμὸς Καρμάλας, ὃς καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Κιλικίαν ἐκδί-
δωσιν. Ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις ὃ τε Ἄργος, ἔρυμα ὑψηλὸν πρὸς τῷ
Ταύρω, καὶ τὰ Νῶρα, ὃ νῦν καλεῖται Νηροασσὸς, ἐν ᾧ Εὐ-
μένης πολιορκούμενος ἀντέσχε πολὺν χρόνον· καθ' ἡμᾶς δὲ
Σισίνου ὑπῆρξε χρηματοφυλάκιον, τοῦ ἐπιφεμένου τῇ Καππα-
δόκων ἀρχῇ. Τούτου δ' ἦν καὶ τὰ Κάδθηνα, βασιλείου καὶ πό-
λεως κατασκευὴν ἔχον. Ἔστι δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὄρων τῶν Λυκαονι-
κῶν τὰ Γαρσάουρα, κωμόπολις· λέγεται [δ'] ὑπάρξαι ποτὲ καὶ
αὕτη μητρόπολις τῆς χώρας. Ἐν δὲ τῇ Μοριμηνῇ τὸ ἱερὸν τοῦ
ἐν Οὐηιάσοις Διὸς, ἱεροδούλων κατοικίαν ἔχον τρισχιλίων σχε-
δόν τι, καὶ χώραν ἱερὰν εὐκαρπον, παρέχουσαν πρόσοδον
ἐνιαύσιον ταλάντων πεντεκαίδεκα τῷ ἱερεῖ· καὶ οὗτός ἐστι διὰ
βίου, καθάπερ καὶ ὁ ἐν Κομάνοις, καὶ δευτερεύει κατὰ τιμὴν
μετ' ἐκεῖνον.

§. 7.

Δύο δὲ ἔχουσι μόνον στρατηγίαι πόλεις, ἡ μὲν Τυανίτις τὰ
Τύανα, ὑποπεπτωκυῖαν τῷ Ταύρω τῷ κατὰ τὰς Κιλικίας πύ-
λας, καθ' ἃς εὐπετέσεται καὶ κοινόταται πᾶσιν εἰσιν αἱ εἰς
τὴν Κιλικίαν καὶ τὴν Συρίαν ὑπερβολαί· καλεῖται δὲ καὶ Εὐσέ-
θεια ἢ πρὸς τῷ Ταύρω· ἀγαθὴ δὲ καὶ πεδίας ἢ πλείσθη. Τὰ δὲ

537. Τύανα ἐπίκειται χώματι Σεμιράμιδος τετειχισμένη καλῶς. Οὐ πολὺ δ' ἄπωθεν ταύτης ἐστὶ τὰ τε Κασάβαλα, καὶ τὰ Κύβιστρα, ἔτι μᾶλλον τῷ ὄρει πλησιάζοντα πόλιστα· ὧν ἐν τοῖς Κασαβάλοις ἐστὶ τὸ τῆς Περασίας Ἀρτέμιδος ἱερόν, ὅπου φασὶ τὰς ἱερείας γυμνοῖς τοῖς ποσὶ δι' ἀνδρακιᾶς βαδίζειν ἀπαθεῖς. Κάνταῦθα δὲ τινες τὴν αὐτὴν Θρυλλοῦσιν ἰστορίαν τὴν περὶ τοῦ Ὁρέσου καὶ τῆς Ταυροπόλου, Περασίαν κεκλήσθαι φάσκοντες, διὰ τὸ πέρασεν κομισθῆναι. Ἐν μὲν δὴ τῇ Τυανίτιδι στρατηγία τῶν λεχθεῖσων δέκα ἐστὶ πόλισμα τὰ Τύανα· τὰς δ' ἐπικτήτους οὐ συναριθμῶ ταύταις, τὰ Κασάβαλα καὶ τὰ Κύβιστρα, καὶ τὰ ἐν τῇ τραχείᾳ Κιλικίᾳ, ἐν ἧ τὴν Ἐλαιούσσαν, νησίον εὐκαρπον, συνέκτισεν Ἀρχέλαος ἀξιολόγως, καὶ τὸ πλεον ἐνταῦθα διέτριβεν.

§. 8.

Ἐν δὲ τῇ Κιλικίᾳ καλουμένη τὰ Μάζακα, ἡ μητρόπολις τοῦ
538. ἔθνου· καλεῖται δ' Εὐσέβεια καὶ αὕτη, ἐπὶ κλησιν Ἡ πρὸς τῷ Ἀργαίῳ· κεῖται γὰρ ὑπὸ τῷ Ἀργαίῳ ὄρει πάντων ὑψηλοτάτῳ, καὶ ἀνέκλειπτον χιόνι τὴν ἀκρώρειαν ἔχοντι· ἀφ' ἧς φασιν οἱ ἀναβαίνοντες (οὗτοι δ' εἰσὶν ὀλίγοι) κατοπτεύεσθαι ταῖς αἰθρίαις ἄμφω τὰ πελάγη, τό τε Ποντικόν, καὶ τὸ Ἰσσηϊκόν. Τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἀφυῆ πρὸς συνοικισμὸν ἔχει πόλεως· ἀνδρὸς τε γὰρ ἐστὶ καὶ ἀνώχυρος, διὰ *τε* τὴν ὀλιγορίαν τῶν ἡγεμόνων, καὶ ἀτείχιστος· τάχα δὲ καὶ ἐπίτηδες, ἵνα μὴ, ὡς ἐρύματι πεποιθότες τῷ τείχει σφόδρα, λησεύοιεν οἰκοῦντες πεδίον, λόφους ὑπερδεξιούς ἔχον καὶ ἐμβελεῖς. Καὶ τὰ κύκλω δὲ χωρία ἔχει τελέως ἄφορα καὶ ἀγεώργητα, καίπερ ὄντα πεδινά· ἀλλ' ἔστιν ἀμμώδη καὶ ὑπόπετρα· μικρὸν δ' ἔτι προῖοῦσι, καὶ πυρίληπτα πεδία, καὶ μεσὰ βόθρων πυρὸς ἐπὶ σαδίους πολλούς, ὡσεὶ πόρρωθεν ἢ κομιθῆ τῶν ἐπιτηδείων. Καὶ τὸ δοκοῦν δὲ πλεον-

έκτημα παρακείμενον ἔχει κίνδυνον· ἀξύλου γὰρ ὑπαρχούσης 538.
 σχεδόν τι τῆς συμπάσης Καππαδοκίας, ὁ Ἄργαῖος ἔχει περι-
 κείμενον ὄρυμνον, ὥστε ἐγγύθεν ὁ ξυλισμὸς πάρεσιν· ἀλλ' οἱ
 ὑποκείμενοι τῷ ὄρυμνῷ τόποι, καὶ αὐτοὶ πολλαχοῦ πυρὰ ἔχου-
 σιν· ἅμα δὲ καὶ ὑψοδροί εἰσι ψυχρῷ ὕδατι· οὔτε τοῦ πυρός,
 οὔτε τοῦ ὕδατος, εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἐκκύπτοντος· ὥστε καὶ ποάζειν
 τὴν πλείσθην. Ἔσι δ' ὅπου καὶ ἐλῶδές ἐσι τὸ ἔδαφος, καὶ νύκτωρ
 ἐξάπτονται φλόγες ἀπ' αὐτοῦ. Οἱ μὲν οὖν ἔμπειροι φυλαττό-
 μενοι τὸν ξυλισμὸν ποιοῦνται· τοῖς δὲ πολλοῖς κίνδυνός ἐσι,
 καὶ μάλιστα τοῖς κτήνεσιν, ἐμπίπτουσιν εἰς ἀδήλους βόθρους
 πυρός.

§. 9.

Ἔσι δὲ καὶ ποταμὸς ἐν τῷ πεδίῳ τῷ πρὸ τῆς πόλεως, Μέ-
 λας καλούμενος, ὅσον τετταράκοντα σταδίους διέχων τῆς πό-
 λεως, ἐν ταπεινοτέρῳ τῆς πόλεως χωρίῳ τὰς πηγὰς ἔχων.
 Ταύτη μὲν οὖν ἄχρηστος αὐτοῖς ἐσιν, οὐχ ὑπερδέξιον ἔχων τὸ
 ρεῦμα· εἰς ἔλη δὲ καὶ λίμνας διαχεόμενος κακοῖ τὸν ἀέρα τοῦ
 θέρους τὸν περὶ τὴν πόλιν. Καὶ τὸ λατομεῖον δὲ ποιεῖ δύσχρη-
 σον, καίπερ εὐχρηστον ὄν· πλαταμῶνες γὰρ εἰσιν, ἀφ' ὧν τὴν
 λιθίαν ἔχειν ἄφθονον συμβαίνει τοῖς Μαζακηνοῖς πρὸς τὰς
 οἰκοδομίας· καλυπτόμεναι δ' ὑπὸ τῶν ὑδάτων αἱ πλάκες, ἀντι-
 πράττουσι. Καὶ ταῦτα δ' ἐσὶ τὰ ἔλη πανταχοῦ πυριληπτα. Ἀρια-
 ράθης δ' ὁ βασιλεὺς, τοῦ Μέλανος κατὰ τινὰ σενὰ ἔχοντος
 τὴν εἰς τὸν Εὐφράτην διέξοδον, ἐμφράξας ταῦτα, λίμνην πελα-
 γίαν ἀπέδειξε τὸ πλησίον πεδίον· ἐνταῦθα δὲ νησίδας τινὰς,
 ὡς τὰς Κυκλάδας, ἀπολαβόμενος διατριβὰς ἐν αὐταῖς ἐποιεῖτο
 μεираκιώδεις· ἐκραγὲν δ' ἀθρόως τὸ ἔμφραγμα, ἐξέκλυσε πάλιν 539.
 τὸ ὕδωρ· πληρωθεῖς δ' ὁ Εὐφράτης τῆς τε τῶν Καππαδόκων
 πολλὴν παρέσυρε, καὶ κατοικίας καὶ φυτείας ἠφάνισε πολλὰς·

539. τῆς τε τῶν Γαλατῶν τῶν τὴν Φρυγίαν ἐχόντων οὐκ ὀλίγη ἐλυμήνατο. Ἄντι δὲ τῆς βλάβης ἐπράξαντο ζημίαν αὐτὸν τάλαντα τριακόσια, Ῥωμαίοις ἐπιτρέψαντες τὴν κρίσιν. Τὸ δ' αὐτὸ συνέβη καὶ περὶ Ἡρπα· καὶ γὰρ ἐκεῖ τὸ τοῦ Καρμάλα ῥεῦμα ἐνέφραξεν, εἴτ' ἐκραγέντος τοῦ σομίου, καὶ τῶν Κιλικῶν τινὰ χωρία τὰ περὶ Μαλλὸν διαφθεύραντος τοῦ ὕδατος, δίκας ἔτισε τοῖς ἀδικηθεῖσιν.

§. 10.

Ἄφυσ δ' οὖν κατὰ πολλὰ τὸ τῶν Μαζακηνῶν χωρίον πρὸς κατοικίαν [ὄν], μάλισα οἱ βασιλεῖς ἐλέσθαι δοκοῦσιν, ὅτι τῆς χώρας ἀπάσης τόπος ἦν μεσαίτατος οὗτος τῶν ξύλα ἐχόντων ἅμα καὶ λίθον πρὸς τὰς οἰκοδομίας, καὶ χόρτον, οὗ πλείους ἐδέοντο κτηνοτροφοῦντες· τρόπον γὰρ τινα στρατόπεδον ἦν αὐτοῖς ἢ πόλις. Τὴν δ' ἄλλην ἀσφάλειαν αὐτῶν τε καὶ [τῶν] σωμάτων καὶ τῶν χρημάτων εἶχον ἐν τοῖς φρουρίοις, ἃ πολλὰ ὑπάρχει· τὰ μὲν βασιλικὰ, τὰ δὲ τῶν φίλων. Ἀφῆσθη δὲ τὰ Μάζακα τοῦ μὲν Πόντου περὶ ὀκτακοσίους σταδίους πρὸς νότον, τοῦ δ' Εὐφράτου μικρὸν ἐλάττους ἢ διπλασίους, τῶν Κιλικίων δὲ πυλῶν ὁδὸν ἡμερῶν ἕξ καὶ τοῦ Κυρίνου στρατοπέδου διὰ Τυάνων· κατὰ μέσσην δὲ τὴν ὁδὸν κεῖται τὰ Τύανα· διέχει δὲ Κυβίσρων τριακοσίους σταδίους. Χρῶνται δὲ οἱ Μαζακηνοὶ τοῖς Χαρώνδα νόμοις, αἰρούμενοι καὶ Νομωδὸν, ὃς ἐστὶν αὐτοῖς ἐξηγητὴς τῶν νόμων, καθάπερ οἱ παρὰ Ῥωμαίοις νομικοί. Διέσθη δὲ φαύλως αὐτοὺς Τιγράνης ὁ Ἀρμένιος, ἠνίκα τὴν Καππαδοκίαν κατέδραμεν· ἅπαντας γὰρ ἀναστάτους ἐποίησεν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, καὶ τὰ Τιγρανόκερτα ἐκ τούτων συνώκισε τὸ πλέον· ὕστερον δ' ἐπανῆλθον οἱ δυνάμενοι μετὰ τὴν τῶν Τιγρανοκέρτων ἄλωσιν.

§. 11.

Μέγεθος δὲ τῆς χώρας κατὰ πλάτος μὲν, τὸ ἀπὸ τοῦ Πόν- 539.
του πρὸς τὸν Ταῦρον, ὅσον χίλιοι καὶ ὀκτακόσιοι σταδίαι· μήκος
δὲ ἀπὸ τῆς Λυκαονίας καὶ Φρυγίας, μέχρι Εὐφράτου πρὸς τὴν
ἔω καὶ τὴν Ἀρμενίαν, περί τρισχιλίους. Ἀγαθὴ δὲ *καὶ* καρ-
ποῖς, μάλισα δὲ σίτῳ, καὶ βοσκήμασι παντοδαποῖς· νοτιωτέρα
δὲ οὔσα τοῦ Πόντου, ψυχροτέρα ἐστίν· ἡ δὲ Βαγαθαονία, καίπερ
πεδιάς οὔσα, καὶ νοτιωτάτη πασῶν (ὑποπέπτωκε γὰρ τῷ Ταύ-
ρῳ), μόλις τῶν καρπίμων τι φέρει δένδρων· ὄναγρόβοτος δ' ἐστὶ
καὶ αὔτη, καὶ ἡ πολλὴ τῆς ἄλλης, καὶ μάλισα ἡ περὶ Γαρσά-
ουρα, καὶ Λυκαονίαν, καὶ Μοριμηνήν. Ἐν δὲ τῇ Καππαδοκίᾳ 540.
γίνεται καὶ ἡ λεγομένη Σινωπικὴ μίλτος, ἀρίστη τῶν πασῶν·
ἐνάμιλλος δ' ἐστὶν αὐτῇ καὶ ἡ Ἰβηρικὴ. Ὀνομάσθη δὲ Σινωπικὴ,
διότι κατάγειν ἐκάσσε εἰώθασιν οἱ ἔμποροι, πρὶν ἢ τὸ τῶν Ἐφε-
σίων ἐμπορεῖον μέχρι τῶν ἐνθάδε ἀνθρώπων διλῆθαι. Λέγεται
δὲ καὶ κρυσαλλοῦ πλάκας, καὶ ὄνουχίτου λίθου, πλησίον τῆς
τῶν Γαλατῶν, ὑπὸ τῶν Ἀρχελαίου μεταλλευτῶν εὑρέσθαι. Ἦν
δὲ τις τόπος καὶ λίθου λευκοῦ, τῷ ἐλέφαντι κατὰ τὴν χρόαν
ἐμφεροῦς, ὡσπερ ἀκόνας τινας οὐ μεγάλας ἐκφέρων, ἐξ ὧν τὰ
λαβία τοῖς μαχαιρίοις κατεσκευάζον· ἄλλος δ' εἰς τὰς διόπτρας
βώλους μεγάλας ἐκδιδοῦς, ὡς καὶ ἔξω κομίζεσθαι. Ὅριον δ'
ἐστὶ τοῦ Πόντου καὶ τῆς Καππαδοκίας ὄρεινὴ τις παράλληλος
τῷ Ταύρῳ, τὴν ἀρχὴν ἔχουσα ἀπὸ τῶν ἐσπερίων ἄκρων τῆς
Χαμμανηνῆς, ἐφ' ἧς ἰδρυταὶ φρούριον ἀπότομον Δασμένθα,
μέχρι τῶν ἐωθινῶν τῆς Λαουϊνιασηνῆς. Στρατηγίαι δ' εἰσὶ τῆς
Καππαδοκίας ἢτε Χαμμανηνῆ καὶ ἡ Λαουϊνιασηνῆ.

§. 12.

Συνέβη δὲ, ἡνίκα πρῶτον Ῥωμαῖοι τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν

540. διώκουν, νικήσαντες Ἀντίοχον, καὶ φιλίας καὶ συμμαχίας ἐποιού-
 ντο πρὸς τε τὰ ἔθνη καὶ τοὺς βασιλέας, τοῖς μὲν ἄλλοις βασι-
 λεῦσιν αὐτοῖς καθ' ἑαυτοὺς δοθῆναι τὴν τιμὴν ταύτην, τῷ δὲ
 Καππάδοκι, αὐτῷ τε καὶ τῷ ἔθνει κοινῇ. Ἐκλιπόντος δὲ τοῦ
 βασιλικοῦ γένους, οἱ μὲν Ῥωμαῖοι συνεχώρουν αὐτοῖς αὐτονο-
 μεῖσθαι κατὰ τὴν συγκειμένην φιλίαν τε καὶ συμμαχίαν πρὸς
 τὸ ἔθνος· οἱ δὲ, πρεσβευσάμενοι, τὴν μὲν ἐλευθερίαν παρητοῦντο·
 οὐ γὰρ δύνασθαι φέρειν αὐτὴν ἔφασαν· βασιλέα δ' ἠξίουσαν αὐ-
 τοῖς ἀποδειχθῆναι. Οἱ δὲ, θαυμάσαντες εἴ τινας οὕτως εἶεν
 ἀπειρηκότες πρὸς τὴν ἐλευθερίαν, ἐπέτρεψαν αὐτοῖς ἐξ ἑαυτῶν
 ἐλέσθαι κατὰ χειροτονίαν, ὃν ἂν βούλοιντο· καὶ εἶλοντο Ἀριο-
 βαρζάνην· εἰς τριγωνίαν δὲ προελθὼν τὸ γένος ἐξέλιπε. Κατε-
 σάθη δ' ὁ Ἀρχέλαος, οὐδὲν προσήκων αὐτοῖς, Ἀντωνίου κατα-
 σήσαντος. Ταῦτα καὶ περὶ τῆς μεγάλης Καππαδοκίας. Περὶ
 δὲ τῆς τραχείας Κιλικίας, τῆς προσεδείσης αὐτῇ, βέλτιόν
 ἔστω ἐν τῷ περὶ τῆς ὅλης Κιλικίας λόγῳ διελθεῖν.

Κ Ε Φ. Γ.

§. 1.

Τοῦ δὲ Πόντου καθίστατο μὲν Μιθριδάτης, ὁ Εὐπάτωρ,
 βασιλεύς. Εἶχε δὲ τὴν ἀφοριζομένην τῷ Ἄλκι μὲχρι Τιβαρη-
 νῶν, καὶ Ἀρμενίων, καὶ τῆς ἐντὸς Ἄλκιοσ τὰ μὲχρι Ἀμάστρεωσ
 541. καὶ τινῶν τῆσ Παφλαγονίας μερῶν. Προσεκτῆσατο δ' οὗτος καὶ
 τὴν μὲχρι Ἡρακλείας παραλίαν ἐπὶ τὰ δυσμικὰ μέρη, τῆσ
 Ἡρακλείδου τοῦ Πλατωνικοῦ πατρίδου· ἐπὶ δὲ τὰναντία μὲχρι
 Κολχίδουσ καὶ τῆσ μικρῆσ Ἀρμενίας, ἃ δὴ καὶ προσέθηκε τῷ
 Πόντῳ. Καὶ δὴ καὶ Πομπήϊουσ καταλύσασ ἐκεῖνον, ἐν τούτοισ
 τοῖσ ὄροισ οὔσαν τὴν χώραν ταύτην παρέλαβε· [καὶ] τὰ μὲν πρὸς

Ἀρμενίαν καὶ τὰ περὶ τὴν Κολχίδα τοῖς συναγωνισαμένοις δυνά- 541.
 σαις κατένευμε, τὰ δὲ λοιπὰ εἰς ἕνδεκα πολιτείας διεῖλε, καὶ τῇ
 Βιθυνίᾳ προσέθηκεν, ὡς' ἐξ ἀμφοῖν ἐπαρχίαν γενέσθαι μίαν· με-
 ταξὺ δὲ, τῶν Παφλαγόνων καὶ τῶν μεσογαίων τινὰς βασιλεύεσθαι
 παρέδωκε τοῖς ἀπὸ Πυλαιμένοις, καθάπερ καὶ τοὺς Γαλάτας τοῖς
 ἀπὸ γένους τετράρχαις. Ὑστερον δ' οἱ τῶν Ῥωμαίων ἡγεμόνες ἄλ-
 λους καὶ ἄλλους ἐποίησαντο μερισμοὺς, βασιλέας τε καὶ δυνά-
 στας καθιστάντες, καὶ πόλεις τὰς μὲν ἐλευθεροῦντες, τὰς δὲ
 ἐγχειρίζοντες τοῖς δυνάσταις, τὰς δ' ὑπὸ τῷ δήμῳ τῶν Ῥω-
 μαίων ἔωντες. Ἡμῖν δ' ἐπιούσι τὰ καθ' ἕκαστα, ὡς νῦν ἔχει,
 λεγέσθω, μικρὰ καὶ τῶν προτέρων ἐφαπτομένοις, ὅπου τοῦτο
 χρήσιμον. Ἀρξώμεθα δὲ ἀπὸ τῆς Ἡρακλείας, ἥπερ δυσμικω-
 τάτη ἐστὶ τούτων τῶν τόπων.

§. 2.

Εἰς δὴ τὸν Εὐξείνιον πόντον εἰσπλέουσιν ἐκ τῆς Προποντίδος,
 ἐν ἀρισερᾷ μὲν τὰ προσεχῆ τῷ Βυζαντίῳ κείται, Θρακῶν δ'
 ἐστὶ καλεῖται δὲ Τὰ ἀρισερά τοῦ Πόντου. Ἐν δεξιᾷ δὲ τὰ
 προσεχῆ Χαλκηδόνι· Βιθυνῶν δ' ἐστὶ τὰ πρῶτα· εἶτα Μα-
 ριανδυνῶν· τινὲς δὲ καὶ Καυκῶνων φασίν· εἶτα Παφλαγόνων
 μέχρι Ἄλυος· εἶτα Καππαδόκων τῶν πρὸς τῷ Πόντῳ, καὶ
 τῶν ἐξῆς μέχρι Κολχίδος. Πάντα δὲ ταῦτα καλεῖται Τὰ δεξιὰ
 τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Ταύτης δὲ τῆς παραλίας ἀπάσης ἐπήρ-
 ξεν Εὐπάτωρ, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Κολχίδος μέχρι Ἡρακλείας·
 τὰ δ' ἐπέκεινα τὰ μέχρι τοῦ σόματος καὶ τῆς Χαλκηδόνος τῷ
 Βιθυνῶν βασιλεῖ συνέμενε. Καταλυθέντων δὲ τῶν βασιλέων,
 ἐφύλαξαν οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς αὐτοὺς ὄρους, ὥστε τὴν Ἡράκλειαν
 προσκείσθαι τῷ Πόντῳ, τὰ δ' ἐπέκεινα Βιθυνοῖς προσχωρεῖν.

§. 3.

541. Οἱ μὲν οὖν Βιθυνοὶ, διότι πρότερον Μυσοὶ ὄντες μετωνομάσθησαν οὕτως ἀπὸ τῶν Θρακῶν τῶν ἐποικησάντων, Βιθυνῶν τε καὶ Θυνῶν, ὁμολογεῖται παρὰ τῶν πλείων· καὶ σημεῖα τίθενται, τοῦ μὲν τῶν Βιθυνῶν ἔθρους, τὸ μέχρι νῦν ἐν τῇ Θράκῃ λέγεσθαι τινὰς Βιθυνούς· τοῦ δὲ τῶν Θυνῶν, τὴν Θυνιάδα ἀκτὴν τὴν πρὸς Ἀπολλωνίᾳ καὶ Σαλμυδησσῶ. Καὶ οἱ Βέβρυκες δὲ οἱ τούτων προεποικήσαντες τὴν Μυσίαν, Θραῆκες
542. ἦσαν, ὡς εἰκάζω ἐγώ. Εἴρηται δ', ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ Μυσοὶ Θρακῶν ἀποικοὶ εἰσι τῶν νῦν λεγομένων Μοισῶν. Ταῦτα μὲν οὕτω λέγεται.

§. 4.

Τοὺς δὲ Μαριανδυνοὺς καὶ τοὺς Καύκωνας οὐχ ὁμοίως ἀπαντες λέγουσι· τὴν γὰρ δὴ Ἡράκλειαν ἐν τοῖς Μαριανδυνοῖς ἰδρῦσθαι φασί, Μιλησίων κτίσμα· τίνες δὲ, καὶ πόθεν, οὐδὲν εἴρηται, οὐδὲ διάλεκτος, οὐδ' ἄλλη διαφορὰ ἐθνικὴ περὶ τοὺς ἀνθρώπους φαίνεται· παραπλήσιοι δ' εἰσὶ τοῖς Βιθυνοῖς· ἔοικεν οὖν καὶ τοῦτο Θρακίον ὑπάρξαι τὸ φῦλον. Θεόπομπος δὲ Μαριανδυνόν φησι, μέρους τῆς Παφλαγονίας ἄρξαντα ὑπὸ πολλῶν δυναστευομένης, ἐπελθόντα τὴν τῶν Βεβρύκων κατασχεῖν· ἣν δ' ἐξέλιπεν, ἐπώνυμον ἑαυτοῦ καταλιπεῖν. Εἴρηται δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι πρῶτοι [οἱ] τὴν Ἡράκλειαν κτίσαντες Μιλήσιοι τοὺς Μαριανδυνοὺς εἰλωτεύειν ἠνάγκασαν, τοὺς προκατέχοντας τὸν τόπον, ὡς καὶ πιπράσκεσθαι ὑπ' αὐτῶν, μὴ εἰς τὴν ὑπερρίαν δέ· συμβῆναι γὰρ ἐπὶ τούτοις, καθάπερ Κρησὶ μὲν ἐδήτευεν ἡ Μυῶα καλουμένη σύνοδος, Θετταλοῖς δὲ οἱ Πενέσαι.

§. 5.

Τοὺς δὲ Καύκωνας, οὓς ἰσοροῦσι τὴν ἐφεξῆς οἰκῆται παρα- 542.
λίαν τοῖς Μαριανδουοῖς μέχρι τοῦ Παρθενίου ποταμοῦ, πόλιν
ἔχοντας τὸ Τίειον, οἱ μὲν Σκύθας φασίν, οἱ δὲ τῶν Μακεδόνων
τινάς, οἱ δὲ τῶν Πελασγῶν. Εἴρηται δὲ που καὶ περὶ
τούτων πρότερον. Καλλισθένης δὲ καὶ ἔγραφε τὰ ἔπη ταῦτα
εἰς τὸν Διάκοσμον, μετὰ τὸ,

Κρῶμνάν τ', Αἰγιαλὸν τε καὶ ὑψηλοὺς Ἐρυθίνους,
τιθεῖς,

Καύκωνας αὐτ' ἤγε Πολυκλῆος υἱὸς ἀμύμων,
Οἱ περὶ Παρθενίον ποταμὸν κλυτὰ δώματ' ἔναιον·

παρήκειν γὰρ ἀφ' Ἡρακλείας καὶ Μαριανδυνῶν μέχρι Λευκο-
σύρων, οὓς ἡμεῖς Καππάδοκας προσαγορεύομεν, τὸ τε τῶν
Καυκῶνων γένος τὸ περὶ τὸ Τίειον μέχρι Παρθενίου, καὶ τὸ
τῶν Ἐνετῶν τὸ συνεχές μετὰ τὸν Παρθενίον, τῶν ἐχόντων τὸ
Κύτωρον. Καὶ νῦν δ' ἔτι Καυκωνίτας εἶναί τινας περὶ τὸν Παρ-
θενίον.

§. 6.

Ἡ μὲν οὖν Ἡράκλεια πόλις ἐστὶν εὐλίμενος, καὶ ἄλλως ἀξιόλο-
γος· ἤγε καὶ ἀποικίας ἔσπελλεν· ἐκείνης γὰρ ἦ τε Χερρόνησος
ἀποικος, καὶ ἡ Κάλλατις. Ἦν τε αὐτόνομος, εἶτα ἐτυραννήθη
χρόνους τινάς, εἴτ' ἠλευθέρωσεν ἑαυτὴν πάλιν, ὕστερον δ' ἐβα-
σιλεύθη, γενομένη ὑπὸ τοῖς Ῥωμαίοις· ἐδέξατο δ' ἀποικίαν
Ῥωμαίων ἐπὶ μέρει τῆς πόλεως καὶ τῆς χώρας. Λαβὼν δὲ παρ'
Ἄντωνίου τὸ μέρος τοῦτο τῆς πόλεως Ἀδιατόριξ, ὁ Δομενεκλείου 543.
τετράρχου Γαλατῶν υἱὸς, ὁ κατεῖχον οἱ Ἡρακλειῶται, μικρὸν
πρὸ τῶν Ἀκτιακῶν, ἐπέθετο νύκτωρ τοῖς Ῥωμαίοις, καὶ ἀπ-
έσφαξεν αὐτοὺς, ἐπιτρέψαντος, ὡς ἔφασκεν ἐκεῖνος, Ἄντωνίου·

543. Σριαμβευθεῖς δὲ μετὰ τὴν ἐν Ἀκτίῳ νίκην, ἐσφάγη μεθ' υἱοῦ.
Ἡ δὲ πόλις ἐστὶ τῆς Ποντικῆς ἐπαρχίας τῆς συντεταγμένης τῇ
Βιθυνία.

§. 7.

Μεταξὺ δὲ Χαλκηδόνος καὶ Ἡρακλείας ῥέουσι ποταμοὶ
πλείους, ὧν εἰσιν ὁ τε Ψίλλις, καὶ ὁ Κάλπας, καὶ ὁ Σαγγάριος,
οὗ μέμνηται καὶ ὁ Ποιητής. ἔχει δὲ τὰς πηγὰς κατὰ Σαγγίαν
κώμην ἀφ' ἑκατὸν καὶ πεντήκοντά που σταδίων οὗτος Πεσσι-
νοῦντος· διέξεισι δὲ τῆς ἐπικτήτου Φρυγίας τὴν πλείω, μέρος
δὲ τι καὶ τῆς Βιθυνίας· ὥσε καὶ τῆς Νικομηδείας ἀπέχειν
μικρῶ πλείους, ἢ τριακοσίους σταδίους, καθ' ὃ συμβάλλει
ποταμὸς αὐτῷ Γάλλος, ἐκ Μόδρων τὰς ἀρχὰς ἔχων, τῆς ἐφ'
Ἐλλησπόντῳ Φρυγίας. Αὕτη δ' ἐστὶν ἢ αὐτὴ τῇ Ἐπικτήτῳ, καὶ
εἶχον αὐτὴν οἱ Βιθυνοὶ πρότερον. Αὐξηθεῖς δὲ καὶ γενόμενος
πλωτὸς, καίπερ πάλαι ἄπλωτος ὢν, τὴν Βιθυνίαν ὀρίζει πρὸς
ταῖς ἐκβολαῖς. Πρόκειται δὲ τῆς παραλίας ταύτης καὶ ἡ Θυνία
νῆσος. Ἐν δὲ τῇ Ἡρακλεώτιδι γίνεται τὸ ἀκόνιτον· διέχει δὲ ἡ
πόλις αὕτη τοῦ ἱεροῦ τοῦ Χαλκηδονίου σταδίους χιλίους που
καὶ πεντακοσίους, τοῦ δὲ Σαγγαρίου πεντακοσίους.

§. 8.

Τὸ δὲ Τείδιον ἐστὶ πολίχνιον οὐδὲν ἔχον μνήμης ἄξιον, πλὴν
ὅτι Φιλέταιρος ἐντεῦθεν ἦν ὁ ἀρχηγέτης τοῦ τῶν Ἀτταλικῶν
βασιλέων γένους. Εἶθ' ὁ Παρθένιος ποταμὸς διὰ χωρίων ἀν-
θηρῶν φερόμενος, καὶ διὰ τοῦτο τοῦ ὀνόματος τούτου τετυχη-
κῶς, ἐν αὐτῇ τῇ Παφλαγονίᾳ τὰς πηγὰς ἔχων. Ἐπειτα ἡ Πα-
φλαγονία καὶ οἱ Ἐνετοί. Ζητοῦσι δὲ, τίνας λέγει τοὺς Ἐνετοὺς
ὁ Ποιητής, ὅταν φῆ·

Παφλαγόνων δ' ἠγεῖτο Πυλκιμένεος λάσιον κῆρ,
Ἐξ Ἐνετῶν, ὅθεν ἡμίονων γένος ἀγροτεράων.

Οὐ γὰρ δείκνυσθαι φασὶ νῦν Ἐνετοὺς ἐν τῇ Παφλαγονίᾳ· οἱ 543.
 δὲ κώμην ἐν τῷ αἰγιαλιῷ φασί, δέκα σχοίνους ἀπὸ Ἀμάστρεως
 διέχουσαν. Ζηνόδοτος δὲ, Ἐξ Ἐνετῆς γράφει, καὶ φησὶ δηλοῦ-
 σθαι τὴν νῦν Ἀμισόν. Ἄλλοι δὲ φῦλόν τι τοῖς Καππάδοξιν ὁμορον
 στρατεῦσαι μετὰ Κιμμερίων· εἴτ' ἐκπεσεῖν εἰς τὸν Ἀδρίαν. Τὸ
 δὲ μάλισθ' ὁμολογούμενον ἔστιν, ὅτι ἀξιολογώτατον ἦν τῶν
 Παφλαγόνων φῦλον οἱ Ἐνετοί, ἐξ οὗ ὁ Πυλαιμένης ἦν· καὶ δὴ
 καὶ συνεστράτευσαν αὐτῷ οὗτοι πλεῖστοι· ἀποβαλόντες δὲ τὸν
 ἡγεμόνα, διέβησαν εἰς τὴν Θράκην μετὰ τὴν τῆς Τροίας ἄλωσιν·
 πλανώμενοι δ' εἰς τὴν νῦν Ἐνετικὴν ἀφίκοντο. Τινὲς δὲ καὶ Ἀν-
 τήνορα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ κοινωνῆσαι τοῦ σόλου τούτου 544.
 φασί, καὶ ἰδρυθῆναι κατὰ τὸν μυχὸν τοῦ Ἀδρίου, καθάπερ
 ἐμνήσθημεν ἐν τοῖς Ἰταλικοῖς. Τοὺς μὲν οὖν Ἐνετοὺς διὰ τοῦτ'
 ἐκλιπεῖν εἰκὸς, καὶ μὴ δείκνυσθαι ἐν τῇ Παφλαγονίᾳ.

§. 9.

Τοὺς δὲ Παφλαγόνους πρὸς ἕω μὲν ὀρίζει ὁ Ἄλυς ποταμὸς,
 ὅς, ῥέων ἀπὸ μεσημβρίας, μεταξύ Σύρων τε καὶ Παφλαγόνων,
 ἐξίησι, κατὰ τὸν Ἡρόδοτον, εἰς τὸν Εὐξείνιον καλεόμενον πόν-
 τον, Σύρους λέγοντα τοὺς Καππάδοκας. Καὶ γὰρ ἔτι καὶ νῦν
 Λευκόσυροι καλοῦνται, Σύρων καὶ τῶν ἔξω τοῦ Ταύρου λεγομέ-
 νων· κατὰ δὲ τὴν πρὸς τοὺς ἐντὸς τοῦ Ταύρου σύγκρισιν, ἐκείνων
 ἐπικεκαυμένων τὴν χροάν, τούτων δὲ μὴ, τοιαύτην τὴν ἐπωνυ-
 μίαν γενέσθαι συνέβη. Καὶ Πίνδαρος [δέ] φησιν, ὅτι αἱ Ἀμαζόνες
 Σύριον εὐρυαίχμαν διεῖπον στρατὸν, τὴν ἐν τῇ Θεμισκύρα
 κατοικίαν οὕτω δηλῶν. Ἡ δὲ Θεμισκύρα ἔστιν ἢ τῶν Ἀμισηνῶν
 αὕτη δὲ Λευκοσύρων τῶν μετὰ τὸν Ἄλυν. Πρὸς ἕω μὲν τοίνυν
 ὁ Ἄλυς ὄριον τῶν Παφλαγόνων· πρὸς νότον δὲ Φρύγες, καὶ
 οἱ ἐποικήσαντες Γαλάται· πρὸς δύσιν δὲ Βιθυνοὶ καὶ Μαριαν-
 δυνοί· τὸ γὰρ τῶν Καυκόνων γένος ἐξέφθαρται τελέως πάν-

544. τοθεν· πρὸς ἄρκτον δὲ ὁ Εὐξείνιος ἐστὶ. Τῆς δὲ χώρας ταύτης, διηρημένης εἰς τε τὴν μεσόγαίαν καὶ τὴν ἐπὶ θαλάττῃ, διατείνουσαν ἀπὸ τοῦ Ἄλυος μέχρι Βιθυνίας ἐκατέραν, τὴν μὲν παραλίαν ἕως Ἡρακλείας εἶχεν ὁ Εὐπάτωρ· τῆς δὲ μεσογαίας τὴν μὲν ἐγγυτάτῳ ἔσχεν, ἧς τινα καὶ πέραν τοῦ Ἄλυος διέτεινε· καὶ μέχρι δεῦρο τοῖς Ῥωμαίοις ἢ Ποντικῇ ἐπαρχίᾳ ἀφώρισται. Τὰ λοιπὰ δ' ἦν ὑπὸ δυνάσταις καὶ μετὰ τὴν Μιθριδάτου κατάλυσιν. Περί μὲν δὴ τῶν ἐν τῇ μεσογαίᾳ Παφλαγόνων ἐραῦμεν ὕστερον, τῶν μὴ ὑπὸ τῷ Μιθριδάτῃ· νῦν δὲ πρόκειται τὴν ὑπ' ἐκείνῳ χώραν, κληθεῖσαν δὲ Πάντον διελθεῖν.

§. 10.

Μετὰ δὴ τὸν Παρθέριον ποταμὸν ἐστὶν Ἄμασρις, ὁμώνυμος τῇ συνωκικυῖα πόλις· ἰδρυταὶ δὲ ἐπὶ χερρόνησου λιμένας ἔχουσα τοῦ ἰσθμοῦ ἐκατέρωθεν· ἦν δ' ἡ Ἄμασρις γυνὴ μὲν Διονυσίου, τοῦ Ἡρακλείας τυράννου, θυγάτηρ δὲ Ὄξυάθρου, τοῦ Δαρείου ἀδελφοῦ, τοῦ κατὰ Ἀλέξανδρον. Ἐκείνη μὲν οὖν ἐκ τεττάρων κατοικιῶν συνώκισε τὴν πόλιν, ἕκ τε Σησάμου, καὶ Κυτώρου, καὶ Κρώμνης (ᾧν καὶ Ὀμηρος μέμνηται ἐν τῷ Παφλαγονικῷ διακόσμῳ), τετάρτης δὲ τῆς Τιείου· ἀλλ' αὕτη μὲν ταχὺ ἀπέστη τῆς καινωρίας, αἱ δὲ ἄλλαι συνέμειναν· ᾧν ἡ Σήσαμος ἀκρόπολις τῆς Ἀμάσρεως λέγεται. Τὸ δὲ Κύτωρον ἐμπορεῖον ἦν ποτε Σινωπέων· ὠνόμασαι δ' ἀπὸ Κυτώρου, τοῦ Φρίξου παι-

545. δός, ὡς Ἐφορός φησι. Πλείση δὲ καὶ ἀρίση πύξος φύεται κατὰ τὴν Ἀμασριανὴν, καὶ μάλιστα περὶ τὸ Κύτωρον. Ὁ δὲ Αἰγιαλὸς ἐστὶ μὲν ἡἰῶν μακρὰ, πλειόνων ἢ ἑκατὸν σταδίων· ἔχει δὲ καὶ κόμην ὁμώνυμον, ἧς μέμνηται ὁ Ποιητής, ὅταν φῆ·

Κρώμναν τ', Αἰγιαλὸν τε καὶ ὑψηλοὺς Ἐρυθίνους.

Γράφουσι δὲ τινες,

Κρώμναν Κωβιάλόν τε.

Ἐρυθίνους δὲ λέγεσθαι φασὶ τοὺς νῦν Ἐρυθρίους ἀπὸ τῆς 545. χροᾶς· δύο δ' εἰσὶ σκόπελοι. Μετὰ δὲ Αἰγιαλὸν Κάραμβις, ἄκρα μεγάλη πρὸς τὰς ἄρκτους ἀνατεταμένη, καὶ τὴν Σκυθικὴν χερρόνησον. Ἐμνήσθημεν δ' αὐτῆς πολλάκις, καὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτῇ Κριουῦ μετώπου, διθάλαττον ποιοῦντος τὸν Εὐξεινον πάντων. Μετὰ δὲ Κάραμβιν Κίνωλις, καὶ Ἀντικίνωλις, καὶ Ἀθώνου τεῖχος, πολίχνηται, καὶ Ἀρμένη, ἐφ' ἣ παροιμιάζονται·

Ὅς ἔργον οὐκ εἶχ', Ἀρμένην ἐταίχισεν.

Ἔστι δὲ κώμη τῶν Σινωπέων, ἔχουσα λιμένα.

§. II.

Εἰτ' αὐτῇ Σινώπῃ, σαδίους πενήκοντα τῆς Ἀρμένης διέχουσα, ἀξιολογωτάτη τῶν ταύτῃ πόλεων. Ἐκτίσαν μὲν οὖν αὐτὴν Μιλήσιοι· κατασκευασαμένη δὲ ναυτικόν, ἐπῆρχε τῆς ἐντὸς Κυαζέων θαλάττης, καὶ ἔξω δὲ πολλῶν ἀγώνων μετείχε τοῖς Ἕλλησιν· αὐτονομηθεῖσα δὲ πολὺν χρόνον, οὐ διὰ τέλους ἐφύλαξε τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ἐκ πολιορκίας ἐάλω, καὶ ἐδούλευσε Φαρνάκῃ πρῶτον, ἔπειτα ταῖς διαδεξαμένοις ἐκείνου μέχρι τοῦ Εὐπάτορος, καὶ τῶν καταλυσάντων Ῥωμαίων ἐκείνου. Ὁ δ' Εὐπάτωρ καὶ ἐγεννήθη ἐκεῖ, καὶ ἐτράφη· διαφερόντως δὲ ἐτίμησεν αὐτὴν, μητρόπολιν τε τῆς βασιλείας ὑπέλαβεν. Ἔστι δὲ καὶ φυσικὴ προναΐα κατασκευασμένη καλῶς· ἰδρυται γὰρ ἐπὶ ἀνέμῃ χερρόνησου τινός· ἐκατέρωθεν δὲ ταῦ ἰσθμοῦ λιμένες, καὶ γανῶσαθμα, καὶ πηλαμυθεῖα θαυμασά, περὶ ὧν εἰρήκαμεν, ὅτι δευτέραν θῆραν οἱ Σινωπεῖς ἔχουσι, τρίτην δ' οἱ Βυζάντιοι· καὶ κύκλω δ' ἡ χερρόνησος προβέδληται, ραχιώδεις ἀκτὰς ἔχουσα, καὶ κοιλάδας τινάς, ὡσανεὶ βόθρους πετρίνους, οὓς καλοῦσι Χοινικίδας· πληροῦνται δὲ οὗτοι μετεωρισθείσης τῆς θαλάττης· ὡς καὶ διὰ τοῦτο οὐκ εὐπρόσιτον τὸ χωρίον, καὶ

545. διὰ τὸ πᾶσαν τὴν τῆς πέτρας ἐπιφάνειαν ἐχινώδη καὶ ἀνεπίδατον εἶναι γυμνῶ ποδί. Ἄνωθεν μέντοι καὶ ὑπὲρ τῆς πόλεως εὐγεῖν ἐστὶ τὸ ἔδαφος, καὶ ἀγροκηπίοις κεκόσμηται πυκνοῖς, πολὺ δὲ
546. μᾶλλον τὰ προάσεια. Αὐτὴ δ' ἡ πόλις τετείχισται καλῶς, καὶ γυμνασίῳ *δὲ* καὶ ἀγορᾷ καὶ σοαῖς κεκόσμηται λαμπρῶς. Τοιαύτη δὲ οὔσα, δις ὁμῶς ἐάλω· πρότερον μὲν ὑπὸ Φαρναίου, παρὰ δόξαν αἰφνιδίως ἐπιπεσόντος· ὕστερον δὲ ὑπὸ Λευκόλλου καὶ τοῦ ἐγκαθημένου τυράννου, καὶ ἐντὸς ἅμα, καὶ ἐκτὸς πολλορκουμένη· ὁ γὰρ ἐγκατασταθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως φρούραρχος Βακχίδης, ὑπονοῶν αἰεὶ τινα προδοσίαν ἐκ τῶν ἐνδοθεν, καὶ πολλὰς αἰκίας καὶ σφαγὰς ποιῶν, ἀπαγορεῦσαι τοὺς ἀνθρώπους ἐποίησε πρὸς ἄμφω, μὴτ' ἀμύνασθαι δυναμένους γενναίως, μῆτε προσθῆσθαι κατὰ συμβάσεις. Ἐάλωσαν δ' οὖν καὶ τὸν μὲν ἄλλον κόσμον τῆς πόλεως διεφύλαξεν ὁ Λεύκολλος· τὴν δὲ τοῦ Βιλλάρου σφαιῖραν ἤρε, καὶ τὸν Αὐτόλυκον, Σθένιδος ἔργον, ὃν ἐκεῖνοι οἰκιστὴν ἐνόμιζον, καὶ ἐτίμων ὡς θεόν ἦν δὲ καὶ μαντεῖον αὐτοῦ. Δοκεῖ δὲ πῶν Ἰάσονι συμπλευσάντων εἶναι, καὶ κατασχεῖν τοῦτον τὸν τόπον. Εἰδ' ὕστερον Μιλήσιοι τὴν εὐφυίαν ἰδόντες, καὶ τὴν ἀσθένειαν τῶν ἐνοικούντων, ἐξειδίασαντο, καὶ ἐποίκους ἔσειλαν· νυνὶ δὲ καὶ Ῥωμαίων ἀποικίαν δέδεκται, καὶ μέρος τῆς πόλεως καὶ τῆς χώρας ἐκείνων ἐστί. Διέχει δὲ τοῦ μὲν Ἱεροῦ τρισχιλίους καὶ πεντακοσίους, ἀφ' Ἡρακλείας δὲ δισχιλίους, Καράμβεως δὲ ἑπτακοσίους σταδίους. Ἄνδρας δὲ ἐξήνεγκεν ἀγαθοὺς, τῶν μὲν φιλοσόφων, Διογένη τὸν Κυρκόν, καὶ Τιμόθεον τὸν Πατρίωνα· τῶν δὲ ποιητῶν, Δίφιλον τὸν κωμικόν· τῶν δὲ συγγραφέων, Βάτωνα, τὸν πραγματευσάμενον τὰ Περσικά.

§. 12.

Ἐντεῦθεν δ' ἐφεξῆς ἡ τοῦ Ἄλυος ἐκβολὴ ποταμοῦ· ὠνόμασαι δ'

δ' ἀπὸ τῶν ἀλῶν, οὓς παραρρέϊ· ἔχει δὲ τὰς πηγὰς ἐν τῇ μεγάλῃ 546.
 Καππαδοκία, τῆς Ποντικῆς πλησίον, κατὰ τὴν Καμισσηνὴν
 ἐνεχθεῖς δ' ἐπὶ δύσιν πολὺς, εἴτ', ἐπιστρέψας πρὸς τὴν ἄρκτον
 διὰ τε Γαλατῶν καὶ Παφλαγόνων, ὀρίζει τούτους τε καὶ τοὺς
 Λευκοσύρους. ἔχει δὲ καὶ ἡ Σινωπίτις καὶ ἡ μέχρι Βιθυνίας
 πᾶσα ὄρεινῃ, ἡ ὑπερκειμένη τῆς λεχθείσης παραλίας, ναυπηγή-
 σιμον ὕλην, ἀγαθὴν καὶ εὐκατακόμισον. Ἡ δὲ Σινωπίτις καὶ
 σφένδαμνον φύει καὶ ὀροκάρυον, ἐξ ὧν τὰς τραπέζας τέμνουσιν·
 ἅπαντα δὲ καὶ ἐλαιόφυτός ἐστιν, ἡ μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάττης
 γεωργομένη.

§. 13.

Μετὰ δὲ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ἄλυος ἡ Γαδιλωνίτις ἐστὶ μέχρι
 τῆς Σαραμηνῆς, εὐδαίμων χώρα, καὶ πεδιάς πᾶσα, καὶ πάμ-
 φορος· ἔχει δὲ καὶ προβατείαν ὑποδιφθέρου καὶ μαλακῆς ἐρέας,
 ἧς καθ' ὅλην τὴν Καππαδοκίαν καὶ τὸν Πόντον σφόδρα πολλὴ
 σπάνις ἐστὶ· γίνονται δὲ καὶ ζόρκες, ὧν ἀλλαχοῦ σπάνις ἐστὶ·
 ταύτης δὲ τῆς χώρας τὴν μὲν ἔχουσιν Ἀμισσηνοὶ, τὴν δ' ἔδωκε 547.
 Δηϊοτάρῳ Πομπήϊος, καθάπερ καὶ τὰ περὶ τὴν Φαρνακίαν καὶ
 τὴν Τραπεζουσίαν, μέχρι Κολχίδος καὶ τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας·
 καὶ τούτων ἀπέδειξεν αὐτὸν βασιλέα, ἔχοντα καὶ τὴν πατρῶαν
 τετραρχίαν τῶν Γαλατῶν, τοὺς Τολιςοβογίους. Ἀποθανόντος
 δ' ἐκείνου, πολλαὶ διαδοχαὶ τῶν ἐκείνου γεγόνασι.

§. 14.

Μετὰ δὲ τὴν Γαδιλῶνα ἡ Σαραμηνή, καὶ Ἀμισὸς, πόλις
 ἀξιόλογος, διέχουσα τῆς Σινώπης περὶ ἐννακοσίους σταδίους.
 Φησὶ δὲ αὐτὴν Θεόπομπος πρῶτους Μιλησίους κτίσαι· εἶτα
 Καππαδόκων ἄρχοντα· τρίτον δ' ὑπ' Ἀθηνοκλέους καὶ Ἀθηναίων
 ἐποικισθεῖσαν, Πειραιᾶ μετονομασθῆναι. Καὶ ταύτην δὲ κατέσχον

547. οἱ βασιλεῖς· ὁ δ' Εὐπάτωρ ἐκόσμησεν ἱεροῖς, καὶ προσέκτισε μέρος. Λεύκολλος δὲ καὶ ταύτην ἐπολιόρησεν· εἶθ' ὕστερον Φαρνάκης ἐκ Βοσπόρου διαβάς· ἐλευθερωθεῖσαν δ' ὑπὸ Καίσαρος τοῦ Θεοῦ, παρέδωκεν Ἀντώνιος βασιλεῦσιν· εἶθ' ὁ τύραννος Στράτων κακῶς αὐτὴν διέζηκεν· εἶτ' ἠλευθερώθη πάλιν μετὰ τὰ Ἀκτιακὰ ὑπὸ Καίσαρος τοῦ Σεβαστοῦ, καὶ νῦν εὖ συνέζηκεν. ἔχει δὲ τὴν τε ἄλλην χώραν καλὴν, καὶ τὴν Θεμισκυραν, τὸ τῶν Ἀμαζόνων οἰκητήριον, καὶ τὴν Σιδηνήν.

§. 15.

Ἔστι δὲ ἡ Θεμισκυρα πεδῖον, τῇ μὲν ὑπὸ τοῦ πελάγους κλυζόμενον, ὅσον ἐξήκοντα σταδίους τῆς πόλεως διέχον· τῇ δ' ὑπὸ τῆς ὀρεινῆς, εὐδένδρου καὶ διαρρύτου ποταμοῖς, αὐτόθεν τὰς πηγὰς ἔχουσιν. Ἐκ μὲν οὖν τούτων πληρούμενος ἀπάντων εἰς ποταμὸς διέξεισι τὸ πεδῖον, Θερμῶδων καλούμενος· ἄλλος δὲ τούτῳ πάρισος, ῥέων ἐκ τῆς καλουμένης Φαναροίας, τὸ αὐτὸ διέξεισι πεδῖον· καλεῖται δὲ Ἴρις. ἔχει δὲ τὰς πηγὰς ἐν αὐτῷ τῷ Πόντῳ· ῥυεῖς δὲ διὰ πόλεως μέσης Κομάνων τῶν Ποντικῶν, καὶ διὰ τῆς Δαξιμωνίτιδος, εὐδαίμονος πεδίου, πρὸς δύσιν, εἶτ' ἐπιστρέφει πρὸς τὰς ἄρκτους παρ' αὐτὰ τὰ Γαζίουρα, παλαιὸν βασίλειον, νῦν δ' ἔρημον· εἶτα ἀνακάμπτει πάλιν πρὸς ἔω, παραλαβὼν τὸν τε Σκύλακα καὶ ἄλλους ποταμοὺς, καὶ παρ' αὐτὸ τὸ τῆς Ἀμασείας ἐνεχθεῖς τεῖχος, τῆς ἡμετέρας πατρίδος, πόλεως ἐρυμνοτάτης, εἰς τὴν Φανάροϊαν πρόεισιν· ἐνταῦθα δὲ συμβαλὼν ὁ Λύκος αὐτῷ, τὰς ἀρχὰς ἐξ Ἀρμενίας ἔχων, γίνεται καὶ αὐτὸς Ἴρις· εἶθ' ἡ Θεμισκυρα ὑποδέχεται τὸ ῥεῦμα, καὶ τὸ Ποντικὸν πέλαγος. Διὰ δὲ τοῦτ' ἔνδροσόν ἐστι καὶ πρᾶζον αἰεὶ τὸ πεδῖον τοῦτο, τρέφειν ἀγέλας βοῶν τε ὁμοίως καὶ ἵππων δυνάμενον. Σπόρον δὲ πλεῖστον δέχεται τὸν

548. ἐκ τῆς ἐλύμου καὶ κέγχρου, μᾶλλον δὲ ἀνέκλειπτον· αὐχμηρῶς

γάρ κρείττων ἐστὶν ἢ εὐϋδρία παντός ὡς', οὐδὲ λιμὸς καθικνεῖται 548.
 τῶν ἀνθρώπων τούτων οὐδ' ἄπαξ. Τοσαύτην δ' ὀπίωραν
 ἐκδίδωσιν ἢ παρῶρειος τὴν αὐτοφυῆ καὶ ἀγρίαν, σαφυλῆς τε
 καὶ ὄχνης, καὶ μήλου, καὶ τῶν καρυωδῶν, ὥςτε κατὰ πᾶσαν
 τοῦ ἔτους ὥραν ἀφθόως εὐπορεῖν τοὺς ἐξιόντας ἐπὶ τὴν ὕλην·
 τοτὲ μὲν ἔτι κρεμαμένων τῶν καρπῶν ἐν τοῖς δένδρεσι, τοτὲ
 δ' ἐν τῇ πεπτωκυῖα φυλλάδι, καὶ ὑπ' αὐτῇ κειμένων, βαθεία
 καὶ πολλῇ κεχυμένη. Συχναὶ δὲ καὶ θῆραι παντοίων ἀγρευ-
 μάτων διὰ τὴν εὐπορίαν τῆς τροφῆς.

§. 16.

Μετὰ δὲ τὴν Θεμισκυραν ἐστὶν ἡ Σιδηνή, πεδῖον εὐδαιμον,
 οὐχ ὁμοίως δὲ *καὶ* κατάρρυτον, ἔχον χωρία ἐρυμνά ἐπὶ τῇ
 παραλία, τὴν τε Σίδην, ἀφ' ἧς ὠνομάσθη Σιδηνή, καὶ Χά-
 βαα, καὶ Φαύδα. Μέχρι μὲν δὴ δεῦρο Ἀμισσηή. Ἄνδρες δὲ
 γεγόνασιν ἄξιοι μνήμης κατὰ παιδείαν ἐνταῦθα, μαθηματικοὶ
 μὲν, Δημήτριος ὁ τοῦ Ραθηνοῦ, καὶ Διονυσόδωρος, ὁμώνυ-
 μος τῷ Ἴωνι γεωμέτρῃ· γραμματικὸς δὲ, Τυραννίων, οὗ ἡμεῖς
 ἠκροασάμεθα.

§. 17.

Μετὰ δὲ τὴν Σιδηνήν ἡ Φαρνακία ἐστὶν, ἐρυμνὸν πόλισμα·
 καὶ μετὰ ταῦτα ἡ Τραπεζοῦς, πόλις Ἑλληνίς, εἰς ἣν ἀπὸ τῆς
 Ἀμισσοῦ περὶ δισχιλίους καὶ διακοσίους σταδίους ἐστὶν ὁ πλοῦς·
 εἴτ' ἐνθεν εἰς Φάσιν χίλιοι που καὶ τετρακόςιοι, ὡςθ' οἱ
 σύμπαντες ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ μέχρι Φάσιδος περὶ ὀκτακισχιλίους
 σταδίους εἰσὶν, ἢ μικρῶ πλείους, ἢ ἐλάττους. Ἐν δὲ τῇ παραλία
 ταύτῃ ἀπὸ Ἀμισσοῦ πλέουσιν, ἡ Ἡράκλειος ἄκρα πρῶτόν ἐστιν·
 εἶτα ἄλλη ἄκρα Ἰασόνιον, καὶ ὁ Γενήτης· εἶτα Κοτύωρος πο-
 λίχνη, ἐξ ἧς συνωκίσθη ἡ Φαρνακία· εἶτα Ἰσχόπολις, κατερη-

548. ριμμένη. Εἶτα κόλπος, ἐν ᾧ Κερασοῦς τε καὶ Ἐρμώνασσα, κατοικίαι μέτριαι· εἶτα τῆς Ἐρμωνάσσης πλησίον ἡ Τραπεζοῦς· εἶθ' ἡ Κολχίς· ἐνταῦθα δὲ που ἐστὶ καὶ Ζυγόπολις τις λεγομένη κατοικία. Περί μὲν οὖν τῆς Κολχίδος εἴρηται καὶ τῆς ὑπερκειμένης παραλίας.

§. 18.

Τῆς δὲ Τραπεζοῦντος ὑπέρκεινται καὶ τῆς Φαρνακίας Τιβαρηνοὶ τε καὶ Χαλδαῖοι, καὶ Σάννοι, οὓς πρότερον ἐκάλουν Μάκρωνας, καὶ ἡ Μικρὰ Ἀρμενία· καὶ οἱ Ἀππαῖται δὲ πως πλησιάζουσι τοῖς χωρίοις τούτοις, οἱ πρότερον Κερκίται. Διήκει δὲ διὰ τούτων ὁ τε Σκυδίσσης, ὄρος τραχύτατον, συνάπτου τοῖς Μοσχικοῖς ὄρεσι τοῖς ὑπὲρ τῆς Κολχίδος, οὗ τὰ ἄκρα κατέχουσιν οἱ Ἐπτακωμηται, καὶ ὁ Παρυάδρης, ὁ μέχρι τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας ἀπὸ τῶν κατὰ Σιδηνήν καὶ Θεμισκυραν τόπων διατείνων, καὶ ποιῶν τὸ ἐωθινὸν τοῦ Πόντου πλευρόν. Εἰσὶ δ' 549. ἅπαντες μὲν οἱ ὄρειοι τούτων ἄγριοι τελέως· ὑπερβέβληνται δὲ τοὺς ἄλλους οἱ Ἐπτακωμηται. Τινὲς δὲ καὶ ἐπὶ δένδρεσιν, ἢ πυργίοις οἰκοῦσι· διὸ καὶ Μοσυνοίκους ἐκάλουν οἱ παλαιοί, τῶν πύργων μωσύνων λεγομένων. Ζῶσι δ' ἀπὸ θηρείων σαρκῶν καὶ τῶν ἀκροδρύων· ἐπιτίθενται δὲ καὶ τοῖς ὁδοιποροῦσι, καταπηδήσαντες ἀπὸ τῶν ἰκρίων. Οἱ δὲ Ἐπτακωμηται τρεῖς Πομπηίου σπεύρας κατέκοψαν, διεξιούσας τὴν ὄρεινήν, κεράσαντες κρατῆρας ἐν ταῖς ὁδοῖς τοῦ Μαινομένου μέλιτος, ὃ φέρουσιν οἱ ἀκρέμονες τῶν δένδρων· πιούσι γὰρ καὶ παρακόψασιν ἐπιθέμενοι, ῥαδίως διεχειρίσαντο τοὺς ἀνθρώπους. Ἐκαλοῦντο δὲ τούτων τινὲς τῶν βαρβάρων καὶ Βύζηρες.

§. 19.

Οἱ δὲ νῦν Χαλδαῖοι, Χάλυβες τὸ παλαιὸν ὠνομάζοντο,

καθ' οὓς μάλιχα ἡ Φαρνακία ἰδρυται, κατὰ Θαλατταν μὲν 549. ἔχουσα εὐφυΐαν τὴν ἐκ τῆς πηλαμυδείας· πρώτησι γὰρ ἀλίσκεται ἐνταῦθα τὸ ὄψον τοῦτο· ἐκ δὲ τῆς γῆς τὰ μέταλλα, νῦν μὲν σιδήρου, πρότερον δὲ καὶ ἀργύρου. Ὅλως δὲ κατὰ τοὺς τόπους τούτους ἡ παραλία ξενὴ τελέως ἐσίν· ὑπέρκειται δὲ αὐτῆς τὰ ὄρη μετάλλων πλήρη καὶ δρυμῶν, γεωργεῖται δ' οὐ πολλά. Λείπεται δὴ τοῖς μὲν μεταλλευταῖς ἐκ τῶν μετάλλων ὁ βίος, τοῖς δὲ Θαλαττουργοῖς ἐκ τῆς ἀλιείας, καὶ μάλιχα τῶν πηλαμύδων καὶ τῶν δελφίνων· ἐπακολουθοῦντες γὰρ ταῖς ἀγέλαις τῶν ἰχθύων, κορδύλης τε καὶ θύννης, καὶ αὐτῆς τῆς πηλαμύδος, παίονται τε καὶ εὐάλωτοι γίνονται, διὰ τὸ πλησιάζειν τῇ γῇ προαλέσερον δελεαζόμενοι. Τούτους μὲν οὖν οὗτοι κατακόπτουσι τοὺς δελφῖνας, καὶ τῷ σέατι πολλῶ χρωῶνται πρὸς ἅπαντα.

§. 20.

Τούτους οὖν οἶμαι λέγειν τὸν Ποιητὴν Ἀλιζώνους ἐν τῷ μετὰ τοὺς Παφλαγόνας καταλόγῳ·

Αὐτὰρ Ἀλιζώνων Ὀδῖος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον,
Τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης, ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γεμέθλη·

ἦτοι τῆς γραφῆς μετατεθείσης ἀπὸ τοῦ, Τηλόθεν ἐκ Χαλύβης, ἢ τῶν ἀνθρώπων πρότερον Ἀλύβων λεγομένων ἀντὶ Χαλύβων. Οὐ γὰρ νῦν μὲν δυνατὸν γέγονεν ἐκ Χαλύβων Χαλδαίους λεχθῆναι, πρότερον δ' οὐκ ἐνῆν ἀντὶ Ἀλύβων Χαλύβας· καὶ ταῦτα τῶν ὀνομάτων μεταπτώσεις πολλὰς δεχομένων, καὶ μάλιχα ἐν τοῖς βαρβάρους. Σίντιες γὰρ ἐκαλοῦντό τινες τῶν Θρακῶν, εἶτα Σίντοι, εἶτα Σαῖοι, παρ' οἷς φησὶν Ἀρχίλοχος τὴν ἀσπίδα ρίψαι·

Ἀσπίδι μὲν Σαίων τις ἀγάλλεται, ἣν παρὰ θάμνω,
Ἐντος ἀμώμητον, κάλλιπον οὐκ ἐθέλων·

556. οἱ δ' αὐτοὶ οὗτοι Σάπαι νῦν ὀνομάζονται. Πάντες γὰρ οὗτοι περὶ Ἄβδηρα τὴν οἴκησιν εἶχον, καὶ τὰς περὶ Λῆμνον νήσους. Ὁμοίως δὲ καὶ Βρίγοι, καὶ Βρίγες, καὶ Φρύγες, οἱ αὐτοὶ καὶ Μυσοὶ *καὶ Μέρονες*, καὶ Μαιόνες καὶ Μήονες. Οὐ χρεῖα δὲ πλεονάζειν. Ὑπονοεῖ δὲ καὶ ὁ Σκήψιος τὴν τοῦ ὀνόματος μεταπτώσιν ἐξ Ἀλύβων εἰς Χαλύβας· τὰ δ' ἐξῆς καὶ τὰ συνωδὰ οὐ νοῶν, καὶ μάλιστα ἐκ τίνος Ἀλιζώνους εἶρηκε τοὺς Χαλύβας, ἀποδοκιμάζει τὴν δόξαν· ἡμεῖς δ' ἀντιπαραθέντες τῇ ἡμετέρᾳ τὴν ἐκεῖνου, καὶ τὰς τῶν ἄλλων ὑπολήψεις σκοπῶμεν.

§. 21.

Οἱ μὲν μεταγράφουσιν, Ἀλαζώνων, οἱ δ' Ἀμαζώνων, ποιοῦντες· τὸ δ' Ἐξ Ἀλύβης, Ἐξ Ἀλόπης, [ἦ] Ἐξ Ἀλόβης· τοὺς μὲν, Σκύθας Ἀλαζῶνας φάσκοντες ὑπὲρ τὸν Βορυσθένη, καὶ Καλλιπίδας, καὶ ἄλλα ὀνόματα, ἅπερ Ἑλλάνικός τε, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ Εὐδοξὸς κατεφλυάρεσαν ἡμῶν· τὰς δ', Ἀμαζόνας, μεταξὺ Μυσίας καὶ Καρίας καὶ Λυδίας, καθάπερ Ἐφορος νομίζει, πλησίον Κύμης τῆς πατρίδος αὐτοῦ. Καὶ τοῦτο μὲν ἔχεται τινὸς λόγου τυχὸν ἴσως· εἴη γὰρ ἂν λέγων τὴν ὑπὸ τῶν Αἰολέων καὶ Ἰώνων οἰκισθεῖσαν ὕστερον, πρότερον δ' ὑπὸ Ἀμαζώνων· καὶ ἐπωνύμους πόλεις τινὰς εἶναί φησι· καὶ γὰρ Ἐφεσον, καὶ Σμύρναν, καὶ Κύμην, καὶ Μύριναν. Ἡ δὲ Ἀλύβη, [ἦ] ὡς τινες, Ἀλόπη, ἢ Ἀλόβη, πῶς ἂν ἐν τοῖς τόποις τούτοις ἐξητάζετο; πῶς δὲ τηλόθεν; πῶς δ' ἡ τοῦ ἀργύρου γενέθλη;

§. 22.

Ταῦτα μὲν ἀπολύεται τῇ μεταγραφῇ· γράφει γὰρ οὕτως·

Αὐτὰρ Ἀμαζώνων Ὀδῖος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον,
Ἐλθόντ' ἐξ Ἀλόπης, ὅθ' Ἀμαζονίδων γένος ἐσί.

Ταῦτα δ' ἀπολυσάμενος εἰς ἄλλο ἐμπέπτωκε πλάσμα· οὐδαμοῦ

γὰρ ἐνθάδε εὐρίσκεται Ἀλόπη· καὶ ἡ μεταγραφὴ δὲ, παρὰ τὴν 550. τῶν ἀντιγράφων τῶν ἀρχαίων πίσιιν καινοτομουμένη ἐπὶ τοσοῦτον, σχεδιασμῶ ἔοικεν. Ὁ δὲ Σκήψιος οὔτε τὴν τούτου δόξαν ἔοικεν ἀποδεξάμενος, οὔτε τῶν περὶ τὴν Παλλήνην τοὺς Ἀλιζώνους ὑπολαβόντων, ὧν ἐμνήσθημεν ἐν τοῖς Μακεδονικοῖς· ὁμῶς διηπόρηκε, πῶς ἐκ τῶν ὑπὲρ τὸν Βορυσθένην νομάδων ἀφῆχθαι συμμαχίαν τοῖς Τρωσὶ τις νομίσειεν· ἐπαινεῖ δὲ μάλιστα τὴν Ἐκαταίου τοῦ Μιλησίου, καὶ Μενεκράτους τοῦ Ἐλαίτου, τῶν Ξενοκράτους γνωρίμων ἀνδρῶς, δόξαν, καὶ τὴν Παλαιφάτου· ὧν ὁ μὲν ἐν γῆς περιόδῳ φησὶν· « Ἐπὶ δ' Ἀλαζία » πόλει ποταμὸς Ὀδρύσσης, ῥέων διὰ Μυγδονίης πεδίου ἀπὸ δύσιος ἐκ τῆς λίμνης τῆς Δασκυλίτιδος, ἐς Ῥύνδακον ἐσβάλλει ». Ἐρημον δὲ εἶναι νῦν τὴν Ἀλαζίαν λέγει, κώμας δὲ πολλὰς τῶν 551. Ἀλαζώνων οἰκεῖσθαι, δι' ὧν Ὀδρύσσης ῥεῖ· ἐν δὲ ταύταις τὸν Ἀπόλλωνα τιμᾶσθαι διαφερόντως, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἐφορίαν τῶν Κυζικηνῶν. Ὁ δὲ Μενεκράτης, ἐν τῇ Ἑλλησποντιακῇ περιόδῳ, ὑπερκεῖσθαι λέγει τῶν περὶ τὴν Μύρλειαν τόπων ὄρεινῆν συνεχῆ, ἣν κατώκει τὸ τῶν Ἀλιζώνων ἔθνος· δεῖ δὲ, φησί, γράφειν ἐν τοῖς δύο Λάβδα· τὸν δὲ Ποιητὴν ἐν τῷ ἐνὶ γράφειν διὰ τὸ μέτρον. Ὁ δὲ Παλαιφάτος φησιν, ἐξ Ἀλαζώνων τῶν ἐν τῇ Ἀλόπῃ οἰκούντων, νῦν δ' ἐν Ζελεία, τὸν Ὀδίον καὶ τὸν Ἐπίσροφον στρατεῦσαι. Τί οὖν ἄξιον ἐπαινεῖν τὰς τούτων δόξας; χωρὶς γὰρ τοῦ τὴν ἀρχαίαν γραφὴν καὶ τούτους κινεῖν, οὔτε τὰ ἀργυρεῖα δεικνύουσιν, ὅπου τῆς Μυρλεάτιδος λίμνη ἐστίν, οὔτε πῶς οἱ ἐνθάδε ἀφιγμένοι εἰς Ἴλιον τηλόθεν ἦσαν, εἰ καὶ δοθεῖη Ἀλόπην τινὰ γεγονέναι, ἢ Ἀλαζίαν· πολὺ γὰρ δὴ ταῦτα ἐγγυτέρω ἐστὶ τῇ Τρωάδι, ἢ τὰ περὶ Ἔφεσον. Ἀλλ' ὁμῶς τοὺς περὶ Πύγελαν λέγοντας τὰς Ἀμαζόνας, μεταξὺ Ἐφέσου καὶ Μαγνησίας καὶ Πριήνης, φλυαρεῖν φησιν ὁ Δημήτριος· τὸ γὰρ

551. Τηλόθεν οὐκ ἐφαρμόττει τῷ τόπῳ. Ὅπόσω οὖν μάλλον οὐκ ἐφαρμόττει τῷ περί τὴν Μυσίαν καὶ Τευθρανίαν!

§. 23.

Νῆ Δία, ἀλλὰ φησὶ δεῖν ἔνια καὶ ἀκύρως προσιζόμενα δέ-
χεσθαι, ὡς καὶ [τὸ],

Τῆλ' ἐξ Ἀσκανίης·

καί,

Ἄρναϊος δ' ὄνομ' ἔσκε· τὸ γὰρ ζέτο πότνια μήτηρ·

καί,

Εἴλετο δὲ κληῖδ' εὐκαμπέα χειρὶ παχείῃ

Πηνελόπη. Δεδόσθω δὴ καὶ τοῦτο· ἀλλ' ἐκεῖνα οὐ δοτέα, οἷς προσ-
έχων ὁ Δημήτριος, οὐδὲ τοῖς ὑπολαβοῦσι δεῖν ἀκούειν, Τηλόθεν
ἐκ Χαλύβης, πιθανῶς ἀντείρηκε. Συγχωρήσας γὰρ, ὅτι, εἰ καὶ
μὴ ἔστι νῦν ἐν τοῖς Χαλύψι τὰ ἀργυρεῖα, ὑπάρξαι γε ἐνεδέχето,
ἐκεῖνό γε οὐ συγχωρεῖ, ὅτι καὶ ἐνδοξα ἦν, καὶ ἄξια μνήμης,
καθάπερ τὰ σιδηρεῖα. Τί δὲ κωλύει, φαίη τις ἂν, καὶ ἐνδοξα
εἶναι, καθάπερ καὶ τὰ σιδηρεῖα; ἢ σιδήρου μὲν εὐπορία τόπον
ἐπιφανῆ δύναται ποιεῖν, ἀργύρου δ' οὐ; Τί δ', εἰ μὴ κατὰ τοὺς
ἥρωας, ἀλλὰ κατ' Ὅμηρον εἰς δόξαν ἀφῖκτο τὰ ἀργυρεῖα, ἄρα
μέμφαιτό τις ἂν τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ποιητοῦ;—Πῶς οὖν εἰς τὸν
Ποιητὴν ἢ δόξα ἀφῖκετο;—Πῶς δ' ἢ τοῦ ἐν τῇ Τεμέσῃ χαλκοῦ
τῇ Ἰταλιώτιδι; πῶς δ' ἢ τοῦ Θηβαϊκοῦ πλούτου τοῦ κατ' Αἴ-
γυπτον; καίτοι διπλάσιον σχεδόν τι διέχοντα τῶν Αἰγυπτίων
Θηβῶν, ἢ τῶν Χαλδαίων. Ἄλλ' οὐδ', οἷς συνηγορεῖ, τούτοις
552. ὁμολογεῖ· τὰ γὰρ περί τὴν Σκῆψιν τοποθετῶν, τὴν ἑαυτοῦ
πατρίδα, πλησίον τῆς Σκῆψεως καὶ τοῦ Αἰσῆπου Ἐνέαν κώμην,
καὶ Ἀργυρίαν λέγει, καὶ Ἀλαζίαν. Ταῦτα μὲν οὖν, εἰ καὶ ἔστι,
πρὸς ταῖς πηγαῖς ἂν εἶη τοῦ Αἰσῆπου· ὁ δὲ Ἐκαταῖος λέγει

ἐπέκεινα τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ· ὃ τε Παλαίφατος πρότερον μὲν 552.
 Ἀλόπην οἰκεῖν φήσας, νῦν δὲ Ζέλειαν, οὐδὲν ὅμοιον λέγει τού-
 τοις· εἰ δ' ἄρα, ὁ Μενεκράτης, καὶ οὐδ' οὗτος τὴν Ἀλόπην,
 ἢ Ἀλόβην, ἢ ὅπως ποτὲ βούλονται γράφειν, φράζει, ἥτις ἐστίν·
 οὐδ' αὐτὸς ὁ Δημήτριος.

§. 24.

Πρὸς Ἀπολλόδωρον δὲ περὶ τῶν αὐτῶν ἐν τῷ Τρωϊκῷ δια-
 κόσμῳ διαλεγόμενον, πολλὰ μὲν εἴρηται πρότερον, καὶ νῦν δὲ
 λεκτέον. Οὐ γὰρ οἶεται δεῖν δέχεσθαι τοὺς Ἀλιζῶνας ἐκτὸς τοῦ
 Ἄλυσος· μηδεμίαν γὰρ συμμαχίαν ἀφίχθαι τοῖς Τρωσὶν ἐκ τῆς
 περαιίας τοῦ Ἄλυσος. Πρῶτον τοίνυν ἀπαιτήσομεν αὐτὸν, τίνες
 εἰσὶν οἱ ἐντὸς τοῦ Ἄλυσος Ἀλιζῶνες, [οἱ] καὶ

Τηλόθεν ἐξ Ἀλύθης, ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη;

οὐ γὰρ ἔξει λέγειν. Ἐπειτα τὴν αἰτίαν, δι' ἣν οὐ συγχωρεῖ καὶ
 ἐκ τῆς περαιίας ἀφίχθαι τινα συμμαχίαν. Καὶ γὰρ εἰ τὰς ἄλ-
 λας ἐντὸς εἶναι τοῦ ποταμοῦ πάσας συμβαίνει, πλὴν τῶν Θρα-
 κῶν, μίαν γε ταύτην οὐδὲν ἐκώλυε πέραθεν ἀφίχθαι ἐκ τῆς
 ἐπέκεινα τῶν Λευκοσύρων. Ἡ πολεμήσοντας μὲν ἦν δυνατὸν
 διαβαίνειν ἐκ τῶν τόπων τούτων καὶ τῶν ἐπέκεινα, καθάπερ
 τὰς Ἀμαζόνας, καὶ Τρῆρας, καὶ Κιμμερίους φασὶ, συμμα-
 χήσοντας δ' ἀδύνατον; Αἱ μὲν οὖν Ἀμαζόνες οὐ συνεμάχουν,
 διὰ τὸ τὸν Πρίαμον πολεμῆσαι πρὸς αὐτὰς συμμαχοῦντα τοῖς
 Ἴωσιν·

Ἡματι τῷ, ὅτε τ' ἦλθον Ἀμαζόνες ἀντιάνειραι·

φησὶν ὁ Πρίαμος·

Καὶ γὰρ ἐγὼν ἐπίκουρος ἐὼν μετὰ τοῖσιν ἐλέχθην.

Οἱ δ' ὁμοροῦντες αὐταῖς, οὔθ' οὕτως ἄπωθεν ὄντες, ὥστε
 χαλεπὴν εἶναι τὴν ἐκεῖθεν μετάπεμψιν, οὔτ' ἔχθρας ὑποκειμέ-
 νης, οὐδὲν ἐκωλύοντο, οἶμαι, συμμαχεῖν.

§. 25.

552. Ἄλλ' οὐδὲ δόξαν ἔχει τοιαύτην τῶν παλαιῶν εἰπεῖν, ὡς συμφωνούντων ἀπάντων, μηδένας ἐκ τῆς περαιίας τοῦ Ἄλυος κοινῶνῆσαι τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου. Πρὸς τοῦναντίον δὲ μάλλον εὖροι τις ἂν μαρτυρίας. Μαιάνδριος γοῦν ἐκ τῶν Λευκοσύρων φησὶ τοὺς Ἐνετοὺς ὀρμηθέντας συμμαχῆσαι τοῖς Τρωσίν· ἐκεῖθεν δὲ μετὰ τῶν Θρακῶν ἀπάραι, καὶ οἰκῆσαι περὶ τὸν τοῦ Ἀθρίου μυχόν· τοὺς δὲ *μῆ* μετασχόντας τῆς στρατείας Ἐνετοὺς, Καππάδοκας λέγεσθαι. Συνηγορεῖν δ' ἂν δόξειε τῷ λόγῳ τούτῳ, 553. διότι πᾶσα ἡ πλησίον τοῦ Ἄλυος Καππαδοκία, ὅση παρατείνει τῇ Παφλαγονίᾳ, ταῖς δυσὶ χρῆται διαλέκτοις, καὶ τοῖς ὀνόμασι πλεονάζει τοῖς Παφλαγονικοῖς, Βάγας καὶ Βιάσας, καὶ Αἰνιάτης, καὶ Ρατώτης, καὶ Ζαρδῶκης, καὶ Τίβηρος, καὶ Γάσσυς καὶ Ὀλίγασυς, καὶ Μάνης· ταῦτα γὰρ ἐν τε τῇ Βαμωνίτιδι, καὶ Πημολίτιδι, καὶ τῇ Γαζαλουίτιδι, καὶ Γαζακηνῇ, καὶ ἄλλαις πλείσταις χώραις ἐπιπολάζει τὰ ὀνόματα. Αὐτὸς δὲ ὁ Ἀπολλόδωρος παρατίθησι τὸ τοῦ Ζηνοδότου, ὅτι γράφει·
- Ἐξ Ἐνετῆς, ὅθεν ἡμιόνων γένος ἀγροτεράων.
- Ταύτην δὲ φησιν Ἐκαταῖον τὸν Μιλήσιον δέχεσθαι τὴν Ἄμισόν. Ἡ δ' Ἄμισός εἴρηται, διότι τῶν Λευκοσύρων ἐστὶ, καὶ ἐκτὸς τοῦ Ἄλυος.

§. 26.

Εἴρηται δ' αὐτῷ που καὶ, διότι ὁ Ποιητὴς ἱστορίαν εἶχε τῶν Παφλαγόνων τῶν ἐν τῇ μεσογαίᾳ, παρὰ τῶν πεζῇ διελθόντων τὴν χώραν· τὴν παραλίαν δ' ἠγνόει, καθάπερ καὶ τὴν ἄλλην τὴν Ποντικὴν· ὠνόμαζε γὰρ ἂν αὐτήν. Τοῦναντίον δ' ἐστὶν ἀνασρέψαντα εἰπεῖν, ἐκ τῆς περιοδείας ὀρμηθέντα τῆς ἀποδοθείσης νυνί, ὡς τὴν μὲν παραλίαν πᾶσαν ἐπελήλυθε, καὶ οὐδὲν

τῶν ὄντων τότε ἀξίων μνήμης παραλέλοιπεν. Εἰ δ' Ἡράκλειαν, 553. καὶ Ἄμασριν, καὶ Σινώπην οὐ λέγει, τὰς μήπω συνωκισμένας, οὐδὲν Θαυμασόν· τῆς δὲ μεσογαίας οὐδὲν ἄτοπον, εἰ μὴ εἰρηκε. Καὶ τὸ μὴ ὀνομάζειν δὲ πολλὰ τῶν γνωρίμων, οὐκ ἀγνοίας ἐςί σημεῖον, ὅπερ καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐπεσημηνάμεθα. Ἀγνοεῖν γὰρ αὐτὸν πολλὰ τῶν ἐνδόξων ἔφη περὶ τὸν Πόντον, οἷον ποταμοὺς καὶ ἔθνη· ὀνομάσαι γὰρ ἄν. Τοῦτο δ' ἐπὶ μέντινων σφόδρα σημειωδῶν δοίη τις ἄν, οἷον Σκύθας, καὶ Μαιώτιν, καὶ Ἰσρον. Οὐ γὰρ διὰ σημείων μὲν τοὺς Νομάδας εἶρηκε Γαλακτοφάγους, ἀβίους τε καὶ δικαιοτάτους ἀνθρώπους, καὶ ἔτι Ἀγανούς ἱππημολγούς· Σκύθας δὲ οὐκ ἄν εἶπεν ἢ Σαυρομάτας, ἢ Σαρμάτας· εἰ δὴ οὕτως ὠνομάζοντο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Οὐδ' ἄν Θρακῶν τε καὶ Μυσῶν μνησθεῖς, τῶν πρὸς τῷ Ἰσρω, αὐτὸν παρεσίγησε, μέγιστον τῶν ποταμῶν ὄντα· καὶ ἄλλως ἐπιφόρως ἔχων πρὸς τὸ τοῖς ποταμοῖς ἀφορίζεσθαι τοὺς τόπους. Οὐδ' ἄν Κιμμερίους λέγων παρῆκε τὸν Βόσπορον, ἢ τὴν Μαιώτιν.

§. 27.

Ἐπὶ δὲ τῶν μὴ οὕτω σημειωδῶν, ἢ μὴ τότε, ἢ μὴ πρὸς τὴν ὑπόθεσιν, τί ἄν τις μέμφοιτο; Οἷον τὸν Τάναϊν δι' οὐδὲν ἄλλο γνωριζόμενον, ἢ διότι τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης ὄριόν 554. ἐξιν· ἀλλ' οὔτε τὴν Ἀσίαν, οὔτε τὴν Εὐρώπην ὠνόμαζόν πω οἱ τότε, οὐδὲ διήρητο οὕτως εἰς τρεῖς ἡπείρους ἢ οἰκουμένη· ὠνόμασε γὰρ ἄν που διὰ τὸ λίαν σημειωδὲς, ὡς καὶ τὴν Λιβύην, καὶ τὸν Λίβα τὸν ἀπὸ τῶν ἐσπερίων τῆς Λιβύης πνέοντα. Τῶν δ' ἡπείρων μήπω διωρισμένων, οὐδὲ τοῦ Ταναΐδος ἔδει καὶ τῆς μνήμης αὐτοῦ. Πολλὰ δὲ καὶ ἀξιομνημόνευτα μὲν, οὐχ' ἐπέδραμε δέ. Πολὺ γὰρ δὴ καὶ τὸ ἐπελευσικὸν εἶδος ἐν τε τοῖς λόγοις καὶ ἐν ταῖς πράξεσιν ἐξιν. Ἐκ πάντων δὲ τῶν τοιού-

554. των δὴλόν ἐστιν, ὅτι μοχθηρῶ σημειῶ χρήται πᾶς ὁ ἐκ τοῦ μὴ λέγεσθαι τι ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ, τὸ ἀγνοεῖσθαι ἐκεῖνο ὑπ' αὐτοῦ τεκμαιρόμενος. Καὶ δεῖ διὰ πλείονων παραδειγμάτων ἐξελέγχειν αὐτὸ μοχθηρὸν ὄν· πολλῶ γὰρ αὐτῷ κέχρηται πολλοὶ. Ἀνακρουσεῖον οὖν αὐτοὺς προφέροντας τὰ τοιαῦτα, εἰ καὶ ταυτολογήσομεν *τὸν λόγον*. Οἶον ἐπὶ τῶν ποταμῶν εἴ τις λέγοι, τῷ μὴ ὠνομάσθαι, ἀγνοεῖσθαι, εὐήθη φήσομεν τὸν λόγον ὅπου γε οὐδὲ Μέλητα, τὸν παρὰ τὴν Σμύρναν ῥέοντα, ὠνόμακε ποταμὸν, τὴν ὑπὸ τῶν πλείων λεγομένην αὐτοῦ πατρίδα, Ἐρμον ποταμὸν καὶ Ἰλλον ὀνομάζων· οὐδὲ Πακτωλὸν τὸν εἰς ταῦτο τούτοις ῥεῖθρον ἐμβαλλοντα, τὴν δ' ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ Τρωῶλου ἔχοντα, οὗ μέμνηται· οὐδ' αὐτὴν Σμύρναν λέγει, οὐδὲ τὰς ἄλλας τῶν Ἰώνων πόλεις, καὶ τῶν Αἰολέων τὰς πλείστας, Μιλητον λέγων *καὶ Σάμον* καὶ Λέσβον καὶ Τένεδον· οὐδὲ Ληθαῖον, τὸν παρὰ Μαγνησίαν ῥέοντα, οὐδὲ Μαρσύαν, τοὺς εἰς τὸν Μαϊάνδρον ἐκδιδόντας, ἐκεῖνον ὀνομάζων, καὶ πρὸς τούτοις,

Ῥήσόν θ', Ἐπτάπορον τε, Κάρησόν τε, Ῥοδίον τε, καὶ τοὺς ἄλλους, ὧν οἱ πλείους ὀχετῶν οὐκ εἰσὶ μείζους. Πολλάς τε χώρας ὀνομάζων καὶ πόλεις, τοτὲ μὲν καὶ τοὺς ποταμούς καὶ ὄρη συγκαταλέγει, τοτὲ δ' οὐ· τοὺς γοῦν κατὰ τὴν Αἰτωλίαν καὶ τὴν Ἀττικὴν οὐ λέγει, οὐδ' ἄλλους πλείους. Ἐπι [δὲ] καὶ τῶν πόρρω μεμνημένος, τῶν ἐγγὺς σφόδρα οὐ μέμνηται· οὐ δὴπου ἀγνοῶν αὐτοὺς, γνωρίμους τοῖς ἄλλοις ὄντας. Οὐδὲ δὲ τῶν ἐγγὺς ἐπίσης, ὧν τοὺς μὲν ὀνομάζει, τοὺς δὲ οὐ· οἶον Λυκίους μὲν καὶ Σολύμους, Μιλύας δ' οὐ, οὐδὲ Παμφύλους, οὐδὲ Πισίδας· καὶ Παφλαγόνας μὲν καὶ Φρύγας καὶ Μυσοὺς, Μαρριανδυνοὺς δ' οὐ, οὐδὲ Θύνους, οὐδὲ Βιθυνοὺς, οὐδὲ Βέρρυκας· Ἀμαζόνων τε μέμνηται, Λευκοσύρων δ' οὐ, οὐδὲ Σύρων, οὐδὲ Καππαδόκων, οὐδὲ Λυκαόνων, Φοίνικας καὶ

Αἰγυπτίους, καὶ Αἰθίοπας θρυλλῶν· καὶ Ἀλήϊον μὲν πεδίον 555. λέγει καὶ Ἀρίμους, τὸ δὲ ἔθνος, ἐν ᾧ ταῦτα, σιγαῖ. Ὁ μὲν δὴ τοιοῦτος ἔλεγχος ψευδῆς ἐστίν· ὁ δ' ἀληθῆς, ὅταν δεικνύηται ψεῦδος λεγόμενον τι. Ἄλλ' οὐδ' ἐν τῷ τοιούτῳ κατορθῶν ἐδείχθη, οὔτε γε ἐθάρρησε πλάσματα λέγειν τοὺς ἀγαυοὺς ἱππημολγούς καὶ γαλακτοφάγους. Τοσαῦτα καὶ πρὸς Ἀπολλόδωρον ἐπάνειμι δὲ ἐπὶ τὴν ἐξῆς περιήγησιν.

§. 28.

Ἰπὲρ μὲν δὴ τῶν περὶ Φαρνακίαν καὶ Τραπεζοῦντα τόπων οἱ Τιβαρῆνοὶ καὶ Χαλδαῖοι μέχρι τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας εἰσίν. Αὕτη δ' ἐστὶν εὐδαίμων ἰκανῶς χώρα· δυναῖσαι δ' αὐτὴν κατεῖχον αἰεὶ, καθάπερ τὴν Σωφηνήν· τοτὲ μὲν φίλοι τοῖς ἄλλοις Ἀρμενίοις ὄντες, τοτὲ δὲ ἰδιοπραγοῦντες· ὑπηκόους δ' εἶχον καὶ τοὺς Χαλδαίους, καὶ τοὺς Τιβαρηνούς, ὥσε μέχρι Τραπεζοῦντος καὶ Φαρνακίας διατείνειν τὴν ἀρχὴν αὐτῶν. Αὐξηθεῖς δὲ Μιθριδάτης ὁ Εὐπάτωρ, καὶ τῆς Κολχίδος κατέστη κύριος, καὶ τούτων ἀπάντων, Ἀντιπάτρου τοῦ Σίσιδος παραχωρήσαντος αὐτῷ. Ἐπεμελήθη δὲ οὕτω τῶν τόπων τούτων, ὥσε πέντε καὶ ἑβδομήκοντα φρούρια ἐν αὐτοῖς κατεσκευάσατο, οἷσπερ τὴν πλείσθην γάζαν ἐνεχώρισε. Τούτων δ' ἦν ἀξιολογώτατα ταῦτα· Ἰθάρα, καὶ Βασγοιδάριζα, καὶ Σινορία, ἐπιπεφυκὸς τοῖς ὄροις τῆς μεγάλης Ἀρμενίας χωρίον· διόπερ Θεοφάνης Σινορίαν παρωνόμασεν. Ἡ γὰρ τοῦ Παρυάδρου πᾶσα ὄρεινὴ τοιαύτας ἐπιτηδειότητος ἔχει πολλὰς, εὐδρόσ τε οὔσα καὶ ὑλώδης, καὶ ἀποτόμοις φάραγξι καὶ κρημνοῖς διειλημμένη πολλαχόθεν· ἐτετείχισο γοῦν ἐνταῦθα τὰ πλείστα τῶν γαζοφυλακίων. Καὶ δὴ καὶ τὸ τελευταῖον, εἰς ταύτας κατέφυγε τὰς ἐσχατίας τῆς Ποντικῆς βασιλείας ὁ Μιθριδάτης, ἐπιόντος Πομπηίου, καὶ τῆς Ἀκίλισσηνῆς κατὰ Δάσειρα, εὐδρον ὄρος καταλαβόμενος (πλη-

555. σίον δ' ἦν καὶ ὁ Εὐφράτης, ὁ διορίζων τὴν Ἀκιλιστηνὴν ἀπὸ τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας) διέτριψε τέως, ἕως πολιορκούμενος ἠναγκάσθη φυγεῖν διὰ τῶν ὄρων εἰς Κολχίδα, κάκειθεν εἰς Βόσπορον. Πομπήϊος δὲ περὶ τὸν τόπον τοῦτον πόλιν ἔκτισεν ἐν αὐτῇ τῇ μικρᾷ Ἀρμενίᾳ Νικόπολιν· καὶ νῦν συμμένει, καὶ οἰκεῖται καλῶς.

§. 29.

Τὴν μὲν οὖν μικρὰν Ἀρμενίαν ἄλλοτ' ἄλλων ἐχόντων, ὡς ἐβούλοντο Ῥωμαῖοι, τὸ τελευταῖον εἶχεν ὁ Ἀρχέλαος. Τοὺς δὲ Τιβαρηνοὺς καὶ Χαλδαίους, μέχρι Κολχίδος καὶ Φαρνακίας καὶ Τραπεζοῦντος, ἔχει Πυθωδωρίς, γυνὴ σώφρων καὶ δυνατὴ προΐσασθαι πραγμάτων. Ἔστι δὲ θυγάτηρ Πυθωδώρου τοῦ 556. Τραλλιανοῦ· γυνὴ δ' ἐγένετο Πολέμωνος, καὶ συνεβασίλευσεν ἐκείνῳ χρόνον τινα, εἶτα διεδέξατο τὴν ἀρχὴν, τελευτήσαντος ἐν τοῖς Ἀσπουργιανοῖς καλουμένοις τῶν περὶ τὴν Σινδικὴν βαρβάρων· θυεῖν δ' ἐκ τοῦ Πολέμωνος ὄντων υἱῶν καὶ θυγατρὸς, ἡ μὲν ἐδόθη Κότυϊ τῷ Σαπαίῳ· δολοφονηθέντος δὲ, ἐχέρησε, παῖδας ἔχουσα ἐξ αὐτοῦ· δυνασεύει δ' ὁ πρεσβύτατος αὐτῶν· τῶν δὲ τῆς Πυθωδωρίδος υἱῶν ὁ μὲν ἰδιώτης συνδιώκει τῇ μητρὶ τὴν ἀρχὴν, ὁ δὲ νεωστὶ καθέσεται τῆς μεγάλῃς Ἀρμενίας βασιλεύς. Αὐτὴ δὲ συνώκησεν Ἀρχελάῳ, καὶ συνέμεινεν ἐκείνῳ μέχρι τέλους· νῦν δὲ χηρεύει, τὰ τε λεχθέντα ἔχουσα χωρία, καὶ ἄλλα ἐκείνων χαριέστερα, περὶ ὧν ἐφεξῆς ἐροῦμεν.

§. 30.

Τῇ γὰρ Φαρνακίᾳ συνεχῆς ἐστὶν ἡ Σιδηνὴ, καὶ ἡ Θεμισκυρα. Τούτων δ' ἡ Φανάροια ὑπέρεκται μέρος ἔχουσα τοῦ Πόντου τὸ κράτιστον· καὶ γὰρ ἐλαιόφυτός ἐστι καὶ εὖοινος, καὶ τὰς

ἄλλας ἔχει πάσας ἀρετάς, ἐκ μὲν τῶν ἐφῶν μερῶν προβεβλη- 556.
 μένη τὸν Παρυάδρην, παράλληλον αὐτῇ κατὰ μῆκος, ἐκ δὲ
 τῶν πρὸς δύσιν τὸν Λίθρον, καὶ τὸν Ὀφλιμον. Ἔστι δ' αὐλῶν,
 καὶ μῆκος ἔχων ἀξιόλογον καὶ πλάτος· διαρρεῖ δ' αὐτὴν ἐκ
 μὲν τῆς Ἀρμενίας ὁ Λύκος, ἐκ δὲ τῶν περὶ Ἀμάσειαν σενῶν
 ὁ Ἴρις· συμβάλλουσι δ' ἀμφοτέροι κατὰ μέσον που τὸν αὐ-
 λῶνα. Ἐπὶ τῇ συμβολῇ δ' ἵδρυται πόλις, ἣν ὁ μὲν πρῶτος ὑπο-
 βεβλημένος Εὐπατορίαν ἀφ' ἑαυτοῦ προσηγόρευσε· Πομπηῖος
 δ', ἡμιτελῆ καταλαβὼν, προσθεῖς χώραν καὶ οἰκήτορας, Μαγνο-
 πολιν προσεῖπεν. Αὕτη μὲν οὖν ἐν μέσῳ κεῖται τῷ πεδίῳ.
 Πρὸς αὐτῇ δὲ τῇ παρωρείᾳ τοῦ Παρυάδρου Κάβειρα ἵδρυται·
 σαδίοις δ' ἑκατὸν καὶ πεντήκοντά που νοτιωτέρα αὐτῆς ἐστίν· ἐν
 δὲ τοῖς Καβείροις τὰ βασιλεία Μιθριδάτου κατεσκευάσθη, καὶ
 ὁ ὑδραλέτης, καὶ τὰ ζωγραῖα, καὶ αἱ πλησίον Θῆραι, καὶ τὰ
 μέταλλα.

§. 31.

Ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸ Καινὸν χωρίον προσαγορευθὲν, ἐρυμνὴ
 καὶ ἀπότομος πέτρα, διέχουσα τῶν Καβείρων ἔλαττον, ἢ δια-
 κοσίους σαδίους· ἔχει δ' ἐπὶ τῇ κορυφῇ πηγὴν ἀναβάλλουσαν
 πολὺ ὕδωρ, περὶ τε τὴν ρίζαν ποταμὸν καὶ φάραγγα βαθεῖαν.
 Τὸ δ' ὕψος ἐξαισίον τῆς πέτρας ἐστὶ τοῦ αὐχένος, ὡς' ἀπο-
 λιόρηκτός ἐστι· τετείχισαί τε θαυμασῶς, πλὴν ὅσον οἱ Ῥω-
 μαῖοι κατέσπασαν. Οὕτω δ' ἐστὶν ἅπασα ἡ κύκλῳ κατάδρυμος,
 καὶ ὄρεινῃ, καὶ ἄνυδρος, ὡς' ἐντὸς ἑκατὸν καὶ εἴκοσι σαδίων
 μὴ εἶναι δυνατὸν στρατοπεδεύσασθαι. Ἐνταῦθα μὲν ἦν τῷ
 Μιθριδάτῃ τὰ τιμιώτατα τῶν κειμηλίων, ἃ νῦν ἐν τῷ Καπιτω- 557.
 λίῳ κεῖται, Πομπηίου ἀναθέντος. Ταύτην δὲ τὴν χώραν ἔχει
 πᾶσαν ἡ Πυθιοδώρις, προσεχῆ οὖσαν τῇ βαρβάρῳ, τῇ ὑπ'
 αὐτῆς κατεχομένη, καὶ τὴν Ζηλίτιν, καὶ τὴν Μεγαλοπολίτιν. Τὰ

557. δὲ Κάβειρα, Πομπηίου κατασκευάσαντος εἰς πόλιν, καὶ καλέσαντος Διόσπολιν, ἐκεῖνη προσκατεσκεύασε, καὶ Σεβαστὴν μετωνόμασε, βασιλείῳ τε τῇ πόλει χρῆται. ἔχει δὲ καὶ τὸ ἱερόν Μηνὸς Φαρνάκου καλούμενον, καὶ τὴν Ἀμερίαν κωμόπολιν, πολλοὺς ἱεροδούλους ἔχουσιν, καὶ χώραν ἱερὰν, ἣν ὁ ἱερωμένος αἰεὶ καρποῦται. Ἐτίμησαν δ' οἱ βασιλεῖς τὸ ἱερόν τοῦτο οὕτως εἰς ὑπερβολὴν, ὥστε τὸν βασιλικὸν καλούμενον ὄρκον τοῦτο ἀπέφηναν, Τύχην βασιλέως καὶ Μῆνα Φαρνάκου. ἔστι δὲ καὶ τοῦτο τῆς Σελίνης *τὸ* ἱερόν, καθάπερ τὸ ἐν Ἀλθανοῖς, καὶ τὰ ἐν Φρυγίᾳ, τὸ τε τοῦ Μηνὸς ἐν τῷ ὁμωνύμῳ τόπῳ, καὶ τὸ τοῦ Ἀρκαίου, τὸ πρὸς Ἀντιοχείᾳ τῇ πρὸς Πισιδίᾳ, καὶ τὸ ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἀντιοχέων.

§. 32.

Ἐπεὶ δὲ τῆς Φαναροίας ἐστὶ τὰ Κόμανα, τὰ ἐν τῷ Πόντῳ, ὁμώνυμα τοῖς ἐν τῇ μεγάλῃ Καππαδοκίᾳ, καὶ τῇ αὐτῇ Θεῷ καθιερωμένα, ἀφιδρυθέντα ἐκεῖθεν· σχεδὸν δὲ τι καὶ τῇ ἀγωγῇ παραπλησίᾳ κεχρημένα τῶν τε ἱεουργιῶν, καὶ τῶν Θεοφοριῶν, καὶ τῆς περὶ τοὺς ἱερέας τιμῆς· καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν προτοῦ βασιλέων, ἠνίκα δις τοῦ ἔτους, κατὰ τὰς ἐξόδους λεγομένας τῆς Θεοῦ, διάδημα ἐτύγγανε φορῶν ὁ ἱερεὺς, καὶ ἦν δεύτερος κατὰ τιμὴν μετὰ τὸν βασιλέα.

§. 33.

Ἐμνήσθημεν δὲ πρότερον Δορυλαίου τε τοῦ τακτικοῦ, ὃς ἦν πρόπαππος τῆς μητρὸς ἡμῶν, καὶ ἄλλου Δορυλαίου, ὃς ἦν ἐκείνου ἀδελφιδοῦς, υἱὸς δὲ Φιλεταίρου· καὶ διότι ἐκεῖνος τῶν ἄλλων τιμῶν παρὰ τοῦ Εὐπάτορος τῶν μεγίστων τυχῶν, καὶ δὴ καὶ τῆς ἐν Κομάνοις ἱερωσύνης, ἐφωράθη τὴν βασιλείαν ἀφιστὰς Ῥωμαίοις. Καταλυθέντος δ' ἐκείνου, συνδιεβλήθη καὶ τὸ

τὸ γένος. Ὄψε δὲ Μοαφέρνης, ὁ θεῖος τῆς μητρὸς ἡμῶν, εἰς 557. ἐπιφάνειαν ἦλθεν ἤδη πρὸς καταλύσει τῆς βασιλείας, καὶ πάλιν τῷ βασιλεῖ συνητύχησαν καὶ αὐτὸς καὶ οἱ ἐκείνου φίλοι, πλὴν εἴ τινας ἔφθησαν προαποσάντες αὐτοῦ, καθάπερ ὁ πάππος ἡμῶν ὁ πρὸς αὐτῆς, ὃς ἰδὼν τὰ τοῦ βασιλέως κακῶς φερόμενα ἐν τῷ πρὸς Λεύκολλον πολέμῳ, καὶ ἅμα ἠλλοτριωμένος αὐτοῦ δι' ὀργὴν, ὅτι ἀνεψιὸν αὐτοῦ Τίβιον καὶ υἱὸν ἐκείνου Θεόφιλον ἐτύγγανεν ἀπεκτονῶς νεωσὶ, ὥρμησε τιμωρεῖν ἐκείνοις τε καὶ ἑαυτῷ· καὶ λαθῶν παρὰ τοῦ Λευκόλλου πίσεις, ἀφίστησιν αὐτῷ πεντεκαίδεκα φρούρια. Καὶ ἐπαγγελίαι μὲν ἐγένοντο ἀντὶ τούτων μεγάλαι· ἐπελθὼν δὲ Πομπήϊος, ὁ δια- 558. δεξάμενος τὸν πόλεμον, πάντας τοὺς ἐκείνῳ τι χαρισαμένους ἐχθροὺς ὑπέλαβε, διὰ τὴν γενομένην αὐτῷ πρὸς ἐκείνον ἀπέχθειαν. Διαπολεμήσας δὲ, καὶ ἐπανελθὼν οἴκαδε, ἐξενίκησεν, ὥστε τὰς τιμὰς, ἃς ὑπέσχετο ὁ Λεύκολλος τῶν Ποντικῶν τισι, μὴ κυρῶσαι τὴν σύγκλητον· ἄδικον γὰρ εἶναι, κατορθώσαντος ἐτέρου τὸν πόλεμον, τὰ βραβεῖα ἐπ' ἄλλῳ γενέσθαι, καὶ τὴν τῶν ἀριστείων διανομήν.

§. 34.

Ἐπὶ μὲν οὖν τῶν βασιλέων οὕτω τὰ Κόμανα διωκεῖτο, ὡς εἴρηται· παραλαβὼν δὲ Πομπήϊος τὴν ἐξουσίαν, Ἀρχέλαον ἐπέστησεν ἱερέα, καὶ προσώρισεν αὐτῷ χώραν δίσχοινον κύκλῳ (τοῦτο δ' ἐστὶν ἐξήκοντα στάδιοι) πρὸς τῇ ἱερᾷ, προσάξας τοῖς ἐνοικοῦσι πειθαρχεῖν αὐτῷ. Τούτων μὲν οὖν ἡγεμῶν ἦν, καὶ τῶν τὴν πόλιν οἰκούντων ἱεροδούλων κύριος, πλὴν τοῦ πιπράσκειν· ἦσαν δὲ οὐκ ἐλάττους οὐδ' ἐνταῦθα τῶν ἐξακισχιλίων. Ἦν δ' οὗτος Ἀρχέλαος υἱὸς μὲν τοῦ ὑπὸ Σύλλα καὶ τῆς συγκλήτου τιμηθέντος, φίλος δὲ Γαβινίου τῶν ὑπατικῶν τινος. Ἐκείνου δὲ πεμφθέντος εἰς Συρίαν, ἦκε καὶ αὐτὸς ἐπ' ἐλπίδι

558. τοῦ κοινωνήσειν αὐτῷ παρασκευαζομένῳ πρὸς τὸν Παρθικὸν πόλεμον· οὐκ ἐπιτρεπούσης δὲ τῆς συγκλήτου, ταύτην ἀφείς τὴν ἐλπίδα, ἄλλην εὔρετο μείζω. Ἐτύγχανε γὰρ Πτολεμαῖος ὁ τῆς Κλεοπάτρας πατήρ ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων ἐκβεβλημένος· θυγάτηρ δ' αὐτοῦ κατεῖχε τὴν βασιλείαν, ἀδελφὴ πρεσβυτέρα τῆς Κλεοπάτρας· ταύτη ζητουμένου ἀνδρὸς βασιλικῆς γένους, ἐνεχείρισεν ἑαυτὸν τοῖς συμπράττουσι, προσποιησάμενος Μιθριδάτου τοῦ Εὐπάτορος υἱὸς εἶναι, καὶ παραδεχθεῖς ἐβασίλευσεν ἕξ μῆνας. Τοῦτον μὲν οὖν ὁ Γαβίνιος ἀνείλεν ἐν παρατάξει, κατάγων τὸν Πτολεμαῖον.

§. 35.

Υἱὸς δ' αὐτοῦ τὴν ἱερωσύνην παρέλαβεν· εἰθ' ὕστερον Λυκομήδης, ᾧ καὶ τετράσχοινος ἄλλη προσετέθη. Καταλυθέντος δὲ καὶ τούτου, νῦν ἔχει Δύτευτος υἱὸς Ἀδιατόριγος, ὃς δοκεῖ ταύτης τυγχάνειν τῆς τιμῆς παρὰ Καίσαρος τοῦ Σεβαστοῦ δι' ἀρετὴν. Ὁ μὲν γὰρ Καῖσαρ, θριαμβεύσας τὸν Ἀδιατόριγα μετὰ παιδῶν καὶ γυναικῶν, ἔγνω ἀναιρεῖν μετὰ τοῦ πρεσβυτάτου τῶν παιδῶν· ἦν δὲ πρεσβύτατος οὗτος· τοῦ δὲ δευτέρου τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ φήσαντος εἶναι πρεσβυτάτου πρὸς τοὺς ἀπάγοντας στρατιώτας, ἔρις ἦν ἀμφοτέροις πολλὸν χρόνον, ἕως οἱ γονεῖς

559. ἔπεισαν τὸν Δύτευτον, παραχωρῆσαι τῷ νεωτέρῳ τῆς νίκης· αὐτὸν γὰρ, ἐν ἡλικίᾳ μᾶλλον ὄντα, ἐπιτηδειότερον κηδεμόνα τῇ μητρὶ ἔσεσθαι καὶ τῷ λειπομένῳ ἀδελφῷ· οὕτω δὲ τὸν μὲν συναποθανεῖν τῷ πατρὶ· τοῦτον δὲ σωθῆναι, καὶ τυχεῖν τῆς τιμῆς ταύτης. Αἰσθόμενος γὰρ, ὡς ἔοικε, Καῖσαρ, ἤδη τῶν ἀνθρώπων ἀνηρημένων, ἠχθέσθη· καὶ τοὺς γε σωζομένους εὐεργεσίας καὶ ἐπιμελείας ἀξίους ὑπέλαβε, δοὺς αὐτοῖς ταύτην τὴν τιμὴν.

§. 36.

Τὰ μὲν οὖν Κόμανα εὐανδρεῖ, καὶ ἔσιν ἐμπορεῖον τοῖς ἀπὸ 559. τῆς Ἀρμενίας ἀξιόλογον· συνέρχονται δὲ κατὰ τὰς ἐξόδους τῆς Θεοῦ πανταχόθεν, ἕκ τε τῶν πόλεων καὶ τῆς χώρας, ἄνδρες ὁμοῦ γυναιξίν ἐπὶ τὴν ἑορτήν· καὶ ἄλλοι δὲ κατ' εὐχὴν αἰετινες ἐπιδημοῦσι, θυσίας ἐπιτελοῦντες τῇ Θεῷ. Καὶ εἰσὶν ἀβροδίατοι οἱ ἐνοικοῦντες, καὶ οἰνόφυτα τὰ κτήματα αὐτῶν ἔστι πάντα· καὶ πλῆθος γυναικῶν τῶν ἐργαζομένων ἀπὸ τοῦ σώματος, ὧν αἱ πλείους εἰσὶν ἱεραί. Τρόπον γὰρ δὴ τινα μικρὰ Κόρινθος ἔσιν ἡ πόλις· καὶ γὰρ ἐκεῖ διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἑταιρίδων, αἱ τῆς Ἀφροδίτης ἦσαν ἱεραί, πολὺς ἦν ὁ ἐπιδημῶν καὶ ἐνεορτάζων τῷ τόπῳ· οἱ δ' ἐμπορικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ τελέως ἐξανηλίσκοντο, ὥς' ἐπ' αὐτῶν καὶ παροιμίαν ἐκπεσεῖν τοιαύτην·

Οὐ παντὸς ἀνδρὸς εἰς Κόρινθον ἔσθ' ὁ πλοῦς.

Τὰ μὲν δὴ Κόμανα τοιαῦτα.

§. 37.

Τὴν δὲ κύκλῳ πᾶσαν ἔχει Πυθοδώρις, ἧς ἡ τε Φανάροια ἔστι, καὶ ἡ Ζηλιῆτις, καὶ ἡ Μεγαλοπολιῆτις. Περὶ μὲν Φαναροίας εἴρηται. Ἡ δὲ Ζηλιῆτις ἔχει πόλιν Ζήλα, ἐπὶ χώματι Σεμιράμιδος τετειχισμένην, ἔχουσαν τὸ ἱερόν τῆς Ἀναίτιδος, ἦνπερ καὶ οἱ Ἀρμένιοι σέβονται. Αἱ μὲν οὖν ἱεροποιῖται μετὰ μείζονος ἀγιστείας ἐνταῦθα συντελοῦνται, καὶ τοὺς ὄρκους περὶ τῶν μεγίστων ἐνταῦθα οἱ Ποντικοὶ πάντες ποιοῦνται. Τὸ δὲ πλῆθος τῶν ἱεροδούλων καὶ αἱ τῶν ἱερέων τιμαί, παρὰ μὲν τοῖς βασιλεῦσι τὸν αὐτὸν εἶχον τύπον, ὕπερ προείπομεν· νυνὶ δὲ ἐπὶ τῇ Πυθοδωρίδι πάντ' ἔσιν. Ἐμάκωσαν δὲ πολὺ καὶ ἐμείωσαν τό τε πλῆθος τῶν ἱεροδούλων, καὶ τὴν ἄλλην εὐπορίαν. Ἐμειώθη

559. δὲ καὶ ἡ παρακειμένη χώρα μερισθεῖσα εἰς πλείους δυναστείας, ἡ λεγομένη Ζηλιτις * ἡ ἔχει πόλιν Ζήλα ἐπὶ χώματι*. Τὸ παλαιὸν μὲν γὰρ οἱ βασιλεῖς, οὐχ ὡς πόλιν, ἀλλ' ὡς ἱερὸν διώκουσιν τῶν Περσικῶν Θεῶν τὰ Ζήλα· καὶ ἦν ὁ ἱερεὺς κύριος τῶν πάντων· ὠκεῖτο δ' ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἱεροδούλων, καὶ τοῦ ἱερέως, ὄντος ἐν περιουσίᾳ μεγάλη, καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν οὐκ ὀλίγοις, χώρα τε ὑπέκειτο ἱερά, καὶ ἦν τοῦ ἱερέως. Πομπήϊος δὲ
560. πολλὰς ἐπαρχίας προσώρισε τῷ τόπῳ, καὶ πόλιν ὠνόμασε, καὶ ταύτην, καὶ τὴν Μεγαλόπολιν· συνθεῖς ταύτην τε εἰς ἓν, τὴν τε Κουλουπηνήν, καὶ τὴν Καμισσηνήν, ὁμόρους οὔσας τῇ τε μικρᾷ Ἀρμενίᾳ καὶ τῇ Λαουϊνιασηνῇ, ἐχούσας ὀρυκτοὺς ἄλας, καὶ ἔρυμα ἀρχαῖον, τὰ Κάμισα, νῦν κατεσπασμένον. Οἱ δὲ μετὰ ταῦτα ἡγεμόνες τῶν Ῥωμαίων, τῶν δύο πολιτευμάτων τούτων, τὰ μὲν τοῖς Κομάνων ἱερεῦσι προσένειμαν, τὰ δὲ τῷ Ζηλῶν ἱερεῖ, τὰ δ' Ἀτεπόριγι, δυνάστη τινὶ τοῦ τετραρχικοῦ γένους τῶν Γαλατῶν ἀνδρὶ· τελευτήσαντος δ' ἐκείνου, ταύτην μὲν τὴν μερίδα, οὐ πολλὴν οὔσαν, ὑπὸ Ῥωμαίοις εἶναι συμβαίνει καλουμένην ἐπαρχίαν· καὶ ἔστι σύστημα καθ' αὐτὸ τὸ πολίχιον συνοικισάντων τὰ Κάρανα, ἀφ' οὔ καὶ ἡ χώρα Καρανίτις λέγεται· τὰ δὲ λοιπὰ ἔχει Πυθοδώρις καὶ ὁ Δύτευτος.

§. 38.

Λεῖπεται δὲ τοῦ Πόντου τὰ μεταξὺ ταύτης τε τῆς χώρας καὶ τῆς Ἀμισσηνῶν καὶ Σινωπέων, πρὸς τε τὴν Καππαδοκίαν συντείνοντα καὶ Γαλάτας, καὶ Παφλαγόνας. Μετὰ μὲν οὖν τὴν Ἀμισσηνῶν μέχρι τοῦ Ἄλυος ἡ Φαζημωνίτις ἔστιν, ἣν Πομπήϊος Νεαπολίτιν ὠνόμασε, κατὰ Φαζημῶνα κώμην, ἀποδείξας τινὰ κατοικίαν, καὶ προσαγορεύσας Νεάπολιν. Ταύτης δὲ τῆς χώρας τὸ μὲν προσάρκτιον πλευρὸν, ἡ Γαζηλιτις συγκλείει, καὶ ἡ τῶν Ἀμισσηνῶν· τὸ δὲ ἐσπέριον ὁ Ἄλυς, τὸ δ' ἐῶν ἡ Φανά-

ροια· τὸ δὲ λοιπὸν ἢ ἡμετέρα χώρα ἢ τῶν Ἀμασέων, πολὺ 560. πασῶν πλείσθη καὶ ἀρίστη. Τὸ μὲν οὖν πρὸς τῇ Φαναροῖα μέρος τῆς Φαζημωνίτιδος λίμνη κατέχει πελαγία τὸ μέγεθος, ἢ Στιφάνη καλουμένη, πολύοψος, καὶ κύκλω νομάς ἀφθότους ἔχουσα καὶ παντοδαπὰς· ἐπίκειται δ' αὐτῇ φρούριον ἐρυμνόν, ἔρημον νῦν, ἢ Κιζάρη, καὶ πλησίον βασιλῆιον κατεσκευασμένον· ἢ δὲ λοιπὴ ψιλή τὸ πλέον καὶ σιτοφόρος χώρα. Ὑπέρκειται δὲ τῆς τῶν Ἀμασέων τὰ τε θερμὰ ὕδατα τῶν Φαζημωνιτῶν, ὑγιεινὰ σφόδρα, καὶ τὸ Σαγύλιον ἐπὶ ὄρους ὄρθίου καὶ ὑψηλοῦ, πρὸς ὀξείαν ἀνατείναντος ἄκραν, ἔρυμα ἰδρυμένον, ἔχον καὶ ὑδρεῖον δαψιλές, ὃ νῦν ὠλιγώρηται· τοῖς δὲ βασιλεῦσιν ἦν χρήσιμον εἰς πολλὰ. Ἐνταῦθα δὲ ἐάλω καὶ διεφθάρη ὑπὸ τῶν Φαρνάκου τοῦ βασιλέως παίδων Ἀρσάκης, δυναστεύων καὶ νεωτερίζων, ἐπιτρέψαντος οὐδενὸς τῶν ἡγεμόνων· ἐάλω δὲ οὐ βία, τοῦ ἐρύματος ληφθέντος ὑπὸ Πολέμωνος καὶ Λυκομήδους, βασιλέων ἀμφοῖν, ἀλλὰ λιμῶ· ἀνέφυγε γὰρ εἰς τὸ ὄρος παρασκευῆς χωρὶς, εἰργόμενος τῶν πεδίων· εὖρε δὲ καὶ τὰ ὑδρεῖα ἐμπεφραγμένα πέτραις ἡλιβάτοις. Οὕτω γὰρ διετέτακτο Πομπήϊος, κατασπᾶν κελεύσας τὰ φρούρια, καὶ μὴ ἔαν χρήσιμα τοῖς ἀναφεύ- 561. γειν εἰς αὐτὰ βουλομένοις λησθηρίων χάριν. Ἐκεῖνος μὲν οὖν οὕτω διέταξε τὴν Φαζημωνίτιν· οἱ δ' ὕστερον βασιλεῦσι καὶ ταύτην διένειμαν.

§. 39.

Ἡ δ' ἡμετέρα πόλις κεῖται μὲν ἐν φάραγγι βαθεία καὶ μεγάλη, δι' ἧς ὁ Ἴρις φέρεται ποταμός· κατεσκευάσαι δὲ Θαυμασῶς προνοία τε καὶ φύσει, πόλεως ἅμα τε καὶ φρουρίου παρέχεσθαι χρεῖαν δυναμένη. Πέτρα γὰρ ὑψηλὴ καὶ περίκρημνος, κατερρώγυϊα ἐπὶ τὸν ποταμὸν, τῇ μὲν ἔχουσα τὸ τεῖχος ἐπὶ τῷ χεῖλει τοῦ ποταμοῦ, κατ' ὃ ἡ πόλις συνώκισται· τῇ δ'

561. ἀνατρέχον ἑκατέρωθεν ἐπὶ τὰς κορυφάς· δύο δ' εἰσὶ συμφυεῖς ἀλλήλαις, πεπυργωμένοι παγκάλως· ἐν δὲ τῷ περιβόλῳ τούτῳ βασιλεία τ' ἐστὶ καὶ βασιλέων μνήματα· αἱ κορυφαὶ δ' ἔχουσι αὐχένα παντάπασι σενόν, πέντε ἢ ἕξ σαδίων ἑκατέρωθεν τὸ ὕψος, ἀπὸ τῆς ποταμίας ἀναβαίνουντι καὶ τῶν προασειῶν· ἀπὸ δὲ τοῦ αὐχένου ἐπὶ τὰς κορυφὰς ἄλλη σαδιαία λείπεται πρόσβασις ὀξεῖα, καὶ πάσης βίας κρείττων· ἔχει δὲ καὶ ὑδρεῖα ἐν τὸς ἀναφαίρετα, συρίγγων τετμημένων δυεῖν, τῆς μὲν ἐπὶ τὸν ποταμόν, τῆς δ' ἐπὶ τὸν αὐχένα. Ἐπέξευκται δὲ γέφυρα τῷ ποταμῷ, μία μὲν ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ τὸ προάσειον, ἄλλη δ' ἀπὸ τοῦ προασειοῦ πρὸς τὴν ἔξω χώραν· κατὰ γὰρ τὴν γέφυραν ταύτην ἀπολήγει τὸ ὄρος τὸ τῆς πέτρας ὑπερκείμενον. Αὐλῶν δ' ἐστὶν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ διήκων, οὐ πλατὺς τὸ πρῶτον τελέως, ἔπειτα πλατύνεται, καὶ ποιεῖ τὸ Χιλιόκωμον καλούμενον πεδῖον· εἶδ' ἡ Διακοπηνὴ καὶ ἡ Πιμωλισηνὴ χώρα εὐδαίμων πᾶσα μέχρι τοῦ Ἄλυος. Ταῦτα μὲν τὰ ἀρκτικά μέρη τῆς τῶν Ἀμασέων χώρας, μῆκος ὅσον πεντακοσίων σαδίων· ἔπειδ' ἐξῆς ἡ λοιπὴ πολὺ ταύτης ἐπιμηκεσέρα μέχρι τοῦ Βαβανόμου καὶ τῆς Ξιμνηῆς, ἥπερ καὶ αὐτὴ καθήκει μέχρι πρὸς τὸν Ἄλυν. Τοῦτο μὲν δὴ τὸ μῆκος· πλάτος δὲ τὸ ἀπὸ τῶν ἄρκτων πρὸς νότον ἐπὶ τε τὴν Ζηλιτίν καὶ τὴν μεγάλην Καππαδοκίαν μέχρι τῶν Τρόκμων. Εἰσὶ δ' ἐν τῇ Ξιμνηῇ ἄλλες ὄρυκτοὶ, ἀφ' ὧν εἰκάζουσιν εἰρῆσθαι Ἄλυν τὸν ποταμόν. Ἔστι δὲ καὶ ἐρύματα πλείω κατεσκαμμένα ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ, καὶ ἔρημος γῆ πολλή, διὰ τὸν Μιθριδατικὸν πόλεμον. Ἔστι μέντοι πᾶσα μὲν εὐδενδρος, ἡ δὲ [καὶ] ἰππόδοτος, καὶ τοῖς ἄλλοις θρέμμασι πρόσφορος· ἅπαντα δ' οἰκήσιμος καλῶς. Ἐδόθη δὲ καὶ ἡ Ἀμάσεια βασιλεῦσι· νῦν δ' ἐπαρχία ἐστὶ.

§. 40.

Λοιπή δ' ἐστὶν ἡ ἐκτὸς Ἄλλος χώρα τῆς Ποντικῆς ἐπαρχίας 561.
 ἡ περὶ τὸν Ὀλγασσυν, συναφῆς τῇ Σινωπίδι. Ἐστὶ δ' ὁ Ὀλγασ- 562.
 σος ὄρος σφόδρα ὑψηλὸν καὶ δύσβατον· καὶ ἱερά τοῦ ὄρους
 τούτου πανταχοῦ καθιδρυμένα ἔχουσιν οἱ Παφλαγόνες. Περί-
 κείται δ' ἰκανῶς χώρα ἀγαθῆ, ἥ τε Βλαηνῆ καὶ ἡ Δομανῆτις,
 δι' ἧς Ἀμνίας ρεῖ ποταμός. Ἐνταῦθα Μιθριδάτης ὁ Εὐπάτωρ
 τὰς Νικομήδους τοῦ Βιθυνοῦ δυνάμεις ἄρδην ἠφάνισεν, οὐκ
 αὐτὸς παρατυχῶν, ἀλλὰ διὰ τῶν στρατηγῶν· καὶ ὁ μὲν φεύγων
 μετ' ὀλίγων εἰς τὴν οἰκίαν ἐσώθη, κάκειθεν εἰς Ἰταλίαν ἔπλευ-
 σεν· ὁ δ' ἠκολούθησε, καὶ τὴν τε Βιθυνίαν εἶλεν ἐξ ἐφόδου,
 καὶ τὴν Ἀσίαν κατέσχε μέχρι Καρίας καὶ Λυκίας. Κάνταῦθα
 δ' ἀπεδείχθη πόλις ἡ Πομπηίουπολις· ἐν δὲ τῇ πόλει ταύτῃ
 τὸ Σανδαρακούργιον οὐ πολὺ ἄπωθεν Πιμωλίσων, φρουρίου
 βασιλικοῦ κατεσκευασμένου, ἀφ' οὗ ἡ χώρα ἡ ἐκατέρωθεν τοῦ
 ποταμοῦ καλεῖται Πιμωλισιηνή. Τὸ δὲ Σανδαρακούργιον ὄρος
 κοῖλόν ἐστιν ἐκ τῆς μεταλλείας, ὑπεληλυθότων αὐτὸ τῶν ἐργα-
 ζομένων διώρυξι μεγάλαις· εἰργάζοντο δὲ δημοσιῶναι, μεταλ-
 λευταῖς χρώμενοι τοῖς ἀπὸ κακουργίας ἀγοραζομένοις ἀν-
 δραπόδοις· πρὸς γὰρ τῷ ἐπιπόνῳ τοῦ ἔργου, καὶ θανάσιμον
 καὶ δύσοιστον εἶναι τὸν ἀέρα φασὶ τὸν ἐν τοῖς μετάλλοις, διὰ
 τὴν βαρύτητα τῆς τῶν βάλων ὀσμῆς, ὥστε ὠκύμορα εἶναι τὰ
 σώματα. Καὶ δὴ καὶ ἐκλείπεσθαι συμβαίνει πολλάκις τὴν με-
 ταλλείαν διὰ τὸ ἀλυσιτελές· πλειόνων μὲν, ἢ διακοσίων, ἔντων
 τῶν ἐργαζομένων, συνεχῶς δὲ νόσοις καὶ φθοραῖς θάπανωμέ-
 νων. Τοσαῦτα καὶ περὶ τοῦ Πόντου εἰρήσθω.

§. 41.

Μετὰ δὲ τὴν Πομπηίουπολιν ἡ λοιπὴ τῆς Παφλαγονίας ἐστὶ

562. τῆς μεσογαίας μέχρι Βιθυνίας ἰούσι πρὸς δύσιν. Ταύτης δὲ καίπερ ὀλίγης οὔσης, μικρὸν μὲν πρὸ ἡμῶν ἤρχον πλείους· νῦν δ' ἔχουσι Ῥωμαῖοι, τοῦ γένους τῶν βασιλέων ἐκλιπόντος. Ὀνομάζουσι δ' οὖν τὴν ὄμορον τῇ Βιθυνίᾳ Τιμωνῆτιν, καὶ τὴν Γεζατόριγος, καὶ Μαρμωλίτιν τε, καὶ Σανισσηνὴν, καὶ Ποταμίαν· ἦν δὲ τις καὶ Κιμιατηνὴ, ἐν ἣ τὰ Κιμιάτα φρούριον ἐρυμνὸν, ὑποκείμενον τῇ τοῦ Ὀλγάσσουος ὄρεινῃ, ᾧ χρησάμενος ὀρμητηρίῳ Μιθριδάτης, ὁ Κτίσης προσαγορευθεὶς, κατέστη τοῦ Πόντου κύριος· καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ τὴν διαδοχὴν ἐφύλαξαν μέχρι τοῦ Εὐπάτορος. Ὑστάτος δὲ τῆς Παφλαγονίας ἦρξε Δηϊόταρος, Κάσσορος υἱὸς, ὁ προσαγορευθεὶς φιλάδελφος, τὸ Μορξέου βασιλεῖον ἔχων τὰ Γάγγρα, πολισμάτιον ἅμα καὶ φρούριον.

§. 42.

Εὐδοξος δ' ὀρυκτοὺς ἰχθῦς ἐν τῇ Παφλαγονίᾳ λέγων ἐν 563. ξηροῖς τόποις, οὐ διορίζει τὸν τόπον· ἐν ὑγροῖς δὲ περὶ τὴν Ἀσκανίαν λίμνην φησὶ τὴν ὑπὸ Κίῳ, λέγων οὐδὲν σαφές. Ἐπεὶ δὲ καὶ τὴν ὄμορον τῷ Πόντῳ Παφλαγονίαν ἐκτιθέμεθα, τοῖς δὲ Παφλαγόσιμ ὄμοροῦσιν οἱ Βιθυνοὶ πρὸς δύσιν, πειρασόμεθα καὶ τὰ τούτων ἐπελθεῖν· ἔπειτα λαβόντες ἀρχὴν ἄλλην ἐκ τε τούτων, καὶ τῶν Παφλαγόνων, τὰ ἐξῆς τούτων τὰ πρὸς νότον μέχρι τοῦ Ταύρου συνυφανοῦμεν, τὰ παράλληλα τῷ Πόντῳ καὶ τῇ Καππαδοκίᾳ· τοιαύτην γάρ τινα ὑπογράφει τάξι καὶ μερισμὸν ἢ τῶν τόπων φύσις.

Κ Ε Φ. Δ.

§. 1.

Τὴν δὲ Βιθυνίαν ἀπὸ μὲν τῆς ἀνατολῆς ὀρίζουσι Παφλα- 563.
γόνες τε καὶ Μαριανδυνοί, καὶ τῶν Ἐπικτήτων τινές· ἀπὸ δὲ
τῶν ἄρκτων ἢ Ποντικῆ θαλάττα ἢ ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ
Σαγγαρίου μέχρι τοῦ στόματος τοῦ κατὰ Βυζάντιον καὶ Χαλ-
κηδόνα· ἀπὸ δὲ δύσεως ἢ Προποντίδος· πρὸς νότον δ' ἢ τε Μυσία
καὶ ἢ Ἐπικτήτος *καλουμένη* Φρυγία, ἢ δ' αὐτὴ καὶ Ἑλλησ-
ποντικῆ Φρυγία καλουμένη.

§. 2.

Ταύτης δ' ἐπὶ μὲν τῷ στόματι τοῦ Πόντου Χαλκηδῶν ἰδρυ-
ται, Μεγαρέων κτίσμα, καὶ κώμη Χρυσόπολις, καὶ τὸ Ἱερόν
τὸ Χαλκηδόνιον· ἔχει δ' ἡ χώρα μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάττης
κρήνην Ἀζαριτίαν, τρέφουσαν κροκοδείλους μικρούς· ἔπειτ' ἐκ-
δέχεται τῶν Χαλκηδονίων ἡϊῶν, ὁ Ἄσακηνός καλούμενος κόλ-
πος, μέρος ὦν τῆς Προποντίδος, ἐν ᾧ ἢ Νικομήθεια ἔκτισαι,
ἐπώνυμος ἐνός τῶν Βιθυνικῶν βασιλέων, τοῦ κτίσαντος αὐτήν·
πολλοὶ δ' ὁμωνύμως ὠνομάσθησαν, καθάπερ Πτολεμαῖοι, διὰ
τὴν τοῦ πρώτου δόξαν. Ἦν δ' ἐν αὐτῷ τῷ κόλπῳ καὶ Ἄσακός
πόλις, Μεγαρέων κτίσμα, καὶ Ἀθηναίων, καὶ μετὰ ταῦτα
Δοιδαλοῦ, ἀφ' ἧς καὶ ὁ κόλπος ὠνομάσθη· κατεσκάφη δ' ὑπὸ
Λυσιμάχου· τοὺς δ' οἰκήτορας μετήγαγεν εἰς Νικομήθειαν ὁ
κτίσας αὐτήν.

§. 3.

Τῷ δ' Ἄσακηνῷ κόλπῳ ἄλλος συνεχῆς ἔστιν, εἰσέχων μάλισα

563. πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον, ἐν ᾧ Προυσιάς ἐστιν ἡ Κίος πρότερον ὀνομασθεῖσα· κατέσκαψε δὲ τὴν Κίον Φίλιππος, ὁ Δημητρίου μὲν υἱὸς, Περσέως δὲ πατήρ, ἔδωκε δὲ Προυσία τῷ Ζήλῳ, συγκατασκάψαντι καὶ ταύτην, καὶ Μύρλειαν ἀσυγχεῖτονα πόλιν, πλησίον δὲ καὶ Προύσης οὔσαν· ἀναλαβὼν δὲ ἐκεῖνος ἐκ τῶν ἐρειπίων αὐτάς, ἐπωνόμασεν ἀφ' ἑαυτοῦ μὲν Προυσιάδα πόλιν τὴν Κίον, τὴν δὲ Μύρλειαν Ἀπάμειαν ἀπὸ τῆς γυναικὸς. Οὗτος δ' ἐστὶν ὁ Προυσίας ὁ καὶ Ἀντίβαν δεξάμενος, ἀναχωρήσαντα δεῦρο μετὰ τὴν Ἀντιόχου ἦταν, καὶ τῆς ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυγίας ἀνάσασιν κατὰ συμβάσεις τοῖς Ἀτταλικοῖς· ἦν οἱ μὲν πρότερον ἐκάλουον μικρὰν Φρυγίαν, ἐκεῖνοι δ' Ἐπίκτητον
564. ὠνόμασαν. Ὑπέρεκειται δὲ τῆς Προυσιάδος ὄρος, ὃ καλοῦσιν Ἀργανθώνιον. Ἐνταῦθα δὲ μυθεύουσι, τὸν Ἰλῶν, ἓνα τῶν Ἡρακλέους ἐταίρων, συμπλεύσαντα ἐπὶ τῆς Ἀργούς αὐτῷ, ἐξιόντα δὲ ἐπὶ ὑδρείαν ὑπὸ νυμφῶν ἀρπαγῆναι. Κίον δὲ, καὶ τοῦτον Ἡρακλέους ἐταῖρον καὶ σύμπλουν, ἐπανελθόντα ἐκ Κόλχων αὐτόθι καταμεῖναι, καὶ κτίσαι τὴν πόλιν ἐπώνυμον αὐτοῦ. Καὶ νῦν δ' ἔτι ἐορτὴ τις ἄγεται παρὰ τοῖς Προυσιεῦσιν *καὶ* Ὀρειθάσια, Διασευόντων καὶ καλούντων Ἰλῶν, ὡς ἂν κατὰ ζήτησιν τὴν ἐκείνου πεποιημένων τὴν ἐπὶ τὰς ὕλας ἐξοδόν. Πολιτευσάμενοι δὲ πρὸς Ῥωμαίους οἱ Προυσιεῖς εὐνοικῶς, ἔλευθερίας ἔτυχον. Οἱ δ' Ἀπαμεῖς ἀποικίαν ἐδέξαντο Ῥωμαίων. Προῦσα δὲ ὑπὸ τῷ Ὀλύμπῳ ἱδρύεται τῷ Μυσίῳ, πόλις εὐνομούμενη, τοῖς τε Φρυξίν ὁμορος καὶ τοῖς Μυσοῖς, κτίσμα Προυσίου τοῦ Κίον πόλίσαντος.

§. 4.

Διορίσαι δὲ τοὺς ὄρους χαλεπὸν τοὺς τε Βιθυνῶν, καὶ Φρυγῶν, καὶ Μυσῶν, καὶ ἔτι Δολιόνων τῶν περὶ Κύζικον, καὶ Μυθδόνων, καὶ Τρώων. Καὶ διότι μὲν δεῖ εἶναι ἕκαστον τῶν

φύλων χωρίς, ὁμολογεῖται· ἐπὶ τε τῶν Φρυγῶν καὶ τῶν Μυ- 564.
σῶν καὶ παροιμιάζονται,

Χωρίς τὰ Μυσῶν καὶ Φρυγῶν ὀρίσματα·

διορίσασθαι δὲ χαλεπόν. Αἴτιον δὲ τὸ τοὺς ἐπήλυδας, στρα-
τιώτας καὶ βαρβάρους ὄντας, μὴ βεβαίως κατέχειν τὴν κρατη-
θεῖσαν, ἀλλὰ πλανήτας εἶναι τὸ πλεόν, ἐκβάλλοντας καὶ ἐκ-
βαλλομένους. Ἄπαντα δὲ τὰ ἔθνη ταῦτα Θράκιά τις εἰκάζει
ἂν, διὰ τὸ τὴν περαιάν νέμεσθαι τούτους, καὶ διὰ τὸ μὴ
πολὺ ἐξαλλάττειν ἀλλήλων ἑκατέρους.

§. 5.

Ὅμως δ', ἐφ' ὅσον εἰκάζειν οἶόν τε, τῆς μὲν Βιθυνίας μέσην
ἂν τις θεῖη καὶ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Αἰσίου τὴν Μυσίαν, ἀπτο-
μένην τῆς Θαλάττης, καὶ διήκουσαν μέχρι τοῦ Ὀλύμπου, σχε-
δόν τι παντός. Κύκλω δὲ τὴν Ἐπίκτητον, κειμένην ἐν τῇ μεσο-
γαίᾳ, Θαλάττης οὐδαμοῦ ἀπτομένην, διατείνουσαν δὲ μέχρι
τῶν ἐσίων μερῶν τῆς Ἀσκανίας λίμνης τε καὶ χώρας· ὁμωνύ-
μως γὰρ τῇ λίμνῃ καὶ ἡ χώρα ἐλέγετο, καὶ ἦν αὐτῆς τὸ μὲν
Φρύγιον, τὸ δὲ Μύσιον· ἀπωτέρω δὲ τῆς Τροίας τὸ Φρύ-
γιον. Καὶ δὴ καὶ οὕτως δεκτέον τὸ παρά τῷ Ποιητῇ, ὅταν φῆ·

Φόρκυς δ' αὖ Φρύγας ἦγε καὶ Ἀσκανίος Θεοιδῆς,

τῆλ' ἐξ Ἀσκανίης,

τῆς Φρυγιακῆς, ὡς οὐσης ἐγγυτέρω ἄλλης Ἀσκανίας τῆς Μυ-
σιακῆς πρὸς τῇ νῦν Νικαίᾳ, ἧς μέμνηται, ὅταν φῆ·

Πάλμυ τ', Ἀσκανιόν τε, Μόρυμ θ', υἱ' Ἴπποτίωνος,

Μυσῶν ἀγχεμάχων ἡγήτορα,

οἳ ρ' ἐξ Ἀσκανίης ἐριβόλακος ἦλθον ἀμοιβοί.

565.

Οὐ θαυμαστὸν δ', εἰ τῶν Φρυγῶν εἰπὼν τινα ἡγεμόνα Ἀσκά-
μιον, καὶ ἐξ Ἀσκανίας ἦκοντα, καὶ Μυσῶν τινα λέγει ἡγεμόνα
Ἀσκανιον καὶ ἐξ Ἀσκανίας ἦκοντα πολλὴ γὰρ ἡ ὁμωνυμία παρ'

565. αὐτῶ, καὶ ἡ ἀπὸ τῶν ποταμῶν καὶ λιμνῶν καὶ χωρίων ἐπι-
κλησις.

§. 6.

Καὶ τὸν Αἰσηπονὸν δὲ τῶν Μυσῶν ὄριον παραδίδωσιν αὐτὸς ὁ Ποιητής· τὴν γὰρ ὑπὲρ τοῦ Ἰλίου παρῶρειαν τῆς Τροίας καταλέξας τὴν ὑπ' Αἰνεΐα, ἣν Δαρδανίαν ἐκάλεσε, τίθησιν ἐφεξῆς πρὸς ἄρκτον καὶ τὴν Λυκίαν, τὴν ὑπὸ Πανδάρῳ, ἐν ἣ ἡ Ζέλεια, καὶ φησὶν·

Οἱ δὲ Ζέλειαν ἔναιον ὑπαὶ πόδα νεΐατον Ἰδης,
Ἄφνειοί, πίνοντες ὕδωρ μέλαν Αἰσήποιο,
Τρῶες.

Τῇ δὲ Ζελεΐα ὑποπέπτωκε πρὸς Θαλάττη ὑπὲρ τοῦ Αἰσήπου τὸ τῆς Ἀδρασειᾶς πεδίον, καὶ [ἡ] Τήρεια, καὶ ἡ Πιτύα, καὶ καθόλου ἡ νῦν Κυζικηνή ἢ πρὸς Πριάπῳ, ἣν ἐφεξῆς καταλέγει. Εἶτα ἀνακάμπει πάλιν ἐπὶ τὰ πρὸς ἑὸ μέρη, καὶ τὰ ἐπέκεινα· ὥστε ἐμφαίνει τὴν μέχρι Αἰσήπου πέρας ἡγούμενος τῆς Τρωάδος τὸ ἀρκτικὸν καὶ ἑῶν. Ἀλλὰ μὴν μετὰ γε τὴν Τρωάδα ἡ Μυσία ἐστὶ καὶ ὁ Ὀλυμπος. Ἡ μὲν οὖν παλαιὰ μνήμη τοιαύτην τινα ὑπαγορεύει τὴν τῶν ἔθνῶν θέσιν. Αἱ δὲ νῦν μεταβολαὶ τὰ πολλὰ ἐξήλλαξαν, ἄλλοτ' ἄλλων ἐπικρατούντων, καὶ τὰ μὲν συγγεόντων, τὰ δὲ διασπώντων. Καὶ γὰρ Φρύγες ἐπεκράτησαν καὶ Μυσοὶ μετὰ τὴν Τροίαν ἄλωσιν· εἶθ' ὕψερρον Λυδοί, καὶ μετ' ἐκείνους Αἰολεῖς καὶ Ἴωνες· ἔπειτα Πέρσαι καὶ Μακεδόνες· τελευταῖοι δὲ Ῥωμαῖοι, ἐφ' ὧν ἤδη καὶ τὰς διαλέκτους καὶ τὰ ὀνόματα ἀποβεβλήκασιν οἱ πλείστοι, γεγονότος ἐτέρου τινὸς μερισμοῦ τῆς χώρας, οὗ μᾶλλον φροντίσαι δεῖ, τὰ νῦν ὄντα λέγοντας, τῇ δὲ ἀρχαιολογίᾳ μετρίως προσέχοντας.

§. 7.

Ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ τῆς Βιθυνίας, τό τε Βιθύσιον ἔστιν 565.
 ὑπερκείμενον τοῦ Τιείου, καὶ ἔχον τὴν περὶ Σάλωνα χώραν
 ἀρίστην βουβοσίῳ, ὅθεν ἔστιν ὁ Σαλωνίτης τυρός· καὶ Νίκαια,
 ἡ μητρόπολις τῆς Βιθυνίας ἐπὶ τῇ Ἀσκανίᾳ λίμνῃ· περικείται
 δὲ κύκλῳ πεδίου μέγα καὶ σφόδρα εὐδαίμων, οὐ πάνυ δὲ ὑγιει-
 νὸν τοῦ θέρους· κτίσμα Ἀντιγόνου μὲν πρῶτον τοῦ Φιλίππου,
 ὃς αὐτὴν Ἀντιγονίαν προσεῖπεν· εἶτα Λυσιμάχου, ὃς ἀπὸ τῆς
 γυναικὸς μετωνόμασε Νίκαιαν· ἦν δ' αὐτὴ θυγάτηρ Ἀντιπά-
 τρου. Ἔστι δὲ τῆς πόλεως ἑκκαίδεκάσθδιος ὁ περίβολος ἐν τε-
 τραγώνῳ σχήματι· ἔστι δὲ καὶ τετράπυλος, ἐν πεδίῳ κείμενος,
 ἐρρύμοτομημένος πρὸς ὀρθὰς γωνίας, ὡς' ἀφ' ἐνὸς λίθου, 566.
 κατὰ μέσον ἰδρυμένου τὸ γυμνάσιον, τὰς τέτταρας ὀρθᾶς
 πύλας. Μικρὸν δ' ὑπὲρ τῆς Ἀσκανίας λίμνης Ὀτροία πολίχνη,
 πρὸς τοῖς ὄροις ἤδη τῆς Βιθυνίας τῆς πρὸς ἑω· εἰκάζουσι δ'
 ἀπὸ Ὀτρέως Ὀτροίαν καλεῖσθαι.

§. 8.

Ὅτι δ' ἦν κατοικία Μυσῶν ἡ Βιθυνία [πρότερον], πρῶτον
 μαρτυρήσει Σκύλαξ ὁ Καρυανδεὺς, φήσας, περιοικεῖν τὴν Ἀσκα-
 νίαν λίμνην Φρύγας καὶ Μυσούς· ἔπειτα Διονύσιος ὁ τὰς κτίσεις
 συγγράψας, ὃς τὰ κατὰ Χαλκηδῶνα καὶ Βυζάντιον γενὰ, ἃ νῦν
 Θράκιος Βόσπορος καλεῖται, πρότερον φησι Μύσιον Βόσπορον
 προσαγορεύεσθαι· τοῦτο δ' ἂν τις καὶ τοῦ Θράκας εἶναι τοὺς
 Μυσούς μαρτύριον θεῖη. Ὅ τε Εὐφορίων,

— Μυσοῖο παρ' ὕδασι Βιθυνίῳ,

λέγων, καὶ ὁ Αἰτωλὸς Ἀλέξανδρος,

Οἱ καὶ ἐπ' Ἀσκανίων δώματ' ἔχουσι ῥοῶν
 Λίμνης Ἀσκανίης ἐπὶ χεῖλεσιν· ἔνθα Δολίων
 Υἱὸς Σιληνοῦ νάσσατο καὶ Μελίης,

566. τὸ αὐτὸ ἐκμαρτυροῦσιν, οὐδαμοῦ τῆς Ἀσκανίας λίμνης εὐρισκομένης, ἀλλ' ἐνταῦθα μόνον.

§. 9.

Ἄνδρες δ' ἀξιόλογοι κατὰ παιδείαν γεγονάσιν ἐν τῇ Βιθυνίᾳ, Ξενοκράτης τε ὁ φιλόσοφος, καὶ Διονύσιος ὁ διαλεκτικός, καὶ Ἴππαρχος, καὶ Θεοδόσιος καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ, μαθηματικοί, Κλεοφάνης τε ῥήτωρ, ὁ Μυρλεανὸς, Ἀσκληπιάδης τε ἰατρός, ὁ Προυσιεύς.

§. 10.

Πρὸς νότον δ' εἰσὶ τοῖς Βιθυνοῖς οἱ περὶ τὸν Ὀλυμπον Μυσοί, οὓς Ὀλυμπηνοὺς καλοῦσιν τινες, οἱ δ' Ἑλλησποντίους· καὶ ἡ ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυγία· τοῖς δὲ Παφλαγόσι Γαλάται· ἀμφοτέρων τε τούτων ἔτι πρὸς νότον ἡ μεγάλη Φρυγία καὶ Λυκαονία μέχρι τοῦ Ταύρου τοῦ Κιλικίου καὶ τοῦ Πισιδικοῦ. Ἐπεὶ δὲ τὰ τῇ Παφλαγονίᾳ συνεχῆ παράκειται τῷ Πόντῳ, καὶ τῇ Καππαδοκίᾳ, καὶ τοῖς ἤδη περιωθευμένοις ἔθνεσιν, οἰκεῖον ἂν εἴη τὰ τούτοις γειτονοῦντα μέρη προσαποδοῦναι πρῶτον, ἔπειτα τοὺς ἐξῆς τόπους παραδειῖξαι.

Κ Ε Φ. Ε.

§. 1.

Πρὸς νότον τοίνυν εἰσὶ τοῖς Παφλαγόσι Γαλάται· τούτων δ' ἐσὶν ἔθνη τρία, δύο μὲν τῶν ἡγεμόνων ἐπώνυμα, Τρόκμοι, καὶ Τολιςυβόγιοι, τὸ τρίτον δ' ἀπὸ τοῦ ἐν Κελτικῇ ἔθνος Τεκτόσαγες. Κατέσχον δὲ τὴν χώραν ταύτην οἱ Γαλάται πλανηθέντες πολὺν χρόνον, καὶ καταδραμόντες τὴν ὑπὸ τοῖς Ἄττα-

λικοῖς βασιλεῦσι χώραν, καὶ τοῖς Βιθυνοῖς, ἕως παρ' ἐκόντων 566. ἔλαβον τὴν νῦν Γαλατίαν καὶ Γαλλογραικίαν λεγομένην. Ἀρχηγὸς δὲ μάλισα δοκεῖ τῆς περαιώσεως τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν γενέσθαι Λεονόριος. Τριῶν δὲ ὄντων ἔθνῶν ὁμογλώττων, καὶ κατ' ἄλλο οὐδὲν ἐξηλλαγμένων, ἕκαστον διελόντες εἰς τέτταρας 567. μερίδας, τετραρχίαν ἐκάστην ἐκάλεσαν, τετράρχην ἔχουσαν ἴδιον, καὶ δικαστὴν ἓνα, καὶ στρατοφύλακα ἓνα, ὑπὸ τῷ τετράρχῃ τεταγμένους, ὑποστρατοφύλακας δὲ δύο. Ἡ δὲ τῶν δώδεκα τετραρχῶν βουλή ἄνδρες ἦσαν τριακόσιοι· συνήγοντο δὲ εἰς τὸν καλούμενον Δρυνέμετον. Τὰ μὲν οὖν φονικὰ ἢ βουλή ἔκρινε· τὰ δὲ ἄλλα οἱ τετράρχαι καὶ οἱ δικασταί. Πάλαι μὲν οὖν ἦν τοιαύτη τις ἡ διάταξις· καθ' ἡμᾶς δὲ εἰς τρεῖς, εἴτ' εἰς δύο ἡγεμόνας, εἴτα εἰς ἓνα ἦκεν ἡ δυναστεία, εἰς Δηϊόταρον, εἴτα ἐκεῖνον διεδέξατο Ἀμύντας· νῦν δ' ἔχουσι Ῥωμαῖοι, καὶ ταύτην, καὶ τὴν ὑπὸ τῷ Ἀμύντᾳ γενομένην πᾶσαν, εἰς μίαν συναγαγόντες ἐπαρχίαν.

§. 2.

Ἐχουσι δὲ οἱ μὲν Τρόκμοι τὰ πρὸς τῷ Πόντῳ καὶ τῇ Καππαδοκίᾳ· ταῦτα δ' ἐς τὰ κράτισα ὧν νέμονται Γαλάται· φρούρια δ' αὐτοῖς τετείχισαι τρία, Ταοῦιον, ἐμπορεῖον τῶν ταύτη, ὅπου ὁ τοῦ Διὸς κολοσσὸς χαλκοῦς, καὶ τέμενος αὐτοῦ ἄσυλον· καὶ Μιθριδάτιον, ὃ ἔδωκε Πομπηῖος Μάγνος Δηϊοτάρῳ, τῆς Ποντικῆς βασιλείας ἀφορίσας· τρίτον δὲ *πῶς* Δανάλα, ὅπου τὸν σύλλογον ἐποίησαντο Πομπηῖός τε καὶ Λεύκολλος· ὁ μὲν, ἦκων ἐπὶ τὴν τοῦ πολέμου διαδοχὴν, ὁ δὲ, παραδιδούς τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἀπαίρων ἐπὶ τὸν Θρίαμβον. Τρόκμοι μὲν δὴ ταῦτ' ἔχουσι τὰ μέρη. Τεκτόσαγες δὲ τὰ πρὸς τῇ μεγάλῃ Φρυγίᾳ, τῇ κατὰ Πεσσινοῦντα καὶ Ὀρκαορικούς· τούτων δ' ἦν φρούριον Ἄγκυρα, ὁμώνυμος τῇ πρὸς Λυδίαν περὶ Βλαῦδον πολίχνη

567. Φρυγιακῆ. Τολιςοβόγιοι δὲ ὄμοροι Βιθυνοῖς εἰσι καὶ τῇ Ἐπικτήτῳ καλουμένη Φρυγίᾳ· φρούρια δ' αὐτῶν ἐσι τό τε Βλούκιον καὶ τὸ Πηϊόν· ὧν τὸ μὲν ἦν βασιλεῖον Δηϊοτάρου, τὸ δὲ γαζοφυλάκιον.

§. 3.

Πεσσινοῦς δ' ἐσὶν ἐμπορεῖον τῶν ταύτη μέγιστον, ἱερὸν ἔχον τῆς Μητρὸς τῶν Θεῶν, σεβασμοῦ μεγάλου τυγχάνον· καλοῦσι δ' αὐτὴν Ἄγδισιν. Οἱ δ' ἱερεῖς τὸ παλαιὸν μὲν δυνάσαι τινὲς ἦσαν, ἱερωσύνην καρπούμενοι μεγάλην· νυνὶ δὲ τούτων μὲν αἰ τιμαὶ πολὺ μεμείωνται, τὸ δ' ἐμπορεῖον συμμένει· κατεσκευάσαι δ' ὑπὸ τῶν Ἀτταλικῶν βασιλέων ἱεροπρεπῶς τὸ τέμενος, ναῶ τε καὶ ἑοαῖς λευκολίθοις· ἐπιφανὲς δ' ἐποίησαν Ῥωμαῖοι τὸ ἱερὸν, ἀφίδρυμα ἐνθένδε τῆς Θεοῦ μεταπεμφάμενοι κατὰ τοὺς τῆς Σιδύλλης χρησμούς· καθάπερ καὶ τοῦ Ἀσκληπιοῦ τοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ. Ἐσὶ δὲ καὶ ὄρος ὑπερκείμενον τῆς πόλεως, τὸ Δίνδυμον, ἀφ' οὗ ἡ Δινδυμηνή, καθάπερ ἀπὸ τῶν Κυβέλων ἡ Κυβέλη. Πλησίον δὲ καὶ ὁ Σαγγάριος ποταμὸς ποιεῖται τὴν ῥύσιν. Ἐπὶ δὲ τούτῳ τὰ παλαιὰ τῶν Φρυγῶν οἰκητήρια, Μίδου, καὶ ἔτι πρότερον Γορδίου, καὶ ἄλλων τινῶν, οὐδ' ἔχνη σώζοντα πόλεων, ἀλλὰ κῶμαι, μικρῶ μείζους τῶν ἄλλων· οἷόν ἐσι τὸ Γόρδιον καὶ Γορβεοῦς, τὸ τοῦ Κάσορος βασιλεῖον τοῦ Σαωκονδαρίου, ἐν ᾧ γαμβρὸν ὄντα τοῦτον ἀπέσφαξε Δηϊόταρος, καὶ τὴν θυγατέρα τὴν ἑαυτοῦ· τὸ δὲ φρούριον κατέσπασε, καὶ διελυμήνατό τὸ πλεῖστον τῆς κατοικίας.

§. 4.

Μετὰ δὲ τὴν Γαλατίαν πρὸς νότον ἢ τε λίμνη ἐσὶν ἡ Τάττα, παρακειμένη τῇ μεγάλῃ Καππαδοκίᾳ τῇ κατὰ τοὺς Μοριμηνοῦς, μέρος δ' οὖσα τῆς μεγάλης Φρυγίας· καὶ ἡ συνεχὴς ταύτη μέχρι τοῦ Ταύρου, ἧς τὴν πλείστην Ἀμύντας εἶχεν. Ἡ
 μέν

μὲν οὖν Τάττα ἀλοπήγιόν ἐσιν αὐτοφυές· οὕτω δὲ περιπλήττεται 568. ῥαδίως τὸ ὕδωρ παντὶ τῷ βαπτισθέντι εἰς αὐτὸ, ὥστε σεφάνους ἀλῶν ἀνέλκουσιν, ἐπειδὴν καθῶσι κύκλον σχοίνινον· τὰ τε ὄρνεα ἀλίσκεται τὰ προσαψάμενα τῷ πτερώματι τοῦ ὕδατος, παραχρῆμα πίπτοντα διὰ τὴν περίπηξιν τῶν ἀλῶν.

Κ Ε Φ. Ζ.

§. 1.

Ἦ ΤΕ δὴ Τάττα ἐσί, καὶ τὰ περὶ Ὀρκαορικοὺς, καὶ Πιτιν-
σόν, καὶ τὰ τῶν Λυκαόνων ὄροπέδια ψυχρά, καὶ ψιλὰ, καὶ
ὀναγρόβοτα, ὑδάτων τε σπάνις πολλή· ὅπου δὲ καὶ εὐρεῖν δυ-
νατὸν, βαθυτάτα φρέατα τῶν πάντων, καθάπερ ἐν Σοάτροις,
ὅπου καὶ πιπράσκειται τὸ ὕδωρ· ἐσί δὲ κωμόπολις Γαρσαούρων
πλησίον. Ὅμως δὲ, καίπερ ἄνυδρος οὔσα ἡ χώρα, πρόβατα ἐκ-
τρέφει θυμασῶς, τραχείας δὲ ἐρέας· καὶ τινες ἐξ αὐτῶν τού-
των μεγίστους πλοῦτους ἐκτήσαντο. Ἀμύντας δ' ὑπὲρ τριακοσίας
ἔσχε ποιμένας ἐν τοῖς τόποις τούτοις. Εἰσὶ δὲ καὶ λίμναι, Κώ-
ραλις μὲν ἢ μείζων, ἢ δ' ἐλάττων Τρωγιτίς. Ἐνταῦθα δὲ που
καὶ τὸ Ἰκόνιον ἐσί, πολίχνιον εὖ συνωκισμένον, καὶ χώραν εὐ-
τυχεςέραν ἔχον τῆς λεχθείσης ὀναγροδότου· τοῦτο δ' εἶχε
Πολέμων. Πλησιάζει δ' ἤδη τούτοις τοῖς τόποις ὁ Ταῦρος, ὁ
τὴν Καππαδοκίαν ὀρίζων καὶ τὴν Λυκαονίαν πρὸς τοὺς ὑπερ-
κειμένους Κίλικας τοὺς Τραχειώτας. Λυκαόνων δὲ καὶ Καπ-
παδόκων ὄριόν ἐσί τὸ μεταξὺ Κοροπασσοῦ, κώμης Λυκαόνων,
καὶ Γαρσαούρων, πολιχνίου Καππαδόκων. Ἐσί δὲ τὸ μεταξὺ
διάστημα τῶν φρουρίων τούτων ἑκατὸν εἴκοσί που σταδίαι.

§. 2.

568. Τῆς δὲ Λυκαονίας ἐστὶ καὶ ἡ Ἰσαυρικὴ, πρὸς αὐτῷ τῷ Ταύρῳ, ἢ τα Ἰσαυρα ἔχουσα κώμας δύο ὁμωνύμους, τὴν μὲν Παλαιὰν καλουμένην, τὴν δὲ Εὐερκῆ· ὑπήκοοι δ' ἦσαν ταύταις καὶ ἄλλαι κώμαι συχναί· λησῶν δ' ἅπασαι κατοικίαι. Παρέσχον δὲ καὶ Ῥωμαίοις πράγματα, καὶ τῷ Ἰσαυρικῷ προσαγορευθέντι Πουβλίῳ Σερβιλίῳ, ὃν ἡμεῖς ἴδομεν· ὃς καὶ ταῦτα ὑπέταξε
569. Ῥωμαίοις, καὶ τὰ πολλὰ τῶν πειρατῶν ἐρύματα ἐξείλε τὰ ἐπὶ τῇ Σαλαττῇ.

§. 3.

Τῆς δ' Ἰσαυρικῆς ἐστὶν ἐν πλευραῖς ἡ Δέρβη, μάλιστα τῇ Καππαδοκίᾳ ἐπιπεφυκὸς * το * τοῦ Ἀντιπάτρου τυραννεῖον τοῦ Δερβήτου· τούτου δ' ἦν καὶ τὰ Λάρανθα. Ἐφ' ἡμῶν δὲ καὶ τὰ Ἰσαυρα καὶ τὴν Δέρβην Ἀμύντας εἶχεν, ἐπιθέμενος τῷ Δερβήτῃ, καὶ ἀνελὼν αὐτόν· τὰ δ' Ἰσαυρα παρὰ τῶν Ῥωμαίων λαβών. Καὶ δὴ βασιλείου ἑαυτῷ κατεσκεύασεν ἐνταῦθα, τὴν παλαιὰν Ἰσαυρίαν ἀνατρέψας. Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ χωρίῳ καινὸν τεῖχος οἰκοδομῶν οὐκ ἔφθη συντελέσας, ἀλλὰ διέφθειραν αὐτόν οἱ Κιλικεῖς, ἐμβαλόντα εἰς τοὺς Ὀμοναδέας, καὶ ἐξ ἐνέδρας ληφθέντα.

§. 4.

Τὴν γὰρ Ἀντιόχειαν ἔχων τὴν πρὸς τῇ Πισιδίᾳ μέχρι Ἀπολλωνιάδος, τῆς πρὸς Ἀπαμείᾳ τῇ Κιβωτῷ, καὶ τῆς παρωρείου τινά, καὶ τὴν Λυκαονίαν, ἐπειράτο τοὺς ἐκ τοῦ Ταύρου κατατρέχοντας Κιλικεῖς καὶ Πισίδας τὴν χώραν ταύτην, Φρυγῶν οὖσαν * καὶ Κιλικίων *, ἐξαιρεῖν· καὶ πολλὰ χωρία ἐξείλεν ἀπόρρητα πρότερον ὄντα, ὧν καὶ Κρήμνα· τὸ δὲ Σανδάλιον οὐδ' ἐν-

εχειρήσε βίβη προσάγεσθαι, μεταξύ κείμενον τῆς τε Κρήμης καὶ 569. Σαγαλασσοῦ.

§. 5.

Τὴν μὲν οὖν Κρήμναν ἄποικοι Ῥωμαίων ἔχουσι. Σαγαλασσός δ' ἐστὶν ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἡγεμόνι τῶν Ῥωμαίων, ὑφ' ᾧ καὶ ἡ Ἀμύντου βασιλεία πᾶσα· διέχει δ' Ἀπαμείας ἡμέρας ὄδον, κατὰ βασιν ἔχουσα σχεδόν τι καὶ τριάκοντα σταδίων ἀπὸ τοῦ ἐρύματος· καλοῦσι δ' αὐτὴν καὶ Σελγησσόν. Ταύτην δὲ τὴν πόλιν καὶ Ἀλέξανδρος εἶλεν. Ὁ δ' οὖν Ἀμύντας, τὴν μὲν Κρήμναν εἶλεν· εἰς δὲ τοὺς Ὀμοναθεῖας παρελθὼν, οἱ ἐνομιζοντο ἀληπιότατοι, καὶ καταστάς ἤδη κύριος τῶν πλείστων χωρίων, ἀνελὼν καὶ τὸν τύραννον αὐτῶν, ἐξ ἀπάτης ἐλήφθη διὰ τῆς τοῦ τυράννου γυναικός. Καὶ τοῦτον μὲν ἐκεῖνοι διέφθειραν. Ἐκείνους δὲ Κυρίνιος ἐξεπύρθησε λιμῶ, καὶ τετρακισχιλίους ἄνδρας ἐξώγρησε, καὶ συνώκισεν εἰς τὰς ἐγγυὲς πόλεις· τὴν δὲ χώραν ἀπέλιπεν ἔρημον τῶν ἐν ἀκμῇ. Ἔστι δὲ ἐν ὑψηλοῖς τοῦ Ταύρου μέρεσι, κρημνοῖς ἀποτόμοις σφόδρα καὶ τὸ πλεον ἀδάτοις, ἐν μέσῳ κοῖλον καὶ εὐγεῶν πεδίον, εἰς αὐτῶνας πλείους διηρημένον· τοῦτο δὲ γεωργοῦντες, ὠκοῦν ἐν ταῖς ὑπερκείμεναις ὄφρυσιν, ἢ σπηλαίοις· τὰ πολλὰ δ' ἔνοπλοι ἦσαν, καὶ κατέτρεχον τὴν ἀλλοτρίαν, ἔχοντες ὄρη τειχιζόντα τὴν χώραν αὐτῶν. Συναφεῖς δ' εἰσὶ τούτοις οἱ τε ἄλλοι Πισιδαι, καὶ οἱ Σελγεῖς, οἵπερ εἰσὶν ἀξιολογώτατοι τῶν Πισιδῶν.

Κ Ε Φ. Ζ.

§. 1.

Τὸ μὲν αὖν πλεον αὐτῶν μέρας τὰς ἀκρωρείας τοῦ Ταύρου κατέχει· τιμὲς δὲ καὶ ὑπὲρ Σίδης καὶ Ἀσπένδου, Παμφυλικῶν 570.

570. πόλεων, κατέχουσι γεώλοφα χωρία, ἐλαιόφυτα πάντα· τὰ δ' ὑπὲρ τούτων, ὄρεινά ἤδη, Κατεννεῖς, ὄμοροι Σελγεῦσι καὶ Ὀμοναδεῦσι. Σαγαλασσεῖς δ' ἐπὶ τὰ ἐντὸς τὰ πρὸς τῇ Μιλυάδι.

§. 2.

Φησὶ δ' Ἀρτεμίδωρος τῶν Πισιδικῶν πόλεις εἶναι Σέλγην, Σαγαλασσόν, Πεδηλισσόν, Ἀδάδα, Τιμβριάδα, Κρήμναν, Τιτυασσόν, Ἄμβλαδα, Ἀνάβουρα, Σίνδαν, Ἀρασσόν, Ταρβασσόν, Τερμησσόν. Τούτων δ' οἱ μὲν εἰσι τελέως ὄρεινοι, οἱ δὲ καὶ μέχρι τῶν ὑπωρειῶν καθήκοντες ἐφ' ἐκάτερα, ἐπὶ τε τὴν Παμφυλίαν καὶ τὴν Μιλυάδα, Φρυξὶ καὶ Λυδοῖς καὶ Καρσίην ὄμοροι, πᾶσιν εἰρηνικοῖς ἔθνεσι, καίπερ προσβόρροις οὔσιν. Οἱ δὲ Πάμφυλοι, πολὺ τοῦ Κιλικίου φύλου μετέχοντες, οὐ τελέως ἀφεῖνται τῶν ληστρικῶν ἔργων, οὐδὲ τοὺς ὀμόρους ἐῷσι καθ' ἡσυχίαν ζῆν, καίπερ τὰ νότια μέρη τῆς ὑπωρείας τοῦ Ταύρου κατέχοντες. Εἰσὶ δὲ τοῖς Φρυξίν ὄμοροι καὶ τῇ Καρία Τάβρι, καὶ Σίνδα, καὶ Ἄμβλαδα, ὅθεν καὶ ὁ Ἄμβλαδεὺς οἶνος ἐκφέρεται, πρὸς διαίτας ἰατρικὰς ἐπιτήδειος. Τῶν δ' οὖν ὄρεινῶν, ὡς εἶπον, Πισιδῶν, οἱ μὲν ἄλλοι κατὰ τυραννίδας μεμερισμένοι, καθάπερ οἱ Κιλικες, ληστρικῶς ἠσκηταὶ φασὶ δ' αὐτοῖς τῶν Λελέγων συγκαταμιχθῆναί τινας τὸ παλαιόν, πλάνητας ἀνθρώπους, καὶ συμμεῖναι διὰ τὴν ὁμοιοτροπίαν αὐτόθι.

§. 3.

Σέλγη δὲ *καὶ* ἐξ ἀρχῆς μὲν ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐκτίσθη πόλις, καὶ ἔτι πρότερον ὑπὸ Κάλχαντος· ὕστερον δὲ καθ' αὐτὴν ἔμεινεν ἀξήθεῖσα ἐκ τοῦ πολιτεύεσθαι νομίμως, ὡς καὶ δισμυρίανδρός ποτε εἶναι. Θαυμασὴ δ' ἐστὶν ἡ φύσις τῶν τόπων. Ἐν γὰρ ταῖς ἀκρωρείαις τοῦ Ταύρου χώρα μυριάδας τρέφειν δυναμένη, σφόδρα εὐκαρπὸς ἐστίν, ὡς καὶ ἐλαιόφυτα

εἶναι πολλὰ χωρία καὶ εὐάμπελα, νομάς τε ἀφθόλους ἀνεῖσθαι 570. παντοδαποῖς βροσκήμασι κύκλω δὲ περικεῖνται δρυμοὶ ποικίλης ὕλης. Πλεῖστος δ' ὁ σύραξ φύεται παρ' αὐτοῖς, δένδρον οὐ μέγα, ὀρθηλόν· ἀφ' οὗ καὶ τὰ συράκινα ἀκοντίσματα, εἰκότα τοῖς κρανεῖνοις· ἐγγίνεται δ' ἐν τοῖς σελέχεσι ξυλοφάγου τι σκώληκος εἶδος, ὃ μέχρι τῆς ἐπιφανείας διαφαγὸν τὸ ξυλον, τὸ μὲν πρῶτον πιτύροις, ἢ πρίσμασιν εἰκός τι ψῆγμα προχει, καὶ σωρὸς συνίσταται πρὸς τῇ ρίζῃ· μετὰ δὲ ταῦτα ἀπολείβεται τις ὑγρασία, δεχομένη πῆξιν ῥαδίαν παραπλησίαν τῇ κόμμει· ταύτης δὲ τὸ μὲν ἐπὶ τὸ ψῆγμα πρὸς τῇ ρίζῃ κατενεχθὲν, ἀναμίγνυται τούτῳ τε καὶ τῇ γῆ, πλην ὅσον ἐπιπολῆς συσάν διαμένει καθαρὸν τὸ δ' ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ σελέχους, 571. καθ' ἣν ρεῖ, κήττεται, καὶ τοῦτο καθαρὸν. Ποιοῦσι δὲ ἐκ τοῦ μὴ καθαρῷ μίγμα ξυλομιγές τι καὶ γεωμιγές, εὐωδέσσερον τοῦ καθαρῷ, τῇ δ' ἄλλῃ δυνάμει λειπόμενον (λαυθάνει δὲ τοὺς πολλοὺς), ὧ πλείω χρωῶνται θυμιάματι οἱ δεισιδαίμονες. Ἐπαινεῖται δὲ καὶ ἡ Σελγικὴ ἴρις, καὶ τὸ ἀπ' αὐτῆς ἀλειμμα. ἔχει δ' ὀλίγας προσβάσεις [τά] περὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν τὴν Σελγέων, ὄρεινὴν κρημνῶν καὶ χαραδρῶν οὖσαν πλήρη, ἃς ποιῶσιν ἄλλοι τε ποταμοί, καὶ ὁ Εὐρυμέδων, καὶ ὁ Κέσρος, ἀπὸ τῶν Σελγικῶν ὄρων εἰς τὴν Παμφυλίαν ἐκπίπτοντες θάλατταν· γέφυραι δ' ἐπικεῖνται ταῖς ὁδοῖς. Διὰ δὲ τὴν ἐρυμνότητα, οὔτε πρότερον, οὔτ' ὕστερον, οὐδ' ἅπαξ οἱ Σελγεῖς ὑπ' ἄλλοις ἐγένοντο· ἀλλὰ τὴν μὲν ἄλλην χώραν ἀδεῶς ἐκαρποῦντο, ὑπὲρ δὲ τῆς κάτω τῆς τε ἐν τῇ Παμφυλίᾳ καὶ τῆς ἐντὸς τοῦ Ταύρου διεμάχοντο πρὸς τοὺς βασιλέας αἰεὶ. Πρὸς δὲ τοὺς Ῥωμαίους ἐπιτακτοῖς τισὶ κατεῖχον τὴν χώραν· πρὸς Ἀλέξανδρον δὲ πρεσβευσάμενοι δέχεσθαι τὰ προσάγματα εἶπον κατὰ φιλίαν· νῦν δὲ ὑπήκοοι τελέως γεγονάσι καὶ εἰσὶν ἐν τῇ ὑπὸ Ἀμύντα τεταγμένη πρότερον.

Κ Ε Φ. Η.

§. 1.

571. **Τ**οῖς δὲ Βιθυνοῖς ὁμοροῦσι πρὸς νότον, ὡς ἔφην, οἱ περὶ τὸν Ὀλυμπον, τὸν Μῦσιον προσαγορευόμενον, Μυσοί τε καὶ Φρύγες. Ἐκότερον δὲ τὸ ἔθνος διττόν ἐστι. Φρυγία τε γὰρ ἢ μὲν καλεῖται μεγάλη, ἣς ὁ Μίδας ἐβασίλευσε, καὶ ἣς μέρος οἱ Γαλάται κατέσχον ἢ δὲ μικρά, ἢ ἐφ' Ἑλλησπόντῳ καὶ ἢ περὶ τὸν Ὀλυμπον, ἢ καὶ Ἐπίκτητος λεγομένη. Μυσία τε ὁμοίως, ἢ τε Ὀλυμπηνή, συνεχῆς οὔσα τῇ Βιθυνίᾳ καὶ τῇ Ἐπακτῆτι, ἣν ἔφη Ἀρτεμίδωρος ἀπὸ τῶν πέραν Ἰσρου Μυσῶν ἀπωκίσθαι, καὶ ἢ περὶ τὸν Καΐκον καὶ τὴν Περγαμηνὴν μέχρι Τευθρανίας καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ.

§. 2.

— Οὕτω δ' ἐνήλλακται ταῦτα ἐν ἀλλήλοις, ὡς πολλάκις λέγομεν, ὥστε καὶ τὴν περὶ τὴν Σίτυλον, Φρυγίαν οἱ παλαιοὶ καλοῦσιν, ἄδηλον, εἴτε τῆς μεγάλης, εἴτε τῆς μικρᾶς μέρος οὔσαν ἢ καὶ τὸν Τάνταλον Φρύγα, καὶ τὸν Πέλοπα, καὶ τὴν Νιόβην ὀποτέρως δ' ἂν ἔχη, ἢ γε ἐπάλλαξις φανερά. Ἡ γὰρ Περγαμηνή καὶ ἢ Ἐλαίτις, καθ' ἣν ὁ Καΐκος ἐκπίπτει, καὶ ἢ μεταξὺ τούτων Τευθρανία, ἐν ἣ Τεύθρας καὶ ἢ τοῦ Τηλέφου ἐκτροφή, ἀνά μέσον ἐστὶ τοῦ τε Ἑλλησπόντου καὶ τῆς περὶ Σίτυλον καὶ Μαγνησίαν, καὶ τῆς ὑπ' αὐτῷ χώρας ὡςδ', ὅπερ ἔφην, ἔργον διορίσαι

572. Χωρὶς τὰ Μυσῶν καὶ Φρυγῶν ὀρίσματα.

§. 3.

Καὶ οἱ Λυδοὶ [δὲ] καὶ οἱ Μαιόνες, οὓς Ὀμηρος καλεῖ Μή- 572.
 ονας, ἐν συγχύσει πῶς εἶσι, καὶ πρὸς τούτους καὶ πρὸς ἀλλήλους·
 [πρὸς ἀλλήλους μὲν], ὅτι οἱ μὲν τοὺς αὐτοὺς, οἱ δ' ἑτέρας φασί·
 πρὸς δὲ τούτους, ὅτι τοὺς Μισοὺς οἱ μὲν Θραῖκας, οἱ δὲ Λυ-
 δοὺς εἰρήκασι, κατ' αἰτίαν παλαιὰν ἱστοροῦντες, ἦν Ξάνθος ὁ Λυ-
 δὸς γράφει καὶ Μενεκράτης ὁ Ἐλαίτης ἐτυμολογοῦντες καὶ τὸ
 ὄνομα τὸ τῶν Μισῶν, ὅτι τὴν ὀξύην οὕτως ὀνομάζουσι οἱ Λυ-
 δοί· πολλή δ' ἡ ὀξύη κατὰ τὸν Ὀλύμπου, ὅπου ἐκτεθῆναι φασὶ
 τοὺς δεκατευθέντας· ἐκείνων δὲ ἀπογόνους εἶναι τοὺς ὑπερον
 Μισοὺς, ἀπὸ τῆς ὀξύης οὕτω προσαγορευθέντας· μαρτυρεῖν δὲ
 καὶ τὴν διάλεκτον· μισολύδιον γὰρ πῶς εἶναι καὶ μίσοφρύγιον.
 Τέως μὲν γὰρ οἰκεῖν αὐτοὺς περὶ τὸν Ὀλύμπου· τῶν δὲ Φρυγῶν
 ἐκ τῆς Θρακῆς περαιωθέντων, ἀμελάντων τε τὸν τῆς Τρωϊκῆς ἄρ-
 χοντα, καὶ τῆς πλησίον γῆς, ἐκείνους μὲν ἐνταῦθα οἰκῆσαι·
 τοὺς δὲ Μισοὺς ὑπὲρ τὰς τοῦ Καίκου πηγὰς πλησίον Λυδῶν.

§. 4.

Συνεργεῖ δὲ πρὸς τὰς τιαυτάς μυθοποιίας ἢ τε σύγχυσις
 τῶν ἐνταῦθα ἐθνῶν, καὶ ἡ εὐδαιμονία τῆς χώρας τῆς ἐντὸς
 Ἄλιος, μαλιστα δὲ τῆς παραλίας, δι' ἣν ἐπιθέσεις ἐγίνοντο
 αὐτῇ πολλαχόθεν καὶ διὰ παντὸς ἐκ τῆς περαιίας, ἢ καὶ ἐπ'
 ἀλλήλους ἰόντων τῶν ἐγγύς. Μαλιστα μὲν οὖν κατὰ τὰ Τρωϊκὰ
 καὶ μετὰ ταῦτα γενέσθαι τὰς ἐφόδους καὶ τὰς μετανασάσεις
 συνέβη, τῶν τε βαρβάρων ἅμα καὶ τῶν Ἑλλήνων ὁρμῇ τιμ
 χρησαμένων πρὸς τὴν τῆς ἀλλοτρίας κατάκτησιν· ἀλλὰ καὶ πρὸ
 τῶν Τρωϊκῶν ἦν ταῦτα. Τό τε γὰρ τῶν Πελαγῶν ἦν φύλον,
 καὶ τὸ τῶν Καυκῶνων καὶ Λελέγων. Εἴρηται δ', ὅτι πολλαχοῦ
 τῆς Εὐρώπης ἐτύγχανε τὸ παλαιὸν πλανώμενα, ἅπερ ποιεῖ

572. τοῖς Τρωσὶ συμμαχοῦντα ὁ Ποιητὴς, οὐκ ἐκ τῆς περαιίας. Τὰ τε περὶ τῶν Φρυγῶν καὶ τῶν Μυσῶν λεγόμενα πρεσβύτερα τῶν Τρωϊκῶν ἔσιν. Οἱ δὲ διττοὶ Λύκιοι τοῦ αὐτοῦ γένους ὑπόνοιαν παρέχουσιν, ἢ τῶν Τρωϊκῶν, ἢ τῶν πρὸς Καρία τοὺς ἑτέρους ἀποικισάτων. Τάχα δὲ καὶ ἐπὶ τῶν Κιλικίων τὸ αὐτὸ συνέβη· διττοὶ γὰρ καὶ οὗτοι· οὐ μὴν ἔχομεν γε τοιαύτην λαβεῖν μαρτυρίαν, ὅτι καὶ πρὸ τῶν Τρωϊκῶν ἦσαν ἤδη οἱ νῦν Κίλικες· ὃ τε Τηλεφος ἐκ τῆς Ἀρκαδίας ἀφίχθαι νομίζοιτ' ἂν μετὰ τῆς μητρός· γάμῳ δὲ τῇ ταύτης ἐξοικειωσάμενος τὸν ὑποδεξάμενον αὐτὸν Τεύθραντα, ἐνομίσθη τε ἐκείνου, καὶ παρέλαβε τὴν Μυσῶν ἀρχήν.

§. 5.

Καὶ οἱ Κᾶρες δὲ, νησιῶται πρότερον ὄντες καὶ Λέλεγες, 573. ὡς φασιν, ἠπειρῶται γεγόνασι, προσλαβόντων Κρητῶν· οἱ καὶ τὴν Μίλητον ἔκτισαν, ἐκ τῆς ἐν Κρήτῃ Μιλήτου Σαρπηδόνα λαβόντες κτίσθη· καὶ τοὺς Τερμίλας κατώκισαν ἐν τῇ νῦν Λυκίᾳ· τούτους δ' ἀγαγεῖν ἀποίκους· ἐκ Κρήτης Σαρπηδόνα, Μίνω καὶ Ραδαμάνθυος ἀδελφὸν ὄντα, καὶ ὀνομάσαι Τερμίλας τοὺς πρότερον Μιλύας, ὡς φησιν Ἡρόδοτος· ἔτι δὲ πρότερον Σολύμους· ἐπελθόντα δὲ τὸν Πανδίωνος Λύκων, ἀφ' ἑαυτοῦ προσαγορεῦσαι τοὺς αὐτοὺς Λυκίους· Οὗτος μὲν οὖν ὁ λόγος ἀποφαίνει τοὺς αὐτοὺς Σολύμους τε καὶ Λυκίους· ὁ δὲ Ποιητὴς χωρίζει· Βελλεροφόντης γοῦν ὠρμημένος ἐκ τῆς Λυκίας,

Σολύμοισι μαχέσσατο κυδαλίμοισι·

Ἰσανδρον δὲ ὡσαύτως υἱὸν αὐτοῦ, Ἄρης, ὡς φησι,

Μαρνάμενον Σολύμοισι κατέκτανε.

Καὶ τὸν Σαρπηδόνα δὲ ἐπιχώριόν τινα λέγει.

§. 6.

Ἄλλὰ τό γε ἄθλον προκειῖσθαι κοινὸν τὴν ἀρετὴν τῆς χώρας, 573.
ἧς λέγω, τοῖς ἰσχύουσιν, ἐκ πολλῶν βεβαιοῦται· καὶ [ἐκ τῶν]
κατὰ τὰ Τρωϊκὰ· ὅπου καὶ Ἀμαζόνες κατεδάρρησαν αὐτῆς, ἐφ'
ἅς ὁ τε Πρίαμος στρατεῦσαι λέγεται, καὶ ὁ Βελλεροφόντης.
Πόλεις τε παλαιαὶ ὁμολογοῦνται ἐπώνυμοι αὐτῶν. Ἐν δὲ τῷ
Ἰλιακῷ πεδίῳ κολώνη τίς ἐστιν,

Ἦν ἦτοι ἄνδρες Βατίειαν κικλήσκουσιν,
Ἄθάκατοι δὲ τε σῆμα πολυσκάρθμοιο Μυρίνης·

ἦν ἰσοροῦσι μίαν εἶναι τῶν Ἀμαζόνων, ἐκ τοῦ ἐπιθέτου τεκ-
μαιρόμενοι· εὐσκάρθμους γὰρ ἵππους λέγεσθαι διὰ τὸ τάχος·
κακείνην οὖν πολυσκάρθμον διὰ τὸ ἀπὸ τῆς ἠνιοχείας τάχος.
Καὶ ἡ Μυρίνα οὖν ἐπώνυμος ταύτης λέγεται. Καὶ αἱ ἐγγὺς δὲ
νῆσοι ταῦτ' ἔπαθον διὰ τὴν ἀρετὴν· ὧν Ῥόδος καὶ Κῶς, ὅτι
πρὸ τῶν Τρωϊκῶν ἤδη ὑφ' Ἑλλήνων ὤκοῦντο, καὶ ὑφ' Ὀμήρου
σαφῶς ἐκμαρτυρεῖται.

§. 7.

Μετὰ δὲ τὰ Τρωϊκὰ, αἱ τε τῶν Ἑλλήνων ἀποικίαι, καὶ αἱ
Τρηρῶν καὶ αἱ Κιμμερίων ἔφοδοι, καὶ Λυδῶν, καὶ μετὰ
ταῦτα Περσῶν, καὶ Μακεδόνων, τὸ τελευταῖον Γαλατῶν,
ἐτάραξαν πάντα καὶ συνέχεαν. Γέγονε δὲ ἡ ἀσάφεια, οὐ διὰ
τάς μεταβολάς μόνον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς τῶν συγγραφέων ἀνο-
μολογίας, περὶ τῶν αὐτῶν οὐ τὰ αὐτὰ λεγόντων· τοὺς μὲν
Τρῶας καλούντων Φρύγας, καθάπερ οἱ τραγικοὶ, τοὺς δὲ Λυ-
κίους Κᾶρας, καὶ ἄλλους [ἄλλως]. Οὕτω δὲ καὶ οἱ Τρῶες ἐκ
μικρῶν αὐξηθέντες, ὥς τε καὶ βασιλεῖς βασιλέων εἶναι, παρέσχον 574.
καὶ τῷ Ποιητῇ λόγον, τίνα χρὴ καλεῖν Τροίαν, καὶ τοῖς ἐξηγου-
μένοις ἐκεῖνον. Λέγει μὲν γὰρ *καὶ* κοινῶς ἅπαντας Τρῶας

574. τοὺς συμπολεμήσαντας αὐτοῖς, ὡσπερ καὶ Δαναοὺς καὶ Ἀχαιοῦς τοὺς ἐναντίους· ἀλλ' οὐ δήπου Τροίαν ἐροῦμεν, νῆ Δία, καὶ τὴν Παφλαγονίαν, οὐδὲ τὴν Καρίαν, ἢ τὴν ὁμορον αὐτῇ Λυκίαν. Λέγω δ', ὅταν φῆ,

Τρῶες μὲν κλαγγῇ τ' ἐνοπῇ τ' ἴσαν·

ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων,

Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ μένεα πνεύοντες Ἀχαιοί.

Καὶ ἄλλως δὲ λέγει πολλαχῶς. Ὅμως δὲ, καίπερ τοιούτων ὄντων, πειρατέον διαιτῶν ἕκαστα εἰς δύναμιν· ὅ τι δ' ἂν διαφύγη τῆς παλαιᾶς ἱστορίας, τοῦτο μὲν ἐατέον (οὐ γὰρ ἐνταῦθα τὸ τῆς γεωγραφίας ἔργον), τὰ δὲ νῦν ὄντα λεκτέον.

§. 8.

Ἔσι τοίνυν ὄρη δύο ὑπερκείμενα τῆς Προποντίδος, ὃ τε Ὀλύμπος ὁ Μύσιος καὶ ἡ Ἰῶη. Τῷ μὲν οὖν Ὀλύμπῳ τὰ τῶν Βιθυνῶν ὑποπέπτωκε· τῆς δὲ Ἰῶης μεταξύ καὶ τῆς Θαλάττης ἡ Τροία κεῖται, συνάπτουσα τῷ ὄρει. Περί μὲν οὖν ταύτης ἐροῦμεν ὕψερον, καὶ τῶν συνεχῶν αὐτῇ πρὸς νότον· νῦν δὲ περὶ τῶν Ὀλυμπηῶν καὶ τῶν ἐφεξῆς μέχρι τοῦ Ταύρου παραλλήλων τοῖς προεφωθευμένοις λέγωμεν. Ἔσι τοίνυν ὁ Ὀλύμπος κύκλῳ μὲν *αὐ* συνοικούμενος· ἐν δὲ τοῖς ὕψει δρυμοὺς ἐξαισίοις ἔχων, καὶ ληστήρια δυναμένους ἐκτρέφειν τόπους εὐερκεῖς· ἐν οἷς καὶ τύραννοι συνίστανται πολλαίς, *οἱ* δυνάμενοι συμμεῖναι πολὺν χρόνον· καθάπερ Κλέων ὁ καθ' ἡμᾶς τῶν ληστηρίων ἡγεμῶν.

§. 9.

Οὗτος δ' ἦν μὲν ἐκ Γορδίου κόμης, ἣν ὕψερον ἀνέξισας ἐποίησε πόλιν, καὶ προσηγόρευσεν Ἰουλιόπολιν· ληστηρίῳ δ' ἐχρήτο καὶ ὀρμητηρίῳ κατ' ἀρχὰς τῷ καρτερωτάτῳ τῶν χω-

ρίων, ὄνομα Καλλυδίω· ὑπῆρξε δ' Ἀντωνίω μὲν χρήσιμος, 574.
 ἐπελθὼν ἐπὶ τοὺς ἀργυρολογοῦντας Λαβιήνω, καθ' ὃν χρόνον
 ἐκεῖνος τὴν Ἀσίαν κατέσχε, καὶ κωλύσας τὰς παρασκευάς· ἐν
 δὲ τοῖς Ἀκτιακοῖς ἀποστάς Ἀντωνίου, τοῖς Καίσαρος προσέθετο
 στρατηγοῖς, καὶ ἐτιμήθη πλέον, ἢ κατ' ἀξίαν, προσλαβὼν τοῖς
 παρ' Ἀντωνίου δοθεῖσι καὶ τὰ παρὰ τοῦ Καίσαρος· ὡς' ἀντί
 λησῶν δυνάστου περιέκειτο σχῆμα, ἱερεὺς μὲν ὢν τοῦ Ἀβρετ-
 τηκοῦ Διὸς, Μυσίου Θεοῦ, μέρος δ' ἔχων ὑπήκοον τῆς Μωρη-
 νῆς (Μυσία δὲ ἐστὶ καὶ αὕτη, καθάπερ ἡ Ἀβρεττηνὴ), λαβὼν δὲ
 ὕδατα καὶ τὴν ἐν τῷ Πόντῳ τῶν Κομάνων ἱερωσύνην, εἰς ἣν
 κατελθὼν, ἐντὸς μηνιαίου χρόνου κατέσρεψε τὸν βίον· νόσος
 δ' ἐξήγαγεν αὐτὸν ὀξεία· εἴτ' ἄλλως ἐπιπεσοῦσα ἐκ τῆς ἁθῆν 575.
 πλησμονῆς· εἶθ', ὡς ἔφασαν οἱ περὶ τὸ ἱερόν, κατὰ μῆνιν τῆς
 Θεοῦ· Ἐν γὰρ τῷ περιβόλῳ τοῦ τεμένους ἢ οἴκησίν ἐστιν, ἢ τε
 τοῦ ἱερέως καὶ τῆς ἱερείας· τὸ δὲ τέμενος χωρὶς τῆς ἄλλης
 ἀγιστείας διαφανέστατα τῆς τῶν ὑείων κρεῶν βρώσεως καθαρεύει,
 ὅπου γέ καὶ ὅλη ἡ πόλις· οὐδ' εἰσάγεται εἰς αὐτὴν ὕς· ὁ δ' ἐν
 τοῖς πρώτοις τὸ ληστρικὸν ἦθος ἐπεδείξατο εὐθύς κατὰ τὴν
 πρώτην εἴσοδον τῆ παραβάσει τούτου τοῦ ἔθους· ὡσπερ οὐχ
 ἱερεὺς εἰσεληλυθώς, ἀλλὰ διαφθορεὺς τῶν ἱερῶν.

§. 10.

Ὁ μὲν δὴ Ὀλυμπος τοιόσθε. Περιουκεῖται δὲ πρὸς ἄρκτον
 μὲν ὑπὸ τῶν Βιθυνῶν, καὶ Μυγδόνων, καὶ Δολιόνων· τὸ δὲ
 λοιπὸν ἔχουσι Μυσοὶ καὶ Ἐπίκτητοι. Δολίονας μὲν οὖν μάλιστα
 καλοῦσι τοὺς περὶ Κύζικον ἀπὸ Αἰσῆπου ἕως Ρυνθάκου καὶ
 τῆς Δασκυλίτιδος λίμνης· Μύγδονας δὲ, τοὺς ἐφεξῆς τούτοις,
 μέχρι τῆς Μυρλεανῶν χώρας· Ὑπέρκεινται δὲ τῆς Δασκυλίτιδος
 ἄλλαι δύο λίμναι μεγάλαι, ἢ τε Ἀπολλωνιάτις, ἢ τε Μιλητο-
 πολίτις· πρὸς μὲν οὖν τῇ Δασκυλίτιδι Δασκύλειον πόλις· πρὸς

575. δὲ τῆ Μιλητοπολίτιδι Μιλητόπολις· πρὸς δὲ τῆ τρίτῃ Ἀπολλωνία ἐπὶ Ῥυνδάκῳ λεγομένη· τὰ πλείεστα δὲ τούτων ἐστὶ Κυζικηνῶν νυνί.

§. ΙΙ.

Ἔστι δὲ νῆσος ἐν τῇ Προποντίδι ἢ Κύζικος, συναπτομένη γεφύραις δυοσί πρὸς τὴν ἠπειρον, ἀρετῇ μὲν κρατίστη, μεγέθει δὲ ὅσον πεντακοσίων σταδίων τὴν περίμετρον· ἔχει δὲ ὁμώνυμον πόλιν πρὸς αὐταῖς ταῖς γεφύραις, καὶ λιμένας δύο κλεισοῦς, καὶ νεωσοίκους πλείους τῶν διακοσίων. Τῆς δὲ πόλεως τὸ μὲν ἐστὶν ἐν ἐπιπέδῳ, τὸ δὲ πρὸς ὄρει· καλεῖται δ' Ἄρκτων ὄρος· ὑπέρεκειται δ' ἄλλο Δίνδυμον μονοφυές, ἱερὸν ἔχον τῆς Δινδυμῆνης Μητρὸς Θεῶν, ἴδρυμα τῶν Ἀργοναυτῶν. Ἔστι δ' ἐνάμιλλος ταῖς πρώταις τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἢ πόλις, μεγέθει τε καὶ κάλλει, καὶ εὐνομία πρὸς τε εἰρήνην καὶ πόλεμον· ἔοικέ τε τῷ παραπλησίῳ τύπῳ κοσμεῖσθαι, ὡσπερ ἡ τῶν Ῥοδίων, καὶ Μασσαλιωτῶν, καὶ Καρχηδονίων τῶν παλαι. Τὰ μὲν οὖν πολλὰ ἐῷ· τρεῖς δ' ἀρχιτέκτονας τοὺς ἐπιμελουμένους οἰκοδομημάτων τε δημοσίων, καὶ ὀργάνων, τρεῖς δὲ καὶ θησαυροὺς κέκτηται, τὸν μὲν ὄπλων, τὸν δ' ὀργάνων, τὸν δὲ σίτου· ποιεῖ δὲ τὸν σίτον ἄσηπτον ἢ Χαλκιδικὴ μιγνυμένη [γῆ]. Ἐπεδείξαντο δὲ τὴν ἐκ τῆς παρασκευῆς ταύτης ὠφέλειαν ἐν τῷ Μιθριδατικῷ πολέμῳ. Ἐπελθόντος γάρ αὐτοῖς ἀδοκῆτως τοῦ βασιλέως πεντεκαίδεκα μυριάσι, καὶ ἵππῳ πολλῇ, καὶ κατασχόντος τὸ ἀντικείμενον ὄρος, ὃ καλοῦσιν Ἀδρασειάς, καὶ τὸ προάσειον, ἔπειτα *καὶ* διάραντος εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς πόλεως ἀνχένα, καὶ προσμαχο-

576. μένου πεζῇ τε καὶ κατὰ θάλατταν τετρακοσίοις ναυσίν, ἀντέσχον πρὸς ἅπαντα οἱ Κυζικηνοί, ὡσε καὶ ἐγγύς ἦλθον τοῦ ζωγρία λαβεῖν τὸν βασιλέα ἐν τῇ διώρυγι ἀντιδιαρύττοντες· ἀλλ' ἔφθη φυλαξάμενος καὶ ἀναλαβὼν ἑαυτὸν ἔξω τοῦ ὀρύγ-

ματος. Ὄψε δὲ ἰσχυσεν εἰσπέμψαι τινὰς νύκτωρ ἐπικούρους ὁ 576.
 τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸς Λεύκολλος· ὤνησε δὲ καὶ λιμὸς τῷ
 τοσοῦτῳ πλήθει τῆς στρατιᾶς ἐπιπεσῶν, ὃν οὐ προεῖδeto ὁ
 βασιλεὺς· ὃς ἀπῆλθε πολλοὺς ἀποβαλὼν. Ῥωμαῖοι δ' ἐτίμησαν
 τὴν πόλιν· καὶ ἔστιν ἐλευθέρα μέχρι νῦν, καὶ χῆρην ἔχει πολ-
 λὴν τὴν μὲν ἐκ παλαιοῦ, τὴν δὲ τῶν Ῥωμαίων προσθέντων·
 καὶ γὰρ τῆς Τρωάδος ἔχουσι τὰ πέραν τοῦ Αἰσῆπου, τὰ περὶ
 τὴν Ζέλειαν, καὶ τὸ τῆς Ἀδρασειᾶς πεδίον· καὶ τῆς Δασκυ-
 λίτιδος λίμνης τὰ μὲν ἔχουσι ἐκεῖνοι, τὰ δὲ Βυζάντιοι· πρὸς δὲ
 τῇ Δολιονίδι καὶ τῇ Μυγδονίδι νέμονται πολλὴν μέχρι τῆς
 Μιλητοπολίτιδος λίμνης, καὶ τῆς Ἀπολλωνιάτιδος αὐτῆς· δι'
 ὧν χωρίων καὶ ὁ Ῥύνδακος ρεῖ ποταμὸς, τὰς ἀρχὰς ἔχων ἐκ
 τῆς Ἀζανίτιδος· προσλαβὼν δὲ καὶ ἐκ τῆς Ἀβρεττηνῆς Μυσίας
 ἄλλους τε, καὶ Μάκεσον ἀπ' Ἀγκύρας τῆς Ἀβατίτιδος, ἐκδί-
 δωσιν εἰς τὴν Προποντίδα κατὰ Βέσβικον νῆσον. Ἐν ταύτῃ δὲ
 τῇ νήσῳ τῶν Κυζικηνῶν ὄρος ἐστὶν εὐδενδρον Ἀρτάκη· καὶ
 νησίον ὁμώνυμον πρόκειται τούτου· καὶ πλησίον ἀκρωτήριον
 Μέλανος καλούμενον ἐν παραπλῶ τοῖς εἰς Πρίαπον κομιζομέ-
 νοις ἐκ τῆς Κυζίκου.

§. 12.

Τῆς δ' ἐπικτήτου Φρυγίας Ἀζανοί τε εἰσι, καὶ Νακόλεια,
 καὶ Κοτιάειον, καὶ Μιδάειον, καὶ Δορύλαιον πόλεις, καὶ
 Κάδοι· τοὺς δὲ Κάδους εἶναι τῆς Μυσίας φασίν. Ἡ δὲ Μυσία
 κατὰ τὴν μεσόγειαν ἀπὸ τῆς Ὀλυμπηνῆς ἐπὶ τὴν Περγαμηνὴν
 καθήκει, καὶ τὸ Καΐκου λεγόμενον πεδίον· ὥστε μεταξύ κείσθαι
 τῆς τε Ἰδῆς καὶ τῆς Κατακεκαυμένης, ἣν οἱ μὲν Μυσίαν, οἱ
 δὲ Μαιονίαν φασίν.

§. 13.

576. Ὑπὲρ δὲ τῆς Ἐπικτήτου πρὸς νότον ἐστὶν ἡ μεγάλη Φρυγία, λείπουσα ἐν ἀριστερᾷ τὴν Πεσσινοῦντα, καὶ τὰ περὶ Ὀρκαορικούς, καὶ Λυκαονίαν· ἐν δεξιᾷ δὲ Μαίονας, καὶ Λυδοὺς, καὶ Κᾶρας· ἐν ἧ ἐστὶν ἢτε παρῳρείος λεγομένη Φρυγία, καὶ ἡ πρὸς Πισιδίαν, καὶ τὰ περὶ Ἀμόριον, καὶ Εὐμένειαν, καὶ Σύνναδα· εἶτα Ἀπάμεια ἢ Κιβωτὸς λεγομένη, καὶ Λαοδίκεια, αἵπερ εἰσι μέγισται τῶν κατὰ τὴν Φρυγίαν πόλεων· περιέκειται δὲ ταύταις πολίσματα ἄλλα τε, καὶ Ἀφροδισιάς, Κολοσσαί, Θεμισιώνιον, Σαναός, Μητρόπολις, Ἀπολλωνιάς· ἔτι δὲ ἀπωτέρω τούτων Πέλται, Τάβαι, Εὐκαρπία, Λυσιάζ.

§. 14.

577. Ἡ μὲν οὖν παρῳρεία ὄρεινήν τινα ἔχει ῥάχιν, ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς ἐκτεινομένην ἐπὶ δύσιν· ταύτη δ' ἐκατέρωθεν ὑποπέπτωκέ τι πεδῖον μέγα, καὶ πόλεις πλησίον αὐτῆς, πρὸς ἄρκτον μὲν Φιλομήλιον, ἐκ θατέρου δὲ μέρους Ἀντιόχεια, ἢ πρὸς Πισιδίαν καλουμένη· ἡ μὲν, ἐν πεδίῳ κειμένη πάσα, ἡ δ' ἐπὶ λόφου, ἔχουσα ἀποικίαν Ῥωμαίων. Ταύτην δ' ὤκισαν Μάγνητες οἱ πρὸς Μαιάνδρῳ. Ῥωμαῖοι δ' ἠλευθέρωσαν τῶν βασιλέων, ἡνίκα τὴν ἄλλην Ἀσίαν Εὐμένει παρέδωσαν τὴν ἐντὸς τοῦ Ταύρου. Ἦν δὲ ἐνταῦθα καὶ ἱερωσύνη τις Μηνὸς Ἀρκαίου, πληθὺς ἔχουσα ἱεροδούλων, καὶ χωρίων ἱερῶν· κατελύθη δὲ μετὰ τὴν Ἀμύντου τελευταίην ὑπὸ τῶν πεμφθέντων ἐπὶ τὴν ἐκείνου κληρονομίαν. Σύνναδα δ' ἐστὶν οὐ μεγάλη πόλις· πρόκειται δ' αὐτῆς ἐλαιόφυτον πεδῖον, ὅσον ἑξήκοντα σταδίων· ἐπέκεινα δ' ἐστὶ Δοκιμία κώμη, καὶ τὸ λατόμιον τοῦ Συναδικοῦ λίθου (οὕτω μὲν [γάρ] Ῥωμαῖοι καλοῦσιν, οἱ δ' ἐπιχώριοι Δοκιμίτην, καὶ Δοκιμαῖον), κατ' ἀρχὰς μὲν μικρὰς βώλους ἐκδιδόντος τοῦ μετάλλου·

διὰ δὲ τὴν νυκτὶ πολυτέλειαν τῶν Ῥωμαίων κίονες ἐξαιροῦνται 577.
μονόλιθοι μεγάλοι, πλησιάζοντες τῷ ἀλαβαστρίτῃ λίθῳ κατὰ τὴν
ποικιλίαν ὥστε, καίπερ πολλῆς οὔσης τῆς ἐπὶ θαλάτταν ἀγωγῆς
τῶν τηλικούτων φορτίων, ὁμῶς καὶ κίονες καὶ πλάκες εἰς Ῥώ-
μην κομίζονται θαυμασταί κατὰ τὸ μέγεθος καὶ κάλλος.

§. 15.

Ἀπάμεια δ' ἐστὶν ἐμπορεῖον μέγα τῆς ἰδίως λεγομένης Ἀσίας,
δευτερεῦον μετὰ τὴν Ἐφέσον· αὕτη γὰρ καὶ τῶν ἀπὸ τῆς Ἰταλίας
καὶ τῆς Ἑλλάδος ὑποδοχεῖον κοινόν ἐστιν. Ἰδρύται δὲ ἡ Ἀπάμεια
ἐπὶ ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Μαρσύου ποταμοῦ· καὶ ρεῖ διὰ μέσης τῆς
πόλεως ὁ ποταμὸς, τὰς ἀρχὰς ἀπὸ τῆς [παλαιᾶς] πόλεως ἔχων
κατενεχθεῖς δ' ἐπὶ τὸ προάσειον σφοδρῶ καὶ κατωφέρει τῷ
ρεύματι, συμβάλλει πρὸς τὸν Μαϊάνδρον, προσειληρότα καὶ
ἄλλον ποταμον Ὀργᾶν, δι' ὁμαλοῦ φερόμενον πρᾶον καὶ μα-
λακόν· ἐντεῦθεν δ' ἤδη μέγας γενόμενος Μαϊάνδρος, τέως μὲν
διὰ τῆς Φρυγίας φέρεται· ἔπειτα διορίζει τὴν Καρίαν καὶ τὴν
Λυδίαν κατὰ τὸ Μαϊάνδρου καλούμενον πεδίον, σχολιὸς ὢν εἰς
ὑπερβολὴν, ὥστε ἐξ ἐκείνου τὰς σχολιότητος ἀπάσας μαιάνδρους
καλεῖσθαι· τελευτῶν δὲ καὶ τὴν Καρίαν αὐτὴν διαρρεῖ τὴν ὑπὸ
τῶν Ἰώνων νῦν κατεχομένην, καὶ μετὰ τὴν Μιλήτου καὶ Πριήνης
ποιεῖται τὰς ἐκβολὰς. Ἄρχεται δὲ ἀπὸ Κελαινῶν, λόφου τινός,
ἐν ᾧ πόλις ἦν ὁμώνυμος τῷ λόφῳ. Ἐντεῦθεν δ' ἀναστήσας τοὺς 578.
ἀνθρώπους ὁ Σωτὴρ Ἀντίοχος εἰς τὴν νῦν Ἀπάμειαν, τῆς μη-
τρὸς ἐπώνυμον τὴν πόλιν ἀπέδειξεν Ἀπάμας· ἡ θυγάτηρ μὲν
ἦν Ἀρταβάζου, δεδομένη δ' ἐτύγχανε πρὸς γάμον Σελεύκῳ τῷ
Νικάτορι. Ἐνταῦθα δὲ μυθεύεται τὰ περὶ τὸν Ὀλυμπον, καὶ
τὸν Μαρσύαν, καὶ τὴν ἔριν, ἣν ἤρισεν ὁ Μαρσύας πρὸς Ἀπόλ-
λωνα. Ὑπέρεται δὲ καὶ λίμνη φύουσα κάλαμον, τὸν εἰς τὰς
γλώττας τῶν αὐλῶν ἐπιτήθειον· ἐξ ἧς ἀπολείβεσθαι φασι τὰς

578. πηγὰς ἀμφοτέρας, τὴν τε τοῦ Μαρσίου, καὶ τὴν τοῦ Μαιάνδρου.

§. 16.

Ἡ δὲ Λαοδίκεια, μικρὰ πρότερον οὔσα, αὐξήσιν ἔλαβεν ἐφ' ἡμῶν καὶ τῶν ἡμετέρων πατέρων, καίτοι κακωθεῖσα ἐκ πολιορκίας ἐπὶ Μιθριδάτου τοῦ Εὐπάτορος. Ἄλλ' ἡ τῆς χώρας ἀρετὴ, καὶ τῶν πολιτῶν τινες εὐτυχίσαντες, μεγάλην ἐποίησαν αὐτὴν· Ἰέρων μὲν πρότερον, ὃς πλειόνων, ἢ δισχιλίων ταλάντων κληρονομίαν κατέλιπε τῷ δήμῳ, πολλοῖς τ' ἀναθήμασιν ἐκόσμησε τὴν πόλιν· Ζήνων δὲ ὁ ῥήτωρ ὕσερον, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Πολέμων, ὃς καὶ βασιλείας ἠξιώθη, διὰ τὰς ἀνδραγαθίας, ὑπ' Ἀντωνίου μὲν πρότερον, ὑπὸ Καίσαρος δὲ τοῦ Σεβαστοῦ μετὰ ταῦτα. Φέρει δ' ὁ περὶ τὴν Λαοδίκειαν τόπος προβάτων ἀρετὰς, οὐκ εἰς μαλακότητας μόνον τῶν ἐρίων, ἧ καὶ τῶν Μιλησίων διαφέρει, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν κοραξίνην χροάν, ὥστε καὶ προσοδεύονται λαμπρῶς ἀπ' αὐτῶν· ὥσπερ καὶ οἱ Κολοσσηνοὶ ἀπὸ τοῦ ὁμώνυμου χρώματος, πλησίον οἰκοῦντες. Ἐνταῦθα δὲ καὶ ὁ Κάπρος, καὶ ὁ Λύκος συμβάλλει τῷ Μαιάνδρῳ ποταμῷ, ποταμὸς εὐμεγέθης· ἀφ' οὗ καὶ ἡ πρὸς τῷ Λύκῳ Λαοδίκεια λέγεται. Ὑπέρεκειται δὲ τῆς πόλεως ὄρος Κάδμος, ἐξ οὗ καὶ ὁ Λύκος ῥεῖ· καὶ ἄλλος ὁμώνυμος τῷ ὄρει. Τὸ πλεον δ' οὗτος ὑπὸ γῆς ῥυεῖς, εἴτ' ἀνακύψας συνέπεσεν εἰς ταῦτ' οἰς ἄλλοις ποταμοῖς, ἐμφαίνων ἅμα καὶ τὸ πολύτρητον τῆς χώρας, καὶ τὸ εὐσεισον· εἰ γάρ τις ἄλλη, καὶ ἡ Λαοδίκεια εὐσεισος, καὶ τῆς πλησιοχώρου [τὸ] πλεον.

§. 17.

Κάρουρα δὲ ὄριον ἐστὶ τῆς Φρυγίας καὶ τῆς Καρίας· κώμη δ' ἐστὶν αὕτη πανδοχεῖα ἔχουσα καὶ ζεσῶν ὑδάτων ἐκβολὰς· τὰς μὲν ἐν τῷ ποταμῷ Μαιάνδρῳ, τὰς δ' ὑπὲρ τοῦ χειλούς.
Καὶ

Καὶ δή ποτέ φασι πορνοβοσκὸν αὐλισθέντα ἐν τοῖς πανδοχείοις 578
 σὺν πολλῷ πλήθει γυναικῶν, νύκτωρ ἐπιγενομένου σεισμοῦ,
 συναφανισθῆναι πάσαις. Σχεδὸν δέ τι εὐσεισός ἐστι καὶ πᾶσα
 ἡ περὶ τὸν Μαίανδρον χώρα, καὶ ὑπόνομος πυρὶ τε καὶ ὕδατι
 μέχρι τῆς μεσογαίας. Διατέτακε γὰρ ἀπὸ τῶν πεδίων ἀρξά- 579
 μένη πᾶσα ἡ τοιαύτη κατασκευὴ τῆς χώρας εἰς τὰ Χαρώνεια,
 τό τε ἐν Ἰεραπόλει, καὶ τὸ ἐν Ἀχαράκοις τῆς Νυσαίδος, καὶ
 τὸ περὶ Μαγνησίαν καὶ Μυοῦντα. Εὐφρυπτός τε γὰρ ἐστὶν ἡ
 γῆ καὶ ψαθυρά, πλήρης τε ἀλμυρίδων καὶ εὐεκπύρωτός ἐστι.
 Τάχα δὲ καὶ ὁ Μαίανδρος διὰ τοῦτο σκολιός, ὅτι πολλὰς
 μεταπτώσεις λαμβάνει τὸ ρεῖθρον, καὶ πολλὴν χοῦν κατάγων,
 ἄλλοτ' ἄλλω μέρει τῶν αἰγιαλῶν προσίθῃσι, τὸ δὲ πρὸς τὸ
 πέλαγος βιασάμενος ἐξωθεῖ. Καὶ δὴ καὶ τὴν Πριήνην, ἐπὶ Θα-
 λάττη πρότερον οὔσαν, μεσόγαιαν πεποίηκε τετταράκοντα στα-
 δίων προσχώματι.

§. 18.

Καὶ ἡ Κατακεκαυμένη δὲ, ἥπερ ὑπὸ Λυδῶν καὶ Μυσῶν
 κατέχεται, διὰ τοιαυτὰ τινα τῆς προσηγορίας τετύχηκε ταύτης·
 ἢ τε Φιλαδέλφεια, ἢ πρὸς αὐτῇ πόλις, οὐδὲ τοὺς τοίχους ἔχει
 πισοὺς, ἀλλὰ καθ' ἡμέραν τρόπον τινὰ σαλεύονται, καὶ δίσαν-
 ται διατελοῦσι δὲ προσέχοντες τοῖς πάθεσι τῆς γῆς, καὶ ἀντι-
 τεκτονοῦντες πρὸς αὐτήν. Καὶ τῶν ἄλλων δὲ πόλεων Ἀπάμεια
 μὲν καὶ πρὸ τῆς Μιθριδάτου στρατείας ἐσεισθη πολλάκις· καὶ
 ἔδωκεν ἐπελθῶν ὁ βασιλεὺς ἑκατὸν τάλαντα εἰς ἐπανόρθωσιν,
 ὁρῶν ἀνατετραμμένην τὴν πόλιν. Λέγεται δὲ καὶ ἐπ' Ἀλεξάν-
 δρου παραπλήσια συμβῆναι. Διόπερ εἰκός ἐστι καὶ τὸν Ποσει-
 δῶνα τιμᾶσθαι παρ' αὐτοῖς, καίπερ μεσογαίοις οὔσι καὶ ἀπὸ
 Κελαινοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, ἐκ Κελαινοῦς, μιᾶς τῶν Δαναίδων,
 γενομένου, κεκληθῆσαι τὴν πόλιν ἐπώνυμον· ἢ διὰ τῶν λίθων

579. τὴν ἀπὸ τῶν ἐκπυρώσεων μελανίαν. Καὶ τὰ περὶ Σίπυλον δὲ καὶ τὴν ἀνατροπὴν αὐτοῦ μῦθον οὐ δεῖ τίθεσθαι· καὶ γὰρ νῦν τὴν Μαγνησίαν, τὴν ὑπ' αὐτῶ, κατέβαλον σεισμοί· ἤνικα καὶ Σάρδεις καὶ τῶν ἄλλων τὰς ἐπιφανεστάτας κατὰ πολλὰ μέρη διελυμήναντο. Ἐπηνώρθωσε δ' ὁ ἡγεμῶν, χρήματα ἐπιδοῦς, καθάπερ καὶ πρότερον ἐπὶ τῆς γενομένης συμφορᾶς Τραλλιανοῖς, ἤνικα τὸ γυμνάσιον καὶ ἄλλα μέρη συνέπεσεν, ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ τούτοις, καὶ Λαοδικεῦσιν.

§ 19.

Ἀκούειν δ' ἐςὶ καὶ τῶν παλαιῶν συγγραφέων· οἷά φησιν ὁ τὰ Λύδια συγγράψας Ξάνθος, διηγούμενος, οἷαι μεταβολαὶ κατέσχον πολλάκις τὴν χώραν ταύτην, ὧν ἐμνήσθημέν που καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν. Καὶ δὴ καὶ τὰ περὶ τὸν Τυφῶνα πάθη ἐνταῦθα μυθεύουσι, καὶ τοὺς Ἀρίμους, καὶ τὴν Κατακεκαυμένην ταύτην εἶναί φασιν· οὐκ ὀκνοῦσι δὲ καὶ τὰ μεταξὺ Μαιάνδρου καὶ Λυδῶν ἅπανθ' ὑπονοεῖν τοιαῦτα, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν λιμνῶν καὶ ποταμῶν, καὶ τοὺς πολλαχοῦ κευθμῶνας τῆς γῆς. Ἡ δὲ μεταξὺ Λαοδικείας καὶ Ἀπαμείας λίμνη καὶ βορβορώδη καὶ ὑπόνοσον τὴν ἀποφορὰν ἔχει, πελαγία οὔσα. Φασὶ δὲ καὶ δίκας εἶναι τῷ Μαιάνδρῳ, μεταφέροντι τὰς χώρας, ὅταν περικρουσθῶσιν οἱ ἀγκῶνες· ἀλόντος δὲ, τὰς ζημίας ἐκ τῶν πορθμικῶν διαλύεσθαι τελῶν.

§. 20.

Μεταξὺ δὲ τῆς Λαοδικείας καὶ τῶν Καρούρων ἱερόν ἐστι Μηνὸς Κάρου καλούμενον, τιμώμενον ἀξιολόγως. Συνέστη δὲ καθ' ἡμᾶς διδασκαλεῖον Ἡροφιλείων ἰατρῶν μέγα ὑπὸ Ζεύξιδος· καὶ μετὰ ταῦτα Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλαλήθους· καθάπερ

ἐπὶ τῶν πατέρων τῶν ἡμετέρων ἐν Σμύρνῃ τὸ τῶν Ἐρασιστρα- 580.
τείων ὑπὸ Ἰκεσίου· νῦν δ' οὐχ ὁμοίως ἔτι συμμένει.

§. 21.

Λέγεται δὲ τινα φυλα Φρύγια, οὐδαμοῦ δεικνύμενα· ὡσπερ
οἱ Βερέκυντες· καὶ Ἀλκμάν [δὲ] λέγει,

Φρύγιον ἠῦλησε μέλος τὸ Κερθήσιον.

Καὶ βόθυνός τις λέγεται Κερθήσιος, ἔχων ὀλεθρίους ἀποφο-
ράς· ἀλλ' οὗτός γε δείκνυται· οἱ δ' ἄνθρωποι οὐκέθ' οὕτω
λέγονται. Αἰσχύλος δὲ συγγεῖ ἐν τῇ Νιόβῃ· φησὶ γὰρ ἐκεῖ
μνηστρεῖς τῶν περὶ Τάνταλον,

Οἷς ἐν Ἰδαίῳ πάγω

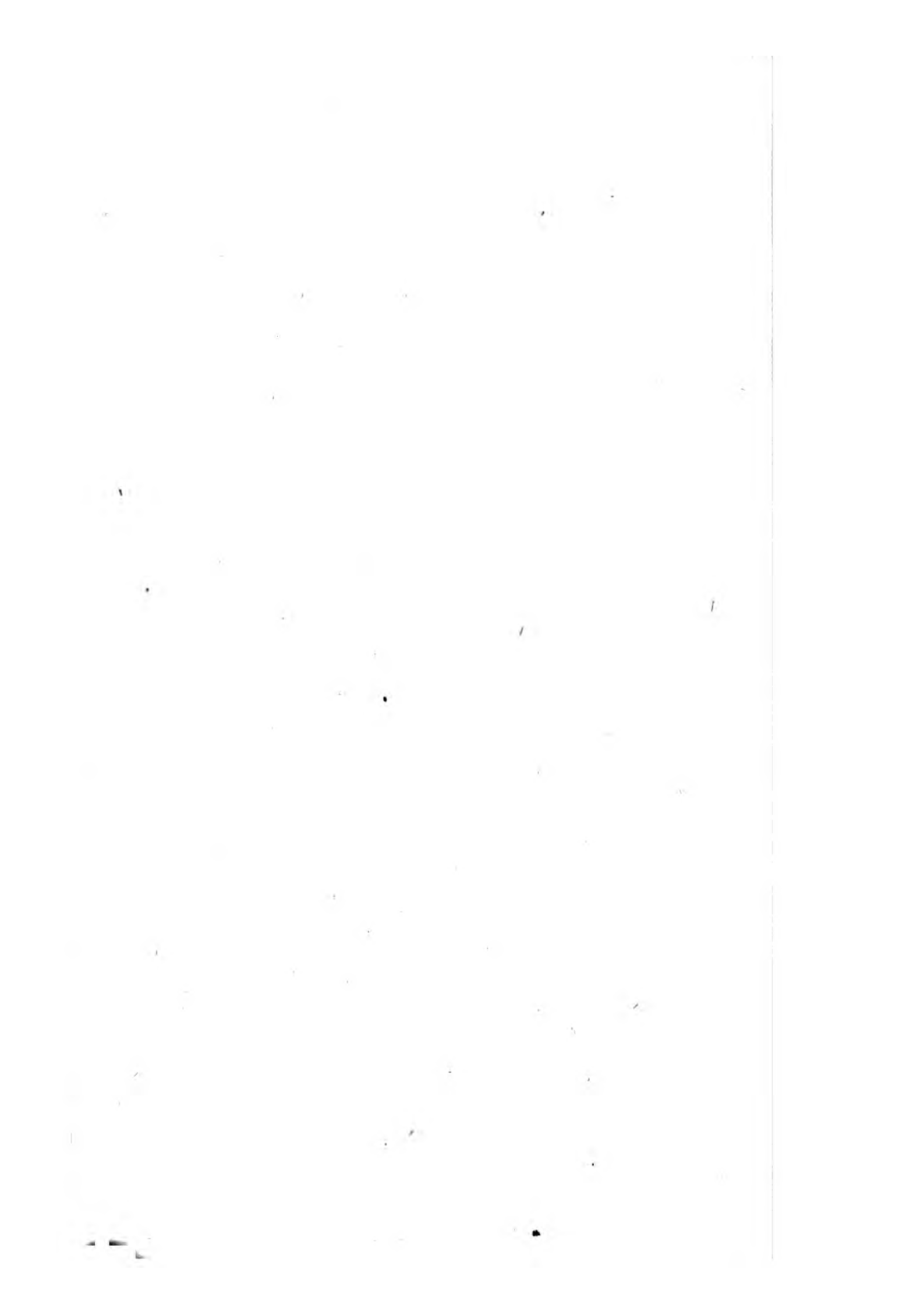
Διὸς πατρῴου βωμός ἐστι.

Καὶ πάλιν,

Σίπυλον Ἰδαίαν ἀνά χθόνα.

Καὶ ὁ Τάνταλος λέγει,

Σπείρω δ' ἄρουραν δῶδεχ' ἡμερῶν ὄδον,
Βερέκυντα χῶρον, ἐνθ' Ἀδρασειᾶς ἔδος
Ἴδη τε μυκηθμοῖσι καὶ βρυχήμασιν
Βρέμουσι μήλων, πᾶν δ' ὀρεχθέει πέδον.

ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΝ.

Τὸ τρισκαιδέκατον περιέχει τῆς Ἀσίας τὴν ἀπὸ τῆς Προποντίδος κάτωθεν ἀπὸ Κυζίκου ἀρχομένην, καὶ ἐφεξῆς τὴν ταύτη παραλίαν πᾶσαν, καὶ εἴ τινες νῆσοι ὑπάρχουσιν· ἐγχρονίζει δὲ μάλιστα τῇ Τροίᾳ, εἰ καὶ ἔρημος, διὰ τὰ ἐπίσημον αὐτῆς καὶ πολυθρύλλητον ἐκ τοῦ πολέμου.

Κ Ε Φ. Α.

§. 1.

ΜΈΧΡΙ μὲν δεῦρο ἀφωρίσθω τὰ περὶ τῆς Φρυγίας. Ἐπαν- 581.
ιόντες δὲ πάλιν ἐπὶ τὴν Προποντίδα, καὶ τὴν ἐφεξῆς τῷ Αἰ-
σήπῳ παραλίαν, τὴν αὐτὴν τῆς περιουσίας τάξιν ἀποδώσομεν.
Ἔστι δὲ Τρωὰς πρώτη τῆς παραλίας ταύτης, ἥς τὸ πολυθρύλ-
λητον, καίπερ ἐν ἐρειπίοις καὶ ἐν ἐρημίᾳ λειπομένης, ὅμως
πολυλογίαν οὐ τὴν τυχοῦσαν παρέχει τῇ γραφῇ. Πρὸς τοῦτο
δὲ συγγνώμης δεῖ καὶ παρακλήσεως, ὅπως τὴν αἰτίαν τοῦ μή-
κους μὴ ἡμῖν μᾶλλον ἀνάπτειεν οἱ ἐντυγχάνοντες, ἢ τοῖς σφό-
δρα ποθοῦσι τὴν τῶν ἐνδόξων καὶ παλαιῶν γνῶσιν· προσλαμ-
βάνει δὲ τῷ μήκει καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐποικησάντων τὴν χώραν

581. Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων, καὶ οἱ συγγραφεῖς, οὐχὶ τὰ αὐτὰ γράφοντες περὶ τῶν αὐτῶν, οὐδὲ σαφῶς πάντα ὧν ἐν τοῖς πρώτοις ἐστὶν Ὅμηρος, εἰκάζειν περὶ τῶν πλείστων παρέχων. Δεῖ δὲ καὶ τὰ τούτου διαιτᾶν καὶ τὰ τῶν ἄλλων, ὑπογράφαντας πρότερον ἐν κεφαλαίῳ τὴν τῶν τόπων φύσιν.

§. 2.

Ἀπὸ δὴ τῆς Κυζικηνῆς καὶ τῶν περὶ Αἴσηπον τόπων καὶ Γράνικον, μέχρι Ἀβύδου καὶ Σησοῦ, τὴν τῆς Προποντίδος παραλίαν εἶναι συμβαίνει· ἀπὸ δὲ Ἀβύδου μέχρι Λεκτοῦ τὰ περὶ Ἴλιον, καὶ Τένεδον, καὶ Ἀλεξάνδρειαν τὴν Τρωάδα· πάντων δὲ τούτων ὑπέρεκειται ἡ Ἰδη τὸ ὄρος, μέχρι Λεκτοῦ καθήκουσα· ἀπὸ Λεκτοῦ δὲ μέχρι Καΐκου ποταμοῦ καὶ τῶν Κανῶν λεγομένων ἐστὶ τὰ περὶ Ἄσσον, καὶ Ἀδραμύττιον, καὶ Ἀταρνεά,
582. καὶ Πιτάνην, καὶ τὸν Ἐλαϊτικὸν κόλπον· οἷς πᾶσιν ἀντιπαρῆκει ἡ τῶν Λεσθίων νῆσος· εἴθ' ἐξῆς τὰ περὶ Κύμην, μέχρις Ἐρμου καὶ Φωκαίας, ἥπερ ἀρχὴ μὲν τῆς Ἰωνίας ἐστὶ, πέρασ δὲ τῆς Αἰολίδος. Τοιούτων δὲ τῶν τόπων ὄντων, ὁ μὲν Ποιητῆς ἀπὸ τῶν περὶ Αἴσηπον τόπων, καὶ τῶν περὶ τὴν νῦν Κυζικηνὴν χώραν, ὑπαγορεύει μάλιστα τοὺς Τρῶας ἄρξαι μέχρι τοῦ Καΐκου ποταμοῦ διηρημένους κατὰ δυναστείας εἰς ὀκτὼ μερίδας, ἢ καὶ ἐννέα· τὸ δὲ τῶν ἄλλων ἐπικούρων πλῆθος ἐν τοῖς συμμάχοις διαριθμεῖται.

§. 3.

Οἱ δ' ὕστερον τοὺς ὄρους οὐ τοὺς αὐτοὺς λέγουσι, καὶ τοῖς ὀνόμασι χρῶνται διηλλαγμένως, αἰρέσεις νέμοντες πλείους. Μάλιστα δὲ αἱ τῶν Ἑλλήνων ἀποικίαι παρεσχέκασιν λόγον· ἦττον μὲν ἡ Ἰωνικὴ· πλείονι γὰρ διέσηκε τῆς Τρωάδος· ἢ δὲ τῶν Αἰολέων παντάπασιν· καθ' ὅλην γὰρ ἐσκεδάσθη ἀπὸ τῆς

Κυζικηνῆς μέχρι τοῦ Καΐκου, καὶ ἐπέλαβεν ἔτι πλέον τὴν με- 582.
ταξὺ τοῦ Καΐκου καὶ τοῦ Ἑρμου ποταμοῦ. Τέτρασι γὰρ δὴ
γενεαῖς πρεσβυτέραν φασὶ τὴν Αἰολικὴν ἀποικίαν τῆς Ἰωνικῆς·
διατριβὰς δὲ λαβεῖν καὶ χρόνους μακροτέρους. Ὅρεςην μὲν γὰρ
ἄρξαι τοῦ σόλου· τούτου δ' ἐν Ἀρκαδίᾳ τελευτήσαντος τὸν βίον,
διαδέξασθαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ Πενθίλου, καὶ προελθεῖν μέχρι
Θράκης, ἐξήκοντα ἔτεσι τῶν Τρωϊκῶν ὕσερον, ὑπ' αὐτὴν τὴν
τῶν Ἡρακλειδῶν εἰς Πελοπόννησον κάθοδον· εἴτ' Ἀρχέλαον,
υἱὸν ἐκείνου, περαιῶσαι τὸν Αἰολικὸν σόλον εἰς τὴν νῦν Κυζι-
κηνῆν, τὴν περὶ τὸ Δασκύλιον. Γράν δὲ, τὸν υἱὸν τούτου τὸν
νεώτατον, προελθόντα μέχρι τοῦ Γρανίκου ποταμοῦ, καὶ παρ-
εσκευασμένον ἄμεινον, περαιῶσαι τὸ πλέον τῆς στρατιᾶς εἰς
Λέσβον, καὶ κατασχεῖν αὐτήν. Κλεῦην δὲ, τὸν Δώρου, καὶ
Μαλαῶν, καὶ αὐτοὺς ἀπογόνους ὄντας Ἀγαμέμνονος, συναγα-
γεῖν μὲν τὴν στρατιάν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, καθ' ὃν καὶ
Πενθίλος· ἀλλὰ τὸν μὲν τοῦ Πενθίλου σόλον φθῆναι περαι-
ωθέντα ἐκ τῆς Θράκης εἰς τὴν Ἀσίαν· τούτους δὲ περὶ τὴν
Λοκρίδα καὶ τὸ Φρίκιον ὄρος διατρίψαι πολὺν χρόνον· ὕσερον
δὲ διαβάνας κτίσαι τὴν Κύμην, τὴν Φρικωνίδα κληθεῖσαν ἀπὸ
τοῦ Λοκρικοῦ ὄρους.

§. 4.

Τῶν Αἰολέων τοίνυν καθ' ὅλην σκεδασθέντων τὴν χώραν,
ἣν ἔφαμεν ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ λέγεσθαι Τρωϊκὴν, οἱ δ' ὕσερον,
οἱ μὲν πᾶσαν Αἰολίδα προσαγορεύουσιν, οἱ δὲ μέρος· καὶ
Τροϊάν, οἱ μὲν ὅλην, οἱ δὲ μέρος αὐτῆς, οὐδὲν ὅλως ἀλλή-
λοις ὁμολογοῦντες. Εὐθύς γὰρ ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν Προποντίδα
τόπων ὁ μὲν Ὅμηρος ἀπὸ τοῦ Αἰσῆπου τὴν ἀρχὴν ποιεῖται τῆς
Τρωάδος· Εὐδοξος δὲ ἀπὸ Πριάπου καὶ Ἀρτάκης, τοῦ ἐν τῇ
Κυζικηνῶν νήσῳ χωρίου ἀνταίρουτος τῷ Πριάπῳ, συσέλλων

583. ἐπ' ἔλαττον τοὺς ὄρους. Δαμάσῃς δ' ἔτι μᾶλλον συσέλλει ἀπὸ Παρίου. Καὶ γὰρ οὗτος μὲν ἕως Λεκτοῦ προάγει· ἄλλοι δ' ἄλλως. Χάρων δ' ὁ Λαυψακηνὸς τριακοσίους ἄλλους ἀφαιρεῖ σαδίους, ἀπὸ Πρακτίου ἀρχόμενος· τοσοῦτοι γὰρ εἰσιν ἀπὸ Παρίου εἰς Πράκτιον· ἕως μέντοι Ἀδραμυττίου πρόεισι. Σκύλαξ δὲ ὁ Καρυανθεὺς ἀπὸ Ἀβύδου ἄρχεται. Ὁμοίως δὲ τὴν Αἰολίδα. Ἐφορος μὲν λέγει ἀπὸ Ἀβύδου μέχρι Κύμης· ἄλλοι δ' ἄλλως.

§. 5.

Τοπογραφεῖ δὲ μάλιστα τὴν ὄντως λεγομένην Τροίαν ἢ τῆς Ἰδῆς θέσις, ὄρους ὑψηλοῦ, βλέποντος πρὸς δύσιν καὶ τὴν ταύτη θάλατταν, μικρὰ δ' ἐπιστρέφοντος καὶ πρὸς ἄρκτον καὶ τὴν ταύτη παραλίαν. Ἔστι δὲ αὕτη μὲν τῆς Προποντίδος ἀπὸ τῶν περὶ Ἀβύδου σενῶν ἐπὶ τὸν Αἴσηπον καὶ τὴν Κυζικηνήν· ἢ δ' ἑσπερία θάλαττα ἧ τε Ἑλλήσποντός ἐστιν, ἐν ᾧ καὶ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος. Πολλοὺς δ' ἔχουσα πρόποδας ἢ Ἰδῆ, καὶ σκολοπενδρώδης οὕσα τὸ σχῆμα, ἐσχάτοις ἀφορίζεται τούτοις, τῷ τε περὶ τὴν Ζέλειαν ἀρωτηρίῳ, καὶ τῷ καλουμένῳ Λεκτῷ· τῷ μὲν, τελευτῶντι εἰς τὴν μεσόγαιαν μικρὸν ὑπὲρ τῆς Κυζικηνῆς (καὶ δὴ καὶ ἔστι νῦν ἢ Ζέλεια τῶν Κυζικηνῶν), τὸ δὲ Λεκτὸν εἰς τὸ πέλαγος καθήκει τὸ Αἰγαῖον, ἐν παράπλῳ κείμενον τοῖς ἐκ Τενέδου πλέουσιν εἰς Λέσβον.

Ἰδὴν δ' ἴκανον πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν,
Λεκτὸν, ὅθι πρῶτον λιπέτην ἄλα

Ἵπνος καὶ Ἥρα, τοῖς οὖσιν οἰκείως τοῦ Ποιητοῦ φράζοντος τὸ Λεκτὸν· καὶ γὰρ ὅτι τῆς Ἰδῆς ἐστὶ τὸ Λεκτὸν, καὶ διότι πρώτη ἀπόβασις ἐκ θαλάττης αὕτη τοῖς ἐπὶ τὴν Ἰδὴν ἀνιούσιν, εἰρηκεν ὀρθῶς· [ὡς] καὶ τὸ πολυπίδακα· εὐδρότατον γὰρ κατὰ

ταῦτα μάλισα τὸ ὄρος· δηλοῖ δὲ τὸ πλῆθος τῶν ποταμῶν, 583.

Ὅσσοι ἀπ' Ἰθαίων ὀρέων ἄλαδὲ προρέουσι,
Ῥῆσός θ', Ἐπτάπορος τε,

καὶ οἱ ἐξῆς, οὓς ἐκεῖνος εἶρηκε. Καὶ ἡμῖν νυνὶ πάρεσιν ὄραῖν τοὺς τε πρόποδας τοὺς ἐσχάτους ἐφ' ἐκάτερα οὕτως, τὸ Λεκτὸν καὶ τὴν Ζελεϊαν. Οἰκείως τούτων καὶ τὴν ἀκρω- ρειαν ἀφορίζει, Γάργαρον ἄκρον· καὶ γὰρ νῦν Γάργαρον ἐν τοῖς ἄνω μέρεσι τῆς Ἰδῆς δεῖκνυται τόπος, ἀφ' οὗ τὰ νῦν Γάργαρα πόλις Αἰολική. Ἐντὸς μὲν οὖν τῆς Ζελεΐας καὶ τοῦ Λεκτοῦ πρῶτά ἐσιν ἀπὸ τῆς Προποντίδος ἀρξαμένοις μέχρι τῶν κατ' Ἄβυδον σενῶν· εἴτ' ἔξω τῆς Προποντίδος τὰ μέχρι Λεκτοῦ.

§. 6.

Κάμψαντι δὲ τὸ Λεκτὸν ἀναχεῖται κόλπος μέγας, ὃν ἡ Ἰδῆ ποιεῖ πρὸς τὴν ἠπειρον ἀποχωροῦσα ἀπὸ τοῦ Λεκτοῦ, καὶ αἰ 584. Κάναι, τὸ ἐκ θατέρου μέρους ἀντικείμενον ἀκρωτήριοι τῶ Λεκτῶ· καλοῦσι δ' οἱ μὲν Ἰθαῖον κόλπον, οἱ δ' Ἄδραμυττηνόν. Ἐν τούτῳ δὲ αἰ τῶν Αἰολέων πόλεις μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἐρμου, καθάπερ εἰρήκαμεν. Εἴρηται δὲ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, ὅτι τοῖς ἐκ Βυζαντίου πλέουσι πρὸς νότον ἐπ' εὐθείας ἐσὶν ὁ πλοῦς, πρῶτον ἐπὶ Σησὸν καὶ Ἄβυδον διὰ μέσης τῆς Προπον- τίδος, ἔπειτα ἡ παραλία τῆς Ἀσίας μέχρι Καρίας. Ταύτην δὲ φυλάττοντας χρὴ τὴν ὑπόθεσιν ἀκούειν τῶν ἐξῆς, καὶ λέγωμεν κόλπους τινὰς ἐν αὐτῇ τῇ παραλίᾳ, τὰς γε ἄκρας δεῖ νοεῖν, τὰς ποιούσας αὐτοὺς, ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς κειμένας, ὡσπερ τινὸς μεσημβρινῆς.

§. 7.

Ἐκ δὴ τῶν ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ λεγομένων εἰκάζουσιν οἱ φρον- εῖσαντες περὶ τούτων πλέον τι, πᾶσαν τὴν παραλίαν ταύτην

584. ὑπὸ τοῖς Τρωσὶ γεγονέναι, διηρημένην μὲν εἰς δυναστείας ἐν-
 νέα, ὑπὸ δὲ τῷ Πριάμῳ τεταγμένην κατὰ τὸν Ἰλιακὸν πόλε-
 μον, καὶ λεγομένην Τροίαν· δῆλον δ' ἐκ τῶν κατὰ μέρος. Οἱ
 γὰρ περὶ τὸν Ἀχιλλέα τειχῆρεις ὀρώντες τοὺς Ἰλιάας κατ' ἀρχάς,
 ἔξω ποιεῖσθαι τὸν πόλεμον ἐπεχείρησαν, καὶ περιμόντες ἀφαι-
 ρεῖσθαι τὰ κύκλῳ.

Δώδεκα δὴ σὺν νηυσὶ πόλεις ἀλάπαξ' ἀνθρώπων,
 Πεζὸς δ' ἑνδεκά φημι κατὰ Τροίην ἐρίβωλον.

Τροίαν γὰρ λέγει τὴν πεπορθημένην ἠπειρον· πεπόρθηται δὲ
 ἐν ἄλλοις τόποις καὶ τὰ ἀντικείμενα τῇ Λέσβῳ, τὰ περὶ Θή-
 βην, καὶ Λυρνησσὸν, καὶ Πήδασον τὴν τῶν Λελέγων, καὶ ἔτε
 ἢ τοῦ Εὐρυπύλου τοῦ Τηλέφου παιδός·

Ἄλλ' οἶον τὸν Τηλεφίδην κατενήρατο χαλκῷ,

ὁ Νεοπτόλεμος,

Ἦρω' Εὐρύπυλον.

Ταῦτα δὴ πεπορθησθαι λέγει, καὶ αὐτὴν τὴν Λέσβον·

— ὅτε Λέσβον εὐκτιμένην ἔλεν αὐτός.

Καὶ

Πέρσε δὲ Λυρνησσὸν καὶ Πήδασον.

Καὶ

Λυρνησσὸν διαπορθήσας καὶ τείχεα Θήβης.

Ἐκ μὲν Λυρνησσοῦ ἢ Βρισητὶς ἐάλω·

Τὴν ἐκ Λυρνησοῦ ἐξείλετο,

ἧς ἐν τῇ ἀλώσει τὸν Μύνητα καὶ τὸν Ἐπίσροφον πεσεῖν φησιν,

ὡς ἢ Βρισητὶς Θρηνοῦσα τὸν Πάτροκλον δηλοῖ·

Οὐδὲ μὲν οὐδέ μ' ἔασκες, ὅτ' ἀνδρ' ἐμὸν ὠκύς Ἀχιλλεύς

Ἐκτεινεν, πέρσεν δὲ πόλιν Θείοιο Μύνητος,

Κλαίειν·

585. ἐμφαίνει γὰρ τὴν Λυρνησσὸν λέγων πόλιν Θείοιο Μύνητος,
 ὡς ἂν δυναστευομένην ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἐνταῦθα πεσεῖν αὐ-

τὸν μαχόμενον· ἐκ δὲ τῆς Θήβης ἡ Χρυσήτις ἐλίφθη· 585.

Ὡιχόμεθ' ἐς Θῆβην ἱερὴν πόλιν Ἡετίωνος·

ἐκ δὲ τῶν ἀχθέντων ἐκεῖθεν φησὶν εἶναι τὴν Χρυσήδα. [Καὶ τὴν Ἀνδρομάχην δέ·]

Ἀνδρομάχη, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἡετίωνος,
Ἡετίων, ὃς ἔναιεν ὑπὸ Πλάκῳ ὑληέσση,
Θήβη Ὑποπλακίη, Κιλίκεσσ' ἀνδρῶσιν ἀνάσσω.

Οἰκείως δὲ τούτοις καὶ τὸ ὑπὸ τῆς Ἀνδρομάχης λεχθὲν οὕτως,

Ἔκτορ, ἐγὼ δύσσηνος! ἰὴ ἄρα γεινόμεθ' αἴση
Ἀμφότεροι· σὺ μὲν ἐν Τροίῃ Πριάμου ἐνὶ οἴκῳ,
Αὐτὰρ ἐγὼ Θήβησιν,

οὐκ οἶονται δεῖν ἐξ εὐθείας ἀκούειν, ἀλλὰ καθ' ὑπερβατὸν,
Ἀμφότεροι ἐν Τροίῃ, σὺ μὲν Πριάμου ἐνὶ οἴκῳ, αὐ-
τὰρ ἐγὼ Θήβησιν. Δευτέρα οὖν αὕτη δυναστεία Τρωϊκὴ μετὰ
τὴν ὑπὸ Μύνητι. Τρίτη δ' ἐστὶν ἡ τῶν Λελέγων, καὶ αὕτη
Τρωϊκὴ.

Ἄλτεω, ὃς Λελέγεσσι φιλοπτολέμοισιν ἀνάσσει·

οὗ τῆ θυγατρὶ συνελθὼν Πριάμος γενναῖ τὸν Λυκάονα καὶ
Πολύδωρον. Καὶ μὴν οἱ τε ὑπὸ τῷ Ἔκτορι ἐν τῷ καταλόγῳ
ταττόμενοι, λέγονται Τρῶες.

Τρωσὶ μὲν ἡγεμόνευε μέγας κορυθαίολος Ἔκτωρ.

Οἱ δ' ὑπὸ τῷ Αἰνεΐα·

Δαρδανίων αὐτ' ἤρχεν εὖς πάϊς Ἀγχίσαο·

Καὶ οὗτοι Τρῶες· φησὶ γοῦν·

Αἰνεΐα, Τρώων βουληφόρε.

Οἱ δ' ὑπὸ Πανδάρῳ Λύκιοι, οὓς καὶ αὐτοὺς καλεῖ Τρῶας.

Οἱ δὲ Ζεῖλειαν ἔναιον ὑπὲρ πόδα νεύατον Ἰδης,
Ἀφνειοὶ, πίνοντες ὕδωρ μέλαν Διισήποιο,
Τρῶες· τῶν αὐτ' ἤρχε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός,
Πάνδαρος.

585. Ἐκτη δ' αὕτη δυναστεία. Καί μὴν οἱ τε μεταξὺ τοῦ Αἰσίου καὶ Ἀβυδοῦ Τρῶες· ὑπὸ μὲν γὰρ τῷ Ἀσίῳ ἐσὶ τὰ περὶ Ἀβυδόν·

Οἱ δ' ἄρα Περκώτην καὶ Πράκτιον ἀμφενέμοντο,
Καὶ Σητόν, καὶ Ἀβυδὸν ἔχον, καὶ διὰν Ἀρίσθην,
Τῶν αὖθ' Ἰρτακίδης ἦρχ' Ἄσιος.

Ἄλλ' ἐν Ἀβύδῳ μὲν υἱὸς τοῦ Πριάμου διέτριβεν, ἵππους νέμων, πατρῴας δηλονότι·

Ἄλλ' υἱὸν Πριάμοιο νόθον βάλε Δημοκόωντα·
Ὅς οἱ Ἀβυδόθεν ἦλθε παρ' ἵππων ὠκειῶν.

586. Ἐν δὲ Περκώτῃ υἱὸς Ἰκετάονος ἐβουνόμει, οὐκ ἀλλοτρίας οὐδ' οὗτος βοῦς·

— πρῶτον δ' Ἰκεταονίδην ἐνένιπτεν,
Ἰφθιμον Μελάνιππον· ὁ δ' ὄφρα μὲν εἰλίποδας βοῦς
Βόσκ' ἐν Περκώτῃ.

Ὡς τε καὶ αὕτη ἂν εἴη Τρωάς καὶ ἡ ἐφεξῆς ἕως Ἀδρασειάς· ἦρχον γὰρ αὐτῆς

Ἦτε δὲ Μέρπος Περκωσίου.

Πάντες μὲν δὴ Τρῶες οἱ ἀπὸ Ἀβύδου μέχρι Ἀδρασειάς, δίχα μέντοι διηρημένοι, οἱ μὲν ὑπὸ τῷ Ἀσίῳ, οἱ δ' ὑπὸ τοῖς Μεροπίδασι· καθάπερ καὶ ἡ τῶν Κιλικίων διττή, ἡ μὲν Θηβαϊκὴ, ἡ δὲ Λυρνησίδις· ἐν αὐτῇ δ' ἂν λεχθεῖη [καὶ] ἡ ὑπὸ Εὐρυπύλῳ ἐφεξῆς οὕσα τῇ Λυρνησιδί. Ὅτι δὲ τούτων ἀπάντων ἦρχεν ὁ Πριάμος, οἱ τοῦ Ἀχιλλέως λόγοι πρὸς τὸν Πριάμον σαφῶς ἐμφανίζουσι·

Καὶ σὲ, γέρον, τὸ πρὶν μὲν ἀκούομεν ὄλβιον εἶναι·
Ὅσσον Λέσβος ἄνω, Μάκαρος ἔδος, ἐντὸς ἐέργει,
Καὶ Φρυγίη καθύπερθε, καὶ Ἑλλάσποντος ἀπείρων.

§. 8.

Τότε μὲν οὖν τοιαῦτα ὑπῆρχεν. Ἰς γέρον δὲ ἠκολούθησαν

μεταβολαί παντοῖαι. Τὰ μὲν γὰρ περὶ Κύζικον Φρύγες ἐπώκησαν ἕως Πρακτίου· τὰ δὲ περὶ Ἄβυδον Θραῖκες· ἔτι δὲ πρότερον τούτων ἀμφοῖν Βέβρυκες καὶ Δρύοπες· τὰ δ' ἐξῆς Τρηῆρες, καὶ οὗτοι Θραῖκες· τὸ δὲ Θήβης πεδῖον Λυδοί, οἱ τότε Μήονες, καὶ Μυσῶν οἱ περιγεγόμενοι τῶν ὑπὸ Τηλέφῳ πρότερον καὶ Τεύθραντι. Οὕτω δὴ τοῦ Ποιητοῦ τὴν Αἰολίδα καὶ τὴν Τροίαν εἰς ἓν συντιθέντος, καὶ τῶν Αἰολέων τὴν ἀπὸ τοῦ Ἐρμου πᾶσαν μέχρι τῆς κατὰ Κύζικον παραλίας κατασχόντων, καὶ πόλεις κτισάντων, οὐδ' ἂν ἡμεῖς ἀτόπως περιοδεύσαιμεν, εἰς ταῦτ' οὐ συντιθέντες τὴν τε Αἰολίδα νῦν ἰδίως λεγομένην, τὴν ἀπὸ τοῦ Ἐρμου μέχρι Λεκτοῦ καὶ τὴν ἐφεξῆς μέχρι τοῦ Αἰσῆπου. Ἐν γὰρ τοῖς καθ' ἕκαστα διακρινούμεν πάλιν, παρατιθέντες ἅμα τοῖς νῦν οὔσι τὰ ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ καὶ τῶν ἄλλων λεγόμενα.

§. 9.

Ἔσιν οὖν μετὰ τὴν τῶν Κυζικηνῶν πόλιν καὶ τὸν Αἰσῆπον ἀρχὴ τῆς Τρωάδος καθ' Ὅμηρον. Λέγει δ' ἐκεῖνος μὲν οὕτω περὶ αὐτῆς·

Οἱ δὲ Ζέλειαν ἔναιον ὑπαὶ πόδα νεῖατον Ἰδης,
Ἄφνειοι, πινοντες ὕδωρ μέλαν Αἰσῆποιο,
Τρῶες· τῶν αὐτ' ἦρχε Δυκάονος ἀγλαὸς υἱὸς,
Πάνδαρος.

Τούτους δὲ καλεῖ καὶ Λυκίους· Ἄφνειους δὲ ἀπὸ τῆς Ἀφνίτιδος νομίζουσι λίμνης· καὶ γὰρ οὕτω καλεῖται ἡ Δασκυλίτις.

§. 10.

Ἡ μὲν δὴ Ζέλεια ἐν τῇ παρωρείᾳ τῇ ὑσάτῃ τῆς Ἰδης ἐστίν, ἀπέχουσα Κυζίκου μὲν σαδίους ἐνενήκοντα καὶ ἑκατόν· τῆς δ' ἐγγυτάτῳ Θαλάττης, καθ' ἣν ἐκδίδωσιν Αἰσῆπος, ὅσον ὀγδοή-

587. κοντα. Ἐπιμερίζει δὲ συνεχῶς τὰ κατὰ τὴν παραλίαν τὴν μετὰ τὸν Αἴσηπον·

Οἱ δ' Ἀδρήσειάν τ' εἶχον καὶ δῆμον Ἀπαισοῦ,
Καὶ Πετύειαν ἔχον, καὶ Τηρείης ὄρος αἰπύ·
Τῶν ἤρχ' Ἀδρησός τε καὶ Ἄμφιος λινοθάρηξ,
Υἱε δ'ὺω Μέρωπος Περκωσίου.

Ταῦτα δὲ τὰ χωρία τῆ Ζελεία μὲν ὑποπέπτωκεν ἔχουσι δὲ Κυζικηνοὶ τε καὶ Πριαπηνοὶ μέχρι καὶ τῆς παραλίας. Περί μὲν οὖν τὴν Ζελεϊαν ὁ Τάρσιός ἐσι ποταμὸς, εἴκοσιν ἔχων διαβάσεις τῆ αὐτῆ ὁδῶ καθάπερ ὁ Ἐπτάπορος, ὃν φησιν ὁ Ποιητής. Ὁ δ' ἐκ Νικομηδείας εἰς Νίκαιαν τέτταρας καὶ εἴκοσι καὶ ὁ ἐκ Φολόης εἰς τὴν Ἡλείαν, Σκάρθων, πέντε καὶ εἴκοσι· πολλὰς δὲ καὶ ὁ ἐκ Κοσκινίων εἰς Ἀλάσανδα· πέντε δὲ καὶ ἑβδομήκοντα ὁ ἐκ Τυάνων εἰς Σόλους διὰ τοῦ Ταύρου.

§. 11.

Ἐπεὶ δὲ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Αἰσήπου σχεδόν τι. σαδίσις κολωνός ἐστιν, ἐφ' ᾧ τάφος δείκνυται Μέμνονος τοῦ Τιθωνοῦ πλησίον δ' ἐστὶ καὶ ἡ Μέμνονος κώμη. Τοῦ δὲ Αἰσήπου καὶ τοῦ Πριάπου μεταξύ ὁ Γράνικος ρεῖ, τὰ πολλὰ δι' Ἀδρασειᾶς πεδίου· ἐφ' ᾧ Ἀλέξανδρος τοὺς Δαρείου σατράπας ἀνά κράτος ἐνίκησε συμβαλὼν, καὶ πᾶσαν τὴν ἐντὸς τοῦ Ταύρου καὶ τοῦ Εὐφράτου παρέλαβεν. Ἐπὶ δὲ Γρανίκῳ πόλις ἦν Σιδηνή, χώραν ἔχουσα πολλὴν ὁμώνυμον· κατέσπασαι δὲ νῦν. Ἐν δὲ τῇ μεθορία τῆς Κυζικηνῆς καὶ τῆς Πριαπηνῆς ἐστὶ τὰ Ἀρπαγεῖα τόπος, ἐξ οὗ τὸν Γανυμήδην μυθεύουσιν ἠρπάχθαι· ἄλλοι δὲ περὶ Δαρδάνιον ἄκραν, πλησίον Δαρδάνου.

§. 12.

Πρίαπος δ' ἐστὶ πόλις ἐπὶ θαλάττῃ καὶ λιμῆν· κτίσμα δ' οἱ

μὲν Μιλησιῶν φασίν, οἵπερ καὶ Ἄβυδον καὶ Προκόνησον συν- 587.
 ὤκισαν κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν· οἱ δὲ Κυζικηνῶν. Ἐπώνυμος δ'
 ἐστὶ τοῦ Πριάπου τιμωμένου παρ' αὐτοῖς, εἴτ' ἐξ Ὀρνεῶν τῶν
 περὶ Κόρινθον μετενηνεγμένου τοῦ ἱεροῦ, εἴτε τῷ λέγεσθαι
 Διονύσου καὶ Νύμφης τὸν θεόν, ὀρμησάντων ἐπὶ τὸ τιμᾶν
 αὐτὸν τῶν ἀνθρώπων· ἐπειδὴ σφόδρα εὐάμπελός ἐστιν ἡ χώρα
 καὶ αὕτη, καὶ ἡ ἐφεξῆς ὄμορος, ἢ τε τῶν Παριανῶν καὶ ἢ τῶν
 Λαμψακηνῶν. Ὁ γοῦν Ξέρξης τῷ Θεμισοκλεῖ εἰς οἶνον ἔδωκε
 τὴν Λάμψακον. Ἀπεδείχθη δὲ θεὸς οὗτος ὑπὸ τῶν νεωτέρων· 588.
 οὐδὲ γὰρ Ἡσίοδος οἶδε Πριάπον· ἀλλ' ἔοικε τοῖς Ἀττικοῖς,
 Ὀρθάνη καὶ Κονισάλω καὶ Τύχωνι, καὶ τοῖς τοιούτοις.

§. 13.

Ἐκαλεῖτο δ' ἡ χώρα αὕτη Ἀδράσεια καὶ Ἀδρασειᾶς πεδῖον,
 κατὰ ἔθος τι οὕτω λεγόντων τὸ χωρίον διττῶς· ὡς καὶ Θήβην
 καὶ Θήβης πεδῖον, καὶ Μυγδονίαν καὶ Μυγδονίας πεδῖον. Φησὶ
 δὲ Καλλισθένης, ἀπὸ Ἀδράσου βασιλέως, ὃς πρῶτος Νεμέσεως
 ἱερὸν ἰδρύσατο, καλεῖσθαι Ἀδράσειαν. Ἡ μὲν οὖν πόλις μεταξὺ
 Πριάπου καὶ Παρίου, ἔχουσα ὑποκείμενον πεδῖον ὁμώνυμον, ἐν
 ᾧ καὶ μαντεῖον ἦν Ἀπόλλωνος Ἀκταίου καὶ Ἀρτέμιδος *κατὰ τὴν
 Πυκάτην*· εἰς δὲ Πάριον μετηνέχθη πᾶσα ἡ κατασκευὴ καὶ
 λιθία κατασπασθέντος τοῦ ἱεροῦ· καὶ ὠκοδομήθη ἐν τῷ Παρίῳ
 βωμὸς, Ἐρμοκρέοντος ἔργον, πολλῆς μνήμης ἄξιον κατὰ τε
 μέγεθος καὶ κάλλος· τὸ δὲ μαντεῖον ἐξηλείφθη, καθάπερ καὶ
 τὸ ἐν Ζελεΐᾳ· Ἐνταῦθα μὲν οὖν οὐδὲν ἱερὸν Ἀδρασειᾶς δεί-
 κνυται, οὐδὲ Νεμέσεως· περὶ δὲ Κύζικόν ἐστιν Ἀδρασειᾶς
 ἱερὸν. Ἀντίμαχος δ' οὕτω φησίν·

Ἔστι δὲ τις Νέμεσις, μεγάλη θεὸς, ἢ τάδε πάντα
 Πρὸς μακάρων ἔλαχεν· βωμὸν δὲ οἱ εἴσατο πρῶτος

*...

588. Ἄδρησες, ποταμοῖο παρά ῥόον Αἰσήποιο,
Ἐνθα τετίμηται τε καὶ Ἀδρήσεια καλεῖται.

§. 14.

Ἔστι δὲ καὶ τὸ Πάριον πόλις ἐπὶ Θαλάττη, λιμένα ἔχουσα μείζω τῆς Πριάπου· καὶ ἠϋξημένη γε ἐκ ταύτης· Θεραπεύοντες γὰρ οἱ Παριανοὶ τοὺς Ἀτταλικούς, ὑφ' οἷς ἐτέτακτο ἡ Πριαπηνή, πολλὴν αὐτῆς ἀπετέμοντο, ἐπιτρεπόντων ἐκείνων. Ἐνταῦθα μυθεύουσι τοὺς Ὀφιογενεῖς συγγενεῖάν τινα ἔχειν πρὸς τοὺς ὄφεις· φασὶ δ' αὐτῶν τοὺς ἄρρηνας τοῖς ἐχιοδήκτοις ἄκος εἶναι, συνελθὼς ἐφαπτομένους, ὡσπερ τοὺς ἐπωδούς, πρῶτον μὲν τὸ πελῖωμα εἰς ἑαυτοὺς μεταφέροντας, εἶτα καὶ τὴν φλεγμονὴν παύοντας καὶ τὸν πόνον. Μυθεύουσι δὲ καὶ τὸν ἀρχηγέτην τοῦ γένους, ἠρωά τινα, μεταβαλεῖν ἐξ ὄφεως· τάχα δὲ τῶν Ψύλλων τις ἦν τῶν Λιβυκῶν, εἰς δὲ τὸ γένος διέτεινεν ἡ δύναμις μέχρι ποσοῦ. Κτίσμα δ' ἐστὶ τὸ Πάριον Μιλησίων καὶ Ἐρυθραίων καὶ Παρίων.

§. 15.

Πιτύα δ' ἐστὶν ἐν Πιτυοῦντι τῆς Παριανῆς, ὑπερκείμενον ἔχουσα πιτυῶδες ὄρος· μεταξύ δὲ κεῖται Πριάπου καὶ Παρίου, κατὰ Λῖνον, χωρίον ἐπὶ Θαλλάττη, ὅπου οἱ Λινοῦσιοι κοχλίας ἄριστοι τῶν πάντων ἀλίσκονται.

§. 16.

- Ἐν δὲ τῷ παράπλω τῷ ἀπὸ Παρίου εἰς Πριάπον ἢ τε παλαιὰ Προκόννησός ἐστι καὶ ἡ νῦν Προκόννησος, πόλιν ἔχουσα, καὶ μέταλλον μέγα λευκοῦ λίθου, σφόδρα ἐπαινούμενον· τὰ γοῦν
589. κάλλιστα τῶν ταύτη πόλεων ἔργα, ἐν δὲ τοῖς, πρῶτα τὰ ἐν Κυζίκῳ, ταύτης ἐστὶ τῆς λίθου. Ἐντεῦθεν ἐστὶν Ἄρισεας, ὁ ποιητῆς

ποιητῆς τῶν Ἀριμασπειῶν καλουμένων ἐπῶν, ἀνὴρ γόης, 589.
εἶ τις ἄλλος.

§. 17.

Τὸ δὲ Τηρείης ὄρος, οἱ μὲν τὰ ἐν Πειρωσσῶ ὄρη φασίν, & ἔχουσιν οἱ Κυζικηνοὶ τῇ Ζελεΐᾳ προσεχῆ, ἐν οἷς βασιλικὴ θήρα κατεσκεύαστο τοῖς Λυδοῖς, καὶ Πέρσαις ὕστερον· οἱ δ' ἀπὸ τετταράκοντα τῆς Λαμφάκου σαδίων δεικνύουσι λόφον, ἐφ' ᾧ μητρὸς θεῶν ἱερόν ἐστιν ἅγιον, Τηρείης ἐπικαλούμενον.

§. 18.

Καὶ ἡ Λάμφακος δ' ἐπὶ Θαλάττη πόλις ἐστὶν εὐλίμενος καὶ ἀξιόλογος, συμμένουσα καλῶς, ὥσπερ καὶ ἡ Ἄβυδος· διέχει δ' αὐτῆς ὅσον ἐβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν σαδίους· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Πιτυοῦσσα, καθάπερ καὶ τὴν Χίον φασίν. Ἐν δὲ τῇ περαιᾷ τῆς Χερρόνησου πολίχνιον ἐστὶ Καλλίπολις· κεῖται δ' ἐπ' ἀκτῆς ἐκκειμένης πολὺ πρὸς τὴν Ἀσίαν κατὰ τὴν Λαμφακηνῶν πόλιν, ὥστε τὸ διάρμα μὴ πλέον εἶναι τετταράκοντα σαδίων.

§. 19.

Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ Λαμφάκου καὶ Παρίου Παισὸς ἦν πόλις καὶ ποταμός· κατέσπαστο δ' ἡ πόλις· οἱ δὲ Παισηνοὶ μετώκησαν εἰς Λάμφακον, Μιλησίων ὄντες ἀποικοὶ καὶ αὐτοὶ, καθάπερ καὶ οἱ Λαμφακηνοί. Ὁ δὲ Ποιητῆς εἴρηκεν ἀμφοτέρως,

καὶ δῆμον Ἀπαισοῦ,

καὶ ἀφελῶν,

ὅς ῥ' ἐνὶ Παισῶ

Ναῖε πολυκτῆμων.

589. Καὶ ὁ ποταμὸς νῦν οὕτω καλεῖται. Μιλησίων δ' εἰσὶ καὶ αἱ Κολωναί, αἱ ὑπὲρ Λαμφάκου ἐν τῇ μεσογαίᾳ τῆς Λαμφακηνῆς· ἄλλαι δ' εἰσὶν ἐπὶ τῇ ἐκτὸς Ἑλλησποντία Σαλάττη, Ἰλίου διέχουσαι σαδίους τετταράκοντα πρὸς τοῖς ἑκατόν· ἐξ ὧν τὸν Κύκνον φασίν. Ἀναξιμένης δὲ καὶ ἐν τῇ Ἐρυθραία φησὶ λέγεσθαι Κολωνάς, καὶ ἐν τῇ Φωκίδι, καὶ ἐν Θετταλίᾳ. Ἐν δὲ τῇ Παριανῇ ἐστὶν Ἰλιοκολώνη. Ἐν δὲ τῇ Λαμφακηνῇ τόπος εὐάμπελος Γεργίθιον· ἦν δὲ καὶ πόλις Γέργιθα, ἐκ τῶν ἐν τῇ Κυμαία Γεργίθων· ἦν γὰρ κάκει πόλις, πληθυντικῶς καὶ Σηλυκῶς λεγομένη αἱ Γέργιθες· ὁθενπερ ὁ Γεργίθιος ἦν Κεφάλων· καὶ νῦν ἔτι δεῖκνυται τόπος ἐν τῇ Κυμαία Γεργίθιον πρὸς Λαρίσση. Ἐκ Παρίου μὲν οὖν ὁ γλωσσογράφος κληθεὶς ἦν Νεοπτόλεμος, μνήμης ἀξίος· ἐκ Λαμφάκου δὲ Χάρων τε ὁ συγγραφεὺς, καὶ Ἀδείμαντος, καὶ Ἀναξιμένης ὁ ῥήτωρ, καὶ Μητρόδωρος, ὁ τοῦ Ἐπικούρου ἑταῖρος, καὶ αὐτὸς δ' Ἐπίκουρος τρόπον τινὰ Λαμφακηνὸς ὑπῆρξε, διατρίψας ἐν Λαμφάκῳ, καὶ φίλοις χρησάμενος τοῖς ἀρίστοις τῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ,
590. τοῖς περὶ Ἰδομενεά καὶ Λεοντέα. Ἐντεῦθεν δὲ μετήνεγκεν Ἀγρίππας τὸν πεπτωκότα λέοντα, Λυσίππου ἔργον· ἀνέθηκε δὲ ἐν τῷ ἄλσει τῷ μεταξὺ τῆς λίμνης καὶ τοῦ Εὐρίπου.

§. 20.

Μετὰ δὲ Λάμφακον ἐστὶν Ἄβυδος καὶ τὰ μεταξὺ χωρία, περὶ ὧν οὕτως εἴρηκε συλλαβῶν ὁ Ποιητὴς καὶ τὴν Λαμφακηνὴν καὶ τῆς Παριανῆς τινὰ (οὕτω γὰρ ἦσαν αὐταὶ αἱ πόλεις κατὰ τὰ Τρωϊκά),

Οἱ δ' ἄρα Περκώτην καὶ Πράκτιον ἀμφενέμοντο,
Καὶ Σησὸν καὶ Ἄβυδον ἔχον καὶ δίκην Ἀρίσθην·
Τῶν αὖθ' Ὑρτακίδης ἦρχ' Ἄσιος,

φησίν,

590.

ὃν Ἀρίσθηθεν φέρον ἵπποι
Αἰθῶνες, μεγάλοι, ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος.

Οὕτω δ' εἰπὼν ἔοικε τὸ βασιλείον ἀποφαίνειν τοῦ Ἀσίου τὴν
Ἀρίσθη, ὅθεν ἤκειν αὐτὸν φησίν·

— Ὅν Ἀρίσθηθεν φέρον ἵπποι
— ποταμοῦ ἀπο Σελλήεντος.

Οὕτω δ' ἀφανῆ τὰ χωρία ταῦτά ἐστιν, ὥσε οὐδ' ὁμολογοῦσι
περὶ αὐτῶν οἱ ἰσοροῦντες· πλὴν ὅτι περὶ Ἄβυθὸν ἐστὶ καὶ
Λάμφακον καὶ Πάριον, καὶ ὅτι ἡ Παλαιπερκώτη μετωνομάσθη
οὕτως

§. 21.

Τῶν δὲ ποταμῶν, τὸν μὲν Σελλήεντα φησὶν ὁ Ποιητὴς πρὸς
τῇ Ἀρίσθῃ ρεῖν· εἴπερ ὁ Ἄσιος Ἀρίσθηθεν τε ἤκε, καὶ ποτα-
μοῦ ἀπὸ Σελλήεντος· ὁ δὲ Πράκτιος ποταμὸς μὲν ἐστὶ, πόλις
δ' οὐχ εὐρίσκεται, ὡς τινες ἐνόμισαν· ρεῖ δὲ καὶ οὗτος μεταξὺ
Ἀβύθου καὶ Λαμφάκου. Τὸ οὖν,

Καὶ Πράκτιον ἀμφενέμοντο,

οὕτω δεκτέον, ὡς περὶ ποταμοῦ· καθάπερ κακέϊνα,

Οἱ τ' ἄρα παρ ποταμὸν Κηφισὸν δῖον ἔναιον,

καί,

Ἀμφί τε Παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ ἔργ' ἐνέμοντο.

Ἦν δὲ καὶ ἐν Λέσβῳ πόλις Ἀρίσθα, ἧς τὴν χώραν ἔχουσι
Μηθυμναῖοι· ἐστὶ δὲ καὶ ποταμὸς Ἄρισθος ἐν Θράκῃ, ὡς εἴρη-
ται, καὶ τούτου πλησίον οἱ Κεβρήνιοι Θραῖκες. Πολλὰ δ' ὁμω-
νυμῖαι Θραξί καὶ Τρωσίν· οἷον Σκαιὸι Θραῖκές τινες, καὶ Σκαιὸς
ποταμὸς, καὶ Σκαιὸν τεῖχος, καὶ ἐν Τροίᾳ Σκαιαὶ πύλαι·
Ξάνθιοι Θραῖκες, καὶ Ξάνθος ποταμὸς ἐν Τροίᾳ· Ἄρισθος, ὁ
ἐμβάλλων εἰς τὸν Ἐβρον, [καὶ] Ἀρίσθη ἐν Τροίᾳ· Ῥῆσος ποταμὸς

590. ἐν Τροίᾳ, Ρῆσος δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν Θρακῶν. Ἔστι δὲ καὶ τῷ Ἀσίῳ ὁμώνυμος ἕτερος παρὰ τῷ Ποιητῇ Ἄσιος,

Ὅς μήτρως ἦν Ἔκτορος ἵπποδάμοιο,
 Αὐτοκασίγνητος Ἐκάβης, υἱὸς δὲ Δύμκτος,
 Ὅς Φρυγίῃ καίεσκε ῥοῆς ἐπὶ Σαγγαρίοιο.

§. 22.

Ἄβυδος δὲ Μιλησίων ἐστὶ κτίσμα, ἐπιτρέψαντος Γύγου, τοῦ Λυδῶν βασιλέως· ἦν γὰρ ὑπ' ἐκείνῳ τὰ χωρία, καὶ ἡ Τρωὰς ἅπασα· ὀνομάζεται δὲ καὶ ἀκρωτήριόν τι πρὸς Δαρ-
 591. δάνῳ Γύγας. Ἐπίκειται δὲ τῷ ἑσώματι τῆς Προποντίδος καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου· διέχει δὲ τὸ ἴσον Λαμφάκου καὶ Ἰλίου, σαδίους περὶ ἐβδομήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δ' ἐστὶ τὸ ἑπτασάδιον, ὅπερ ἐξεπέμψεν ὁ Ξέρξης, τὸ διορίζον τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀσίαν. Καλεῖται δ' ἡ ἄκρα τῆς Εὐρώπης Χερρόνησος διὰ τὸ σχῆμα, ἢ ποιοῦσα τὰ σευὰ τὰ κατὰ τὸ ζευγμα· ἀντίκειται δὲ τὸ ζευγμα τῇ Ἀβύδῳ. Σησὸς δὲ ἀρίστη τῶν ἐν Χερρόνησῳ πόλεων· διὰ δὲ τὴν γειτοσύνην ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἡγεμόνι καὶ αὐτὴ ἐτέτακτο, οὕτω ταῖς ἡπείροις διοριζόντων τῶν τότε τὰς ἡγεμονίας. Ἡ μὲν οὖν Ἄβυδος καὶ ἡ Σησὸς διέχουσι ἀλλήλων τριάκοντά που σαδίους ἐκ λιμένος εἰς λιμένα· τὸ δὲ ζευγμά ἐστι μικρὸν ἀπὸ τῶν πόλεων παραλλάξαντι, ἐξ Ἀβύδου μὲν ὡς ἐπὶ τὴν Προποντίδα, ἐκ δὲ Σησοῦ εἰς τοῦναντίον· ὀνομάζεται δὲ πρὸς τῇ Σησῶ τόπος Ἀποβάθρα, καθ' ὃν ἐξεύγνυτο ἢ σχεδιά. Ἔστι δὲ ἡ Σησὸς ἐνδοτέρω κατὰ τὴν Προποντίδα ὑπερδέξις τοῦ ῥοῦ τοῦ ἐξ αὐτῆς· διὸ καὶ εὐπετέστερον ἐκ τῆς Σησοῦ διαίρουσι παραλλαζόμενοι μικρὸν ἐπὶ τὸν τῆς Ἡροῦς πύργον, κάκειθεν ἀφιέντες τὰ πλοῖα συμπράττοντος τοῦ ῥοῦ πρὸς τὴν περαιώσιν· τοῖς δ' ἐξ Ἀβύδου περαιουμένοις παραλλακτέον ἐστὶν εἰς τάναν-
 τία, ὁκτώ που σαδίους ἐπὶ πύργον τινὰ καταντικρὺ τῆς

Σησοῦ, ἔπειτα διαίρειν πλάγιον, καὶ μὴ τελέως ἔχουσιν ἕναν- 591.
 τιον τὸν ῥοῦν. Ὡκοῦν δὲ τὴν Ἄβυδον μετὰ τὰ Τρωϊκὰ Θραῖκες·
 εἶτα Μιλήσιοι. Τῶν δὲ πόλεων ἐμπρησθεισῶν ὑπὸ Δαρείου,
 τοῦ Ξέρξου πατρός, τῶν κατὰ τὴν Προποντίδα, ἐκοινώνησε
 καὶ ἡ Ἄβυδος τῆς αὐτῆς συμφορᾶς· ἐνέπρησε δὲ πυθόμενος,
 μετὰ τὴν ἀπὸ τῶν Σκυθῶν ἐπάνοδον, τοὺς Νομάδας παρα-
 σκευάζεσθαι διαβαίνειν ἐπ' αὐτὸν, κατὰ τιμωρίαν ὧν ἔπαθον,
 δεδιώς, μὴ αἱ πόλεις πορθμεῖα παράσχοιεν τῇ στρατιᾷ. Συνέβη
 δὲ πρὸς ταῖς ἄλλαις μεταβολαῖς καὶ τῷ χρόνῳ καὶ τοῦτο
 αἴτιον τῆς συγχύσεως τῶν τόπων. Περὶ δὲ Σησοῦ καὶ τῆς
 ὄλης Χερρρόνησου προείπομεν ἐν τοῖς περὶ τῆς Θρακῆς τόποις.
 Φησὶ δὲ τὴν Σησὸν Θεόπομπος βραχεῖαν μὲν, εὐερκῆ δὲ, καὶ
 σκέλει διπλέθρῳ συνάπτειν πρὸς τὸν λιμένα· καὶ διὰ ταῦτ' οὖν,
 καὶ διὰ τὸν ῥοῦν κυρίαν εἶναι τῶν παρόδων.

§. 23.

ὑπέρεκται δὲ τῆς τῶν Ἀβυδηνῶν χώρας ἐν τῇ Τρωάδι τὰ
 Ἄσυρα, ἃ νῦν μὲν Ἀβυδηνῶν ἐστὶ, κατεσκαμμένη πόλις, πρό-
 τερον δὲ ἦν καθ' αὐτὰ, χρυσεῖα ἔχοντα, ἃ νῦν σπάνιά ἐστιν,
 ἐξαναλωμένα, καθάπερ τὰ ἐν τῷ Τρωϊκῷ τὰ περὶ τὸν Πακτω-
 λόν. Ἀπὸ Ἀβύδου δὲ ἐπὶ Αἴσηπον περὶ ἑπτακοσίους φασὶ
 σαδίους, εὐθυπλοῖα δὲ ἐλάττους.

§. 24.

Ἐξω δὲ Ἀβύδου τὰ περὶ τὸ Ἴλιόν ἐστὶ, τὰ τε παράλια ἕως 592.
 Λέκτου, καὶ τὰ ἐν τῷ Τρωϊκῷ πεδίῳ, καὶ τὰ παρῶρεια τῆς
 Ἰδῆς, τὰ ὑπὸ τῷ Αἰνεΐα. Διιτῶς δὲ ταῦτ' ὀνομάζει ὁ Ποιητής·
 τότε μὲν οὕτω λέγων,

Δαρδανίων αὐτ' ἦρχεν εἰς πάϊς Ἀγχιταο,

592. Δαρδανίους καλῶν, τοτὲ δὲ Δαρδάνους,

Τρῶες καὶ Λύκιοι καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχῆται.

Εἰκὸς δ' ἐνταῦθα ἰδρῦσθαι τὸ παλαιὸν τὴν λεγομένην ὑπὸ τοῦ
Ποιητοῦ Δαρδανίαν·

Δάρδανον αὖ πρῶτον τέκετο νεφεληγερέτα Ζεὺς·

Κτίσσε δὲ Δαρδανίην.

Νῦν μὲν γὰρ οὐδ' ἶχνος πόλεως σώζεται αὐτόθι.

§. 25.

Εἰκάζει δὲ Πλάτων μετὰ τοὺς κατακλυσμοὺς τρία πολιτείας εἶδη συνίσασθαι· πρῶτον μὲν τὸ ἐπὶ τὰς ἀκρωρείας, ἀπλοῦν τι καὶ ἄγριον, δεδιότων τὰ ὕδατα ἐπιπολάζοντα ἀκμὴν ἐν τοῖς πεδίοις· δεύτερον δὲ τὸ ἐν ταῖς ὑπωρείαις, θαρρόντων ἤδη κατὰ μικρὸν, ἅτε δὴ καὶ τῶν πεδίων ἀρχομένων ἀναψύχασθαι· τρίτον δὲ τὸ ἐν τοῖς πεδίοις. Λέγοι δ' ἂν τις καὶ τέταρτον, καὶ πέμπτον ἴσως, καὶ πλείω ὕσατον δὲ τὸ ἐν τῇ παραλίᾳ καὶ ἐν ταῖς νήσοις, λελυμένου παντός τοῦ τοιούτου φόβου. Τὸ γὰρ μᾶλλον καὶ ἥττον θαρρῆν πλησιάζειν τῇ θαλάττῃ, πλείους ἂν ὑπογράφοι διαφορὰς πολιτειῶν καὶ ἠθῶν, καὶ καθάπερ τῶν ἀγαθῶν τε καὶ τῶν ἀγρίων, ἐπὶ τὸ ἡμερον τῶν δευτέρων ὑποβεβηκότων, ἐςί τις διαφορὰ καὶ παρὰ τούτοις, τῶν ἀγροίκων, καὶ μεσαγροίκων, καὶ πολιτικῶν· ἀφ' ὧν ἤδη καὶ ἐπὶ τὸ ἀστεῖον καὶ ἄριστον ἠθὸς ἐτελεύτησεν ἢ τῶν ὀνομάτων κατ' ὀλίγον μεταλήψις, κατὰ τὴν τῶν ἠθῶν ἐπὶ τὸ κρεῖττον μετάσασιν, παρὰ τὰς τῶν τόπων καὶ τῶν βίων μεταβολάς. Ταύτας δὴ τὰς διαφορὰς ὑπογράφειν φησὶ τὸν Ποιητὴν ὁ Πλάτων, τῆς μὲν πρώτης πολιτείας παράδειγμα τιθέντα τὸν τῶν Κυκλώπων βίον, αὐτοφυεῖς νεμομένων καρπῶν, καὶ τὰς ἀκρωρείας κατεχόντων ἐν σπηλαίοις τισίν.

Ἄλλα τὰ γ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται,

φησίν, αὐτοῖς·

593.

Τοῖσιν δ' οὐκ ἀγοραὶ βουληφόροι, οὔτε θεμίτες·
 Ἄλλ' οἷ γ' ὑψηλῶν ὀρέων ναίουσι κάρηνα
 Ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι· θεμιτεύει δὲ ἕκαστος
 Παίδων ἢ δ' ἀλόχων.

Τοῦ δὲ δευτέρου, τὸν ἐπὶ τοῦ Δαρδάνου·

Κτίσσε δὲ Δαρδανίην· ἐπεὶ οὐπω Ἴλιος ἰρή
 Ἐν πεδίῳ πεπόλιτο, πόλις μερόπων ἀνθρώπων,
 Ἄλλ' ἔθ' ὑπωρείας ὤκειον πολυπιδάκου Ἰδης.

593.

Τοῦ δὲ τρίτου, ἐπὶ τοῦ Ἴλου, τὸν ἐν τοῖς πεδίοις· τοῦτον γὰρ παραδιδόασι τοῦ Ἰλίου κτίσθην, ἀφ' οὔ καὶ τὴν ἐπωνυμίαν λαβεῖν τὴν πόλιν. Εἰκὸς δὲ καὶ διὰ τοῦτο ἐν μέσῳ τῷ πεδίῳ τεθάφθαι αὐτὸν, ὅτι πρῶτος ἐθάρρῆσεν ἐν τοῖς πεδίοις θῆσθαι τὴν κατοικίαν.

Οἱ δὲ παρ' Ἴλου σῆμα παλαιῦ Δαρδανίδαο
 Μέσσον κάπ πεδίον παρ' ἐριγέου ἐσσεύοντο.

Οὐδ' οὗτος δὲ τελέως ἐθάρρῆσεν· οὐ γὰρ ἐνταῦθα ἴδρυσε τὴν πόλιν, ὅπου νῦν ἔστιν· ἀλλὰ σχεδὸν τι τριάκοντα σταδίοις ἀνωτέρω πρὸς ἔω καὶ πρὸς τὴν Ἰδην καὶ τὴν Δαρδανίαν, κατὰ τὴν νῦν καλουμένην Ἰλιέων κώμην. Οἱ δὲ νῦν Ἰλιεῖς φιλοδοξοῦντες καὶ θέλοντες εἶναι ταύτην τὴν παλαιάν, παρεσχήκασι λόγον τοῖς ἐκ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως τεκμαιρομένοις· οὐ γὰρ ἔοικεν αὕτη εἶναι ἢ καθ' Ὀμηρον. Καὶ ἄλλοι δὲ ἰσοροῦσι πλείους ματαβεβληκῆναι τόπους τὴν πόλιν· ὑσατα δ' ἐνταῦθα συμμῆναι κατὰ χρησμόν μάλισα. Τὰς δὴ τοιαύτας μεταβάσεις εἰς τὰ κάτω μέρη τὰς τότε συμβαινούσας, ὑπολαμβάνω καὶ βίων καὶ πολιτειῶν ὑπογράφειν διαφορὰς. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν *καί* ἄλλοτε ἐπισκεπτέον.

§. 26.

593. Τὴν δὲ τῶν Ἰλιέων πόλιν τὴν νῦν τέως μὲν κώμην εἶναι φασί, τὸ ἱερόν ἔχουσαν τῆς Ἀθηναῖς μικρὸν καὶ εὐτελές. Ἀλέξανδρον δὲ ἀναβάντα μετὰ τὴν ἐπὶ Γρανίκῳ νίκην, ἀναθήμασί τε κοσμήσαι τὸ ἱερόν, καὶ προσαγορεύσαι πόλιν, καὶ οἰκοδομίας ἀναλαβεῖν προστάξαι τοῖς ἐπιμεληταῖς, ἔλευθέραν τε κρῖναι καὶ ἄφορον ὕσερον δὲ μετὰ τὴν κατάλυσιν τῶν Περσῶν ἐπισυλὴν καταπέμψαι φιλάνθρωπον, ὑπισχνούμενον πόλιν τε ποιῆσαι μεγάλην, καὶ ἱερόν ἐπισημότατον, καὶ ἀγῶνα ἀποδείξειν ἱερόν. Μετὰ δὲ τὴν ἐκείνου τελευταίαν Λυσίμαχος μάλισα τῆς πόλεως ἐπεμελήθη, καὶ νεῶν κατεσκεύασε, καὶ τεῖχος περιεβάλετο ὅσον τετταράκοντα σταδίῳ· συνώκισέ τε εἰς αὐτὴν τὰς κύκλῳ πόλεις ἀρχαίας, ἤδη κεκακωμένας, ὅτε καὶ Ἀλεξανδρείας ἤδη ἐπεμελήθη, συνωκισμένης μὲν ἤδη ὑπ' Ἀντιγόνου, καὶ προσηγορευμένης Ἀντιγονίας, μεταβαλούσης δὲ τοῦνομα. Ἔδοξε γὰρ εὐσεβές εἶναι τοὺς Ἀλέξανδρον διαδεξαμένους ἐκείνου πρότερον κτίζειν ἐπωνύμους πόλεις, εἰδ' ἑαυτῶν καὶ δὴ καὶ συνέμεινε, καὶ αὐξήσιν ἔσχε· νῦν δὲ καὶ Ῥωμαίων ἀποικίαν
594. δέδεκται, καὶ ἔστι τῶν ἐλλογίμων πόλεων.

§. 27.

Καὶ τὸ Ἴλιον δ', ὃ νῦν ἔστι, κωμόπολις τις ἦν, ὅτε πρῶτον Ῥωμαῖοι τῆς Ἀσίας ἐπέβησαν, καὶ ἐξέβαλον Ἀντίοχον τὸν μέγαν ἐκ τῆς ἐντὸς τοῦ Ταύρου. Φησὶ γοῦν Δημήτριος ὁ Σκήψιος, μειράκιον ἐπιδημήσας εἰς τὴν πόλιν κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς, οὕτως ὠλιγωρημένην ἰδεῖν τὴν κατοικίαν, ὥστε μηδὲ κεραμωτάς ἔχειν τὰς σέγας. Ἠγησιάνου δὲ τοὺς Γαλάτας, περαιωθέντας ἐκ τῆς Εὐρώπης, ἀναβῆναι μὲν εἰς τὴν πόλιν δεομένους ἐρύματος· παρὰ χρῆμα δ' ἐκλιπεῖν διὰ τὸ ἀτείχιστον ὕσερον δ' ἐπανόρ-

Θωσιν ἔσχε πολλήν. Εἴτ' ἐκάκωσαν αὐτήν πάλιν οἱ μετὰ 594.
 Φιμβρίου Ῥωμαῖοι, λαβόντες ἐκ πολιορκίας ἐν τῷ Μιθριδα-
 τικῷ πολέμῳ. Συνεπέμφθη δὲ ὁ Φιμβρίας ὑπάτῳ Οὐαλερίῳ
 Φλάκκῳ ταμίας, προχειρισθέντι ἐπὶ τὸν Μιθριδάτην· κατασα-
 σιάσας δὲ καὶ ἀνελὼν τὸν ὑπατον κατὰ Βιθυνίαν, αὐτὸς
 κατεσάθη κύριος τῆς στρατίας· καὶ προελθὼν εἰς Ἴλιον, οὐ
 δεχομένων αὐτὸν τῶν Ἰλιέων, ὡς λησὴν, μηχανὰς προσφέρει,
 καὶ ἐνδεκαταίους αἰρεῖ· καυχώμενου δ' ὅτι, ἦν Ἀγαμέμνων
 πόλιν δεκάτῳ ἔτει μόλις εἶλε τὸν χιλιόναυον στόλον ἔχων, καὶ
 τὴν σύμπασαν Ἑλλάδα συστρατεύουσαν, ταύτην αὐτὸς ἐνδεκάτῃ
 ἡμέρᾳ χειρώσασαίτο, εἶπέ τις τῶν Ἰλιέων· οὐ γὰρ ἦν Ἔκτωρ, ὁ
 ὑπερμαχῶν τῆς πόλεως. Τοῦτον μὲν οὖν ἐπελθὼν Σύλλας κατέ-
 λυσε, καὶ τὸν Μιθριδάτην κατὰ συμβάσεις εἰς τὴν οἰκείαν
 ἀπέπεμψε· τοὺς δ' Ἰλιέας παρεμυθήσατο πολλοῖς ἐπανορθώμασι.
 Καθ' ἡμᾶς μέντοι Καίσαρ ὁ Θεὸς πολὺ πλεον αὐτῶν προύνοησε,
 ζηλώσας ἅμα καὶ Ἀλέξανδρον. Ἐκεῖνος γὰρ κατὰ συγγενείας
 ἀνανέωσιν ὤρμησε προνοεῖν αὐτῶν, ἅμα καὶ φιλόμηρος ὢν.
 Φέρεται γοῦν τις διόρθωσις τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, ἡ ἐκ τοῦ
 νάρθηκος λεγομένη, τοῦ Ἀλεξάνδρου μετὰ τῶν περὶ Καλλισθέ-
 νην καὶ Ἀνάξαρχον ἐπελθόντος καὶ σημειωσαμένου τινά, ἔπειτα
 καταθέντος εἰς νάρθηκα, ὃν εὔρεν ἐν τῇ Περσικῇ γάζῃ πολυ-
 τελῶς κατεσκευασμένον. Κατὰ τε δὴ τὸν τοῦ Ποιητοῦ ζῆλον
 καὶ κατὰ τὴν συγγένειαν τὴν ἀπὸ τῶν Αἰακιδῶν, τῶν ἐν Μο-
 λотτοῖς βασιλευσάντων, παρ' οἷς καὶ τὴν Ἀνδρομάχην ἰσοροῦσι
 βασιλεῦσαι, τὴν Ἔκτορος γενομένην γυναῖκα, ἐφιλοφρονεῖτο
 πρὸς τοὺς Ἰλιέας ὁ Ἀλέξανδρος· ὁ δὲ Καίσαρ καὶ φιλαλέξανδρος
 ὢν, καὶ τῆς πρὸς τοὺς Ἰλιέας συγγενείας γνωριμώτερα ἔχων
 τεκμήρια, ἐπεβρώτθη πρὸς τὴν εὐεργεσίαν νεανικῶς· γνωρι-
 μώτερα δὲ, πρῶτον μὲν ὅτι Ῥωμαῖος· οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τὸν 595.
 Αἰνεΐαν ἀρχηγέτην ἠγοῦνται· ἔπειθ' ὅτι Ἰούλιος, ἀπὸ Ἰούλου

595. τινός τῶν προγόνων· ἐκεῖνος δ' ἀπὸ Ἰλου τὴν προσωυμίαν ἔσχε ταύτην, τῶν ἀπογόνων εἰς ὧν τῶν ἀπὸ Αἰνείου. Χώραν τε δὴ προσέειμεν αὐτοῖς, καὶ τὴν ἑλευθερίαν καὶ τὴν ἀλειτουρησίαν αὐτοῖς συνεφύλαξε, καὶ μέχρι νῦν συμμένουσιν ἐν τούτοις. Ὅτι δ' οὐκ ἐνταῦθα ἴδρυτο τὸ παλαιὸν Ἴλιον καθ' Ὀμηρον σκοποῦσιν, ἐκ τῶν τοιῶνδε τεκμαίρονται. Πρότερον δὲ ὑπογραπτέον τοὺς τόπους ἀπὸ τῆς παραλίας ἀρξαμένους, ἀφ' ἧσπερ ἐλίπομεν.

§. 28.

Ἐσι τοίνυν μετ' Ἄβυδον ἢ τε Δάρδανίς ἄκρα, ἧς μικρῶ πρότερον ἐμνήσθημεν, καὶ ἡ πόλις ἡ Δάρδανος, διέχουσα τῆς Ἄβυδου ἐβδομήκοντα σταδίους. Μεταξὺ δὲ ὁ Ῥοδῖος ἐκπίπτει ποταμὸς, καθ' ὃν ἐν τῇ Χερρόνήσῳ τὸ Κυνὸς σῆμά ἐστιν, ὃ φασιν Ἐκάβης εἶναι τάφον· οἱ δὲ τὸν Ῥοδῖον εἰς τὸν Αἴσηπον ἐμβαλλειν φασίν· εἰς δ' ἐστὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ λεγομένων καὶ οὗτος·

Ῥήσός θ', Ἐπτάπορός τε, Κάρησός τε, Ῥοδῖος τε.

Ἡ δὲ Δάρδανος κτίσμα ἀρχαῖον· οὕτω δ' εὐκαταφρόνητον, ὥστε πολλάκις οἱ βασιλεῖς, οἱ μὲν μετώκιζον αὐτὴν εἰς Ἄβυδον, οἱ δὲ ἀνώκιζον πάλιν εἰς τὸ ἀρχαῖον κτίσμα. Ἐνταῦθα δὲ συνήλθον Σύλλας τε Κορνήλιος ὁ τῶν Ῥωμαίων ἡγεμῶν, καὶ Μιθριδάτης, ὁ κληθεὶς Εὐπάτωρ, καὶ συνέδησαν πρὸς ἀλλήλους ἐπὶ καταλύσει τοῦ πολέμου.

§. 29.

Πλησίον δ' ἐστὶ τὸ Ὀφρύνιον, ἐφ' ᾧ τὸ τοῦ Ἐκτορος ἄλσος ἐν περιφανεῖ τόπῳ· καὶ ἐφεξῆς λίμνη Πτελεώς.

§. 30.

Εἶτα Ῥοίτειον, πόλις ἐπὶ λόφῳ κειμένη, καὶ τῷ Ῥοιτείῳ 595. συνεχῆς ἡϊῶν ἀλιτενῆς, ἐφ' ἣ Αἰάντειον, μνημα καὶ ἱερόν Αἴαντος, καὶ ἀνδριάς· ὃν ἄρανος Ἄντωνίου κομισθέντα εἰς Αἴγυπτον, ἀπέδωκε τοῖς Ῥοιτειεῦσι πάλιν, καθάπερ καὶ ἄλλοις [ἄλλα] ὁ Σεβασὸς Καῖσαρ. Τὰ γὰρ κάλλις ἀναθήματα ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων ἱερῶν ὁ μὲν ἦρε, τῇ Αἴγυπτίᾳ χαριζόμενος, ὁ δὲ τοῖς θεοῖς ἀπέδωκε.

§. 31.

Μετὰ δὲ τὸ Ῥοίτειόν ἐστι τὸ Σίγειον, κατεσπασμένη πόλις, καὶ τὸ ναύσταθμον, καὶ ὁ Ἀχαιῶν λιμὴν, καὶ τὸ Ἀχαιικὸν στρατόπεδον, καὶ ἡ Στομαλίμη καλουμένη, καὶ αἱ τοῦ Σκαμάνδρου ἐκβολαί. Συμπεσόντες γὰρ ὁ τε Σιμόεις καὶ ὁ Σκάμανδρος ἐν τῷ πεδίῳ, πολλὴν καταφέροντες ἰλὺν, προσχοῦσι τὴν παραλίαν, καὶ τυφλὸν σόμα τε καὶ λιμνοθαλάττας, καὶ ἔλη ποιοῦσι. Κατὰ δὲ τὴν Σιγειαῖδα ἄκραν ἐστὶν ἐν τῇ Χερρόνησῳ τὸ Πρωτεσίλειον, καὶ ἡ Ἐλαιούσσα, περὶ ὧν εἰρήκαμεν ἐν τοῖς Θρακίσις.

§. 32.

Ἐστὶ δὲ τὸ μῆκος τῆς παραλίας ταύτης, ἀπὸ τοῦ Ῥοιτείου μέχρι Σιγείου καὶ τοῦ Ἀχιλλέως μνηματος εὐθυπλοούντων ἑξήκοντα σταδίων· ὑποπέπτωκε δὲ τῷ Ἰλίῳ πᾶσα, τῷ μὲν νῦν κατὰ τὸν Ἀχαιῶν λιμένα, ὅσον δώδεκα σταδίους διέχουσα, τῷ 596. δὲ προτέρῳ, τριάκοντα ἄλλοις σταδίοις ἀνωτέρῳ κατὰ τὸ πρὸς τὴν Ἰθὴν μέρος. Τοῦ μὲν οὖν Ἀχιλλέως καὶ ἱερόν ἐστὶ καὶ μνημα πρὸς τῷ Σιγείῳ. Πατρόκλου δὲ καὶ Ἀντιλόχου μνήματα· καὶ ἐναγίζουσιν οἱ Ἰλιεῖς πᾶσι *καὶ* τούτοις καὶ τῷ Αἴαντι. Ἡρακλέα δ' οὐ τιμῶσιν, αἰτιώμενοι τὴν ὑπ' αὐτοῦ πόρθησιν. Ἄλλ'

*...

596. ἐκεῖνος μὲν, φαίη τις ἂν, οὕτως ἐπόρθησεν, ὥς' ἀπολιπεῖν τοῖς ὕστερον ἐκπορθήσουσι κεκακωμένην μὲν, πολιν δέ. Διὸ καὶ εἴρηκεν ὁ Ποιητής·

Ἰλίου ἐξαλάπαξε πόλιν, χήρωσε δ' ἀγυιάς.

Ἡ γὰρ χηρεία λειπανδρία τίς ἐστίν, οὐκ ἀφανισμὸς τέλειος· οὗτοι δ' ἠφάνισαν τελέως, οἷς ἐναγίζειν ἀξιοῦσι, καὶ τιμᾶν ὡς Θεούς· εἰ μὴ τευτ' αἰτιάσαιντο, διότι οὗτοι μὲν δίκαιον πόλεμον ἐξήνεγκαν, ἐκεῖνος δὲ ἄδικον, ἔνεχ' ἵππων Λαομέδαντος· πρὸς τοῦτο δὲ πάλιν ἀντιτίθεται μῦθος· οὐ γὰρ ἔνεκα ἵππων, ἀλλὰ μισθοῦ ὑπὲρ τῆς Ἡσιόνης καὶ τοῦ κήτους. Ἄλλ' ἐάσωμεν ταῦτα· εἰς γὰρ μύθων ἀνασκευὰς ἐκπίπτει· τάχα δὲ [καὶ] λανθάνουσί τινες ἡμᾶς αἰτίαι πιστότεραι, δι' ἃς τοῖς Ἰλιεῦσιν ἐπῆλθε τοὺς μὲν τιμᾶν, τοὺς δὲ μὴ. Ἔοικε δὲ ὁ Ποιητής μικρὰν ἀποφαίνειν τὴν πόλιν ἐν τῷ περὶ Ἡρακλέους λόγῳ, εἴπερ

Ἐξ οἷς σὺν νηυσὶ καὶ ἀνδράσι παυροτέροισιν

Ἰλίου ἐξαλάπαξε πόλιν.

Καὶ φαίνεται ὁ Πρίαμος τῷ τοιούτῳ λόγῳ μέγας ἐκ μικροῦ γεγανώς, καὶ βασιλεὺς βασιλέων, ὡς ἔφαμεν. Μικρὸν δὲ προελθοῦσαν ἀπὸ τῆς παραλίας ταύτης, ἐστὶ τὸ Ἀχαΐιον, ἤδη τῆς Τενεδίων περαιῆς ὑπάρχον.

§. 33.

Τοιούτων δὲ τῶν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ τόπων ὄντων, ὑπέρκειται τούτων τὸ Τρωϊκὸν πεδίου μέχρι τῆς Ἰδῆς ἀνήκον ἐπὶ πολλοὺς σταδίους, κατὰ τὸ πρὸς ἕω μέρος. Τούτου δ' ἡ μὲν παρῳρειὸς ἐστὶ σενή, τῇ μὲν ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν τεταμένη μέχρι τῶν κατὰ Σκῆψιν τόπων, τῇ δ' ἐπὶ τὰς ἄρκτους μέχρι τῶν κατὰ Ζέλειαν Λυκίων. Ταύτην δ' ὁ Ποιητής ὑπ' Αἰνεΐα τάττει καὶ τοῖς Ἀντηγορίδαις, καλεῖ δὲ Δαρδανίαν. Ὑπὸ δὲ ταύτῃ Κεβρηνία, πεδιάς ἢ πλείσση, παράλληλός πως τῇ Δαρδανίᾳ· ἦν δὲ καὶ πόλις

ποτέ Κεβρήνη. Ὑπονοεῖ δ' ὁ Δημήτριος μέχρι δεῦρο διατείνειν τὴν 596.
περὶ τὸ Ἴλιον χώραν τὴν ὑπὸ τῷ Ἐκτορι, ἀνήκουσαν ἀπὸ τοῦ
ναυσάθρου μέχρι Κεβρηνίας· τάφον τε γὰρ Ἀλεξάνδρου δεῖκνυ-
σθαί φησιν αὐτόθι καὶ Οἰνώνης, ἣν ἰσοροῦσι γυναῖκα γεγο-
νέναι τοῦ Ἀλεξάνδρου, πρὶν Ἑλένην ἀρπάσαι· λέγειν δὲ καὶ
τὸν Ποιητὴν,

Κεβριόνην, νόθον υἱὸν ἀγακλῆος Πριάμοιο·

ὃν εἰκὸς εἶναι ἐπώνυμον τῆς χώρας, ἢ καὶ πόλεως, ὅπερ 597.
πιθανώτερον· τὴν δὲ Κεβρηνίαν διήκειν μέχρι τῆς Σκηψίας·
ὄριον δ' εἶναι τὸν Σκάμανδρον μέσον αὐτῶν ῥέοντα. Ἐχθραν δ'
ἀεὶ καὶ πόλεμον εἶναι τοῖς τε Κεβρηνοῖς καὶ τοῖς Σκηψίοις,
ἕως Ἀντίγονος αὐτοὺς συνώκισεν εἰς τὴν τότε μὲν Ἀντιγονίαν,
νῦν δὲ Ἀλεξάνδρειαν· τοὺς μὲν οὖν Κεβρηνοὺς ξυμμεῖναι τοῖς
ἄλλοις ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ· τοὺς δὲ Σκηψίους ἐπανελθεῖν εἰς τὴν
οἰκίαν, ἐπιτρέψαντος Λυσιμάχου.

§. 34.

Ἀπὸ δὲ τῆς κατὰ τούτους Ἰθαίας ὄρεινης δύο φησὶν ἀγ-
κῶνας ἐκτείνεσθαι πρὸς θάλατταν, τὸν μὲν εὐθὺ Ροιτείου,
τὸν δὲ Σιγείου, ποιῶντας ἐξ ἀμφοῖν γραμμὴν ἡμικυκλιώδη·
τελευτᾶν δ' ἐν τῷ πεδίῳ, τοσοῦτον ἀπέχοντας τῆς θαλάττης,
ὅσον τὸ νῦν Ἴλιον. Τοῦτο μὲν δὴ μεταξὺ τῆς τελευτῆς τῶν
λεχθέντων ἀγκῶνων εἶναι· τὸ δὲ παλαιὸν κτίσμα μεταξὺ τῆς
ἀρχῆς· καταλαμβάνεσθαι δ' ἐντὸς τό τε Σιμοείσιον πεδῖον,
δι' οὗ ὁ Σιμοεὶς φέρεται, καὶ τὸ Σκαμάνδριον, δι' οὗ ὁ Σκά-
μανδρος ῥεῖ. Τοῦτο δὲ καὶ ἰδίως Τρωϊκὸν λέγεται, καὶ τοὺς
πλείους ἀγκῶνας ὁ Ποιητὴς ἐνταῦθα ἀποδίδωσι πλατύτερον
γάρ ἐστι, καὶ τοὺς ὀνομαζομένους τόπους ἐνταῦθα δεῖκνυμέ-
νους ὀρῶμεν, τὸν Ἐρινεὸν, τὸν τοῦ Αἰσυνήτου τάφον, τὴν
Βατίειαν, τὸ τοῦ Ἴλου σῆμα. Οἱ δὲ ποταμοί, ὃ τε Σκάμανδρος

597. καὶ ὁ Σιμόεις, ὁ μὲν τῷ Σιγείῳ πλησιάσας, ὁ δὲ τῷ Ροιτείῳ, μικρὸν ἔμπροσθεν τοῦ νῦν Ἰλίου συμβάλλουσιν, εἴτ' ἐπὶ τὸ Σίγειον ἐκδιόασι, καὶ ποιοῦσι τὴν Στομαλίμνην καλουμένην. Διείργει δ' ἑκάτερον τῶν λεχθέντων πεδίων ἀπὸ Φατέρου μέγας τις αὐχὴν τῶν εἰρημένων ἀγκῶνων, ἐπ' εὐθείας ἀπὸ τοῦ νῦν Ἰλίου τὴν ἀρχὴν ἔχων, συμφυῆς αὐτῷ, ἐκτεινόμενος δ' ἕως τῆς Κεβρηνίας, καὶ ἀποτελῶν τὸ \hookrightarrow γράμμα πρὸς τοὺς ἑκατέρωθεν ἀγκῶνας.

§. 35.

Ἵπὲρ δὲ τούτου μικρὸν ἢ τῶν Ἰλιέων κώμη ἐστίν, ἐν ἣ νομίζεται τὸ παλαιὸν Ἴλιον ἰδρῦσθαι πρότερον, τριάκοντα σαθίοις διέχον ἀπὸ τῆς νῦν πόλεως. Ἵπὲρ δὲ τῆς Ἰλιέων κώμης δέκα σαθίους ἐστίν ἡ Καλλικολώνη, λόφος τις, παρ' ὃν ὁ Σιμόεις ῥεῖ, πεντασάδιον διέχων. Γίνεται οὖν εὐλογον, πρῶτον μὲν τὸ ἐπὶ τοῦ Ἄρεος·

Ἦρτο δ' Ἄρης ἐτέρωθεν ἐρεμνῆ λαίλαπι ἴσος,
Ὄξυ κατ' ἀκροτάτης πόλιος Τρώεσσι κελεύων,
Ἄλλοτε πὰρ Σιμόεντι θέων ἐπὶ Καλλικολώνη.

598. Τῆς γὰρ μάχης ἐπὶ τῷ Σκαμυδρίῳ πεδίῳ συντελουμένης, πιθανῶς ἂν ὁ Ἄρης ἄλλοτε μὲν τὴν ἐγκέλευσιν ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως ποιοῖτο, ἄλλοτε δ' ἐκ τῶν πλησίων τόπων τοῦ τε Σιμόεντος καὶ τῆς Καλλικολώνης, μέχρι οὗ εἰκὸς καὶ τὴν μάχην παρατετάσθαι· τετταράκοντα δὲ σαθίους διεχούσης τῆς Καλλικολώνης ἀπὸ τοῦ νῦν Ἰλίου, τί χρήσιμον ἐπὶ τοσοῦτον μεταλαμβάνεσθαι τοὺς τόπους, ἐφ' ὅσον ἢ διάταξις οὐ διέτεινε; Τό τε, Πρὸς Θύμβρης δ' ἔλαχον Λύκιοι, οἰκειότερόν ἐστι τῷ παλαιῷ κτίσματι· πλησίον γὰρ ἐστὶ τὸ πεδίον, ἢ Θύμβρα, καὶ ὁ δι' αὐτοῦ ῥέων ποταμὸς Θύμβριος, ἐμβάλλων εἰς τὸν Σκαμυδρον κατὰ τὸ Θυμβραίου Ἀπόλλωνος ἱερόν· τοῦ δὲ νῦν

Ἰλίου πεντήκοντα σταδίους διέχει. Ο τε Ἐρινεὸς τραχὺς τις 598.
τόπος καὶ ἐρινεώδης, τῷ μὲν ἀρχαίῳ κτίσματι ὑποπέπτωκεν·
ὥστε τὸ,

Λαὸν δὲ σῆσον παρ' Ἐρινεὸν, ἔνθα μάλισα
Ἄμβατός ἐσι πόλις, καὶ ἐπίδρομον ἔπλετο τεῖχος,

οἰκείως ἂν λέγοι ἢ Ἀνδρομάχη· τῆς δὲ νῦν πόλεως πάμπλου
ἀπέοικε· καὶ ὁ φηγὸς δὲ μικρὸν κατωτέρω ἐσὶ τοῦ ἐρινεοῦ, ἐφ'
οὔ φησιν ὁ Ἀχιλλεύς·

Ὅφρα δ' ἐγὼ μετ' Ἀχαιοῖσιν πολέμιζον,
Οὐκ ἐθέλεσκε μάχην ἀπὸ τείχεος ὀρνύμεν ἔκτωρ,
Ἄλλ' ὅσον ἐς Σκαιάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἴκανεν.

§. 36.

Καὶ μὴν τό γε Ναύσταθμον τὸ νῦν ἔτι λεγόμενον πλησίον
οὔτως ἐσὶ τῆς νῦν πόλεως, ὥστε θαυμάζειν εἰκότως ἂν τινα,
τῶν μὲν τῆς ἀπονοίας, τῶν δὲ τοῦναντίου τῆς ἀψυχίας. Ἀπο-
νοίας μὲν, εἰ εἰς τοσοῦτον χρόνον ἀτείχισον αὐτὸ εἶχον, πλησίον
οὔσης τοιαύτης πόλεως καὶ τοσοῦτου πλήθους, τοῦ τ' ἐν αὐτῇ
καὶ τοῦ ἐπικουρικοῦ (νεωσὶ γὰρ γεγόνεναί φησὶ τὸ τεῖχος· ἢ
οὐδ' ἐγένετο, ὁ δὲ πλάσας ποιητῆς ἠφάνισεν, ὡς Ἀριστοτέλης
φησὶν). Ἀψυχίας δὲ, εἰ, γενομένου τοῦ τείχους, ἐτειχομάχουν,
ὡς εἰσέπεσον εἰς αὐτὸ τὸ Ναύσταθμον, καὶ προσεμάχοντο ταῖς
ναυσίν· ἀτείχισον δὲ ἔχοντες, οὐκ ἐθάρρουν προσιόντες πολιορ-
κεῖν, μικροῦ τοῦ διαστήματος ὄντος· ἐσὶ γὰρ τὸ Ναύσταθμον
πρὸς Σιγείῳ· πλησίον δὲ καὶ ὁ Σκάμανδρος ἐκδίδωσι, διέχων
τοῦ Ἰλίου σταδίους εἴκοσιν. Εἰ δὲ φήσει τις, τὸν νῦν λεγόμενον
Ἀχαιῶν λιμένα εἶναι τὸ Ναύσταθμον, ἐγγυτέρω τινὰ λέξει τόπον,
ὅσον δώδεκα σταδίους διεσῶτα τῆς πόλεως ἐπὶ θαλάττῃ, πε-
δίον νῦν προσιθεῖς, διότι τοῦτο πᾶν πρόσχωμα τῶν ποταμῶν
ἐσὶ, τὸ πρὸ τῆς πόλεως ἐπὶ θαλάττῃ πεδίου· ὥστε, εἰ δωδε-

598. κασαδίον ἐσι νῦν τὸ μεταξὺ, τότε καὶ τῶ ἡμίσει ἔλαττον

599. ὑπῆρχε. Καὶ ἡ διήγησις δ' ἡ πρὸς τὸν Εὐμαιοῦν ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσεως διασκευασθεῖσα μέγα ἐμφαίνει τὸ διάστημα τὸ μέχρι τῆς πόλεως ἀπὸ τοῦ ναυσάθμου,

ὣς ὅθ' ὑπὸ Τροίῃ λόχον ἤγομεν'

φησὶ γὰρ ὑποβάς,

λίην γὰρ νηῶν ἐκάς ἤλθομεν.

Ἐπί τε τὴν κατασκοπὴν πέμπονται γνωσόμενοι, πότερον μενοῦσι

Παρά νηυσὶν ἀπόπροθεν,

πολὺ ἀπεσπασμένοι τοῦ οἰκείου τείχους,

ἢ πόλινδε

Ἄψ ἀναχωρήσουσι.

Καὶ ὁ Πολυδάμας·

Ἄμφι μάλα φράζεσθε, φίλοι· κέλομαι γὰρ ἔγωγε

Ἄσυδε νῦν ἰέναι·

ἐκάς δ' ἀπὸ τείχεος εἰμέν.

Παρατίθησι δ' ὁ Δημήτριος καὶ τὴν Ἀλεξανδρινὴν Ἐσριαίαν μάρτυρα, τὴν συγγράψασαν περὶ τῆς Ὀμήρου Ἰλιάδος, πυνθανομένην, εἰ περὶ τὴν νῦν πόλιν ὁ πόλεμος συνέση, καὶ τὸ Τρωϊκὸν πεδίον, ὃ μεταξὺ τῆς πόλεως καὶ τῆς θαλάττης ὁ Ποιητὴς φράζει· τὸ μὲν γὰρ πρὸ τῆς νῦν πόλεως ὀρώμενον, πρόσχωμα εἶναι τῶν ποταμῶν, ὕστερον γεγονός.

§. 37.

Ὁ τε Πολίτης,

ὣς Τρώων σκοπὸς ἴζε, ποδωκείησι πεποιθώς,

Τύμβῳ ἐπ' ἀκροτάτῳ Αἰσυνήταο γέροντος,

μάταιος ἦν. Καὶ γὰρ εἰ ἐπ' ἀκροτάτῳ, ὅμως [ἀπὸ] πολὺ ἂν μείζονος ὕψους τῆς ἀκροπόλεως ἐσκόπευεν, ἐξ ἴσου σχεδὸν τι διαστήματος, μὴ δεόμενος μηδὲν τῆς ποδωκείας τοῦ ἀσφαλοῦς χάριν·

πέντε

πέντε γὰρ διέχει σαθίους ὁ νῦν δεικνύμενος τοῦ Αἰσυήτου 599. τάφος κατὰ τὴν εἰς Ἀλεξάνδρειαν ὁδόν. Οὐδ' ἡ τοῦ Ἐκτορος δὲ περιδρομὴ ἢ περὶ τὴν πόλιν ἔχει τι εὐλογον· οὐ γὰρ ἔστι περιδρομος ἢ νῦν, διὰ τὴν συνεχῆ ῥάχιν· ἢ δὲ παλαιὰ ἔχει περιδρομήν.

§. 38.

Οὐδὲν δ' ἴχνος σώζεται τῆς ἀρχαίας πόλεως· εἰκότως· ἅτε γὰρ ἐκπεπορθημένων τῶν κύκλῳ πόλεων, οὐ τελέως δὲ κατεσπασμένων, ταύτης δ' ἐκ βάρων ἀνατετραμμένης, οἱ λίθοι πάντες εἰς τὴν ἐκείνων ἀνάληψιν μετηνέχθησαν. Ἀρχαιάνακτα γοῦν φασὶ τὸν Μιτυληναῖον ἐκ τῶν ἐκείθεν λίθων τὸ Σίγειον τειχίσαι. Τοῦτο δὲ κατέσχον μὲν Ἀθηναῖοι, Φρύωνα τὸν Ὀλυμπιονίκην πέμψαντες, Λεσβίων ἐπιδικαζομένων σχεδόν τι τῆς πάσης Τρωάδος· ὧν δὴ καὶ κτίσματά εἰσιν αἱ πλεῖσαι τῶν κατοικιῶν, αἱ μὲν συμμένουσαι καὶ νῦν, αἱ δ' ἠφανισμέναι. Πιττακὸς δ' ὁ Μιτυληναῖος, εἰς τῶν ἑπτὰ σοφῶν λεγομένων, 600. πλεύσας ἐπὶ τὸν Φρύωνα στρατηγὸν διεπολέμει τέως, διατιθεῖς καὶ πάστων κακῶς (ὅτε καὶ Ἀλκαῖος φησὶν ὁ ποιητής, ἐν τινι ἀγῶνι κακῶς φερόμενον ἑαυτὸν, τὰ ὄπλα ρίψαντα φυγεῖν· λέγει δὲ πρὸς τινὰ κήρυκα, κελεύσας ἀγγεῖλαι τοῖς ἐν οἴκῳ, Ἀλκαῖος σῶος Ἄρει· ἔν τε αὖ καὶ τὰν ἀλέκτοριν εἰς Γλαυκωποῦ ἱερὸν ἐκρέμασαν Ἀττικοί)· ὕστερον δ' ἐκ μονομαχίας προσκαλεσαμένου τοῦ Φρύωνος, ἀλιευτικὴν ἀναλαβὴν σκευὴν συνέδραμε, καὶ τῷ μὲν ἀμφιβλήσρω περιέβαλε, τῇ τριαίνῃ δὲ καὶ τῷ ξιφιδίῳ ἔπειρε καὶ ἀνεῖλε. Μένοντος δ' ἔτι τοῦ πολέμου, Περίανδρος διαιτητὴς αἵρεθεῖς ὑπ' ἀμφοῖν, ἔλυσε τὸν πόλεμον.

§. 39.

Τίμαιον δὲ ψεύσασθαι φησὶν ὁ Δημήτριος, ἰσοροῦντα ἐκ

600. τῶν λίθων τῶν ἐξ Ἰλίου Περιάνδρον ἐπιτειχίσαι τὸ Ἀχιλλεῖον τοῖς Ἀθηναίοις, βοηθοῦντα τοῖς περὶ Πιττακόν· ἐπιτειχισθῆναι μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν Μιτυληναίων τὸν τόπον τοῦτον τῷ Σίγειῳ, οὐ μὴν ἐκ λίθων τοιούτων, οὐδ' ὑπὸ τοῦ Περιάνδρου. Πῶς γὰρ ἂν αἰρεθῆναι διαιτητὴν τὸν προσπολεμοῦντα; Ἀχιλλεῖον δ' ἐστὶν ὁ τόπος, ἐν ᾧ τὸ Ἀχιλλέως μνήμα, κατοικία μικρά. Κατέσκαπται δὲ καὶ τὸ Σίγειον ὑπὸ τῶν Ἰλιέων διὰ τὴν ἀπειθειαν· ὑπ' ἐκείνοις γὰρ ἦν ὕπερον ἢ παραλία πᾶσα ἢ μέχρι Δαρδάνου, καὶ νῦν ὑπ' ἐκείνοις ἐσί. Τὸ δὲ παλαιὸν ὑπὸ τοῖς Αἰολεῦσιν ἦν τὰ πλείστα· ὥσε Ἔφορος οὐκ ὀκνεῖ πᾶσαν τὴν ἀπὸ Ἀβύδου μέχρι Κύμης καλεῖν Αἰολίδα. Θουκυδίδης δὲ φησιν ἀφαιρεθῆναι τὴν Τροίαν ὑπὸ Ἀθηναίων τοὺς Μιτυληναίους, ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ τῷ Παχητίῳ.

§. 40.

Λέγουσι δ' οἱ νῦν Ἰλιεῖς καὶ τοῦτο, ὡς οὐδὲ τελέως ἠφανίσθαι συνέβη τὴν πόλιν κατὰ τὴν ἄλωσιν ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν, οὐδ' ἐξελείφθη οὐδέποτε. Αἱ γοῦν Λοκρίδες παρθένοι, μικρὸν ὕπερον ἀρξάμεναι, ἐπέμποντο κατ' ἔτος. Καὶ ταῦτα δ' οὐχ Ὀμηρικά. Οὔτε γὰρ τῆς Κασάνδρας φθορὰν οἶδεν Ὀμηρος· ἀλλ' ὅτι μὲν παρθένος ἦν ὑπ' ἐκείνου τὸν χρόνον λέγει·

Πέφνε γὰρ Ὀθρυονῆα, Καθησόμενον ἔνδον ἑόντα,
Ὅς ῥα νέον πτολέμοιο μετὰ κλέος εἰληλούθει·
Ἦττε γὰρ Πριάμοιο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην,
Κασσάνδρην, ἀνάεδνον·

βίας δὲ οὐδὲ μέμνηται, οὐδ' ὅτι ἡ φθορὰ τοῦ Αἴαντος ἢ ἐν τῇ ναυαγίᾳ διὰ μῆνιν Ἀθηναῶς συνέβη, ἢ κατὰ τοιαύτην αἰτίαν.

601. Ἄλλ' ἀπεχθαστόμενον μὲν τῇ Ἀθηναῖ κατὰ τὸ κοινὸν εἰρηκεν (ἀπάντων γὰρ εἰς τὸ ἱερόν ἀσεθησάντων, ἅπασιν ἐμήνιεν)·

ἀπολέσθαι δὲ ὑπὸ Ποσειδῶνος μεγαλοῤῥημονήσαντα. Τὰς δὲ βοί-
Λοκρίδας πεμφθῆναι, Περσῶν ἤδη κρατούντων, συνέβη.

§. 41.

Οὕτω μὲν δὴ λέγουσιν οἱ Ἰλιεῖς. Ὀμηρος δὲ ῥητῶς τὸν
ἀφανισμόν τῆς πόλεως εἶρηκεν·

Ἔσσεται ἡμαρ, ὅτ' ἂν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρή.
Ἦ γὰρ καὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπήν.
Βουλῇ καὶ μύθοισι[καὶ ἠπεροπηθῆι τέχνη].
Πέρθετο δὲ Πριάμοιο πόλις δεκάτῳ ἐνιαυτῷ.

Καὶ τὰ τοιαῦτα δὲ τοῦ αὐτοῦ τίθενται τεκμήρια, οἷον, ὅτι τῆς
Ἀθηνᾶς τὸ ξοάνον νῦν μὲν ἐσηκὸς ὁράται, Ὀμηρος δὲ καθ-
ήμενον ἐμφαίνει· πέπλον γὰρ κελεύει

Θεῖναι Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν·

(ὡς καί,

Μὴ ποτε γούνασιν οἷσιν ἐφέσσεσθαι φίλον υἱόν).

Βέλτιον γὰρ οὕτως, ἢ ὡς τινες δέχονται, ἀντὶ τοῦ, παρὰ τοῖς
γούνασι θεῖναι, παρατιθέντες τὸ,

Ἦ δ' ἦσαι ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν πυρὸς αὐγῇ·

ἀντὶ τοῦ παρ' ἐσχάρῃ· τίς γὰρ ἂν νοηθεῖν πέπλου ἀνάθεσις
παρὰ τοῖς γούνασι; Καὶ οἱ τὴν προσωδίαν δὲ διασρέφοντες,
γούνασιν, ὡς Θυάσιν, ὀποτέρως ἂν δέξωνται, ἀπεραντολο-
γοῦσιν, εἴθ' ἰκετεύοντες... τε φρένας. Πολλὰ δὲ τῶν ἀρχαίων τῆς
Ἀθηνᾶς ξοάνων καθήμενα δείκνυται, καθάπερ ἐν Φωκαίᾳ,
Μασσαλίᾳ, Ρώμῃ, Χίῳ, καὶ ἄλλαις πλείοσιν. Ὁμολογοῦσι δὲ
καὶ οἱ νεώτεροι τὸν ἀφανισμόν τῆς πόλεως, ὧν ἐστὶ καὶ Λυ-
κοῦργος ὁ ῥήτωρ· μνησθεῖς γὰρ τῆς Ἰλιέων πόλεως φησί· Τίς
οὐκ ἀκήκοεν, ὡς ἅπαξ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κατεσκάφη, ἀοίκη-
τον οὔσαν;

§. 42.

601. Εικάζουσι δὲ τοὺς ὕστερον ἀνακτίσαι διανοουμένους οἰωνί-
 σασθαι τὸν τόπον ἐκείνον, εἴτε διὰ τὰς συμφορὰς, εἴτε καὶ
 καταρρασαμένου τοῦ Ἀγαμέμνονος κατὰ παλαιὸν ἔθος (καθάπερ
 καὶ ὁ Κροῖσος ἐξελὼν τὴν Σιδηνήν, εἰς ἣν ὁ τύραννος κατ-
 ἔφυγε Γλαυκίας, ἀρὰς ἔθετο κατὰ τῶν τειχιούντων πάλιν τὸν
 τόπον)· ἐκείνου μὲν οὖν ἀποσῆναι τοῦ χωρίου, ἕτερον δὲ τει-
 χίσαι. Πρῶτοι μὲν οὖν Ἀσυπαλαιεῖς, οἱ τὸ Ροίτειον κατασχόν-
 τες, συνώκισαν πρὸς τῷ Σιμόντι Πόλιον, ὃ νῦν καλεῖται Πό-
 λισμα, οὐκ ἐν εὐερκεῖ τόπῳ· διὸ κατεσπάσθη ταχέως. Ἐπὶ δὲ
 τῶν Λυδῶν ἢ νῦν ἐκτίσθη κατοικία, καὶ τὸ ἱερόν· οὐ μὴν
 πόλις γε ἦν· ἀλλὰ πολλοῖς χρόνοις ὕστερον, καὶ κατ' ὀλίγον,
 602. ὡς εἴρηται, τὴν αὔξησιν ἔσχεν. Ἑλλάνικος δὲ χαριζόμενος τοῖς
 Ἰλιεῦσιν, οἷος ὁ ἐκείνου θυμὸς, συνηγορεῖ τῷ τὴν αὐτὴν εἶναι
 πόλιν τὴν νῦν τῇ τότε. Τὴν δὲ χώραν, ἀφανισθείσης τῆς πό-
 λεως, οἱ τὸ Σίγειον καὶ τὸ Ροίτειον ἔχοντες διενείμαντο, καὶ
 τῶν ἄλλων ὡς ἕκαστοι τῶν πλησιοχώρων, ἀπέδοσαν ὃ ἀνοικι-
 σθείσης.

§. 43.

Πολυπίδακον δὲ τὴν Ἰθὴν ἰδίως οἴονται λέγεσθαι, διὰ τὸ
 πλῆθος τῶν ἐξ αὐτῆς ρεόντων ποταμῶν· καθ' ἃ μάλιστα ἢ
 Δαρδανικὴ ὑποπέπτωκεν αὐτῇ *καὶ* μέχρι Σκήψεως, καὶ τὰ περὶ
 Ἴλιον. Ἐμπειρος δ' ὢν τῶν τόπων, ὡς ἂν ἐπιχώριος ἀνὴρ, ὁ
 Δημήτριος, *τότε μὲν* οὕτως λέγει περὶ αὐτῶν· Ἔστι γὰρ λόφος
 τις τῆς Ἰθῆς Κότυλος· ὑπέγκειται δ' οὗτος ἑκατόν που καὶ εἴ-
 κοσι σταδίους Σκήψεως· ἐξ οὗ ὃ τε Σκάμανδρος ρεῖ καὶ ὁ Γρά-
 νικος, καὶ Αἴσηπος· οἱ μὲν πρὸς ἄργυρον καὶ τὴν Προποντιίδα,
 ἐκ πλείονων πηγῶν συλλειβόμενοι, ὁ δὲ Σκάμανδρος ἐπὶ δύσει

ἐκ μιᾶς πηγῆς· πᾶσαι δ' ἀλλήλαις πλησιάζουσιν ἐν εἴκοσι στα-
δίων περιεχόμεναι διαστήματι· πλείζον δ' ἀφέσθηκεν ἀπὸ τῆς
ἀρχῆς τὸ τοῦ Αἰσήπου τέλος, σχεδόν τι καὶ πεντακοσίους στα-
δίους. Παρέχει δὲ λόγον, πῶς φησιν ὁ Ποιητής,

Κρουνῶ δ' ἱκανον καλλιρόω, ἔνθα δὲ πηγαὶ

Δοιαὶ ἀναΐσσουσι Σκαμάνδρου δινήεντος.

Ἡ μὲν γὰρ θ' ὕδατι λιαρῶ ῥέει,

ὃ ἔστι Θερμῶ· ἐπιφέρει δὲ,

Ἀμφὶ δὲ καπνὸς

Γίγνεται ἐξ αὐτῆς, ὡσεὶ πυρός·

Ἡ δ' ἐτέρη θέρει προρέει εἰκυῖα χαλάζη,

Ἡ χιόνι ψυχρῇ.

Οὔτε γὰρ Θερμὰ νῦν ἐν τῷ τόπῳ εὐρίσκεται, οὐθ' ἡ τοῦ Σκα-
μάνδρου πηγὴ ἐνταῦθα, ἀλλ' ἐν τῷ ὄρει καὶ μία, ἀλλ' οὐ
δύο. Τὰ μὲν οὖν Θερμὰ ἐκλελειφθαι εἰκός· τὸ δὲ ψυχρὸν κατὰ
διάδυσιν ὑπεκρέον ἐκ τοῦ Σκαμάνδρου κατὰ τοῦτο ἀνατέλλει
τὸ χωρίον, ἢ* καὶ* διὰ τὸ πλησίον εἶναι τοῦ Σκαμάνδρου, καὶ
τοῦτο τὸ ὕδωρ λέγεσθαι τοῦ Σκαμάνδρου πηγὴν· οὕτω γὰρ
λέγονται πλείους πηγαὶ τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ.

§. 44.

Συμπίπτει δ' εἰς αὐτὸν ὁ Ἄνδριος ἀπὸ τῆς Καρησηνῆς,
ὄρεινῆς τινος πολλαῖς κώμαις συνωκισμένης, καὶ γεωργουμένης
καλῶς, παρακειμένης τῇ Δαρδανικῇ μέχρι τῶν περὶ Ζέλειαν
καὶ Πιτύειαν τόπον· ὠνομάσθαι δὲ τὴν χώραν φασὶν ἀπὸ τοῦ
Καρήσου ποταμοῦ, ὃν ὠνόμασεν ὁ Ποιητής·

Ῥῆσός θ' Ἐπτάπορος τε Κάρησός τε Ῥοδῖός τε·

τὴν δὲ πόλιν κατεσπᾶσθαι τὴν ὁμώνυμον τῷ ποταμῷ. Πάλιν
δ' οὗτός φησὶν· ὁ μὲν Ῥῆσος ποταμὸς νῦν καλεῖται Ῥοεΐτης· εἰ
μὴ ἄρα ὁ εἰς τὸν Γράνικον ἐμβαλλων Ῥῆσός ἐστιν. Ἐπτάπορος
δὲ, ὃν καὶ Πολύπορον λέγουσιν, ἐπτάκις διαβαινόμενος ἐκ 605.

603. τῶν περὶ τὴν Καλὴν πεύκην χωρίων ἐπὶ Κελαινὰς κώμην ἰούσι, καὶ τὸ Ἀσκληπίειον, ἴδρυμα Λυσιμάχου. Περί δὲ τῆς Καλῆς πεύκης Ἄτταλος ὁ πρῶτος βασιλεύσας οὕτως γράφει· τὴν μὲν περίμετρον εἶναι φησι ποδῶν τεττάρων καὶ εἴκοσι, τὸ δὲ ὕψος ἀπὸ μὲν ρίζης διήκειν καὶ ἕως ἐπὶ ἐξήκοντα καὶ ἑπτὰ πόδας, εἴτ' εἰς τρία σχιζομένην ἴσον ἀλλήλων διέχοντα, εἶτα πάλιν συναγομένην εἰς μίαν κορυφὴν, ἀποτελοῦσαν τὸ πᾶν ὕψος δυοῖν πλέθρων, καὶ πεντεκαίδεκα πηχῶν· Ἀδραμυττίου δὲ διέχει πρὸς ἄρκτον ἑκατὸν καὶ ὀγδοήκοντα σαδίους. Κάρησος δ' ἀπὸ Μαλοῦντος ρεῖ, τόπου τινὸς κειμένου μεταξὺ Παλαισκήφως καὶ Ἀχαιίου τῆς Τενεδίων περαιίας· ἐμβάλλει δὲ εἰς τὸν Αἴσηπον· Ῥοδῖος δὲ ἀπὸ Κλεανδρίας καὶ Γόρδου, ἃ διέχει τῆς Καλῆς πεύκης ἐξήκοντας σαδίους· ἐμβάλλει δ' εἰς τὸν Αἴνιον.

§. 45.

Τοῦ δ' αὐλῶνος τοῦ περὶ τὸν Αἴσηπον ἐν ἀρισερᾷ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ πρῶτον ἐστὶ Πολίχνα, τειχῆρες χωρίον, εἴτ' ἡ Παλαισκήφισ, εἴτ' Ἀλιζώνιον, τοῦτ' ἤδη πεπλασμένον πρὸς τὴν τῶν Ἀλιζώνων ὑπόθεσιν, περὶ ὧν εἰρήκαμεν· εἶτα Κάρησος ἐρήμη, καὶ ἡ Καρησηνὴ, καὶ ὁμώνυμος ποταμὸς, ποιῶν καὶ αὐτὸς αὐλῶνα ἀξιόλογον, ἐλάττω δὲ τοῦ περὶ τὸν Αἴσηπον. Τὰ δ' ἐξῆς ἤδη τὰ τῆς Ζελείας ἐστὶ πεδία καὶ ὄροπέδια καλῶς γεωργοῦμενα· ἐν δεξιᾷ δὲ τοῦ Αἴσηπου μεταξὺ Πολίχνας τε καὶ Παλαισκήφως ἡ Νέα Κώμη, καὶ Ἀργυρία· καὶ τοῦτο πάλιν τακτέον πλάσμα πρὸς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, ὅπως σωθεῖν τὸ,

ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη.

Ἡ οὖν Ἀλύβη ποῦ, ἡ Ἀλόπη, ἡ ὅπως βούλονται παρονομάζειν; ἐχρῆν γὰρ καὶ τοῦτο πλάσαι παρατριψαμένους τὸ μέτωπον,

καὶ μὴ χωλὸν ἔαν καὶ ἔτοιμον πρὸς ἔλεγχον, ἅπαξ ἤδη ἀπο- 603.
τετολημηκότας. Ταῦτα μὲν οὖν ἔνσασιν ἔχει τοιαύτην. Τάλλα δὲ
ὑπολαμβάνομεν, ἢ τὰ γε πλείσα, δεῖν προσέχειν, ὡς ἀνδρὶ
ἐμπεύρω καὶ ἐντοπίῳ, φροντίσαντί τε περὶ τούτων τοσοῦτον,
ὥστε τριάκοντα βίβλους συγγράψαι σίχων ἐξήγησιν μικρῶ
πλείονων ἐξήκοντα, τοῦ καταλόγου τῶν Τρώων. Φησὶ δ' οὖν τὴν
Παλαίσκηψιν τῆς μὲν Αἰνείας διέχειν πεντήκοντα σαδίους, τοῦ
δὲ ποταμοῦ τοῦ Αἰσθήπου τριάκοντα· ἀπὸ δὲ τῆς Παλαισκήψεως
ταύτης διατεῖναι τὴν ὁμωνυμίαν καὶ εἰς ἄλλους πλείους τόπους.
Ἐπάνιμεν δὲ ἐπὶ τὴν παραλίαν, ὅθεν περ ἀπελίπομεν.

§. 46.

Ἔσι δὴ μετὰ τὴν Σιγείαδα ἄκραν καὶ τὸ Ἀχιλλεῖον ἢ Τενε- 604.
δίων περαία, τὸ Ἀχαΐιον, καὶ αὐτὴ ἢ Τένεδος, οὐ πλείους τῶν
τετταράκοντα σαδίων διέχουσα τῆς ἠπειροῦ· ἔχει δὲ τὴν περι-
μετρον ὅσον ὀγδοήκοντα σαδίων, καὶ πόλιν Αἰολίδα, καὶ λι-
μένας δύο, καὶ ἱερὸν τοῦ Σμινθέως Ἀπόλλωνος· καθάπερ καὶ
ὁ Ποιητὴς μαρτυρεῖ·

Τενέδοιό τε ἴφι ἀνάσσεις,

Σμινθεῦ.

Περίκειται δ' αὐτῇ νησίᾳ πλείω, καὶ δὴ καὶ δύο, ἃ κλοῦσι
Καλύδνας, κειμένας κατὰ τὸν ἐπὶ Λεκτὸν πλοῦν· καὶ αὐτὴν
δὲ τὴν Τένεδον Καλύδναν τινὲς εἶπον, ἄλλοι δὲ Λεύκοφρυν.
Μυθεύουσι δ' ἐν αὐτῇ τὰ περὶ τὸν Τέννην, ἀφ' οὗ καὶ τοῦ-
νομα τῇ νήσῳ, καὶ τὰ περὶ τὸν Κύκνον, Θραῖκα τὸ γένος,
πατέρα δ', ὡς τινες, τοῦ Τέννου, βασιλέα δὲ Κολωνῶν.

§. 47.

Ἦν δὲ τῷ Ἀχαΐῳ συνεχῆς ἢ τε Λάρισσα, καὶ Κολωναί,

Z ζ 4

604. τῆς Τενεδίας οὔσαι πρότερον, καὶ ἡ νῦν Χρύσα, ἐφ' ὕψους τινὸς πετρώδους ὑπὲρ τῆς Θαλάττης ἰδρυμένη, καὶ ἡ Ἀμαξιτὸς, ἡ τῷ Λεκτῷ ὑποκειμένη συνεχῆς· νῦν δ' ἡ Ἀλεξάνδρεια συνεχῆς ἐστὶ τῷ Ἀχαιίῳ· τὰ δὲ πολίσματα ἐκεῖνα συνωκισμένα τυγχάνει, καθάπερ καὶ ἄλλα πλείω τῶν φρουρίων, εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὦν καὶ Κεβρήνη, καὶ Νεανδρία ἐστὶ, καὶ τὴν χώραν ἔχουσιν ἐκεῖνοι· ὁ δὲ τόπος, ἐν ᾧ νῦν κεῖται ἡ Ἀλεξάνδρεια, Σιγία ἐκαλεῖτο.

§. 48.

Ἐν δὲ τῇ Χρύσῃ ταύτῃ καὶ τὸ τοῦ Σμινθέως Ἀπόλλωνός ἐστιν ἱερόν, καὶ τὸ σύμβολον, τὸ τὴν ἐτυμότητα τοῦ ὀνόματος σῶζον, ὁ μῦς ὑπόκειται τῷ ποδὶ τοῦ ξοάνου. Σκόπα δ' ἐστὶν ἔργα τοῦ Παρίου· συνοικειοῦσι δὲ καὶ τὴν ἰσορίαν, εἴτε μῦθον, τούτῳ τῷ τόπῳ τὴν περὶ τῶν μυῶν. Τοῖς γὰρ ἐκ τῆς Κρήτης ἀφιγμένοις Τεύκροις (οὗς πρῶτος παρέδωκε Καλλῖνος, ὁ τῆς ἐλεγείας ποιητής· ἠκολούθησαν δὲ πολλοὶ) χρησμός ἦν, αὐτόφθι ποιήσασθαι τὴν μονὴν, ὅπου ἂν οἱ γηγενεῖς αὐτοῖς ἐπιθῶνται· συμβῆναι δὲ τοῦτ' αὐτοῖς φασὶ περὶ Ἀμαξιτόν· νύκτωρ γὰρ πολὺ πλῆθος τῶν ἀρουραίων μυῶν ἐξανθήσαν διαφαγεῖν ὅσα σκύτινα τῶν τε ὄπλων καὶ τῶν χρησηρίων· τοὺς δὲ αὐτόφθι μεῖναι· τούτους δὲ καὶ τὴν Ἰθὴν ἀπὸ τῆς ἐν Κρήτῃ κατονομάσαι. Ἡρακλείδης δ' ὁ Ποντικὸς πληθύοντάς φησι μῦας περὶ τὸ ἱερόν νομισθῆναί τε ἱερούς, καὶ τὸ ξοάνον οὕτω κατασκευασθῆναι βεβηκὸς ἐπὶ τῷ μυί. Ἄλλοι δ' ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἀφίχθαι τινα Τεῦκρόν φασιν ἐκ δήμου Τρώων, ὃς νῦν* ὁ* Ἐυπετεῶν λέγεται· Τεῦκρους δὲ μηδένας ἐλθεῖν ἐκ τῆς Κρήτης. Τῆς δὲ πρὸς τοὺς Ἀττικοὺς ἐπιπλοκῆς τῶν Τρώων τιθέασι σημεῖον, καὶ τὸ παρ' ἀμφοτέροις Ἐριχθόνιον τινα γενέσθαι τῶν

605. ἀρχηγετῶν. Λέγουσι μὲν οὖν οὕτως οἱ νεώτεροι· τοῖς δ' Ὀμή-

ρου μᾶλλον ἔπεισι συμφωνεῖ τὰ ἐν τῷ Θήβης πεδίῳ , καὶ τῇ 605.
 αὐτόθι Χρύση ἰδρυμένη ποτὲ, δεικνύμενα ἔχνη· περὶ ὧν αὐτίκα
 ἐροῦμεν. Πολλαχοῦ δ' ἐστὶ τὸ τοῦ Σμινθέως ὄνομα, καὶ γὰρ
 περὶ αὐτὴν τὴν Ἀμαξιτὸν χωρὶς τοῦ κατὰ τὸ ἱερόν Σμινθείου, δύο
 τόποι καλοῦνται Σμίνθια· καὶ ἄλλοι δ' ἐν τῇ πλησίον Λαρισ-
 σαίᾳ· καὶ ἐν τῇ Παριανῇ δ' ἐστὶ χωρίον τὰ Σμίνθια καλούμενον,
 καὶ ἐν Ρόδῳ, καὶ ἐν Λίνδῳ, καὶ ἄλλοθι δὲ πολλαχοῦ· καλοῦσι
 δὲ νῦν τὸ ἱερόν Σμίνθειον. Χωρὶς δὲ καὶ τὸ Ἀλήσιον πεδίον, οὐ
 μέγα, ἐντὸς τοῦ Λεκτοῦ, καὶ τὸ Τραγασαῖον ἀλοπήγιον αὐτό-
 ματον τοῖς ἐτησίαις πηγνύμενον πρὸς Ἀμαξιτῷ· Ἐπὶ δὲ τῷ
 Λεκτῷ βωμὸς τῶν δώδεκα Θεῶν δεικνύται· καλοῦσι δ' Ἀγαμέ-
 μνονος ἴδρυμα· ἐν ἐπόψει δὲ τῷ Ἰλίῳ ἐστὶ τὰ χωρία ταῦτα, ὡς
 ἐν διακοσίοις σαδίοις, ἢ μικρῷ πλείοσιν· ὡς δ' αὐτῶς καὶ τὰ
 περὶ Ἄβυδου ἐκ Θατέρου μέρους, μικρὸν δ' ὁμῶς ἐγγυτέρω ἢ
 Ἄβυδος.

§. 49.

Κάμφαντι δὲ τὸ Λεκτὸν, ἔλλογιμώταται πόλεις τῶν Αἰολέων,
 καὶ ὁ Ἄδραμυττηνὸς κόλπος ἐκδέχεται, ἐν ᾧ τοὺς πλείους τῶν
 Λελέγων κατοικίζων ὁ Ποιητὴς φαίνεται, καὶ τοὺς Κίλικας
 διττοὺς ὄντας. Ἐνταῦθα δὲ καὶ ὁ τῶν Μιτυληναίων ἐστὶν αἰγια-
 λὸς, κώμας τινὰς ἔχων κατὰ τὴν ἠπειρον τῶν Μιτυληναίων.
 Τὸν δὲ αὐτὸν κόλπον καὶ Ἰδαῖον λέγουσιν· ἢ γὰρ ἀπὸ τοῦ
 Λεκτοῦ ράχης, ἀνατείνουσα πρὸς τὴν Ἰθην, ὑπέρκειται τῶν
 πρώτων τοῦ κόλπου μερῶν· ἐν οἷς πρῶτον τοὺς Λέλεγας ὁ
 Ποιητὴς ἰδρυμένους πεποίηκεν.

§. 50.

Εἴρηται δὲ περὶ αὐτῶν καὶ πρότερον· καὶ νῦν δὲ προσλη-

605. πτέον, ὅτι Πήδασόν τινα λέγει πόλιν αὐτῶν ὑπὸ Ἄλτη τεταγμένην·

Ἄλτῃ, ὅς Λελέγεσσι φιλοπολέμοισιν ἀνάσσει,
Πήδασον αἰπήεσαν ἔχων ἐπὶ Σατνιόεντι.

Καὶ νῦν ὁ τόπος δείκνυται τῆς πόλεως ἔρημος. Γράφουσι δέ τινες οὐκ εὖ, Ὑπὸ Σατνιόεντι, ὡς ὑπὸ ὄρει Σατνιόεντι κειμένης τῆς πόλεως· οὐδὲν δ' ἐστὶν ὄρος ἐνταῦθα Σατνιόεις προσαγορευόμενον, ἀλλὰ ποταμὸς, ἐφ' ᾧ ἴδρυται ἡ πόλις· νῦν δ' ἐστὶν ἐρήμη. Ὀνομάζει δὲ τὸν ποταμὸν ὁ Ποιητής·

Σάτνιον οὕτωςε δουρὶ μετάλμενος ὀξυόεντι,
Ἦνοπίδην, ὃν ἄρα νύμφη τέκε νῆς ἀμύμων
Ἦνοπι βουκολέοντι παρ' ὄχθας Σατνιόεντος.

Καὶ πάλιν,

606. Ναῖε δὲ Σατνιόεντος εὐρρέϊταο παρ' ὄχθας,
Πήδασον αἰπεινήν.

Σατνιόεντα δ' ὕστερον εἶπον· οἱ δὲ Σαφνιόεντα· ἔστι δὲ χεῖμα ὄρος μέγας· ἄξιον δὲ μνήμης πεποιήκεν ὀνομάζων ὁ Ποιητής αὐτόν. Οὗτοι δ' οἱ τόποι συνεχεῖς εἰσι τῇ Δαρδανίᾳ καὶ τῇ Σκηψίᾳ, ὥσπερ ἄλλη τις Δαρδανία, ταπεινότερα δέ.

§. 51.

Ἀσσιῶν δ' ἐστὶ νῦν καὶ Γαργαρέων ἕως τῆς κατὰ Λέσβου Θαλάττης, περιεχόμενα τῇ τε Ἄντανδρίᾳ, καὶ τῇ Κεβρηνίῳ, καὶ Νεανδριέων, καὶ Ἀμαξιτέων. Τῆς μὲν γὰρ Ἀμαξιτοῦ Νεανδριεῖς ὑπέρκεινται, καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐντὸς Λεκτοῦ, μεσογαιότεροι δὲ καὶ πλησιαίτεροι τῷ Ἰλίῳ· διέχουσι γὰρ ἑκατὸν καὶ τριάκοντα σταδίους. Τούτων δὲ καθ' ὑπερθε Κεβρήνιοι· τούτων δὲ Δαρδάνιοι μέχρι Παλαισκήψεως καὶ αὐτῆς τῆς Σκήψεως. Τὴν δὲ Ἄντανδρον Ἀλκαῖος μὲν καλεῖ Λελέγων πόλιν·

Πρῶτα μὲν Ἄντανδρος, Λελέγων πόλις.

Ὁ δὲ Σκήψιος ἐν ταῖς παρακειμέναις τίθησιν ὥστ' ἐκπίπτει 606.
 ἂν εἰς τὴν τῶν Κιλικίων. Οὗτοι γὰρ εἰσι συνεχεῖς τοῖς Λέλεξι
 μᾶλλον πῶς, τὸ νότιον πλευρὸν τῆς Ἰδῆς ἀφορίζοντες ταπεινοὶ
 δ' ὁμως καὶ οὗτοι, καὶ τῇ παραλίᾳ συνάπτροντες μᾶλλον
 τῇ κατὰ Ἀδραμύττιον. Μετὰ γὰρ τὸ Λεκτὸν τὸ Πολυμήδιόν
 ἐστὶ χωρίον τι ἐν τετταράκοντα σαδίοις· εἴτ' ἐν ὀγδοήκοντα
 ἄσσοις, μικρὸν ὑπὲρ τῆς Θαλάττης· εἴτ' ἐν ἑκατὸν καὶ τεττα-
 ράκοντα τὰ Γάργαρα· κεῖται δὲ τὰ Γάργαρα ἐπ' ἄκρας, ποιού-
 σης τὸν ἰδίως Ἀδραμυττηνὸν καλούμενον κόλπον. Λέγεται γὰρ
 καὶ πᾶσα ἢ ἀπὸ Λεκτοῦ μέχρι Κανῶν παραλία τῷ αὐτῷ τούτῳ
 ὀνόματι, ἐν ᾧ καὶ ὁ Ἐλαίτικὸς περιλαμβάνεται· ἰδίως μέντοι
 φασὶ τοῦτον Ἀδραμυττηνὸν, τὸν κλειόμενον ὑπὸ ταύτης τε τῆς
 ἄκρας, ἐφ' ἣ τὰ Γάργαρα, καὶ τῆς Πυρρᾶς ἄκρας προσαγο-
 ρευομένης· ἐφ' ἣ καὶ Ἀφροδίσιον ἵδρυνται. Πλάτος δὲ τοῦ σώ-
 ματός ἐστιν, ἀπὸ τῆς ἄκρας ἐπὶ τὴν ἄκραν, διάστημα ἑκατὸν καὶ
 εἴκοσι σαδίων. Ἐντὸς δὲ ἢ τε Ἄντανδρός ἐστιν, ὑπερκείμενον
 ἔχουσα ὄρος, ὃ καλοῦσιν Ἀλεξάνδρειαν, ὅπου τὰς θεὰς κριθῆναι
 φασιν ὑπὸ τοῦ Πάριδος· καὶ ὁ Ἀσπανεύς, τὸ ὑλοτόμιον τῆς
 Ἰδαίας ὕλης· ἐνταῦθα γὰρ διατίθενται κατάγοντες τοῖς δεομέ-
 νοις. Εἴτα Ἄσυρα, κώμη καὶ ἄσος τῆς Ἀσυρηνῆς Ἀρτέμιδος
 ἁγίου. Πλησίον δ' εὐθὺς τὸ Ἀδραμύττιον, Ἀθηναίων ἄποικος
 πόλις, ἔχουσα λιμένα καὶ ναύσταθμον. Ἐξω δὲ τοῦ κόλπου
 καὶ τῆς Πυρρᾶς ἄκρας ἢ Κισθῆνη ἐστὶ, πόλις ἔρημος, ἔχουσα
 λιμένα· ὑπὲρ αὐτῆς [δ'] ἐν τῇ μεσογαίᾳ τό τε τοῦ χαλκοῦ 607.
 μέταλλον, καὶ Περπερήνα καὶ Τράριον, καὶ ἄλλαι τοιαῦται
 κατοικίαι. Ἐν δὲ τῇ παραλίᾳ τῇ ἐφεξῆς αἰ τῶν Μιτυληναίων
 κῶμαι, Κορυφαντίς τε καὶ Ἡράκλεια· καὶ μετὰ ταῦτα Ἄττεα·
 εἴτ' Ἄταρνεὺς, καὶ Πιτάνη, καὶ αἰ τοῦ Καίκου ἐκβολαί· ταῦτα
 δ' ἤδη τοῦ Ἐλαίτων κόλπου· καὶ ἔστιν ἐν τῇ περαιᾷ ἢ Ἐλαία,
 καὶ ὁ λοιπὸς μέχρι Κανῶν κόλπος. Λέγωμεν δὲ ἀναλαβόντες

607. περί τῶν καθ' ἕκαστα πάλιν, εἴ τι παραλείπεται μνήμης ἄξιον, καὶ πρῶτον περί τῆς Σκήψεως.

§. 52.

Ἔσι δ' ἡ μὲν πάλαι Σκήψις ἐπάνω Κεβρῆνος κατὰ τὸ μετεωρότατον τῆς Ἰδῆς ἐγγὺς Πολίχνης· ἐκαλεῖτο δὲ τότε Σκήψις, εἴτ' ἄλλως, εἴτ' ἀπὸ τοῦ περισκεπτον εἶναι τὸν τόπον· εἰ δεῖ τὰ παρὰ τοῖς βαρβάροις ἐν τῷ τότε ὀνόματα ταῖς Ἑλληνικαῖς ἐτυμολογεῖσθαι φωναῖς· ὕστερον δὲ κατωτέρω σαθίοις ἐξήκοντα εἰς τὴν νῦν Σκήψιν μετωκίσθησαν ὑπὸ Σκαμανδρίου τε τοῦ Ἐκτορος, καὶ Ἀσκανίου τοῦ Αἰνείου παιδός. Καὶ δύο γένη ταῦτα βασιλεῦσαι πολὺν χρόνον ἐν τῇ Σκήψει λέγεται· μετὰ ταῦτα δ' εἰς ὀλιγαρχίαν μετέστησαν, εἶτα Μιλησίοις συνεπολιτεύθησαν αὐτοί, καὶ δημοκρατικῶς ὤκουν· οἱ δ' ἀπὸ τοῦ γένους οὐδὲν ἤττον ἐκαλοῦντο βασιλεῖς, ἔχοντές τινας τιμὰς· εἴτ' εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν συνεπόλισε τοὺς Σκηψίους Ἀντίγονος· εἴτ' ἀπέλυσε Λυσίμαχος, καὶ ἐπανήλθον εἰς τὴν οἰκίαν.

§. 53.

Οἶεται δ' ὁ Σκήψιος καὶ βασιλείου τοῦ Αἰνείου γεγονέναι τὴν Σκήψιν, μέσην οὔσαν τῆς τε ὑπὸ τῷ Αἰνεῖα καὶ Λυρνησσῶ, εἰς ἣν φυγεῖν εἴρηται διωκόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως· φησὶ γοῦν ὁ Ἀχιλλεύς·

Ἡ οὐ μέμνη, ὅτε πέρ σε, βοῶν ἄπο, μοῦνον ἔοντα,
 Σεῦα κατ' Ἰδαίων ὀρέων ταχέεσσι πόδεσσι;
 Κεῖθεν δ' ἐς Λυρνησὸν ὑπέκφυγες· αὐτὰρ ἐγὼ τὴν
 Πέρσα, μεθορμηθεῖς.

Οὐχ ὁμολογεῖ δὲ τῷ περὶ τῶν ἀρχηγετῶν τῆς Σκήψεως λόγῳ τῷ λεχθέντι νῦν τὰ περὶ τοῦ Αἰνείου θρυλλούμενα. Περιγε-

νέσθαι γὰρ δὴ τοῦτόν φασιν ἐκ τοῦ πολέμου διὰ τὴν πρὸς 607.
Πριάμον δυσμένειαν

Ἄει γὰρ Πριάμῳ ἐπεμήνιε δῖω,
Οὔνεκ' ἄρ' ἐσθλὸν ἔοντα μετ' ἀνδράσιν οὐ τι τίεσκε.

Τοὺς δὲ συνάρχοντας Ἀντηγορίδας, καὶ αὐτὸν τὸν Ἀντήνορα,
διὰ τὴν Μενελάου παρ' αὐτῷ ξενίαν. Σοφοκλῆς γοῦν ἐν τῇ 608.
ἀλώσει τοῦ Ἰλίου παρδαλέαν φησὶ πρὸ τῆς Θύρας τοῦ Ἀντή-
νορος προτεθῆναι σύμβολον τοῦ ἀπόρρητον ἐαθῆναι τὴν οἰ-
κίαν. Τὸν μὲν οὖν Ἀντήνορα καὶ τοὺς παῖδας μετὰ τῶν περι-
γενομένων Ἐνετῶν εἰς τὴν Θράκην περαιωθῆναι· κάκειθεν
διαπεσεῖν εἰς τὴν λεγομένην κατὰ τὸν Ἀδρίαν Ἐνετικὴν· τὸν
δὲ Αἰνεῖαν μετ' Ἀγχίσου τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ παιδὸς Ἀσκανίου
λαὸν ἀθροίσαντα πλεῦσαι· καὶ οἱ μὲν οἰκῆσαι περὶ τὴν Μακε-
δονικὸν Ὀλυμπόν φασιν· οἱ δὲ περὶ Μαντίνειαν τῆς Ἀρκαδίας
κτίσαι Καπύας, ἀπὸ Κάπυος θέμενον τοῦνομα τῷ πολίσματι·
οἱ δ' εἰς Αἶγεςαν καταῤραι τῆς Σικελίας σὺν Ἐλύμῳ Τρωῖ,
καὶ Ἐρυκα, καὶ Λιλύβαιον κατασχεῖν, καὶ ποταμοὺς περὶ
Αἶγεςαν προσαγορεῦσαι, Σκάμανδρον καὶ Σιμόεντα· ἐνθεν δ'
εἰς τὴν Λατίνην ἐλθόντα μείναι κατὰ τι λόγιον τὸ κελεῦον μέ-
νειν, ὅπου ἂν τὴν τράπεζαν καταφάγη· συμβῆναι δὲ τῆς Λα-
τίνης περὶ τὸ Λαουίνιον τοῦτο, ἄρτου μεγάλου τεθέντος ἀντὶ
τραπέζης κατὰ ἀπορίαν, καὶ ἅμα ἀναλωθέντος τοῖς ἐπ' αὐτῷ
κρέασιν. Ὅμηρος μέντοι συνηγορεῖν οὐδετέροις ἔοικεν, οὐδὲ
τοῖς περὶ τῶν ἀρχηγῶν τῆς Σκήψεως λεχθεῖσιν. Ἐμφαίνει
γὰρ μεμενηκότα τὸν Αἰνεῖαν ἐν τῇ Τροίᾳ, καὶ διαδεδεγμένον
τὴν ἀρχὴν, καὶ παραδεδωκότα παισὶ παίδων τὴν διαδοχὴν
αὐτῆς, ἠφανισμένου τοῦ τῶν Πριαμιδῶν γένους·

Ἦδη γὰρ Πριάμου γενεὴν ἤχθηρε Κρονίων·
Νῦν δὲ δὴ Αἰνεῖαο βίη Τρώεσσιν ἀνάξει,
Καὶ παίδων παῖδες, τοὶ κεν μετόπισθε γένωνται.

*...

478 ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

608. Οὕτω δ' οὐδ' ἡ τοῦ Σκαμανδρίου διαδοχὴ σώζοιτ' ἄν. Πολὺ δὲ μᾶλλον τοῖς ἑτέροις διαφωνεῖ τοῖς μέχρι καὶ Ἰταλίας αὐτοῦ τὴν πλάνην λέγουσι, καὶ αὐτόθι ποιοῦσι τὴν καταστροφὴν τοῦ βίου. Τινὲς δὲ γράφουσι,

Νῦν δὲ δὴ Δινείαο γένος πάντεσσιν ἀνάξει,
Καὶ παῖδες παιδῶν,

τοὺς Ῥωμαίους λέγοντες.

§. 54.

Ἐκ δὲ τῆς Σκήψεως οἱ τε Σωκρατικοὶ γεγόνασιν, Ἐρασος καὶ Κορίσκος, καὶ ὁ τοῦ Κορίσκου υἱὸς Νηλεὺς, ἀνὴρ καὶ Ἀριστοτέλους ἠκροαμένος καὶ Θεοφράσου, διαδεδεγμένος δὲ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Θεοφράσου, ἐν ἣ ἦν καὶ ἡ τοῦ Ἀριστοτέλους· ὁ γὰρ Ἀριστοτέλης τὴν ἑαυτοῦ Θεοφράσῳ παρέδωκεν ὥπερ καὶ τὴν σχολὴν ἀπέλιπε, πρῶτος, ὧν ἴσμεν, συναγαγὼν βιβλία, καὶ διδάξας τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ βασιλέας βιβλιοθήκης

609. σύνταξιν. Θεόφραστος δὲ Νηλεῖ παρέδωκεν· ὁ δ' εἰς Σκῆψιν κομίσας τοῖς μετ' αὐτὸν παρέδωκεν ἰδιώταις ἀνθρώποις, οἱ κατάκλεισα εἶχον τὰ βιβλία, οὐδ' ἐπιμελῶς κείμενα· ἐπειδὴ δὲ ἤσθοντο τὴν σπουδὴν τῶν Ἀτταλικῶν βασιλέων, ὑφ' οἷς ἦν ἡ πόλις, ζητούντων βιβλία εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς ἐν Περγάμῳ βιβλιοθήκης, κατὰ γῆς ἔκρυψαν ἐν διώρυγί τινι· ὑπὸ δὲ νοτίας καὶ σιγῶν κακωθέντα, ὅψε ποτε ἀπέδοντο οἱ ἀπὸ τοῦ γένους Ἀπελλίκωντι τῷ Τηίῳ πολλῶν ἀργυρίων τὰ τε Ἀριστοτέλους καὶ τὰ τοῦ Θεοφράσου βιβλία. Ἦν δὲ ὁ Ἀπελλίκων φιλόβιβλος μᾶλλον, ἢ φιλόσοφος· διὸ καὶ ζητῶν ἐπανόρθωσιν τῶν διαβρωμάτων, εἰς ἀντίγραφα καινὰ μετήνευκε τὴν γραφὴν ἀναπληρῶν οὐκ εὖ, καὶ ἐξέδωκεν ἀμαρτάδων πλήρη τὰ βιβλία. Συνέβη δὲ τοῖς ἐκ τῶν περιπάτων, τοῖς μὲν πάλαι τοῖς μετὰ Θεόφραστον, ὅλως οὐκ ἔχουσι τὰ βιβλία, πλὴν ὀλίγων, καὶ μάλιστα τῶν

ἐξωτερικῶν, μηδὲν ἔχειν φιλοσοφεῖν πραγματικῶς, ἀλλὰ θέσεις βου-
 ληκυθίζειν τοῖς ὄψερον, ἀφ' οὗ τὰ βιβλία ταῦτα προήλθεν,
 ἄμεινον μὲν ἐκείνων φιλοσοφεῖν καὶ Ἀριστοτελίζειν, ἀναγκά-
 ζεσθαι μέντοι τὰ πολλὰ εἰκότα λέγειν, διὰ τὸ πλῆθος τῶν
 ἀμαρτιῶν. Πολὺ δὲ εἰς τοῦτο καὶ ἡ Ῥώμη προσελάβετο. Εὐθύς
 γὰρ μετὰ τὴν Ἀπειλλίκωντος τελευτὴν, Σύλλας ἤρε τὴν Ἀπελ-
 λίκωντος βιβλιοθήκην ὁ τὰς Ἀθήνας ἐλών· δεῦρο δὲ κομισθεῖσαν
 Τυραννίων τε ὁ γραμματικὸς διεχειρίσατο φιλαριστοτέλης ὦν,
 Θεραπέυσας τὸν ἐπὶ τῆς βιβλιοθήκης· καὶ βιβλιοπῶλαί τινες
 γραφεῦσι φαύλοις χρώμενοι, καὶ οὐκ ἀντιβάλλοντες, ὅπερ καὶ
 ἐπὶ τῶν ἄλλων συμβαίνει τῶν εἰς πράσιν γραφομένων βιβλίων
 καὶ ἐνθάδε, καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Περὶ μὲν οὖν τούτων ἀπόχρη.

§. 55.

Ἐκ δὲ τῆς Σκήψεως καὶ ὁ Δημήτριός ἐστιν, οὗ μεμνήμεθα
 πολλάκις, ὁ τὸν Τρωϊκὸν διάκοσμον ἐξηγησάμενος γραμμα-
 τικὸς, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον γεγυῶς Κράτητι καὶ Ἀρισάρχῳ·
 καὶ μετὰ τοῦτον Μητρόδωρος, ἀνὴρ ἐκ τοῦ φιλοσόφου μετα-
 βεβληκὸς ἐπὶ τὸν πολιτικὸν βίον, καὶ ῥητορεύων τὸ πλεον ἐν
 τοῖς συγγράμμασιν· ἐχρήσατο δὲ φράσειώς τιμὴ χαρακτῆρι καινῷ,
 καὶ κατεπλήξατο πολλούς· διὰ δὲ τὴν δόξαν ἐν Χαλκηδόνι
 γάμου λαμπροῦ πένης ὦν ἔτυχε, καὶ ἐχρημάτιζε Χαλκηδόνιος·
 Μιθριδάτην δὲ Θεραπέυσας τὸν Εὐπάτορα, συναπῆρεν εἰς τὸν
 Πόντον ἐκείνῳ μετὰ τῆς γυναικὸς, καὶ ἐτιμήθη διαφερόντως,
 ταχθεὶς ἐπὶ τῆς δικαιοδοσίας, ἀφ' ἧς οὐκ ἦν τῷ κριθέντι ἀναβολὴ βιο-
 τῆς δίκης ἐπὶ τὸν βασιλέα. Οὐ μὲντοι διητυύχησεν, ἀλλ' ἐμπε-
 σὼν εἰς ἔχθραν ἀδικιωτέρων ἀνθρώπων, ἀπέστη τοῦ βασιλέως
 κατὰ τὴν πρὸς Τιγράνην τὸν Ἀρμένιον πρεσβεΐαν· ὁ δ' ἄκοντα
 ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ Εὐπάτορι, φεύγοντι ἤδη τὴν προγονικὴν
 βασιλείαν· κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν κατέσρεψε τὸν βίον, εἴθ' ὑπὸ

610. τοῦ βασιλέως, εἴθ' ὑπὸ νόσου· λέγεται γὰρ ἀμφότερα. Περὶ μὲν τῶν Σκηψίων ταῦτα.

§. 56.

Μετὰ δὲ Σκῆψιν Ἄνδαιρα καὶ Πιονία, καὶ ἡ Γαργαρίς. Ἐστὶ δὲ λίθος περὶ τὰ Ἄνδαιρα, ὃς καιόμενος σίδηρος γίνεται· εἶτα μετὰ γῆς τινος καμινευθεὶς ἀποσάζει ψευδάργυρον, ἢ προσλαβοῦσα χαλκὸν τὸ καλούμενον γίνεται κρᾶμα, ὃ τινες ὀρείχαλκον καλοῦσι· γίνεται δὲ ψευδάργυρος καὶ περὶ τὸν Τρωῶλον. Ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ χωρία, ἃ οἱ Λέλεγες κατεῖχον. ὡς δ' αὐτως καὶ τὰ περὶ Ἄσσον.

§. 57.

Ἐστὶ δὲ ἡ Ἄσσος ἐρυμνὴ καὶ εὐτειχῆς, ἀπὸ θαλάσσης καὶ τοῦ λιμένος ὀρθίαν καὶ μακρὰν ἀνάβασιν ἔχουσα. ὥστ' ἐπ' αὐτῆς οἰκείως εἰρῆσθαι δοκεῖ τὸ τοῦ Στρατονίκου τοῦ κισθαρισοῦ.

Ἄσσον ἴθ', ὡς κεν θασσον ὀλέθρου πείραθ' ἴκηαι.

Ὁ δὲ λιμὴν χώματι κατεσκευάσαι μεγάλῳ. Ἐντεῦθεν ἦν Κλεάνθης, ὁ στωϊκὸς φιλόσοφος, ὁ διαδεξάμενος τὴν Ζήνωνος τοῦ Κιτιέως σχολὴν, καταλιπὼν δὲ Χρυσίππῳ τῷ Σολεῖ. Ἐνταῦθα δὲ καὶ Ἀριστοτέλης διέτριψε διὰ τὴν πρὸς Ἑρμείαν τὸν τύραννον κηδεῖαν. Ἦν δὲ Ἑρμείας εὐνοῦχος, τραπεζίτου τινὸς οἰκέτης· γενόμενος δ' Ἀθήνησιν ἠκροάσατο καὶ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους· ἐπανελθὼν δὲ, τῷ δεσπότῃ συνετυράνησε, πρῶτον ἐπιθεμένῳ τοῖς περὶ Ἀταρνέα καὶ Ἄσσον χωρίοις· ἔπειτα διεδέξατο ἐκεῖνον, καὶ μετεπέμψατο τὸν τε Ἀριστοτέλην καὶ Ξενοκράτην, καὶ ἐπεμελήθη αὐτῶν· τῷ δ' Ἀριστοτέλει καὶ θυγατέρα ἀδελφοῦ συνῶκισε. Μέμνων δὲ ὁ Ρόδιος ὑπηρετῶν τότε τοῖς Πέρσαις καὶ στρατηγῶν, προσποιησάμενος φίλιαν, καλεῖ πρὸς ἑαυτὸν ξενίας

τέ ἄμα ὀνόματι καὶ πραγμάτων προσποιητῶν χάριν συλλαβῶν δ' 610.
ἀνέπεμψεν ὡς τὸν βασιλέα, κάκει κρεμασθεὶς ἀπώλετο· οἱ φιλό-
σοφοι δ' ἐσώθησαν, φεύγοντες τὰ χωρία, ἃ οἱ Πέρσαι κατέσχον.

§. 58.

Φησὶ δὲ Μυρσίλος Μηθυμναίων κτίσμα εἶναι τὴν Ἄσσον.
Ἑλλάνικος δὲ Αἰολίδα φησὶν· ὡς καὶ τὰ Γάργαρα καὶ ἡ
Λαμπωνία Αἰολέων. Ἀσσίων γὰρ ἐστὶ κτίσμα τὰ Γάργαρα,
οὐκ εὖ συνοικούμενα· ἐποίκουσ γὰρ οἱ βασιλεῖς εἰσήγαγον ἐκ 611.
Μιλητοπόλεως, ἐρημώσαντες ἐκείνην, ὥστε ἡμιβαρβάρους γενέ-
σθαι φησὶ Δημήτριος αὐτοὺς ὁ Σκήψιος ἀντὶ Αἰολέων. Καθ' ὅ-
μηρον μέντοι ταῦτα πάντα ἦν Λελέγων, οὓς τινες μὲν Κᾶρας
ἀποφαίνουσιν, Ὅμηρος δὲ χωρίζει·

Πρὸς μὲν ἄλλοις Κᾶρες καὶ Παίονες ἀγκυλότοξοι,

Καὶ Λέλεγες καὶ Καύκωνες.

Ἔτεροι μὲν τοίνυν τῶν Καρῶν ὑπῆρξαν· ὥκουν δὲ μεταξύ τῶν
ὑπὸ τῷ Αἰνεΐα καὶ τῶν καλουμένων ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ Κιλικίων·
ἐκπορθηθέντες δὲ ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως μετέστησαν εἰς τὴν Καρίαν,
καὶ κατέσχον τὰ περὶ τὴν νῦν Ἀλικαρνασσὸν χωρία.

§. 59.

Ἡ μὲν τοίνυν ἐκλειφθεῖσα ὑπ' αὐτῶν πόλις Πήδασος οὐκέτ'
ἐστίν. Ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ τῶν Ἀλικαρνασσέων τὰ Πήδασα ὑπ'
αὐτῶν ὀνομασθέντα ἦν πόλις, καὶ ἡ νῦν χώρα Πηδασις λέ-
γεται. Φασὶ δ' ἐν αὐτῇ καὶ ὀκτὼ πόλεις ὠκῆσθαι ὑπὸ τῶν
Λελέγων πρότερον εὐανδρησάντων, ὥστε καὶ τῆς Καρίας κατα-
σχεῖν τῆς μέχρι Μύνδου καὶ Βαργυλίων· καὶ τῆς Πισιδίας
ἀποτεμέσθαι πολλήν. Ὑστερον δ' ἄμα τοῖς Καρσί στρατευόμενοι
κατεμερίσθησαν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἠφανίσθη τὸ γένος·
τῶν δ' ὀκτὼ πόλεων τὰς ἕξ Μαύσωλος εἰς μίαν τὴν Ἀλικαρ-

612. νασσόν συνήγαγεν, ὡς Καλλισθένης ἰσορεῖ· Σουάγελα δὲ καὶ Μύκρον διεφύλαξε. Τοῖς δὲ Πηδατεῦσι τούτοις φησὶν Ἡρόδοτος, ὅτε μέλλοι τι ἀνεπιτήδειον ἔσσεσθαι καὶ τοῖς περιοίκοις, τὴν ἰέρειαν τῆς Ἀθηναῶν πώγωνα ἴσχειν· τρεῖς δὲ συμβῆναι τοῦτο αὐτοῖς. Πήδασον δὲ καὶ ἐν τῇ νῦν Στρατονικέων πολίχνιόν ἐστιν. Ἐν ὄλῃ δὲ Καρία καὶ ἐν Μιλήτῳ Λελέγων τάφοι, καὶ ἐρύματα, καὶ ἴχνη κατοικιῶν δείκνυται.

§. 60.

Μετὰ δὲ τοὺς Λελέγας τὴν ἐξῆς παραλίαν ὤκουσιν Κίλικες κατ' Ὀμηρον, ἣν δὴ νῦν ἔχουσιν Ἀδραμυττηνοὶ τε καὶ Ἀταρνεῖται καὶ Πιταναῖοι, μέχρι τῆς ἐκβολῆς τοῦ Καΐκου. Διήρηντο δ' εἰς δύο δυναστείας οἱ Κίλικες, καθάπερ εἶπομεν, τὴν τε ὑπὸ τῷ Ἡετίωνι, καὶ τὴν ὑπὸ τῷ Μύνητι.

§. 61.

Τοῦ μὲν οὖν Ἡετίωνος λέγει πόλιν Θήβην·

Ὠχόμεθ' εἰς Θήβην, ἱερὴν πόλιν Ἡετίωνος.

Τούτου δὲ καὶ τὴν Χρύσαν τὴν ἔχουσαν τὸ ἱερόν τοῦ Σμινθέως Ἀπόλλωνος ἐμφαίνει, εἴπερ ἡ Χρυσή τις ἐκ τῆς Θήβης ἐάλω·

Ὠχόμεθα,

γάρ φησιν,

εἰς Θήβην·

τὴν δὲ διεπράδομέν τε, καὶ ἤγομεν ἐνθάδε πάντα·

612. Καὶ τὰ μὲν εὖ δάσσαντο μετὰ σφίσιν υἱὲς Ἀχαιῶν,
Ἐκ δ' ἔλον Ἀτρεΐδῃ Χρυσίδα καλλιπάρηον.

Τοῦ δὲ Μύνητος τὴν Λυρνησσόν· ἐπειδὴ,

Λυρνησσόν διαπορθήσας καὶ τείχεα Θήβης,

τόν τε Μύνητα καὶ τὸν Ἐπίστροφον ἀνεΐλεν Ἀχιλλεύς· ὥσε, 612.
ὅταν φῆ ἡ Βρισηΐς,

οὐδέ μ' ἕασκες, ὅτ' ἄνδρ' ἐμὸν ὠκύς Ἀχιλλεύς

ἔκτεινεν, πέρσεν δὲ πόλιν θείοιο Μύνητος,

οὐ τὴν Θήβην λέγοι ἄν· αὕτη γὰρ Ἡετίωνος· ἀλλὰ τὴν Λυρ-
νησσόν· ἀμφότεραι δ' ἦσαν ἐν τῷ κληθέντι μετὰ ταῦτα Θήβης
πεδίῳ, ὃ διὰ τὴν ἀρετὴν περιμάχητον γενέσθαι φασὶ Μυσοῖς
μὲν καὶ Λυδοῖς πρότερον, τοῖς δ' Ἕλλησιν ὕστερον, τοῖς
ἐποικήσασιν ἐκ τῆς Αἰολίδος καὶ τῆς Λέσβου. ἔχουσι δὲ νῦν
Ἀδραμυττηνοὶ τὸ πλεόν· ἐνταῦθα γὰρ καὶ ἡ Θήβη καὶ ἡ Λυρ-
νησσός, ἐρυμνὸν χωρίον· ἔρημοι δ' ἀμφότεραι· διέχουσι δὲ
Ἀδραμυττίου σαδίους ἢ μὲν ἐξήκοντα, ἢ δὲ ὀγδοήκοντα καὶ
ὀκτὼ ἐπὶ θάτερα.

§. 62.

Ἐν δὲ τῇ Ἀδραμυττηνῇ ἐστὶ καὶ ἡ Χρύσα καὶ ἡ Κίλλα· πλη-
σίον οὖν τῆς Θήβης ἐστὶ νῦν Κίλλα τις τόπος λεγόμενος, ἐν
ᾧ Κιλλαίου Ἀπόλλωνός ἐστιν ἱερόν· παραρρεῖ δ' αὐτῷ ἐξ Ἰθῆς
φερόμενος ὁ Κίλλος ποταμός· ταῦτα δ' ἐστὶ κατὰ τὴν Ἀνταν-
δρίαν. Καὶ τὸ ἐν Λέσβῳ δὲ Κιλλαιὸν ἀπὸ ταύτης τῆς Κίλλης
ὠνόμασαι· ἐστὶ δὲ καὶ Κιλλαιὸν ὄρος μεταξὺ Γαργάρων καὶ
Ἀντάνδρου. Φησὶ δὲ Δάης ὁ Κολωνεύς ἐν Κολωναῖς ἰδρυθῆναι
πρῶτον ὑπὸ τῶν ἐκ τῆς Ἑλλάδος πλευσάντων Αἰολέων τὸ τοῦ
Κιλλαίου Ἀπόλλωνος ἱερόν· καὶ ἐν Χρύσῃ δὲ λέγουσι Κιλλαιὸν
Ἀπόλλωνα ἰδρῦσθαι· ἄδηλον, εἴτε τὸν αὐτὸν τῷ Σμινθεῖ, εἴθ'
ἕτερον.

§. 63.

Ἡ δὲ Χρύσα ἐπὶ θαλάττῃ πολίχμιον ἦν, ἔχον λιμένα· πλη-
σίον δὲ ὑπέρεκειται ἡ Θήβη· ἐνταῦθα δὲ ἦν καὶ τὸ ἱερόν τοῦ

612. Σμινθέως Ἀπόλλωνος, καὶ ἡ Χρυσήϊς· ἡρήμωται δὲ νῦν τὸ χωρίον τελέως· εἰς δὲ τὴν νῦν Χρύσαν τὴν κατὰ Ἀμαξιτὸν μεθιδρύεται τὸ ἱερόν, τῶν Κιλικίων τῶν μὲν εἰς τὴν Παμφυλίαν ἐκπεσόντων, τῶν δὲ εἰς Ἀμαξιτόν. Οἱ δ' ἀπειρότεροι τῶν παλαιῶν ἰσοριῶν ἐνταῦθα τὸν Χρῦσσην καὶ τὴν Χρυσήϊδα γεγονέναι φασί, καὶ τὸν Ὅμηρον τοῦτου τοῦ τόπου μεμνησθαι. Ἄλλ' οὔτε λιμὴν ἐστὶν ἐνταῦθα· ἐκεῖνος δὲ φησιν,
- Οἱ δ' ἔτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἴκοντο·
- οὔτ' ἐπὶ Θαλάττῃ τὸ ἱερόν ἐστὶν· ἐκεῖνος δ' ἐπὶ Θαλάττῃ ποιεῖ τὸ ἱερόν·

Ἐκ δὲ Χρυσήϊς νηὸς βῆ ποντοπόροιο·

613. Τὴν μὲν ἔπειτ' ἐπὶ βωμὸν ἄγων πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Πατρὶ φίλῳ ἐν χερσὶ τίθει.

Οὐδὲ Θήβης πλησίον· ἐκεῖνος δὲ πλησίον· ἐκεῖθεν γοῦν ἀλοῦσαν λέγει τὴν Χρυσήϊδα. Ἄλλ' οὐδὲ Κίλλα τόπος οὐδεὶς ἐν τῇ Ἀλεξανδρέων χώρα δείκνυται, οὐδὲ Κιλλαίου Ἀπόλλωνος ἱερόν· ὁ δὲ Ποιητὴς συζεύγνυσιν·

Ὅς Χρῦσσην ἀμφιβέβηκας,

Κίλλαν τε ζαθέην.

Ἐν δὲ τῷ Θήβης πεδίῳ δείκνυται πλησίον· ὃ τε πλοῦς ἀπὸ μὲν τῆς Κιλικίου Χρύσης ἐπὶ τὸ ναύσταθμον, ἑπτακοσίων πουςαδίων ἐστὶν ἡμερήσιός πως, ὅσον φαίνεται πλεύσας ὁ Ὀδυσσεύς. Ἐκβάς γὰρ εὐθύς παρίσθησι τὴν Θυσίαν τῷ Θεῷ, καὶ τῆς ἐσπέρας ἐπιλαβούσης μένει αὐτόθι· πρωτὶ δὲ ἀποπλεῖ. Ἀπὸ Ἀμαξιτοῦ δὲ τὸ τρίτον μίλις τοῦ λεχθέντος διαστήματός ἐστιν· ὥστε παρῆν τῷ Ὀδυσσεῖ αὐθημερόν ἀναπλεῖν ἐπὶ τὸ ναύσταθμον τελέσαντι τὴν Θυσίαν. Ἔστι δὲ καὶ Κίλλου μνήμα περὶ τὸ ἱερόν τοῦ Κιλλαίου Ἀπόλλωνος, χῶμα μέγα· ἡνίοχον δὲ τοῦτον Πέλοπος φασιν, ἡγησάμενον τῶν τόπων, ἀφ' οὔ ἴσως ἢ Κιλικία, ἢ ἔμπαλιν.

§. 64.

Τὰ οὖν περὶ τοὺς Τεύκρους καὶ τοὺς μύας, ἀφ' ὧν ὁ 613. Σμινθεὺς, ἐπειδὴ σμίνθιοι οἱ μύες, δεῦρο μετενεκτέον. Παραμυθοῦνται δὲ τὴν ἀπὸ τῶν μικρῶν ἐπὶ κλησιν τοιούτοις τισί. Καὶ γὰρ ἀπὸ τῶν παρνόπων, οὓς οἱ Οἰταῖοι κόρνοπας λέγουσι, Κορνοπίωνα τιμᾶσθαι παρ' ἐκείνοις Ἡρακλέα, ἀπαλλαγῆς ἀκρίδων χάριν. Ἰποκτόνον δὲ παρ' Ἐρυθραίοις τοῖς τὸν Μίμαντα οἰκοῦσιν, ὅτι φθαρτικὸς τῶν ἀμπελοφάγων ἰπῶν· καὶ δὴ παρ' ἐκείνοις μόνους τῶν Ἐρυθραίων τὸ θηρίον τοῦτο μὴ γίνεσθαι. Ῥόδιοι δὲ Ἐρυθρίδιου Ἀπόλλωνος ἔχουσι ἐν τῇ χώρᾳ ἱερόν, τὴν ἐρυσίβην καλοῦντες ἐρυθρίβην· παρ' Αἰολεῦσι δὲ τοῖς ἐν Ἀσίᾳ μείς τις καλεῖται Πορνοπίων, οὕτω ταὺς πάρνοπας καλούντων Βοιωτῶν, καὶ θυσία συντελεῖται Πορνοπίωνι Ἀπόλλωνι.

§. 65.

Μυσία μὲν οὖν ἐστὶν ἢ περὶ τὸ Ἀδραμύττιον· ἦν δὲ ποτε ὑπὸ Λυδοῖς, καὶ νῦν Πύλαι Λύδαι καλοῦνται ἐν Ἀδραμυττίῳ, Λυδῶν, ὡς φασι, τὴν πόλιν ἐκτικόντων. Μυσίας δὲ [καὶ] Ἄσυρα τὴν πλησίον κώμην φασίν. Ἦν δὲ πολίχνη ποτὲ, ἐν ἣ τὸ τῆς Ἀσυρηνῆς Ἀρτέμιδος ἱερόν ἐν ἄλσει, προσατούμενον μεθ' ἀγιστείας ὑπ' Ἀντανθρίων, οἷς μᾶλλον γειννᾷ· διέχει δὲ τῆς παλαιᾶς Χρύσης εἴκοσι σταδίους, καὶ αὐτῆς ἐν ἄλσει τὸ ἱερόν ἐχούσης. Αὐτοῦ δὲ καὶ ὁ Ἀχιλλεῖος χάραξ· ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ ἀπὸ πεντήκοντα σταδίων ἐστὶν ἢ Θήβη ἔρημος, ἣν φησιν ὁ 614. Ποιητῆς,

ὑπὸ Πλάκῳ ὑληέσση·

οὔτε δὲ Πλάκος, ἢ Πλάξ ἐκεῖ τι λέγεται, οὔθ' ὕλη ὑπέρκειται· καίτοι πρὸς τῇ Ἰδῇ. Ἀσύρων δ' ἢ Θήβη διέχει εἰς ἑβδομήκοντα σταδίους, Ἀνδείρων δὲ ἐξήκοντα· πάντα δὲ ταῦτά ἐστι τὰ ὀνό-

614. ματα τόπων ἐρήμων, ἢ φαύλως οἰκουμένων, ἢ ποταμῶν χειμάρρων· τεθρύλληται δὲ διὰ τὰς παλαιὰς ἱστορίας.

§. 66.

Πόλεις δ' εἰσὶν ἀξιόλογοι Ἄσσος τε καὶ Ἄδραμύττιον. Ἠτύχησε δὲ τὸ Ἄδραμύττιον ἐν τῷ Μιθριδατικῷ πολέμῳ· τὴν γὰρ βουλήν ἀπέσφαξε τῶν πολιτῶν Διόδωρος στρατηγός, χαριζόμενος τῷ βασιλεῖ· προσποιούμενος δ' ἅμα τῶν τε ἐξ Ἀκαδημίας φιλοσόφων εἶναι, καὶ δίκας λέγειν, καὶ σοφιστεύειν τὰ ῥητορικά· καὶ δὴ καὶ συναπῆρεν εἰς τὸν Πόντον τῷ βασιλεῖ. Καταλυθέντος δὲ τοῦ βασιλέως, ἔτισε δίκας τοῖς ἀδικηθεῖσιν· ἐγκλημάτων γὰρ ἐπενεχθέντων ἅμα πολλῶν, ἀπεκαρτέρησεν αἰσχυρῶς, οὐ φέρων τὴν δυσφημίαν, ἐν τῇ ἡμετέρα πόλει. Ἄνθρωπος δὲ Ἄδραμυττηνός ῥήτωρ ἐπιφανὴς γεγένηται Ξενοκλῆς, τοῦ μὲν Ἀσιανοῦ χαρακτήρος, ἀγωνιστῆς δὲ, εἴ τις ἄλλος, καὶ εἰρηκῶς ὑπὲρ τῆς Ἀσίας ἐπὶ τῆς συγκλήτου, καθ' ὃν καιρὸν αἰτίαν εἶχε Μιθριδατισμοῦ.

§. 67.

Πρὸς δὲ τοῖς Ἀσύροις λίμνη καλεῖται Σάπρα, βαρβαρῶδης, εἰς ῥαχιώδη τῆς θαλάττης αἰγιαλὸν τὸ ἔκρηγμα ἔχουσα. Ὑπὸ δὲ τοῖς Ἀνδείροις ἱερόν· ἐστὶ Μητρὸς Θεῶν Ἀνδειρηνῆς ἅγιον, καὶ ἄντρον ὑπόνομον μέχρι Παλαιᾶς. Ἐστὶ δ' ἡ Παλαιὰ κατοικία τις οὕτω καλουμένη, διέχουσα τῶν Ἀνδείρων ἑκατὸν καὶ τριάκοντα σταδίους· ἔδειξε δὲ τὴν ὑπονομὴν χίμαρος ἐμπεσὼν εἰς τὸ σόμα, καὶ ἀνευρεθεῖς τῇ ὑσραίᾳ κατὰ Ἄνδαιρα ὑπὸ τοῦ ποιμένος, κατὰ τύχην ἐπὶ θυσίαν ἤκοντος. Ἀταρνεὺς δ' ἐστὶ τὸ τοῦ Ἑρμείου τυραννεῖον· εἶτα Πιτάνη, πόλις Αἰολικὴ, δύο ἔχουσα λιμένας· καὶ ὁ παραρρέων αὐτὴν ποταμὸς Εὐήνος, ἐξ οὗ τὸ ὑδραγωγεῖον πεποιήται τοῖς Ἄδραμυττηνοῖς. Ἐκ δὲ τῆς

Πιτάνης ἐσὶν Ἀρκεσίλαος, ὁ ἐκ τῆς Ἀκαδημίας, Ζήνωνος τοῦ 614. Κιτιέως συσχολασῆς παρὰ Πολέμωνι. Καλεῖται δὲ καὶ ἐν τῇ Πιτάνῃ τις τόπος ἐπὶ Θαλάττῃ Ἄταρνεὺς ὑπὸ τῇ Πιτάνῃ, κατὰ τὴν καλουμένην... νῆσον... ἔχουσαν. Φασὶ δ' ἐν τῇ Πιτάνῃ τὰς πλίνθους ἐπιπολάζειν ἐν ταῖς ὕδασι, καθάπερ καὶ ἐν τῇ Τυρρηνίᾳ γῆ τις [τοῦτο] πέπονθε· κουφοτέρα γὰρ ἢ γῆ τοῦ ἐπίσου ὄγκου ὕδατός ἐστιν, ὡς' ἐποχεῖσθαι. Ἐν Ἰβηρίᾳ δὲ φησὶν ἰδεῖν Ποσειδώνιος ἐκ τινος γῆς ἀργιλώδους, ἣ τὰ ἀργυρώματα ἐκμάττεται, 615. πλίνθους πηγνυμένας καὶ ἐπιπλεύσας. Μετὰ δὲ τὴν Πιτάνην ὁ Καΐκος εἰς τὸν Ἐλαϊτικὸν καλούμενον κόλπον ἐν τριάκοντα σταδίοις ἐκδίδωσιν. Ἐν δὲ τῷ πέραν τοῦ Καΐκου, δώδεκα διέχουσα τοῦ ποταμοῦ σταδίου Ἐλαία, πόλις Αἰολικὴ καὶ αὕτη, Περγαμηνῶν ἐπίγειον, ἑκατὸν καὶ εἴκοσι σταδίου διέχουσα τοῦ Περγάμου.

§. 68.

Εἴτ' ἐν ἑκατὸν σταδίοις ἢ Κάνη, τὸ ἀνταῖρον ἀκρωτήριο τῷ Λεκτῷ, καὶ ποιοῦν τὸν Ἀδραμυττηνὸν κόλπον, οὗ μέρος καὶ ὁ Ἐλαϊτικὸς ἐστὶ. Κάναι δὲ πολίχμιον Λοκρῶν, τῶν ἐκ Κύνου, κατὰ τὰ ἄκρα τῆς Λέσβου τὰ νοτιώτατα κείμενον ἐν τῇ Καναίᾳ· αὕτη δὲ μέχρι τῶν Ἀργινουσσῶν διήκει καὶ τῆς ὑπερκειμένης ἄκρας, ἣν Αἶγα τινὲς ὀνομάζουσι ὁμωνύμως τῷ ζῶν· δεῖ δὲ μακρῶς τὴν δευτέραν συλλαβὴν ἐκφέρειν Αἶγαν, ὡς Ἀκτᾶν, καὶ Ἀρχᾶν· οὕτω γὰρ καὶ τὸ ὄρος ὅλον ὠνομάζετο, ὃ νῦν Κάνην καὶ Κάνας λέγουσι. Κύκλω δὲ περὶ τὸ ὄρος πρὸς νότον μὲν καὶ δύσιν ἢ Θαλαττα, πρὸς ἑὼ δὲ τὸ Καΐκου πεδῖον ὑπόκειται, πρὸς ἄρκτον δὲ ἢ Ἐλαϊτις· αὐτὸ δὲ καθ' αὐτὸ ἰκανῶς συνέσταται· προσνεύει δὲ ἐπὶ τὸ Αἶγαῖον πέλαγος, ὅθεν αὐτῷ καὶ τοῦνομα· ὕστερον δὲ αὐτὸ τὸ ἀκρωτήριο Αἶγαῖον κεκλήσθαι, ὡς Σαπφῶ φησὶ τὸ δὲ λοιπὸν Κάνη καὶ Κάναι.

§. 69.

615. Μεταξὺ δὲ Ἐλαίας τε καὶ Πιτάνης, καὶ Ἄταρνέως, καὶ Περγάμου, Τευθρανία ἐστὶ, διέχουσα μιᾶς ἐκάστης αὐτῶν ὑπὲρ ἑβδομήκοντα σταδίου, ἐντὸς τοῦ Καΐκου· καὶ ὁ Τεύθρας Κιλικῶν καὶ Μυσῶν ἰσόρηται βασιλεύς. Εὐριπίδης δ' ὑπὸ Ἀλέου φησί, τοῦ τῆς Αὐγῆς πατρὸς εἰς λάρνακα τὴν Αὐγὴν κατατεθεισαν ἅμα τῷ παιδί Τηλέφῳ καταποντωθῆναι, φωράσαντος τὴν ἐξ Ἡρακλέους φθοράν· Ἀθηναῖς δὲ προνοίᾳ τὴν λάρνακα περαιωθεῖσαν ἐκπεσεῖν εἰς τὸ στόμα τοῦ Καΐκου· τὸν δὲ Τεύθραντα, ἀναλαβόντα τὰ σώματα, τῇ μὲν ὡς γαμετῇ χρήσασθαι, τῷ δ' ὡς ἑαυτοῦ παιδί. Τοῦτο μὲν οὖν μῦθος· ἄλλην δὲ τινα δεῖ γεγονέναι συντυχίαν, δι' ἣν ἡ τοῦ Ἀρκάδος θυγάτηρ τῷ Μυσῶν βασιλεῖ συνῆλθε, καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς διεδέξατο τὴν ἐκεῖνου βασιλείαν. Πεπίστυται δ' οὖν, ὅτι καὶ ὁ Τεύθρας καὶ ὁ Τηλέφος ἐβασίλευσαν τῆς χώρας τῆς περὶ τὴν Τευθρανίαν καὶ τὸν Καΐκον. Ὁ δὲ Ποιητὴς ἐπὶ τοσοῦτον μέμνηται μόνον τῆς ἰστορίας ταύτης·

Ἄλλ' οἷον τὸν Τηλεφίδην κατενήρατο χαλκῷ
 Ἦρω' Εὐρύπυλον· πολλοὶ δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
 Κήτειοι κτείνοντο, γυναιῶν εἵνεκα θύρων·

616. αἶνιγμα τιθεῖς ἡμῖν μᾶλλον, ἢ λέγων τι σαφές. Οὔτε γὰρ τοὺς Κητείους ἴσμεν, οὔστινας δέξασθαι δεῖ, οὔτε τὸ γυναιῶν εἵνεκα θύρων· ἀλλὰ καὶ οἱ γραμματικοί, μυθάρια παραβάλλοντες, εὐρεσιλογῶσι μᾶλλον, ἢ λύουσι τὰ ζητούμενα.

§. 70.

Ἐάσθω δὴ ταῦτα· ἐκεῖνο δ', ὅπερ ἐστὶ μᾶλλον ἐν φανερῷ, λαβόντες λέγωμεν· ὅτι ἐν τοῖς περὶ τὸν Καΐκον τόποις φαίνεται βεβασίλευκῶς κατ' Ὅμηρον ὁ Εὐρύπυλος· ὡς' ἴσως καὶ τῶν

Κιλίκων μέρος τι ἦν ὑπ' αὐτῶ, καὶ οὐ δύο δυνασεῖαι μόνον, 616. ἀλλὰ καὶ τρεῖς ὑπῆρξαν ἐν αὐτοῖς. Τῶ δὲ λόγῳ τούτῳ συνηγορεῖ τὸ ἐν τῇ Ἐλαίτιδι χειμαρρῶδες ποτάμιον δεῖκνυσθαι Κήτειον· ἐμπίπτει δ' οὗτος εἰς ἄλλον ὅμοιον, εἴτ' ἄλλον, κατασρέφουσι δὲ εἰς τὸν Καΐικον· ὁ δὲ Καΐικος οὐκ ἀπὸ τῆς Ἰδης ρεῖ, καθάπερ εἴρηκε Βακχυλίδης· οὐδ' ὡς Εὐριπίδης τὸν Μαρσύαν φησὶ τὰς διωνομασμένας

Ναίειν Κελαινάς ἐσχάτοις Ἰδης τόποις·

πολὺ γὰρ τῆς Ἰδης ἄπωθεν αἱ Κελαιναί· πολὺ δὲ καὶ αἱ τοῦ Καΐικου πηγαί· δεῖκνυνται γὰρ ἐν πεδίῳ. Τῆμνον δ' ἐστὶν ὄρος, ὃ διορίζει τοῦτό τε καὶ τὸ καλούμενον Ἀπίας πεδῖον, ὃ ὑπέρεκειται ἐν τῇ μεσογαίᾳ τοῦ Θήδης πεδίου. Ρεῖ δ' ἐκ τοῦ Τήμνου ποταμὸς Μύσιος, ἐμβαλλων εἰς τὸν Καΐικον ὑπὸ ταῖς πηγαῖς αὐτοῦ· ἀφ' οὗ δέχονται τινες εἰπεῖν Αἰσχύλον κατὰ τὴν εἰσβολὴν τοῦ ἐν Μυρμιδόσι προλόγου·

ἰὼ Κάϊκε Μύσιαι τ' ἐπιρροαί.

Ἐγγὺς δὲ τῶν πηγῶν κώμη Γέργιθά ἐστιν, εἰς ἣν μετώκισεν Ἄτταλος τοὺς ἐν τῇ Τρωάδι, τὸ χωρίον ἐξελών.

Κ Ε Φ. Β.

§. 1.

ἘΠΕΙ δὲ τῇ παραλίᾳ τῇ ἀπὸ Λεκτοῦ μέχρι Κανῶν ἀντιπαρατέταται ἡ νῆσος Λέσβος, λόγου ἀξία πλείστου· περίκειται δὲ αὐτῇ καὶ νησία, τὰ μὲν ἐξῶθεν, τὰ δὲ καὶ ἐν τῷ μεταξύ αὐτῆς τε καὶ τῆς ἠπείρου, καιρὸς ἤδη περὶ τούτων εἰπεῖν· καὶ γὰρ ταῦτά ἐστιν Αἰολικὰ, σχεδὸν δὲ τι καὶ μητρόπολις ἡ Λέσβος ὑπάρχει τῶν Αἰολικῶν πόλεων. Ἀρκτέον δ', ἀφ' ὧνπερ καὶ τὴν παραλίαν ἐπήλθομεν τὴν κατ' αὐτήν.

§. 2.

616. Ἀπὸ Λεκτοῦ τοίνυν ἐπὶ Ἄσσον πλέουσιν ἀρχὴ τῆς Λεσβίας ἐστὶ, κατὰ Σίγριον τὸ πρὸς ἄρκτον αὐτῆς ἄκρον. Ἐνταῦθα δὲ πού καὶ Μηθύμνα πόλις Λεσβίων ἐστὶν ἀπὸ ἐξήκοντα σταδίων τῆς ἐκ Πολυμηθίου πρὸς τὴν Ἄσσον παραλίας. Οὔσης δὲ τῆς περιμέτρου σταδίων χιλίων ἑκατὸν, ἦν ἡ σύμπασα ἐκπληροῦ νῆσος, τὰ καθ' ἕκαστα οὕτως ἔχει· ἀπὸ Μηθύμνης εἰς Μαλίαν τὸ νοτιώτατον ἄκρον, ἐν δεξιᾷ ἔχουσι τὴν νῆσον, καθ' ἣ αἱ
617. Κάναι μάλιστα ἀντίκεινται τῇ νήσῳ καὶ συναπαρτίζουσι, σταδίοι εἰσι τριακόσιοι τετταράκοντα· ἐντεῦθεν δ' ἐπὶ Σίγριον, ὅπερ ἐστὶ τῆς νήσου τὸ μῆκος, πεντακόσιοι ἐξήκοντα· εἴτ' ἐπὶ τὴν Μηθυμναίαν, διακόσιοι δέκα. Μιτυλήνη δὲ κεῖται μεταξὺ Μηθύμνης καὶ τῆς Μαλίας, ἡ μεγίστη πόλις, διέχουσα τῆς Μαλίας ἐβδομήκοντα σταδίους, τῶν δὲ Κανῶν ἑκατὸν εἴκοσι, ὅσους καὶ τῶν Ἀργινουσσῶν· αἱ τρεῖς μὲν εἰσιν οὐ μεγάλαι νῆσοι, πλησιάζουσι δὲ τῇ ἠπειρῷ, παρακείμεναι ταῖς Κάναις. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ Μιτυλήνης καὶ τῆς Μηθύμνης κατὰ κώμην τῆς Μηθυμναίας, καλουμένην Αἴγειρον, σενωτάτη ἐστὶν ἡ νῆσος, ὑπέρβασιν ἔχουσα εἰς τὸν Πυρραῖον Εὐριπον σταδίων εἴκοσι. Ἰδρυται δ' ἡ Πύρρα ἐν τῷ ἐσπερίῳ πλευρῷ τῆς Λέσβου, διέχουσα τῆς Μαλίας ἑκατὸν. ἔχει δ' ἡ Μιτυλήνη λιμένας δύο· ὧν ὁ νότιος κλειστός τριήρεσι, καὶ ναυσὶ πενήκοντα· ὁ δὲ βόρειος μέγας καὶ βαθύς, χώματι σκεπαζόμενος· πρόκειται δ' ἀμφοῖν νησίον, μέρος τῆς πόλεως ἔχον αὐτόθι συνοικούμενον.

§. 3.

Κατεσκευάσαι δὲ τοῖς πᾶσι καλῶς. Ἄνδρας δὲ ἔσχεν ἐνδόξους τὸ παλαιὸν μὲν Πιπτακὸν, ἓνα τῶν ἑπτὰ σοφῶν, καὶ τὸν ποιητὴν Ἀλκαῖον, καὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀντιμενίδαν, ὃν φησιν

Ἀλκαῖος, Βαβυλωνίοις συμμαχοῦντα, τελέσαι μέγαν ἄθλον, 617.
 καὶ ἐκ πόνων αὐτοὺς ῥύσασθαι, κτένναντα ἄνδρα μαχα-
 τάν, ὡς φησι, βασιλῆων παλαισάν, ἀπολιπόντα μό-
 νον ἀνίαν τ' ἀχέων ἀποπέμπων. Συνήκμασε δὲ τού-
 τοις καὶ ἡ Σαπφῶ, Θαυμασόν τι χρῆμα· οὐ γὰρ ἴσμεν ἐν τῷ
 τοσοῦτῳ χρόνῳ τῷ μνημονευομένῳ φανεῖσάν τινα γυναῖκα ἐν-
 ἀμίλλον ἐκείνη, οὐδὲ κατὰ μικρὸν, ποιήσεως χάριν. Ἐτυραννήθη
 δὲ ἡ πόλις κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ὑπὸ πλειόνων διὰ τὰς
 διχοσασίας· καὶ τὰ σασιωτικά καλούμενα τοῦ Ἀλκαίου ποιή-
 ματα περὶ τούτων ἐσίν· ἐν δὲ τοῖς τυράννοις καὶ ὁ Πιπτακὸς
 ἐγένετο. Ἀλκαῖος μὲν οὖν ὁμοίως ἐλοιδορεῖτο καὶ τούτῳ, καὶ
 τοῖς ἄλλοις, Μυρσίλῳ καὶ Μεγαλαγύρῳ, καὶ τοῖς Κλεανακτί-
 δαις, καὶ ἄλλοις τισίν, οὐδ' αὐτὸς καθαρύων τῶν τοιούτων
 νεωτερισμῶν· Πιπτακὸς δ' εἰς μὲν τὴν τῶν δυναστειῶν κατάλυσιν
 ἐχρήσατο τῇ μοναρχίᾳ καὶ αὐτός· καταλύσας δὲ ἀπέδωκε τὴν
 αὐτονομίαν τῇ πόλει. Ὑστερον δ' ἐγένετο χρόνοις πολλοῖς Διο-
 φάνης ὁ ῥήτωρ· κατ' ἡμᾶς δὲ Ποτάμων, καὶ Λεσβοκλῆς, καὶ
 Κριναγόρας, καὶ ὁ συγγραφεὺς Θεοφάνης. Οὗτος δὲ καὶ πο-
 λιτικὸς ἀνὴρ ὑπῆρξε, καὶ Πομπηίῳ τῷ Μάγνῳ κατέστη φίλος,
 μάλιστα διὰ τὴν ἀρετὴν ταύτην, καὶ πάσας συγκατέρωσεν
 αὐτῷ τὰς πράξεις. ἀφ' ὧν τὴν τε πατρίδα ἐκόσμησε, τὰ μὲν
 δι' ἐκείνου, τὰ δὲ δι' ἑαυτοῦ· καὶ ἑαυτὸν πάντων Ἑλλήνων ἐπι- 618.
 φανέσατον ἀνέδειξεν· υἱὸν τε ἀπέλιπε Μάρκον Πομπηίου, ὃν
 τῆς Ἀσίας ἐπίτροπον κατέστησέ ποτε Καῖσαρ ὁ Σεβαστός· καὶ
 νῦν ἐν τοῖς πρώτοις ἐξετάζεται τῶν Τιβερίου φίλων. Ἀθηναῖοι
 δ' ἐκινδύνευσαν μὲν ἀνηκέστῳ ψόγῳ περιπεσεῖν, ψηφισάμενοι
 Μιτυληναίους ἠδηδὸν ἀποσφαγῆναι· μετέγνωσαν δὲ, καὶ ἔφθη
 μιᾷ θᾶπτον ἡμέρᾳ τὸ ψήφισμα ἀφιγμένον ὡς τοὺς στρατηγοὺς,
 πρὶν ἢ πράξαι τὸ προσαχθέν.

§. 4.

618. Ἡ δὲ Πύρρα κατέστραπται· τὸ δὲ προάσειον οἰκεῖται, καὶ ἔχει λιμένα, ὅθεν εἰς Μιτυλήνην ὑπέρβασις σαδίων ὀγδοήκοντα. Εἴτ' Ἐρεσσός ἐστι μετὰ τὴν Πύρραν· ἰδρυταὶ δ' ἐπὶ λόφου, καθήκει τε ἐπὶ Θαλατταν· εἴτ' ἐπὶ τὸ Σίγγριον ἐντεῦθεν σάδιοι εἰκοσιοκτώ. Ἐξ Ἐρεσσοῦ δ' ἦσαν Θεόφρασός τε, καὶ Φανίας, οἱ ἐκ τῶν περιπάτων φιλόσοφοι, Ἀριστοτέλους γνώριμοι. Τύρταμος δ' ἐκαλεῖτο ἔμπροσθεν ὁ Θεόφρασος, μετωνόμασε δ' αὐτὸν ὁ Ἀριστοτέλης Θεόφραστον, ἅμα μὲν φεύγων τὴν τοῦ προτέρου ὀνόματος κακοφωνίαν, ἅμα δὲ τὸν τῆς φράσεως αὐτοῦ ζῆλον ἐπισημαινόμενος· ἅπαντας μὲν γὰρ λογίους ἐποίησε τοὺς μαθητὰς Ἀριστοτέλης, λογιώτατον δὲ Θεόφραστον. Ἄντισσα δ' ἐφεξῆς ἐστὶ τῷ Σιγγρίῳ πόλις, ἔχουσα λιμένα. Ἐπειτα Μήθυμνα· ἐντεῦθεν δ' ἦν Ἀρίων, ὁ ἐπὶ τῷ δελφῖνι μυθευόμενος ὑπὸ τῶν περὶ Ἡρόδοτον εἰς Ταίναρον σωθῆναι, καταποντωθεὶς ὑπὸ τῶν ληστῶν· οὗτος μὲν οὖν κιθαρωδός. Καὶ Τέρπανδρον δὲ τῆς αὐτῆς μουσικῆς τεχνίτην γεγονέναι φασὶ καὶ τῆς αὐτῆς νήσου, τὸν πρῶτον ἀντὶ τῆς τετραχόρδου λύρας ἑπταχόρδῳ χρησάμενον· καθάπερ καὶ ἐν τοῖς ἀναφερομένοις ἔπεσιν εἰς αὐτὸν λέγεται·

Σοὶ δ' ἡμεῖς τετράγηρυν ἀποσρέψαντες αἰοδῆν,
Ἐπτατόνῳ φόρμιγγι νέους κελαθήσομεν ὕμνους.

Καὶ Ἑλλάνικος δὲ Λέσβιος συγγραφεὺς, καὶ Καλλίας, ὁ τὴν Σαπφῶ καὶ τὸν Ἀλκαῖον ἐξηγητάμενος.

§. 5.

Κατὰ δὲ τὸν πορθμὸν τὸν μετὰ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Λέσβου νησία ἐστὶ περὶ εἴκοσι, ὡς δὲ Τιμοσθένης φησὶ· τετταράκοντα· καλοῦνται δ' Ἐκατόνησοι συνθέτως, ὡς Πελοπόννησος, κατὰ

ἔθος τι τοῦ ν̄ γράμματος πλεονάζοντος ἐν τοῖς τοιούτοις, ὡς 618. Μυόννησος, καὶ Προκόννησος λέγεται, καὶ Ἀλόνησος· ὥστε Ἐκατόνησοι εἰσὶν, οἷον Ἀπολλώνησοι· Ἐκατος γὰρ ὁ Ἀπόλλων. Παρὰ πᾶσαν γὰρ δὴ τὴν παραλίαν ταύτην ὁ Ἀπόλλων ἐκτετίμηται μέχρι Τενέδου, Σμινθεύς, ἢ Κιλλαῖος καλούμενος, ἢ Γρυνεύς, ἢ τινα ἄλλην ἐπωνυμίαν ἔχων. Πλησίον δὲ τούτων ἐστὶ καὶ ἡ Πορδοσελήνη, πόλιν ὁμώνυμον ἔχουσα ἐν ἑαυτῇ· καὶ πρὸ τῆς πόλεως ταύτης ἄλλη νῆσος μείζων αὐτῆς, καὶ πόλις 619. ὁμώνυμος ἔρημος, ἱερόν ἅγιον ἔχουσα Ἀπόλλωνος.

§. 6.

Τὰς δὲ δυσφημίας τῶν ὀνομάτων φεύγοντές τινες, ἐνταῦθα μὲν Ποροσελήνην δεῖν λέγειν φασί· τὸ δ' Ἀσπόρδηνον ὄρος τὸ περὶ Πέργαμον, τραχὺ καὶ λυπρὸν ὄν, Ἀσπόρηνον· καὶ τὸ ἱερόν τὸ ἐνταῦθα τῆς Μητρὸς τῶν Θεῶν, Ἀσπορηνῆς. Τί οὖν φήσωμεν τὴν Πόρδαλιν, καὶ τὸν Σαπέρδην, καὶ τὸν Περδίκκαν, καὶ τὸ Σιμωνίδου,

Σὺν πορδακοῖσιν ἐκπεσόντες ἱμάσιν,

ἀντὶ τοῦ διαβρόχοις· καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ που κωμωδίᾳ,

Πορδακὸν τὸ χωρίον,

τὸ λιμνάζον; Διέχει δ' ἡ Λέσβος τὸ ἴσον ἀπὸ τῆς Τενέδου καὶ Λήμνου καὶ Χίου, σχεδόν τι τῶν πεντακοσίων ἐνδοτέρω σταδίων.

Κ Ε Φ. Γ.

§. 1.

ΤΟΙΑΥΤΗΣ δὲ τῆς πρὸς τοὺς Τρῶας οἰκειότητος ὑπαρχούσης τοῖς τε Λέλεξι καὶ τοῖς Κίλιξι, ζητοῦσιν αἰτίαν, δι' ἣν οὐ συγκαταλέγονται καὶ οὗτοι ἐν τῷ Καταλόγῳ. Εἰκὸς δὲ διὰ

494 ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

619. τὴν τῶν ἡγεμόνων διαφορὰν καὶ τὴν τῶν πόλεων ἐκπόρθησιν,
 ὀλίγους ὑπολειφθέντας τοὺς Κιλικας ὑπὸ τῷ Ἐκτορι τάττεσθαι.
 Ὅ τε γὰρ Ἡετίων καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ λέγονται πρὸ τοῦ Κατα-
 λόγου διαφθαρῆναι.

Ἦτοι μὲν πατέρ' ἀμὸν ἀπέκτανε δῖος Ἀχιλλεύς,
 Ἐκ δὲ πόλιν πέρσεν Κιλικῶν εὖ ναιετάωσαν,
 Θήβην ὑψίπυλον.
 Οἱ δέ μοι ἑπτὰ κασίγνητοι ἔσαν ἐν μεγάροισιν,
 Οἱ μὲν πάντες ἰὼ κίον ἤματι Ἄϊδος εἴσω·
 Πάντας γὰρ κατέπεφνε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς.

Ὡς δ' αὐτως καὶ οἱ ὑπὸ Μύνητι τοὺς τε ἡγεμόνας ἀποβεβλή-
 κασι, καὶ τὴν πόλιν·

Κάθ' δὲ Μύνητ' ἔβαλεν καὶ Ἐπίσροφον,
 Πέρσεν δὲ πόλιν θείοιο Μύνητος.

Τοὺς δὲ Λέλεγας τοῖς μὲν ἀγῶσι παρόντας ποιεῖ, ὅταν τε
 οὕτω λέγη,

Πρὸς μὲν ἄλλος Κᾶρες καὶ Παιόνες ἀγκυλότοξοι,
 Καὶ Δέλεγες καὶ Καύκωνες.

Καὶ πάλιν,

Σάτνιον οὕτασε δουρὶ
 Ἠνοπίδην, ὃν ἄρα νύμφη τέκε νῆϊς ἀμύμων
 Ἠνοπι βουκολέοντι παρ' ὄχθας Σατνιόεντος.

Οὐ γὰρ οὕτως ἐξελελοίπεσαν τελέως, ὥστε μὴ καὶ καθ' αὐτοὺς
 ἔχειν τι σύστημα, ἅτε τοῦ βασιλέως αὐτῶν ἔτι περιόντος,

Ἄλττω, ὃς Λελέγεσσι φιλοπτολέμοισιν ἀνάσσει

καὶ τῆς πόλεως οὐ τελέως ἠφανισμένες· ἐπιφέρει γὰρ,

Πήδασον αἰπήεσαν ἔχων ἐπὶ Σατνιόεντι.

Ἐν μέντοι τῷ Καταλόγῳ παραλείπειν αὐτοὺς, οὐχ ἱκανὸν
 620. ἡγούμενος τὸ σύστημα, ὡς' ἐν Καταλόγῳ τάττεσθαι ἢ [τοῖς]

ὑπὸ τῷ Ἴκτορι καὶ τούτους συγκαταλέγων, οὕτως ὄντας 620.
οἰκείους. Ὁ γὰρ Λυκάων φησὶν, ἀδελφός ὢν Ἴκτορος·

μινυθάδιον δὲ με μήτηρ

Γείνατο Λαοδόη, θυγάτηρ Ἄλταο γέροντος,

Ἄλτεω, ὃς Λελέγεσσι φιλοπτολέμοισιν ἀνάσσει.

Ταῦτα μὲν οὖν τοιαύτην τινὰ ἔχει τὴν εἰκοτολογίαν.

§ 2.

Εἰκοτολογεῖν δ' ἐστὶ, κὰν εἴ τις τὸν ἀκριβῆ ζητεῖ κατὰ τὸν
Ποιητὴν ὄρον, μέχρι τίνος οἱ Κιλικεσὶ διέτεινον καὶ οἱ Πελασγοί,
καὶ ἔτι οἱ μεταξὺ τούτων Κήτειοι λεγόμενοι, οἱ ὑπὸ τῷ Εὐρυ-
πύλῳ. Περί μὲν οὖν τῶν Κιλικίων καὶ τῶν ὑπ' Εὐρυπύλῳ τὰ
ἐνόντα εἴρηται, καὶ διότι *τὰ* περὶ τὸν Καϊκὸν μάλισα περα-
τοῦνται. Τοὺς δὲ Πελασγοὺς εὐλογον τούτοις ἐφεξῆς τιθέναι,
ἐκ τε τῶν ὑφ' Ὀμήρου λεγομένων, καὶ ἐκ τῆς ἄλλης ἱστορίας.
Ὁ μὲν γὰρ οὕτω φησὶν·

Ἰππόθοος δ' ἄγε φύλα Πελασγῶν ἐγχεσιμῶρων,

Τῶν, οἱ Λάρισσαν ἐριβόλακα ναιετάσκον·

Τῶν ἤρχ' Ἰππόθοός τε, Πύλαιός τ', ὄζος Ἄρηος,

Υἱεὶ δ' ὡς Λήθοιο Πελασγοῦ Τευταμίδχο.

Ἐξ ὧν πληθὺς τε ἐμφαίνει ἀξιόλογον τὸ τῶν Πελασγῶν (οὐ γὰρ
φῦλον, ἀλλὰ φύλα ἔφη), καὶ τὴν οἴκησιν ἐν Λαρίσση φράζει.
Πολλαὶ μὲν οὖν αἱ Λάρισσαι· δεῖ δὲ τῶν ἐγγύς τινα δέξασθαι
μάλισα δ' ἂν τὴν περὶ Κύμην ὑπολάβοι τις ὀρθῶς. Τριῶν γὰρ
οὐσῶν, ἡ μὲν καθ' Ἀμαξιτὸν ἐν ὄψει τελέως ἐστὶ τῷ Ἰλίῳ, καὶ
ἐγγύς σφόδρα, ἐν διακοσίοις που σταδίοις· ὥς' οὐκ ἂν λέγοιτο
πιθανῶς ὁ Ἰππόθοος πεσεῖν, ἐν τῷ ὑπὲρ Πατρόκλου ἀγῶνι,

Τῆλ' ἀπὸ Λαρίσσης,

ταύτης γε· ἀλλὰ μᾶλλον τῆς περὶ Κύμην· χίλιοι γὰρ που
σταδίοι μεταξὺ. Τρίτη δὲ Λάρισσα, κώμη τῆς Ἐφεσσίας ἐν τῷ

620. Καῦσρίῳ πεδίῳ, ἣν φασὶ πόλιν ὑπάρξει πρότερον, ἔχουσαν καὶ ἱερόν Ἀπόλλωνος Λαρίσηνοῦ, πλησιάζουσαν τῷ Τρωίῳ μάλλον, ἢ τῇ Ἐφέσῳ (ταύτης γὰρ ἑκατὸν καὶ ὀγδοήκοντα διέχει σταδίους), ὥστε ὑπὸ τοῖς Μηόσιν ἂν τις τάττοι ταύτην. Ἐφέσιοι δ' αὐξηθέντες ὕπερον πολλὴν τῆς τῶν Μηόνων, οὓς νῦν Λυδούς φασιν, ἀπετέμοντο· ὡς' οὐδ' αὐτὴ ἂν ἢ τῶν Πελασγῶν Λάρισσα εἴη· ἀλλ' ἐκείνη μάλλον. Καὶ γὰρ τῆς μὲν ἐν τῇ Καῦσριανῇ Λαρίσσης οὐδὲν ἔχομεν τεκμήριον ἰσχυρόν, ὡς ἦν ἤδη τότε· οὐδὲ γὰρ τῆς Ἐφέσου. Τῆς δὲ περὶ τὴν Κύμην μαρτύ-
621. ριὸν ἐστὶ πᾶσα ἢ Αἰολικὴ ἱστορία, μικρὸν ὕπερον τῶν Τρωϊκῶν γενομένη.

§. 3.

Φασὶ γὰρ τοὺς ἐκ τοῦ Φρικίου τοῦ ὑπὲρ Θερμοπυλῶν Λοκρικοῦ ὄρους ὀρμηθέντας, καταῤραι μὲν εἰς τὸν τόπον, ὅπου νῦν ἡ Κύμη ἐστὶ· καταλαβόντας δὲ τοὺς Πελασγοὺς, κεκαυμένους ὑπὸ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, κατέχοντας δ' ὁμως ἔτι τὴν Λάρισσαν, διέχουσαν τῆς Κύμης ὅσον ἐβδομήκοντα σταδίους, ἐπιτειχίσαι αὐτοῖς τὸ νῦν ἔτι λεγόμενον Νέον τεῖχος, ἀπὸ τριάκοντα σταδίων τῆς Λαρίσσης· ἐλόντας δὲ κτίσαι τὴν Κύμην, καὶ τοὺς περιγενομένους ἀνθρώπους ἐκεῖσε ἀνοικίσαι· ἀπὸ δὲ τοῦ Λοκρικοῦ ὄρους τὴν τε Κύμην Φρικωνίδα καλοῦσιν, ὁμοίως δὲ καὶ τὴν Λάρισσαν· ἐρήμη δ' ἐστὶ νῦν. Ὅτι δ' οἱ Πελασγοὶ μέγα ἦν ἔθνος, καὶ ἐκ τῆς ἄλλης ἱστορίας τοῦτο ἐκμαρτυρεῖσθαι φασὶ. Μενεκράτης γοῦν ὁ Ἐλαίτης ἐν τοῖς Περὶ κτίσεων φησὶ τὴν παραλίαν τὴν νῦν Ἰωνικὴν πᾶσαν, ἀπὸ Μυκαλῆς ἀρξάμενην, ὑπὸ Πελασγῶν οἰκεῖσθαι πρότερον, καὶ τὰς πλησίον νήσους. Λέσβιοι δ' ὑπὸ Πυλαίῳ τετάχθαι λέγουσι σφᾶς, τῷ ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ λεγομένῳ τῶν Πελασγῶν ἀρχοντι· ἀφ' οὗ καὶ τὸ παρ' αὐτοῖς ὄρος ἔτι Πύλαιον καλεῖσθαι. Καὶ Χίοι δὲ οἰκιστὰς

οίκισάς ἑαυτῶν Πελασγούς φασι, τοὺς ἐκ τῆς Θετταλίας. 621.
 Πολύπλανον δὲ καὶ ταχὺ τὸ ἔθνος πρὸς ἀπαναστάσεις, ἠϋξήθη
 τε ἐπὶ πολὺ, καὶ ἄθροον ἔλαβε τὴν ἔκλειψιν, καὶ μάλισα κατὰ
 τὴν τῶν Αἰολέων καὶ τῶν Ἰώνων περαίωσιν εἰς τὴν Ἀσίαν.

§. 4.

Ἰδιον δέ τι τοῖς Λαρισσαίοις συνέβη, τοῖς τε Καῦστριανοῖς,
 καὶ τοῖς Φρικωνεῦσι, καὶ τρίτοις τοῖς ἐν Θετταλίᾳ· ἅπαντες
 γὰρ ποταμόχωσον τὴν χώραν ἔσχον· οἱ μὲν ὑπὸ τοῦ Καῦστρου,
 οἱ δ' ὑπὸ τοῦ Ἑρμου, οἱ δ' ὑπὸ τοῦ Πηνειοῦ. Ἐν δὲ τῇ Φρικω-
 νίδι Λαρίσση τετιμῆσθαι λέγεται Πιάσος, ὃν φασιν, ἄρχοντα
 Πελασγῶν, ἐρασθῆναι τῆς θυγατρὸς Λαρίσσης· βιασάμενον
 δ' αὐτὴν, τίσαι τῆς ὕβρεως δίκην. Κύψαντα γὰρ εἰς πίθον οἴ-
 νου καταμαθοῦσαν, τῶν σκελῶν λαβομένην ἐξᾶραι, καὶ καθεῖναι
 αὐτὸν εἰς τὸν πίθον. Τὰ μὲν οὖν ἀρχαῖα τοιαῦτα.

§. 5.

Ταῖς δὲ νῦν Αἰολικαῖς πόλεσιν ἔτι καὶ τὰς Αἰγὰς προσλη-
 πτέον, καὶ τὴν Τῆμνον, ὅθεν ἦν Ἑρμαγόρας, ὁ τὰς ῥητορικὰς
 τέχνας συγγράψας. Ἰδρυνται δ' αἱ πόλεις αὗται κατὰ τὴν ὄρεινὴν
 τὴν ὑπερκειμένην τῆς τε Κυμαίας, καὶ τῆς Φωκαέων καὶ Σμυρ-
 ναίων γῆς, παρ' ἣν ὁ Ἑρμος ρεῖ. Οὐκ ἄπωθεν δὲ τούτων τῶν
 πόλεων οὐδ' ἡ Μάγνησία ἐστὶν ἢ ὑπὸ Σιπύλῳ, ἐλευθέρα πόλις
 ὑπὸ Ῥωμαίων κεκριμένη. Καὶ ταύτην δ' ἐκάκωσαν οἱ νεωστὶ γε-
 νόμενοι σεισμοί. Εἰς δὲ τὰναντία τὰ ἐπὶ τὸν Κάϊκον νεύοντα, 622.
 ἀπὸ Λαρίσσης μὲν διαβάντι τὸν Ἑρμον εἰς Κύμην, ἐβδομήκοντα
 στάδιοι· ἐντεῦθεν δ' εἰς Μύριναν τετταράκοντα στάδιοι· τὸ δ' ἴσον
 ἐντεῦθεν εἰς Γρύνιον· κακείθεν εἰς Ἐλαίαν. Ὡς δ' Ἀρτεμίδωρος,
 ἀπὸ τῆς Κύμης εἰσὶν Ἄδαι, εἴτ' ἄκρα μετὰ τετταράκοντα στα-
 δίους, ἦν καλοῦσιν Ἰθραν, ἢ ποιοῦσα τὸν κόλπον τὸν Ἐλαίτικόν,

622. πρὸς τὴν ἀπεναντίον ἄκρην Ἄρματοῦντα. Τοῦ μὲν οὖν σόματος τὸ πλάτος περὶ ὀγδοήκοντα σαδίους ἐστίν· ἐγκολπίζοντι δὲ, Μυρίνα ἐν ἐξήκοντα σαδίοις, Αἰολίς πόλις, ἔχουσα λιμένα· εἴτ' Ἀχαιῶν λιμὴν, ὅπου οἱ βωμοὶ τῶν δώδεκα Θεῶν· εἴτα πολίχμιον Μυριναίων, Γρύνιον, καὶ ἱερὸν Ἀπόλλωνος, καὶ μαντεῖον ἀρχαῖον, καὶ νεὼς πολυτελὴς λίθου λευκοῦ· σαδίοι δ' ἐπ' αὐτὴν τετταράκοντα· εἴθ' ἐβδομήκοντα εἰς Ἐλαίαν, λιμένα ἔχουσαν καὶ ναύσταθμον τῶν Ἀτταλικῶν βασιλέων, Μενεσθεῶς κτίσμα, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Ἀθηναίων, τῶν συστρατευσάντων ἐπὶ Ἴλιον. Τὰ δ' ἐξῆς εἴρηται τὰ περὶ Πιτάνην, καὶ Ἄταρνεά, καὶ τᾶλλα τὰ ταύτη.

§. 6.

Μεγίστη δὲ ἐστὶ τῶν Αἰολικῶν καὶ ἀρίστη Κύμη, καὶ σχεδὸν μητρόπολις αὕτη τε καὶ ἡ Λέσβος τῶν ἄλλων πόλεων περὶ τριάκοντά που τὸν ἀριθμὸν, ὧν ἐκλελοίπασιν οὐκ ὀλίγα. Σκώπτεται δ' εἰς ἀναισθησίαν ἡ Κύμη κατὰ τοιαύτην τινα, ὡς φασιν ἔνιοι, δόξαν, ὅτι τριακοσίοις ἔτεσιν ὕστερον τῆς κτίσεως ἀπέδοντο τοῦ λιμένος τὰ τέλη· πρότερον δ' οὐκ ἔκαρπουτο τὴν πρόσοδον ταύτην ὁ δῆμος· κατέσχευεν οὖν δόξα, ὡς ὀψεῖ ἡσθημένων, ὅτι ἐπὶ Θαλάττη πόλιν οἰκοῖεν. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος λόγος, ὅτι δανεισάμενοι χρήματα δημοσίᾳ, τὰς σοὰς ὑπέθεντο· εἴτ' οὐκ ἀποδιδόντες κατὰ τὴν ὠρισμένην ἡμέραν, εἴργοντο τῶν περιπάτων· ὅτε μέντοι ὄμβρος εἶη, κατ' αἰθῶ τινα κηρύττοιεν οἱ δανεισαί, κελεύοντες ὑπὸ τὰς σοὰς ὑπέρχεσθαι· τοῦ δὲ κήρυκος οὕτω φθεγγομένου, Ἰπὸ τὰς σοὰς ὑπέλθετε, ἐκπεσεῖν λόγον, ὡς Κυμαίων οὐκ αἰσθανομένων, ὡς ἐν τοῖς ὄμβροις ὑπὸ τὰς σοὰς ὑπελευστέον, ἂν μὴ σημάνη τις αὐτοῖς διὰ κηρύγματος. Ἄνηρ δ' ἄξιος μνήμης ἐκ τῆσδε τῆς πόλεως ἀναντιλέκτως μὲν ἐστὶν Ἐφορος, τῶν Ἰσοκράτους γνωρίμων, τοῦ

ρήτορος, ὁ τὴν ἱστορίαν συγγράψας καὶ τὰ Περί τῶν εὐρημάτων 622.
καὶ ἔτι πρότερος τούτου Ἡσίοδος ὁ ποιητής· αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν,
ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ Δίος μετώκησεν εἰς Βοιωτοὺς, Κύμην
Αἰολίδα προλιπών·

Νάσσατο δ' ἄγχ' Ἐλικῶνος ὀϊζυρῇ ἐνὶ κόμῃ,
Ἄσκη, χεῖμα κακῇ, θέρει ἀργαλέῃ, οὐδέ ποτ' ἐσθλῇ.

Ὀμηρος δ' οὐχ ὁμολογουμένως· πολλοὶ γὰρ ἀμφισβητοῦσιν αὐ- 623.
τοῦ· τὸ δ' ὄνομα ἀπὸ Ἀμαζόνος τῇ πόλει τεθεῖσθαι· καθάπερ
καὶ τῇ Μυρίνῃ ἀπὸ τῆς ἐν τῷ Τρωϊκῷ πεδίῳ κειμένης ὑπὸ τῇ
Βατιείᾳ·

Τὴν ἦτοι ἄνδρες Βατίειαν κικλήσκουσιν,
Ἀθάνατοι δέ τε σῆμα πολυσκάρθμοιο Μυρίνης.

Σκώπτεται δὲ καὶ ὁ Ἐφορος, διότι τῆς πατρίδος οὐκ ἔχων ἔργα
φράζειν ἐν τῇ διαριθμήσει τῶν ἄλλων πράξεων, οὐ μὴν οὐδ'
ἀμνημόνευτον αὐτὴν εἶναι θέλων, οὕτως ἐπιφωνεῖ· Κατὰ δὲ
τὸν αὐτὸν καιρὸν Κυμαῖοι τὰς ἡσυχίας ἤγον. Ἐπεὶ δὲ
διεληλύθαμεν τὴν Τρωϊκὴν ἅμα καὶ τὴν Αἰολικὴν παραλίαν,
ἐφεξῆς ἂν εἴη τὴν μεσόγαιαν ἐπιδραμεῖν μέχρι τοῦ Ταύρου,
φυλάσσοντας τὴν αὐτὴν τῆς ἐφόδου τάξιν.

Κ Ε Φ. Δ.

§. 1.

ἘΧΕΙ δὲ τινα ἡγεμονίαν πρὸς τοὺς τόπους τούτους τὸ Πέρ-
γαμον, ἐπιφανὴς πόλις, καὶ πολὺν συνευτυχήσασα χρόνον τοῖς
Ἀτταλικοῖς βασιλεῦσι· καὶ δὴ καὶ ἔνθεν ἀρκτέον τῆς ἐξῆς περι-
οδείας· καὶ πρῶτον περὶ τῶν βασιλέων, ὁπόθεν ὠρμήθησαν,
καὶ εἰς ἃ κατέσρεψαν, ἐν βραχέσι δηλωτέον. Ἦν μὲν δὴ τὸ
Πέργαμον Λυσιμάχου γαζοφυλάκιον τοῦ Ἀγαθοκλέους, ἐνὸς

623. τῶν Ἀλεξάνδρου διαδόχων, αὐτὴν τὴν ἄκραν τοῦ ὄρους συν-
 οικουμένην ἔχον· ἔστι δὲ σροβιλοειδὲς τὸ ὄρος εἰς ὀξεῖαν κορυφὴν
 ἀπολήγον. Ἐπεπίστευτο δὲ τὴν φυλακὴν τοῦ ἐρύματος τούτου
 καὶ τῶν χρημάτων (ἦν δὲ τάλαντα ἑννακισχίλια) Φιλέταιρος,
 ἀνὴρ Τυανεὺς, Φλιβίας ἐκ παιδός· συνέβη γὰρ ἔν τινι ταφῇ θεᾶς
 οὔσης, καὶ πολλῶν παρόντων, ἀποληφθεῖσαν ἐν τῷ ὄχλῳ τὴν
 κομίζουσαν τροφὸν τὸν Φιλέταιρον ἔτι νήπιον, συνΦλιβῆναι
 μέχρι τοσοῦδε, ὥσε πηρωθῆναι τὸν παῖδα. Ἦν μὲν δὴ εὐνοῦ-
 χος, τραφεὶς δὲ καλῶς ἐφάνη τῆς πίσεως ταύτης ἄξιος. Τέως
 μὲν οὖν εὐνοὺς διέμενε τῷ Λυσιμάχῳ· διενεχθεὶς δὲ πρὸς
 Ἀρσινόην τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, διαβάλλουσαν αὐτὸν, ἀπέστησε
 τὸ χωρίον, καὶ πρὸς τοὺς καιροὺς ἐπολιτεύετο, ὁρῶν ἐπιτη-
 δεῖους πρὸς νεωτερισμόν. Ὁ τε γὰρ Λυσίμαχος κακοῖς οἰκειοῖς
 περιπεσὼν, ἠναγκάσθη τὸν υἱὸν ἀνελεῖν Ἀγαθοκλέα· Σέλευ-
 κός τε ἐπελθὼν ὁ Νικάτωρ, ἐκεῖνόν τε κατέλυσε, καὶ αὐτὸς
 κατελύθη δολοφονηθεὶς ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Κεραυνοῦ. Τοιού-
 των δὲ θορύβων ὄντων, διεγένετο μένων ἐπὶ τοῦ ἐρύματος ὁ
 εὐνοῦχος, καὶ πολιτευόμενος δι' ὑποσχέσεων καὶ τῆς ἄλλης
 θεραπείας αἰεὶ πρὸς τὸν ἰσχύοντα καὶ ἐγγὺς παρόντα· διετέλεσε
 γοῦν ἔτη εἴκοσι κύριος ὢν τοῦ φρουρίου καὶ τῶν χρημάτων.

§. 2.

624. Ἦσαν δὲ αὐτῷ δύο ἀδελφοί, πρεσβύτερος μὲν Εὐμένης,
 νεώτερος δὲ Ἄτταλος. Ἐκ μὲν οὖν τοῦ Εὐμένους ἐγένετο τῷ
 πατρὶ ὁμώνυμος Εὐμένης, ὅσπερ καὶ διεδέξατο τὸ Πέργαμον,
 καὶ ἦν ἤδη θυνάσης τῶν κύκλῳ χωρίων· ὥσε καὶ περὶ Σάρδεις
 ἐνίκησε μάχῃ συμβαλὼν Ἀντίοχον τὸν Σελεύκου. δύο δὲ καὶ
 εἴκοσιν ἄρξας ἔτη, τελευτᾷ τὸν βίον. Ἐκ δὲ Ἀττάλου καὶ Ἀν-
 τιοχίδος, τῆς Ἀχαιοῦ, γεγονώς Ἄτταλος διεδέξατο τὴν ἀρχὴν,
 καὶ ἀνηγορεύθη βασιλεὺς οὗτος πρῶτος, νικήσας Γαλάτας

μάχη μεγάλη. Οὗτος δὲ καὶ Ῥωμαίοις κατέστη φίλος, καὶ συν- 624.
 επολέμησε πρὸς Φίλιππον μετὰ τοῦ Ῥοδίων ναυτικοῦ· γηραιὸς
 δὲ ἐτελεύτα, βασιλεύσας ἔτη τρία καὶ τετταράκοντα, κατέλιπε
 δὲ τέτταρας υἱοὺς ἐξ Ἀπολλωνίδος Κυζικηνῆς γυναικὸς, Εὐ-
 μένη, Ἄτταλον, Φιλέταιρον, Ἀθήναιον. Οἱ μὲν οὖν νεώτεροι
 διετέλεσαν ἰδιῶται· τῶν δ' ἄλλων ὁ πρεσβύτερος Εὐμένης ἐβα-
 σίλευσε· συνεπολέμησε δὲ καὶ οὗτος Ῥωμαίοις πρὸς τε Ἀντίοχον
 τὸν μέγαν καὶ πρὸς Περσέα· καὶ ἔλαβε παρὰ τῶν Ῥωμαίων
 ἅπασαν τὴν ὑπ' Ἀντιόχῳ τὴν ἐντὸς τοῦ Ταύρου. Πρότερον δ'
 ἦν τὰ περὶ Πέργαμον οὐ πολλὰ χωρία μέχρι τῆς Θαλάττης
 τῆς κατὰ τὸν Ελαίτην κόλπον καὶ τὸν Ἀδραμυττηνόν. Κατ-
 εσκεύασε δ' οὗτος τὴν πόλιν, καὶ τὸ Νικηφόριον ἄλσος κατεφύ-
 τευσε, καὶ ἀναθήματα, καὶ βιβλιοθήκας, καὶ τὴν ἐπὶ τοσόνδε
 κατοικίαν τοῦ Περγάμου τὴν νῦν οὖσαν ἐκεῖνος προσεφιλοκά-
 λησε· βασιλεύσας δὲ ἔτη τετταράκοντα καὶ ἐννέα, ἀπέλιπεν υἱῶ
 τὴν ἀρχὴν Ἀττάλῳ, γεγονότι ἐκ Στρατονίκης τῆς Ἀριαράθου
 θυγατρὸς τοῦ Καππαδόκων βασιλέως. Ἐπίτροπον δὲ κατέστησε
 καὶ τοῦ παιδὸς νέου τελέως ὄντος καὶ τῆς ἀρχῆς τὸν ἀδελφὸν
 Ἄτταλον. Ἐν δὲ καὶ εἴκοσιν ἔτη βασιλεύσας γέρον οὗτος τε-
 λευτᾶ, κατορθώσας πολλὰ· καὶ γὰρ Δημήτριον τὸν Σελεύκου
 συγκατεπολέμησεν Ἀλεξάνδρῳ τῷ Ἀντιόχου· καὶ συνεμάχησε
 Ῥωμαίοις ἐπὶ τὸν Ψευδοφίλιππον· ἐχειρώσατο δὲ καὶ Διήγυλι
 τὸν Καινῶν βασιλέα στρατεύσας εἰς τὴν Θράκην· ἀνείλε δὲ
 καὶ Προυσίαν, ἐπισυσήσας αὐτῷ Νικομήδῃ τὸν υἱόν· κατέλιπε
 δὲ τὴν ἀρχὴν τῷ ἐπιτροπευθέντι Ἀττάλῳ. Βασιλεύσας δὲ
 οὗτος ἔτη πέντε, καὶ κληθεὶς Φιλομήτωρ, ἐτελεύτα νόσω τὸν
 βίον· κατέλιπε δὲ κληρονόμους Ῥωμαίους· οἱ δ' ἐπαρχίαν ἀπέδει-
 ξαν τὴν χώραν, Ἀσίαν προσαγορεύσαντες, ὁμώνυμον τῇ ἠπείρῳ.
 Παραρρεῖ δ' ὁ Καϊκος τὸ Πέργαμον διὰ τοῦ Καϊκου πεδίου

624. προσαγορευομένου, σφόδρα εὐδαίμονα γῆν διεξιῶν, σχεδὸν δὲ περικαί τὴν ἀρίστην τῆς Μυσίας.

§. 3.

625. Ἄνδρες δ' ἐγένοντο ἐλλόγιμοι καθ' ἡμᾶς Περγαμηνοὶ Μιθριδάτης τε, ὁ Μηνοδότου υἱὸς καὶ τῆς Ἀδοβογιῶνος (ὃς τοῦ τετραρχικοῦ τῶν Γαλατῶν γένους ἦν), ἦν καὶ παλλακεῦσαι τῷ βασιλεῖ Μιθριδάτῃ φασίν· ὅθεν καὶ τοῦνομα τῷ παιδί θέσθαι τοὺς ἐπιτηδείους, προσποιησαμένους ἐκ τοῦ βασιλέως αὐτὸν γεγονέναι. Οὗτος γοῦν, Καίσαρι τῷ θεῷ γενόμενος φίλος, εἰς τοσούδε προήλθε τιμῆς, ὥστε καὶ τετράρχης ἀπεδείχθη ἀπὸ τοῦ μητρώου γένους, καὶ βασιλεὺς ἄλλων τε καὶ τοῦ Βοσπόρου· κατελύθη δ' ὑπὸ Ἀσάνδρου, τοῦ καὶ Φαρνάκην ἀνελόντος τὸν βασιλέα, καὶ κατασχόντος τὸν Βόσπορον. Οὗτος τε δὴ ὀνόματος ἡξίωται μεγάλου, καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ ῥήτωρ, ὁ τὰς τέχνας συγγράφας, καὶ τὴν Ἀπολλοδώρειον αἵρεσιν παραγαγών, ἥτις ποτ' ἐσί· πολλὰ γὰρ ἐπικρατεῖ· μείζονα δὲ ἢ καθ' ἡμᾶς ἔχοντα τὴν κρίσιν, ὧν ἐσι καὶ ἡ Ἀπολλοδώρειος αἵρεσις καὶ ἡ Θεοδώρειος. Μάλιστα δὲ ἐξῆρε τὸν Ἀπολλόδωρον ἡ τοῦ Καίσαρος φίλια τοῦ Σεβαστοῦ, διδάσκαλον τῶν λόγων γενόμενον· μαθητὴν δ' ἔσχεν ἀξιόλογον Διονύσιον, τὸν ἐπικληθέντα Ἀττικὸν, πολίτην αὐτοῦ· καὶ γὰρ σοφιστὴς ἦν ἱκανὸς, καὶ συγγραφεὺς, καὶ λογογράφος.

§. 4.

Προϊόντι δ' ἀπὸ τοῦ πεδίου καὶ τῆς πόλεως ἐπὶ μὲν τὰ πρὸς ἔω μέρη, πόλις ἐστὶν Ἀπολλωνία, μετεώροις ἐπικειμένη τόποις· ἐπὶ δὲ τὸν νότον ὄρεινὴ ράχισ ἐστὶν, ἣν ὑπερβάσι καὶ βαδίζουσιν ἐπὶ Σάρδεις, πόλις ἐστὶν ἐν ἀριστερᾷ Θυάτειρα, κατοικία Μακεδόνων, ἣν Μυσῶν ἐσχάτην τινὲς φασιν. Ἐν δεξιᾷ δ' Ἀπολλωνίς,

διέχουσα Περγάμου τριακοσίους σταδίους, τοὺς δὲ ἴσους καὶ 625. τῶν Σάρδεων· ἐπώνυμος δ' ἐστὶ τῆς Κυζικηνῆς Ἀπολλωνίδος· εἴτ' ἐκδέχεται τὸ Ἑρμου πεδῖον καὶ Σάρδεις. Τὰ δὲ προσάρκτια τῷ Περγάμῳ τὰ πλεῖστα ὑπὸ Μυσῶν ἔχεται τὰ ἐν δεξιᾷ τῶν Ἀβλιτῶν λεγομένων, οἷς συνάπτει ἡ Ἐπίκτητος μέχρι Βιθυνίας.

§. 5.

Αἱ δὲ Σάρδεις πόλις ἐστὶ μεγάλη, νεωτέρα μὲν τῶν Τρωϊκῶν, ἀρχαία δ' ὅμως, ἄκραν εὐερκῆ ἔχουσα· βασιλείου δ' ὑπῆρξε τῶν Λυδῶν, οὓς ὁ Ποιητῆς καλεῖ Μήονας, οἱ δ' ὕστερον Μαίονας· οἱ μὲν τοὺς αὐτοὺς τοῖς Λυδοῖς, οἱ δ' ἑτέρους ἀποφαίνοντες· τοὺς δ' αὐτοὺς ἀμεινόν ἐστι λέγειν. Ὑπέρκειται δὲ τῶν Σάρδεων ὁ Τρωῶλος, εὐδαιμον ὄρος, ἐν τῇ ἀκρωρεῖα σκοπὴν ἔχων ἐξέδραν λευκοῦ λίθου, Περσῶν ἔργον, ἀφ' οὗ κατοπτεύεται τὰ κύκλω πεδία, καὶ μάλιστα τὸ Καῦςτριανόν· περιουκοῦσι δὲ Λυδοί, καὶ Μυσοί, καὶ Μακεδόνες. Ρεῖ δ' ὁ Πακτωλὸς ἀπὸ τοῦ Τρωῶλου, καταφέρων τὸ παλαιὸν ψῆγμα χρυσοῦ πολὺ, ἀφ' οὗ τὸν Κροίσου λεγόμενον πλοῦτόν, καὶ τῶν προγόνων 626. αὐτοῦ διονομασθῆναί φασι· νῦν δ' ἐκλέλοιπε τὸ ψῆγμα. Καταφέρεται δ' ὁ Πακτωλὸς εἰς τὸν Ἑρμον, εἰς ὃν καὶ ὁ Ὑλλος ἐμβάλλει, Φρύγιος νυνὶ καλούμενος· συμπεσόντες δ' οἱ τρεῖς καὶ ἄλλοι ἀσημότεροι σὺν αὐτοῖς, εἰς τὴν κατὰ Φωκαίαν ἐκδιδάσσι θαλάτταν, ὡς Ἡρόδοτός φησιν. Ἄρχεται δὲ ἀπὸ Μυσίας ὁ Ἑρμος, ἐξ ὄρους ἱεροῦ τῆς Δωδυμῆνης, καὶ διὰ τῆς Κατακεκαυμένης εἰς τὴν Σαρδιανὴν φέρεται καὶ τὰ συνεχῆ πεδία, ὡς εἴρηται, μέχρι τῆς θαλάττης. Ὑπόκειται δὲ τῇ πόλει τό τε Σαρδιανόν πεδῖον καὶ τὸ τοῦ Κύρου, καὶ τὸ τοῦ Ἑρμου, καὶ τὸ Καῦςτριανόν, συνεχῆ τε ὄντα, καὶ πάντων ἄριστα πεδίων. Ἐν δὲ σταδίοις τετταράκοντα ἀπὸ τῆς πόλεως ἐστὶν ἡ Γυγαία μὲν ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ λεγομένη [λίμνη], Κολή δ' ὕστερον μετ-

626. ονομασθεῖσα, ὅπου τὸ ἱερόν τῆς Κολονηῆς Ἀρτέμιδος, μεγάλην ἀγιστεῖαν ἔχον. Φασὶ δ' ἐνταῦθα χορεύειν καλάθους κατὰ τὰς ἐορτάς· οὐκ οἶδ' ὅπως ποτὲ παραδοξολογοῦντες μᾶλλον, ἢ ἀληθεύοντες.

§. 6.

Κειμένων δ' οὕτω πως τῶν ἐπῶν παρ' Ὀμήρῳ,

Μήροισιν αὖ Μέσσηλος τε καὶ Ἄντιφος ἠγησάσθην,
Υἱε Ταλαιμένεος, τῷ Γυγαίῃ τέκε λίμνη,
Οἱ καὶ Μήρονας ἦγον ὑπὸ Τρώλῳ γεγαῶτας,

προσγράφουσί τινες τούτῳ τέταρτον ἔπος,

Τρώλῳ ὑπο νιφόντι, Ἰλῆς ἐν πίονι δήμῳ.

Οὐδεμία δ' εὐρίσκεται Ἰλῆ ἐν τοῖς Λυδοῖς. Οἱ δὲ καὶ τὸν Τυχίον ἐνθένδε ποιοῦσιν, ὃν φησὶν ὁ Ποιητής·

Σκυτοτόμων ὄχ' ἄριστος Ἰλῆ ἐνι.

Προστιθέασι δὲ καὶ ὅτι δρυμώδης ὁ τόπος καὶ κεραυνοβόλος, καὶ ὅτι ἐνταῦθα οἱ Ἄριμοι· καὶ τούτῳ γάρ,

Εἰν Ἄριμοις, ὅθι φασὶ Τυφωῆος ἔμμεναι εὐνάς·

ἐπεισφέρουσι,

Χάρῳ ἐνὶ δρυόντι, Ἰλῆς ἐν πίονι δήμῳ.

Ἄλλοι δ' ἐν Κιλικίᾳ, τινὲς δ' ἐν Συρίᾳ πλάττουσι τὸν μῦθον τοῦτον· οἱ δ' ἐν Πιθηκούσσαις, οἱ καὶ τοὺς πιθήκους φασὶ παρὰ τοῖς Τυρρῆνοῖς ἀρίμους καλεῖσθαι. Οἱ δὲ τὰς Σάρδεις Ἰδην ὀνομάζουσιν, οἱ δὲ τὴν ἀκρόπολιν αὐτῆς. Πιθανωτάτους δ' ὁ Σκήψιος ἠγεῖται τοὺς ἐν τῇ Κατακεκαυμένη τῆς Μυσίας τοὺς Ἄριμους τιθέντας. Πίνδαρος δὲ συνοικεῖοι τοῖς ἐν τῇ Κιλικίᾳ τὰ ἐν Πιθηκούσσαις, ἅπερ ἐστὶ πρὸ τῆς Κυμαίας, καὶ τὰ ἐν Σικελίᾳ· καὶ γὰρ τῇ Αἴτνῃ φησὶν ὑποκείσθαι τὸν Τυφῶνα,

τόν ποτε

Κιλικίον θρέψεν πολυώ-
νυμον ἄντρον· νῦν γε μάν

Ταί θ' ὑπὲρ Κύμας ἀλιερκέες ὄχθαι.
 Σικελία τ' αὐτοῦ πιέζει
 Στέρνα λαχνάεντα.

627.

Καὶ πάλιν,

Κείνω μὲν Αἴτνα δεσμὸς ὑπερφίαλος
 Ἀμφίκειται.

Καὶ πάλιν,

Ἄλλ' οἷος ἄπλατον κεράϊζες θεῶν
 Τυφῶνα πεντηκοντακέφαλον ἀνάγκη, Ζεῦ πάτερ,
 Ἐν Ἀρίμοις ποτέ.

Οἱ δὲ τοὺς Σύρους Ἀρίμους δέχονται, οὓς νῦν Ἀραμαίους λέγουσι· τοὺς δὲ Κιλικίας τοὺς ἐν τῇ Τροίᾳ, μεταναστάντας, εἰς Συρίαν ἀνωκισμένους, ἀποτεμέσθαι παρὰ τῶν Σύρων τὴν νῦν λεγομένην Κιλικίαν. Καλλισθένης δ' ἐγγὺς τοῦ Καλυκάδου καὶ τῆς Σαρπηδόνης ἄκρας, παρ' αὐτὸ τὸ Κωρύκιον ἄντρον, εἶναι τοὺς Ἀρίμους, ἀφ' ὧν τὰ ἐγγὺς ὄρη λέγεσθαι Ἄριμα.

§. 7.

Περίκειται δὲ τῇ λίμνῃ τῇ Κολόῃ τὰ μνήματα τῶν βασιλέων. Πρὸς δὲ ταῖς Σάρδεσιν ἐστὶ τὸ τοῦ Ἀλυάττου ἐπὶ κρηπίδος ὑψηλῆς χῶμα μέγα, ἐργασθὲν, ὡς φησὶν Ἡρόδοτος, ὑπὸ τοῦ πλήθους τῆς πόλεως, οὗ τὸ πλεῖστον ἔργον αἱ παιδίσκαι συνετέλεσαν· λέγει δ' ἐκεῖνος, καὶ πορνεύεσθαι πάσας· τινὲς δὲ καὶ πόρνης μνήμα λέγουσι τὸν τάφον. Χειροποίητον δὲ τὴν λίμνην ἔνιοι ἰσοροῦσι τὴν Κολόην πρὸς τὰς ἐκδοχὰς τῶν πλημμυρίδων, αἱ συμβαίνουσι τῶν ποταμῶν πληρουμένων. Ὑπαιπα δὲ πόλις ἐστὶ καταβαίνουσιν ἀπὸ τοῦ Τμώλου πρὸς τὸ τοῦ Καύστρου πεδίου.

§. 8.

Φησὶ δὲ Καλλισθένης ἀλῶναι τὰς Σάρδεις ὑπὸ Κιμμερίων

627. πρῶτον, εἴθ' ὑπὸ Τρηρῶν καὶ Λυκίων, ὅπερ καὶ Καλλῖνον δηλοῦν, τὸν τῆς ἐλεγείας ποιητὴν ὕστατα δὲ τὴν ἐπὶ Κύρου καὶ Κροίσου γενέσθαι ἄλωσιν. Λέγοντος δὲ τοῦ Καλλίνου τὴν ἔφοδον τῶν Κιμμερίων ἐπὶ τοὺς Ἡσιονῆας γεγονέναι, καθ' ἣν αἱ Σάρδεις ἐάλωσαν, εἰκάζουσιν οἱ περὶ τὸν Σκῆψιον ἰασι λέγεσθαι Ἡσιονεῖς τοὺς Ἀσιονεῖς· τάχα γὰρ ἡ Μηονία, φησὶν, Ἀσία ἐλέγετο· καθ' ἧ καὶ Ὅμηρος εἴρηκεν,

Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι Καῦσρίου ἀμφὶ ῥέεθρα.

Ἀναληφθεῖσα δ' ἀξιολόγως ὕπερον διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς χώρας ἡ πόλις, καὶ οὐδεμιᾶς λειπομένη τῶν ἀστυγειτόνων, νεωστὶ ὑπὸ σεισμῶν ἀπέβαλε πολλὴν τῆς κατοικίας. Ἡ δὲ τοῦ Τιβερίου πρόνοια, τοῦ καθ' ἡμᾶς ἡγεμόνος, καὶ ταύτην καὶ τῶν ἄλλων συχρᾶς ἀνέλαβε ταῖς εὐεργεσίαις, ὅσαι περὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐκοινώνησαν τοῦ αὐτοῦ πάθους.

§. 9.

Ἄνδρες δ' ἀξιόλογοι γεγονάσι τοῦ αὐτοῦ γένους, Διόδωροι 628. δύο οἱ ῥήτορες, ὧν ὁ πρεσβύτερος ἐκαλεῖτο Ζωνᾶς, ἀνὴρ πολλοὺς ἀγῶνας ἠγωνισμένος ὑπὲρ τῆς Ἀσίας· κατὰ δὲ τὴν Μιθριδάτου τοῦ βασιλέως ἔφοδον αἰτίαν ἐσχηκῶς, ὡς ἀφιστὰς παρ' αὐτοῦ τὰς πόλεις, ἀπελύσατο τὰς διαβολὰς ἀπολογησάμενος. Τοῦ δὲ νεωτέρου, φίλου ἡμῖν γενομένου, καὶ ἱστορικὰ συγγραμμάτα ἔξι, καὶ μέλη, καὶ ἄλλα ποιήματα, τὴν ἀρχαίαν γραφὴν ἐπιφαίνοντα ἱκανῶς. Ξάνθος δὲ ὁ παλαιὸς συγγραφεὺς, Λυδὸς μὲν λέγεται· εἰ δὲ ἐκ Σάρδεων, οὐκ ἴσμεν.

§. 10.

Μετὰ δὲ Λυδούς εἰσιν οἱ Μυσοὶ, καὶ πόλις Φιλαδέλφεια, σεισμῶν πλήρης. Οὐ γὰρ διαλείπουσιν οἱ τοῖχοι διῆσάμενοι, καὶ ἄλλοι' ἄλλο μέρος τῆς πόλεως κακοπαθοῦν· οἰκοῦσιν οὖν

ὀλίγοι τὴν πόλιν διὰ τοῦτο· οἱ δὲ πολλοὶ καταβιοῦσιν ἐν τῇ χώρᾳ 628. γεωργοῦντες, ἔχοντες εὐδαίμονα γῆν· ἀλλὰ καὶ τῶν ὀλίγων θαυμάζειν ἔστιν, ὅτι οὕτω φιλοχωροῦσιν, ἐπισφαλεῖς τὰς οἰκήσεις ἔχοντες· ἔτι δ' ἂν τις μᾶλλον θαυμάσειε τῶν κτισάντων αὐτήν.

§. 11.

Μετὰ δὲ ταῦτ' ἔστιν ἡ Κατακεκαυμένη λεγομένη χώρα, μῆκος μὲν καὶ πεντακοσίων σταδίων, πλάτος δὲ τετρακοσίων, εἴτε Μυσίαν χρῆ καλεῖν, εἴτε Μηονίαν· λέγεται γὰρ ἀμφοτέρως· ἅπανσα ἄδενδρος, πλὴν ἀμπέλου, τῆς τὸν Κατακεκαυμένην φερούσης οἶνον, οὐδενὸς τῶν ἐλλογίμων ἀρετῇ λειπόμενον. Ἔστι δὲ ἡ ἐπιφάνεια τεφρώδης τῶν πεδίων· ἡ δ' ὀρεινὴ καὶ πετρώδης, μέλαινα, ὡς ἂν ἐξ ἐπικαύσεως. Εἰκάζουσι μὲν οὖν τινες, ἐκ κεραυνοβολιῶν καὶ πρησῆρων συμβῆναι τοῦτο· καὶ οὐκ ὀκνοῦσι τὰ περὶ τὸν Τυφῶνα ἐνταῦθα μυθολογεῖν. Ξάνθος δὲ καὶ Ἀριμοῦν τινα λέγει τῶν τόπων τούτων βασιλέα. Οὐκ εὐλογον δὲ ὑπὸ τοιούτων παθῶν τὴν τοσαύτην χώραν ἐμπρησθῆναι ἀθρόως, ἀλλὰ μᾶλλον ὑπὸ γηγενοῦς πυρός· ἐκλιπεῖν δὲ νῦν τὰς πηγὰς· δείκνυνται δὲ καὶ βόθροι τρεῖς, οὓς φύσας καλοῦσιν, ὅσων τετταράκοντα ἀλλήλων διεσῶτες σταδίους· ὑπέρκεινται δὲ λόφοι τραχεῖς, οὓς εἰκὸς ἐκ τῶν ἀναφυσηθέντων σεσωρευῆσθαι μύθρων. Τὸ δ' εὐάμπελον τὴν τοιαύτην ὑπάρχειν γῆν, λάβοι τις ἂν καὶ ἐκ τῆς Καταναίας τῆς χωσθείσης τῇ σποδῶ, καὶ νῦν ἀποδιδούσης οἶνον θαψιλῆ καὶ καλόν. Ἀσειζόμενοι δὲ τινες, εἰκότως πυριγενῆ τὸν Διόνυσον λέγεσθαί φασιν, ἐκ τῶν τοιούτων χωρίων τεκμαιρόμενοι.

§. 12.

Τὰ δ' ἐξῆς ἐπὶ τὰ νότια μέρη τοῖς τόποις τούτοις, ἐμπλοκάς

*...

628. ἔχει μέχρι πρὸς τὸν Ταῦρον, ὥστε καὶ τὰ Φρύγια, καὶ τὰ Λύδια, καὶ τὰ Καρικὰ, καὶ ἔτι τὰ τῶν Μυσῶν, δυσδιάκριτα
 629. εἶναι, παραπίπτοντα εἰς ἄλληλα· εἰς δὲ τὴν σύγχυσιν ταύτην οὐ μικρὰ συλλαμβάνει τὸ τοὺς Ῥωμαίους μὴ κατὰ φύλα διελεῖν αὐτούς, ἀλλὰ ἕτερον τρόπον διατάξαι τὰς διοικήσεις, ἐν αἷς τὰς ἀγοραίους ποιοῦνται καὶ τὰς δικαιοδοσίας. Ὁ μὲν γε Τρωῖλος ἱκανῶς συνῆκται, καὶ περιγραφὴν ἔχει μετρίαν, ἐν αὐτοῖς ἀφοριζόμενος τοῖς Λυδίοις μέρεσιν· ἡ δὲ Μεσσωγίς εἰς τὸ ἀντικείμενον μέρος διατείνει μέχρι Μυκάλης, ἀπὸ Κελαινῶν ἀρξάμενον, ὡς φησι Θεόπομπος· ὥστε τὰ μὲν αὐτοῦ Φρύγες κατέχουσι, τὰ πρὸς ταῖς Κελαιναῖς καὶ τῇ Ἀπαμείᾳ, τὰ δὲ Μυσοὶ καὶ Λυδοὶ, τὰ δὲ Κᾶρες καὶ Ἴωνες. Οὕτω δὲ καὶ οἱ ποταμοὶ, καὶ μάλιστα ὁ Μαίανδρος, τὰ μὲν διορίζοντες τῶν ἔθνῶν, δι' ὧν δὲ μέσοι φερόμενοι, δύσληπτον ποιοῦσι τὰ κριβέες· καὶ περὶ τῶν πεδίων δὲ τῶν ἐφ' ἑκάτερα τῆς τε ὀρεινῆς καὶ τῆς ποταμίας ὁ αὐτὸς λόγος. Οὐ δ' ἡμῖν ἴσως ἐπὶ τοσοῦτον φροντισέον, ὡς ἄρα κενὴ χωρομετροῦσιν, ἀλλὰ τοσοῦτον μόνον ὑπογραπτέον, ὅσον καὶ οἱ πρὸ ἡμῶν παραδεδώκασι.

§. 13.

Τῷ δὲ Καῦςριανῷ πεδίῳ, μεταξὺ πίπτοντι τῆς τε Μεσσωγίδος καὶ τοῦ Τρωῖλου, συνεχές ἐστὶ πρὸς ἑω τὸ Κιλβιανὸν πεδίου, πολὺ τε καὶ συνοικούμενον εὖ, καὶ χώραν ἔχον σπουδαίαν. Εἶτα τὸ Ὑρκάνιον πεδίου, Περσῶν ἐπονομασάντων, καὶ ἐποίκουσ ἀγαγόντων ἐκεῖθεν· ὁμοίως δὲ καὶ τὸ Κύρου πεδίου *δ* Πέρσαι κατωνόμασαν· εἶτα τὸ Πελτινὸν πεδίου, ἤδη Φρύγιον, καὶ τὸ Κιλλάνιον καὶ τὸ Ταβηνόν, ἔχοντα πολίχνας μισοφρυγίους, ἐχούσας τι καὶ Πισιδικόν, ἀφ' ὧν αὐτὰ κατωνόμασθη.

§. 14.

Ἵπερβαλοῦσι δὲ τὴν Μεσσωγίδα τὴν μεταξὺ Καρῶν τε καὶ 629.
 τῆς Νυσαίδος, ἢ ἐστὶ χώρα κατὰ τὰ τοῦ Μαιάνδρου πέραν μέχρι
 τῆς Κιβυράτιδος καὶ τῆς Καβαλίδος, πόλεις εἰσὶ πρὸς μὲν τῇ
 Μεσσωγίδι, κατανατικρὺ Λαοδικείας, Ἱεράπολις, ὅπου τὰ θερμά
 ὕδατα καὶ τὸ Πλουτώνιον, ἄμφω παραδοξολογίαν τινα ἔχοντα.
 Τὸ μὲν γὰρ ὕδωρ εἰς πῶρον οὕτω ῥαδίως μεταβάλλει πηττόμενον,
 ὡς' ὀχετοὺς ἐπάγοντες, φραγμοὺς ἀπεργάζονται μονολίθους.
 Τὸ δὲ Πλουτώνιον ἐπ' ὀφρυῖ μικρᾶ τῆς ὑπερκειμένης ὀρεινῆς
 ῥομίον ἐστὶ σύμμετρον, ὅσον ἄνθρωπον δέξασθαι δυνάμενον,
 βεβάθυνται δ' ἐπὶ πολὺ· πρόκειται δὲ τούτου δρυφράκτωμα τετρα-
 γωνον, ὅσον ἡμιπλήθρου τὴν περίμετρον· τοῦτο δὲ πλήρες ἐστὶν
 ὀμιχλώδους παχείας ἀχλύος, ὥστε μόγις τοῦδαφος καθοραῖσθαι.
 Τοῖς μὲν οὖν κύκλω πλησιάζουσι πρὸς τὸν δρύφρακτον ἄλυπός
 ἐστὶν ὁ ἀήρ, καθαρεύων ἐκείνης τῆς ἀχλύος ἐν ταῖς νηνεμίαις·
 συμμένει γὰρ ἐντὸς τοῦ περιβόλου· τῷ δ' εἴσω παριόντι ζῶω 630.
 θάνατος παραχρῆμα ἀπαντᾷ· ταῦροι γοῦν εἰσαχθέντες πίπ-
 τουσι, καὶ ἐξέλκονται νεκροί· ἡμεῖς δὲ σρουθία ἐπέμψαμεν, καὶ
 ἔπεσον εὐθύς ἐκπνεύσαντα. Οἱ δ' ἀπόκοποι Γάλλοι παρίασιν ἀπα-
 θεῖς, ὥστε καὶ μέχρι τοῦ ῥομίου πλησιάζειν, καὶ ἐγκύπτειν, καὶ
 καταδύνειν μέχρι ποσοῦ, συνέχοντας ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ πνεῦμα·
 ἐωρῶμεν γὰρ ἐκ τῆς ὄψεως, ὡς ἂν πνιγώδους τινὸς πάθους ἔμ-
 φασιν, εἴτ' [ἐπὶ] πάντων τῶν οὕτω πεπηρωμένων τούτου, εἴτε
 μόνων τῶν περὶ τὸ ἱερόν, καὶ εἴτε θεία προνοία, καθάπερ ἐπὶ τῶν
 ἐνθουσιασμῶν εἰκὸς, εἴτε ἀντιδότοις τισὶ δυνάμεσιν, οὕτω συμβαί-
 νοντος. Τὸ δὲ τῆς ἀπολιθώσεως καὶ ἐπὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ ποτα-
 μῶν φασὶ συμβαίνειν, καίπερ ὄντων ποτίμων. Ἐστὶ δὲ καὶ πρὸς
 βαφὴν ἐρίων θαυμασῶς σύμμετρον τὸ κατὰ τὴν Ἱεράπολιν
 ὕδωρ, ὥστε τὰ ἐκ τῶν ριζῶν βαπτόμενα ἐνάμιλλα εἶναι τοῖς ἐκ τῆς

630. κόκκου καὶ τοῖς ἀλουργέσιν. Οὕτω δ' ἐστὶν ἄφθονον τὸ πλῆθος τοῦ ὕδατος, ὥστε ἡ πόλις μεσῆ τῶν αὐτομάτων βαλανείων ἐστὶ.

§. 15.

Μετὰ δὲ τὴν Ἱεράπολιν τὰ πέραν τοῦ Μαιάνδρου, τὰ μὲν περὶ Λαοδίκειαν, καὶ Ἀφροδισιάδα, καὶ τὰ μέχρι Καρούρων, εἴρηται. Τὰ δ' ἐξῆς ἐστὶ τὰ μὲν πρὸς δύσιν, ἢ τῶν Ἀντιοχέων πόλις τῶν ἐπὶ Μαιάνδρῳ, τῆς Καρίας ἤδη· τὰ δὲ πρὸς νότον ἢ Κίβυρά ἐστιν ἢ μεγάλη, καὶ ἢ Σίνδα, καὶ ἢ Καβαλὶς, μέχρι τοῦ Ταύρου καὶ τῆς Λυκίας. Ἡ μὲν οὖν Ἀντιόχεια μετρία πόλις ἐστὶν, ἐπ' αὐτῷ κειμένη τῷ Μαιάνδρῳ κατὰ τὸ πρὸς τῇ Φρυγίᾳ μέρος· ἐπέξενκται δὲ γέφυρα· χώραν δ' ἔχει πολλὴν ἐφ' ἐκάτερα τοῦ ποταμοῦ πᾶσαν εὐδαίμονα· πλείστην δὲ φέρει τὴν καλουμένην Ἀντιοχικὴν ἰσχάδα· τὴν δὲ αὐτὴν καὶ τρίφυλλον ὀνομάζουσιν. Εὐσεισος δὲ καὶ οὗτός ἐστιν ὁ τόπος. Σοφιστῆς δὲ παρὰ τούτοις ἔνδοξος γεγένηται Διοτρέφης, οὗ διήκουσεν Ὑβρέας, ὁ κατ' ἡμᾶς γενόμενος μέγιστος ῥήτωρ.

§. 16.

Σολύμους δ' εἶναι φασὶ τοὺς Καβαλεῖς· τῆς γοῦν Τερμησσεῶν ἄκρας ὁ ὑπερκείμενος λόφος καλεῖται Σόλυμος· καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ Τερμησσεῖς Σόλυμοι καλοῦνται. Πλησίον δ' ἐστὶ καὶ ὁ τοῦ Βελλεροφόντου χάραξ, καὶ ὁ Ἰσάνδρου τάφος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πεσόντος ἐν τῇ πρὸς Σολύμους μάχῃ. Ταῦτα δὲ καὶ τοῖς ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ λεγομένοις ὁμολογεῖται· περὶ μὲν γὰρ τοῦ Βελλεροφόντου φησὶν οὕτω·

Δεύτερον αὖ Σολύμοισι μαχίστατο κυθαλίμοισι·

περὶ δὲ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ·

631. Ἰσάνδρον δὲ οἱ υἱὸν Ἄρης, ἄτος πολέμοιο
Μαρνάμενον Σολύμοισι κατέκτανεν.

Ἡ δὲ Τερμησσός ἐστὶ Πισιδικὴ πόλις, ἡ μάλισσα καὶ ἔγγισα 631.
ὑπερκειμένη τῆς Κιβύρας.

§. 17.

Λέγονται δὲ ἀπόγονοι Λυδῶν οἱ Κιβυράται τῶν κατασχόντων τὴν Καβαλίδα· ὕστερον δὲ Πισιδῶν τῶν ὁμόρων οἰκισάντων καὶ μετακτισάντων εἰς ἕτερον τόπον εὐερέστατον ἐν κύκλῳ σαδίων περὶ ἑκατόν. Ἡὺξήθη δὲ διὰ τὴν εὐνομίαν· καὶ αἱ κῶμαι παρεξέτειναν ἀπὸ Πισιδίας καὶ τῆς ὁμόρου Μιλυάδος ἕως Λυκίας καὶ τῆς Ῥοδίων περαιάς· προσγενομένων δὲ τριῶν πόλεων ὁμόρων, Βουβῶνος, Βαλβούρων, Οἰνοάνδων, τετράπολις τὸ σύστημα ἐκλήθη, μίαν ἐκάστης ψῆφον ἐχούσης, δύο δὲ τῆς Κιβύρας· ἔσελλε γὰρ αὕτη πεζῶν μὲν τρεῖς μυριάδας, ἰππέας δὲ δισχιλίους· ἐτυραννεῖτο δ' αἰεὶ σωφρόνως δ' ὅμως. Ἐπὶ Μοαγέτου δ' ἡ τυραννὶς τέλος ἔσχε, καταλύσαντος αὐτὴν Μουρηναῖ, καὶ Λυκίοις προσορίσαντος τὰ Βαλβουρα καὶ τὴν Βουβῶνα· οὐδὲν δ' ἦττον ἐν ταῖς μεγίσταις ἐξετάζεται διοικήσεσι τῆς Ἀσίας ἢ Κιβυρατικῆ. Τέτταρσι δὲ γλώτταις ἐχρῶντο οἱ Κιβυράται, τῇ Πισιδικῇ, τῇ Σολύμων, τῇ Ἑλληνίδι, τῇ Λυδῶν· ταύτης δὲ οὐδ' ἔχνος ἐστὶν ἐν Λυδίᾳ. Ἰδιον δ' ἐστὶν ἐν Κιβύρα τὸ τὸν σίδηρον τορεύεσθαι ῥαδίως. Μιλύα δ' ἐστὶν ἢ ἀπὸ τῶν κατὰ Τερμησσὸν σενῶν, καὶ τῆς εἰς τὸ ἐντὸς τοῦ Ταύρου ὑπερθέσεως δι' αὐτῶν ἐπὶ Ἰσινθα παρατείνουσα ὀρεινὴ μέχρι Σαγαλασσοῦ καὶ τῆς Ἀπαμέων χώρας.

ΠΙΝΑΞ.

ΒΙΒΛΙΟΝ Ζ΄.	}	ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΣΕΛΙΔΙ	2
		Κίμβροι	6
		Γέται	10
		Χερρόνησος (ταυρική).	27
		Ίλλυρίς	34
		Βυζάντιον	43
		Ἡπειρος	46
		ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑΙ ΕΚ ΤΟΥ Ζ ΒΙΒΛΙΟΥ.	58
ΒΙΒΛΙΟΝ Η΄.	}	Ἑλλάς.	65
		Πελοπόννησος.	69
		Ἠλεία	71
		Μεσσηνία	103
		Λακωνική	109
		Ἀργεία.	117
		Κορινθία.	132
		Ἀχαΐα	139
		Ἀρκαδία	146
ΒΙΒΛΙΟΝ Θ΄.	}	Ἄττικὴ.	149
		Βοιωτία	164
		Φωκίς	188
		Δοκρίς.	200
		Θετταλία.	208

ΒΙΒΛΙΟΝ Ι.

Εὐβοία	ΣΕΛΙΔΙ	229
Αἰτωλία καὶ Ἀκαρνανία		238
Κεφαλληνία		242
Ἐχινάδες		250
Ἀκαρνανία		252
Κούρητες		257
Κρήτη		275
Κυκλάδες καὶ Σποράδες νῆσοι		290

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΑ΄.

Ἀσία		299
Τάναϊς		303
Μαιῶται		307
Βοσπορανοί		309
Κολχίς		311
Ἰβηρία		313
Ἀλβανία		316
Ἀμαζόνες		320
Καύκασος		322
Κασπία Θάλαττα		324
Ἵρκανία		326
Σάκαι καὶ Μασσαγέται		330
Παρθυαία		335
Ἀρία καὶ Μαργιανή		337
Βακτρία		338
Βαρβάρων ἔθνη		343
Ταῦρος		344
Μηδία		348
Ἀρμενία		354

		ΠΙΝΑΞ.	515
ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΒ΄.	}	Καππαδοκία ΣΕΛΙΔΙ	365
		Πόντος	376
		Βιθυνία	409
		Γαλατία	414
		Λυκαονία	417
		Ίσαυρία	418
		Πισιδία	420
		Φρυγία	422
		Κύζικος	428
		Φρυγία (μεγάλη)	430
ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΓ΄.	}	Τρωάς	437
		Αιολίς	487
		Λέσβος	489
		Κίλικες	493
		Πελασγοί	496
		Πέργαμον	499
		Λυδία	503
		Μυσία	506
		Ιεράπολις	509
		Κιβυρατική	511

ΤΩΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΑΜΑΡΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ.

ΣΕΛΙΔΙ 222, στ. 28, γρ. ποταμίαν Λαπίθαι, κατέσχον αὐτοί.
— ΣΕΛ. 236, στ. 19, γρ. εἶτα. — ΣΕΛ. 300, στ. 2, γρ. πρὸς
βορρᾶν. — ΣΕΛ. 305, στ. 17, γρ. ἔχων — ΣΕΛ. 338, στ. 2, γρ. ἡ
Ἀρία τῆ Βακτριανῆ. — ΣΕΛ. 351, στ. 7, γρ. δὲ τῆ. — ΣΕΛ. 369,
στ. 20, γρ. καθορᾶν ἐσι. — ΣΕΛ. 374, στ. 4, γρ. Ἡρπαν. —
ΣΕΛ. 396, στ. 14, γρ. Μίλητον. — ΣΕΛ. 456, στ. 8, γρ. ποιήτειν.
— ΣΕΛ. 461, στ. 24, γρ. Τρωϊκόν. — ΣΕΛ. 470, στ. 13, γρ.
ἐξήκοντα. — ΣΕΛ. 476, στ. 20, γρ. Η οὐ. — ΣΕΛ. 489, στ. 9, γρ.
πολύ. — ΣΕΛ. 494, στ. 26, γρ. ἠφανισμένης.

759303

